

Матьясин бичсн Сэн Зэнг

Нүр уг

Бурхна өгх болсн Аврачнъ Иисус болжана гиж Матьясин бичсн Сэн Зэнгд келгджэнэ. Бурхн эврэннүн улстан Хуучн бооцанд өгсн анднаран Иисусар дамжад күцэжэнэ. Эн Сэн Зэнг Иисусин төрэд өссн евреймүдин төлэ биш, цуг делкэн төлэ болж гарчана. Сэн Зэнг Иисусин төрснэ туск келврэс эклнэ. Терүг кирслснэ болн Терүг сөрснэ йовдл үзүлгджэнэ. Дэкэд Иисус яхж ном тархаж, сурхж, Һалильяд өмт эдгэж йовсна тускар бас терүнд бичэтэ бээнэ.

Цааранднь Иисус Һалильяс Ерусалим тал зуульчлж йовсна тускар болн Терүнэ сүүлнк долан хонгин тускар Сэн Зэнгд келгджэнэ. Хамгин чинртэнь Иисусиг кирст хадад телүллн болн Терүнэ өмдрлт болжана.

Сэн Зэнг Иисусиг алдр багш гиж үзүлжэнэ. Зуг һанцхн Иисус Бурхна Закаг цээлнхж чадх, Бурхна орн-нутгин тускар сурхх күн. Терүнэ номин ик зуунинь тавн һол төрд хуваж болхмн.

1. Уул deer умшсн ном. Энүнд тенгрин орн-нутгин иргнэ авц-бэрчин, даалтврин, зөвчин болн хөв-кишгин тускар бичэтэ (5–7 бөлгүд).
2. Арвн хойр сурхульчириг шаж тархалннд сурхлнн (10 бөлг).
3. Тенгрин орн-нутгин туск үлгүрмүд (13 бөлг).
4. Сурхульчирин туск номин чинр (18 бөлг).
5. Эн делкэн чилгчин туск ном болн Тенгрин орн-нутгин ирлнн (24–25 бөлгүд).

Учр-утхин зура

Иисусин төрлт болн Терүнэ белдвр 1.1 – 4.22

Бурхна орн-нутгин туск ном 4.23 – 7.29

Бурхна орн-нутгин һардлн лавллнн 8.1 – 9.38

Сурхульчириг шаж тархалннд сурхлнн 10.1 – 11.1

Оппозицин эклц 11.2 – 12.50

Тенгрин орн-нутгин туск үлгүрмүд 13.1–58

Өвөрц йовдлмуд болн Иисусин һардгч йосн 14.1 – 17.23

Сурхульч болсна үн 17.24 – 19.2

Оппозицин батрлhn 19.3 – 22.46
Бурхна орн-нутг ирхин туск ном 23.1 – 25.46
Исусин үкл болн өмдрлlhн 26.1 – 28.20

Исусин уңг-тохм

1 Иисус Христосин уңг-тохм: Иисус Давидин болн Абрахамин тохмин үлдл.

² Ицхакин эцкнь Абрахам бээж; Яковин эцкнь Ицхак, Йудан болн терүнэ дүүнрин эцкнь Яков. ³ Пэрэцин болн Зарахин эцкнь Йуда, экнь Тамар, Хецрона эцкнь Пэрэц, Арамин эцкнь Хецрон. ⁴ Аминадабин эцкнь Арам, Нахшона эцкнь Аминадаб, Салмона эцкнь Нахшон. ⁵ Бозин эцкнь Салмон, экнь Рахаб, Йоведин эцкнь Бооз, экнь Рут, Ишайин эцкнь Йовед. ⁶ Давид хаана эцкнь Ишай, Соломона эцкнь Давид, экнь нег күүкд күн (урднь тер Урийин аваль билэ). ⁷ Рехабамин эцкнь Соломон, Абьяна эцкнь Рехабам, Асапин эцкнь Абья. ⁸ Ехошапатин эцкнь Асап, Ехорамин эцкнь Ехошапат, Узийин эцкнь Ехорам. ⁹ Йотамин эцкнь Узий, Ахазин эцкнь Йотам, Хизекъян эцкнь Ахаз. ¹⁰ Манашен эцкнь Хизекъя, Амона эцкнь Манаше, Йошьян эцкнь Амон. ¹¹ Ехояхина болн терүнэ дүүнрин эцкнь Йошья. Цуг эдн Вавилонд күчэр нүүлhснэ өмн бээсн бээж.

¹² Шалтэлин эцкнь Ехояхин, Зерүбэбелин эцкнь Шалтэль.

¹³ Абиходын эцкнь Зерүбэбель, Эльякимин эцкнь Абиход, Азорин эцкнь Эльяким. ¹⁴ Цадкин эцкнь Азор, Ахъяма эцкнь Цадк, Элихудин эцкнь Ахъям. ¹⁵ Элеазарин эцкнь Элихуд, Матана эцкнь Элеазар, Яковин эцкнь Матан. ¹⁶ Йосипин эцкнь Яков бээж, цуг эдн Вавилонд күчэр нүүлhснэ хөөн бээдг санж. Йосип Марийин аваль бээж. Марийас Иисус төрж. (Терүг Бурхна илгээн Аврач гиж нерэддг бээж.)

¹⁷ Тийгэд Абрахамас авн Давид күртл цуг тооhарн арвн дөрвн үй бээж; Давидэс авн Вавилон тал күчэр нүүлhсн цаг күртл арвн дөрвн үй бээж, Вавилонд нүүж ирснэс авн Христос күртл бас арвн дөрвн үй бээж.

Исусин төрлhн

¹⁸ Иисус Христос иигж төрж hарсмн: Марий Йосипин келсн күүкн бээж. Тер хэрд нарад уга бээтлэн гесндэн Өрүн Сэкуcнэс үр teeж. ¹⁹ Терүнэ күргн Йосип чик седклтэ күн болсн төлэдэн

Марийин тускар өмтн бичә му сантха гиһәд күүнд мәдүлл уга терүнәс салхар седж. ²⁰⁻²¹ Болв тиим ухан орхла, Бурхна элч зүүнднүү үзгәд иигж келж:

— Давидин көвүн Йосип! Келсн күүкән Марийиг орулж авхдан бичә ә, юнгад гихлә тер Эрүн Сәкүснәс үрән тее. Терүнәс көвүн һархмн, Терүнд Иисус гидг нер өг, юнгад гихлә, Эн Көвүн Эврәннүү келн-әмтиг киленцәснүү гетлгәж аврхн.

²² Ээлдәчәр дамҗад, Деед Ээнә келсиң күүчөхин төлә цүг эн тоот учрсмн. ²³ Ээлдәч: «Соңстн! Окн күүкн гесндән үр тееһәд көвү һарх, тегәд Терүнд Эмануль гидг нер өгхмн», — гиж келж. (Эмануль гидг үг — Бурхн маднла гиж орчуулгдан.) ²⁴ Йосип серв. Бурхна элчин заквриг күүчәд, тер Марийиг гертән орулж авв. ²⁵ Гергнәсн ууһн үрн һартл, Йосип дерән хуваж авалян көндәсн уга. Көвүнд тер Иисус гидг нер өгв.

Дорд үзгәс ирсн цецн улс

2 ¹⁻² Херод гидг хан бәэсн цагт Йудьян Бетлехемд Иисус төрж һархла, дорд үзгәс Ерусалимд цецн улс ирәд:

— Төрж һарсн Йудья улсин Хан альд бәәнә? Дорд үзгт бидн терүнә одынъ үзләвидн, терүнд сөгдхәр ирләвидн, — гиж тедн келцхәв.

³ Энүг соңсад Херод хан икәр үүмв. Энүнлә хамдан Ерусалимд кесг өмтн бас үүмж көндрв. ⁴ Цүг Йудьян гелңгүдиг болн закана багшнриг Херод цуглулж авад:

— Христос альд төрх зөвтәв? — гиж теднәс сурв.

⁵⁻⁶ Тедн хәрүднүү иигж келцхәв:

— Йудьян Бетлехем гидг хотнда, юнгад гихлә, ээлдәчәр дамжулад: «Йудьян ик хоттудас чи, Бетлехем, Йудьян назр, бичкн бишич. Юнгад гихлә, Мини Израилин улсиг дахулж йовх Залач чамас төрж һархмн», — гиж бичәтә.

⁷ Тиигхлә Херод нууцар цецн өмтиг дуудж авад, одн һарч ирсн цагиг теднәс медж авв. ⁸ Тедниг Бетлехем тал илгәһәд:

— Одад, Нилхин тускар кинән кевәр медж автн, олж авсн цагтан нанд келж өгтн, би бас йовад Терүнд сөгднәв, — гив.

⁹⁻¹⁰ Хаана келсиг соңсчкад, эдн һарад йовв. Дорд үзгт үзсн одыг тедн үзәд йир икәр байрлв, тернь теднә өмннүү үзгәд йовв, аш сүүлднүү Нилх бәэсн назрт ирж deerнь зогсв. ¹¹ Герт орж ирчкәд, Марийиг Нилхтәһинь үзәд, тедн өвдглж унад,

Нилх Көвүнд сөгдв. Эврэннъ хаалһин уутан секәд, Терүнд алтн, саңгин идә, миrr* белглж өгв. ¹² Цааранднь тедн талдан хаалһар йовад, эврэннъ орн нутгурн хәрцхәв. Юнгад гихлә, Бурхн тедниг Херод тал бичә одтн, гиҗ зүүдндиң саглсн бәәж.

Египет нутгур зулж йовлhn

¹³ Тедн һарч йовсна хөөн Йосипин зүүдндиң Бурхна элч үзгдәд:

— Бос, Нилхиг эктәһинь авад, Египет нутгур зулж йовтн, нанас зәнг автлан тенд бәәтн; юнгад гихлә, Херод Нилхиг алхар седх, — гив.

¹⁴⁻¹⁵ Тер сөөһәр Йосип босад Нилхиг эктәһинь авад, Египет тал һарч йовв, Херодыг өнгртл тедн тенд бәәв. Эәлдәчәр дамжулж келсн Бурхна үгнъ күцхин төлә цуг эн тоот учрв. Эәлдәч: «Би Эврэннъ Көвүһән Египетәс дуудлав», — гиҗ келсмн.

Бичкдүдиг аллhn

¹⁶ Тер цагт Херод цецн өмтнд меклгдсән медчкәд цухлтж уурлад, Бетлемемд болн терүнэ эргнд бәәсн шинкән һарсн бичкдүдиг, нилхәс авн хө мөстә күртл алтха гиҗ зәрлг өгнә. Нилхдин насины тер цецн өмтнәс медж авсмн. ¹⁷⁻¹⁸ Еремья гидг әәлдәчәр дамжулад келсн тоотнь учрв: «Рамад ик орклhн, уульлhн, һашута хәәкрлhн соңсгдна. Рахел геесн үрдүлтән зовж уульжана. Күн терүг тогтнулж чадш уга, юнгад гихлә, үрднъ үкж одв».

Египетәс хәрж ирлhн

¹⁹⁻²⁰ Херодыг үкснә хөөн Бурхна элч Египетд бәәсн Йосипин зүүдндиң үзгдәд:

— Бос, Нилхиг эктәһинь авад, Израилин һазрур йов, юнгад гихлә, Нилхин әмндиң күрхәр седцхәснү үкж одцхав, — гив.

²¹ Тер босад, Нилхиг эктәһинь авад, Израилин һазрт ирв. ²²⁻²³ Йудъяд Херодын хөөн Архела гидг көвүнъ хаана ширәд суусинь соңчкад, Йосип тиигәрән одхдан әәв. Тер зүүднән ил

* *Mirr* — каңкнис үнртә салм.

зэнг авад, Һалильян һазрт ирэд, Назарет гидг хотнд бээршлв. Тийгэд «Назаретин күн гиж Тер нерэдгдх», гисн өэлдэчэр дамжуулж келсн тоот күцтхэг гиж, цуг эн учрв.

Уснд кирсллин

3¹⁻² Тер өдрүүдт уснд кирслдг Йохан ирэд, Йудьян көдэд Бурхна ном тархаж иигж кель:

— Тенгрин йосн өөрдв, тер учраг килнцтэ жирхлэн үлдэтн.

³ Ээлдэч Эшья Йохана тускар кезэнэ иигж келсн: «Деед Эзнд хаалганий бэлдти, Терүнэ жиминь ястн, — гиж хээкрсн дун эжго көдэд соңсгдв». ⁴ Йохан бийн болхла, темэнэ ноосар гүрсн хувцта, хувцн deerэн арсн бүстэ бээж, терүнэ иддг хотнь царцахас болн зерлг зэгин бал бээж. ⁵ Тийгэд Ерусалимас, Йудьяс болн Йордана эргндк һазрас олн өмтн терүн тал ирсн. ⁶ Тедн эврэннү килнцэн медүлж келэд, Йордана уснд Йоханар бийэн кирслдг бээж.

⁷ Бийэн уснд кирслхэр ирсн паршмуудыг болн цадукмуудыг үзчкэд, Йохан таднд иигж кель:

— Хойр көлтэ мөн! Бурхна иргч цухлас зулж чадхит гиж кен таднд кель. ⁸ Эврэннү жирхл-бээдлэрн килнцтэ жирхлэн үлдэсэн үзүлти! ⁹ «Эцкимдн Абрахам», — гиһэд Бурхна цаажас зулж чадхвидн гиж бичэ сантн, юнгад гихлэ, Бурхн эн чолудас чигн Абрахамд үрдүд төрүлж чадх гиж би таднд келжэнэв. ¹⁰ Модыг унг күртл чавчх сүк белн бээнэ. Сэн темс өгдго модыг Тер чавчад һалд хайна. ¹¹ Тадниг килнцтэ жирхлэн үлдэсиг үзүлхин төлэ Би тадниг уснд кирслжэнэв. Зуг мини ардас Ирж йовхн нанас күчтэ, Тер таднд Эрүн Сөкүс өгэд, тадниг һалд орулх. Би Терүнэ буршмгдн har күрх зөв угав. ¹² Тер буудяан севглхэр күрзэн авчкен белн. Тегэд эврэннү буудяан хашадан хураж тэвэд, өвсийн болхла, унтрдго һалд хаяд шатах.

Исусиг уснд кирсллин

¹³ Тер цагт Һалильяс Иисус Йордан нолын уснд бийэн кирслхэр Йохан тал ирсн. ¹⁴ Йохан болхла Терүн зогсаж кель:

— Би Танаар уснд кирслгдх зөвтэв, юнгад Та Нан тал ирсмт?

¹⁵ — Тиим болтха, юнгад гихлэ, бидн тийгж Бурхна неквриг күцэх зөвтэвидн, — гиж Иисус хэрүднү кель.

Тиигхлэ Йохан зөвэн өгв.¹⁶ Иисус уснд кирслгдэд наарв. Тер даруунь тенгр зааград, Бурхна Сэкүсн көглжрхин мет Терүн deer бууж ирсинь Йохан узв.

¹⁷ – Энтн Мини Хээртэ Көвүн, Тер Намаг байрлуулна! – гисн дун тенгрэс сонсгдв.

Иисусин сөрлийн

4 Тиигхд Иисусиг эрлг сөртхэ гиһэд Эрүн Сэкүсн көдэд дахулж авч ирв.² Дөчн өдр сө уга Иисус машг бэрв, сүүлднь Иисусин геснь өлсв.³ Тегэд эрлг Терүн тал өөрдж ирэд:

– Кемр Чи Бурхна Көвүн болхла, эн чолуд өдмг болтха гиһэд кел, – гив.

⁴ – «Һанцхн өдмгэр үүн бийэн цадхаж ханһашго, зуг Бурхнаас наарсан үгэр үүн цадхлы болх», гиһэд бичэтэ, – гиж Иисус хэрүднь келв.

⁵ Тер даруунь эрлг Иисусиг Ерусалим балһснд авч ирэд, һол сүмин ора deer тэвнэ.

⁶ – Кемр Чи, Бурхна Көвүн болхла, эн ора deerэс дорагшан һэрэдэд «Бурхн Эврэннэ элчинртэн Чамаг өрвлэд хэлэтихэ гиж зэрлг болх. Тедн Чамаг har deerэн авад теврэд йовх, тегэд көлчн чолунд төрүц цокгдшго», гиж бичэтэ, – гиһэд эрлг келв.

⁷ – «Эврэннэ Деед Эзн Бурхан бичэ сөрэд бэ» гиж бас бичэтэлм, – гиһэд Иисус келв.

⁸ Дэкэд эрлг йир өндр уул deer Иисусиг күргэд, делкэн цуг орн-нутгудыг, теднэ байн зөөриг үзүлнэ.

⁹ – Кемр нанд сөгдхлэчин, цуг эн тоотыг Чамд өгнөв, – гиж эрлг келв.

¹⁰ – Йов цааран Нанас, эрлг! «Эврэннэ Деед Эзн Бурхндан сөгд, һанцхн Бурхндан цергль» гиж бичэтэ, – гиһэд Иисус хэрү өгв.

¹¹ Тиигхлэ эрлг Иисусиг үлдөхэд цааран йовж одна. Тер даруунь Бурхна элчинр ирэд, Иуст дөн болв.

Иисус Һалильяд эклэд церглэжэнэ

¹² Йоханыг түүрмд суулһинь сонсад, Иисус Һалильяд ирнэ.

¹³⁻¹⁶ «Зебулунин назр Напталин назр, нуурин өөр бээдг Йорданацаадк назр, буру номта улсин Һалилья! Харнхуд бээдг улс алдр

герл үзж. Уклин сүүдprt бээдг улст герл тусж гилвкв», — гиж Эшья ээлдэчэр дамжулад келсн үг бүтхэг гиж Иcус Назаретиг үлдэхэд, Һалильян өөр Зебулунин болн Напталин назрт бээдг Капернамд бээршилнэ.

¹⁷ Тер цагас авн Иcус:

— Тенгрин йосн өөрдв, тер учраг килнцтэ жирхлэн үлдэтн, — гиж Бурхна ном тарханад зэнглдг болв.

Иcус заhсчнриг дууджана

¹⁸ Һалилья нуурин өөр йовж йовад, ах-ду хойриг Пётр гидг нертэ Шимониг болн терүнэ ду Андреийг Иcус үзв. Эдн заhсчнр болад, нуурт гэлм хайжаж.

¹⁹ — Намаг дахад йовтн. Эмтиг дуудж мөнк жирхлд оруулдг таднд Би дасхнав, — гиж Иcус теднд кель.

²⁰ Тедн тер дарунь гэлмэн хайчкад, Иcусиг дахад йовцхав.

²¹ Цааран йовж йовад, талдан ах-ду хойриг, Зебедана көвүдиг Яковиг болн Йоханыг, теднэ эцктэхэн Зебедала хамдан онхц дотр гэлмэн ясжахинь Иcус үзэд, тедниг бас дуудв. ²² Ах-ду хойр эцкэн, онхсан тер дарунь үлдэчкэд, Иcусиг дахад йовцхав.

Иcус Сэн Зэнг тархажана

²³ Иcус цуг Һалильяр эргж йовв, хурлмудт Тенгрин йосна туск Сэн Зэнг дасхж цээлхв, өмтн дунд ямаран чигн гэмтэхинь, чинхэн алдсийн эдгэв. ²⁴ Цуг Сирий назрар Иcусин тускар зэнг тарв; Терүн тал чинхэн алдсн, олн зүсн гэмтэ, хархцдг, тэкрсн гарта, көлтэ, хар сэкүснэ эзлгдсн эмтиг авч ирцхэв. Иcус цугтахинь эдгэв. ²⁵ Һалильяс болн Декаполас, Ерусалимас болн Йудьяс, Йордана цань бээх назрас чигн олн өмтн Иcусиг дахж ирцхэв.

Үул deer умисн ном

5 Эмтиг үзчкэд, Иcус уул deer нарад суухлань, Терүнэ сурхульчнр Терүнд өөрдв. ² Иcус тедниг сурнад иижж кель:

³ — Бурхиг керглдг улс буйн-кишгтэ! Эдн Тенгрин орна улс. ⁴ Һашуджасн өмтн буйн-кишгтэ! Бурхн тедниг төвкнүлх.

⁵ Номхн зангтань буйн-кишгтэ! Бурхна өгхэр бээсиг эдн авх.

⁶Бурхна дуриг күцэхэр шунж хээжэхнь буйн-кишгтэ! Бурхн теднig хандах. ⁷Өршэнгү седклтэнь буйн-кишгтэ! Бурхн тедниг өршэх. ⁸Цевр уха-седклтэнь буйн-кишгтэ! Эдн Бурхиг үзх. ⁹Эвинь олж хадлдгнь буйн-кишгтэ! Эдниг Бурхн Эврэннь бүлд оруулх. ¹⁰Бурхна дуриг күцэснэс көлтэ көөгдсн улс буйн-кишгтэ! Эдн Тенгрин орнахн.

Герчилгнэс көлтэ көвлүн

¹¹Нанас көлтэ тадниг му келэд, көөхнэд, хов-худлар муурулж нутахла, тадн кишгтэт! ¹²Байсж байрлти, ик ач тадниг тенгрт күлэжэнэ. Таднас урд бээсн өэлдэчнриг чигн бас тиигж көөлэ. ¹³Орчлнгин давсн – тадн! Давсн амтан геехлэ, юунаар амтынь оруулхмт? Амтн уга давсиг керго болсан төлэд, өмтнэ көл дор шивнэ. ¹⁴Орчлнгин герл тадн! Уул деер бээсн балхсан өмтнэ нүднэс бултж чадшго. ¹⁵Шам шатасн цагт күн терүг бүркхш. Герл өгтхэ гиһэд өргэд деегшэн тэвнэ. ¹⁶Тииим кевэр тана герл олид тусж герлтхэ! Өмтн тана сэн үүл үзж, Тенгрин Эцкитн тууруулх.

Закана туск ном:

1) Һол ном

¹⁷Намаг Зака эс гиж өэлдэчнрин үгиг уга кехэр ирв гиж бичэ сантн. Уга кехэр биш, зуг йосндан күцэхэр Би ирлэв. ¹⁸Юнгад гихлэ, тенгр назр хойр бээтл, цугнэ эс күцтл, заканас нег чигн бичин үзг, нег чигн цег эвдшго гиж үнндэн таднд келжэнэв. ¹⁹Тегэд эн зааврмуудас үчүкн гисн нег заавринь эвдсн, тиигж өмтиг дасхсан күн Тенгрин орнд чигн үчүкн чинртэ болх; цугинь йосндан күцэхнэд, талдан өмтиг тиигж сурхсан күн Тенгрин орнд алдр нер зүүх. ²⁰Кемр тадн ном цээлнэчнрэс болн паршмуудас даву сэн Бурхна дуриг эс күцэхлэ, Тенгрин орнд тусхн угат.

2) Цухлтын туск ном

²¹⁻²²«Кү бичэ ал, алаачир зарһла хархмн», – гиж кезэнэ келсиг тадн сонслат. Зуг Би таднд келжэнэв, ахдан уурлжасн күн зарһд тусхмн; арх уга күн гиж эврэннь ахан келсн күн Деед хургин зарһд тусх. Эврэннь ахан хэргтэ гиж му келдг күн

мөнк һалд тусн гижэнэ.²³⁻²⁴ Тегэд, кемр чи Бурхнд бэрцэн бэрхэр ирхлэрн чини ах чамд һундлта бээснь тенд санандчны орхла, бэрцэн үлдэчкэд, түрүлэд одад эврэннь ахтahan эвцлд. Терүнэ хөөн ирэд, бэрцэн бэрүлж өг.²⁵ Кемр чамаг гемшэжэх күн зарчд авч йовхар седхлэ, хаалхдан терүнлэ эвцлд. Эс гиж тер чамаг зарччин гарпт өгх, зарч чамаг харулчд өгх, тернь болхла чамаг түүрмд суулх.²⁶ Лавта үнэр чамд келжэнэв: ялын сүл шаальган эс өгтлөн теднэс чи гаршгоч.

3) Күүнэ авальта дерэн бичэ негдүл

²⁷ «Күүнэ авальта дерэн бичэ негдүл», – гиж кезэнэ келсиг тадн соңслат. ²⁸ Күүкд күн тал тачалтаар хэлэсн эр күн болhn эврэннь уха-седклдэн күүнэ авальта дерэн негдуулв гиж Би таднд келжэнэв. ²⁹ Барун нүднчин жилв хальдахла, салнаад авад хайчк. Бүкл цогцарн мөнк һалд орхин ормд нег мөчэр дутсн deer. ³⁰ Барун гарчн жилв хальдхла, тээрэд авад хайчк. Бүкл цогцарн мөнк һалд орхин ормд нег мөчэр дутсн deer.

4) Залу гергн хойрин саллна туск ном

³¹ Кемр кен чигн эврэннь гергнэсн салхларн, гергндэн саллна цаас өгтхэ гиж бас келгднэ. ³² Зуг Би таднд келжэнэв: күүнэ залута дерэн эс негдүлсн гергнэсн салсн залу күн ондан залута дерэн негдүлх учр авальдан өгчэнэ. Залуhasн салсн күүкд күүг авсн күн – күүнэ авальта дерэн негдүлсн күн болжана.

5) Анднаарин туск ном

³³ «Тэвсн анднаарн бичэ эвд, тэвсн анднаарн Бурхна өмн күцэ», – гиж кезэнэ келсиг тадн бас соңслат. ³⁴ Би болхла, таднд келжэнэв: анднаар төрүц бичэ тэв. Тенгр дуудж анднаар бичэ тэв, юнгад гихлэ, тенгр – Бурхна ширэ. ³⁵ Һазр дуудж анднаар бичэ тэв, юнгад гихлэ, һазр – Бурхна қөлин түшг. Ерусалимиг дуудж анднаар бичэ тэв, юнгад гихлэ, Ерусалим – Алдр Хаана балхсн. ³⁶ Эврэннь толнаарн бичэ анднаарл, юнгад гихлэ, нег чигн үсиг цаалхиж эс гиж харлулж чадшгоч. ³⁷ «Э» – гихэр седхлэ, «Э» – гитн; «Уга» – гихэр седхлэ, «Уга» – гитн. Энүн deer немж келснэ эрлгэс гарчана.

6) Өшэнэ туск ном

³⁸⁻³⁹ «Кен чигн тана нег нүдитн сохлхла, терүнэ нүдинь сохлтн. Кен чигн тана шүдитн хамхлхла, терүнэ шүдинь хамхлтн», — гиż келсиг тадн соңслат. Би болхла таднд иигж келжэнэв: чамд му кесн күүнэс өшэхэн бичэ нек. Кемр чамаг му келэд барун халхарчны ташхла, зүн халхан тэвж өг. ⁴⁰ Чамла зарһад, киилгичинь булаҗ авхар седсн күүнд deerk хувцан тээлж өг. ⁴¹ Кемр кен чигн чамаг эврэнни хаалтар күчэр нег дууна назрт йовулхар седжэхлэ, чи терүнлэ хамдан хойр дууна назрт йов. ⁴² Сурснд өгэд бэ, өгийэлхэр бээх күүнд уга гиż бичэ кел.

Эврэнни өшэтндэн дурта болтн

⁴³ «Хажудк күүхэн хээрл. Эврэнни өшэтндэн дурго бол», — гиż келсиг тадн соңслат. ⁴⁴ Би болхла таднд иигж келжэнэв: өшэтндэн дурта болтн, тадниг көөжэх өмтнэ төлэ зальвртн. ⁴⁵ Тегэд Тенгрин Эцкин үрдүд болхит. Юнгад гихлэ, Тенгрин Эцк хар болн цаһан седклтэ өмтнд Эврэнни нарна герл өгнэ, Бурхна үг соңсдг болн Терүнэ үг соңсдго өмтнэ толна deerk хуран асхрулна. ⁴⁶ Кемр тадн бийситн хээрлдг күүг хээрлдг болхла, ямаран ач авхмт? Аль хурадг өмтн бас тиигж эс кенү? ⁴⁷ Кемр ах-дүүнрлэхэн сэн бээхлэ, ямаран өвэрц бээдмб? Буру номта улс бас тиигж кенэлм? ⁴⁸ Тегэд Тана Тенгрин Эцклэ әдл буйн төгс болтн!

Бурхн-шажна керг-үүлмүүдин туск ном: 1) Өглінэ туск ном

6 Бийэн буульж өмтн үзтхэ гиж буйнч йовдлмуд кехэн саглтн. Тиигж тадн Тенгрин Эцкэс ачлвран авч чадшгот.

² Тер учрар угатя яду улст өглі өгсн цагтан: «Би өглэв», — гиż өмтнд медүлж бичэ хээкр. Хойр чирэтэ улс өмтн тедниг буультха гиһэд хурлд чигн, уульницд чигн, тиигж кенэ. Тедн ачлвран авчксн гиж. Би таднд үнэртн келжэнэв. ³ Угатя яду улст өглі өгсн цагла, зүн гарчн барун гар ю кежэхинь бичэ медтхэ. ⁴ Чини өгснү нууц болтха. Нууц юмиг үздг Эцкчн лавта ачичнь хэрүлх.

2) Зальврлна туск ном

⁵ Бурхнд зальврсн цагтан хойр чирэтэ улсиг бичэ дуратн. Тедн өмтн үзтхэ гиж хурлд болн талвн болһнд зальврхдан дурта. Тедн ачлвран авчксмн гиж би таднд үнэр келжэнэв. ⁶Чи болхла зальврсн цагтан эврэннъ хорадан орж ирэд, үүдэн хаачkad, эс үзгддг Эцкдэн зальвр, чамаг нууцар зальвржахинь үзэд, Эцкчн лавта ачинь хэрүлх. ⁷Зальврхларн, буру номта улс кевтэхэр олн уг бичэ келтн. Олн уг келхлэ, тедниг соңх гиж тедн санна. ⁸Боль тедниг бичэ дуратн, юнгад гихлэ, Тенгрин Эцкти тадниг юм сурхин урдас таднд юн кергтэхинь Эврэн меднэ. ⁹⁻¹³Иигж зальвртн:

Мана Тенгрин эцк!
Нернти өрүн болтха!
Тана ѹосн иртхэ!
Тенгрт бүтсн таалтн
Һазр deer бүттхэ!
Эркн кергтэ өдмг
Эндр өдт илгэхит!
Яһж бидн күүнэ килнц тэвнэвидн,
Тиигж Та килнцмдн тэвүлит!
Сөрдг юмнла бичэ хархулыт!
Эрлгэс гетлгит!

¹⁴ Кемр тадн өмтнэ килнцинь тэвж өгхлэ, Тенгрин Эцкти чигн тадна килнц тэвж өгх. ¹⁵ Боль кемр тадн өмтнэ килнцинь тэвж эс өгхлэ, Тенгрин Эцкти чигн тадна килнц тэвж өгшго.

3) Мацгин туск ном

¹⁶ Мацг бэрсн цагтан хойр чирэтэ улс кевтэхэр үрүдсн бээдл бичэ һартн, юнгад гихлэ, тедн яһж мацг бэржэхэн өмтнд үзүлхэр тиим үрүдсн бээдл һарна. Эдн ачлвран авчксмн гиж би таднд үнэр келжэнэв. ¹⁷Чи болхла, мацг бэржэхэн өмтнд үзүлшигнаар чирэхэн уһаад, толһаан самлчк. ¹⁸Эмтнд эс үзгддг Эцкчн терүг медтхэ. Тиигхлэ нууцар кесн юмиг үздг Эцкчн лавта ачинь хэрүлх.

Төңгрин зөөр

¹⁹ Назр deer бээж, зөөрэн бичэ хоршулж хадглтн. Энд гүр болн зев цугинь идж үрэнэ. Хулхачнр гер дотр орад, хулха кеһэд зөөритн авчкна. ²⁰ Тадн болхла тенгр deer зөөрэн хоршулж хадглтн. Тенд гүр чигн, зев чигн идж үрэшго, хулхачнр олж хулхалж чадшго. ²¹ Тана зөөр бээсн назрт седкл-санантн бээнэ! ²² Нүдн – седклинигерл мөн. Нүднти цевр* болхла, седклтн бүклдэн герлтэ болна. ²³ Нүднти бузр** болхла, седклтн бүклдэн бузр болна. Тана дотрк герл харнху болхла, харнху гисн ямаран болхмб?

Бурхн болн зөөр

²⁴ Хойр эзнд күн заргдж чадшго: Тер негндин дурго болад, наадкдн дурлх, эс гиж негндин үнн седклэрн заргдж, наадкинь оньтан авшго. Бурхнд болн зөөрт дэгц церглж чадшгот.

²⁵ Тер учрар: ю уухмб? ю идхмб? гиж өмд бээхин төлэ ю өмсхмб? гиж бий цогцин төлэ бичэ үүмэд бээтн! Эмн жирхл хотас deer биший? Бий цогц хувцнаас deer биший? ²⁶ Тенгр deer нисин шовудыг сээнэр хэлэтн! Тедн тэрхш, хадхш, урхцинь хурах авхш. Тана тенгрин Эцк Эврэн тедниг лавтахар тежэжэнэ! Тадн эн шовудас үлү deer бишийт? ²⁷ Үүмэд бээж тадн дундас күн эмн жирхлэн бичкн зуурт утдулж чадхий?

²⁸ Хувцна тускар яһад зовад бээдмтэ? Теегин бамб цецгэс яһж урхдгинь хэлэлт! Тедн көлсэн асхрулж көдлхш, ути ээрхш.

²⁹ Зуг Соломон хан ик алдр бээсн бийн тэр цецгэхэс үлү сээхн хувц өмсэд уга билэ гиж Би таднд келжэнэв. ³⁰ Кемр эндр урхдг маңдур бешд хайгддг нохаг Бурхн тиигж хувцлдг болхла, тадниг, баһ итклтэ улсиг, энүнэс үлү хувцл!

³¹ Тер учрар «Ю идхмб? Ю уухмб? Ю өмсхмб?» гиж бичэ үүмэд зовад бээтн. ³² Терти буру номта өмтнэ төр килмж. Цуг энүг таднд кергтэхинь Төңгрин Эцкти медэд бээнэ. ³³ Хамгин түрүнд Бурхна йосиг хээтн, Терүнэ таалыг күцхэр шунтн. Наадкинь болхла Бурхн немж өгх. ³⁴ Тегэд чигн маңдурк өдрин тускар бичэ үүмэд зовад бээтн. Өдр болн эврэнн керг килмжтэ, эндрк кергт маңдурк керг бичэ немтн.

* Нүдн цевр – өгэнч күн.

** Нүдн бузр – хатуч күн.

Кү бичэ гемшэтн

7 Кү бичэ гемшэтн. Тадниг Бурхн гемшэхн уга. ² Ямаран ке-вэр өмтиг гемшэнэт, тиим кевэр тадниг Бурхн гемшэх. Ямаран кемжэхэр кемжэлнэт, тиим кемжэхэр тадниг кемжэлх. ³ Ахиннь толнаадк өвс үзэд бээж, эврэннь толнаадк өвр янад эс үздмч? ⁴ «Ах минь, толнаасчн өвс нархж хайнав», — гиж келнчин янж көндрж келдмб? Чини толна деер өвр бээнэлм. ⁵ Хойр чирэтн! Түрүлэд эврэннь толна деерк өвр авч хайчкад, тегэд ахиннь толнаадк өвс янж авч хайхинь медхич. ⁶ Хар нохасд үнтэ зэөрэн хайж бичэ өгтн. Тедн хэргү эргэд тадниг шүүрэд зуучкх. Ихан чикнд сувсан бичэ өлгтн. Тедн өлгситн көлдэн шивэд, ишкэд үрэчкх.

Суртн, хээтн, үүд цоктн!

⁷ Сурад бээтн — сурситн өгх. Хээхэд бээтн — хээсэн олж авхит. Үүдинь цокжатн — таднд тээлж секх. ⁸ Сурад бээсн күн — сурсан авчана. Хээхэд бээснь — хээсэн олжана. Үүд цокжаснд — тээлж секжэнэ. ⁹ Көвүнтн өдмг сурхла, кен таднаас чолу өгхмб? ¹⁰ Көвүн заңс сурхла, эцкнь мoha өгхий? ¹¹ Кемр тадн килнцтэ болвчн үрндэн янж белг өгхинь сээнэр медхлэ, энүнэс үлү кедү сэн белг тана тенгрин Эцктн сурсн өмтнд өгх!

¹² Ямр чигн кергт тана өмн өмтн янж бийэн бэртхэ гинэт, тиим кевэр тадн чигн теднэ өмн бийэн бэртн. Энүг Закан болн ээлдэчнрин дэгтрмүд сурхна.

Чик хаалнаар йовтн

¹³ Уутыхн үүдэр орж йовтн. Үклин амн өргн, хаалнхь амр. Олн өмтн түүгэр йовна. ¹⁴ Эмн-жирхлийн амн уутыхн, хаалнхь кеңү. Терүг олдгнъ йир цөн.

Кесн үүл эзэн үзүлдг

¹⁵ Худл өэлдэчнрэс бийэн саглтн! Тедн хөөнэ бээдл зүүсн махч чонмуд мет. ¹⁶ Тадн тедниг кесн үүлэрнь медж авхит. Көглэс уста үзм, хатханчгас инжр цуглуулж болхий? ¹⁷ Тер учрар сэн модн сэн темс өгнэ. Му модн — му темс өгнэ. ¹⁸ Сэн модн

му темс өгхш. Му модн – сэн темс өгдмн биш.¹⁹ Сэн темс өгдгө модн болһиг чавчад шачасн һалд хайчкна. ²⁰ Тер учрар худл өэлдәчнриг теднә кесн үүлэр медж авхит. ²¹ «Деед Эзн! Деед Эзн!» – гиж дуудсан өмтнэс цугнь Тенгрин Орнд орхш. Зуг Тенгрин Эцкимм заасинь күцэдг күн Тенгрин орнд орх.

²² Зарһин өдрт олна ик зунь:

– Деед Эзн! Деед Эзн! Тана нерн deerэс бидн номитн тархадг эс билүвидн? Тана нерн deerэс хар сөкүсдиг көөж һарһдг эс билүвидн? Тана нерн deerэс кесг өвөрцс кедг эс билүвидн? – гиж келх.

²³ Зуг Би хәрүднь:

– Би тадниг төрүц меддго билөв. Му кедг улс! Нанас хооран йовтн! – гиж келхүв.

Ухата болн эргүтосхач

²⁴ Тер учрар, эн Мини үг соңсад, келсим күцэдг күүг хад чолун deer гер бәрсн ухата күүнлэ дүнцүлж болхмн. ²⁵ Хар салькн көдләд, хур икәр орад, һолын усн деврәд, тер герин орад асхрв. Зуг гер чолун deer бәэсн төләд, ормасн төрүц көндрсн уга.

²⁶ Зуг Мини үг соңсад, келсим күцэдг күүг элсн deer гер бәрсн ухан уга күүнлэ дүнцүлж болхмн. ²⁷ Хар салькн көдләд, хур икәр орад, һолын усн деврәд, тер герин орад асхрна. Гернь хольврад хамхрад одна, – гиж Иисус сурһв.

²⁸ Иисус үгэн төгсәхлә, өмтн терүнэ номд икәр өврцхәв.

²⁹ Иисус закана багширла өдл биш Бурхна юс бәрдг күүнлэ өдл сурһв.

Иисус гемтэ күүг эдгэжэнэ

8 Иисус уул deerэс бууж ирхлә, олн өмтн Терүг дахж йовцхав. ² Генткн арсна гемтэ күн Иисус тал өөрдәд сөгдәд келв:

– Деед Эзн мини! Намаг гемәсм цеврлх саната болхла, буйн болтха, цеврлтн!

³ Иисус һаран күргәд:

– Чамаг цеврлх санатав, цеврлгд! – гиж келв.

Тер даруунь күн арсна гемәс цеврлгдж эдгв.

⁴ – Хәлә! Энүнэ тускар күүнд бичә кел! Гелнгд одад бийэн үзүл. Дәкәд Мошен закаһар эдглиһнэ тәкл тәк. Терүгәрн чи өмтнд эдгсэн медүлхич, – гиж Иисус аштнъ келв.

Рим цергин һардачин зарциг эдгэлүүн

⁵⁻⁶ Иисус Капернамд ирхлэ, рим цергин һардач Иисус тал өөрдэд ээрж келв:

— Деед Эзний! Мини зарц гертм икэр зовж гэмтэй бээнэ, һар, көлнүй тээрж.

— Би ирэд зарцичинь эдгэнэв, — гиж Иисус хэрүднүй келв.

— Деед Эзний, Таниг герүрн оруулх чигн нанд зөв уга. Зэрлг болж нег үг келтн, зарцм дарунь эдгэд одх. ⁹ Би эврэн күүнэ медэнд бээнэв, мини медэнд чигн цөргчир бээнэ. Негнднь би: «Йов», — гинэв тер йовна; даруудны: «Нааран йов», — гинэв тер ирнэ. Зарцдан: «Энүг ке, терүг ке», — гиж келнэв, тер мини келсэрг бээнэ.

¹⁰ Иисус терүнэ келсн үг сонсчкаад икэр өврэд:

— Израиль нутгийн тийм ик сүзг би үзэд угав, — гиж таднүй келжэнэв. ¹¹⁻¹² Соңстн! Үнндэн болхла, оли өмтн дорд үзгэс болн барун үзгэс байр нээрин ширэн өөр Абрахамла, Ицхакла, Яковла хамдан тенгрин орнд ирж суух. Тенгрин орндуу суух зөвтэ талдан өмтн болхла, тендэс харнхы hazrur көөгдх. Тер улс тенд ик зовнүй эдлэд шүдэн хөврх, икэр оркож уульх, — гиж.

¹³ Иисус хажудук йовсн улст келэд, дэкэд:

— Герүрн хэр. Чини итклэр болтха, — гиж римин цергин һардачд хэрү өгв.

Тер кемд зарцнүй гемэсн эдгэв.

Иисус оли өмтиг эдгэжсэнэ

¹⁴⁻¹⁵ Иисус Пётрин герүр ирхлэ, тенд Пётрин хадм экнүй ик халута кевтж. Иисус терүнэ һаринь авхла, күүкд күүнэ халунь дарунь уурч одв. Тер босад Иуст хот белдв. ¹⁶⁻¹⁷ Асхар Иисус тал кесг хар сэкүсэр эзлгэсн өмтиг авч ирцхэв. Иисус үгэрн хар сэкүсдиг һархж көөхөд, кесг оли-зүсн өвчтэ өмтиг эдгэв. Эшья өэлдэчин: «Мана өвчиг эн бий deerэн авад, гем зовнинг дасмын», — гисн үгмүйд күцүү зөвтэд тийм юмн учрсмн бээж.

Иисусиг дахлнна тускар

¹⁸ Иисусин хажуд оли өмтн зогсла. Тедниг үзэд, Иисус сургууль чиртэгэн нууриг һатлад, телтр көвэ тал йовхм гив. ¹⁹ Нег ном цээлнүй Иисус тал өөрдэд:

— Багш! Таниг альд эс йоввчин би дахж йовх санатав, — гив.

²⁰— Арат эврэннь нүктэ, шовун эврэннь үүртэ, Нанд, Күмни Көвүнд толнаан түшэд амрх назр уга, — гиж Иисус хэрүднь кель.

²¹ Терүнэ нег сургуульч:

— Деед Эзн, герүрн хэрэд өнгрсн эцкэн оршаад ирх зөв нанд өгит, — гиж кель.

²²— Намаг дахад йов! Үксн өмтн эврэннь үксн күүхэн оршаха, — гиж Иисус хэрү өгв.

Иисус салькиг болн усиг тогтнуулжана

²³ Иисус онһиц орв. Ардаснь сургуульчир дахад бас онһиц дотр орцхав. ²⁴ Генткн салькин көдлэд, усна дольган деврэд, онһициг шивэд бээв. ²⁵ Иисус унтж кевтж. Сургуульчир өөрдэд Терүг серүль.

— Деед Эзн, бидн чивн гижэнэвидн! Харсж авртн маднig! — гиж тедн хээкрцхэв.

²⁶— Яһсн өэмтхэ, баһ сүзгтэ улсвт! — гиж Иисус хэрүднь кель.

Тер босад, салькиг болн нууриг хөрж тогтнуулв. ²⁷ Салькин, усн көдлхэн уурв. Эргндк бээдл тогтнв. Сургуульчир икэр өврэд хоорндан келцхэв:

— Салькинд болн уснд Эн зэрлг болна, теднь үгинь соңсна. Кен гидг күнв эн?

Иисус хар сэкүстэ хойр күүг эдгэжэнэ

²⁸ Иисус нууриг һатлад телтр көвэд бээсн Гадарен гидг назрт күрэд ирхлэ, хар сэкүстэ хойр күн үкэрэсн нарад Терүнэ өмн зогсцхав. Тедн ик өэмшгтэ, догши бээж. Өмтн теднэс өөхэд тер хаалгар йовдго санж.

²⁹— Бурхна Көвүн, юн кергтэв Чамд? Чи маднig эртэсн зо-вахар ирвч? — гиж тедн му дуунаар хээкрлдцхэв.

³⁰ Теднэ бээсн назрас ик хол биш нахас идшлжэж.

³¹— Кемр Чи, маднig көөхлэ, эн нахасд маднig орул! — гиж хар сэкүсд Иуст келэд ээрцхэв.

³²— Йовтн тиигэрэн! — гиж Иисус хэрүднь келхлэ, хар сэкүсд тер хойр күүнэс нарад, нахасиг эзлцхэв.

Тер дарунь нахас ормасн өсрэд, ик уулын кеңэс гүүхэд, уснд унад үкж одцхав. ³³ Нахас хэрүлсн өмтн зулад гүүлдцхэв. Тедн хажудк хотнд ирэд, хар сэкүстэ хойр күүнэ тускар цугинь келцхэв. ³⁴ Тегэд хотна олн өмтн Иусин өмнэс нарцхав. Эн назриг үлдэж цааран йов, гиж тедн Иусиг үзэд кель.

Исус һар-көлнүү тәкрсн күүг эдгәжәнә

9 ¹⁻²Исус сурхульчирла оңһى дотр орад, нууриг һатлад, эв-рәннүү хотнур ирв. Нег цөөкнүү күн Терүүн тал һар-көлнүү тәкрсн күүг девскртәниң авч ирв. Исус теднә итклиниң үзәд:

— Байрл! Килнүүн тәвгдҗәнә, — гијж гемтә күүнд кель.

³Тиигхлә ном цәэлнүүчир: «Эн күн Бийән Бурхнуд тоолжана. Эн Бурхна тускар му келжәнә», — гијж дотран санцхав.

⁴Исус теднә уханиң медәд:

— Седклти юнгад тиим му ухата болна? ⁵Ю келхд амр: «Чини килнүүн тәвгдҗәнә» эс гијж «Босад йов»? ⁶Би, Күмни Көвүн, әмтнә килнүү тәвж өгх йостав гијж таднуд медулхин төлә эн күүнд иигж келжәнәв: Бос, эврәннүү девскрән авад ге-рүрн хәр.

⁷⁻⁸Тернь босад герүрн йовв. Энүг үзсн әмтн икәр сүрдүв. Тедн тиим йос күүнд өгсн Бурхиг магтж туурулв.

Исус Матайиг дууджана

⁹Исус цаарапандың йовж йовад таманин герин өөр суусн нег кү үзв. Тер Матай бәәж.

— Намаг даҳад йов, — гијж Иисус тер күүнд кель.

Тернь босад Иисусин ардастың йовв. ¹⁰Иисусиг Матайин герт хот уужасн цагт тиигәрән алв цуглулдг болн кесг килнүүтә улс ирцхәв. Тедн Иисусла хамдан хот ууһад нәэрлүүхәв. ¹¹Энүг үзсн паршмуд Иисусин сурхульчирас:

— Багштын алв цуглулдг килнүүтә улслад яһад хот уужахмб? — гијж сурцхав.

¹²Теднә келсиг соңсад, Иисус:

— Эрүл-менд күүнд биш, гемтә күүнд әмч кергтә. ¹³«Бәрц бәрхин ормд өршәнгү болтн», гисн үгмүд ямаран учртаниң йовад медтн. Чик седклтә әмтиг биш, килнүүтә әмтиг дуудхар Би ирүв, — гив.

Маңг бәрлүнә тускар

¹⁴Йохана сурхульчир Иисус тал ирәд:

— Бидн болн паршмуд маңг бәрнәвидн, Тана сурхульчир маңг яһад эс бәрнә? — гијж сурцхав.

¹⁵ – Хүрмд ирсн гиичир күргнэ өөр гейүрэд бээхлэ, сэн болхий? Зуг цагнь ирхлэ, күргн теднэс салхж авгдхла тер цагт тедн мацг бэрх. ¹⁶Хуучрад салврж одсн хувцнд шин халас тэвхш. Шин тэвсн халасн хуучн хувциг цааранднь теслх, шуурхань улм икдх. ¹⁷Тер мет күчэн авчах чаһриг хуучн бөрвд кедмн биш. Бөрвнь шуурад үрх, чаһрнь асхрх. Күчэн авчах чаһриг шин бөрвд кедмн. Тиигхлэ чаһрньчн, бөрвньчн үрл уга бүтн бээх, – гиж Иисус хәрү өгв.

Күүкиг өмдриуллини болн өвчтө күүжд күүг эдгэлнн

¹⁸ Иисусиг үгэн келжэхлэ, Йудья улсин толначинрин негнь өөрдэд, Иисусин өмн сөгдэд:

– Мини күүкм шинкэн өнгрж одла, буйн болтха күүкнди харан күргэтн. Тер өмдрх! – гив.

¹⁹ Иисус ормасн босад сурхульчирла хамдан тер толначиg дахжйовв. ²⁰ Генткн нег күүжд күн Иисусин ардас өөрдэд, хувцна хормаднь наран күргв. Тер күүжд күн арви хойр жилдэн цусн нарлхна гемэр зовад гемндг бээж. ²¹ «Кемр хувцна хормаднь наран күрхлэ, дарунь эдгхв», – гиһэд тер дотран ухалв. ²² Иисус ардаан эргж хэлэхэд, тер күүжд күүг үзэд:

– Байрл! Итклчн чамаг аврав, – гив.

Тер кемд күүжд күн гемэн эдгв. ²³ Иисус толначин герт ирэд, бүрэ-бүшкүрчнриг, нашудж уульсн-дуулсан олн өмтиг үзэд:

²⁴ – Һартн эндэс! Күүкн өнгрсн уга. Күүкн унтж кевтнэ, – гив.

²⁵ Эмтн Иисусар наад бэрэд инэлдцхэв. ²⁶ Эмтиг һархж йовулад, Иисус герин хорад орад, күүкиг нараснь авхла, тернь босв. Эн өвэрцин туск зэнг эргндк һазрар тарв.

Хойр сохр күүг эдгэлнн

²⁷ Иисус бээсн һазрасн һарч йовхла, хойр сохр күн Терүг дахв.

– Давидин Көвүн* хээрлич мадниг! – гиж тедн хээкрцхэв.

²⁸ Иисусиг нег герт орж йовхла, хойр сохр күн Иисус тал өөрдв.

– Намаг нүднэ хара орулж чадх, гиж иткжэнт? – гиж Иисус сурв.

– Иткжэнэвидн, мана Деед Эзн, – гиж тедн хэрүднь келцхэв.

²⁹ – Таднд итклэр болтха! – гиж Иисус келэд теднэ нүднд наран күргв.

* Давидин көвүн гиснь – Давидин тохмта күн.

Тедн үзлг болв.

³⁰ — Хэлэтн, Мини тускар күүнд бичэ келтн, — гиж Иисус теднд зэрлг болв.

³¹ Зуг тер хойр эдгсн күн гарч йовад, эргндк назрар Иисусин тускар өмтнд зэнглв.

Келн уга хар сэкустэ күүг эдгэлнн

³² Тедниг йовж одхла, Иисус тал келн уга хар сэкустэ күүг авч ирв. ³³ Хар сэкусиг көөн хөөн келн уга күн келдг болв. Эмтн икэр алн болщав.

— Тийм өвэрц йовдл эн Израилин назрт одаачн учрад уга билэ, — гиж тедн келцхэв.

³⁴ — Эн эрлгин күчэр хар сэкусдиг көөнэ, — гиж паршмуд келдг бээсмн.

Иисус өмтнд сана зовжсана

³⁵ Иисус балын, хотн болынар йовад, хурлд өмтиг сурнад, Бурхна йосна тускар Сэн Зэнг цээлнж тарханад, өмтиг олн зүн гемэс эдгэдг бээсмн. ³⁶ Иисус олн өмтиг үзэд, теднд санань зовв, юнгад гихлэ, тедн хөөч уга тарж одсан хөд мет муурсн бээдлтэ бээж.

³⁷⁻³⁸ — Хурах урһц ик, көдлэчир баһ. Тэрсн тэрэг хурах, хадх көдлэчнриг илгэтих гиһэд хадлына Эзнд зальвртн! — гиж Иисус эврэннү сурхульчнртан келсмн.

Арви хойр апостолмуд

10 Иисус эврэннү арви хойр сурхульчнриг дуудж авад, ямаран чигн гемиг эмнж эдгэдг болн хар сэкусдиг көөж гарынж теднд өгв. ² Арви хойр апостолмудын нерд эн: Пётр гидг нертэ Шимон, терүнэ дүнъ Андрей, Зебедана көвүн Яков, терүнэ ахнь Йохан, ³ Пилип, Бар-Толма, Томас, алв цуглулдг Матай, Албана көвүн Яков болн Тадда, ⁴ зилот гидг багин гешүн Шимон болн Йуда Искериот (тер Иисусиг урвсн билэ).

Иисус арви хойр апостолмудтан даалнвр өгчэнэ

⁵ Эн арви хойриг Иисус илгэхэд, иигж зааж келсмн:

— Буру номта улсин назрас хол йовтн! Шамарьян хотнд бичэ ортн! ⁶ Төөрсн хөд болсн Израилин улс тал одтн! ⁷ «Тенгрин

йосн өөрдв!» — гиж номан делгүлтн! ⁸Өвчтөхинь эдгэтн. Насан барсинь өмдрултн. Арсан гемтэ улсиг цеврлүлтн! Хар сэкүсдиг көөж гарһтн! Өнгөр авсн төлэд өнгөр өгтн! ⁹⁻¹⁰Хаалһд гарч йовад, алтта, цаһан улан мөңгтэ кетч, уут, сельх хувц, өмсх буршмг, хаалһин тайг чигн авч бичэ гарптн! Көдлжэх күн көлсэн авх ачта! ¹¹Ямаран чигн балснд эс гиж хотнд орж ирхлэ, итклтэ күүг хээтн. Тер назрас эс гарпл эн күүнэ герт бээтн. ¹²Амулц менд бээтн, — гиж гертксинь йөрэтн. ¹³Кемр тер гер-бултиим бээх ачта болхла, тадна йөрэл бүтх! Кемр тер гер-бултиим бээх ач уга болхла, тадна йөрэл бүтхн уга! ¹⁴Кемр тадниг күн герүрн орулж эс авхла, тадна келсиг эс соңхла, тер гертэс эс гиж хотнас цааран гарч йовад, тавгасн шора сажтн! ¹⁵Зарһин өдрлэ Содомин болн Гоморин назрас үлү күчр күнд зовлн тедн эдлх гиж Би үнэр келжэнэв.

Иргч көөлийн тускар

¹⁶Би тадниг зерлг чон дунд бээх хөд мет йовулижанав. Moha мет гүн ухата, көглжрхн мет нүл уга болтн! ¹⁷Эмтнэс саглж йовтн. Тедн тадниг бэрж авад, зарһд авч ирх. Хурлмудт маляһар цокж цаажжлх. ¹⁸Нанас көлтэ тадниг хаадудт, ахлачнрт авч одх. Тадн Мини тускар теднд болн буру номта улст герчлхт. ¹⁹Тадниг зарһд авч одхла, ю келхэн, яхж келхэн бичэ зовтн. Тер цагт ю келхинь таднд заагдх. ²⁰Юнгад гихлэ, тадн бийстн биш Эцкиннт Сэкүсн тадна келэр келх. ²¹Ах дүүхэн, эцк үрэн үклэхархуулх. Үрдүд эцкнрин өмнэснь буцлт өргэд, өмнэснь салх. ²²Нанас көлтэ күн болһн таднд дурго болх. Экнэс авн сүл күртл tessинь авргдх! ²³Тадниг нег хотнас көөхлэ, талдан хотн тал зулж гүүтн. Израилин хотн болһниг эргж күцтл, Күмни Көвүн лавта күрэд ирх, — гиж таднд үнэр келжэнэв.

Иисусас көлтэ зовлн

²⁴Сурхульч багшас, зарц эзнэс deer болж чадшго. ²⁵Сурхульч багшла өдл, зарц эзnlэ өдл болхла, болад бээх. Кемр герин эзнд Баал-Зебүлин нер өгсмн болхла, герткст улм шулуһар эн нерн өтгдх. ²⁶Тер учтар бичэ эмтнэс өэтн! Нег чигн эс илдкж секгдсн далд юмн уга, нег чигн эс тээлгдсн нууц уга. ²⁷Харнhy хорад келсн үгим hal өдрөр келтн! Чикнд шимлдж келсим герин ора deerэс зэнглтн! ²⁸Күүнэ бий цогциг алдг зуг уха-седклиг

алж чаддго өмтнэс бичэ өэтн. Бий цогциг болн седклиг мөнк налд хайж чаддг Бурхнас өэтн. ²⁹Хойр бичкэхэн богшурнааг нег деншгэр эс хулдну? Тадна Эцкин медэн угаар теднэ негнь чигн назрт унж үкшго! ³⁰Тадна толна деерк үсн күртл тоота! Тер учраг бичэ өэтн! ³¹Тадн Бурхнд кесг бичкэхэн богшурнаасас үлү үнтэ болжанат! ³²«Би Иисусин», — гиж өмтнэ чирэд ил келсн күүнэ тускар «Мини», — гиж Тенгрин Эцкинн өмн ил келхув. ³³«Би Иисусин бишв», — гиж өмтнэ чирэд ил келсн күүнэ тускар «Эн күн Мини биш», — гиж Би Тенгрин Эцкинн өмн гөрдж келхув.

Христосин ѹосн сургуульч

³⁴Намаг эн орчлнд эв авч ирхэр ирв гиж бичэ сантн. Би эв биш, үлд авч ирхэр ирүв. ³⁵Көвүг эцкэснь, күүкиг экэснь, бериг хадм экэснь салхар Би ирүв. ³⁶Күүнэ хамгин ээмшгтэ өшэтн гертксинь болх. ³⁷Нанас үлүхэр эк эцкэн хээрлдгнь Мини сургуульч болж чадшго. Күүкэн болн көвүхэн Нанас үлүхэр хээрлдгнь Мини сургуульч болж чадшго. ³⁸Эврэннэ кирсэн* авч даахад, ардасм эс дахсн күн Мини сургуульч болж чадшго. ³⁹Өмэн аврхар седснь, өмэн геех. Мини төлэ өмэн гееснь, өмэн аврх. ⁴⁰Тадниг седклдэн орулдгнь, Намаг седклдэн орулна. Намаг орулсань Бийм Илгэсиг орулна. ⁴¹Ээлдэчиг өэлдэч гиж седклдэн орулдг күн өэлдэчин ачар ачлгдх. Чик седклтэ күүг чик седклтэ гиж седклдэн орулдг күн тер күүнэ ачар лавта ачлгдх. ⁴²Тер учраг кен хамгин бичкниг Мини сургуульч гиж кийн ус чигн өгч, ундынх хэруулхлэ, эврэннэ аchan лавта авх гиж Би үнэр таднд келжэнэв.

11 Эврэннэ арвн хойр сургуульчнртан сурхмж өгэд, угэн төгсэхэд, Иисус хотн болнаар сурхар болн Бурхна ном делгүлхэр нарч йовв.

Иисус болн уснд кирслдг Йохан

²⁻³Христосин күцсн үүлмүдин тускар түүрмд бээсн Йохан соңсад, хойр сургуульчнран Иисус тал илгэхэд:

— Ирх зөвтэ күн Та болжахмт? Аль бидн талдан кү күлэхмб? — гиж суртн! — гив.

* *Kirsc* — кү цаажллана зер-зев.

⁴Исус:

— Йоханур хәрү ирәд чикәрн соңсан, нүдәрн үзсән медүлж келтн: ⁵Сохр күн үздг болна, доһлңгнь йосндан һазр ишкәд йовна, арсн өвчтән гемәсн цевргднә, дүлә күн соңсг болна, өнгрснь босж әмдрнә, угатя әмтнд Сән Зәңг цәэлһгдж тархагдна.

⁶Нанд иткен күн итклән эс геехлә, буйн кишгтә болхмн, — гив.

⁷⁻⁸Тедн йовж одхла, Иисус олн әмтнд Йохана тускар экләд кель:

— Эҗго кәдә назрур кениг хәләхәр тадн йовсмт? Салькнд нә-әхлсн хулсигий? Кемр тиим биш болхла, кениг хәләхәр йовсмт? Байн үнтә хувц өмссн кү хәләхәрий? Байн хувц өмссн улс хаана бәәшнәд бәәдмн. ⁹Кениг хәәж тадн одсмт? Әәлдәчиг? Э-э. Йохан әәлдәчәс deer күн гиҗ таднд келҗәнәв. ¹⁰Бурхна Бичгт иигж бичәтә: «Би Зәңгчән урдасчин илгәнәв. Тер Чини хаал-ничнь белдх». Эн Йохана тускар бичәтә. ¹¹Би үнәр келҗәнәв. Эн орчн деер төрсн әмтн дунд Йоханас ик алдр күн уга бәәж. Зуг Тенгрин орнда бәәсн хамгин бичкнья терүнәс ик алдр. ¹²Уснәд кирсләг Йохан Бурхна ном экләд тархасн өдрмүдәс эндр өдр күртл Тенгрин йосна өмнәс ик дән болжана. Кесгн күчәр энүг эзлж авх саната. ¹³Әәлдәчир болн Закан Йоханас урд иргчин тускар келдг бәәсмн. ¹⁴Тедн Элья хәрү ирх гиҗ әәлдж келж. Эн әәлдхл Йохана ирлнә тускар келж. Иткхәр седхлә, иткти. ¹⁵Мини келсн тускар сәәнәр ухалтн. ¹⁶Эн цагин үйнриг кенлә дүнцүлж болхмб? Эднти талвнд суусн талдан бичкдүт иигж хә-әкржәсн бичкн күүкд мет: ¹⁷«Бидн таднд бүрә бүшкүрәрн айс татдг биләвидн. Тадн биилсн уга биләт! Бидн нашута ду дуулдг биләвидн. Тадн уульсн уга биләт!» ¹⁸Чаһр уудго, йосн хот иддго Йохан ирлә. Терүнә тускар хар сәкүстә күн гиҗ әмтн келнә. ¹⁹Би, Құмни Қөвүн, ирв. Би чаһр уунав, йосн хот иднәв. Тиигхлә: «Хәләтн Энүг! Яһсн ик хотта, әркнч юмнв! Аль цугулгчин, килнитә улсин үрн!» — гиҗ тедн келнә. Зуг Бурхна цеңн ухан кесн үүләрнү үзгдәмн, — гив.

Сүз уга хотн

²⁰Иисусин үзүлсн өвәрцин ик зунь үзсн хотн болһн килнцән үлдәж, Бурхнда иткен уга. Тер учтар Иисус тедниг гемшәж иигж кель:

²¹— Хоразина әмтн, зовлңган эдлхит! Бетсәдин әмтн, зовлңган эдлхит! Танад учрсн Бурхна өвәрцс Тирин әмтн болн Сидона

эмтн үзсн болхла, тедн кезэнэхээ хар хувцан өмсж, толнадан үмс цацж, килнцэсн хольжх билэ. ²² Тер учрар келжэнэв, зархин өдт Тирэс болн Сидонаас дор таднд му болх. ²³ Чи, Капернам хотнахн, тадниг тенгрт өргх гиж санжант? Уга, үклин назрт унхах! Кемр Содомд танад учрсн өвэрцс лавта учрсн болхла, тертн ода куртл бүклдэн бээх билэ. Тер учрар келжэнэв таднд, ²⁴ Зархин өдт Содомас дор таднд му болх, – гив.

Нан тал ирхлэ, амрад жирхэд бээхит

²⁵ – Тенгрин болн назрин Эзн, Аав Минь! Танд магтал өргжэхэв! Та энүг цецн ухата номта өмтнэс нууцад, эгл бичкдүйт секж цээлхвт! ²⁶ Аав Минь, цуг энүнэс Тана цацан саната дурн үзгджэнэ. ²⁷ Эцкм бээсэн Нанд даалхв. Тенгрин Эцкэс даву сээнэр Көвүхэн ямаранынь күн медхш. Көвүнэс даву сээнэр Эцк ямаранынь күн медхш. Көвүн олн өмтнэс онц улсиг йилхж авад, Эцкин тускар медүлнэ. ²⁸ Күнд аца үүрч муурснь Нан тал иртн! Би тадниг төвкнүлхүв. ²⁹ Мини ацаг ээм deerэн үүрэд, Нанас сурхмж автн. Юнгад гихлэ, Би номхн төвкнүн седклтэв. Тадна седкл чигн амрад жирхэд бээх! ³⁰ Мини номиг дахлхин – күнд юмн биш, Мини ацан гиигн.

Бемб өдрин тускар

12 ¹⁻² Энүнэ хөөн бемб өдрлэ Иисус тэрсн тэрэхэр йовж йовла. Сурхульчир өлсэд, тэрэнэ толнаас таслад идцхэв. Паршмуд энүг үзэд:

– Хэлэ, Чини сурхульчир бемб өдт кех зөв уга юмиг кежэхэ, – гиж келцхэв.

³ – Олсж йовсн Давид эврэннь үүртэн ю кесинь умшсн угавт? ⁴⁻⁵ Давид Бурхна герт орад, Бурхна өмн тэвсн өдмг теднлэ хувалцж идв. Тер өдмгиг һанцхн гелнгүд иддмн. Сүмд бемб өдрин йосиг эвдсн гелнгүдиг бурушахш, гисиг Мошен заканд тадн умшсн угавт? ⁶ Медж автн: энд сүмэс deer күн бээнэ. ⁷ Кемр тадн «Бэрц бэрхин ормд өршэнгү болтн», – гисн үгмүдин чинринь медсн болхла, тадн буру уга өмтиг гемшэхн уга билэт. ⁸ Янад гихлэ, Күмни Көвүн бемб өдрин Эзн мөн, – гиж Иисус теднд хэрү өгв.

Эмн уга гарта күүнэ тускар

⁹ Тендэс нарад Иисус хурлур ирв. ¹⁰ Тенд өмн уга гарта күн бээж.

— Бемб өдрлэ кү эдгэх зөв бээнү? — гиж Иисусас зэрм өмтн сурцхав. (Терүг гемшэх учр хээхэд тедн сурж.)

¹¹— Кемр ор һанцхн хөөнтн bemб өдрлэ нүкнд унж одхла, тадн хөөхэн үлдэлго, нүкнэсн татж авхм бишвт? ¹² Күн болхла хөөнэс deer биший? Тиим эс мөний? Тер учарз закааар bemб өдрлэ күн сэ кех зөвтэ, — гиж Иисус хэрү өгв.

¹³ Цааранднь Иисус өмн уга гарта күүнд:

— Һааран сунх! — гив.

Тернь һааран сунхв, гарнь даруң эдгэд одв. ¹⁴ Паршмуд болхла хурлас гарч йовад, Иисусиг яхж хорлж уга кехэн сельвцхэв.

Бурхна онц үйлчэж авсан зарц

¹⁵ Энүг медчкэд Иисус тендэс әрлэд йовж одв. Олн өмтн Иисусин ардаснь дахж йовцхав. Иисус тедниг цугинь эдгэхэд:

¹⁶— Мини тускар күүнд бичэ келтн, — гиж өмтнэс үг авв.

¹⁷ Эшья ээлдэчэр дамжж келсн эн үгмүд күцэхин төлэ тер йовдл учрв: «¹⁸ Мини онц үйлч авсан Хээртэ Зарц эн! Мини седклин байр эн! Эврэннү Өрүн Сэкүсэн Энүнд белглж өгчэхэв! Эн келин өмтн болһнд Аврлана тускар зэнглж келх! ¹⁹ Күүнэс үг булалдж, уульц болһнд дууһан өргж, үгэн хээкрж төрүц аман секшго. ²⁰ Унжсан хулсиг хуһлшго, утан гарчах зулыг унтрашго. Үнн чик йосн орчлнд дииилтл Эн төрүц зогсж амршго.

²¹ Буру номта улс Терүнд нээлх!»

Иисус боли Баал-Зебүль

²² Иисусур нег сохр, келин уга күүг авч ирж. Тер хар сэкүснд эзлгисн бээж. Иисус терүг эдгэв, өвчтэ күн келдг, үздг болв.

²³ Өмтн алн болцхав.

— Энти Давидин тохмта күн биший? — гиж тедн сурцхав. —

²⁴ Эрлгин, Баал-Зебүлин* үүчин угааар Энти хар сэкүсдиг гархж

* Баал-Зебүль гидг үг «батхна нойн» гиж орчулгдана; эн эрлгин талдан нерн.

көөж чадшго билә, – гиҗ паршмуд әмтнә үг сонссн хөөн келцхэв.²⁵ Паршмудын уханинь медәд, Иисус:

– Кемр алvt болһн дотран дээлдхлө, тер хоосрад ирх. Кемр балhсн болһн бүл болһн, дотран эс таархла, тер әнгрэд буурад одх.²⁶ Тер учрар кемр эрлгиг көөж гарhхла, тер бийләhэн дээлджэх темдг. Тиигхлэ алvtнь ормдан яhж торад бээхмб?²⁷ Кемр Би хар сәкүсдиг Баал-Зебүлин күчэр көөхлө, ямаран күчэр тадна көвүд хар сәкүсдиг көөдмб? Тер учрар тедн тадна зарhчир болтха!²⁸ Кемр Би Бурхна Сәкүсэр хар сәкүсдиг көөхлө, тертн Бурхна йосн ирснә темдг!²⁹ Чидлтэ күүг куләд уга бээтл чидлтэ күүнэ герт орад, күн терүнэ өлг-эдинь хулхалж чадхий? Эзинь күлсн хөөн күн терүнэ геринь тонж, өлг-эдинь хулхалж чадх!³⁰ Намаг эс дахсн күн Нанла сөрүд бээнэ. Нанла хурадго күн тарана.³¹ Тер учрар Би таднд келжэнэв: Әмтнә килнцчин тэвгдх. Бурхиг му келдг күүнэ гемнъчин тэвгдх. Зуг Эрүн Сәкүсиг күн му келхлө, терүнэ бурунь тэвгдшго.³² Кемр күн Күмни Көвүнэ өмнэс үг келхлө, терүнэ бурунь тэвгдх. Зуг күн Эрүн Сәкүснэ өмнэс үг келхлө, терүнэ бурунь өдгэ цагтчн, иргч цагтчн төрүц тэвгдшго, – гиҗ кель.

Модн темсн хойр

³³ Сэн темс авхин төлә сэн урhцта модн кергтэ. Му модн му темс өгнэ. Модна сэн мууhiнь темсэрнэ медгднэ. ³⁴ Хойр көлтэ мoha! Хар сана зүүhд, сэн үг яhж келж чаддмт? Седклд бээсн юмн келин-амар дамжж гардг эсий?³⁵ Цаhан саната күн цаhан зөөрэсн цаhанинь гарhна. Хар саната күн хар зөөрэсн харинь гарhна.³⁶ Зарhин өдр ирхлө, санамр келсн үг болhнаас көлтэ күн тооцаhан өгх.³⁷ Юнгад гихлө, келсн үгчн чини буруг болн буру угаг үзүлх, – гиҗ Иисус кель.

Онц темдгин тускар

³⁸ – Багш, бидн Танас онц темдг үзх санатавидн, – гиҗ паршмуд болн ном цээлhечир Иуст келцхэв.

³⁹ – Бурхн уга, хар саната үйнр онц темдг некэд бээнэ. Зуг Йона ээлдэчин темдгэс үлү онц темдг теднд үзүлгдшго.⁴⁰ Йона тенгсин ик заhсна гесн дотр hурви өдр болн hурви сө бээсн кевэр Күмни Көвүн назр дор hурви өдр болн hурви сө бээх.⁴¹ Зарhин өдrt Ниневин әмтн эн цагин үйнртэ босад, эдниг

гемшэх. Тедн Йонин келсн үгинь сонсад, килнцэн хайцхав. Энд болхла, Йонас ик алдр күн бээнэ! ⁴² Зарцин өдт өмн үзгин назрин хатн эн цагин үйнртэ босад, эдниг гемшэх. Юнгад гихлэ, тер ик холас Соломон хаана цеци уха авхар ирсмн билэ. Энд болхла, Соломонас ик алдр күн бээнэ!

Хар сэкүсн хэрү иржэнэ

⁴³ – Хар сэкүсн күүнэ дотрас нарад, хатад хагсж одсн көдэ эргэд, амрх орм хээнэ, зуг олхш. ⁴⁴ Тийгхлэ тер: «Урдк бээсн герүрн би хэруй йовнав», – гиж санад хэруй ирнэ. Хэруй ирхлэнь, эврэннэй бээсн герэн цевр цер ахулчкснь, сул бээсинь үзнэ. ⁴⁵ Тийгхлэ тер нарч йовад, бийэсн ик догшн хар сэкүсдиг дахулж авч ирнэ. Тедн ирэд күүнэ дотр бүүрлнэ. Аштнь күн урдкас үлү му бээнэ. Эн цагин хар саната үйнрлэ бас тиим юмн учрх! – гиж Иисус кельв.

Исусин эк болн дүүнр

⁴⁶ Иисусиг оли өмтилэ күүнджэхлэ, Терүнэ дүүнр эктэхэн ге-рин наза зогсла. Тедн Иуста хамдан күүндхэр седж.

⁴⁷ – Тенд наза эктн Тана дүүнртэ зогсжана, Танла күүндх саната, – гиж нег күн Иуст кельв.

⁴⁸⁻⁵⁰ – Мини эк гисн кемб? Мини дүүнр гисн кемб? – гиж тер күүнд хэруй өгэд, Иисус хурнар сургуульчир тал зааһад, – Мини экм болн дүүнрм эн, Тенгрин Эцкимм заасинь күцэдгнь, Мини экм, ахнр-дүүнрм, – гив.

Тэрэчин тускар

13 Тер өдр Иисус гертэсн нарад нуурин көвэд одад суув. ²Өөрнь дала күн хурсн төлэд Тер онһц дотр орв. Өмти нуурин көвэхэр зогсцхав. ³Иисус үлгүрлэд иигж кельв:

– Нег күн тэрэхэн тэрхэр йовж. ⁴Цацж йовсн тэрэнэ экин зэрмнү хaalн deer унж. Шовуд нисж ирэд, терүгинь чонкад идчкнэ. ⁵Зэрмнү чолута назрт унна. Тенд назрт баһ болад, буудя дарунь босж урһна. Тедн назрин гүүнд тусссн уга. ⁶Нарн нарад тедниг шатачкна, урһмл хатж одна. Янад гихлэ, буудян унгньйоосндан урһж чадсан уга. ⁷Зэрмнү хатханчг заагт унцхана. Хатханчг урһад, буудяг бүтэхэд дарна. ⁸Зэрмнү сэн урһцта

назрт унцхана. Тедн зун, жирн, нучн холванд ик урһц өгнэ.

⁹ Мини келснэ тускар сээнэр ухалтн.

¹⁰ Сургульчнр Терүн тал өөрдэд:

— Та эднлэ үлгүрээр юнгад келэд бээдмтэ? — гив.

¹¹ — Тенгрин йосна туск нууцин медрл таднд секгдлэ. Эдн болхла медхш. ¹² Бээснднь улм немгдх. Тер ик олзта болх. Угарад бээснэснь бээсинь булааж авгдх. ¹³ Эдн нүдэрн хэлэнэ — үзхш. Чикэрн соңсна — соңсхш, медхш. Тер учраг Би эднлэ үлгүрээр келж бээнэв, — гиж Иисус хэргү өгв. ¹⁴ Бурхн Эшья өэлдэчэр дамжж иигж келж: «Чикэрн соңсхит — медхн угат, нүдэрн хэлэхит — үзхн угат. ¹⁵ Янад гихлэ, ухантн тенж, чикнти соңсдган уурч, нүднти хаагдж. Кемр тадн нүдэрн үзэд, чикэрн соңсад, седклэрн медж авдг болсн болхла, тадн уха-санахан Нанд өгх билээт, Би тадниг эдгэх билэв». Ода эн үгмүд бүтж.

¹⁶ Нүднти сээнэр үздг төлэд тадн буйн-кишгтэт! Чикнти сээнэр соңсдг төлэд тадн буйн-кишгтэт! ¹⁷ Үнэр келжэнэв, кесг өэлдэчир болн чик седклтэ өмтн тадна үзжэсн юмиг үзхэр седлэ, зуг үзсн уга. Тадна соңжасн юмиг соңсхар седлэ, зуг соңссн уга.

Тэрэн туск үлгүрин тээлвр

¹⁸⁻¹⁹ — Соңстн! Тегэд тэрэ тэрсн күүнэ туск үлгүрин чинринь эн: күн Бурхна йосна тускар соңсна, зуг чинринь медхш. Эрлг ирэд, терүнэ седклд тэрсн үгмүд булааад авад йовж одна. Эн күн хаалн деер тэрсн буудя мет. ²⁰ Чолута назрт тэрсн буудя гиснь: бурхна үг соңсад, байртаар седклдэн багтадг күн. ²¹ Зуг тер үг күүнэ седклд гүүнэр эс орсн учрас тер бичкн зуурт иткжэхэд, үгэс көлтэ көөлннэ цаг ирхлэ, иткдгэн уурна. ²² Хатханчг заагт унсн буудя гиснь: Бурхна үгиг соңссн күн. Зуг орчлнгин үүмлдэнэс көлтэ болн назрин зөөрт жилвтсн учрас тер үг олз өгхш. ²³ Урһцта назрт унсн буудя гиснь: Бурхна йосна тускар соңсад, цугнь сээнэр медж авдг күн. Тер олзта урһц зун жирн нучн холванд икэр өгнэ.

Буг өвснэ тускар

²⁴ Цааранднь Иисус үлгүрлэд иигж кель:

— Тенгрин йосн гисн эн: күн эврэннэ назртан сэн урһцта цаahan буудя тэрнэ. ²⁵ Сөөхэр цуhaar унтжасн цагт өшэти ирэд, буудя заагт буг өвс хайж тэрэд йовж одна. ²⁶ Цаahan буудя босад

урнад ирхлэ, толнаань йосндан дүүрэд ирхлэ, буг өвсн бас энд-тэнд үзгдг болв.²⁷ Назрин эznэ зарцнр терүн тал ирэд: «Ах Нойн, Та сэн урнцаа цаан буудя тэрсн бишийт? Буг өвсн аль-дас нарч ирсмб?» – гиж сурцхав.²⁸ «Энти өшэтэ күнэ кесн үүл», – гиж эzn хэрүдн келнэ. «Бидн тиигэрэн йовад, буг өвсиг таслад хайцкнавидн, зөвэн өгит», – гиж тедн келцхэв.²⁹ «Бэг. Бичэ көндэтн! Буг өвс таслжанаад, тадн эндүрэд цаан буудяг таслчкхт!³⁰ Тедн хамдан урнц хурах цаг күртл урнхаа. Тэрэхэн хурах цагтан түрүлэд буг өвс таслж цуглувад, цугинь бооңад наад шатачкн. Цаан буудяг мини буудя хадилдг хашад авч одтн, гиж хадачнрт закхв», – гиж эzn хэрү өгв.

Горчсин экнэ тускар

³¹ Иисус теднд дэкэд үлгүрлэд кель:

– Тенгрин йосн гисн эн: нег күн бичкн горчсин экиг авад назрт тэрж.³² Эн экн наадк тэрэнэ экнэс хамгин бичкн. Зуг урнад ирхлэрн, наадк цуг урнмлас ик болна. Тер ик моднд хүврж одна. Тенгрин шовуд нисж ирэд, терүн бүчрмүд deerнь үүрэн ясна.

Нийр искэдг экнэ тускар

³³ Иисус дарук үлгүр кель:

– Тенгрин йосн гисн эн: күкд күн нийр искэдг эк авад, дөчн кило нийрт элдэд тэвнэ. Тер нийр өсж одна.

³⁴ Цуг энүг Иисус өмтнд үлгүрлэд келдг бээж.³⁵ «Би үлгүр ол-злад, орчлн үүдэгдсн цагас авн бээсн нууциг эднд цээлнж келж өгнэв», гисн өэлдэчнрэр дамжж келсн үгмүд бүтхэ, гиһэд Иисус өмтнлэ үлгүр угаһар илэр юм келдг уга бээж.

Буг өвснэ туск үлгүрин тээлвр

³⁶ Цаарандн Иисус өмтиг сулдхад, герүрн хэрв. Сургуульчнр Багш тал өөрдэд:

– Тэрэн заагт урнсн буг өвснэ туск үлгүр цээлнж өгхнитн мадн, – гиж келцхэв.

³⁷ – Сэн буудя тэрсн – Күмни Көвүн.³⁸ Назр гисн, орчлн болжана. Сэн буудя – Тенгрин орна улс.³⁹ Буг өвсн – эрлгин улс. Теднг тэрсн – эрлг. Урнц хадж хуралн – орчлнгин сүл өдр, тэрэ хадж хурадгн – Бурхна элчнр.⁴⁰ Тегэд буг өвсн цуглувлгдж

һалд шатгасн мет юмн орчлнгин сүл өдрт учрх. ⁴¹⁻⁴³ Күмни Көвүн эврэннэ элчнрэн илгэх, тедн Күмни Көвүнэ орнас өмтиг килнцлэ харнуулсан, өмтнд му кесн үн болһигийнг йилнж авад, шачасн бешд авад хайх. Тенд өмтн ик зовлы өдлэд, шудэн хэврж оркрж уульх. Энүнэ хөөн Бурхна седклэрн чик бээдгинь эврэннэ Эцкин орнд, нарн мет гилвх. Мини келснэ тускар сээнэр ухалтн.

Бултулсан эрднин тускар

⁴⁴ Тенгрин йосн кеер нүкнд бултулсан эрднэ мет: Нег үн терүг олж авад, хэргү ормдн булчкна. Тенкэн уга байрлад, тер герүрн хэрж ирэд, бээсн юман хулдад, эрднэ бээсн назриг хулдж авна.

Сувсна тускар

⁴⁵ Тенгрин йосн гисн эн: Нег хулд кедг үн сэн сувс хээнэ.

⁴⁶ Нег дэкж тер үнтэ сувс олж авна. Тер үн йовад, бээсн юман хулдад, сувсиг хулдж авна.

Гөлмин тускар

⁴⁷ Тенгрин йосн гисн эн: Заһсчир тенгсин уснд гөлмэн хаяд, зүсн зүүл заһс бэрж авна. ⁴⁸ Гөлмнь заһсар дүүрхлэ, тедн гөлмэн уснааснь татж авна, заһс болһиг шүүнэ. Сээнинь йилнж авад сав дүүргнэ, мууһинь авад хайчкна. ⁴⁹⁻⁵⁰ Тиим юмн орчлнгин сүл өдрт учрх: Бурхна элчнр гарч ирэд, чик седклтэ өмтнэс мууһинь йилнж авад, ик шачасн бешд авад хайх. Тенд өмтн ик зовлы өдлэд, шудэн хэврж оркрж уульх. ⁵¹ Ода тадн цугинь медж аввт? – гиж Исус теднэс сурв.

– Ээ, медж аввидн, – гиж тедн хэргү өгв.

⁵² – Тер учрар Тенгрин йосна сурхульч болсн ном цээлнэч болһин эврэннэ гертэс шин болн хуучн юмс гарнж йовсн эзн мет болна, – гиж Исус кельв.

Исус Назарет гидг хотнд

⁵³ Үлгүрмүд келэд, үгэн төгсөнхэд, Исус цаарандн һарад йовв.

⁵⁴ Төрскн хотндан ирэд, Тер хурлд өмтиг сурхв. Цуһар терүг сонсад, ик гидгэр өврихэв:

– Тиим ик күчн, цецн оюн уха эн альдас авсмб? ⁵⁵ Энтн модчин көвүн биший? Энүнэ экинн нерн Мирьям биший? Энтн

Яков, Йосип, Шимон, Йуда гидг дүүнртэ болх. ⁵⁶ Энүнэ ду күүкд цугтан энд мана хотнд бээдг биший?

⁵⁷ Энүнэс көлтэ күн Иуст итксн уга.

— Ээлдэчиг күнделдгээр уга. Зуг төрскн һазртнь болн өрк-бүлднээ өэлдэчиг өэлдэчд тоолдмн биш, — гиж Иуст өмтнд кель.

⁵⁸ Тедн эс итксн төлэд Иуст тенд өвэрц юм өмтнд үзүлэд уга.

Йохана үжлийн тускар

14 ¹⁻²Тер цагт ҟалильян хан Херод Иустин туск зэнг сонсад, эврэнн зарцнран:

— Эн уснд кирслдг Йохан үкэрэсн босж ирв, тегэд чигн Энтиим өвэрц юм кедг күчтэ, — гиж кель.

³Херод эврэнн Пилип дүүчинн гергн Херодидас көлтэ Йоханыг цөвэр күлэд, түүрмд хайсмн. ⁴Юнгад гихлэ, Йохан терүг саглж:

— Эн гергнлэ бээх чамд зөв уга, — гиж оньдин келдг бэ-эсмн.

⁵Түрүн бийд Херод терүг алхар седж, зуг өмтнэс өэхэд үклэхархуулсан уга. Эмтн терүг Бурхна өэлдэч гиж тоолдг бээсмн.

⁶Херодын нарсн өдр темдглжэсн цагт Херодидин күүкн гиичнрин өмн биилжэсмн. ⁷Терүнэ биилжэсн би Херодт икэр таасгдад, тер анднаарлад:

— Сурх юман сур. Би цугинь күцэсүв, — гиж күүкнд кель.

⁸Тер күүкн экинн заасн үгэр:

— Уснд кирслдг Йохана толнаг тэвүр deer тэвж, нанд авч ир, — гиж келж.

⁹⁻¹⁰Хан гейүрж ухалжаад, зуг гиичнрин өмн тэвсн анднаран күцэхэр, тер күүкнэ сурсн юмиг өгхэр, түүрмд суусн Йохана толнаг хээчлэхархуултн гиж зэрлг болв. ¹¹Толнаг тэвүр deer тэвэд, күүкнд авч ирж, тернэ экдэн авад одж. ¹²Йохана сурхуульчир Йохана цогцинь авад оршасна хөөн Иустур ирэд учрсн йовдлын тускар келсмн.

Тавн миңин күцадхлн

¹³Иуст энүг сонсчкад, онхиц дотр суунаад, эжго һазр хээж ийовсмн. ¹⁴Зуг оли өмтн энүг медчкэд, эврэнн хотнаас һарлдад, Иустиг дахж йовхар йовсмн. Иуст онхицас һарад, һазр ишкэд,

оли өмтиг үзж. ¹⁵Исус теднд сана зовж, өвчтэ үлсиг эдгэв. Ора болж одхла, сурхульчир Исусур өөрдцхэв.

— Багш, энд эжго көдэ. Ора болжана, өмтиг тэвчктн. Эдн эргндк хотн болһнаар йовад, идх уух хотан бийдэн хулдж авг, — гиж тедн келцхэв.

¹⁶— Эдниг йовулх керг уга, тадн бийстн эднд хот өгтн, — гиж Исус хәруднь кель.

¹⁷— Манад юмн уга. Тавхн өдмг, хойрхн заһсн, — гиж сурхульчир келцхэв.

¹⁸— Түүгэн Нан тал авч иртн, — гиж Исус кель.

¹⁹Исус өмтиг ноһан deer суулнад, тавн өдмг, хойр заһс авад, Бурхнд ханлт өргэд, өдмгиг хуһлж сурхульчирт хуванад өгв.

²⁰Терүг күн болһнд түгэж өгцхэв. Цуһар хотан эдлж цадцхав. Энүнэ хөөн үлдсн хот арвн хойр савд багтж. ²¹Күүкд үлсиг, бичкн күүкдиг эс тоолхла, хот идснъ тавн миңһи күн болж һарв.

Исус тенгсин усн деегүр йовжана

²²⁻²³Энүнэ хөөн тер дарунь Исус:

— Онһц дотр орад, тенгс һатлж телтр көвэд күртн, — гиж сурхульчиртан закв.

Өөрк өмтэн үлдэхэд, Исус һанцарн зальвхар уул деегшэн давшж һарв. Асхн болад ирхлэ, һанцарн үлдсн бээж. ²⁴Сурхульчир йовсн онһц көвэхэс хол бээсмн. Ик салькн зөрүд өмнэснъ үлдэхэд, усна долыган шуугад, онһциг шивэд бээв. ²⁵Өр цээхин өмн Исус сурхульчир тал темцж усн деегүр йовж. ²⁶Сурхульчир Багшан усн деегүр йовж йовхинь үзэд, ик гидгэр сүрдцхэв.

²⁷— Энтн ки үзгдл! — гиж тедн чочад хәэкрцхэв.

— Байрлтн! Бичэ Нанас өэтн! Энтн бив, — гиж Исус тер дарунь ө һарв.

²⁸— Деед Ээн! Кемр Та мөн болхла, усн деегүр Танур йовх зэрлг өгхнти! — гиж Пётр Иуст кель.

²⁹— Йов! — гиж Исус хәрү өгв.

Пётр онһц дотрас һарад, усн деегүр Исус тал йовв. ³⁰Зуг салькн шүрүтэхээр үлэснинь медэд, Пётр өэхэд, уснд чивж:

— Деед Ээн минь! Намаг харсж авртн! — гиж хәэкрв.

³¹Исус һаран өгэд, терүг һараснь бэрэд, кель:

— Итклчин баһ бээж! Юнгад маһлад бээнэч?

³² Тедниг онһиц дотран орхла, салькн тогтнв. ³³ Тенд бээсн сурхульчир Иисусин өмн өвдглж сөгдв.

— Та үнэр Бурхна Көвүн мөнт! — гиж тедн келцхэв.

Өвчтэ өмтиг Генесэретд эдгэлнүү

³⁴⁻³⁵ Нур натлж йовад, тедн Генесэрет һазрин көвэд өөрдж ирцхэв. Энүгинь медчкэд, тер бээрн өмтн эргндэн бээсн күн болһнд зэнглэд, кесг өвчтэ улсиг Иисус тал авч ирцхэв. ³⁶ Тедн Иисусин хувцна хормаднь күрх зөв сурцхав. Хормаднь күрсн өмтн тер даруунь эдгдг болв.

Өвк эцкнрин ном

15 Тер цагт Ерусалимас Иисус тал паршмуд болн закана багшнр ирцхэв.

² — Чини сурхульчир өвк эцкнринь заншалан эвджэнэ, тедн хотыннь өмн һаран ухашиш, — гиж тедн келцхэв.

³ — Юнгад тадн бийстн тана заншалас көлтэ Бурхна заавриг эвдэд бээнэт? ⁴ «Эк эцк хойран үүндлж тевч», «Эк эцк хойран му келсн күн үхээ зөвтэ» гиж Бурхн келсмн. ⁵⁻⁶ Зуг тадн өмтиг: «Эврэннь зөөрэсн эк-эцкдэн өглго Бурхнд нерэдж өгдг күн, эк-эцкдэн туслж тевчх юснаас сүлдна» гиж дасхнат. Тиим кевэр тадна заншал Бурхна заавриг уга кенэ. ⁷ Тадн хойр чирэтэ улст! Тадна тускар Эшья өэлдэч чик келж: «⁸ Эн улс хоосн амарн Намаг үүндлнэ. Теднэ зүркнү Нанас хол бээнэ. ⁹ Эдн үүнэ ухалж һархсан номиг Бурхна ном гиж дасхна. Эднэ сөгдлнүү юмн биш», — гиж Иисус хәрү өгв.

Бузрдуулнна туск ном

¹⁰⁻¹¹ Өмтиг дуудж авад Иисус:

— Соңсад медж автн! Амар орсн юмн биш, амар һарсн юмн лавта үүг бузрдулна, — гив.

¹² — Тана үгмүд паршмудыг һундасинь Та меднт? — гиж сурхульчир Иисус тал өөрдэд келцхэв.

¹³⁻¹⁴ — Мини Тенгри Эцкин эс тэрсн урһмл болһн унгтаанин хамднь таслж хайгдх. Тедн эврэннь хаалһарн йовтха! Тедн сохр өмтнэ сохр залачир. Сохр сохран көтлж йовхла, лавта нүкнд унх! — гиж Иисус хәрү өгв.

¹⁵ – Эн үлгүрин тээлвиринь маднд келж өгит, – гиж Пётр сурв.

¹⁶ – Тадн чигн мини келсим медж авсн угавт? ¹⁷ Амар орсн юмн геснд орад, һазаран һарч одна. ¹⁸ Амар һарсн юмн күүнэ седклэс һарад, күүг бузрдулдг мөн. ¹⁹ Юнгад гихлэ, күүнэ седкл дотрас хар санан, аллхи-буллхи, күүнэ авальта дерэн негдүлхи, аля йовдл, хулха, худл герчллхи, хов зөөлхи һарна. ²⁰ Цуг эн күүг бузрдулна, зуг кемр күн хотын өмн һаран эс ухахла, терти күүг бузрдулхш.

Буру номта күүжд күүнэ сүзг

²¹⁻²² Цааранднь Иисус Тир болн Сидон һазр эргэд йовсмн. Тер бээрн Кенаана күүкд күн Иисус тал ирв.

– Деед Эзн, Давидин Көвүн!* Намаг хээрлит! Мини күүкн догши хар сэкүснд эзлгдж. Тер дегд зовжана! – гиж күүкд күн хээкрв.

²³ Зуг Иисус ө һарсн уга.

– Буйн болтх! Энүг цааран йовултн! Энтн мадниг дахж йовад, хээкрэд бээнэ, – гиж сурхульчир Иисус тал өөрдж келцхэв.

²⁴ – Бурхн Намаг төөрсн хөд мет Израилин өмтн тал илгэв, – гиж Иисус хэрү өгв.

²⁵ – Деед Эzn минь! Нанд нөкд болыт! – гиж күүкд күн саак ээрв.

²⁶ – Үрнэсн өдмг булааж авад, нохад хайхла, сэн юмн биш, – гиж Иисус кельв.

²⁷ – Тиим-тиим, Деед Эzn минь, зуг Эzn ширэхэс унсн хотын шавхрнь нохас иднэ, тиим эсий? – гиж күүкд күн хэрүднь кельв.

²⁸ – Чини сүзг ик! Эгч, чини сансн санаһар болтха! – гиж Иисус кельв.

Тер агчмд күүкн эдгэд одв.

Иисус дала өвчтэг амтиг эдгэжэнэ

²⁹ Иисус Һалилья нуурин көвөхөр йовж йовла. Тер уул deer һарад суув. ³⁰ Кесг дохлн, сохр, эрмдгтэ, келн уга болн нань

* Давидин Көвүн гисн Давидин тохм.

чигн улсиг Иисус тал авч ирэд көлднү тэвцхэв. Иисус тедниг эдгэв. ³¹ Келн угань келнд орад, эрмдгтэнь эдгэд, дохиолгньйосндан йовдг болад, сохрнүүзdg болов. Тер йовдлыг оли өмтнүүзэд йир икэр өврцхэв. Тедн Израилин Бурхиг магтж ханлт өргцхэв.

Дөрвн минһи нууцадхлын

³² — Эн өмтнд Би сана зовжанав, эдн һурвн өдрт Нанла бээлэ, хотнь чилж. Эдниг цадхал уга төвхэн седжэхшв. Хаалнд эднд му боловза, — гиж Иисус сурхульчнран дуудж кель.

³³ — Эн эжго көдэд эн оли өмтиг цадхах тиим дала өдмг альд бээх билэ? — гиж сурхульчнр Багштан хэрү өгв.

³⁴ Иисус:

— Кедү өдмгтэвт? — гиж сурв.

— Долахн өдмг болн цөөкнүү бичкин заһсан бээнэ, — гиж тедн хэрү өгв. ³⁵⁻³⁶ Иисус өмтиг һазрт суулнаад, долан өдмг болн заһсан авад, Бурхнд ханлт өргв. ³⁷⁻³⁹ Дэкэд өдмгиг хуванаад, сурхульчнртан түгэж өгв, тедн өмтнд хуваж өгв. Өмтн хотан эдлэд цадхав. Дэкэд үлдсн хот долан савд цуглулцхав. Күүкд улсиг болн бичкдүдиг эс тоолхла, хот эдлжэснэй дөрвн минһи күн бээж. Иисус өмтиг тэвэд, онһц дотран орад, Магадан һазрур темцжийовв.

Онц темдгүдиг неклийн

16 Иисус тал паршмуд, цадукмуд ирцхэв. Тедн Иисусиг сөрхэр Бурхна онц темдг маднд үзүл гиж некж сурцхав.

² — Өдр чилж йовхла, тенгр улавтрад ирхлэ, тадн манһидур сэн өдр болх гинэт. ³ Өрүн өрлэ тенгр темэнэ үүлэр бүркгдхлэ, эндр хурта салькта өдр болх гиж келнэт. Тенгр хэлэхэд, тадн өдрин бээдл тааж келж чаднат, зуг өдгэ цагин темдгинь цээлнж медж чадхшийт. ⁴ Хар саната, Бурхн уга үйнр! Онц темдгүд сурнат, зуг ээлдэч Йонин темдгэс даву талдан темдг тадн төрүц үзшгот, — гиж Иисус хэрү өгэд, тедниг үлдэхэд цааран йовж одв.

Паршмудын болн цадукмудын исказдг экнэ тускар

⁵ Сурхульчнр нуурин телтр көвэд онһцар усчад ирцхэв. Тедн хотан авхан мартчксын бээж.

⁶ – Паршмудын боли цадукмудын искэдг эknэс бийэн саглж йовтн, – гиж Исус теднд келв.

⁷ – Мадниг өдмг эс авснд эн тиигж келжэнэ, – гиж сурхульчир хоорндан уха-сананаарн хувалцв.

⁸ Исус түүгинь медчкэд:

– Ю ухалжахмт? Өдмг эс авсндан зовжахмт? Бан итклтэ улс! ⁹ Ода күртл юм меддго юмс бээсмтэ? Тавн минһин күүнд күрсн тавн өдмгин тускар мартчквт? Кедү сав хот цуглулвт? ¹⁰ Дөрвн минһин күүнд күрсн долан өдмгин тускар бас мартсн болхговт? Кедү сав хот тадн цуглулвт? ¹¹ Би өдмгин тускар келжэхшв. Паршмудын боли цадукмудын искэдг эknэс бийэн саглтн, – гив.

¹² Тиигхлэ Исусиг өдмгин эknэс биш паршмудын боли цадукмудын дасхжах номас бийэн саглтн гисинь сурхульчир лавта медж авцхав.

Пётр Исусиг Бурхна илгэсн Аврач гинэ

¹³ Исус Пилипин Кесэрья хотна назрур ирэд:

– Күмни Көвүг өмтн кенд тоолжахмб? – гиж эврэннь сурхульчирас сурв.

¹⁴ – Зэрмнь Таниг – уснд кирслдг Йохан гинэ, зэрмнь Элья ээлдэч, наадкснь болхла, – Еремья эс гиж ээлдэчин негнь гинэ, – гиж тедн хэрүдн келцхэв.

¹⁵ – Тадн Намаг кен гиж санжанат? – гиж Исус сурв.

¹⁶ – Та өмд Бурхна Көвүнт. Та Бурхна илгэсн Аврач, – гиж Шимон Пётр хэрүдн келв.

¹⁷⁻¹⁹ – Чи Йонин көвүн Шимон буйн-кишгтэ күнч, юнгад гихлэ, өмтн биш, Тэнгрин Эцкм мини тускар чамд секж келсмн. Тер учрар Би келжэнэв чамд. Чи – Пётр*, эн чолун deer Би эврэннь хург тогтанав. Уклин назрин күч чигн эн хургиг диилж чадшго. Би чамд Тэнгрин йосна түлкуринь өгнэв. Эн назр deer чини хөрсн юмн тенгр deer зөвшөргдх. Эн назр deer чини зөвшөрсн юмн тенгр deer зөвшөргдх.

²⁰ Цаарандн Исус:

– Намаг Бурхна илгэсн Аврач гиж бичэ күүнд келтн, – гиж сурхульчиртан закв.

* *Пётр* – эн үг «чолун» гиж орчуулгдна.

Исус эврэннүүжин тускар келжэнд

²¹ Тер цагас авн Иисус:

— Би Ерусалимд одх зөвтэв, тенд толхачнрин, ах гелнгүдин болн ном цээлхөчнрин нарас ик зовлц эдлхв. Намаг Ерусалимд өмнэсм хахуулх, зуг нурвдгч өдртнь Би өмд rhxv, — гиж сурхульчиртан ил келдг болов.

²² — Деед Эзн, Бурхн Таниг гетлгтхэ! Тиим юмн бичэ болтха! — гиж Пётр Иисусиг хооран дуудад, зөрц кельв.

²³ — Эрл цааран, эрл! Чи Мини хаалхд харш болжанаач. Чи Бурхна санаар биш, өмтнэ санаар бээнэч, — гиж Иисус Пётрт хэрү өгв.

²⁴ — Намаг даххар седсн күн эврэннүүжин тускар келжэнд, кирсэн авад, Бийм дахтха! ²⁵ Юнгад гихлэ, өмэн хармисн күн өмэн геех. Зуг Мини төлэ өмэн өгсн күн өмэн харсж аврх.

²⁶ Күн делкэ эзлж авсан бийн зуг өмэн геехлэ, ямаран олз тेरүнд бээх билэ? Эврэннүүжин тускар күн юунаар хулдж авхмб? ²⁷ Эцкинн туурмжин толянд Күмни Көвүн элчиртэхэн ирх. Тегэд күн болһнд кесн үүлэрн өггдх. ²⁸ Би үнэр келжэнэв, ода энд зогсжасн тадн дундас зэрмнүү Күмни Көвүг ирэд эн орчлнгиг залж йовхинь эс үзтл өнгршго, — гиж Иисус сурхульчиртан келсмн.

Иисусин хүврлийн

17 ¹⁻² Зурхан өдр давсна хөөн Иисус һанцхн Пётриг, Яковиг болн терүнэ Йохан гидг дүүг авад ик уул темцж дахуулв. Генткин терүнэ бээдл-зүснүүхүврэд, чирэнь герл асж, нарн мет гилвкв. Хувц-хунрнүү герл мет цээв. ³ Генткин Моше Элья хойр үзгдэд, Иуст үг келэд күүндцхэв.

⁴ — Деед Эзн, ямаран сэн энд! Би энд нурви сег татх боловзав? Негинь Чамд, дарукнүү Мощед, нурвдгчинь Эльяд, — гиж Пётр Иуст кельв.

⁵ Түүг үгэн келжэтл, генткин сээхн герлэр гилвксн үүлн тенгрэс бууж ирэд, тедниг бүркв.

— Эн Мини хээртэ Көвүн! Эн Намаг байрлуулна! Энүнэ үгинь соңстн! — гисн дун үүлн заагас соңсгдв.

⁶ Энүг соңсан сурхульчир сүмсэн алдтл сүрдүхэв, тедн цуһар назр элкдэд киисцхэв.

⁷ — Бостн! Бичэ өөцхэтн! — гиж Иисус тедн тал өөрдэд, күн болһнд һаран күргв.

⁸ Сурхульчир толһаан өргэд хэлэхлэ, Иисусас даву талдан күн дэкж үзгдсн уга.

⁹ — Күмни Көвүнэ өмдрллінэ цаг эс иртл үзсн юман күүнд төрүц бичэ келтн, — гиж Иисус теднлэ хамдан уул deerэс бууж йовсн цагт келв.

¹⁰ — Багш, юнгад ном цээлһөчир түрүлөд Элья ирх гиһэд келдмб? — гиж зууран сурхульчир Иисусас сурцхав.

¹¹⁻¹² — Түрүлөд Элья лавта ирж цугнь белдх зөвтэ. Элья ирчксн билэ гиж Би таднд келжэнэв. Зуг күн терүг танылго эврэһэрн кечкв. Тиим кевэр Күмни Көвүн өмтнэс көлтэ ик зовлн эдлх, — гиж Иисус хәрү өгв.

¹³ Тиигхлэ сурхульчир Иисусиг уснд кирслдг Йохана тускар келжэхинь медцхэв.

Xар сэкүстө көвүг эдгэлнн

¹⁴ Тедниг өмтнүр өөрдж ирхлө, Иисус тал нег күн өөрдэд сөгдв.

¹⁵⁻¹⁶ — Деед Эзн минь! Көвүһим өршэтн! Көвүм хар сэкүстэ болсн учрас харһцдг гемтэ болв. Тер шатж бээсн һалд харһцж унад, уснд унад бээнэ. Басл икэр зовжана. Би Тана сурхульчирг эдгэтн гиж сурлав, зуг тедн көвүһим эдгэж чадсн уга, — гиж тер күн келв.

¹⁷ — Яһсн иткл уга, килнцтэ улсвт! Кедү цагтан би таднла бээхэд иигж тесхмб? Көвүһэн нааран авч иртн! — гиж Иисус келв.

¹⁸ Иисус хар сэкүсиг хөрж көөв. Тер дарунь хар сэкүсн көвүнэ дотрас һарв, көвүн эдгэд одв. ¹⁹ Өмтн тарад йовж одсн хөөн сурхульчир Иисусас сурцхав:

— Мадн юнгад энүг көөж чадсн угавидн?

²⁰ — Итклтн баһ болад тадн энүг көөж чадсн угат. Кемр тадна иткл бичкэхэн горчсин экн мет болсн болхла, тадн эн уулд ормасн көндрэд, цааран зогс гиж келсн болхла, эн уул ормасн көндрх билэ. Тер учраг таднд эс кеж чаддго юмн уга болх билэ, — гиж Иисус хәрү өгв.

Исус эврэннь үжлии тускар дэкин тааж өлжүүлэх

²²⁻²³ — Удл уга Намаг, Күмни Көвүг, өмтнэ харт өгэд өмнэсм ханцуулх. Би үкэд болв үүрвдгч өдртнь босж өмдрихв, — пиж Һалилья назурой йовсн цагт Иисус сурхульчиртан келв.

Тедн Иуст санан зовж нашудад гейүрцхэв.

Ори-нүтгүүдийн улс:
1) Орчлнггин ори-нүтгүд

²⁴ Тедниг Капернам хотнд ирхлэ, Пётр тал Ерусалимин сүмин сангин алв цуглулдг көдлэчир өөрдэд ирв.

— Тадна Багш сүмин сангд алв өгнү? — гиж тедн сурхав.

²⁵ — Өгнэ, — гиж Пётр хэрү өгв.

Иисус Пётрин герүр орж ирн:

— Шимон, юн гиж санжанч? Эн орчлнггин хаадуд кенэс алв цуглулдв? Эврэ уллас эс гиж хэр уллас? — гиж сурв.

²⁶ — Хэр уллас, — гиж Пётр хэрү өгв.

²⁷ — Тийгхлэ эврэкснь алв өгдгэс сүлдна. Зуг эн йосиг эвдшигээр нур тал йовад, нахулян хаяд, түрүн хархсан захс бэрж авад, амнь сек. Амнь секэд, нег цаан мөнг олж авхч. Тер мөнг авад эднд өгчк. Тер чи бид хойрин алв болх.

2) Тенгрин ори-нүтг

18 Тер цагт Иисус тал сурхульчир ирэд:

— Тенгрин орнд хамгин икн кемб? — гиж сурхав.

²⁻³ Иисус бичкн көвүг дуудж авад, сурхульчирин өмн зогсаад:

— Кемр тадн хүврэд, үрдүдлэ өдл эс болхла, Тенгрин орнд орж чадшгот гиж үнэр келжэнэв. ⁴ Бийэн номхрулад, эн үрнлэ өдл бичкн болж чадсн күн Тенгрин орнд хамгин ик болх. ⁵ Мини нернэ төлэ иим бичкн үриг орулж авдг күн, тер намаг орулж авна.

Иткл эвдснэ тускар

⁶ Нанд итксн хамгин бичкн күүнэ иткл эвдсн күүнд өмд бээхин ормд теермин чолу күзүнднүү бооһад, тенгсин гүүнд шивж хайхла, deer болх. ⁷ Күүнэ иткл эвдсн учрас өмтн муулян эдлх. Өмтн күүнэ иткл эвдлго бээхш. Зуг энүг кедг күн басл муулян эдлх. ⁸ Кемр нарчн эс гиж көлчин иткл эвддг йовдлла хархулхла,

тээрэд цааран шивчк. Хойр har көлтэхэн мөнк һалд тусхин ормд өрэсн har көлтэхэн өмн жирхлд орсн deer. ⁹ Кемр зүн нүднчн иткл эвддг йовдлла хархулхла, салнад авад шивчк. Хойр нүдтэхэн мөнк һалд тусхин ормд өрэсн нүдтэхэн өмн жирхлд орсн deer, — гиж Иисус кельв.

Төөрсн хөөнэ тускар

¹⁰ — Хэлэтн, Нанд иткдг хамгин бичкн күүг бичэ бастн. Теднэ Бурхна элчнр Мини Тенгрин Эцкин өөр оньдин зогсна. ¹² Тадн ю санжанат? Кемр нег күн зун хөөтэ болад негинь геехлэ, йирн йисн хөөхэн уул заагт үлдэхэд, төөрсн хөөхэн хээхм, тиим эсий? ¹³ Болв түүгэн олж авсн цагтан йирн йисн хөөндэн тиигж байрлл уга, олсн хөөндэн тенкэн уга байрлх, — гиж Би үнэр келжэнэв. ¹⁴ Тиим кевэр тадна Тенгрин Эцктн эврэннъ хамгин бичкнэн үкүлшгохар седжэнэ.

Килнц кесн ах

¹⁵ — Ахчн чини өмнэс килнц harхла, өмтнд медүллго терүн тал йовад, килнцин тускар чирэднү кел. Кемр үгичинь соңсхла, чи төөрсн ахан олж аввч. ¹⁶ Кемр ахчн үгичинь эс соңсхла, «хойр эс гиж нурви герчтэ керг төр хайлгдх зөвтэ», гидг төлэд нег эс гиж хойр кү авч ирэд, терүнэ килнцин тускар кел. ¹⁷ Кемр ахчн тедниг чигн эс соңсхла, хургт кел, кемр хургиг эс соңсхла, тер буру номта болн алв цуглудг күүнлэ өдл болв гиж сан. ¹⁸ Үнэр келжэнэв, эн һазр deer тадна хөрсн юмн тенгрт хөргдх, эн һазр deer зөвшэрсн юмн тенгрт зөвшэргдх. ¹⁹ Эн орчлнд бээсн тадн дундас хойрнь зөвшэрж ю эс сурв чигн Тенгрин Эцкм сурситн өгх, үнэр келжэнэв. ²⁰ Кемр хойр эс гиж нурви күн Мини төлэ цуглрхла, теднэ дунд Би бээхв, — гиж Иисус кельв.

Күүнэ гем тэвж өгдгэ зарцин тускар

²¹ — Деед Эзн! Кемр ахм нанд гем кесн болхла, кеду дэкж би геминь тэвх зөвтэв? Дола дэкжий? — гиж Пётр Иисусас сурв.

²² — Уга, долан биш, дал дэкж долан. ²³ Тенгрин йосн гисн эн: Нег хан эврэннъ зарцирин тооцаг шүүхэр седв. ²⁴ Мөнгнэ тооцан эхлхлэ, терүн тал нег зарциг авч ирнэ. Тернь кесг тербум арслн өртэ бээж. ²⁵ Өртэ күн мөнгнинь хэрү өгч эс чадхлань, эзн

терүг гергтэхинь, гер-малтахинь мухла кеж хулдад, өрэн авхар шиидв. ²⁶ Зарц эзнэнх көлднө мөрггэд:

— Буйн болтха! Дэкэд невчкн зуур күлэжэтн. Би өритн цугнинь цуглувж өгчкнэв! — гиж сурв.

²⁷ Эзн зарцдан санань зовад, өринь хэрүлэд тэвчкв. ²⁸ Энүнэ хөөн зарццааран нарч йовад, нег хамдан көдлжэсн күүнлэхархв. Тернь зуухн цаан мөнг өгх зөвтэ бээж. Зарц өртэ күүг бахлураснь базнад:

— Орим ас нааран! — гиж келв.

²⁹ Өртэ күн өвдглж унад:

— Буйн болтха, күлэжэ! Би уdl уга өричинь өгчкнэв! — гиж ээрв.

³⁰ Зуг зарц терүг хээрлл уга өринь эс өгтлн түүрмд суулхна.

³¹ Талдан зарцнр энүг үзэд, икэр уурлад, цугинь эзнд медүлнэ.

³² Тийгхлэ эзн тер зарциг дуудж авад:

— Муульта мухла! Чи намаг ээрэд сурад бээхлэ, би чини өричинь хэрүлүв. ³³ Янж би чамаг өршэлэв, тиим кевэр чи өртэ күүг өршэх зөвтэ билэч, — гиж келв.

³⁴ Дэкэд эзнь ууртан бүтэд:

— Эн зарциг өрэн эс өгтл засгла хархултн, — гиж талдан зарцнрт закв.

³⁵ Кемр тадн өрүн седклэрн ахиннь геминь эс тэвхлэ, тиим кевэр Тенгрин Эцкм тадна гемитн тэвшго.

Закангар саллхн

19 ¹⁻² Иисус эврэнх үгэн төгсэхэд, Һалильяс нарад, Йорданаца бээсн Йудьян назр темцж йовв. Терүнэ ардаснь олн эмтн дахж йовцхав, Иисус тедниг эдгэв.

³ Иисус тал паршмуд ирцхэв.

— Залу күүнд ямаран чигн учрар гергнэсн салх зөв Закан өгнү? — гиж тедн сөрж сурцхав.

⁴⁻⁶ — Экн цагас авн Үүдэч «залу гергн хойриг үүдэж», гисиг умшсн бишвт? «Тер учрар күн гархсан эк-эцкэн үлдэхэд, авальтаан ниилх, тедн хоюрн нег бий цогц болх». Тегэд хойр күн биш нег бий цогц болж тоолгдна. Бурхн ниилүлсн юмиг күн бичэ салхтаа, — гиж Иисус хэру өгв.

⁷ — «Гергнэсн салхларн терүнд саллхна цаас өгэд тэвх кергтэ» гиж юнгад Моше зэрлг өгсмб? — гиж тедн сурцхав.

⁸ – Тадна зүркд хату болсн төлэд Моше таднд авальтаан салх зөв өгв. Экн цагт тиим юмн уга билэ. ⁹ Би болхла таднд келжэ-нэв: կүнэ залута дерэн эс негдүлсн авальтаан салад, талдан герг авсн залу կүнэ гергтэ дерэн негдүлнэ, – гиж Иисус кельв.

¹⁰ – Кемр тиим юмн болхла, гер эс авхла deer болх, – гиж сурхульчир Иуст келцхэв.

¹¹⁻¹² – Эн үгмүд цуһар седклдэн багтаж чадшго, болов Бурхна заясн өмтн багтаж чадх. Зэрм улс төрснэс авн, зэрмнь өмтнэс көлтэ ясата болсн учрас гер авх арх уга болдг. Зэрмнь болхла Тенгрин орна төлө шунж, гер авлго, тохман залхш. Эн номиг багтаж чадх կүн багтатха! – гиж Иисус кельв.

Иисус болн бичкин күркд

¹³ Иисус бичкин күүкдт наран күргж, өдс өгтхэ гисн седклтэхэр өмтн күүкдэн авч ирж. Сурхульчир болхла, тедниг тэвсн уга бээж.

¹⁴⁻¹⁵ – Бичэ хөртн эдниг! Күүкд нан тал иртхэ! Янад гихлэ, бичкдүдлэ өдл улс Тенгрин орнд орх, – гиж Иисус келэд, бичкдүдин толнац наран күргв.

Энүнэ хөөн Иисус тер нарас нарад цааран йовж.

Байн күүнэ тускар

¹⁶ Нег дэкж Иисус тал нег баахн көвүн ирэд:

– Багш, мөнк жирхл эдлхин төлэ ямаран сэн юм би кех зөвтэв? – гиж сурв.

¹⁷ – Сэн юм кехин тускар Нанас юнгад сурнач? Һанцхн Бурхн сэн. Кемр чи мөнк жирхл эдлхэр седхлэ, Бурхна зааврмуудыг күцэ, – гиж Иисус хэрүднүү кельв.

¹⁸ – Ямаран? – гиж тер сурв.

¹⁹ – «Кү бичэ ал», «залу гергн хойрин итклиг бичэ эвд», «хулха бичэ ке», «күүнэ тускар худлар бичэ герчл», «эк-эцк хойран күүндрж тевч», «хажудк күүнд бийтэхэн өдл хээртэ бол», – гиж Иисус хэрү өгв.

²⁰ – Би цуг энүг күцэдүв. Дэкэд нанд ю кех кергтэ? – гиж баахн көвүн сурв.

²¹ – Кемр буйн төгс կүн болхар седхлэ, йовад эврэннү зөөрэн хулдад, мөнгинь угатя улст түгэхэд өгчк. Тиигхлэ, тенгрт байн

зөөртэ болхич. Аш сүүлднь Нан тал ирэд, Намаг дахад йов, – гиж Иисус келв.

²² Көвүн Иисусин үгинь соңчкад, икэр гейүрэд үлдв. Тер ик байн күн бээж.

²³⁻²⁴ – Үнэр келжэнэв, байн күүнд Тенгрин орнд орхд басл берк юмн. Дэкэд болхла, байн күн тенгрин орнд орснд орхнь темэн зүүнэ сүвэр орсн амр, – гиж Иисус сурхульчиртан келв.

²⁵ Энүг соңссн сурхульчир дегд икэр өврцхэв.

– Тийгхлэ кен өмэн аврж чадхмб? – гиж тедн сурцхав.

²⁶ – Күн өмэн аврж чадшго, Бурхн күүнэ өм аврж чадх, – гиж Иисус теднүр шиরтж хэлэхэд келв.

²⁷ – Бидн бээсэн үлдэхэд, Таниг дахж йовхинь Та үзэд бээ нэлмт? Ода олзнь ямаран болхмб? – гиж Пётр Иисусас сурв.

²⁸⁻³⁰ – Орчлц шинэр үүдхлэ, Күмни Көвүн тенгрин туурмжин ширэд суухла, тадн, Намаг дахсн сурхульчир, Израилин арвн хойр унгтохм зархла хархулхар арвн хойр ширэ эзлж суухит. Мини төлэ герэн, ах-дуунрэн, эк-эцкэн, үрдэн, төрскн назран үлдэсн күн болһн зун холван ик олз авх. Цагнь ирхлэ, мөнк жирхл эдлх. Зуг хамгин түрүнкнь хамгин сүүлнкнь болх. Сүүлнкнь – хамгин түрүнкнь болх.

Уста үзмин көдлэчинр

20 – Тенгрин ориг юунла дүнцүлж болхмб? Улгүрлхд: Нег герин эзн өрүн өрлэ босад, эврэннъ уста үзм тэрсн һазрт көдлх көдлэчинриг нээмэдлхэр йовсмн. ²Өдрт нег цаһан мөнг авхит гиж тер көдлэчинрлэ бооцад, уста үзм урһисн һазрур илгэв. ³Өрүн йисн часла тер базрин талвнд ирэд, көдлмш уга зогсжасн өмтиг үзв. ⁴Эзн теднд:

– Тадн бас мини уста үзм урһдг һазр тал йовтн, Би тадна көдлмшин көлситн өгхв, – гив.

Тедн йовцхав. ⁵Иал үдлэ арвн хойр часла, нурвн часла бас тер тиигв. ⁶Тавн час болад ирхлэ, тер дэкэд базрин талвнд ирэд, тенд зогсжасн өмтиг үзэд:

– Өдрин дуусн көдлмш угаһар ю хээж энд зогсжахмт? – гиж сурв.

⁷ – Маднд күн көдлмш өгчэхш, – гиж тедн хэру өгцхэв.

– Тадн бас мини уста үзм тэрсн һазрур йовцхатн, – гиж эзн келв.

⁸Асхн болад ирхлэ, эзн эврэннү нардачдан келжэнэ:

— Көдләчириг цуглулад, көлсинь өгэд йовулчк. Эклэд сүл ирсн көдләчинрт мөнгинь өг, дэкэд түрүн ирсн көдләчинрт жалвинь өгчк.

⁹Асхн тавн часла ирсн көдләчинр ирэд, күн болһн нег цаһан мөнг авцхав. ¹⁰Түрүн ирсн көдләчинр энүнэс ик мөнг авх саната бээж. Зуг эдн бас нег цаһан мөнг авв. ¹¹Мөнгэн авчкад, тедн эзнд:

¹²— Сүл ирсн көдләчинр негхн час көдльв. Чи болхла, тедниг маднла өдлүүлвч. Бидн өдрин дуусн нарнд шатад көдливидн, — гијж нундл өргж келцхэв.

¹³Зуг эзн негнднь иигж кель:

— Би чамаг өөлүлсн угав, нөкд минь, чи нанла нег цаһан мөнгэр көдлмш кенэв гијж эс келлчи? ¹⁴Көлсэн авад хэр цааран. Би болхла сүл күүнд бас нег цаһан мөнг өгх санатав, ¹⁵би мөнгэн эврэннү дурарн күүнд өгх зөв угавий? Намаг өгэнч ги-хэд, чи үлү үзжэнчи?

¹⁶Тиигэд сүүлнкнү түрүнк болх, түрүнкнү сүүлнк болх.

Исус эврэннү үклин тускар нурвдад келжэнэ

¹⁷Исус Ерусалим балһснур темцж йовад, арви хойр сургуульчнран өмтнэс хооран дуудж авад:

¹⁸— Ода бидн Ерусалим балһснур йовжанавидн. Күмни Көвүг ах гелнгүдин болн ном цээлхэчинрин гарпт бэрүлх, тедн Терүг цаажла хархулхар шийдх, буру номта улсин медэнд өгх. ¹⁹Тедн наад бэрэд, малядж цокад, кирсд хадасар хадж алулх. Болв тер нурвдгч өдртнү өмдрих, — гијж Иисус теднд онц кель.

Экин эрлийн

²⁰Дэкэд Зебедана гергн көвүйтэхэн Иисус тал өөрдж одад сөгдв. Тер Иисусас юм сурхар седж.

²¹— Юн кергтэв танд? — гијж Иисус сурв.

— Тана орнд эн мини хойр көвүн Тана хаана ширэн өөр суух гијж угэн өгти. Негнь — барун талд, дарукнү зун талд суутха! — гијж тер күүкд күн кель.

²²— Тадн ю суржахан эврэн меджэхшит! Мини үзх зовлнгиг тадн дааж чадхийт? — гијж Иисус теднэс сурв.

— Чадхвидн, — гијж тедн хэрү өгв.

²³ – Мини зовлнгиг та хойр даахит, зуг Мини барун эс гиж зүн гарч суух зөв Би өгдгов. Эцкимм заасн өмтн тенд суух.

²⁴ Наадк арвн сурхульчнр энүг сонсчкаад, ах-ду хойриг гемшэцхэв. ²⁵⁻²⁸ Зуг Иус:

– Буру номта хаадуд өмтэн дажрдгинь, нойдуднь өмтн deer эзн болдгинь тадн меднэлмт. Тадн дунд тиим юмн болх зөв уга. Күмни Көвүн өмтиг зархар биш Бийн теднд заргдхар ирж. Тер олн өмтиг килнцэснү сулдхин төлэ өмэн өгх зөвтэ. Тиим кевэр тадн тиигтн: тадна дундас алдр болхар седснь тана зарц болтха. Ахлач болхар седснь мухла болтха, – гиж кельв.

Хойр сохр күүг эдгэлнн

²⁹⁻³⁰ Тедн Ерихог үлдэхэд гархла, олн өмтн ардаснь дахж йовцхав. Хаалнин амнд хойр сохр күн суусн бээж. Тедн Иусиг хажунарнь йовж йовхинь сонсад:

– Деед Эзн! Давидин Көвүн мадниг өршэхнич! – гиж хээк-рцхэв.

³¹ Өмтн тедниг хөрөд, дууһан таттн гиж келцхэв, зуг тедн улм чанцнур:

– Деед Эzn! Давидин Көвүн мадниг өршэхнич! – гиж хээк-рцхэв.

³² – Нанас таднд юн кергтэ? – гиж Иус зогсад тедниг дуудж кельв.

³³ – Деед Эzn! Мана нүднд хара орулыч! – гиж тедн сурцхав.

³⁴ Иус теднд сана зовад, нүднднь наран күргв. Агчмин зуур тэр хойр күүнэ нүднд харан орв, тедн Иусиг дахж йовцхав.

Ерусалим балансид байрта орж ирлнн

21 ¹⁻³ Ерусалимур өөрдж ирэд, Олив уулын ташуд бээсн Бет-пэг тал күрсн цагла Иус хойр сурхульчнриг илгэхэд кельв:

– Эн өмнти бээсн хотнур йовтн. Тенд уята баахн элжгниг эктэхэн зогсжахинь тадн үзхит. Бoodhaанин тээлэд, тедниг нааран көтлж авч иртн. Кемр эзнь таднас юнгад малм авчахмт гиж сурхла, эдн Деед Эзнд кергтэ болжана, удл уга хэрү илгэх гитн.

⁴⁻⁵ — Ерусалим хотнахнд келтн! Тана номһин зангта хаантн элжгн deer, баахн элжгн deer сууһад аашна!* — гисн өэлдэчин үг бүттхэг гиж тиим юмн учрсмн.

⁶⁻⁷ Сурхульчнр йовад, Иисусин келсиг цугинь күцэв. Баахн элжгниг эктэхинь авч ирэд, deerнь хувцан хаяд, Иисусиг суулб. ⁸⁻⁹ Йовсн хаалһднъ олн өмтн өмсж йовсн хувцан дэлгж хайцхав. Зэрмнь моддын ноһан бүчрмүдинь таслад, хаалһднъ хайцхав.

— Давидин Көвүн тууртха! Деед Эзнэ нерн deerэс ирснэ өдстэ болтха! Бурхн тууртха! — гиж Иисусин өмн ард бийднъ йовсн олн өмтн хээкрсмн.

¹⁰ Иисусиг Ерусалим балһснд орж ирхлөнъ, балһснд бээсн олн өмтнэ зүркнъ догдлов.

— Энтн кен гидг күмб! — гиж тедн хоорндан сурцхав.

¹¹ — Эн һалилья назрин Назаретас ирсн Иисус гидг өэлдэч, — гиж зэрм өмтн хэрүднъ келдг бээж.

Иисус гол сүмд

¹² Иисус гол сүмд ирэд, юм хулдаж авчасн болн хулд кежэсн улсиг гархж көөв. Мөнг сольдг улсин ширэхинь, көглжрх хулддг өмтнэ сандлынъ көлврүлэд хайчкв.

¹³ — «Мини герм — мөргүлин гер болж нерэдгдх», — гиж Бурхна Бичгт бичэтэ. Тадн энүгтэр «деермчнрин бээр кежит!» — гиж Иисус теднд кельв.

¹⁴ Гол сүмд Иисус тал сохр, доһлн өмтн өөрдцхэв, Иисус тедниг гемэснэ өдгэв. ¹⁵ Ах гелнгүд, ном цээлһэчнр Иисусин кесн өвэрцсиг үзэд, «Давидин Көвүн тууртха!» — гиж хээкрсн бичкн күүкдиг үзэд, хорнь буслад уурлцхав.

¹⁶ — Эдниг ю келжэхинь чи сонсжанчи? — гиж тедн Иисусас сурцхав.

— Сонсжанав, «Чи үрдүдин болн нилхдин амар бийдэн магтал өрглөч!» — гисинь умшн уга билэт? — гиж Иисус хэрү ӨГВ.

¹⁷ Цааранднъ Иисус тедниг үлдэхэд, балһснаас нарад, Бетэнья гидг хотнд одад, тенд хонсмн.

* Элжгиг унад орж ирснэ — эв авч ирснэ темдг; мөриг унад орж ирснэ — дээнэ темдг.

Инжр модыг харалһн

¹⁸Өрүн босад Иисус хәрү Ерусалим балыснур йовж йовла, зуурган геснь өлсв. ¹⁹Хаалһин амнд урһжасн инжр модыг үзэд Иисус өөрдв. Зуг хамтхаснас даву юм эс үзсн учрас:

— Чини бүчр deer дәкж темсн бичә урһтха! — гиҗ келв.

Тер дарунь инжр модн хагсад хумхарж одв. ²⁰Энүг үзсн сурхульчинр ик гидгэр өврцхэв.

— Эн модн тиим шулун юнгад хагсж одсмб? — гиҗ тедн сурцхав.

²¹⁻²² — Үнэр келжәнәв. Кемр тадн маһдл угаһар иткхлә, тадн Мини кеснәс үлү юм кеж чадхит. «Ормасн көндрәд, тенгсин уснд ун!» — гиҗ эн уулд келхләтн, тадна келсәр болх. Кемр тадн иткхлә, зальврж ю эс сурв чигн сурсан авхит, — гиҗ Иисус хәрү өғв.

Иисусин йосн

²³ Иисус һол сүмд орад, әмтиг ном умшж дасххла, ах гелңгүд болн толначнр Иисус тал өөрдәд:

— Кенә йосар Чи тиигж көжәхмч? Кен чамд тиим йос өғв? — гиҗ келцхэв.

²⁴⁻²⁵ — Би таднд бас нег сурвр өгнәв. Кемр тадн хәрүһинь өгхлә, Би таднд кенә йосар тиигж көжәхән бас келж өгнәв. Йохана кирсллін альдас ирсмб, тенгрэсий эс гиҗ әмтнәсий? — гиҗ Иисус келв.

Тедн хоорндан күүндцхэв, кемр «Тенгрэс» гихлә, тер: «Юнгад тадн Йоханд эс итквт?» — гиҗ сурх. ²⁶ «Әмтнәс» гихлә, эн улсас өәсн күрчәнә, юнгад гихлә, цуһар Йоханыг өәлдәч гинә.

²⁷ — Меджәхшивидн, — гиҗ тедн хәрү өгцхэв.

— Тиигхлә кенә йосар тиигж көжәхән, Би таднд бас келишгов.

Хойр көвүнэ туск үлгүр

²⁸ — Нег үүн хойр көвүтә бәәж. Нег дәкж тер ик көвүндән:

— Көвүн минь, эндр уста үзм тәрсн назрур йовад, көдлхнчн! — гинә.

²⁹ Тернъ:

— Көдлшгов, — гиҗ келнә.

Зуг бээжэхэд, уха-санахан сольж йовв. ³⁰ Эцк бички көвүн-дэн бас тиигж кель. Тернь:

— Аав минь, ода йовнав, — гичкэд йовсн уга.

³¹ Тадн ю санжанат? Эн хойр көвүнэс кен эцкиннь үг соңсомб? — гиж Иисус сурв.

— Түрүнкн, — гиж тедн хэрү өгв.

— Үнэр келжэнэв, алв цуглулгчир болн хуульч күүкд улс таднас түрүн Бурхна орн-нутгт тусх. ³² Юнгад гихлэ, Йохан таднд чик хаалн зааж ирсмн, зуг тадн терүнд иткн угат. Алв цуглулгчир, хуульч күүкд улс болхла терүнд иткцхэв. Тадн Энүг үзэ бээсн бийн килнцтэ жирхлэн үлдэсн угат, терүнд иткн угат, — гиж Иисус кель.

Уста үзмин туск үлгүр

³³ — Дэкэд нег үлгүр соңстн. Нег нойн бээж. Тер эврэ һазрта бээж. Тендэн уста үзм тэрэд, Терүг хашаарн хашалад, уста үзм шахдг нүк малтад, харулын цамхаг тосхад, уста үзмэн көдлэчинрт нээмэдлж өгв. Бийн хол һазрт одсмн. ³⁴ Темс цуглулх цагнь ирхлэ, темсэн авхар нойн көдлэчинр тал ялчнран илгэнэ. ³⁵ Зуг тедн ялчнринь бэрж авад, негинь цокад, дарукиннь эмнья таслад, нурвдгчинь чолунар үктлий цокж. ³⁶ Эзнь талдан ялчнриг илгэнэ. Теднэ тонь урдкас ик бээж. Көдлэчинр тедниг бас тиигнэ. ³⁷ Аш сүүлдн, Эзн Көвүнм тевчг гиһэд Көвүнхэн илгэнэ. ³⁸ Зуг Терүг үзчкэд, тедн «Эн өнчэн авх күн, энүг алчкад, өнчинь авий!» — гиһэд ³⁹ көвүг бэрж авад, уста үзм тэрсн һазрас авч гарнад, цокад алчкв. ⁴⁰ Уста үзмин Эзнь хэрү ирхлэрн эн көдлэчинриг яах тер? — гиж аштн Иисус сурв.

⁴¹ — Ик ээмшгтэхэр цаажлж алх! Уста үзмин олз цагтн өгдг талдан көдлэчинрт өгх! — гиж тедн хэрү өгцхэв.

⁴² — «Тосхачинрин һолсн чолун герин өнцгин һол чолун болв. Бурхн эн өвэрцтэ керг күцэсмн. Бидн энүг үзлэвидн. ⁴³⁻⁴⁴ Эн чолун deer унсн күн цокгдх. Зуг күүнэ толна deer эн чолун унхла, дарад алчкх» гисн үгмүд Бурхна Бичгт умшсн угавт? Тер учарын Би келжэнэв таднд, Бурхна юсон таднас булаҗ авгдад, олз өгдг улст өггдх, — гиж Иисус келсмн.

⁴⁵⁻⁴⁶ Иисусин келсн үгмүд соңсн ах гелнгүд болн паршмуд Иисусиг тедн тускар келжэхинь медцхэв. Тедн Иисусиг бэрж авхар седж, зуг Иисусиг өөлдөч гиж тоолжасн улсас тедн ээдг бээж.

Хүрмин туск үлгүр

22 Иисус дэкэд нег үлгүр келв.
— Тэнгрин йосн гисн эн: Нег хан көвүндэн хүрм кежэнэ.

³ Зарцнран илгэхэд, гиичнриг дуудулна. Зуг ирх өмтн ирхэр седсн уга. ⁴ Тийгхлэ тер талдан зарцнриг илгэнэ.

— Тарһи малан алад, махна сээнэснь хот бедчквидн. Тадниг күлэжэнэвидн. Мини көвүнэ хүрмд иртн, — гиж теднэр зэнг илгэнэ.

⁵ Зуг тедн хаана үгиг оныгтан авлго, тал талдан эврэннүй кергэрн тарад йовж одцхаж. Негнь — кеерэгшэн, дарукнь хулд-гүүлгэ кехэр йовж одв. ⁶ Зэрмнүй болхла, зарцнринь бэрж авад, му келэд алчкв. ⁷ Хан уурлад, тер алаач-булаачнриг алад теднэ бээсн балысиг шатачктн, гиж эврэннүй цергчнртэн зэрлг өгнэ. ⁸ Цааранднь хан эврэннүй зарцнртан иигж келнэ:

— Бидн нээрт белнвидн. Мини дуудсан гиичнр болхла хүрмд ирх ач уга бээж. ⁹ Тегэд балысна уульнц болһнаар йовад, харһсн улсиг цугтаинь хүрмин нээрт дуудтн!

¹⁰ Зарцнрнүй назаран гарч йовад, олн өмтиг дуудж авч ирчхэнэ. Тедн дунд сэн чигн, му чигн улс харһж. Нээрин хора гиичнрэр дүүрв. ¹¹ Хан өмтиг үзхэр нээрин хорад орж ирхлэрн хүрмин хувц өмсл уга ирсн кү үзж.

¹² — Чи яһад хүрмин хувц өмсл уга нааран ирвч? — гиж хан тэрүнэс сурна.

Тернь тагчг, э уга. ¹³ Тийгхлэ хан:

— Эн күүнэ гар-көлинь күлэд, харнху назарт хайчктн, тенд өмтн ик зовлн эдлэд, шудэн хэврж оркрж уульх, — гиж зарцнртан закна.

¹⁴ Дуудгдсн олн, онц сунһгдсн цөн болдг мөн.

Алвна тускар

¹⁵ Паршмуд һол сүмэс гарч йовад, Иисусиг үгднүй бэрж авхар хоорндан үгцинэ. ¹⁶ Тедн эврэннүй сурхуульчнран Херодын улсла хамднүй илгэсмн.

— Багш, Чамаг үн келжэхинь бидн меднэвидн. Чи Бурхна заасар дасхнач. Тер учраг өмтн ю санжахинь чи оныгтан авхшич, күүнэ чирэ хэлэхшич. ¹⁷ Тегэд маднд келж өгхнчин, бидн

Римин хаанд алв өгх йостай аль угай? ¹⁸Исус теднэ хар сана-хинь медчкэд:

— Хойр чирэтэ улс! Намаг ю хээж сөрэд бээнэт? ¹⁹Алв өгдг мөнгэн Нанд үзүлтн, — гив.

Тедн Исуст мөнгэн үзүлв.

²⁰— Кенэ дүр энд зурата, кенэ нерн бээнэ? — гиж Иисус сурв.

²¹— Римин хаана, — гиж тедн хэрүдн кель.

— Тер учраг хаана юмиг хаанд өгтн, Бурхна юмиг Бурхнд өгтн, — гиж Иисус кель.

²²Эн үгмүд соңсад, тедн ик алн болад, Иисусиг үлдэхэд, нарад йовж одцхав.

Эмдралынэ тускар

²³Тер цагт Иисус тал цадукмуд ирцхэв. (Тедн үксн өмтн өмдршго гиж иткдг бээж.)

²⁴— Багш! Моше маднд: кемр үрн уга күн өнгрхлэ, терүнэ дүнъ авалинъ авад, ахиннь тохминь залхтха. ²⁵Манахнд ах-ду долан күн бээж. Элэдн гер авад, үрн угаһар өнгрэд, гергэн дүүдэн үлдэв. ²⁶Тиим кевэр хойрдгчн, нурвдгчинь болн ах-ду долан тиигж өнгрв. ²⁷Теднэ хөөн күүкд күн өнгрж. ²⁸Үксн өмтн өмдрсн цагт тер ах-дүүхин кенэнн гергн болж нархмб? Тер күүкд күн цуг ах-дүүхин болна гергн билэлм? — гиж тедн сурцхав.

²⁹— Тадн Бурхна Бичгиг болн Бурхна күчиг эс меддг төлэд буру ухалжанат. ³⁰Үксн өмтн өмдрихлэнь гер авдго, күүнд оддго болна. Тедн Бурхна элчирлэ әдл болна. ³¹Бурхн үксн күн өмдрнэ гиснэ тускар ю келсийн тадн умшсн угавт? ³²«Би Абрахамин Бурхн, Ицхакин Бурхн болн Яковин Бурхнв», — гиж Бурхн келсмн. Зуг Бурхн — үксн өмтнэ биш, өмд өмтнэ Бурхн мөн.

³³Иисусиг соңсан өмтн терүнэ номд икэр өврицхэв.

Алдр заавр

³⁴Паршмуд Иисусиг цадукмудын амнь хаасинь соңсад, цуһар хамдан цуглрцхав. ³⁵⁻³⁶Терүнэ дундас нег ном цээлхэч Иисусиг үгднэй бэрж авхар:

— Багш, Закана ямаран зааврн хамгин нол чинртэв? — гиж сурв.

³⁷ – «Халун зүркэрн, эрун седклэрн, бээсн уха санааарн эврэннъ Деед Эзн Бурхндан дурта бол». ³⁸ Эн хамгин түрүнк болн хамгин нол чинртэ заавр. ³⁹ Хойрдгч заавр түрүнк зааврла әдл «хажудк күүндэн бийдэн дурта кевэр дурл». ⁴⁰ Эн хойр нол зааврмудар эркн биш Закан болн өэлдэчнр тогтна, – гиж Иисус кельв.

Бурхна илгэсн Аврачин тускар

⁴¹⁻⁴² Цааранднь Иисус өөрнү хурсн паршмудас сурв:

– Бурхна илгэсн Аврачин тускар ю санжанат? Тер ямаран унг-тохмта?

– Тер Давидин тохмин үлдл, – гиж тедн хэрүднъ кельв.

⁴³ – Тийгхлэ юнгад Бурхна Сэкүсэр дүүрхлэрн Давид Терүг Деед Эзн гиж нерэдэд, иижж келсмб: ⁴⁴ «Чини өшэтниг дийлж көлдчнъ эс хайтл, Мини барун бий тал сууж йов, – гиж Деед Эзн мини Деед Эзнд келсмн». ⁴⁵ Тегэд кемр Давид Терүг Деед Эзн гиж келхлэ, яхж Тер Давидин унг-тохмин үлдл болж чадхмб? – гиж Иисус сурв.

⁴⁶ Күн Иуст хэрү өгч чадсн уга. Тер өдрэс авн Иуст сурвр өгх дурн кенд чигн дэкж күрсн уга.

Хойр чирэти улсиг гемшэлнн

23 Цааранднь Иисус эврэннъ сурхульчнрт, олн өмтнд иижж кельв:

² – Ном цээлнэчнр, паршмуд Мошен зака цээлхүй йос һартан бэржэнэ. ³ Тер учраг теднэ келсн ном соңсад, теднэ заасар кетн, зуг тедниг дураж, үлгүр авч үүлэн бичэ күцэтн. Тедн бийснъ дасхжах номарн бээхш. ⁴ Тедн күчр күнд аца овалж тэвэд, өмтнэ нурхндинь үүрүлнэ, зуг бийснъ нөкд болхар хурлан чигн көндэхш. ⁵ Зуг юм кехлэрн, тедн өмтн үзтхэ гиж кенэ. Тедн бийэн сээхрүлэд маннадан болн һартан Бурхна ном бичэтэ кенчр зүүдг болна, хувцна хормаан залааар утдулад кеерүлнэ. ⁶ Байр-нээрт ирхлэрн, тедн ачта орм эзлхдэн дурта. Хурлд деегшэн һарад суулдна. ⁷ Балысна талвнд ирэд зогсхла, өмтн тедниг күнлж «Багш» гиж мендлхлэ, икэр таасцхана. ⁸ Тадниг багш гиж күн бичэ дуудтха! Тадн ах-дүүнр болжанат, Тадн негхн Багштат. ⁹ Һазр deer өцк гиж кү бичэ тоолтн! Тадн

ханцхн Эцктэт. Тер тенгрт бээнэ. ¹⁰ Сурхмжлач гиһэд тадниг күн бичэ дуудтха! Бурхна илгэсн Аврач тадна ханцхн сурхмжлач. ¹¹ Тадна дунд хамгин икнь зарц болтха! Бийэн деегшлсн күн лавта кевэр дорацуулгдх! ¹² Бийэн дорацуулсн күн лавта кевэр деегшлх!

¹³ Ном цээлһэчнр, паршмуд! Басл зовлнган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Тадн Тенгрин йосиг оньслчкаад, бийстн дотрнь орхшилт. Орхар седсн күүг төрүц оруулхар седхшилт!

¹⁵ Ном цээлһэчнр, паршмуд! Басл зовлнган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Негхн күүг номдан оруулхар тенгс һатлж, назр эргэд гүүлднэт! Кү номдан оруулчкаад, бийэсн дор кенэт! Терти таднаас шулун мөнк һалд тусх!

¹⁶ Чавас, сохр жолачнр! Басл зовлнган эдлхит! Күн сүмэр андhaar тэвхлэ, өнгэр тэвсн андhaar болх! Сүмин алтар андhaarлснъ андhaarан күцэх зөвтэ, гиж тадн бас дасхнат!

¹⁷ Чавас, сохр һөргүд! Алтн болн алтыг өруулсн сүм хойраснь юн deer? ¹⁸ Тэклин ширэхээр андhaarлсн андhaar юмн биш. Зуг терүн deer бээсн бэрцэр андhaarлсн андhaarан күн күцэх зөвтэ, — гиж тадн бас дасхнат. ¹⁹ Сохр улс! Бэрц болн бэрциг өрүлжэсн тэклин ширэ хойрас юн deer? ²⁰ Тегэд тэклин ширэхээр андhaarлснъ ширэ deerнь бээсн юмар андhaarлна. ²¹ Сүмэр андhaarлсн күн дотрнь бээсн Бурхнар андhaarлна. ²² Тенгрэр андhaarлсн күн Бурхна ширэхээр болн ширэ deerнь суусн Бурхнар андhaar тэвнэ.

²³ Ном цээлһэчнр, паршмуд! Басл зовлнган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Тадн тэрсн бадрашкас*, зорһдас** болн зирэс*** арвдгч хүвинь цуглулж авад, Бурхнд нерэдэд өгнэт. Зуг закана гол төрмүдиг, үнн чик бээдлиг, өршэлтиг болн сүзигиг оныгтан икэр авхшилт! Наадк юман мартлго, энүг бас күцэх кергтэ. ²⁴ Сохр жолачнр! Тадн ундаас бөкүниг шүүж хаяд, бүкл темэ залыгдг улс!

²⁵ Ном цээлһэчнр болн паршмуд! Хойр чирэтэ улс! Тадн аах-савиг назааснь арчнат, ааин доткин болхла ховдглж хулхалсн олзар дүүрн. ²⁶ Сохр парш! Түрүлэд аах-савин доткин арч, тиигхлэ, терүнэ назакн цевр болх.

* *Бадрашк* – мята.

** *Зорһд* – укроп.

*** *Зир* – тмин.

²⁷ Ном цээлнэчир болн паршмуд! Басл зовлнган эдлхит! Хойр чирэтэй улс! Тадн ширдчксын үкэр мет тедн назаңаснь сэ-эхн болж медгднэ, дотркинь болхла күүнэ үксын цогцар болн яс-үсээр дүүрн. ²⁸ Тер учар тадн назаңас чик седклтэ болж медгднэт, дотркти болхла килнцэр болн хойр чирэтэй йовдлму-дар дүүрн.

Паршмуд болн ном цээлнэчир цаажла харх

²⁹ Цааранднь Иисус иигж келв:

— Ном цээлнэчир болн паршмуд, зовлнган эдлхит! Хойр чирэтнр! Тадн ээлдэчнрт үкэрмүд тосхнат. Чик седклтэ улсин бүмблэвс сээхрүлнэт. ³⁰ Тадн келнэт: «Бидн мана өвкнрин цагт өмд бээсн болхла, ээлдэчнрин асхрсн цуснд гемшэгдшго билэвидн». ³¹ Тийгэд тадн ээлдэчнриг алсн өмтнэ үрдүд гиж бийстн эврэнн тускар герчлжэнэт! ³² Ода эврэнн өвкнрин эклсн кергиг күцэтн! ³³ Тадн хойр көлтэ мөнж! Мөнк налас болн заржас зулж чадшгот! ³⁴ Соңстн! Би таднур ээлдэчнриг, цеңн ухата улсиг болн багшириг илгэжэнэв. Зэрмнь тадн моднд телж хадж алхит, зэрминь хурлд малядж, хотнас хотн күртл көөхит. ³⁵ Тадн чик седклтэ улсин үклэс көлтэ икэр цаажлгдхит. Орчлн үүдснэс авн чик седклтэ улсин цус асхрлннд тадн гемшэгдж килнцэн эдлхит. Чик седклтэ Абелин асхрсн цуснас эклэд, тэклийн ширэ болн һол сүм хойрин хоорнд Берекьян көвүнэ Зехарьян* асхрсн цусн күртл цугнь тадна толна deer! ³⁶ Энүнэс көлтэ эн үйнр басл цаажлгдх гиж үнэр келжэ-нэв, — гив.

Ерусалимин тускар уульн

³⁷ — Хээрн Ерусалим! Ерусалим! Чини улс ээлдэчнриг уга кенэ, Чам тал илгэсн өмтиг чолунар цокж ална. Кедү дэкж Би чини үрдүдиг һуужмулмуудан живр доран цуглусн така мет цуглухар седлэв. Чини улс тиигхэр седсн уга! ³⁸ Тер учар чини һол сүм хоосн болтха! ³⁹ Би чини улст келжэнэв: «Деед Эзнэ нерн deerэс ирснэ әдстэ!» гиж эс келтл, Намаг үзшгот, — гиһэд Иисус үгэн төгсэв.

* Абел түрүнк алгдсан күн, Зехарья сүүлнк алгдсан күн. Цуг эн Хуучн Бooцанд бичэтэ.

Һол сүмин хольврлана туск әәлдхл

24 Иисус сүмэс һарч йовхла, сурхульчир сүмин бәәшнгиг үзүлхәр Иисус тал өөрдүхәв.

² – Цуг энүт үзжәнт? Энд нег чигн бүтн чолун үлдшго гиҗ Би үнәр келжәнәв. Цутын хольврад, хамхрж одхинь тадн медх зөвтәт, – гиҗ Иисус кель.

Зөвлө, қоөлһи хойрин тускар

³ Иисус һанцхарн Олив уулд суусн цагт сурхульчир өөрдәд:

– Тана келситн кезә учрхмб? Таниг хәрү ирж йовхин темдг цагин чилгчин темдг ямаран болхмб? Келж өгит маднә? – гиҗ сурцхав.

⁴ – Хәлән бәәтн! Әмтн тадниг меклвзә! ⁵ Кесгнь Мини нер зүүнәд, әмтиг мекләд, би Христос гиҗ кель. ⁶ Тадн өөрхн болжаҳ, бас хол болжаҳ дәәнә тускар соңсхит. Зуг бичә әэтн! Тиим болх зөвтә. Зуг тер чилгч биш. ⁷ Нег келин әмтн талдан келин әмтнә өмнәс босж дәврх. Нег орн-нутг талдан орн-нутгла дәәллдх. Ик һарһнлана, назр чичрләнә аюл энд-тенд учрх. ⁸ Цуг эн үрн төрхин өмнә әкиннә әлк мошклана эклц мет болх. ⁹ Тадниг басл зовах, дәкәд цокж алх. Келин-әмтн болһн Нанас көлтә таднди дурго болх. ¹⁰ Кесгнь иткләсн цуҳрад, нег-негнән дурго болад урвх. ¹¹ Тер цагт кесг худл әәлдәчир ирәд, олн әмтиг меклх. ¹² Хар үүлмүд немгдәд, кесгиннә дурнъ киитрх. ¹³ Қүцднъ тесснъ авргдх. ¹⁴ Зуг түрүләд келин әмтн болһнди назрин зах күртл Тенгрин йосна туск Сән Зәңг делгрх. Орн-нутг болһнди Сән Зәңгиг авх арһ күртх. Тегәд чилгч ирх, – гиҗ Иисус кель.

Хоосрулжың жигшүртә юмна тускар

¹⁵ – Һол сүмиг хоосрулжың жигшүртә юмиг тадн әрүн бәәрнди үзхит. Энүнә тускар әәлдәч Даниэл бичсмн. (Эн юн гидг юмб? Умшач энүнә тускар ухалтха!) ¹⁶ Тер цагт Йудья назрин әмтн уул темцәд зулж һартха! ¹⁷ Герин ора deer сууснь буухларн гер дотрас юм бичә автха! ¹⁸ Кеер бәәсн күн дулан хувцан авхар, герүрн бичә хәртхә! ¹⁹ Тер цагт ацата болн үр көкүлдг күүкд улс басл муулян әдлх! ²⁰ Тана зулж йовлһн үвләр, бемб өдрәр бичә болтха гиҗ зальвртн. ²¹ Орчлн үүдснәс авн ода күртл болад уга, ик

нашута өдрмүд учрх. Хөөннь чигн тиим юмн большго.²² Кемр Бурхн тер өдрмүдиг эс ахрдуулхла, нег чигн юмн өмд үлдж авргышго билэ. Зуг шүүж авгдсан улсин төлэ тер өдрмүд ахрдх.²³ Кемр таднд «Хэлэтн, энд Христос бэээнэ» эс гиж «Тенд бээнэ» гиж келхлэ, бичэ иткти!²⁴ Юнгад гихлэ, худл Христосмуд болн өэлдэчир ирх йовдл учрхла, шүүж авгдсан улсиг чигн меклхэр ик өвэрц, онц темдгүд үзүлх.²⁵ Сонсжант? Би таднд цуг энүг эртэсн келжэнэв.²⁶ Тегэд кемр: «Хэлэтн, Христос көдэд бэээнэ!» — гиж таднд келхлэ, бичэ тиигэрэн одтн. Эс гиж: «Хэлэтн, эн герт Тертий бултж йовна» — гихлэ, бичэ күүнд иткти.²⁷ Тенгрин ахуг дорд үзгэс барун үзг тал цэкллийн керч-силэ өдл Күмни Көвүн хэрү ирх.²⁸ Үксл цогц кевтсн назрт бүргд шовуд цуглрх.

Күмни Көвүнэ ирлийн

²⁹ Тер нашута өдрмүдин хөөн генткин «Нарн унтраад, сар герл өгдгэн уурх. Одд тенгрэс унад, тенгрин күчнэй көндрх». ³⁰ Тийгхлэ тенгр deer Күмни Көвүнэ онц темдг үзгдх. Келн өмтн болн нашудад оркх. Тегэд Күмни Көвүг үүли заагар алдр күчтэ болн туурмжта йовжк йовхиг келин-эмтн болн үзх.³¹ Алдр бүрэ-бүш-курин дун нархла, орчлнгийн дөрвн үзгэс, назрин нег захас талдан зах күртл бээсн Эврэннь шүүж авгдсан улсан цуглулхин төлэ Күмни Көвүн элчирэн лавта кевэр йовулх.

Инжр модна тускар

³² Эн инжр модыг хэлэж үлгүр автн. Терүнэ бүчр дүүрэд, көк шин хамтхасн нархла, зуна цаг өөрдж йовхинь тадн меднэт.³³ Тедү мет тадн: Цуг энүг үзэд медтн. Тер өөрхн, үүднэ өөр.³⁴ Үнэр келжэнэв, эн үйнр сольгдад уга бээтл цугнь бүтх.³⁵ Тенгр назр хойр уга болж одх, зуг Мини келсн үгмүд сольгдшго.

Күмни Көвүнэ ирх цагинь күн медхши

³⁶ Тер өдрин болн цагин тускар келхлэ, энүнэ тускар күн медхши: Тенгрт бээсн Бурхна элчир чигн, Көвүн чигн медхши, ханцхн Эцк меднэ.³⁷ Ноах бээсн цагт юн учрла, тиим юмн Күмни Көвүг хэрү ирхлэ учрх.³⁸ Тер өдрмүдт усна аюлын өмн өмтн хотан идлдэд, уулдад, гер авлдад, хэрд нарлдад бээлэ.

Тиигэд тедн Ноах кермдэн ортл бээхэд бээж.³⁹ Усна аюл ирэд, теднүүг хэрү иртл болх гиж сансн уга. Күмни Көвүг хэрү цагт болх гиж болх.⁴⁰ Тер цагт кеэр бээсн хойр күүнэс негнь авгдх, наадкнь үлдх.⁴¹ Үйир төөрмдсн хойр күүкд улсас негнь авгдх, наадкнь үлдх.⁴² Бийэн сергт бэртн! Тадна Эзн ямаран өдрт ирхинь тадн медхшлмт.⁴³ Медтн! Кемр герин эзн хулхачиг гертн орж ирхинь медсн болхла, тер сөөни дуусн унтлго, хулхачиг герүрн орушишго билэ.⁴⁴ Тер учраг бас белн бээтн! Күмни Көвүн тадниг эс күлэжэсн цагт лавта күрэд ирх.

Нээлвртэ зарц

⁴⁵ Нээлвртэ ухата зарц гисн кемб? Талдан зарцмуудыг ахлж, цагтнү хот өгх эзнэ өгсн даалһврта зарц.⁴⁶ Эзэн хэрж ирсн цагт көдлмш кежэсн зарц хүвтэ.⁴⁷ Эврэннү назран чигн Эзн төрүнд лавта даалһж өгх, — гиж Би үнэр келжэнэв.⁴⁸ «Эзн кесгтэн иршго», — гиһэд,⁴⁹ наадк зарцнриг цокад, үүртэхэн хот-хоолан эдлэд, өркэн уунаад бээдг зарц — ухан уга зарц болжана.⁵⁰ Эзнь зарц эс күлэжэсн өдрт болн эс медсн цагт хэрж ирх.⁵¹ Тер зарцаан догшин кевэр цаажлад, хойр чирэтэ улс бээсн назур орулх. Тенд өмтн ик зовли эдлэд, шүдэн хэврж оркрж уульх.

Арви гижгтэ күүкдин тускар

25 — Тенгрин йосн иим болх. Арви гижгтэ күүкд һартан шам авчксн күргиг тосхар һарч иржэнэ.² Тавн күүкн ухата бээж, наадк тавн ухан уга.³ Ухан угань шам авад, шамин тосинь авхан мартчкж.⁴ Ухатань шамта хамднь тоста сав авсн бээж.⁵ Күргн оратад ирхлэ, күүкд үрглэд унтарж одна.⁶ Сөөни өрэллэ: «Күргн аашна, нарад тостн!» — гиж хээкрсн дун сонсгдна.⁷ Тер кемд күүкд серлдэд, шам сээнэр герл өгтхэ гиж түүгэн ясж белдцхэнэ.

⁸ — Шамин тос өгит, мана шамвидн унтрн гижэнэ, — гиж ухан угань ухата күүкнэс сурцхана.

⁹ — Тосан таднд өгхлэ, маднд күртшго. Лавкур одад, бийдэн тос хулдж авти, — гиж ухата күүкд хэрүднь келцхэнэ.

¹⁰ Зуг тедниг тос авхар лавкур йовсн хөөн күргн ирж. Күргнлэ хархар седэд, белн бээсн күүкд төрүнлэ хамдан хүрмин нээрт йовцхана. Теднэ ардаснь үүдн хаагдна.¹¹ Үлдсн күүкд хөөннү ирэд:

— Деед Эзн! Деед Эзн! Үүдэн тээлит! — гиж сурцхана.

¹² — Үнэр келжэнэв, Би тадниг медхшв, — гиж күргн хэруү өгв.

¹³ Тер учрар оньдин бийэн сергг бэртн, юнгад гихлэ, тадн Күмни Көвүнэ ирх өдринь чигн, цагинь чигн медхшт.

Хурви зарцин тускар

¹⁴ — Тенгрин йосна тускар дэкэд нег үлгүр соңстн. Нег нойн хол назрт йовхин өмн эврэнн зарциран дуудж авад, зөөрэн теднд даалхж үлдэж. ¹⁵ Нег зарцдан тер тавн миңһн алтн мөнг өгч, дарукднь — хойр миңһн, һурвдгчднь — нег миңһн алтн мөнг өгч. Күн болһнд арһ чадсарнь өгэд, хол назрт йовж одна. ¹⁶ Тавн миңһн алт авснь мөнгэн кергт орулад, немж дэкэд тавн миңһн олз авч ирнэ. ¹⁷ Хойр миңһн алт авснь зарцнь бас олз авч, тернь дэкэд хойр минһ болв. ¹⁸ Нег миңһн алт авснь эврэнн эзнэ мөнгэн кеер авч одад, назрт булад хадһлна. ¹⁹ Кесг цаг давсна хөөн эзнь ирэд, зарцмудас тооца авчана. ²⁰ Тавн миңһ авснь дэкэд тавн миңһ nemэд авч ирнэ.

— Эзн минь, хэлэтн, та нанд тавн миңһн алтн мөнг өгвт, би танд дэкэд тавн миңһн олз авч ирүв, — гиж тер келнэ.

²¹ — Сэн, чи нээлвртэ сэн зарц. Чамаг бичкн юмнд итклтэ болсн төлэд, би чамд энүнэс ик керг даалһнав. Мини нээрт ир, — гиж эзн келнэ.

²² Дарукнь хойр минһн олзта ирэд:

— Эзн, та нанд хойр минһ өглэт, би танд дэкэд хойр минһн олз кеңэд авч ирүв, — гиж келнэ.

²³ — Сэн, чи нээлвртэ сэн зарц. Чамаг бичкн юмнд итклтэ болсн төлэд, би чамд энүнэс ик керг даалһнав. Мини нээрт ир, — гиж эзн терүнд келнэ.

²⁴ Нег миңһн алтн мөнг авсн зарц ирв.

— Эзн, таниг догшн гиж би меднэв. Та эр үкр сааж, үснэсн тарг кетн гиж өмтнд зэрлг өгдг күнт. ²⁵ Би танас ээхэд, мөнгитн кеер булж хадһллав. Тертн эн бээнэ.

²⁶ Тийгхлэ эзн терүнд келжэнэ:

— Залху, муульта зарц! Чи намаг эр үкр сааж, үснэсн тарг кетн гиж өмтнд зэрлг болдгнь меддг болхла, ²⁷ чи мөнгэн хоршалһнна герт өгэд, олз юнгад эс авсмч? ²⁸ Эн күүнэс нег миңһ авад, арвн миңһн алтн мөнгтэ күүнд өгчкtn. ²⁹ Тер учрар бэ-өснди дэкэд nemгдх, тер ик олзта болх. Угарад бээснэсн

бээсинь булах авгдх.³⁰ Эн керго залху зарциг харнху назрт хайчкти. Тенд өмтн ик зовлн өдлэд, шүдэн хэврж оркж уульх, — гиж тер нойн зарцнртан зэрлг болв.

Сүл өдрийн зарх

³¹ Күмни Көвүн хан болад ирх, Терүнлэ хамдан Бурхна элчир ирх. Тер хаана ширэд суух. ³² Күмни Көвүнүр кели өмтн болиас цуг улс ирх. Хөөдиг ямадас йилүүжэсн хөөч мет Тер өмтиг хойр багд хувах. ³³ Хөөдиг барун бийд, ямадыг зүн бийд зогсах. ³⁴ Барун бийд зогсжасн өмтид Хан:

— Мини Эцкэс өдс авсн өмтн наартн. Орчли үүдэсн цагас авн таднд нерэдгдсн алвт эзлти. ³⁵ Юнгад гихлэ, Намаг өлн бээсн цагт тадн хот өгэд цадхалат, ундаасн цагтм ундум хэрүллэт, хонх назр хээжэсн цагтм гертэн хонуллат, ³⁶ нүцкн бээсн цагтм хувцллат, гемнжэхлэм, асрж хэлэлэт, түүрмд суусн цагтм Намаг төвкнуулхэр ирлэти, — гив.

³⁷ Тер цагт чик седклтэ өмтн:

— Деед Эзн! Таниг өлсжэсн цагт бидн кезэ хот өгсмб, ундаасн цагттн ундытын кезэ хэрүлсмб, ³⁸ хэр күн болсн цагттн кезэ хонулсмб, нүцкн бээсн цагттн кезэ хувцлсмб? ³⁹ Таниг гемтжэхлэ, кезэ асрж хэлэсмб? Түүрмд бээсн цагттн кезэ бидн ирсмб? — гив.

⁴⁰ Тиигхлэ Хан хэрүднүй:

— Мини хамгин бичкн дүүдм кесн сээтн Нанд кесн сэ болж нарла гиж үнэр келжэнэв, — гив.

⁴¹ Зүн бийд бээсн өмтид Тер:

— Нанас цааран йовтн, му йорта өмтн! Эрлг болн терүнэ зарцнр орх мөнк һалд ортн. ⁴² Юнгад гихлэ, Намаг өлсжэсн цагт тадн Нанд хот өгсн угат, ундаажасн цагтм ундум хэрүлж ус өгсн уга билэти. ⁴³ Хонх назр хээсн цагтм гертэн хонулсан угат, нүцкн бээсн цагтм хувцлсан угат, гемнхлэм болн түүрмд суусн цаглам нанд нөкд болсн угат, — гив.

⁴⁴ Тиигхлэ тедн:

— Деед Эзн! Кезэ бидн Таниг өлсжэсн, ундаажасн, хонх назр хээжэсн цагттн, хувц хээжэсн цагттн, гемтэ болн түүрмд суусн цагттн үзэд нөкд эс болвидн! — гиж хэру өгцхэв.

⁴⁵ Тиигхлэ хан:

— Мини хамгин бичкн дүүдм тусан күргж юм эс кесн болхла, Нанд тусан эс күргснлэ өдл юмн гиж би үнэр келжэнэв. ⁴⁶ Эдн мөнк цаажла харх. Чик седклтэнь мөнк жирхл өдлх, — гив.

Исусиг уга кехин туск үгцлийн

26 Исус цуг келсн үгэн төгсөхөд, эврэннь сурхульчиртан:
²— Песахин нэр күртл хойр өдр үлдсийн тадн меднт?
Күмни Көвүнэс урвж Терүг ик кирсд хадж өмнэснъ хаңгулх, —
гиж кель.

³ Тер цагт ах гелнгүд болн Израилин толначнр Кээп гидг ах гелнгин бээшинд ирэд, ⁴ Иисусиг нууцар бэрж авад, өмнэснъ яхж хаңгулхинь үгцв. ⁵ Зуг өмтн медж, буцлт бичэ өргтхэ ги-хэд байрин өдрмүйт биш талдан өдрт кех юман кехмн гиж тедн келцхэв.

Исусиг Бетэньяд канкнисн үнртэ тоосар түркллийн

⁶ Иисусиг Бетэнья хотна арсна гемэр урднь гемтсн Шимона герт бээсн цагт ⁷ хот уужахла, нег күүкд күн канкнисн сээхн үнртэ тоос бичкн жүнхшү савд авч ирэд, Иисусин толна deer кев.
⁸ Энүг үзсн сурхульчир уурлад:

— Эн ик үнтэ тосиг иижж үрэхин ормд ⁹ хулдад, яду өмтнд мөнгинь түгэж өгхм билэ, — гицхэв.

¹⁰ Иисус тедниг дурго болжахинь үзэд:

— Эн күүкд күүг юнгад көндэхэд бээнэт? Энти Нанд сэ кев! ¹¹ Угатя яду өмтн тадн дунд оньдиндэн бээх, Би болхла таднила оньдин бээшгов. ¹² Эн күүкд күн Мини толнаад тоос ке-хэд, Мини цогц оршахар белджэнэ. ¹³ Үнэр келжэнэв, Сэн Зэнг цээлхгдсан назрт эн күүкд күүнэ кесн йовдлын тускар тодлж келгдх, — гив.

Йуда Иисусиг урвхар зөвшөрв

¹⁴ Тийгхлэ арвн хойрин негнь, Йуда Искериот ах гелнгүд тал йовад:

¹⁵— Таднд Иисусиг бэрүлхлэ, нанд ямаран шаңилт өгхвт? —
гиж сурв.

¹⁶ Тедн Йудад үучн цаahan мөнг тоолад өгчкв, тер цагас авн Йуда Иисусиг бэрүлх цагинь күлэв.

Байрин хот

¹⁷ Эс искээн һуйрин байр эклсн түрүнк өдр бээж. Сурхульчир Иисус тал өөрдэд:

— Песахин хот альд белдхмб? — гиж сурцхав.

¹⁸ — Өөрк балынснд одад, Мини заасн күүнд: Мана Багш келүлв гиһэд «Мини цагм өөрджэнэ, чини герт Би сурхульчиртанаан Песахин хот эдлнэв», — гиж Иисус келсмн.

¹⁹ Сурхульчир Иисусин келсн үгинь կүцэв. Тедн Песахин хот бельдв. ²⁰ Асхн болад ирхлэ, Иисус авн хойр сурхульчиртанаан ширэ эргж сууцхав. ²¹ Тедниг байрин хот эдлжээн цагт Иисус:

— Соңстн, тадн дундас негнь Намаг өшэтнэ hart бэрүлж өгх, — гив.

²² — Деед Эзн минь, тер күн би биший? — гиж сурхульчир икэр гейүрж хоорндан урлдад сурцхав.

²³ — Нанла хамдан нег ааһд наран тэвсн күн Намаг бэрүлж өгх. ²⁴ Күмни Көвүн Бурхна Бичгт заясан хаалнаарн күцц йовх зөвтэ. Зуг Терүг бэрүлж өгсн күн басл муулян эдлх. Тер эс төрсн болхла, deer болх билэ, — гиж Иисус теднд келв.

²⁵ — Багш, чи намаг тиигж кех гиж санжанч? — гиж Йуда сурв.

— Чи эврэн энүг келвч, — гиж Иисус хэру өгв.

Деед Эзнэ асхни хот

²⁶ Тедниг хотан эдлжээн цагт Иисус өдмг авад, Бурхнд ханлт өргэд, хуһлж хуванаад сурхульчирт өгэд:

— Энүг авч эдлтн. Эн Мини Бий цогцм, — гиж келв.

²⁷ Ааahn авад, Бурхнд ханлт өргэд, сурхульчиртан өгэд:

— Энүг авч уутн, ²⁸ энтн Мини цусн — Шин Бооцаг батлжах темдг. Эн цусн өмтнэ төлэ, теднэ килнц тэвүлхин төлэ асхрх.

²⁹ Мини Аавин орнд таднла хамдан шин чаhr эс уутл, Би эн чаhr дэкж төрүц ууж чадшгов, — гиж Иисус келв.

³⁰ Иисусин үгин хөөн тедн Бурхнд магталын дуд дуулад, Олив уул тал йовцхав.

Иисус Пётрин өөрдхин тускар келжэнэ

³¹ — Эн сөөһэр тадн цуһар Намаг улдэхт. Энүнэ тускар Бурхна Бичгт: «Би Хөөчинь уга кехв, хөөдн тарж одх», — гиж бичэтэ. ³² Зуг үкэд босж өмдснэ хөөн Би тадниг һалилья гидг назрт кулэхв.

³³ — Цугтан үлдэвв чигн, би Таниг төрүц хайшгов, — гиж Пётр Иуст кель.

³⁴ — Сонс! Эн сөөхөр эр така хээкртл, чи нурв дэкж Намаг медхшв гиж келхич, — гиж Иисус Пётрт кель.

³⁵ — Танла хамдан үквчн би Таниг үлдэшгов! — гиж Пётр хэрү өгв.

Наадк сурхульчир бас тиигж келцхэв.

Иисус һанцаарни зальвржана

³⁶ Иисус эврэннүү сурхульчиртаан, Гетсемэн гидг модта назрт ирэд:

— Намаг йовад зальврж иртл, энд күлэжэтн, — гив.

³⁷ Иисус Пётриг болн Зебедана көвүдиг, ах-дү хойриг, авад, цааран йовв. Иисусин зүркнүү бүтэд, Бийн үүмэд бээв.

³⁸ — Седклм уудьврта бээнэ. Би үктлэн зовжанав. Тадн унтлуга Нанла хамдан бээтн, — гиж Иисус келэд, ³⁹ цааран йовж, назр элкдж унад зальврв. — Эцк минь! Та эн зовлнгас Намаг гетлгх боловзат? Зуг Мини таалар биш, Тана таалар болтха!

⁴⁰ Иисус сурхульчирур өөрдхлэнь, тедн нөөртэн диилгдэд унтж одсан бээж.

— Тадн унтлго Нанла нег част сергли бээж чадсн угат. Сөрлүнлэ харшгон төлэ зальвртн. ⁴¹ Сергли бээтн! Күүнэ сүмснүү чидлтэ, зуг цогцнүү чинэн чидл уга, — гиж Иисус Пётрт кель.

⁴² Цааран йовад, дэкн зальврв:

— Эцк минь! Кемр Та эн зовлнгас Намаг эс гетлгхлэ, кемр Би эн зовлнгиг даах зөвтэ болхла, Тана таалар болтха! ⁴³ Иисус нурвадад сурхульчирур өөрдхлэ, тедн үрглэд, саак кевэрн унтад кевтсн бээж. ⁴⁴ Тедниг үлдэчкэд, Иисус нурвадад урдк келсн үгэрн зальврв. ⁴⁵ Цааранднь Иисус сурхульчир тал өөрдэд:

— Тадн одачн амрад кевтн? Цагнү ирв, Күмни Көвүг килнцтэ өмтнэ һарт бэрүлжэнэ. ⁴⁶ Босад йовхм! Хэлээтн, Намаг бэрж өгх күн аашна, — гиж кель.

Иисусиг ах гелнгүдин һарт бэрүлжэнэ

⁴⁷ Иисусиг үгэн келжэсн цагт генткн арвн хойр сурхульчин рин негнү Йуда үзгдв. Терүнлэ хамдан ах гелнгүдин болн толчачнрин илгэсн кесг улс һартан мод, үлд авчксн ирэд зогсцхав.

⁴⁸ «Мини үмссн күн Иисус болх, Терүг бэрж авхит», — гиһэд

Йуда теднлэ урдаснь үгцсн бээж. ⁴⁹ Йуда тер дарунь Иисус тал
өөрдэд:

— Багш, менд! — гиһэд Иисусиг халхаснь үмсв.

⁵⁰ — Ухалсн кергэн ке, — гиж Иисус терүнд келв.

Тиигхлэ харулчир Иисусиг бэрж авад йовн гихлэ, ⁵¹тер кемд Иисусин нег сурхульч генткн үлдэн гарнад, ах гелңгин зарцин чикинь тээрдэд хайчков.

⁵² — Үлдэн ормднь орулчк! Үлд өргсн күн үлдэс үкдмн!

⁵³ Чи Намаг Эцкэсн сурж чадшго гиж санжанчи? Эцкм тер дарунь даан хойр минһин элчинрэн эс гиж Терүнэс үлү ик элчнриг илгэх билэ. ⁵⁴ Зуг тиигхлэ Бурхна Бичтэ үгмүд яһж үүцхмб? Цуг эн учрх зөвтэлм! — гиж Иисус тер сурхульчд келв.

⁵⁵ Дэкэд Иисус ирсн өмтн тал хэлэхэд:

— Мууха кевэр тадн үлдэн, модан атхчкад, Намаг авхар ирсмт? Би тиигтлэн деермч биш! Өдр болһн Би һол сүмд өмтнд ном цээлһндг билэв, тадн Намаг бэрж авдго билэт. ⁵⁶ Зуг ээлдэч-нрин үгмүд бүттхэ гиһэд, цуг эн учржана, — гиж келв.

Тиигхлэ сурхульчир Иисусиг үлдэхэд, зулж гүүхэд йовж одцхав.

Иисус Деед хургин өмн

⁵⁷ Иисусиг бэрж авсн улс Терүг Кээп гидг ах гелн тал авч ирцхэв. Тенд ном цээлһэчир болн толначир цуглрад белн сууж.

⁵⁸ Пётр нууцар теднэ ардас ах гелңгин гер կүртл йовж. Герин наза үлдэд, цааранднь юн болхинь гетэд сууж. ⁵⁹ Ах гелңгүд болн Деед хург Иисусиг алхин төлэд, Терүнэ өмнэс герчлх худл герчнриг олж авхар шунцхаж. ⁶⁰ Кесг улс худлар герчлв чигн, тедн ик үүцэмжтэ юм кеж чадсн уга. ⁶¹ Аштнь хойр герч күн үг келцхэв:

— Эн күн: «Би Бурхна сүмиг хамхлад, нурвн өдрин болзгт шинэр тосхж чадхв гилэ», — гиж тедн келцхэв.

⁶² — Эднэ гемшэлин өмнэс ю келхмч? — гиж ах гелн босад, Иисуст келв.

⁶³ Зуг Иисус ө гарсан уга. Тиигхлэ ах гелн келжэнэ:

— Эмд Бурхна нернэ төлэ кел! Чи Христос Бурхна Көвүнвчи?

⁶⁴ — Энүг чи келжэнэч! Энүнэс үлү Би келжэнэв таднд: эндр өдрэс авн Күмни Көвүг хамгин күчтэ Бурхна барун гарн

суусинь, тенгрин үүлн деегүр йовж йовхинь үзхит! – гиж
Исус келв.

⁶⁵ Тиигхлэ ах гелн өмссн хувцан шуулад келв:

– Энтн Бурхна тускар му келв! Дэкэд герчнриг юнгад хээ-
жэхмт? Бурхна нериг эн яһж бузрудлжахинь тадн ода сонсвт!

⁶⁶ Шиидврэн келтн!

– Эн бурута! Үкх зөвтэ! – гиж тедн хэрүднү хээкрүхэв.

⁶⁷ Энүнэ хөөн өмтн Иисусин чирэднү нульмад, халхарнь ташад,
басл икэр цокцхав.

⁶⁸ – Кен чамаг ода цокв, Христос, тааж кел маднд, – гиж тедн
наад бэрцхэв.

Пётр Иисусас урвснъ

⁶⁹ Пётр герин наза суусн бээж. Терүн тал нег зарц күүкд күн
өөрдэд:

– Чи бас Иисусла хамдан билэч, – гиж тер келв.

⁷⁰ – Юуна тускар чамаг келжэхинь би меджэхшв, – гиж Пётр
гөрдж келв.

⁷¹ Пётриг хашан үүднд йовад зогсхла, талдан зарц күүкд күн
үзэд:

– Эн күн Назаретин Иисусла бас билэ, – гиж өөрнү зогссн
өмтнд келв.

⁷² Пётр саак кевэрн гөрдж андhaarлв:

– Би эн күүг медхшв, таныхшв!

⁷³ Удл уга герин наза зогссн өмтн Пётрүр өөрдэд келцхэв:

– Чи теднлэ хамдан бас билэч, келсн келэрчн медгджэнэ-
видн.

⁷⁴ Пётр Бурхиг зааж дэкн андhaarлад:

– Би эн күүг таныхшв! – гиж келв.

Тер кемд эр така хээкрв. ⁷⁵ «Эр така хээкртл чи нурв дэкж
Намаг медхшв гиж келхич» – гисн Иисусин угмуудиг Пётр тодлв,
тер кеерэгшэн нарад нашудад уульв.

Иисусиг Пилатын һарт бэрүүлнн

27 ¹⁻²Өрүн өрлэ ах гелнгүд болн толначнр сельцэд, Иисусиг
үклин цаажла хархулх шиидвр авцхав. Тедн Иисусиг кү-
лэд, Пилат гидг Римин һардачин һарт бэрүүлв.

Йудан үкл

³Урвач Йуда Иусиг үкклэ хархулх цааж батлсинь медсн цагт бийэн гемшэхэд, ах гелнгүйт болн толначнрт үучн цаан мөнгийн хэрү өгэд:

— Би ик килнц кечкүв, би нүл уга күүг урвсн бээжүв, — гив.

— Мана юн кергв? Эн мана керг биш, чини керг, — гиж тедн хэрү өгв.

⁵Йуда цаан мөнг сүмд хайчкад, цааран зулж йовад, хоолан боож үкж одв. ⁶Ах гелнгүйт мөнгийн авад:

— Эн мөнгиг сүмин сангд тэвхм биш, эн цуста мөнгн, — гицхэв.

⁷Тедн хоорндан сельцэд, бувш кедг күүнэ назр хулдж авхар шиидцхэв. Тенд хэр өмтиг оршахм гиж тедн келцхэв. ⁸Тер учар тэр назр Цуста назр гиж ода күртл нерэдгднэ. «⁹Израилин көвүд үучн цаан мөнгэр үнлсн Терүнэ үниг авад, ¹⁰Деед Эзн заасар нег бувшас назр хулдж авцхав», — гисн ээлдэч Еремья келсн өэлдхл бүтв.

Иусиг мөшклийн

¹¹Иус гардачин өмн зогсв.

— Чи Йудья улсин ханвчи? — гиж гардач сурв.

— Чи тиигж келжэнэч, — гиж Иус хэрү өгв.

¹²Ах гелнгүйт болн толначнр Терүг гемшэхлэ, Иус үг келлго тагчг бээв.

¹³— Чи сонсжахшийчи? Чини өмнэс кедү гемшэлн бээхинь үзжэнчи? — гиж Пилат Иуст кель.

¹⁴Зуг Иус ө гарч, хэрүдн нег чигн үг келлго гардачиг өврүүлв.

Иусиг цаажла хархуллын

¹⁵Байрин өдрмүйт гардач өмтнэ эрлхэр түүрмд суусн кү сuldхадг бээж. ¹⁶Тер цагт нег нертэ күн түүрмд суусн бээж. Тер Бар-Аба гидг нертэ Иус бээж. ¹⁷Эмтн олар хурсн цагт Пилат:

— Кениг сулдххмб? Бар-Аба гидг нертэ Иусиг эс гиж Бурхна Илгэсн Аврач гиж нерэдг Иусиг? — гив.

¹⁸Юнгад гихлэ, евреймүдин гардачнриг Иуст үлү үзэд, терүнэ харт бэрүлсинь Пилат медэд бээж. ¹⁹Пилатыг зарччин өөдм deer суусн цагт авальнь:

— Эн чик седклтэ үзүүнд му юм бичэ ке. Сөөхөр энүнэ тускар му зүүд үзчкэд, би сөөни дуусн зовлав, — гисн зэнг зарцар илгэж.

²⁰ Тер саамд ах гелнгүд болн толнаачир:

— Бар-Абаг сүлдхатн, Иисусиг цаажлтн, — гиж келх кергтэ, гиһэд өмтиг үгдэн орулж теднд келцхэв.

²¹ — Эн хойр үзүүнэс кениг сүлдх кергтэ? — гиж гардач өмтнэс сурв.

— Бар-Абаг! — гиһэд өмтн хэрүднь хээкрцхэв.

²² — Бурхна илгэсн Аврач гиж нерэддг Иисусиг яахмб? — гиж Пилат сурв.

— Кирсд хадж алтн Энүг! — гиж цуһар хэрүднь хээкрцхэв.

²³ — Ямаран му юм Энти кесмб? — гиж Пилат өмтнэс сурв.

— Кирсд ал! Кирсд ал! — гиһэд өмтн улм чанһур хээкрцхэв.

²⁴ Юмн тус эс болжайинь медэд, Пилат өмтн буцлт эклх гиж ээхэд, өмтнэ өмн һаран усар үхэхад:

— Эн үзүүнэ үкль би биш тадн бурута болхит, — гив.

²⁵ — Болг! Энүнэ үкль бидн, мана үрдүд бурута болтха! — гиж өмтн хээкрцхэв.

²⁶ Тийгхлэ Пилат Бар-Абаг тэвэд, Иисусиг малядсна хөөн кирсд цаажлтн, гиж закв.

Римин цергүд Иисусар наад бэржэнэ

²⁷ Римин цергүд Иисусиг гардачин бээшинд авч одв. Иисусин өөр цергүд цуглрв. ²⁸ Тедн Иисусин хувцинь тээлэд, улан лавшг өмскв.

²⁹ Хатханчгта урһмлар гүрсн титм толнааднь күчөр өмскэд, барун нартын мод бэрүлэд, өмнин өвдглж суулдад наад бэрэд:

— Йудья улсин хан менд болтха! — гиж хээкрцхэв.

³⁰ Дэкэд тедн Иисусин чирэднь нульмад, толнахиинь модар цокцхав. ³¹ Цадтлан зоваж зовачкад, тедн Иисусас улан лавшг тээлэд, бийинн хувц өмскэд, кирсд цаажлхар авад йовцхав.

Иисусиг кирсд телж хадлн

³² Һарч йовад, тедн Күрэнэ балһснас йовж йовсн Шимон гидг үзэд, Иисусин кирсиг бэрүлв. ³³ Голгот гидг бээрнүр ирхлэрн (Голгот — Һавл гиж орчуулгдана) ³⁴ Иуст цөстэ ниилүлсн чаһр өгв, Тер амсчкад, уухар седсн уга. ³⁵ Иисусиг кирсд телж хадад, тедн Иисусин хувцинь авхар жирв хайцхав. ³⁶ Дэкэд тедн Терүг гетэд сууцхав. ³⁷ Иисусин толна deer бээсн моднд: «Иисус — Йудья

улсин хан!» — гиж бичэтэ. ³⁸ Терүнлэ хамдан хойр deerмчир бас кирсд цаажлгдв. Негнь барун бийднь, дарукнь зүн бийднь.

³⁹ Зууран йовж ювсн өмтн толнаан зааляд, Иисусиг му келцхэв.

⁴⁰ — Не, сүмиг хольврулад, нурви өдрт тосхж тэввч? Чи Бурхна Көвүн болхла, өмэн аврхнчн! Кирс deerэс бууж ирхнчн! — гиж тедн келцхэв.

⁴¹ Ах гелнгүд, ном цээлнэчир болн толнаачир бас Иисусиг наад бэрэд:

⁴² — Талдан өмтнэ өм аврдг билэ, Бийэн аврч чадхш! Иим бээдлтэ Израилин хан болжана! Ода эн кирсэс буутха! Тиигхлэ бидн Энүнд иткхвидн! ⁴³ Эн Бурхнд нээлжэлэ. Кемр Эн Бурхнд кергтэ болхла, Бурхн ода Энүг харсж авртха! Эн Бийэн Бурхна Көвүн гиж нерэддг билэлм! — гиж тедн келцхэв.

⁴⁴ Иисусла хамдан кирсд телж хадулгдсан deerмчир бас тиим кевэр му келцхэв.

Иисусин үкл

⁴⁵ Үдин цаг ирхлэ, эргндк һазр гентки харнхурв. ⁴⁶ Нурви час үүртл харнху болв. Һурви часин алднд:

— Эли! Эли! Лема сабахтани! (Еврей келинэс орчуулхла: Бурхн минь! Бурхн Минь! Намаг юнггад үлдэсмч?) — гиж Иисус бээсн дуунаар чанхур кель.

⁴⁷ Тенд бээсн өмтнэс зэрмнъ:

— Элиг дууджана, — гиж келцхэв.

⁴⁸ Негнь гүүж ирэд, ишкли чаһрап кенчр норхж, моднд ораһад, Иуст өргж өгв.

⁴⁹ — Болх! Қүләжэ! Элья Энүг харсж авхар ирхм угай? Хэлэй! — гиж өмтн келцхэв. ⁵⁰ Иисусиг дэкн чанхур хээкрен хөөн өмнү тер дарунь гарв. ⁵¹ Һол сүмд бээсн көшг deerэс ул үүртлн хойр өнгрэд шуурв. Һазр догдлад, хад чолуд шуурад, ⁵² үкэрмүд секгдв. Бурхна кесг үксын улс үкэрэсн өмдрж ⁵³ босад гарцхав. Хөөннү Иисусиг үкэрэсн босж өмдрен цагт тедн Ерусалим балхснд орж ирв, кесг өмтн тедниг үзцхэв. ⁵⁴ Иисусин цогциг манжасн Римин өнггин цергин ахлач болн терүнэ цергүд һазр чичрлниг, учрсн юмиг үзэд ик гидгэр сүрдцхэв.

— Эн күн юсон Бурхна Көвүн бээж, — гиж тедн келцхэв.

⁵⁵ Тенд кесг күүкд улс бээж. Тедн холас цугинь үзцхэв. (Тер күүкд улс Иисусиг Һалильяс гарсн хөөн дахад, килмжэн

өгэд, нөкд болж йовла.)⁵⁶ Тедн дунд Магдален хотна Марий, Марий (Яков Йосип ах-ду хойрин экнь) болн Зебедана аваль.

Исусиг оршалын

⁵⁷ Асхнднь Аrimатья хотнаас Йосип гидг байн күн ирсмн, тер бас Иcусин сургульч бээж.⁵⁸ Пилатур ирэд, Йосип Иcусин цогцинь сурв. Пилат цогцинь авх зөв өгв.⁵⁹ Йосип Иcусин цогцинь авад, үнтэ цаан эдэр орахад,⁶⁰ хад чолунд шин кесн үкэрт оршав. Тер үкэрийн амь ик чолунар хаачкаад, йовж одв.⁶¹ Магдален хотна Марий болн ондан Мирьям үкэрийн өмн тедүкнд суужасмн.

Үкэрийн харул

⁶² Манхдуртны бемб өдрлэ Пилатур ах гелнгүд болн паршмуд ирцхэв.

⁶³ — Ах Нойн! «Хурви өдр давсна хөөн Би үкэрийн босж өмдрихв», — гиж Тер худлч келсн билэ. Терүнэ үгмүд бидн мартсан угавидн, — гиж тедн келцхэв.

⁶⁴ — Нөкэдүр күртл үкэрийн харуулз заквр цергүдт өг, эс гиж Терүнэ сургуульчир ирэд, цогцинь хулхалж авчкаад, «Тер үкэрийн боссв», — гиж өмтнд келцхэх. Тер худл урдк худлас дор болх.

⁶⁵ — Эн харулыг автн, йовад үкэриг эврэ дуарн хэлэтийн, — гиж Пилат теднд кель.

⁶⁶ Тедн йовад, үкэрийн амна чолунд тииз тэвчкэд, харулыг зогсаад Иcусин цогцинь манихав.

Иcусин өмдрллийн

28 Бемб өдр давсна хөөн манхдуртны өр цээхлэ Магдален хотна Мирьям, дарук Марий үкэриг хэлэхэр йовцхав.

² Генткн ик назр чичрлүн болв. Бурхна элч тенгрэс бууж ирэд өөрдэд, үкэрийн чолуни цааран түлкэд, деернь суув. ³ Терүнэ чирэн цэклсн цэкллүн мет болад, хувцнь цасн мет цаан бээж.

⁴ Харулчир икэр өөхэд, сүмснь гарн гив.

⁵ — Бичэ өэтн! Кирсд алгдсан Иcусиг тадн хээжэхинь би меднэв! ⁶ Иcус энд уга. Тер үкэрийн босж өмдрийн. Энүнэ тускар Иcус таднд урдн келсн билэ. Наартн, хэлэтийн, Терүнэ кевтсн орм эн бээнэ, ⁷ сургуульчир тал шулунар йовад: «Иcус үкэрийн

босж өмдрэд, тер таднас өмн Һалильяд ирх. Тенд тадн Иисусиг үзхит», — гиж келтн. Келсн үгим соңстн, — гиж Бурхна элч үүкд улст кель.

⁸ Тедн адһмтаһар үкәрэс нарад, сүрдж өэһэд бээввчн дегц байран дүүрэд, үзсэн келхэр, сурхульчир тал гүулдцхэв. ⁹ Генткн Иисус бийнь теднэ өмн зогсв.

— Менд бэнт? — гиж Тер кель.

Тедн Иисус тал өөрдэд, көлднүн наран күргэд сөгдцхэв.

¹⁰ — Бичэ өэтн! Йовтн, Мини ах-дүүнрт Һалилья тал йовтха гиж келтн, тедн Намаг тенд үзх, — гиж Иисус кель.

Харулчинрин келсн уг

¹¹ Үүкд улс йовж одсн цагт харулын өмтн ах гелигүд тал йовад, учрсн юмна тускар цугинь келж өгв. ¹² Тедн толначнрла сельцэд, харулчирт дала мөнг өгэд келцхэв:

¹³ — Мадн унтсн цагла сурхульчир сөөһэр ирэд, Иисусин цогцинь хулхалж авад йовж одла гиж өмтнд келтн. ¹⁴ Кемр Римин нардач сурхла, бичэ өэтн. Тадн буру угат гиж бидн териунд келхвидн.

¹⁵ Харулчир мөнггинь авад, теднэ келсэр кецхэв. Тегэд тер зэнгт Йудья улс дунд тарв. Ода күртл тер зэнгт бээхэтэ.

Ик даалхэр

¹⁶ Арвн негн сурхульчир болхла Иисусин заасар Һалильяд бэ-эсн уулур йовцхав. ¹⁷ Зэрмнь икэр итклго бээсн бийнь Иисусиг үзэд, өвдглж сөгдв. ¹⁸ Иисус тедн тал өөрдэд кель:

— Тенгриг болн эн делкэг бэрх
Йосн Мини hart бээнэ.

¹⁹ Тер учрар йовад
Делкэд бээсн келин-эмтн болһниг дуудж,
Тедниг Мини сурхульчир болһтн!
Эцкин, Көвүнэ болн Өрүн Сэкуснэ нерн deerэс
Тедниг уснд кирслтн!
Нанас соңссн зааврмудыг күцэх
²⁰ Тедниг дасхж сурхтн!
Лавлж тодлж автн:
Орчлнггин чилгч күртл,
Би оньдин таднла хамдан.

Маркин бичсн Сэн Зэнг

Нүр уг

Маркин бичсн дэгтр Иисус Христос гидг нертэ Бурхна Көвүнэ туск Сэн Зэнгэс эклжэнэ. Терүнд Иисус һартан йоста, күцэмжтэ күн болж зургдж. Терүнэ һардгч юсон тархажах номднь, хар сэкүсд дииилдг күчинднь, күүнэ килнц тэвж өглінднь үзүлгдж. Эврэннъ тускар келхлэрн, Иисус күүнэс һарсн көвүн болж келнэ. Иисус күүнэ кесн килнц тэвж өгхин төлэ ирсмн болжана.

Маркин бичсн Сэн Зэнг Иисусин келсн үгэснь болн номаснь урд, Терүнэ күцэсн көдлмшинь һооднь, күчтэхэр үзүлжэх келвр мөн. Эклцднь ахрап Кирслэч Йохана тускар, Иисусин кирсллінэ болн сөрх йовдлын тускар келчкэд, дарунь Терүнэ өмдрлінэ болн номин тускар автор эклэд бичнэ. Цаг давна, Иисусиг дураж йовх улс Терүг сәэнэр меддг болицхана, болв өштэтнрнь улм ҳаршлна. Товчлгч бөлгүдт Иисусин назр deerk жирилиниң сүүлнк долан хонгин тускар бичэтэ, нег үлү Терүг кирст хадад телулснэ тускар болн өмдрлтин тускар бичэтэ. Сэн Зэнгин дөрвлжн хавсрт орулсан хойр чилгчинь Марк бичсмн уга гиж ик зунь тоолжана.

Учр-утхин зура

Сэн Зэнгин эклц 1.1–13

Һалильяд Иисусин церглт 1.14 – 9.50

Һалильяс Ерусалим орлін 10.1–52

Сүүлнк долан хонг 11.1 – 15.47

Иисусин өмдрлт 16.1–8

Өмдрсн Деед Эзнэ ирлін болн өөдлін 16.9–20

Христосиг ирхин өми Йохан әмт белджүйнэ

1 Иисус Христос гидг нертэ Бурхна Көвүнэ туск Сэн Зэнгин эклц.² «Би Зэнгчэн урдасчн илгэнэв. Чини хаалничинь белдх».

³ «Деед Эзнд хаалнинь белдти. Терүнэ жиминь ястн! – гисн көдэд хәәкржэх күүнэ ду соңжанав», – гијж өәлдәч Эшья бичсмн.

⁴Эмт уснд кирслдг Йохан Бурхна зэнгчны болж ирсмн. Йохан эж-го көдәд ирж бээсмн. – Килнцэн илднь медүлсн күн килнцтэ жирхлэн үлдэхэд, нанаар уснд бийэн кирслтн. Тиигхлэ Бурхн тана килнцитн тэвж өгх, – гиж Йохан Бурхна ном тархасмн.

⁵Тегэд Йудья нутгин кесг улс болн Ерусалимин эмтн Йохан нур ирж. Тедн килнцэн илднь келэд, Йордан нолд Йоханар бийэн кирслэхэв. ⁶Йохан темэнэ килнсэр гүрсн хувц өмсэд, белкүсэн арсн бүсэр бүслдг бээж. Царцаха, зерлг зөгин бал хой-пар гесндэн тежэл кеж йовж.

⁷⁻⁸— Мини ардас Ик Күчтэнь ирхмн. Нанд Түүнэ буршмгин бүчинь тээлх зөв уга. Би тадниг уснд кирслжэнэв, Тер тадниг Эрүн Сэкусэр кирслх, – гиж Йохан зэнглсмн.

Исус Йоханар уснд кирслгдв

⁹Тер цагт Һалильян Назарет балнснаас ирсн Иисусиг Йохан Йордан нолын уснд кирслсн болдг. ¹⁰⁻¹¹Иисусиг уснаас нарч йовтлийн генткн тэнгр заагрсмн. Дарунь Эрүн Сэкусн Бий deerнь көглжрхн мет буужаагт Иисус үзсмн.

– Энтн Мини Хээртэ Көвүн! Эн Намаг байрлуулна! – гисн дун дарунь тенгрэс сонсгдж.

¹²Уснд кирслгдснэ хөөн Эрүн Сэкусн Иисусиг эжго көдәд одтха гиж. ¹³Дөчн хонгтан Иисус зерлг ангуд бээдг эжго көдәд бээсмн. Эрлг Терүг сөрүлсмн, Бурхна элчнр болхла Иуст дөн болсмн.

Түрүн сургуульчнр

¹⁴⁻¹⁵Йоханыг түүрмд Херод хан суулнсна хөөн Иисус Һалильяд одад, олн өмтнд Бурхна Сэн Зэнг цээлнхж:

– Цагнь ирв! Тенгрин Йосн өөрдв! Килнцтэ жирхлэн үлдэти! Сэн Зэнгд иткти! – гисмн.

¹⁶⁻¹⁷Һалилья нуурин көвэхэр йовж йовад, Иисус заньсчнр Шимон Андрей ах дү хойриг үзж. Тедн уснд гөлмэн хайж йовцхаж.

– Наартн, Намаг дахтн! Би таднд өмт дуудж, мөнк жирхлд оруулж заанав, – гиж Иисус теднд келж.

¹⁸Ах дү хойр түдл уга гөлмэн үлдэчкэд, дахад һарцхав. ¹⁹⁻²⁰Цааранднь йовж йовад, Зебедана Яков Йохан хойр көвүдиг Иисус үзж. Тедниг онхц дотран гөлмэн ясад суусинь үзэд, Бийэн дахулхар дуудв. Эцкэн көдлэчнртэхинь онхц дотрнь үлдэчкэд, теднь дахад нарч.

Хар сэкүснд эзлгдсн күэдгэлүүн

²¹ Иисусиг дахад, тедн Капернам балыснд ирж. Бемб өдр Иисус хурлд одад сурхсмн. ²²⁻²⁴ Иисусин номинь соңсад, цугтан өврж. Учрны иим: ном цээлнэдг улслэ өдл биш ном сурх зөвтэ күн болж, Иисус сурхж. Тер цагт хурлд хар сэкүснд эзлгдсн күн бээж. Тер хээкрж:

— Назаретас ирсн Иисус, Танд маднаас юн кергтэ? Та мадниг уга кехэр бэнт? Би Таниг меддүв! Та Бурхна Өрүн Зарцд! — гиж.

²⁵ — Тагчг бэ! Эн күүнэс гарч өрл цааран! — гиж Иисус закж.

²⁶ Хар сэкүсн тер күүг сегсрүлэд, му дуугар хээкрэд, терүнэс гарч. ²⁷ Энүүг үзсн өмтн сүрдэд, нег-негнэсн сурцхаж:

— Акад юмб? Юн гидг күчтэ шин номв?! Хар сэкүсдин бийнь Энүүнэ заквринь соңжана!

²⁸ Удл уга Иисусин туск зэнг Һалильян назрар тарв.

Иисус олии күэдгэжжэнэ

²⁹ Иисус Яков Йохан хойрла хурлас нарад, Шимон Андрей хойрин герт ирж. ³⁰ Шимона хадм экнэ халута кевтсинь Иуст медүлцхэв. ³¹ Иисус өөрдж одад эмгиг гараснь авад, демнэд босхж. Тер дарунь халунь уурч. Эмгн босад, гиичнрэн тоох хот нерхэр сахнъв.

³²⁻³⁴ Асхнднъ, нарн суулынла, Иисус тал гэмтэ болн хар сэкүснд эзлгдсн улсиг авч ирсмн. Олии өмтн Терүнэ үүднэ өөр цуглрж. Кесг өмт эдгэхэд, кесг өмтнэс хар сэкүсдиг Иисус көөж гархсмн. Иисус э бичэ гарти, гисн хөрлт хар сэкүсдт өгч, янад гихлэ, тедн Иисусиг меддг бээж. ³⁵ Манхдуртны өр цээтл босад, Иисус аглн назрт одад мөргсмн. ³⁶ Шимон хамдан йовсн өмтнлэхэн Иисусиг хээхэд гарч. ³⁷ Олж авад:

— Багш, Та яһвт? Таниг цугтан хээжжэнэлм, — гицхэж.

³⁸ Иисус өмнэснь:

— Эргндк хотдуд орхмн, Би тер өмтнд Сэн Зэнг цээлнэж өгнэв. Тер кергэр Би Капернамас гарлав, — гиж.

³⁹ Һалилья назр эргэд, хурлмудар орад, Иисус Сэн Зэнг тархаж. Хар сэкүсдт эзлгдсн кесг улсиг зовлнгаснь гетлгж.

Исус арсна гемтэ күүг эдгэмжэнэ

⁴⁰⁻⁴¹ Иисус тал арсна гемтэ күн ирэд, сөгдэд:

— Буйн болтха, намаг гемэсм цеврлх саната болхла, цеврлти! — гиж эрв.

Иисус түүнд санань зовад, наран կүргэд:

— Чамаг цеврлх санатав. Цеврлгд! — гиж.

⁴² Тер дарунь арсна гемтэ күн цеврдж одж! Гемнь эдгж.

⁴³⁻⁴⁴ — Энүнэ тускар бичэ күүнд кел, зуг гелнгд одад, бийэн үзүл, Мошен закаһар тэкл тэк. Терүгэрн чи өмтнд эдгсэн мэдүлхич, — гисн чаңи zakвр өгэд, эдгсн күүг Иисус йовулж.

⁴⁵ Зуг тер күн бийлэнь учрсн юмна тускар, зэнг тараадаа йовж. Терүнэс көлтэ Иуст хэрү балынд одж бээдг арх уга болв. Тегэд эжго назрт бээдг болж. Болв кесг назрас өмтн Терүн тал ирдг бээсмн.

Исус көл-нарны тэкрсн кү эдгэв

2 Цөөкн өдрин хөөн Иисусиг хэрү Капернам балынд ирхлэ, агчмин зуур зэнг тарж. ² Эмтн дегд олар цуглрад, Иисусин бээсн герин үүднэд шинэс ирсн өмтнд күрдг арх уга болж. Иисусиг Сэн Зэнг өмтнд келж өгч бээтл, ³ дөрвн залу нар-көлнү тэкрсн кү авч ирв. ⁴ Иисусин герт орж болшгоинь үзэд, тедн герин орахиинь цумлад, гемтэ үүрэн кевтсн девскртэхинь буулж.

⁵ Иисус теднэ итклини үзэд, нар-көлнү тэкрсн күүнд:

— Көвүн Минь, чини килнцчин тэвгджэнэ! — гив.

⁶⁻⁷ Тенд суусн ном цээлнэчирин зэрмнэ дотран иигж ухалв:

— Юн гидг юмн болжахмб? Бурхна талдан кен күүнэ килнц тэвж чаддв? Эн Бурхна тускар му келжэнэ.

⁸ Тер дарунь теднэ дотран ухалжасиг Иисус медэд:

— Тадн тиим уха юнгад ухалжахмт? — гиж сурв.

⁹ — Эн тэкрсн күүнд яхж келсн амр болх: «Килнцчин тэвгджэнэ» гисн эс гиж: «Бос, кевтсн девскрэн эвкж авад йов!» гисн амр болхий? ¹⁰ Болв Би, Күмни Көвүн, назр deer килнц тэвх йостав гиж таднд медүлхин төлэ келжэнэв, — гиһэд, нар-көлнү тэкрсн күүнд:

¹¹ — Бос, кевтсн девскрэн авад хэр! — гив.

¹² Тэрнэ өмтнэ өмн босад, девскрэн эвкж авад, нарад йовж одв. Энүг үзсн улс дегд икэр өврэд, Бурхнд ханлт өргэд:

— Иим өвэрц юм бидн төрүц үзэд уга билэвидн! — гицхэв.

Исус Левиг дууджана

¹³⁻¹⁴ Исус дэкн нур тал йовв. Дэкн олн күн өөрнь цуглрв. Исус теднig эврэннь номар сурхв. Нуурин көвөхэр йовж йовад, Исус тамнин герт көдлжэсн кү үзв. Тер Леви гидг нертэ Алпана көвүн бээж.

— Намаг дахад йов, — гиж Исус кель.

Тернь босад дахв. ¹⁵ Исус сурхульчиртаан Левин герт хот уунац сууж. Алв цуглулдг кесг өмтн болн талдан чигн килнцтэ улс теднлэ сууцхаж, Исусиг йирдэн олн зүсн өмтн дахдг бээсмн. ¹⁶ Алв цуглулдг болн килнцтэ өмтилэ хамдан хот уужасинь үзэд, парш багин ном цээлхэчир Исусин сурхульчирт келцхэв:

— Янад алв цуглулдг килнцтэ улсла багштн хот уужахмб?

¹⁷ Терүгинь Исус сонсчкад:

— Эрүл күүнд биш — гэмтэ күүнд эмч кергтэ. Чик седклтэхинь биш, килнцтэхинь дуудхар Би ирлэв, — гив.

Мацг бэрлхнэ туск зүткөр

¹⁸ Уснд кирслдг Йохана болн паршмудын сурхульчирнь мацг бэрж.

— Йохана болн паршмудын сурхульчирнь мацг бэрнэ, Тана сурхульчиртн бэрхшлм? — гиж өмтн Исусас сурхаж.

¹⁹ — Хүрмд ирсн гиичир хот ул уга бээхий? Хүрмин хотыг күргнлэ хамдан тедн ул уга бээшго. ²⁰ Зуг цагнь ирэд гиичирэс күргн салхж авгдхла, гиичирнь мацг бэрх. ²¹ Хуучрад салврж одсн хувцнд шин халас тэвдмн биш, эс гиж шин халасн хуучн хувциг цааранднь теслх. Хаһрхань улм икдх. ²² Күчэн авчах чаһриг хуучн бөрвд кехлэ, бөрв шуурх. Тиигхлэ бөрв чигн, үрх чаһр чигн асхрх. Тер төлэд күчэн авчах чаһриг шин бөрвд күн кенэ, — гиж хэрү өгв.

Бемб өдрин тускар

²³ Нег дэкж, бемб өдр, Исус тэрэ тэрсн назрар йовж. Терүнэ сурхульчирнь гесндэн өлг авхин төлэ буудян толна таслж идж.

²⁴ Паршмуд терүгинь үзэд Исусас сурж:

— Бемб өдрлэ кех зөв уга юм тедн янад кеж бээхмб?

²⁵ Иисус өмнэснь иижж келж:

— Тадн Давидин тускар умшн угавт? Үүрмүдтэн өлсж йовад, тер юунаар гесндэн өлг авсмб? Ах гелн Абьятарин цагт Давидин геснь өлсж йовж. ²⁶ Бурхна герт орад, гелнгэс талдан күн авч идх зөв уга, Бурхна өмн тэвсн өдмгиг авч идэд, хамдан йовсн өмтндэн чигн өглэлм. ²⁷ Бурхн күүг бемб өдрин төлэ үүдэсмн биш, бемб өдр күүнэ төлэ тогтсмн. ²⁸ Тер учары Күмни Көвүн бемб өдрин чигн Эзнь мөн, — гив.

Иисус өмн уга гарта кү эдгэж бээнэ

3 Иисус дэкн хурлд орж ирв. Тенд өмн уга гарга күн бээж. ² Бемб өдр кү өмнх уганинь гетэд, бурушаар седж бээсн улс чигн тенд сууж. ³ Иисус тер өмн уга гарта күүнд:

— Босад, уралан гар! — гиж келэд, ⁴ суусн өмтнэс сурв:

— Бемб өдрлэ сэ кех зөвтэй, эс гиж му кех зөвтэй? Күүг үклэснь харсж авхмб эс гиж алхмб?

Теднь тагчг бээв. ⁵ Иисус тедн тал ууртагар эргж хэлэхэд, теднэ хату зүркнд нашудж. Өмн уга гарта күүнд:

— Наран сунх! — гиж.

Гемтэ күн нарар сунхлань, нарны эдгж одв. ⁶ Паршмуд эн тоо-тыг үзэд хурлас гарн, Херодын улслэ зөвлэд, Иисусин үклинь хээх болцхав.

Сурхульчирн Иисусин өөр цуглрж бээнэ

⁷⁻⁸ Иисус эврэннүү сурхульчиртанаан нуурин көвэ тал нарад йовв. Ардаснь Һалильяс, Йудьяс, Ерусалимас, Идумьяс болн Йордана телтр көвэхэс олн өмтн йовв. Тир болн Сидон балсдын эргнд бээдг өмтн Иисусин күцэн йовдлмуудын тускар соңчкад, бас ирцхэв. ⁹ Нуурин көвэхүр дегд олн күн ирэд, Иуст күрхэр седэд дарцсан учар, онһц белдтн гиж сурхульчиртан Иисус даалхв. ¹⁰ Урднь кесг өмт эдгэснинь соңссн гемтэ улс цугтан Иуст нарар күргхэр седв. ¹¹ Хар сэкүснд эзлгдсан улс Иисусиг үзчкэд, Терүнэ өмн сөгдж унад:

— Та Бурхна Көвүнт! — гиһэд хээкрлдцхэв.

¹²— Бичэ Намаг Бурхна Көвүн гиж өмтнд келтн, — гисн догшина зака теднд Иисус өгв.

Арви хойр апостолмуд йилһж авлии

¹³Исус уул давшад, Бий талан санан-седкл туссан улсан дуудв. Теднүй Терүн тал ирв. ¹⁴Исус арви хойр күй ийлһж авв. Тедн апостолмуд гиж нерэдгдж. Тедн Терүнлэх хамдан бээхэд, Сэн Зэнг тархахин төлэх йовулгдх зөвтэх бээж. ¹⁵Исус теднд хар сэкүсдиг көөж гархжээ юс өгв. ¹⁶Шимониг Пётр гиж нерэдэд, ¹⁷Зебедана Яков болн Йохан гидг ах дүхийг охтрнуун көвүд гиж. Иисус нерэдв (теднэ зангны охтрнуун бээдлтэх сэнж), ¹⁸Андрейиг, Пилипиг, Бар-Толмаг, Матайиг, Томасиг, Албана көвүн Яковиг, Таддаг, зилот багин гешүн Шимониг ¹⁹болн хөөннь Бийинь өштэтнрт бэрүлж өгсн Йуда Искериотиг ийлһж авв.

Евреймүдин көгшэс Иисусиг гемшэжээнэ

²⁰Тедниг герүр орж ирхлэнь, дэкн олн күн цуглрад, хот чигнүүлжсн уга. ²¹Энүнэ тускар соңсан Иисусин төрл-саднүй, Терүнэх ухань көндрж одж гиж соңсад, күчэр авч хэрхэр седхэв. ²²Еру-салимас ирсн ном цээлхэчнр, Иисусиг Баал-Зебүльд эзлгдэд, терүнэ күчэр хар сэкүсдиг көөж гархжана гисн зэнг гарнцхаж. ²³Исус тедниг дуудж авад, үлгүр орулад иигж келж өгв:

— Эрлг яхж эврэн бийэн көөж гархжмб? ²⁴Нег орн-нутгин улс хоорндан өшэркэд өнгрхлэ, тер орн-нутг хольврж одна. ²⁵Нег гер-булин улс ни-негн бэл уга, нег-негэн дажрхар седхлэ, тер гер-бул буурч одна. ²⁶Эрлг эврэн бийлэхэн дээлдхлэ, терүнэ юсн бас хольврж одх зөвтэ. ²⁷Чидлтэ күүнэ геринь тонхин өмн эзинь бэрж авч күлх кергтэ. ²⁸Тодлж автн: өмтнэ килнцн чигн тэвгдх, Бурхна тускар му келсн чигн тэвгдх. ²⁹Зуг Эрүн Сэкүснэ тускар му келсн күүнэ килнцн төрүц тэвгдшго. Тер күн мөнкинд килнцэн эдлх. ³⁰Ном цээлхэчнр Иисусиг хар сэкүснд эзлгдв гисн зэнг гарсан учрас Иисус тиигж келсмн.

Иисусин гер-булын – сурхульчины

³¹Иисусин экнү болн дүүнрн ирж. Күн дүүрн герт орж эс чадхларн, тедн Иисусиг дуудулж.

³²— Иисус, эктн болн дүүнрти ирэд Таниг дууджана, — гихлэ, Иисус:

³³— Мини ээжм, Мини дүүнрм кемб?

³⁴ Бийиннэ өөр суусн өмтиг эргж хэлэхэд:

— Үзж автн, Мини ээжм, дүүнрм эн бээнэ. ³⁵ Бурхна заасиг күцэдг өмтн — Мини ээжнр, ахнр болн эгчнр-дүүнр.

Тэрэ тэрэчин туск үлгүр

4 Дэктн Ҋалилья нуурин көвэд ирэд Иисус сурхв. Олн өмтн дегд икэр цуглрсн учрар онхц дотр сууцад, көвөхэс тедукнд усчад, Иисус үг кель. Олн өмтн нуурин көвэд зогсад соңсв.
² Иисус үлгүр орулж келэд сурхдг бээсмн. Ода бас тиигв.

³ — Соңстн! Нег күн тэрэхэн тэрхэр йовж. ⁴ Цацж йовсн тэрэнэ экин зэрмнь хаалн deer унж. Тедниь шовуд чонкад идчкж.
⁵ Зэрмнь чолута назрт унж. Тенд назр бац болад буудя дарунь урхж. Тедн назрин гүүнд туссн уга. ⁶ Нарн нарад тедниг шатачкж. Урхмл хатж одж. Янад гихлэ, буудян унгнъ йосндан урхж чадсан уга. ⁷ Зэрмнь хатханчг заагт унж. Хатханчг урхад, буудяг бүтэж. Буудя урхц өгсн уга. ⁸ Зуг сэн урхцта назрт унсн тэрэнэ экн — һучн, жирн, зун холван үлү урхц өгч. ⁹ Соңхар седсн, соңстн! — гиж Иисус аштн кель.

Иисус тэрэчин туск үлгүр цээлнж бээнэ

¹⁰ Хөөннъ, өмтн тарад йовж одсна ард, арвн хойр сурхульчнъ Иисусас сурж:

— Келсн үгинтн утхн юунднъв?

¹¹⁻¹² — Бурхна Йосна туск нууцин медрл таднд секгдлэ. Талдан өмтнд болхла, Би үлгүр орулж келжэнэв. Учрны: тедн нүдтэ бийнн — үзхш, чиктэ бийнн — соңсхш. Кемр үздг, соңсдг бэ-эн болхла, тедн уха-седклэн Бурхнд өгх билэ. Бурхн теднэ килнцинь тэвх билэ, — гиж Иисус хэрү өгв.

Тэрэчин туск үлгүрийн тээлвр

¹³ Цаарандн Иисус иижж кель:

— Тадн бас Мини келсиг медсн угайт? Тийгхлэ талдан үлгүр-мүд яхж медж авхмт? ¹⁴ Тэрэч Бурхна үг келжэх күн мет. ¹⁵ Зэрм өмтиг хату хаалн deer унсн буудяла дүнцүлж болхмн. Тедн Бурхна Үтиг соңсж авв чигн, эрлг агчмин зуур тер Үгинь хулхалад авчкна. ¹⁶ Зэрм өмтн чолута назр deer унсн буудя мет. Тедн Бурхна Үтиг байрлж соңсад тодлж авна. ¹⁷ Зуг унг уга төлэдэн бат

болхш. Тер Үгэс көлтэ көөлһ үзхлэрн иткдгэн уурна.¹⁸⁻²⁰ Зэрм өмтн хатханчгта назр deer унсн буудяла әдл. Өдгэ цагин арһ, ик дала зөөр зөөхин арһ хээнэв гиһәд болн нань чигн седвэрэс көлтэ Бурхна Үгинь тодлж авдг болв чигн маргчкна. Тер Үг олз өхш. Болв сэн назр deer унсн буудя мет улс бээнэ. Тедн Бурхна Үгиг соңсад, тодлж авад, аш сүүлднү, үучн, жирн, зун холван ик олз авч ирнө, — гив.

Шатжах шамин тускар

²¹ — Күн шам шатачкад орн дор бултулдг эс гиж deerэснү савар бүркдг болхий? Шатжах шамиг күн деегшэн өргж тэвнэ эсий?²² Нууц юмн аштнь тээлгддмн. Бултулсн юмн аштнь илдкж һардмн.²³ Соңхар седснү, соңстн! — гиж Иисус кельв.

²⁴ — Мини келсн үгд ухаан өгти. Ямаран кемжэхэр тадн кемжэлнэт, тер кевэр таднд кемжэлгдх. Терүнэс үлүхэр чигн өггдх.²⁵ Бээснднү Бурхн бас чигн өгх, угааснү бээснинь булаад авчкх, — гиж Иисус цааранднү кельв.

Үрһжах тэрэнэс авчах үлгүр

²⁶ — Бурхна Йосиг иим үлгүрлэ дүнцүлж болхмн: күн тэрэхэн тэрчкэд йовж одна.²⁷⁻²⁸ Түүг унтад серэд бээтл экн эклэд урһна. Тэрэнэ экн назрт яһж үрһажинь тер медхш. Өдр ирвэс экн үндслэд, көк ишнү назрас бултаад урһна. Урһмл ноһарад, буудя толна. Буудян толна чидл авч урһна.²⁹ Буудя болсн кемлэ күн хадуран авч ирэд хадна, — гиж Иисус немв.

Горчсин экнэ туск үлгүр

³⁰ Иисус цааранднү келж өгв:

— Бурхна Йосиг бас юунла дүнцүлж болхмб? Ямаран үлгүр олж келхмб?³¹ Бурхна Йосн горчсин экн мет. Горчсин экн цугтааснү бичкн эсий?³² Болв түүнэс урһсн урһмлын ацмуднү шовуд үүрэн ясж чадм дүнгэ зээтэ болна.

³³ Тиигж өмтн ухандан тодлж авдгар Иисус үлгүр орулж сурхдг бээж.³⁴ Үлгүр угаанар, Иисус өмтиг сурхдмн биш. Сурхульчнртан болхла үлдэж авад, тер үлгүрмүдэн цээлхж өгдмн.

Исус шүрүн сальк номһрулж бээнэ

³⁵ Асхн харнхурж йовтл Исус сурхульчиртан:

— Нур натлад йовхмн, — гив.

³⁶⁻³⁷ Соңжасн улсан үлдэчкэд, сурхульчирнь Исусин суусн онһцар көвөхэс усчад һарв. Теднлэ хамдан талдан онһцс усчв. Генткин шүрүн салькн көдльв, ик дольганд онһц цокгдад, усар дүүрв. ³⁸ Исус болхла онһцин сүл талнь дер дерлэд кевтэд, унтж одж. Сурхульчирнь Терүг серүлэд:

— Багш! Бидн чивжэнэвидн! Танд йилнл уга болж бээнү?! — гицхэв.

³⁹ Исус босад шүрүн салькиг уурулад, нуурин уснд:

— Тагч бол, тогтн! — гиж закв.

Тер дарунь салькн номһрад, нур тогтнв.

⁴⁰ — Юунас ээсмт? Тадн ода күртл иткл уга бэнт? — гиж сурхульчирасн сурв.

⁴¹ Теднь сүрдэд, нег-негн талан хэлэцхэв:

— Салькн усн хойрт Эн зэрлг болна, теднь үгинь соңсна. Кен гидг күнв эн? — гицхэв.

Исус хар сэкүсдт эзлгдсн кү эдгэж бээнэ

5 Нур натлад, тедн Геразин гидг нертэ назрур ирцхэв. ² Исусиг онһцасн буухлань өмнэснүүксн кү оршадг хадын көндэхэс хар сэкүснд эзлгдсн нег күн гүүж һарч ирв. ³ Эмтн терүг цевлдгэн уурсн учрар тер күн оршалына назрт бээдг болсмн. ⁴ Кедү дэкж һар-көлинь цевлсн бийнь тер күн цевэн таслад гүүдг сэнж. Нег чигн күн энүг тогтнулж чаддго бээсмн. ⁵ Эн күн өдр-сө уга уул заагар йовад, үкэрин назр эргэд, му дуунар хээкрэд, махмудан чолунар цокад йовдг сэнж.

⁶⁻⁷ Исусиг үзн тер күн гүүж ирэд сөгдж:

— Бурхна Көвүн, нанас Танд юн кергтэ? Бурхна нерн deerэс суржанав, бичэ намаг зоваһит! — гиһэд чаңхаар хээкрж.

⁸ — Хар сэкүсн, һар эн күүнэс! — гиж Исус заксн төлэд тер күн тиигж келсмн.

⁹ — Нернчн кемб? — гиж Исус сурв.

— Мини нерн Түмн, юнгад тихлэ, мана то олн, — гиж тернь хэрү өгв.

¹⁰ — Мадниг эн ормас бичэ көөхнти! — гиһэд тедн ээрцхэв.

¹¹ Уулын өөр идшлж йовсн кесг ээнэ һахас йовж.

¹² – Иисус, маднд эн һахас дотр орх зөв өгит? – гиж хар сэкүсн сурж.

¹³ Иисус зөв өгч. Хар сэкүсл тэр гемтэ үүнэс һарад, һахасиг эзлж. Тер дарунь хойр минһи шаху һахас гүүлдэд, эрг deerэс уснд унад чивж одж. ¹⁴ Һаха хэрүлчир гүүхэд, эргндк балһсн болн хошмудын өмтнд юн учрсийн келж. Олн өмтн юн болсийн хөлөхэр ирж. ¹⁵ Тедн Иисусин өөр цуглрад, түмн хар сэкүснд эзлгдсн үүн хувц өмсчкен ухата-сегэтэ суусинь үзэд, дэгд икэр сүрдж. ¹⁶ Хар сэкүстэ үүнлэ болн һахасла учрсиг үзсн өмтн цу-гинь наадксдан келж өгч.

¹⁷ Тиигхлэ тер һазрин өмтн Иисусиг тендэс һарч йовтха гиж сурж.

¹⁸ Иисусиг онһид орад суухлань, хар сэкүсдэс сулдсан үүн:

– Таниг дахч болхий? – гиһэд сурж.

¹⁹ Болв Иисус зөв өгсмн биш:

– Герүрн одад, Деед Эзн чамд ю кесинь, чамаг яһж хээрлж авсийн төрл-садндан келж өг, – гисмн.

²⁰ Эдгсн үүн Декапол һазр орад, өмтнд Иисусин тускар келэд йовж. Терүнэ келсн үгийн соңсн өмтн, икэр өврэд алн болж.

Яирин үүж өмдрийн болн гемтэ үүжд кү эдгэлн

²¹ Иисусиг онһицар нур һатлад хэру ирхлэнь, өөрнь нуурин көвэд дала улс цуглрад хурж. ²²⁻²³ Тедн дунд бээсн хурлын толнач, Яир, Иисус тал өөрдэд, көлднү мөргж:

– Мини үүжм өрэ өмтэ бээнэ. Үүжм өмд үлддгэр ирэд, deerнь һаран тэвэд эдгэхит? – гиж ээрэд сурж.

²⁴ Иисус терүнлэ йовв. Ардаснь олн өмтн дахв. Өмтн дэгд олн болад дарцв.

²⁵ Өмтн дунд арвн хойр жилин туршт цусн һардг гемтэ үүжд үүн йовж. ²⁶ Тер үүжд үүн кесг олн эмчирт бийэн үзүлэд, бээсн мөнгэн цугинь һархж. Зуг гемнэ эдгх биш улм икдж. ²⁷ Иисусин тускар үүжд үүн урднэ соңж йовж. Тегэд ардаснь өөрдж одад, хувцандын һаран күргж.

²⁸ «Кемр хувцна хормадн һаран күргхлэ, дарунь эдгхв», – гиһэд тер дотран ухалж. ²⁹ Цусн һардг гемнэ тер дарунь уурч. Күүжд үүн эдгсэн медж. ³⁰ Иисус чигн Терүнэс үүн күч авад эдгсийн дарунь медж.

— Кен Мини хувцнд һаран күргв? — гиһәд ардан хәләж.

³¹ — Танд һаран кен күргв гиж юнгад сурж бәәхмт? Тана ардас олн күн дарцж йовналм! — гиж сурһуульчирнъ сурцхав.

³² Иисус цуг олн әмтиг эргж хәләһәд, кен һаран күргсинъ медж авхар седв. ³³ Юн болсинъ медсн күүкд күн әәһәд, чичрн йовж өөрдж ирәд, көлднү сөгдәд, цугинъ келж өгв.

³⁴ — Күүкн минь, чини итклчин чамаг әдгәв! Энүнәс хооран төвкнүн, эрүл-менд йовж йов! — гиж Иисус кель.

³⁵ Тер зуур цаг удж одв. Яирин герәс:

— Күүкн өнгрж одв. Багшиг бичә үүмүл, — гисн зәңг ирв.

³⁶ Иисус түүг төртән авл уга хурлын толһач Яирт:

— Бичә ә, итк, — гив.

³⁷ Пётр болн Яков Йохан ах-ду хойрас талдан кү Бийләһән дахулл уга Иисус йовв. ³⁸ Яирин герүр орхла, әмтн үүмәтә, зовлнта бәәцхәж, оркрад уульжасн ә соңсгдж. ³⁹ Иисус орж ирн:

— Яһад үүмҗәхмт? Юнгад уульжахмт? Күүкн өнгрсн уга, зуг унтж кевтнә, — гихләнъ, ⁴⁰ әмтн Иисусар наад бәрәд инәлдүхәв. Иисус цугинъ назаран һартха гив. Бийнъ күүкнә эк-эцктә болн эврәннү нурвн сурһуульчиртән, күүкнә кевтсн хоранур орв. ⁴¹ Күүкнә һаринъ авад Иисус:

— Талита кум! — гив. (Тернъ күүкн бос гидг арамейин келнә үгмүд.)

⁴² Тернъ босад йовв. (Күүкн арвн хойрта сәнж.) Цугтан икәр өврүхәв. ⁴³ Иисус эн өврмжтә йовдлын тускар, әмтнәд бичә келтхә гиж закв. Күүкнәд болхла хотынъ уултхах гив.

Иисус төрски балыс орҗана

6 Тендәс цааранднъ йовад, Иисус сурһуульчиртән төрски бал-хсүрн ирв. ²⁻³ Бемб өдр Иисус хурлд ном сурһв. Терүг соңсн әмтн икәр өврүхәв:

— Альдас иим цецн уха Эн авсн болхв? Эн юн болхв? Яһж Эн өвәрц юм кедг болхв? Эн эгл модч күн эсий? Эн Мәрийин көвүн, Яков, Йосип, Йуда болн Шимона ахнъ бәәнәлм. Мана өөр Энүнә дү күүкднү чигн сууналм. Тегәд Иисусиг һәәләд, Назаретин улс Терүнд иткен уга.

⁴ — Әәлдәчиг күнделдгө һазр уга. Зуг төрски һазртнъ, гертнъ болн өрк-бүлднү әәлдәчиг әәлдәчд тоолдмн биш, — гиж Иисус теднәд кель.

⁵ Тенд Иисус өвөрц юм гарһж чадсн биш. Зуг цөөкн күн деер наран тэвэд, тедниг эдгэж. ^{6[al]} Назаретин өмтн иткл уга бэ-өснднь, Иисус алн болв.

Иисус арви хойр сурхульчир илгэнэ

^{6[al]} Тегэд Иисус Назаретин эргн шидр бээсн хотдуудар йовад, Сэн Зэнг цээлhbв. ⁷ Арви хойр сурхульчирэн чигн дуудж авад, хошадар илгэв. Тедндэн хар сэкусдиг көөж гарһдг йос өгв.
⁸⁻⁹ Иисус теднд иижж закв:

— Бийлэхэн түшх тайгас талдан юм бичэ автн. Идх хот-хол, сольж өмсх хувц-хунр, түнгрцг чигн, мөнг чигн бичэ автн, зуг көлдэн буршмг өмстн. ¹⁰ Нег хотнас гарч йовтлан түрүн олж авсан бээрэн бичэ сольтн. ¹¹ Кемр күн тадниг герүрн орулж эс авхла, тадна келсиг эс соңхла, тер ормас гарч йовад, хормаиннъ тоормины сажжктн. Тер темдг теднэ гемин герч болж гарх.

¹² Тегэд сурхульчирнъ, килнцтэ жирхлэн үлдэтн гиж өмтнд келхин төлэ нарад йовцхав. ¹³ Тедн кесг улсас хар сэкусдиг көөж гарһад, гэмтэ өмтиг оливин тосар түркэд эдгэв.

Уснд кирслдг Йохан яңж алгдсна тускар

¹⁴ Иисусин туск зэнг олн өмтн дунд тарж соңсгдв. Тер учар Херод хан Терүнэ тускар соңсж. Зэрмнь Энүг уснд кирслдг Йохан өмдрж ирэд, өвэрц йовдлмуд гарһж бээнэ гиж тоолж.

¹⁵ Зэрмнь Иисусиг Элья гиж сансмн. Зэрмнь болхла Энүг кезэнк өэлдэчнрлэ өдл өэлдэч гисмн. ¹⁶ Херод хан терүг соңсад:

— Нанар толһаан тээрүлсн Йохан өмдрэд ирсн билтэл, — гиһэд ухаан тунһаж.

¹⁷⁻¹⁸ Херод хан эврэннъ Пилип дүүхиннъ авалиг, Херодидаг, авсмн. Йохан тер йовдлынъ бурушаад:

— Дүүхиннъ гергнлэ бээх чамд зөв уга, — гиж оньдин келдг бээсмн.

Херод хан, терүг түүрмд суулһсмн. ¹⁹ Терүнэс авн Херодида Йоханд дурго болад, терүг алх ирлцтэ учр хээхэд, олж чадсмн биш. ²⁰ Херод хан Йоханыг чик седклтэ, Бурхна күүхиннъ медэд терүнэс ээв. Тер учар Херод Йоханыг алж уга. Йохана келсн үгинь таасад, Херод соңсдмн. Зуг, тер үгмүдин утхнъ, терүнд амр өгдмн биш. ²¹ Аш сүүлднь, Йоханыг алх арх учрж. Херод хаана гарсан өдрнь болж. Хан нэр кеһэд, нойдуд, цергин ахлачир болн

Խալիльян байн улсиг дуудж.²² Тер нээрт Херодидин күүкн йир сээнэр биилж. Херод хаанд болн гиичнрт күүкнэ би дегд икэр таасгдж.²³ Хан икэр таасад, күүкнд:

— Ю сурнач, сурсичн күңәнәв! Орн-нутгин өрәлинь чигн өгнәв, — гиж андһарлсми.

²⁴ Күүкн гүүж одад, экөсн селвг сурж.

– Уснұ кирслдг Йохана толғаниның сур, – гијә экнь закж.

²⁵ Түдлүгүнүү күүкнүү хааныр одад:

— Эрк биш уснд кирслдг Йохана толһаһинь тәвүр деер ав-хулж ас, — гиҗ сурв.

²⁶Хан дегд икэр гейүрв. Зуг күүкнэ сурсиг бурушал уга, гиич-
нрин өөр өгсн үгэн күцэх күн болад ²⁷ялчан илгэхэд, Йохана
толна тээрж авч иртхэ гив. ²⁸Түүрмд сусн Йохана толнаинь
тээрэд, тэвүр deer ялчны күүкнд авч ирж өгв. Күүкн терүгинь
экдэн өгчкв. ²⁹Йохана сурхуульчнрн энүнэ тускар соңсад, цог-
цинь авад оршав.

Исус тавн миңһи кү ىадхсна тускар

³⁰ Иисусин апостолмуд хәрү ирәд, ямаран керг күцәсән болна
ямаран ном әмтәнд сурғасан Терүнд келж өгүхәв.

³¹— Нег аглή назр олж авхмн, тенд тадн невчк амрхт, — гиж Исус теднд кельв.

Өөрнь дегд олн күн цуглрад, хот чигн уудг арх уга болхлань, Иисус тиигж келсмн. ³² Оңһىдан сууһад, аглή назр орад тедн йовцхав. ³³ Болв онһىд сууһад йовсинь үзәд, әмтн ардасны усна көвөһөр гүүлдәд, теднәс түрүлж ирж. ³⁴ Иисус онһицасн бууһад, олн әмтн эрг deer Бийинь күләжәсинь үзж. Олн әмтн хөөч уга хөд мет бәэхинь Иисус үзәд, теднд санань зовад, дала юм сурhb. ³⁵ Асхн, нарн сууж йовтл, Иисусин сурhульчирнь өөрдж ирәд:

— Ора болж одв, энтн эжго назр. ³⁶ Эмтиг йовулх кергтэ. Эргндк хотдуд орад, идх хотан хулдж автха, — гицхэв.

³⁷ — Тадн асртн, — гиж Исус кельв.

— Цуг өмтнд күрх өдмг бидн хулдж авх зөвгэви? Тедү мөнг олхин төлэ маднд долан сар шаху көдлх кергтэлм, — гиж сурхульчнр келцхэв.

³⁸ – Кеду кемжән өдмг үлдсинь медәд иртн, – гијз Иисус закв.

– Тавн бүкл өдмг болн хойр заһсн, – гиж тедн хэру өгцхэв.

³⁹ Иисус өмтиг баг-багмудар ноһан deer суултха гив. ⁴⁰ Цугтан тэвэхэд, зууһад күн болад зерглэд сууцхав. ⁴¹ Иисус өдмг заһс хойриг авад, тенгр тал хэлэхэд, Бурхнд ханлт өргв. Тийгчкэд өдмгиг зүсм-зүсмэр хүллад, сурхульчиртан өгв, теднь өмтид түгэв. Хойр заһсиг бас тиигв. ⁴² Цугтан идэд цадв. ⁴³ Хотын үлдл цуглулхла, арвн хойр савар дүүрн хот үлдж. ⁴⁴ Хот идсн өмтиг тоолхла, зуг залу улсин тонь тавн миңин күн болв.

Иисус усн деегүр йовж ѹовна

⁴⁵⁻⁴⁶ Дарунь Иисус сурхульчиртан, онһцар нур һатлад, Бетсэд гидг назр ортха гив. Бийн өмтэн ѹовулхар үлдв. Өмтиг ѹовсна хөөн өөдм назрт нарад, Бурхнд мөргв. ⁴⁷ Харнху сө сурхульчирнь онһцарн нуурин тал дунд күрв. Иисус һанцарн нуурин көвэд үлдв. ⁴⁸ Сурхульчирран салькна өмнэс хээвдэд көшжэхинь үзэд, Иисус өр цээхин өмн усн деегүр тедн тал ѹовв. ⁴⁹ Онһциг күцэд давж ѹовтлийн сурхульчирнь үзэд, ки үзгдл гиж медэд, йир икэр сүрдэд, хээкрцхэв.

⁵⁰ — Бичэ өэтн! Зөргтэ болтн! Энтн Бив! — гиж Иисус теднд дууhan өгв.

⁵¹ Иисусиг онһцд орад суусна дарунь салькн тогтиж одв. Сурхульчирнь икэр алн болцхав. ⁵² Тедн хату зүрктэ бээсн төлэдэн уханасн ода күртл өдмгин туск өвэрц ѹовдлыг медж чадл уга бээцхэж. ⁵³ Нур һатлад, эдн Генесэрет гидг назрт ирэд бууһад, онһцан бооцхав. ⁵⁴ Эдниг онһцасн буухлань, тер назрин өмтн Иисусиг үзн таньв. ⁵⁵ Зэрмнь гүулдэд, Иисус ирв гисн зэнг тарав. Эргндк хотдулас цуг өмтн күнд гемтэ улсиг кевтсн девскртэхинь авч ирв. ⁵⁶ Альд, ямаран балһсд, хотдар Иисус эс ѹовв чигн — делгүдэн күнд гемтэ улсиг өмтн хурдг ормд авч ирцхэдмн. Тедн Иисусин хувцна хормаднь болв чигн наран күргх зөв эрэд сурдмн, һаран күргсн — эдгж оддмн.

Бурхна зааврмудын чинрнь ик

7 Нег дэкж Ерусалимас паршмуд болн закана багшнр ирэд, Иисусин өөр цуглрцхав. ² Иисусин сурхульчирин зэрмн Мощен закаһар наран үнал уга хот ууж бээсинь тедн үзж.

³ Өвкнрин заншалар болхла, цуг евреймуд болн паршмуд хотан уухиннь өмн наран тохнятаяар унах зөвтэ бээсмн. ⁴ Базрас ирчкэд, наран үнал уга хот уудго сэнж. Терүнэс талдан чигн

заншал күцэлг бээсмн: ааһ-шанһан, хээсэн, зесэр кесн саван болн ширэхэн унацхадмн.

⁵ Тегэд паршмуд болн закана багшир Иисусас сурцхаж:

— Тана сургуульчирнти өвкнрин заншалан юнгад мартж бэхэмб? Һаран унал уга юнгад хот ууж бэхэмб?

⁶⁻⁷ — Ээлдэч Эшъян дэгтрт таднла өдл хойр чирэтэ улсин тускар иигж бичэтэ бээнэ: «Эн улс хоосн амарн Намаг үндлнэ. Теднэ зүркнэ Нанас хол бээнэ. Эдн күүнэ ухалж һархсн номиг Бурхна ном гиж дасхна. Эднэ сөгдлн юнн биш». ⁸ Тадн Бурхна заавриг мартад, өмтнэ ухалж һархсн заншалар бээнэт. ⁹ Өмтнэ һархсн заншалар бэхээр седэд, тадн Бурхна заавриг сольжит! ¹⁰ Моше таднд иигж келлэ: «Эк эцк хойрин кундл». Бас «Эк эцк хойран му келсн күн үкх зөвтэ» — гисн. ¹¹ Тадн болхла: «Эк эцк хойрт өгх белгэрн Бурхнд бэрц бэрчклэв» — гисн уха өмтнд заажанат. ¹² Тер номарн тадн өмтиг эк-эцкэн үндлдгинь уурулж бээнэт. ¹³ Суржах заншаларн тадн Бурхна Үгиг уга кежит. Талдан чигн түүнлэ өдл кесг юм кежит, — гиж Иисус кельв.

¹⁴ Иисус олн өмт цуглудад кельв:

— Мини келсиг соңсад медж автн: ¹⁵ Күүнэ дотр орсн юнн күүг бузрдулшго. Зуг күүнэ зүркнэс һарчах юнн күүг бузрдулхмн.

¹⁶ Соңсхар седснь — соңстн!

¹⁷ Герт орхларн келсн үгинн утхинь цээлхж өгтн гиж, сургуульчир Иисусас сурв.

¹⁸ — Тадн бас ода күртл юм медж авад угайт? Күүнэ дотр орсн юнн күүг бузрдулшго. ¹⁹ Юнгад гихлэ, тер орсн юнн күүнэ зүркнд орж бэхэш, зуг күүнэ геснд орад, һарч одна. (Терүгэрн Иисус ямаран болв чигн хот цевр гиж зэрлв.) ²⁰ Зуг күүнэ зүркнэс һарсн юнн күүг бузрдулна. ²¹⁻²² Күүнэ зүркнэс му ухата юнн һарна: аля келһн, хулха келһн, кү аллһн, күүнэ авальта дерэн негдуллһн, ховдг седкл зүүлһн, хар санлһн, худл келһн, ичр уга йовдл һарһлһн, үлү үзлһн, кү му келһн, дөгүрдлһн, һөрһллһн. ²³ Цуг эн хорта йовдл күүнэ дотрас һарад, күүг бузрдулна, — гиж Иисус хәрү өгв.

Иисус буруу номтад күүкд күүнд дөң болв

²⁴ Һалильяс һарч йовад, Иисус Тир гидг балһсна нег герт ирж. Нег чигн күүнд бийэн эс медүлхэр седсн бийн чадсмн биш.

²⁵ Иисус ирв гисн зэнгиг нег күүкд күн бас соңсж. Энүнэ күүкинъ

хар сэкүсн эзлж. Күүкд күн ирэд, Иисусин көлд сөгдэд, күүкинь эдгэтхэ гиж сурж.²⁶ Тер буру номта күүкд күн Сирий назрин Поник өэмгин күн бээж.

²⁷ — Түрүлэд Би бичкин күүкд цадх зөвтэв. Күүкдэсн өдмг булаж авад, нохаст өгч болшголм, — гиж Иисус күүкд күүнд келж.

²⁸ — Деед Эзн, тернь тиим! Болв ширэ дор кевтсн нохас чигн күүкдэс үлдсн үлдл иднэлм, — гиж хэрү өгв.

²⁹ — Тиим хэрү өгсн төлэдэн йов, хар сэкүсн чини күүкнэсчин гарч одв, — гиж Иисус кельв.

³⁰ Күүкд күн хэрж ирэд, орн деэрэн кевтсн үрэн үзв. Хар сэкүсн түүнэс гарч одж.

Иисус дүлэ кү эдгэв

³¹ Тир балхнаасн нарад, Сидон балхсар дэврэд, Иисус Декапол назр талк Һалилья нуурин көвэхүр ирв. ³² Тенд Иисус тал тодрхангар келж чаддго болн дүлэ кү дахулж авч ирэд, наран күргэд эдгэтхэ гиж сурцхаж. ³³ Иисус терүг хооран авч нарад, хойр чикнднь наринн хурнан оруув. Нуульмчкад, тер күүнэ келнднь наар курв. ³⁴ Дарунь Иисус деегшэн хэлэчкэд саналдад:

— Эфата! (тернь секгд гидг арамейин келн үг).

³⁵ Тер дарунь дүлэ күн соңсдг болв, тодрхангар эклэд кельв.

³⁶ Иисус эн өвэрц йовдлын тускар бичэ күүнд келтхэ гив. Зуг кедү бичэ келтхэ гисн бийн өмтн зогсл уга, нег-негндэн келэд йовцхаж.

³⁷ — Энүнэ кеһэд йовсн юмн йир сэн, дүлэ улс соңсдг болна, келн уга улс келдг болна, — гиж өмтн ик өврмж кеж, хоорндан күүндцхэж.

Дөрөн минһин кү цадхлийн

8 ¹⁻² Тер цагт Иисусин өөр дэкн олн күн цуглрж ирв. Эднэд иддг хот уга болж. Иисус сургуульчнран дуудж авад:

³ — Эн өмтнэд Би санаан зовжанав. Һурвн өдрин дуусн бийлэхэн авсн хотан чилтл эдн Мини өөр бээцхэв. Эдниг герүрнх хэрүлхлэ, хархнад, хаалхан чигн дааж чадшго. Өмтнэ зэрмнэ ик хол назрас ирцхэж, — гиж келж.

⁴ — Иим эжго назрт альдас бидн тиим далаа өдмг олж авхмб? — гиж сургуульчнрн келцхэв.

⁵ — Кедү кемжән өдмг бәәнә? — гиҗ Иисус сурв.

— Долан бүкл өдмг, — гисн хәрү соңс.

⁶ Иисус әмтиг суутха гив. Дарунь Бурхнән ханлт өргәд, тер өдмгәс хүһлад, сурһулычнртан өғв, теднь әмтнән түгәв. ⁷ Цөөкнән заһсн чигн олдв. Терүг бас Иисус Бурхнән ханлт өргәд, түгәтхә гив.

⁸ Удл уга цугтан цадв. Әмтнән цадсна хәән бас чигн долан савар дүүрн хот үлдв! ⁹ Хот уусн цуг әмтнә тоң — дөрвн минһ шаху құн болв. ¹⁰ Иисус әмтиг герүрн тәвчкәд, онһид сууңад, сурһулычнртаңан Даңманута гидг һазр орв.

Онц темдг сурлнн

¹¹ Тенд паршмуд Иисусур өөрдј ирәд, зүтквр әклиж. Бурхна онц темдг үзүлтхә гиҗ тедн Иисусас некж.

¹² — Яһад эдн онц темдг некдг болхв? Нег чигн онц темдг эн цагин улст үзүлшгов гиҗ Би таднән үнәр келжәнәв, — гиһәд гүүнәр санаңдј кель.

¹³ Иисус тедниг үлдәһәд, онһид сууж авад, нур һатлад йовж одв.

Паршмудын болн Херодын экнәс болнаңж йовтн

¹⁴ Сурһулычнрнъ цугтаднъ құрх өдмг авч һархан мартчкж. Онһид дотр негхн бүкл өдмг бәәж. ¹⁵ Тер зуур Иисус саглулж үг келж йовсмн:

— Тадн паршмудын болн Херодын экнәс болнаңж йовтн.

¹⁶ Сурһулычнрнъ хоорндан:

— Өдмг уга болсн тәләд Тер тиигж кель, — гиҗ күүнділхәв.

¹⁷ Иисус эднег ю келжәхинъ медәд:

— Юңгад өдмг эс авсндан зовжахмт? Ода құртл юм медәд уга болвзат? Зүркнән тәмр-болд болж одсн болвза? ¹⁸ Нүдтә бийнъ — үзл уга, чиктә бийнъ — соңс уга бәәхмт? Тодлж авсн угайт?

¹⁹ Тавн зұсм өдмгиг тавн минһиң күүнд хувасн цагла кедү сав өдмгин үлдл тадн цуглулж авлат? — гиҗ сурв.

— Арви хойр, — гиҗ сурһулычнрнъ хәрү өғв.

²⁰ — Долан өдмгәр дөрвн минһиң кү цадхахт, кедү сав хот үлдә? — гиҗ Иисус сурв.

— Долан, — гицилхәв.

²¹ — Тиигсн бийнъ юм медж авсн угайт? — гиҗ дәкн Иисус сурв.

Сохр кү эдгэлнүү

²² Бэтсадт ирэд бууцхав. Иисус тал сохр кү көтлж авч ирэд, наран күргтхэг гиһэд эрцхэж. ²³ Иисус сохр күүг нараснь көтлэд, хотнаас авч нарад, нүднэд нульмчкад, терүнэ толнаа деер наран тэвэд:

— Юм үзжэнчи? — гиж сурв.

²⁴ Тернь эргндэн хэлэхэд:

— Йовсн өмт үзжэнэв: өмтн нанд модд болж үзгджэнэ, — гиж кельв.

²⁵ Иисус дэкн тэрүнэ нүдн деер наран тэвв. Тернь дэкэд эргн-дэн хэлэхлэ, нүднэд харан орж. Ода тер күн тодрахаар юм үздг болв. ²⁶ Иисус тэрүг герүрь хэрулэд:

— Эн хотнур хэрү бичэ ор, — гив.

Пётр Иисусиг Христост тоолж бээнэ

²⁷ Иисус сурхульчиртаан Һалильяс нарад, Пилипин Кесэрья гидг назрин кесг хот орв. Зууран Иисус теднэс:

— Олн өмтн Намаг кенд тоолжана? — гиж сурв.

²⁸ Сурхульчирнүү:

— Зэрмнү Таниг уснэд кирслдг Йохан гинэ. Зэрмнү — Эльяд тоолжана. Зэрмнү — хуучна ээлдэчнри негнү гинэ, — гиж хэрү өгв.

²⁹ — Тадн Намаг кенд тоолжанат? — гихлэ.

Пётр:

— Та Бурхна илгэсн Авраач, — гив.

³⁰ Иисус энүнэ тускар күүнд бичэ келтхэ гив.

Иисусин ужлийн боли өмдрилнүү тускар

³¹ Иисус сурхульчиртан:

— Би, Күмни Көвүн, дала зовлын үзхв. Толначир, ах гелнгүд боли ном цээлхэчир Намар хэ кеһэд алх. Болв нурвдгч өдртнүү Би өмдрих, — гиж кельв.

³² Энүнэ тускар Иисус илднүү келж өгв. Пётр Иисусиг хооран дуудж авад хэруцв. ³³ Иисус сурхульчир талан хэлэчкэд:

— Эрлг, өрл цааран! Чи Бурхна санааар биш, өмтнэ санааар бээнэч, — гиж кельв.

³⁴ Дарунь Иисус сурхульчирэн болн талдан өмтиг дуудж авад кельв:

— Намаг даахар седсн күн эврэннь хаалжан үлдэхэд, кирсэн авад, бийм дахтха. ³⁵ Юнгад гихлэ, өмэн хармисн күн, өмэн гөөх. Зуг Мини төлэ болн Сэн Зэнгин төлэ өмэн өгсн күн — өмэн харсж аврх. ³⁶ Делкэ эзлж авад, өмэн геесн күн ямаран олзта үлдхэмб? ³⁷ Эврэннь өмэн күн юуна хулдж авхэмб? ³⁸ Эн килнцтэ болн Бурхнд иткдго улс Намаг медхшв гиһэд, Мини келсн үгэс ичхлэ, тер улсас Би чигн Эцкиннь туурмжд өлчинрэн дахулж ирхлэрн, эдниг медхшв гиһэд ичхв.

9 — Би үнэр келжэнэв, эн зогсжасн улсин зэрмнь Тенгрин Йосн ирэд, күчэн автл үкл үзшго, — гиж Иисус аш сүүлднь кельв.

Иисусин хүврлийн

² Зурхан өдр давсна хөөн Иисус Пётр, Яков, Йохан нүрвиг дахулад, уул давшв. Уул деер сурхульчиринь нүднд Иисус генткин хүврж одв. ³ Энүнэ хувцны уначкисн цаан өнгтэ хувцнаас цаан болж одв. ⁴ Дарунь Элья Моше хойр үзгдв. Тедн Иисусла күндснь медгдв. ⁵ Пётр ю келхэн эс медсн учрас:

— Багш, энд маднд дегд сэн, Танд, Моше, Элья нүрвнд нүрвн сег татхмн болвза? — гиж Иуст кельв.

⁶ Янад гихлэ, тер ю келхинь медсн уга. Учрны: тедн нүрвн дегд икэр сүрдцхэв.

⁷ Дарунь үүлн эдниг бүркчкв. Үүлн дотрас: «Энтн хээртэ Көвүн Мини, Энүнэ үгинь соңстн!» — гисн дун соңсгдв. ⁸ Тиигхлэ сурхульчирнь төгэлндэн эргж хэлэхэд, Иисусас талдан кү үзж уга. ⁹ Эн үсн юман Күмни Көвүн үкэд өмдртл бичэ күүнд келтхэ гисн зэрлг, Иисус эн сурхульчирнтан уулас бууж йовад өгч. ¹⁰ Энүнэ тускар тедн талдан улст келж уга, зуг: «Үкэд өмд rhv» — гисн үгин утхинь медж авхар седэд, хоорндан күүндж. ¹¹ Эн сурхульчирнь Иуст иим сурвр өгч:

— Элья түрүлж ирх зөвтэ гиж юнгад ном цээлнэчир келцхэдв?

¹² — Чик, Элья түрүлж ирэд, цуг юминь белдх зөвтэ. Бурхна Бичгт: «Күмни Көвүн дала зовлн үзэд дорацуулгдх?» — гиж юнгад бээхмб? ¹³ Элья чигн ирлэлм, төрүнд өмтн эврэннь дуарарн кесн бээнэлм. Тиигж учрх зөвтэ юмн Бурхна Бичгт бичэтэ билэ, — гисн хэрү сурхульчирнь Иисусас соңсв.

Исус гемтэ көвүг эдгэжсан

¹⁴⁻¹⁵ Хэрү ирэд тедн иим юм үзв: теднэ үүрмүдлэ закана багшнр зүткж бээцхэж, хажуднь олн өмтн сонсад зогсж. Иисусиг үзчкэд, өмтн өврмж кеһэд гүүхэд тосв.

¹⁶ — Юуна тускар зүткжэхмт? — гиж Иисус сурв.

¹⁷⁻¹⁸ Цугларсн улсас негнь:

— Багш, би Танур көвүхэн авч ирлэв. Көвүхим хар сэкүсн эзлэд, келн-амн уга кечкв. Хар сэкүсн энүг икэр зована: назрур авад шивнэ — көвүн хархцад унна, амнаснь көөсн нарад шүдэн хэврнэ, бээсн бийнь менрж одна. Би Тана сургуульчнриг көвүнэсм хар сэкүс көөж нархтаа гиж сурлав, зуг эдн чадсн уга, — гиж кельв.

¹⁹ — Сүзг уга улс! Кезэ үүртл Би таднла бээхмб? Кедү дэкч Би тадниг тесхмб? Көвүг нааран авч иртн! — гив.

²⁰ Көвүг авч ирв. Иисусиг үзчкэд, хар сэкүсн түүнэ шүрүсинь татув, амнаснь көөсн нарад, көвүн хархцад унв.

²¹⁻²² — Көвүнчн кезэ эклж гемтв? — гиж Иисус сурв.

— Бичкнэсн авн. Хар сэкүсн энүг наалд чигн, уснд чигн өмнү авхар седэд, авч шивнэ. Буйн болтха, чадхла, хээрлэд нөкд болхнти? — гиж эцкн эрв.

²³ — Чадхла гисн үг юн болжахмб? Иткен күн ю болв чигн чадх зөвтэлм, — гиж Иисус кельв.

²⁴ — Иткжэнэв! Итклм батрулыт! — гиһэд хээкрэд, эцкн сурж эрв.

²⁵ Эмтн олар цуглрж бээхинь үзэд:

— Күүг сонсдго, келдго болдгар кегүлдг хар сэкүсн, нарч өрл эн көвүнэс, энүнэ дотр дэкч ордг боловзач гиж Би чамд закжнав! — гиж Иисус закв.

²⁶ Хар сэкүсн хээкрэд, көвүнэ шүрүсинь татулад нарч одв. Көвүн өмн уга күүнлэ өдл кевтв. Хурсн өмтн терүг үкж одв гиһэд шимлдцхэв. ²⁷ Иисус өөрдж одад, көвүг нараснь авад босхв. Көвүн босад зогсв. ²⁸ Иисусиг герүр орхла, сургуульчнриг өмтнэс онц үлдэд:

— Бидн тер хар сэкүсиг юнгад эс көөж чадсмб? — гиж сурв.

²⁹ — Тиим хар сэкүсдиг зальврж эс көөхлэ, талданар көөж большго, — гиж хэрү өгв.

Исусин үклин болн өмдрлінә тускар

³⁰ Иисус сурхульчиртанаң бәәсн һазрасн һарад, Һалилья һаз-
пар дәврәд йовв. Иисус йовсн хаалһан әмтнәд медүлл уга бәә-
хәр седж.

³¹ – Намаг, Күмни Көвүг, әмтн бәрүлж өгәд алулх болв һурв
хонад Би әмдrhv, – гиж Иисус сурхульчирнан сурhв.

³² Сурхульчирнъ Энүг юуна тускар келжәхинъ медсмн биш.
Сурхар седв чигн әәhәd сурж уга.

Тұруңкынъ кен болхв?

³³ Иисус сурхульчиртанаң Капернам балhснәд ирж:

– Нааран йовж йовад тадн хоорндан юуна тускар зұтквт? –
гиhәd Иисус герт орхларн сурхульчирасн сурж.

³⁴ Тедн дундас хамгин алдрнь кен болхв гисн зұтквр һарсн бә-
әж. Тегәд әмәhәd сурхульчирнъ тагчг бәәж. ³⁵ Иисус суунаd, арвн
хойр сурхульчириг дуудад:

– Тұруңкынъ болхар седснъ – сүүлнкынъ болад, наадксиннъ
зарцнъ болтн, – гиж Иисус келв.

³⁶⁻³⁷ Иисус бичкн үриг авад, тедн дунд зоғсав.

– Бичкн үриг Мини нернә төлә орулж авснъ Намаг орулж авх,
Намаг авснъ Намаг йовулсиинъ орулж авх, – гиhәd бичкн үриг
теврәд келв.

Маднла эс сөрүснъ – маднла бәәхнъ мөн

³⁸ Йохан иигж Иуст келв:

– Багш! Бидн Тана нерн деерәс хар сәкүсдиг көөжәсн кү үз-
ләвидн. Бидн терүг хәрәд зогсалавидн, юнгад гихлә, тер маднла
йовхш, – гиж Йохан Иуст келв.

³⁹ – Бичә хөртн. Мини нерн деерәс өвәрц юм һарhсн күн Намаг
тер дарунь му келж чадшго. ⁴⁰ Маднла эс сөрүснъ – маднла
бәәхнъ мөн. ⁴¹ Мини нер зүүжәх таднәд уух ус өгсн күн аchan
геешго. ⁴² Эн Нанд иткжәх бичкдүдин негинъ килнцд үnhasn
күүнд қүзүндән теермин чолута тенгст хайгдсн деер болх. ⁴³ Кемр
тадна һартн килнцтә үл һарhла, һаран тәэрчкtn. Хойр һартан
мөңк һалд тусснәд орхн өрәсн һарганаң Тенгрин Йоснә орсн
деер болх. ⁴⁵ Кемр тадна көлтн килнцд үnhaхар седхләнъ көлән

тээрчкти. Хойр көлтэхэн мөнк һалд хайгдснд орхнь өрэсн көлтэхэн мөнк жирхлд орсн deer болх. ⁴⁷ Кемр нүднитн тадниг килнид унхаар седхлэнь нүдэн сохлчкти. Хойр нүдтэхэн мөнк һалд тусснд орхнь нег нүдтэхэн Бурхна Йоснд орсн deer болх. ⁴⁸ Мөнк һалд туссн күн мөнкинд засгдх, мөнкинд зовлнгнь чилшго. ⁴⁹ Кен чигн күн һалар өрвслгдх. ⁵⁰ Давсн сэн юмн. Зуг давсн амтан геехлэ, кен түүнд амт оруулхмб? Бийэсн давсна амтын гел уга, нег-негнлэхэн ни-негн эвтэхэр бээтн, — гиж Иисус кель.

Гер-бүлийн салхи

10 Бээсн назран үлдэхэд, Иисус Йордан һолын телтр көвэд бээсн Йудьяд ирв. Иисусин өөр дэкн олн күн цуглрв. Иисус тедниг өмнк кевэрн сурхв.

² Иисус тал паршмуд чигн ирв. Тедн Иуст мектэ сурвр өгэд, уг deerнь бэрж авхар седэд:

— Залу күүнд гергнэсн салх зөв Закан өгнү? — гиж сурцхав.

³ — Моше таднд ю закв? — гиж Иисус өмнэсн сурв.

⁴ — Моше зөв өглэ, зуг залуун гергндэн салжанав гисн цаас бичж өгх зөвтэ, — гиж паршмуд хэрг өгв.

⁵ — Моше тана хату зүрkitн үзэд, таднд тиим зака өглэ, — гиж Иисус кель, — ⁶ Бурхн түрүлэд «залу гергн хойриг үүдэж». ⁷ Тер учрар көвүн күн һарсн эк эцкэн үлдэхэд авальтаан ни-илх, ⁸ тедн хоюрн нег бий цогц болх». Тегэд хойр күн биш нег цогц махмуд болж тоолгдна. ⁹ Бурхн ниилүлсн юмиг күн бичэ салхтаа, — гив.

¹⁰ Хөөннү герүр орад, сургуульчирнэ энүнэ тускар дэкн Иисусас сурцхав.

¹¹⁻¹² — Авалясн салад, талдан герг авсн күн — күүнэ авальта дерэн негдүлжэх күн. Күүкд күн чигн залунаас салад, талдан залуд одхла, тер бас ондан залута дерэн негдүлжэх күүкд күн, — гиж Иисус хэрг өгв.

Иисус болн бичкин күржд

¹³ Эк-эцкн Иисусар һар күргүлхэр бичкин күүкдэн авч ирж. Сургуульчирнэ тедниг хөрв. ¹⁴⁻¹⁵ Иисус терүг үзэд, икэр уурлв:

— Нанур бичкдүдиг авч ирхлэ, бичэ хөртн. Юнгад гихлэ, бичкдүлэ әдл улс Бурхна Йоснд орх. Кен Бурхна ориг эн

бичкин күүкдлээ өдл седклдэн эс оруулхла, тер күн Терүнд орж чадшго, гиж Би үнэр келжэнэв, — гив.

¹⁶ Тегэд Иисус бичкдүдиг теврэд, һар կүрэд йөрэв.

Байн күүнэ сурвр

¹⁷ Иисусиг һарад йовж йовтл, нег күн өөрдж ирэд сөддэд:

— Буйнта Багш! Мөнк жирһл өдлихин төлэ ю кех зөвтэв? — гиж сурв.

¹⁸ — Юнгад Намаг буйнта гиж нерэдвч? Һанцхн Бурхн буйнталм. ¹⁹ Бурхна заквриг эс меднчи? «Кү бичэ ал», «Залу гергн хойрин иткл бичэ эвд», «Хулха бичэ ке», «Күүнэ тускар худлар бичэ герчл», «кү бичэ мекл», «эк эцк хойран күнлл», — гиж Иисус түүнэс сурв.

²⁰ — Багш, энүг би бичкнэсн авн күцэдв, — гиж тер күн кель.

²¹ Цуг өмтнд дуртга кевэрн Иисус тер күүнд дуран үзүлэд:

— Негхн юмн чамд күцжэхш. Бээсн юман цугинь хулдад, угатя улст мөнгинь түгэчк. Тийгхлэ тэнгрт байн зөөртэ болхич. Дарунь Нан тал ирэд, Намаг дахад йов, — гив.

²² Дегд ик байн бээсн төлэдэн тер күн һундлта бээдл һарад, чирэнь онһадарад йовж одв.

²³ — Байн күүнд Бурхна Йоснд орхд басл берк юмн! — гиж Иисус сурхульчир талан хэлэхэд кель.

²⁴ Сурхульчирнь тер келсн үгднэ өврицхэв, зуг Иисус давтв:

— Күүкд минь, Бурхна Йоснд орхд басл кеңү! ²⁵ Байн күн Бурхна Йоснд орснд орхнь темэнд зүүнэ сүвэр орхд амр.

²⁶ Сурхульчирнь улм өврэд:

— Тийгхлэ кен өмэн аврж чадхмб? — гиж сурцхав.

²⁷ — Күн өмэн аврж чадшго. Болв Бурхн цугинь кех, — гиж Иисус сурхульчир талан хэлэхэд кель.

²⁸ — Бидн бээсэн үлдэхэд, Таниг дахж йовхинь Та үзэ бэ-энмт? — гиж тийгхлэнь Пётр кель.

²⁹ — Үнэр келжэнэв, эврэннин герэн, эк-эцкэн, эгчирэн, ах-ду-үнрэн, үрн-садан, назр-усан Мини төлэ болн Сэн Зэнгин төлэ үлдэсн күн ³⁰ тер эн наасдан зун холван үлү гер-бултэ, эк-эцктэ, ахир-дүүнртэ, үртэ-садта, назр-уста болх. Тер күн дала зовлн чигн үзх. Цагнь ирхлэ, тер күн мөнк жирһл өдлх. ³¹ Зуг хамгин түрүнксинь ик зунь хамгин сүүлнкнь болх. Сүүлнкнь — хамгин түрүнкнь болх, — гив.

Исусин үклин болн өмдрллийн тускар

³² Цугтан Ерусалим орцхав. Иисусин ардас өврмжтэ бээсн сурхульчирнэй болн сүрдсн улс ѿюнхав. Иисус арви хойр сурхульчирнэй өмтнэс хооран дуудж авад, Бийлэнь ямаран үүл учрх зөвтэхинь келж өгв.

³³⁻³⁴ — Бидн Ерусалимур өөрдж ѿюнавидн. Тенд Би, Күмни Көвүн ах гелнгүдин болн ном цээлхэчинрин гарти бэргдхв. Намаг алх шиидвр гаргад, буру номта улст бэрж өгх. Теднь наад бэрх, Нанд нульмх, цокх, аш сүүлднэ алх. Болв һурв хонад, Би өмдрхв, — гив.

Йохан Яков хойрин сурлхн

³⁵ Иисус тал Зебедана көвүд Яков Йохан хойр өөрдэд:

— Багш, мана сурсиг күцэхитн эржэнэвидн, — гицхэж.

³⁶ — Келх үгэн келтн, соңжанав, — болв.

³⁷ — Тана туурмжта орн-нүтгт мадн хойриг барун бий талан болн зүн бий талан суулнит? — гицхэж.

³⁸ — Тадн ю суржахан медж бээхшийт, Мини үзх зовлнгиг тадн дааж чадхвт? Мини үклиг тадн дааж чадхвт? — гицхэж Иисус сурж.

³⁹ — Дааж чадхвидн, — гицхэж теднь хэрү өгч.

— Мини үзх зовлнгиг тадн чигн даахит. ⁴⁰ Мини үклэр чигн тадн үкхит, болв Нанас барун талн эс гицхэж зүн талн суух эс суухинь Би йилж чадшгов. Урдаснь шүүж авсан өмтн тер ормд суух, — гицхэж Иисус хэрү өгч.

⁴¹ Наадк арви сурхульчирнэй эн сурврин тускар соңчкад, Яков Йохан хойрт уурлцхав.

⁴² — Буру номта хаадд өмтэн дажрдгинь, нойдуднь өмтн deer эзн болдгинь тадн меднэлмт. ⁴³ Тадн дунд тиим юмн болх зөв уга. Тадн иигтн: танас алдр болхар седсн, тана зарц болх йоста.

⁴⁴ Ахлач болхар седсн — тана мухла болх йоста. ⁴⁵ Күмни Көвүн кү зархар биш Бийн өмтнд заргдад, тедниг аврхин төлэ өмэн өгх зөвтэ, — гицхэж Иисус тедниг дуудж авад кельв.

Иисус сохр кү эдгэв

⁴⁶ Иисус сурхульчиртаан Ерихио балхснур ирэд, невчкн зуур бээжэхэд нарад Йовж. Хаалгин хажуд Бар-Тимэ гидг нертэ Тимэн сохр көвүн, һууль һууһад сууж. ⁴⁷ Хажунарн Назаретин Иисус давад Йовж Йовсинь соңчкад:

— Давидин Көвүн, Иисус! Бийм хээрлит! — гиһәд тер күн хэ-экрж.

⁴⁸ — Бичэ хээкр! — гиж өмтн терүг хөрв.

Болв Бар-Тимэ:

— Давидин Көвүн! Бийм хээрлит! — гиһәд улм чанһар хэ-экрв.

⁴⁹ Иисус зогсад, терүг дуудтха гив.

— Бичэ ө, өөрдэд од, чамаг дууджана, — гиж өмтн тер сохр күүнд келцхэв. ⁵⁰ Бар-Тимэ, deerk хувцан тээлэд хайчкад, Иисус өөрдв. — ⁵¹ Юн кергтэ болад дуудвч? — гиж Иисус сурв.

— Багш, нүднэм хара орулыт! — гиж тернь эрв.

⁵² — Йов, чини итклчин чамаг эдгэв, — гиж Иисус кель.

Сохр күн тер дарунь үздг болад, Иисусин ардаснь дахв.

Иисус Ерусалим орли

11 Иисус сургуульчнртаан Ерусалимас хол биш Олив уул тал болн тенд бээсн Бетпэг Бетэнья гидг хойр хотд тал өөрдж ирэд, хойр сургуульчнран өмнэн тэвв:

² — Эн тана өмн бээсн хотнд орад, унад уга баһ наста элжгн архлата бээхинь үзхит. Терүг тээлэд көтглэд авад иртн. ³ «Тадн ю кеж бээхмт?» — гиһәд сурсндинь: «Элжгн Деед Ээнд кергтэ болжана, дарунь өгчкх» гиж хэрү өгти, — гив.

⁴⁻⁵ Сургуульчнрнь одад, герин наза архлата элжгниг олж авад, тээлэд авч бээтлий, тенд бээсн өмтн:

⁶ — Ю кежэхмт? Янад элжгниг тээлжэхмт? — гихлэ, теднь Иисусин келсиг келж өгч.

Тиигхлэ теднь тэвж. ⁷ Сургуульчнрнь элжгниг көтлж авч ирэд, deerн хувцан көдрж. Иисус элжгниг унв. ⁸ Олн өмтн Иисусин йовсн хаалн deer эврэннх хувцан делгэд, көкржэсн модна бүчр керчж авад хайв. ⁹⁻¹⁰ Иисусин өмн ард уга йовсн өмтн:

— Бурхн тууртха! Деед Ээнэ нерн deerэс ирсн өдстэ болтха! Мана Давид эцкин иргч йосн өдстэ болтха! Бурхн тууртха! — гиһәд хээкрцхэв.

¹¹ Ерусалимур ирэд, Иисус гол сүм орв. Сүмин дотрк бээдл хэлэх зуур, ора болж одв. Тегэд Иисус сургуульчнртаан Бетэнья гидг хотн тал темцв.

¹² Манһдуртны тедн тер хотнас геснь өлн haрад йовж йовцхаж.

¹³ Өлсж йовсн Иисус холас инжрин мод үзэд өөрдэд, темсн бээдг

боловза гиһәд хәләв. Зуг модна бүчрт көк хамтхаснас талдан юм үзж уга. Темсн болх болзгнь ирәд уга сәнж.

¹⁴ — Энүнәс хооран чини бүчрмүд деер төрүц бичә темсн урһатха! — гиж Исус модн тал хәләһәд келж.

Сурхульчирнъ Исусин келсн үгинь соңсмн.

Исус һол сүмд

¹⁵⁻¹⁶ Тедн Ерусалимур ирцхәв. Исус һол сүм орв. Дотрь бәэсн хулдачир хулд кеһәчир уга цугинь көәж һарһад, мөңг сольжасн улсин ширәһинь көмрәд, көглжрһ хулджасн улсин ширәһинь көлврүлв. Өлг-эдән чигн сүмин хотн дотраһур авч йовдгинь ууруув.

¹⁷ — «Мини гер — олн әмтнә мөргүлин гер болж нерәдгдх» — гиж Бурхна Бичтг бичәтә эс бәәнү? Тадн энүгәр деермчириң бәәр кежит, — гив.

¹⁸ Энүг соңчекад, ах гелнгүд болн ном цәэлһәчир Исусиг бәрж авч алх арһ хәәсмн. Олн әмтн ик өврмҗтәһәр номинь соңсдг төләдн тедн Исусас әәдг сәнж. ¹⁹ Асхндиң Исус сурхульчиртахан дәкн балһаснас һарад йовв.

Итклин күчинә тускар

²⁰ Манһидур өрүндн тедн инжр модна өөгүр йовж йовад, терүг хатж одсинь үзүхәв. ²¹ Өцклдүр өрүн эн модна өөр учрсн үүлиг ухандан сергәһәд:

— Багш! Хәләтн! Өцклдүр харасн моднитн хатж одж! — гиж Пётр кель.

²²⁻²³ — Бурхнәд иткти! Эн уулыг ормасн көндрәд тенгсин уснәд ун гиж келәд маһдл уга иткхлә — эрк биш қүцгдх. ²⁴ Зальврад сурхла, Бурхн өгх гиж, үнн седкләрн иткхләтн, цугнъ қүцгдх.

²⁵ Зальвринн өмн түрүләд өөлж, уурлжах әмтнәдән геминь тәвтн. Тиигхлә Тенгрин Эцк чигн тана килнцитн тәвх, — гиж Исус кель.

Исусин йосн альдасв

²⁷ Исус дәкн эврәнн сурхульчиртахан Ерусалимур ирв. Исусиг һол сүм дотр бәәтл ах гелнгүд, ном цәэлһәчир болн толһачир өөрдж ирәд:

²⁸ – Ямаран йосар Чи эн тоотыг күцэж бээхмбч? Кен Чамд иим йос өгв? – гиж сурцхаж.

²⁹⁻³⁰ – Би таднд бас нег сурвр өгнэв. Мини сурврт хэрү өгхлэтн, Би чигн тана сурврт хэрү өгнэв. Йохана уснд кирсллн тенгрэсв эс гиж күүнэсв? – гиж Иисус сурв.

³¹⁻³² Тедн хоорндан шимлдэд зөвлдв:

– Тенгрэс гихлэ «юнгад түүнд эс итквт», – гиж Иисус келх.

Күүнэс гихдэн өмтнэс өэцхэв. Юнгад гихлэ, цуг өмтн Йоханыг Бурхна өэлдэч гиж тоолдг бээж. ³³ Тегэд:

– Медхшивидн, – гиж хэрү өгцхэв.

– Тиигхлэ Би чигн кенэ йосар энүг кежэхэн келхшв, – гиж Иисус келв.

Му көдлэчинрин туск үлгүр

12 Иисус дэкн үлгүр орулж өмтиг сурхв:

– Нег күн уста үзм тэрэд, хашалад, үзм шахдг нүк малтад, харулын цамхаг бэрж. Дарунь көдлэчинр нээмэдлж авад, уста үзм тэрсн назран даалнаад, бийн йовж одж. ² Урhiц ахулх кемлэ ээн эврэнни хүвэн авулхар, зарцан йовулж. ³ Нээмэдлж авсн көдлэчинрн зарцинь бэрж авад цокад, юм өгл уга көөчкж. ⁴ Ээн дарук зарцан йовулж. Көдлэчинр түүнэ толнахинь цоолад, неринь нутаадад тэвж. ⁵ Ээн нурвдгч зарцан йовулж – терүгинь алчкж. Кедү дэкж күйовулсн бийн – зэрминь алад, зэрминь цокад йовулж. ⁶ Аш сүүлдн, ээн эврэнни hанцхн энкр көвүхэн илгэж. «Көвүхим тедн тевчх зөвтэ», – гиж ээн санж. ⁷ Көдлэчинр нег-негндэн келж: Эн өнч эзлгч күн! Энүг алад, уста үзмин тэрэнэ эздүд болхмн. ⁸ Көвүхинь бэрж авад алчкж. Цогцинь уста үзм тэрсн назрас harhad хайчкв. ⁹ Ээн ирэд, юн болсийн үзчкэд, яах гиж санжанат? Тер көдлэчинриг алад, тэрэхэн талдан улст даалх. ¹⁰⁻¹¹ «Тосхачинрин hолсн чолун герин өнцгин hол чолун болов. Бурхн эн керг күцэсн. Бидн энүг үзэд өврлэвидн», – гиж Бурхна Бичгт бичэтэ бээсиг тадн умшсн уга боловзат? – гиж Иисус үгэн төгсэж сурв.

¹² Ах гелнгүд бийсэн келжэхинь медэд, Иисусиг тер дарунь бэрж авхар седцхэв. Зуг хажудн дегд олн күн бээснд өэхэд, көндэсн уга.

Паршмуд Иисусиг меклхэр седж бээцхэнэ

¹³Хөөннь тедн Иисус тал паршмуд болн Херодын улсиг илгэхэд, үг deerнь бэрж авх арх хээв.

¹⁴— Багш! Чамаг үн келжэхинь бидн меднэвидн. Чи Бурхна заасар дасхнач. Тер учрар өмтн ю санжахинь чи оныгтан авхшич, күүнэ чирэ чи хэлэхшич. Келж өгич: Римин хаанд алв өгх зөвтэй аль угай? — гисн сурвр теднь ирэд өпцхэж.

¹⁵ Иисус тедниг хойр чирэтэхинь медэд:

— Тадн Намаг үг deer бэрж авхар седж бээнэ эсийт? Шаальг авад иртн, — гиж.

¹⁶ Шаальг авч ирхлэнь:

— Кенэ нер, кенэ зүс энүнд үзжэнэт? — гиж Иисус сурж.

— Римин хаана, — гицхэж.

¹⁷— Тиим болхла, хаана юмиг хаанд өгтн, Бурхна юмиг Бурхнд өгтн! — гисн хэрү Иисус теднд өгч.

Тедн өврэд йовж одцхаж.

Цадукмуд болн Иисус

¹⁸ Дарунь Иисус тал цадукмуд ирцхэв. Цадукмуд үксл өмтн өмдршго гиж иткдг бээж.

¹⁹— Багш! Залу күн тохм үлдэл уга өнгрхлэ, тохман геешгон төлэ түүнэ авалинь дүнь авад, үр гарх зөвтэ гисн Мошен заасн заавр бээнэлм. ²⁰ Манахна нег гер-булд иим юмн учрсмн. Тедн ах-дүүнрэрн долан күн бээсмн. Ик ахнь гер авад, үрн уга бээжэхэд өнгрж одсмн. ²¹ Ах бергэн дүнь хааж. Дүнь бас үрн уга бээжэхэд өнгрж. Дарук дүнь бас тиигж. ²² Тегэд тер долан ах-дүүнр цугтан үр гарх уга өнгрсмн. Аш сүлдн, күүкд күн бас хорж одсмн. ²³ Өмдрхлэрн тер күүкд күн кенэ гергн болх зөвтэв? Ах-дүүнр цугтан терүнэ залу билэлм, — гиж тедн ирэд сурцхав.

²⁴— Бурхна Бичгиг медл уга, Бурхна күчиг медл уга, хажир уха ухалжахан тадн медж бээхшийт? ²⁵ Үксл улс өмдрхлэрн гер чигн авшго, күүнд чигн одшго, тедн Бурхна Элчирлэ өдл бээх. ²⁶ Өмдрийнэ тускар болхла, иим: Бурхн Мошед шачасн бут дотрас: «Би Абрахамин, Ицхакин болн Яковин Бурхн», — гиж келсиг тадн Мошен дэгтрт умшсн уга боловзат? ²⁷ Бурхн үксл улсин Бурхн биш, өмд улсин Бурхн! Ухантн дегд икэр хажижк одж, — гиж Иисус теднд хэрү өгв.

Нол зааврмудын тускар

²⁸ Ном цээлнэхинрин негнь өөрдж ирэд, теднэ зүтклдэ сонсад:

— Бурхна зааврин алькнь эрк биш нол зааврв? — гиж сурв.

²⁹ — Эрк биш нол зааврнь эн: «Сонс, Израиль! Деед Эзн мана Бурхн — ханцхн Деед Эзн! ³⁰ Эврэннъ Деед Эзн Бурхндан халун зүркэрн, үнн седклэрн, бээсн уха-сананаарн, бээсн күчэрн дуран тэв». ³¹ Хойрдгч зааврнь иим: «Өөрк күүндэн бийдэн дурта кевэр дурл». Эн хойр зааврас чинртэнь уга, — гиж хэрү өгв.

³²⁻³³ — Йир сээнэр келвт, — гиж ном цээлнэч таасв, — Бурхн ханцхн, Терүнэс талдан Бурхн уга. Эврэннъ Бурхндан халун зүркэрн, бээсн күчэрн, бээсн уха-сананаарн дуран тэвсн, өөрк күүндэн бийлэхэн өдл дурлсн, тэкл тэкснэс болн Бурхнд нерэдж сэтрэ мал шатаснас үлү ик чинртэй ювдл.

³⁴ Иисус терүг чик хэрү өгсинь сонсчкад:

— Чи Бурхна Йоснаас хол бээхшич, — гиж келв.

Терүнэ хөөн өмтн Иуст сурвр өгдгэн уурв.

Иисусин сурвр

³⁵ — Ном цээлнэчир Христосиг Давид хаана үлдл гиж юнгад келцхэдв? — гиһэд нол сүм дотр өмтиг сурхларн Иисус сурж.

³⁶ — Эрүн Сэкүсэр дүүрхлэрн Давид иигж келсн бээнэлм: «Деед Эзн мини Деед Эзнд келсмн: Чини өшэтниг диилж көлдчн эс хайтл, Мини барун бий тал сууж бэ». ³⁷ Давид бийн Христосиг Деед Эзн гиж нерэджэхлэ, юнгад Тер Давидин тохмин үлдл болхмб? — гив.

Өмтн Энүг байртаар соңсв. ³⁸ Иисус цааранднь сурхв:

— Ном цээлнэчирэс бийэн саглтн. Тедн ут хувц өмсэд ювна.

Өмтн талвн болһнд теднлэ мендлхлэ, теднд икэр таасгдна. ³⁹ Тер улс хурлд эс гиж нээрт деегшэн нарад суухдан дурта. ⁴⁰ Тедн белвсн күүкд улсин хажудинь меклж авад, өмтнэ нүднд үзүлэд Бурхнд уданар мөргцхэнэ. Тер улс ик догшар цаажлгдх, — гив.

Белвсн күүкд күүнэ тэвсн мөнгн

⁴¹ Иисус нол сүм дотр, бэрц бэрдг хээрцгин өөр суусмн. Өмтн Бурхнд бэрц яһж бэрсинь үзв. Баячуднь икэр бэрцхэж. ⁴² Нег белвсн күүкд күн өөрдж ирэд, хойрхн улан мөнгнэ шаалыг тэвв.

⁴³⁻⁴⁴ Иисус сурхульчиран дуудж авад:

— Үнэр келжэнэв, эн угатя күүкд күн цугтааснь икәр бәрц бәрв. Байн улс зөөсн зөөрининь үлүхинь бәрхлә, эн бәэсн эдлврән цугинь бәрв, — гиҗ цәэлһөв.

Исус һол сүм хольврлана тускар тааж өтөлжәнә

13 ¹⁻²Исусиг һол сүмәс һарч йовхла, нег сурнульч:
— Багш, сән һара чолунар бәрсн сәәхн бәәшиңгүд дүнгәж зогсж бәәхинь хәләһит! — гиҗ Иуст келж.

— Эн алдр тосхлт үзж бәнчи? Энчин чолун deer чолун үлдл уга, ова чолун болад хольврж одхмн, — гиҗ Иуст хәрү өгч.

³Исусиг Ерусалимин хажудк Олив уулын ташуд, һол сүмин өмн суутлнъ, Терүн тал Пётр, Яков, Йохан, Андрей дөрвн ирәд:

⁴— Тер Тана келсн юмнти кезә учрхмб? Ямаран темдгәр медгдхмб? — гиҗ сурв.

⁵— Бийән саглж бәэтн! Күн тадниг меклвзә! ⁶Кесгнъ Мини нер зүүж ирәд: «Би Күмни Көвүмб», — гиҗ келәд, кесг улсиг меклх. ⁷Кемр тадн өөрхн болжах болн хол болжах дәәнә тускар соңсхларн, бичә әэтн. Дән болх зөвтә, бolv тернъ чигн чилгчнъ биш. ⁸Тал-талдан келн-әмтн болн орн-нугуд хо-орндан дәәллдх. Энд-тенд һазр көндрх, күн мал уга харһих. Эн Мини келжәх тоот төрх күүкд күүнә әлкнъ эклж зовадг мет болжана. ⁹Болһатн! Намас көлтә тадниг зарһла харһулх, хурлд авч одад цокх. Хаадудын болн һардачнрин өмн зогсад, Мини тускар үн келж өгхт. ¹⁰Зуг түрүләд Мини туск Сән Зәңг цуг келн әмтнди цәэлһж өггдх зөвтә. ¹¹Зарһчнрин өмн зогссн цагтан тадн келх үгән урдаснь ухалж бичә зовтн. Зуг Бурхна зааж өгсн үг келтн. Юнгад гихлә, таднар дамҗад Эрүн Сәкүсн келх. ¹²Ахнр-дүүнр нег-негән күүнд бәрүлж, эцкнъ үрдүлән күүнд бәрүлж алулх. Күүкднъ эк-эцкләһән дәәллдәд алх. ¹³Нанас көлтә цугтан таднди дурго болх. Цуг эн тоотыг дааснь авргдх.

Хоосрулжах жигшүртә юмн

¹⁴— Кемр хоосрулжах жигшүртә юмн таднди болх болшго һазрт үзгдхлә, (умшачнр медж автн) Йудьяд бәэсн әмтн өөдм һазрур зулж һартха. ¹⁵Герин ора deer бәэснъ зулад йовжк йовхларн ге-рүрн хувцан авхар бичә ортха. ¹⁶Кеер йовснъ чигн гүүхләрн

хувцан авхар герүрн бичэ иртхэ. ¹⁷ Тер цагт саата болн көкүл үртэ үүгэд улс ик түрү үзх. ¹⁸ Тер цаг үвлэр бичэ болтха гиж зальвржатн. ¹⁹ Тер цагт делкэ үүдснэс нааран үзгдэд уга зовлн учрх. Тиим ик зовлн тэр цагин хөөн чигн төрүц үзгдшго. ²⁰ Тер ик зовлнта цагинь Деед Эзн эс баһрулсн болхла, нег чигн күн өмд үлдшго билэ. Болв, Бийинн шүүж авсн өмтнэ төлэ Бурхн тер өдрмүдиг баһрульв. ²¹ Кемр таднд: «Энэ Христос!», «Тернь Христос!» — гиж келхлэ, тадн бичэ иткти. ²² Тер цагт кестн бийэн Христосв гиж нерэдх эс гиж өэлдэчв гих. Тедн оли зүсн өвэрц йовдл болн темдг үзүлх. Бурхна шүүж авсн өмтиг чигн меклхэр седх.

²³ Болнатн! Тер тоотыг Би таднд урдаснь цээлхж өгчэнэв. ²⁴ Тер ирх зовлнгин хөөн нарн унtrand, сар герл өгдгэн уурх. ²⁵ Одд тенгрэс унад, тенгрин күчн көндрх. ²⁶ Дарунь Күмни Көвүг алдр туурмжтаһар болн күтгэхэр үүлн заагт аашинь өмтн үзх. ²⁷ Эврэнн шүүж авсн улсан йилхж авхин төлэ назрин захас тенгрин зах күртл дөрвн үзг тал элчирэн илгэх, — гив.

Инжрин модн

²⁸ — Инжрин модна бүчр deer хамтхасн эклэд урхла, тадн зун өөрдж йовна гиж темдгли эсийт? ²⁹ Терүнлэ өдл, Мини келсн тоотыг эклэд үзхлэрн цагнь ирв, Күмни Көвүн ирэд, үүднэ ард зогсж бээнэ гиж сантн. ³⁰ Мини келсн тоот юмн эс учртл, эн цагин күмни унгн тасрш уга гиж үнэр танд келжэнэв. ³¹ Тенгр назр хойр уга болж одх, зуг Мини келсн үгмүд сольгдшго. ³² Цаг-болзгнь нег чигн күн медхш. Бурхна элчир чигн, Бурхна Көвүн чигн медхш, зуг һанцхн Бурхн меднэ. ³³ Цаг-болзгнь кезэ ирхинь эс медсн төлэдэн, саг-сергг бээжэтн. ³⁴ Тер ирх цагиг иим үлгүрлэ дүнцүлж болхмн. Нег күн хол хаалнд һарад йовж йовад, эврэнн герэн зарцнртан даалнад, цугтаднь көдлмш өгнэ. Үүднэ өөр зогсдг зарцдан болхла, нүдэн төрүц бичэ чирмтхэ гиж закна. ³⁵ Саг-сергг бээтн! Юнгад гихлэ, Герин Эзиг кезэ ирхинь тадн меджэхшт: Эр така хээкрлнлэ эс гиж өрүн өрлэ, асхидан чигн эс гиж сөөни өрэл чигн ирх. ³⁶ Эс күлэжэсн цагла ирэд, тадниг унтжатл олж авдг боловза. ³⁷ «Саг-сергг бээтн!» — гиж тадниг болн цуг кели өмтиг саглуулж бээнэв.

Исусиг алх зура

14 Хойр өдр давад, Песах гидг нертэ байр болн эс искэсн һуйрин байр болх зөвтэ сэнж. Еврейин ах гелнгүд болн ном цээлнэчир Иисусиг нууцар бэрж авад, алх архинь хээж.

² — Эн ик байрин өдр иим йовдл гарнж болшго, эс гиж олн өмтн үүмэ босхах, — гиж тедн хоорндан күүндж.

Күркд күн Иисусин толнаад каңкнсн үнртэ тос кежэнэ

³ Иис болхла Бетэнья гидг хотнд бээсмн. Арсна гемтэ Шимона герт хот уудг ширэн өөр Иисусиг суутлын, нег күүкд күн орад, сээхн каңкнсн үнртэара нард модна үнтэ тос авч ирэд, савин амнь хүллад Иисусин толнаа deerнь кев.

⁴⁻⁵ — Юнгад тиим дала мөнгнэ юм эн үрэжэхмб? Тер тосиг хулдад, мөнгинь угатя улст түгэж болхмн билэ, — гиж уурлад, өмтнэ зэрмнэ нег-негн талан хэлэцхэв (Тернь — нег күн жилин дуусн эдлх зөвтэ мөнгнэ тосн сэнж).

⁶ — Энүг бичэ көндэтн! Эн Нанд цаһан седклтэ юм кежэнэ.
⁷ Таднла оньдин угатя улс үлдх. Теднд кезэ чигн дөн болж чаджанат. Би болхла таднла оньдин бээшгов. ⁸ Эн күүкд күн чадсан кев: Мини цогциг оршалынд белдв. ⁹ Үнэр таднд келжэнэв: Альд Сэн Зэнг цээлнгднэ, тенд эн күүкд күүнэ кесн йовдлын тускар тодлж келгдх, — гиж Иисус теднд кельв.

Йудан урвлын

¹⁰ Йуда Искериот (арвн хойр сурхульчирин негнь). Иисусиг бэрж өгхэр седэд, ах гелнгүд тал одв. ¹¹ Ах гелнгүд үгинь сонсчкад, икэр байрлад, түүнд мөнг өгх болв. Терүнэс авн Йуда Иисусиг бэрж өгх архинь хээв.

Иисус Песахин хот эдлжэнэ

¹² Эс искэсн һуйрин байр болх түрүнк өдртнь сэтрэ хурх алх кемлэ Иисусин сурхульчирны:

— Альд байрин хот уухар седж бээнэт? Келтн, бидн белднэ-видн, — гиж сурв.

¹³ Тийгхлэнь Иисус сурхульчирасн хойринь йовулад иигж закв:

— Балыснд орхлатн, буышта ус авч йовсн күн таднла зөрлих, терүнэ ардас йовтн. ¹⁴Тер күүнэ орсн герүр орад, герин эзнднь иигж келтн: «Сурхульчиртаан альд байрин хот ууж болхинь Багш танас суржана» — гитн. ¹⁵Тер күн таднд деер бээсн у-өргн, сээхн ясата хора үзүлх. Тенд хот белдтн, — гив.

¹⁶ Сурхульчирнэ балыс орв. Тедн Иисусин келсэр цугинь олж авад, байрин хотан белдцхэв. ¹⁷ Асхиднэ Иисус арвн хойр сурхульчиртаан ирв.

¹⁸ — Үнэр келжэнэв, Нанла хамдан хот уужасн тадна негнти Намаг бэрүлж өгх, — гиж хотан уужасн цагт Иисус кель.

¹⁹ — Деед Эзн, би биш эсий? — гиж сурхульчирнэ Иисусин келсн үгднэй уйдад сурв.

²⁰⁻²¹ — Арвн хойрас негнь, — гиж Иисус кель, — Нанла хамдан ааһд өдмг шүүслж иджэснэй. Би, Күмни Көвүн, ээлдэчнрин ээлдсн хаалхар йовхв, Намаг бэрүлж өгсн күн зовлнган эдлх! Тер күүнд, төрүц эс төрсн болхла, деер болх билэ.

Деед Эзнэ асхни хот

²² Иисус хотан уужаад, өдмг авад, Бурхнд ханлтан өргэд, хуһлад, сурхульчиртан өгв:

— Идтн, энтн Мини бий цогцм, — гив.

²³ Дарунь ааһд бээсн улан чаһр авад, Бурхнд ханлт өргэд, бас сурхульчиртан өгв. Цуглтан аахас ууцхав.

²⁴ — Энтн олн өмтнэ төлэ асхрх болн Мини Бовоца эклх Мини цусн. ²⁵ Үнэр келжэнэв: Бурхна Йоснд шин чаһр уутлан дэкж Би эн наасдан чаһр уушгов, — гив.

²⁶ Тедн Бурхнд магталын ду дуулад, Олив уул тал темцэд гарцхав.

Нанас өөрдхич гиж Иисус Пётрт ээлдэжэнэ

²⁷⁻²⁸ — Тадн цуглтан Намаг үлдэхт. «Би хөөчинь уга кехв, хөөднэй тарх», — гиж Бурхна Бичгт бичэтэ бээнэлм. Болв өмдрчкэд, Би тадниг Һалилья гидг назрт үүлэхв, — гиж Иисус кель.

²⁹ — Цуглтан үлдэвв чигн, би Таниг төрүц хайшгов, — гиж Пётр кель.

³⁰ — Үнэр келжэнэв, эндр сө эр така хойр дэкж хээкртл чи нурв дэкч Намаг медхшв гиж келхич, — гисн хэрү Пётр сонсв.

³¹— Танла хамдан үқдг болов чигн, би Таниг үлдэшгов! — гиж
Пётр үгэн давтж келв.
Сурхульчирнь цугтан тиигж келцхэв.

Исусин мөрглин

³² Эдн цугтан Гетсемэн гидг модта наэр орв.
— Намаг одад зальврад иртл, энүнд үүлэж бөэтн, — гиж Иисус
сурхульчиртнан келв.

³³ Иисус бийлэхэн Пётр, Яков болн Йоханыг дахуульв. Иисус ик
зовлншв, седклн үүмсн бээв.

³⁴— Мини седклм уудьврта бээнэ, Би үктлэн зовжанав,
саг-серглн энүнд бээжэтн, — гиж Иисус келв.

³⁵ Тер зовлн хажунарнь гарх болвза гиһэд Иисус хооран нарад,
наэр элкдж унад зальврв.

³⁶— Аав, Эцкм! Та цугинь чаднат! Эн Мини үзх зовлнгиг хажу-
гар гарххинт! Болов Мини таалар биш, Тана таалар болтха! — гив.

³⁷⁻³⁸ Дарунь сурхульчир талан хэрү ирэд, тедниг унтж од-
синь үзв.

— Шимон, — гиж Пётриг дуудв, — Чи унтж одвчи? Нег часин
болзгт унтл уга бээж болсн угай? Сөрлүнлэ хархшгон төлэ
зальвртн, серглн бээтн. Күүнэ сүмсн чидлтэ, зуг күүнэ цогц
чинэн-чидл уга болдми.

³⁹ Иисус сурхульчирасн хооран нарад, үгмүдэн давтад мөргв.

⁴⁰ Терүг хэрү ирхлэнь, сурхульчирнь цугтан унгад кевтцхэж.
Тедн нөөртэн даргдад, нүдэн секж чадл уга, Иуст ю келхэн
медж уга. ⁴¹⁻⁴² Үүрвдад ирхлэрн Иисус келв:

— Тадн ода күртл унгад, цогцан амраанд бээхмт? Болх! Цагнь
ирв, Күмни Көвүн килнцтэ улсин гарп бэргджэнэ. Бостн, йо-
вий! Намаг бэрж өгх күн аашна, — гив.

Исусиг бэрж авлин

⁴³ Иисусиг үгэн келжэсн цагт сурхульч болж йовсн Йуда өөрдж
ирв. Терүнэ ардаснь гартан мод болн үлд бэрсн улс аашж. Тед-
ниг ах гелнгүд, ном цээлхэечир болн толначир йовулж.

⁴⁴— Мини өөрдэд үмссн күн Иисус болх, — гисн темдг урвач
тер өмтнд медүлх зөвтэ бээж. Тадн Түүг бэрж авад, харулд бэ-
рүлэд йовтн, — гив.

⁴⁵ Йуда өөрдж ирн Иисусиг:

— Багш! — гиж келэд теврэд үмсв.

⁴⁶ Тер дарунь Иисусиг бэрж авцхав. ⁴⁷ Хажуд зогсжасн сурхульч-прин негнь үлдэн һархж авад, ах гелнгин зарцин чикинь тэ-эрчкв.

⁴⁸⁻⁴⁹ — Мод үлд хойр атхад, deerмч үү бэржэх кевэр янад ирсмт? Өдр болһн Би тадниг һол сүм дотр сурхсн бээнэлм, тадн Намаг бэрж авсн угалмт? Болв Бурхна Бичтг бичэтэ юмн կүцгх зөвтэ, — гив. ⁵⁰ Сурхульчирн Иисусиг үлдэчкэд, цугтан гүүлдэд йовж одв. ⁵¹ Зуг нег баһ наста үүн Иисусин ардаснь йовсмн. Тер бий deerэн хөнглнгэр хуча көдрчксн йовж. ⁵² Би-йинь бас бэрж авхар седхлэнь, хучанан цергүдин һарт үлдэчкэд, дотрк хувцтаан гүүхэд йовж одж.

Иисус Деед хургин өмн

⁵³ Ах гелнгин герт Иисусиг көтлж авч ирхлэ, терүнд цуг ах гел-нгүд, толначир болн ном цээлнэчир цуглрад Деед хург кеж.

⁵⁴ Пётр бас эс медгчэр ардаснь йовад, ах гелнгин хотн дотрь орад, харулчирла хамдан дендрин өөр суунаад дуладв. ⁵⁵ Еврейин ах гелнгүд Деед хургт орлцдг улстаяан Иисусиг яңж гемшэж, зас-гла хархулхан медж чадлго бээв. ⁵⁶ Худлахар герчлх улс олддг болв чигн, теднэ келсн үгмүдн нег-негилэхэн ирлцж уга.

⁵⁷⁻⁵⁸ — Энүг иижж келжэсийн бидн соңлавидн: «Би эн өмтнэ бэрсн сүмиг хамхлад, нурви өдрин туршт өмтнэ эс тосхдг сүм тосххв гидг билэ», — гиж худл герчир келцхэв.

⁵⁹ Болв терүг чигн хажхр келэд, үүн болһна үгнү ирлцж уга.

⁶⁰ Дарунь еврейин ах гели босад:

— Юнгад хэру эс өгч бээхмбч? Өмтнэ гемшэлнэ өмнэс яма-ран хэру өгхмч? — гиж Иисусас сурв.

⁶¹ Болв Иисус нег чигн үг келсн уга.

— Чи үнэртэн Бурхна илгэсн Аврач, үнэртэн өдстэ Бурхна Көвүн болжахмч? — гиж ах гели сурв.

⁶² — Э-э, тиим, Күмни Көвүн Бурхна барун бий талнь суу-сины, үүлн заагт тенгрэс аашсины тадн үзхит, — гиж Иисус хэру өгв.

⁶³⁻⁶⁴ Ах гели өмсжэсн хувцан татж шуулад:

— Түүнэс үлү ямаран герч таднд кергтэв? Бурхиг му келж бэ-эхинь тадн эс соңсвт? Энүнэ тускар ю келцхэнэт? — гив. Иисус

үкх зөвтэ гиж цугтан тоольв.⁶⁵ Тегэд зэрмнь Иисус деер нульмад, нүднинь бооһад, толнаарнь цокад:

— Мэ чамд, кен цокжахинь өөлдж кел! — гицхэв.
Дарунь Иисусиг харулчир авч нарад, бас цокв.

Пётрин Иисусас зээлж гөрдлүүн

⁶⁶ Пётриг хотн дотр бээтл ах гелнгин зарц күүкд күн хажунаарнь йовв.⁶⁷ Һалын өөр дуладжасн Пётрт оныган өгэд хэлэчкэд:

— Чи бас Назаретин Иисусла билэлмч? — гиж сурв.

⁶⁸ — Юуна тускар келжэхичн би төрүц медж бээхшв, — гиж Пётр гөрдэд өмнө хотн тал һарв.

Тер кемлэ эр така хээкрв.⁶⁹ Зарц күүкд күн дэкн терүг үзчекэд, хажуд зогсжасн өмтнд:

— Эн бас Терүнэ үүрнь, — гиж кельв.

⁷⁰ Пётр дэкн гөрдв. Невчкн цаг давсна хөөн зогсжасн өмтн:

— Терүнэ үүрнь мен бээлэлмч, Һалильян күн эсий чи? — гиж сурцхав.

⁷¹ — Кенэ тускар келжэхитн би төрүц меджэхшв, — гиж Пётр анднаар тэвв, — Худл келжэхлэ, намаг Бурхн цаажлтха!

⁷² Дарунь хойрдад эр така хээкрв. «Эр така хойр дэкж хээкртл, чи һурв дэкж Намаг медхшв гиж келхич», — гисн Иисусин үгинь тодлад, Пётр нашудад уульв.

Иисус Пилатин өмн

15 Өрүн өрлэ ах гелнгүд, еврейин толнаачир, ном цээлнэчир болн талдан Деед хургин гешүд селвг авлцад, Иисусиг күлэд, Пилатур авч одв.

² — Чи Йудья улсин хан болжахмч? — гиж Пилат Иисусас сурв.

— Та тиигж келжэнмт, — гиж Иисус хэрү өгв.

³ Ах гелнгүд Иисусиг икэр бурушаж гэмшэв.

⁴ — Хэрү юнгад эс өгнэч? Чамаг икэр гэмшэжэнэлм, үзж эс бэнчи? — гиж Пилат сурв.⁵ Болв Иисус хэрү өгсн уга, Пилат Терүнд дегд икэр алн болв.

Иисусиг цаажлах юоста

⁶ Байрин өдр бээж. Тегэд түүрмд суусн өмтнэс негинь Пилат сулдхдг юоста бээсмн. Кениг сулдххинь — оли өмтн шүүж авдг юоста бээж.⁷ Тиигхд Бар-Аба гидг нергэ күн түүрмд сууж. Барб

буцлт өргсн улслэ хамдан өмт алсн төлөдэн гемшэгдж. ⁸ Пилатас өмтн байрин өдрин өмн нег кү сулдхтха гиж некж.

⁹ — Йудья улсин хааг тадна төлэ сулдххмн болвза? — гиж Пилат сурж.

¹⁰ Ах гелнгүд Иуст үлү үзлг төлөдэн зарһла хархулжахинь Пилат медчж. ¹¹ Ах гелнгүд өмт түкрэд, Пилатас Бар-Аба сулдхтха гиж сурулж.

¹² — Йудья улсин хан гиж нерэдсн күүхитн яахмб? — гиж Пилат теднэс сурж.

¹³ — Терүг кирст хадчк! — гиж өмтн хээкрв.

¹⁴ — Яһснди тиигхмб? Ямаран хажхр һархсмб? — гиж Пилат сурв.

— Кирст хадчк Терүг! — гиһэд өмтн улм чанһар хээкрцхэв.

¹⁵ Тегэд өмтнэ баинь ханһахин төлэ Пилат Бар-Абаг сулдхаяад, Иусиг цокад, цаажла хархултха гив. ¹⁶ Цергчнр Иусиг өмнк хотн дотр (Римин һардачин зарһ кедг орм) авч одад, үлдсн цергүдэн дуудж авцхав. ¹⁷ Тедн дөөглэд, Иусин толна deerнь хатханчгар гүрсн титм күчэр өмскэд, улан хувц көдргэд:

¹⁸ — Йудья улсин хан менд болтха! — гиж хээкрэд, ¹⁹ Иусин толнаарн мадар цокад, deerнь нульмад, ²⁰ дөөглж сөгдэд, улан хувцинь тээлж авад, Бийиннь хувцинь хэрү өмскэд, цаажлхина назур көтлэд һарцхав.

Иусиг цаажлхин

²¹ Ондан һазрас йовж ювсн Шимон гидг нертэ Күрэнэ балхсна күн зуурнь хархж. Тер Александр Руп хойрин эцк сэнж. Цергчнр терүг кирс авч ювтха гиж закв. ²² Тегэд Иусиг Голготур авч ирж (Голгот — навл гиж орчуулгдна). ²³ Цергчнр Иуст миррин уснла хольсн чахр уутха гиһэд өгхлэ, Иус ууж уга. ²⁴ Иусиг кирст хадчкв. Хувцинь болхла жирв хаяд, цергүд хоорндан хуваж авцхав. ²⁵ Эн цаажлхин өрун үйисн часин алднд болж. ²⁶ Толна deerнь гем-бурухинь бичдг ормд: «Йудья улсин хан» — гиж бичэтэ харха өлгж. ²⁷ Иусин барун бий, зүн бий тал хойр deerмч кү бас кирст хадж. ²⁹ Хажунарн ювж ювсн улс, Иусар зог кеһэд, инэлдэд, өргэн занһад:

— Нэ, яһвч! Һурви өдрин туршт сүм хамхлад, хэрү тосхх болж бэлчи? ³⁰ Тиигхин ормд кирсэсн бууһад, өмэн харсж авхнчн! — гицхэв.

³¹Ах гелнгүд болн ном цээлнэчир бас Терүг дөөглв:

— Эмт аврад йовдг билчи, бийэн аврж эс чаддмч! Эн Бурхна илгэсн Аврач болн Израилин Хан кирсэн буухла, бидн Терүнд иткхвидн, — гицхэв.

³²Хамдан кирст хадгдсан деермчнрин бийнь Иисусиг му келцхэв.

Иисусин үкл

³³Арвн хойр часин алднд назр деерк генткн харнүурад, нурвн час күртл бээв. ³⁴Нурвн часин алднд Иисус:

— Элои, Элои, лема сабахтани! — гиһэд чаңтар хээкрв. (Тернь — «Бурхн минь, Бурхн минь, Намаг юнгад үлдэсмч?» — гисн үг сэнж.) ³⁵Өөрнь зогсжасн улс келсн үгинь сонсчкад:

— Эн Эльяг дууджах кевтэ? — гицхэв.

³⁶Теднэ негнь модна үзүрт кенчр ораһад, ишклн чаһрт норхад, амнднь кургэд:

— Кирсэс Энүг Элья яһж буулнж авхинь хэлэхмн, — гив.

³⁷Иисус чаңтар хээкрв, дарунь өмнө гарв. ³⁸Тер саамла һол сүмин көшг deerэс дорагшан хойр өнгрэд шуурв. ³⁹Рим өнггин цергин ахлач Иисусин өмнө гарсинь үзэд:

— Эн үнэртэн Бурхна Көвүн бээжлм! — гив.

⁴⁰Хол биш зогсжасн күүкд улс энүг цугинь үзж. Тедн дунд: Магдален хотна Марий, баһ наста Яковин болн Йосъян эк Марий болн Салома бээцхэж. ⁴¹Эн күүкд улс Иисусла хамдан һалильяд йовад, нөкд болсн улс бээж. Иисусиг дахад, Ерусалимд ирсн нань чигн дала күүкд улс терүнд бээсмн.

Иисусиг оршалын

⁴²⁻⁴³Асхар болсн йовдл бээж. Деед хургт орлцдг, бийнь Бурхна Йос күлэдг Ариматья хотнас ирсн Йосип гидг нертэ күн зөрмглэд Пилатур одад, Иисусин цогцинь сурж. Яһад гихлэ, бемб өдрийн өмн, байрт белддг өдр бээж. ⁴⁴Тииш шулун Иисусин өмнө гарч одснд Пилат алн болж. Цергэ өнггин ахлачиг дуудад, лавта Иисусин өмнө гарсн угаинь сурв. ⁴⁵Иисусин өмнө гарсинь медж авад, цогцинь Йосипд өгв. ⁴⁶Йосип Иисусин цогцинь буулнад, үнтэ hara цаһан кенчр хулдж авад ораһад, хад чолунд шин кесн үкэрт авч одж тэвэд, ордг ормины ик чолунар дарчкж. ⁴⁷Иисусин цогцинь альд тэвсийн Магдален хотна Марий болн Йосъян эк Марий хойр үзж.

Сүрхульчир Исусин өмдэрснэ тускар медж

16 Бемб өдр давсна хөөн Магдален хотна Марий, Яковин эк Марий, Салома һурвн Исусин цогцднь түркхэр канкнсн үнртэ тос хулдж авсмн.² Нарн өдр өрүн өрлэ, шинкэн өр цээжэтл күүкд улс оршасн һазр тал йовцхав.

³ — Тер ик чолуг кен маднд хооран кеж өгхмб? — гисн уха зуран ухалад тедн йовцхаж.

⁴ Зуг тедниг өөрдэд ирхлэ, чолун уулын көндэхэс хооран кегдж одсинь үзгдв. (Тер дэгд ик чолун бээж.) ⁵ Уулын көндэхүр орхла, нег баһ наста күн дуд цаһан хувцта барун бийд сууснь үзгдв. Күүкд улс йир икэр сурдв.

⁶⁻⁷ — Бичэ сүрдти, тадн кирсд хадгдсан Назаретин Исусиг хээж йовна эсийт? Терти өмдрж одла! Терти энүнд уга. Кевтсн орминь үзтн. Пётрт болн наадк сүрхульчиртнэ иигж келтн: Урднь келсэрн, Тер тадниг һалильяд күлэх, — гив.

⁸ Күүкд улс дэгд икэр өэхлэрн, күүнд үг келж чадлго, оршасн ормас нарад гүүцхэв.

Зэрм сүрхульчирнэ Исусиг үзж

^[9] Нарн өдр өмдрэд, Исус Магдален хотна Марий (урднь энүнэс Исус долан хар сэкүс көөж гархсн) түрүн болж үзгдв. ¹⁰ Урднь Исусиг дахж йовсн, Терүнд зовад, ууляд суусн өмтнд Марий гүүж одад үзсэн келж өгв. ¹¹ Теднь Исусиг өмдэрснд болн Марийд үзгдв гиснд иткн уга. ¹² Исус талдан бээдл нарад, селэн орж йовсн күүнд бас үзгдж. ¹³ Тер хойриг ирэд келхлэнь, өмтн бас иткж уга.

Исус апостолмуудтанаан күүндж

¹⁴ Хөөннь арви негн сүрхульчиртн хотан уужатлын Исус ирж үзгдж. Иткл уга болн хагу зүрктэдэн Исусиг үзсн өмтнд эс иткнснднь сүрхульчирн шоодж.

¹⁵ — Делкэ эргэд, Сэн Зэнг олн өмтнд тархатн. ¹⁶ Сэн Зэнгд иткэд, бийэн уснд кирслсн авргдх, эс иткнсн — засгдх. ¹⁷ Иткнсн иим өвөрц йовдл гархж чадх: Мини нерн deerэс хар сэкүсдиг көөж гархх, шин келэр келх. ¹⁸ Хорта moha гартан авв чигн, хор

уув чигн үкшго. Итксн улс гэмтэ улс deer наран тэвхлэ, теднь эдгж одх, — гиж Иисус кельв.

¹⁹ Теднлэ күүндинэ хөөн Деед Эзн дэгшэн өөдлэд, тенгрт күрэд, Бурхна барун талнь суув. ²⁰ Терүнэ сургуульчирнь нарта делкэ эргэд, олн өмтнд Сэн Зэнг тархав. Йовсн назртнь Деед Эзн теднд нөкд болад, теднэ тархалниг өвэрц йовдлар батлсми. Тийгж учрсми.]*

* Хамгин хуучн экн бичгүйт 9-20 шүлгүд уга.

Лукаң бичсн Сән Зәңг

Нұр үг

Лукаң бичсн дегтрт Израильд өғх болсн Аврачны Иисус болж һарчана, дәкәд тер цүг әмтнә Аврачны болжана. Деед Эзнә Сәкүсн түрү-зүду бәәдг улст Сән Зәңг тархатха гиҗ Иисусиг дуудсна тускар Лука бичжәнә (4.18). Эн Сән Зәңгд олн зұсәр бәәдг улст кергтә килмж бичгдј. Сән Зәңгиг бичхләрн, байр үүдәлгәр Лука бичж. Түрүңк бөлгүйт Иисусиг ирх гиҗ келжәснә тускар, дәкәд сүүліңк бөлгүйт Терүг тенгрт өөдлхин тускар байртаһар үзүлгдј. Иисусиг өөдлснә хөөн христианск итклини өслтин болн тархалһна туужиг Лука «Апостолмудын үүлдвр» гидг дегтрт келж өгчәнә.

Хойр тасрхад (1–2 болн 9–19 бөлгүйт) олн материал багтж. Терүг зуг Лукаң бичсн Сән Зәңгд умшж болхмн. Эннъ Бурхна элчинрин туск дууд, нилх Иисусиг хөөчир үзснә туск, бичкн цагтан Иисус һол сүмд одсна туск келврмүд, Шамарья һазрин цаһан седклтә күүнә болн геедрсн көвүнә туск үлгүрмүд болжана. Лукаң бичсн Сән Зәңгд һол учр-утхнъ болж зальврләнба болн Әрүн Сәкүснә чинр, Иисуст цергләннә күүкд улсин чинр, килнциг Бурхн яһж тәвж өгдгин туск чинр үзүлгдј.

Учр-утхин зура

Нұр үг 1.1 – 4

Кирсләч Йохана болн Иисусин төрлән, бичкнитк ңаг 1.5–52

Кирсләч Йохана цергллт 3.1–20

Иисусиг кирслїн болн сөрлән 3.21 – 4.13

Һалильяд Иисусин цергллт 4.14 – 9.50

Һалильяс Ерусалим орлән 9.51 – 19.27

Сүүліңк долан хонг 19.28 – 23.56

Деед Эзнә әмдрлән, ирлән болн өөдллән 24.1–53

Нүр уг

1 Күндтэ Төпил! Мадн дунд учрсн йовдлмудын тускар кесг улс келврмүд бичж тогтав. ²Эн йовдлмудыг эклцэс авн үзсн улс болн Сэн Зэнг тархачнр маднд келж өгцхэв. ³Иим учраг би бас цугинь эклцэснэй авн нэрнэр шинжлэд, диглэтэ келвр Таднд бичж өгхэр шиидв. ⁴Урднь дассн юмн үнн болдгиг лавтаһар батлж медхит гиж би Таднд бичжэнэв.

Үснэд кирслдг Йохан төрснэ туск ээлдхл

⁵Херод хан Йудья нутгт залдг цагла Абя гелнгин селгэнэ ба-гас Зехарья гидг гелн бээсмн. Терүнэ авальн Ахарона тохмин Елизавета гидг нертэ күүкд күн бээсмн. ⁶Тедн хоюрн Деед Эз-нэ чирэд чик седклтэ улс болад, Бурхна зааврмуд болн герэсд алдлго күцэдг бээсмн. ⁷Зуг Елизавета күср* бээсн учрас тедн үрн уга бээж. Хоюрн зөвэр наста улс бээж.

⁸Нег дэкж Зехарья һол сүмд гелн болж церглжэж. Терүнэ гелнгүдин багин дарани көдлжэх цаг бээсмн. ⁹Күж унхтхахин төлэ жирв хайдг бээж, тегэд жирвэр Зехарья сүмд күж унхтхах зөвтэ бээсмн. ¹⁰Күж унхтхасн цагт сүмин һаза кесг өмтин зальвард зогсцхав. ¹¹Гентки Зехарьян өмн Деед Эзнэ элч зогссны үзгдв. Тер күж унхтхадг ширэн барун бийд зогжасн бээж. ¹²Терүг үзэд, Зехарья чочад үүмэд одв. ¹³Боль Бурхна элч:

— Зехарья, бичэ ә! Бурхн чини зальврсиг соңсв. Елизавета гидг авальчны чамд көвү harph. Чи терүг Йохан гиж нерэдхич. ¹⁴Тер чамд ик байр өгх. Кесг улс терүг төрхлэ, байрлх. ¹⁵Деед Эзнэ чирэд алдр күн болж, өрк-чаһр амсдго, төрснэс авн Өрүн Сэкустэ күн болх. ¹⁶Израиль улсин ик зуунийн теднэ Деед Эзн Бурхн тал тер хэруй йовулж, ¹⁷Терүнэ өмн йовж, Эльян ээлдэчин Сэкустэ болн күчтэ болх. Эцкнрин седклини үрдүйтн өөрдүлж, соңхсвр уга өмтиг чик хаалнд хэруй орулж, Деед Эзиг ирхин өмн келн-өмтиг белдх, — гиж Зехарьяд кель.

¹⁸— Янж би Тана келсиг иткхмб? Би ода дегд көгшилм, авальм бас зөвэр наста, — гиж Зехарья Бурхна элчэс сурв.

¹⁹Бурхна элч хэрүднүй:

* *Күср* — үрн гардго.

— Би Бурхна өмн зогжасн Габрильв. Чамла күүндхин төлэ, эн байрта зэнг авч ирхин төлэ, намаг илгэсмн. ²⁰ Болв цагтан күзх мини үгд чи иткен угач. Цуг эн учртл чи үг келж чадшгоч, — гиж кель.

²¹ Тер цагт өмтн Зехарьяг һаза күләжәцхэлэ, терүг сүмэс һарлго, удан бээсн учрас тедн алң болцхав. ²² Зехарья сүмэс һарад, өмтнд үг келж чадсн уга. Терүг үзгдл үзсийн цуһар медв. Келн уга болад, Зехарья өмтнл докъянар күүндв. ²³ Зехарьян цергллинэ цаг төгсхлэ, тер герүрн хэрэд йовв. ²⁴ Удл уга терүнэ авальнь Елизавета үр тееһэд, түрүнк тавн сард һаза һарлго гертэн суув.

²⁵ — Эн Деед Эзнэс! Тиим насндум Деед Эзний намаг хээрлэд, өмтнэ чирэд нерм цеврдүлв, — гиж Елизавета кель.

Иисусин төрснэ туск ээлдхл

²⁶ Елизавета үрэн гесндэн тееһэд, зурһан сар давсна хөөн Габриль гидг элчиг Бурхн Һалильян Назарет хотнур нег окн күүкнүр йовуль. ²⁷ Тер күүкн Давид унг-тохмин үй Йосип гидг күүнэ келсн күүкн бээж. Мирьям гидг нертэ бээж. ²⁸ Бурхна элч терүнүр ирэд:

— Эдстэ күүкн, менд! Деед Эзний чамта хамдан! — гиж кель.

²⁹ Эн үтмүдиг соңсад, Мирьям үүмэд одв. Тер келсн үгинь медж чадлго ухалад бээв. ³⁰ Бурхна элч цааранднь кель:

— Бичэ ө, Мирьям! Бурхн чамаг хээрлжэнэ! ³¹ Чи гесндэн үр тееһэд көвү һархич! Иисус гидг нер өгхич. ³² Терчин Алдр күн болад, Деед Бурхна Көвүн гидг нер зүүх. Терүнэ өвк Давидин ширэг Деед Эзний Бурхн Терүнд өгх. ³³ Яковин үлдл тохм Тер мөнкиндэн залх. Терүнэ үйосн төрүү чилшго.

³⁴ — Ода тана келсн яһж учрхмб? Би хэрд һарад уга күүкнлм? — гиж Мирьям сурв.

³⁵ Бурхна элч иим хэрү өгв:

— Эрүн Сэкүсн чини deer буунац, Деед Бурхна күчэр чи дүүрхич. Эн учраг чамас һарсн үрн өрүн болх. Тер Бурхна Көвүн гиж нерэдгдх. ³⁶ Чини садн Елизавета гидг күүкд күн наста боловчн бас көвү һархх. Терүг цуһар үр-сад һархдго күүкд күн гиж келдг билэ, зуг терчин үр тееһэд, зурһан сар болчкв. ³⁷ Бурхн цугинь кеж чадна.

³⁸ — Би Деед Эзний заасинь күцэх зарцв. Тана келсэр болтха! — гиж Мирьям хэрү өгв.

Бурхна элч цааран йовв.

Мирьям Елизавета тал золиж ирв

³⁹ Мирьям уdl уга бийэн белдэд, Йудья гидг уулта һазрт бээсн балыснур адһж үовв. ⁴⁰ Тийгэрэн ирэд, Мирьям Зехарьян герт орад Елизаветла мендлв. ⁴¹ Елизавета Мирьямиг мендлжэхинь соңхлань, дотрь бээсн үрнь көндрв. Елизавета Эрүн Сэкүсэр дүүрв. ⁴² Елизавета:

— Күүкд улсин дундас чи онц өдстэ үүнч, чини дотр бээсн үрн өдстэ! ⁴³ Деед Эзнэ эк наан тал ирдг би юн ачта үүн болжахмб? ⁴⁴ Чини ду соңхлам, дотрм бээсн үрм байрлад көндрв. ⁴⁵ Деед Эзнэ келсн үгмүд бүтх гиж итксн күүкд үүн буйн кишгтэ! — гиж чанһар кель.

⁴⁶ Мирьям иигж кель:

— Мини седклм Деед Эзнд магтал өргжэнэ! ⁴⁷ Сүмсм мини Аврач Бурхнд байрлна! ⁴⁸ Янад гихлэ, Тер Эврэннъ зарцин номхи бээдлиг үзв! Эн цагас авн орчлнгин тохм болхи намаг кишгтэ гих! ⁴⁹ Учрнь: Күчтэ Бурхн мини төлэ алдр үүл күцэв. Терүнэ нерн өрүн болтха! ⁵⁰ Терүг күнлдлг күүг үйэс үйд хээрлнэ! ⁵¹ Бурхн Эврэннъ наарн күчтэ үүлмүдиг үзүлв! Омгта улсиг Тер ухалсн зуратанин тарав! ⁵² Деер суусн ахлачнриг ширэхэнсн көөж хольврулв! Дорацуулгдсан улсиг деегшлүлв! ⁵³ Өлссн, хархинсн улст сэ кеж өгв. Байн өмтиг юмн угаар үовулв! ⁵⁴ Хээрлтин тускар тодлад, зарцдан эс гиж Израиль өмтндэн тус күргхэр ирв. ⁵⁵ Эн хээрлт мана өвкнрт: Абрахамд болн терүнэ үрдүйт оньдиндан күргнэв гиж үгэн өгв.

⁵⁶ Мирьям Елизаветин герт һурвн сар шаху гиичлэд, герүрн хэрж одв.

Үснөд кирслдг Йохана төрлнн

⁵⁷ Елизаветин гиигрх цагнь ирэд, тер көвү һархв. ⁵⁸ Хам-хоша бээсн өмтн, элгн-саднь терүг Бурхн тиим кевэр хээрлсийн соңсад, цунаар байрлцхав. ⁵⁹ Нээмдгч өдртн тедн нилх көвүнэн керчүлхэр ирв. Эцкинн нерэр Зехарья гиж тедн көвүг нерэдхэр седв. ⁶⁰ Зуг экнэ зөвшэрл уга иигж кель:

— Уга. Энүнэ нерн Йохан болг.

⁶¹ Тийгхлэнь цунаар:

— Танахна тохмд тиим нертэ үүн угалм! — гиж келцхэв.

⁶² Тегэд тедн эцкнь көвүндэн ямаран нер өгхэр бээхинь медхэр, Зехарьяс докъянаар сурцхав. ⁶³ Зехарья хархаа сурж авад, «Энүнэ нернь Йохан» гиж бичв. Цуяар икэр өврцхэв. ⁶⁴ Тер кемлэ Зехарьят келн орв. Тегэд Бурхиг магтад тер уг кельв. ⁶⁵ Өөрнь бээсн өмтн энүг үзэд, дегд икэр сурцхэв. Эн зэнг өөдм һазрта Йудья нутгар тархагдв. ⁶⁶ Энүг соңсан цуг улс эн зэнгиг зүркн-дэн тодлж:

— Эн үрн кен болхмб? — гиж сурцхав. Бурхна күчн терүнд бэасмын

Зеҳаръян әәлдхл

⁶⁷ Нилхин элкнь Зехарья Эрун Сәкүсәр дүрч:

⁶⁸ – Израилин Деед Эзний Бурхн тууртха! Тер маднд дөн болад, сүлдхвр өгв. ⁶⁹ Зарц Давидин бүлэс алдр Авраачиг маднд илгэв. ⁷⁰ Бурхн Эврэннүй өрүүн өэлдэчирин дуунгар Терүнэ тускар зэнглж кельв. ⁷¹ Тер мадниг өштэтнрэс аврж, маднд дурго улсас харсж авх. ⁷² Бурхн мана өвк экцинриг хээрлхв гиж үгэн өгэд, ⁷³⁻⁷⁴ өштэтнрин нарас тадниг харсж авхв гиж Абрахамд анднарлж кельв. ⁷⁵ Эрүүн болн чик седклэрн Терүнэ өмнүйовж, бидн Терүнэ чирэд наснань туршартан юмнаас өэлго церглхвидн. ⁷⁶ Чи, көвүн минь! Деед Бурхна өэлдэч болж յовхич. Деед Эзний хаалхинь бэлдхэр өмнинь յовхич. ⁷⁷ Килнцти тэвгдхлэ, өмэн аврж чадхит гисн медрл Бурхна улст өгхич. ⁷⁸ Мана Бурхн дуарарь хээрлтэрн герлтж, тэнгрэс өрүүни гегэ илгэх, ⁷⁹ үклин үлмэд бээдг харнхуд суусн улст герл өгэд, эвин хаалх зааж үзүлх, – өэлдж кельв.

⁸⁰ Нилх көвүн Сөкүснән батрад өсв. Израилин әмтнәд үзүлгд-хин цаг иртл, тер эжго көләл бәэв.

Исусин төрлін

2 Тер цагт Август хан Рим орн-нүүргин үлмэд бээсн назрин өмтнэ то бичж авхин туск зэрлг гархв. ² Сирий нутгт* Күринь хан нойлжах цагт өмтнэ то бичж авлна түрүн болж эклв. ³ Тегэд чигн нерэн бичулхин төлө күн болн эврэнн төрсн балж-снур йовв. ⁴ Йосип бас Һалилья назрас Назаретас нарад, Йудья гидг назрур Давид хан төрсн Бетлехем хотнур йовв, юнгад гихлэ,

* Тер цагт Сирий нутг Римин орн-нутгин нег өнг бээж.

тер Давидин тохмин күн бээсмн. ⁵Йосип Мирьям гидг келсн күүктэхэн нерэн бичүлхин төлэ йовсмн. Тер күүкн күнд бээсмн. ⁶Бетlehemд ирхлэ, Мирьямин гиигрх цагнь ирв. ⁷Тер эврэннүүхн көвүхэн harhad өлгэдэд, малд өвс өгдг отлыгт кевгүлв. Янад гихлэ, гиичлүүрин герт теднд орм күртсн уга.

Хөөчнр болн Бурхна элчинр

⁸Теднэ бээсн назрин өөр хөөчнр бээсмн. Тедн кеер бээхэд, сөөднүүхэн манад бээцхэж. ⁹Генткн теднэ өмн Деед Эзнэ элч үзгэдэд, Деед Эзнэ туурмжин герл теднд асв. Тедн дэгд икэр сүрдцхэв. ¹⁰Зуг Деед Эзнэ элч:

— Бичэ өэтн. Би таднд болн эн нарт делжэд бээсн өмтнд байрта зэнг авч ирв! ¹¹Эндр Давид хаана төрскн хотнд Бурхна илгэсн Аврач Деед Эзн төрв! ¹²Терүнэ темдгнь эн: өлгэгдсн нилхиг тадн малд өвс өгдг отлыгт кевтсийн олж авхит, — гиж кель.

¹³Генткн Деед Эзнэ элчин өөр тенгрин церг бууж ирв. Тедн Бурхиг магтад дуулцхав:

¹⁴— Тенгрт Бурхн тууртха! Сэн тааларн бээдг улс назр деер амулнүүхэнд бээтихэ!

¹⁵Бурхна элчинр хөөчнриг үлдэхэд, хэрүү тенгр тал нисж гарв.

— Бетlehemүр йовхмн, Деед Эзнэ зэнглсэр юн учрсийн хэлэхмн! — гиж хөөчнр келцхэв.

¹⁶Тедн адхж йовад, Мирьямиг, Йосипиг болн малд өвс өгдг отлыгт кевтсн теднэ үринь үзүүхэв. ¹⁷Нилх көвүг үзчкэд, хөөчнр энүнэ тускар Бурхна элчэс соңсан келж өгцхэв. ¹⁸Хөөчнрин келсн үгиг соңсан өмтн алн болад бээцхэв. ¹⁹Мирьям цуг энүг тодлад, зүркнэдэн хадгылад бээв. ²⁰Хөөчнр учрсн юмиг үзсн, соңсан төлөдэн Бурхиг туурулж магтад, хэрүү йовцхав. Бурхна элчин келсэр цугнү учрв. ²¹Нээмн өдр давсна хөөн көвүнд керчлн кех цаг ирхлэ, Терүнд Иисус гидг нер өгв. Көвүг төрэд уга бээтихэн нериг Бурхна элч Түүнд өгч.

Иисусиг сүмд авч ирснү

²²Теднэ өрүсллихэнэ йоссл күцэх цаг ирхлэ, Мирьям Йосип хойр нилх көвүхэн Деед Эзнэд үзүүлхэр Ерусалимд авч ирцхэв.

²³ Юнгад гихлэ, Деед Эznэ Заканд иигж бичэтэ: «Үүhi көвүн болһи Бурхнд нерәдгдх зөвтэ». ²⁴ Дәкәд болхла, Деед Эznэ Закана зәрлгәр «хойр бүдүн көглжрһәр эс гиж көглжрһән хойр һуужмалар» Бурхнд тәкл тәкх зөвтэ бәэсмн.

²⁵ Тер цагт Ерусалимд Шимон гидг нертэ нег күн бәәдг бәәж. Эн Израилин аврлһна цагинь күләдг чик седклтә боли буйнч күн бәәж. Эн Эрүн Сәкүстә күн бәәж.

²⁶ — Деед Эznэ Христосиг эс үзтлэн чи насан баршгоч, — гиж Шимонд Эрүн Сәкүсн медүлж келсмн.

²⁷⁻²⁸ Эрүн Сәкүсәр сүрәлкен Шимон сүмд ирв. Нилх көвүнә төлә Закана йосллыг күцәхәр эк-эцкн Терүг сүмд авч ирхлә, Шимон Иисусиг har deerэн авад, Бурхнд ханлтан өргәд:

²⁹ — Деед Эzn! Ода Эврәннъ үгәрн Тана зарциг тәвәд йовулжанат. ³⁰⁻³¹ Юнгад гихлэ, цуг күмн әмтнди белдсн Тана илгәсн Авраачиг мини нүдм үзв. ³² Энтн — буру номта улст гегән герл болх. Эврәннъ Израиль келн-әмтән туурулх! — гив.

³³ Эк эцк хойрны Шимониг теднә көвүнә тускар келжәхинь соңсад, өврәд бәәцхәв. ³⁴ Дәкәд Шимон теднди әдс өгәд, нилх көвүнә экднъ Мирьямд кель:

— Эн кевтсн көвүнәс көлтә Израилин уллас кесгнь буурх, кесгнь деегшән өөдлх. Энтн Бурхна темдг болх. Энүнә өмн кесгнь босад седклини нуувчин санаһан илдкж секх. ³⁵ Чини седклиг бас үлдәр шааһад салх, — гив.

³⁶ Тер сүмд Пенүлин harсн күүкн Ашер тохмин Хана гидг әәлдәч күүкд күн бәэсмн. Тер зөвэр наста эмгн бәәж. Эн эврәннъ залутаһан долан жилдән гер-бул болж бәэсмн. ³⁷ Болв хөөннъ тер белвсн болад үлдв. Хана найн дөрв күртлән белвсн бәәж. Тер сүмәс төрүц harдго бәэсмн, өдр сө уга мацг бәрәд, Бурхнд зальврдг бәэсмн. ³⁸ Тер цагт Хана бас тедн тал өөрдәд, Бурхнд ханлт өргәд, Ерусалимин сулдхвриг күләжәсн күн болһнд нилх көвүнә тускар келж өгв.

Назарет хотнур хәрү ирлнн

³⁹ Мирьям Йосип хойр Деед Эznэ закаһар кергән күцәсн хөөн Һалилья гидг назрт бәэсн эврәннъ Назарет гидг хотнур хәрж ирцхәв. ⁴⁰ Нилх көвүн өсәд босад, батрад, цецн уханд орад, Бурхна онц хәәрлтә көвүн болж йовсмн.

Исус гидг көвүн сүмд

⁴¹ Жил болһин Песах гидг байрин өдрлө Иисусин эк эцк хойр Ерусалим балһснур иргэ бээсмн. ⁴² Иисусиг арви хойр наснд күрхлө, тедн саак кевэрн тер байрт йовцхав. ⁴³⁻⁴⁴ Байрин өдр чилснэ хөөн эк-эцкнъ хэрэд йовцхав, Иисус Ерусалимд үлдв. Йосип Мириям хойр түүг медлго, көвүнөн теднлэ йовсн өмтнлэ йовж йовх гиж санв. Тиигэд тедн өдрин дуусн йовад, дэкэд көвүнөн элгн-садн дунд болн таньдг улс заагт хээцхэв. ⁴⁵ Көвүнөн олж чадлго, хэрү Ерусалимд ирэд, тенд Терүг хээцхэв. ⁴⁶ Һурви өдр болад тедн Иисусиг сүмд суусинь олж авч. Тер болхла закана багшнрт сурвр өгэд, тедниг соңсад сууж. ⁴⁷ Иисусиг соңссн өмтн Терүнэ гүн медрлийн үзэд, яһж Тер өмтнэ сурврмудтнь хэрү өгчэхинь соңсад, алн болцхав. ⁴⁸ Эк-эцкнъ көвүнөн тенд үзкэд, йир өврцхэв.

— Көвүм минь, яһад чи мадниг зоваһад, тиим йовдл һарһвч?
Бидн чини эцктэ хамдан чамаг хэн гиж басл зовад бээввидн, —
гиж экнъ сурв.

⁴⁹ — Тадн Намаг яһад хээсмт? Намаг эврэннэ Эцкин керг-үүлд орлцх зөвтэхинь та меддго боловзат? — гиж Иисус сурв.

⁵⁰ Эк-эцкнъ көвүнэ келсн үгинь медж чадлго бээцхэв. ⁵¹ Иисус эктэ-эцктэхэн хамдан һарад йовв. Назаретд ирэд, Тер эк эцкиннь үгинь соңсад бээв. Цуг учрсн йовдлыг экнъ зүркндэн тодлж авв. ⁵² Иисус өсэд босад, цаг ирвэс цецин ухата болад бээв. Цаг ирвэс өмтн болн Бурхн Бийн Иуст хээртэ болв.

Уснд кирслдг Йохана ном умшилн

3 ¹⁻²Тиверь гидг хан ширэ deer сууһад, арви тавдгч жилд Йудья назрт Понтий Пилат гидг нойн бээсмн. Херод болхла һалильяд, терүнэ ах Пилип Итурьяд болн Трахонидт һарджаасмн, Лусанья Абilenд һардач бээсмн, Хана болн Кээп ах гелнгүд бэ-эж. Тер жилд Бурхн эжго көдэд, Зехарьян көвүн Йоханд үг кельв.

³ Тегэд Йохан Йордан һолын көвэд бээсн һазрар йовад, өмтнд:

— Килнцтэ жирhlэн үлдэтн. Бийэн уснд кирслтн. Тиигхлэ Бурхн килнцитн тэвж өгх, — гиж кельв.

⁴ Эшья гидг өэлдэчин дэгтрт: «Эжго көдэхэс хээкржэх дун: Деед Ээнд хаалхинь белдтн! Терүнэ жимины һоолтн! ⁵Хавчг болһин шораһар дүүртхэ! Уул, өөдм тегш болтха! Матьхр һазринь

чикртхэ! Довута замнь тинитхэ! ⁶Тиигэд цуг күмн-эмтн Бурхна аврлтыг үзтхэ!» — гиж бичэтэ.

⁷ Бийэн уснд кирслхэр седжэсн эмтнд Йохан иигж келсмн:

— Тадн мoha тохмта улст! Бурхна иргч цухлас зулж чадхит гиж, кен таднд кель? ⁸Килнцтэ жирхлэн үлдэсэн үзүлтн. «Эцквидн Абрахам» гиж бичэ сантн, юнгад гихлэ, Бурхн эн чолудас чигн Абрахамд үрдүд төрүлж чадх гиж би таднд келжэнэв. ⁹Модыг унг күртл чавчх сүк белн бээнэ. Сэн темс өгдго модыг тер чавчад налд хайна.

¹⁰ — Ода бидн яахмб? — гиж өмтн сурцхав.

¹¹ Йохан:

— Хойр киилгтэ күн, негинь киилг уга күүнд өгтхэ, болв хот-хоолта күн бас тиигж хувалцтха, — гиж кель.

¹² Алв цуглудг өмтн бас бийэн уснд кирслхэр ирцхэв.

— Багш! Ода бидн яахмб? — гиж тедн сурцхав.

¹³ — Таднд кергтэ юмнас үлү юм өмтнэс бичэ нектн, — гиж тер кель.

¹⁴ Цергин нег цөөкн күн терүнэс:

— Мадн яахмб? — гиж сурцхав.

Йохан хэрүднъ:

— Кенэс чигн мөнг күчэр бичэ булаж автн, айстан күүнд му нер бичэ өгтн, болв эврэннъ жалван авад, бээсндэн байн болад бээтн, — гиж кель.

¹⁵ Өмтн нээлвртэхээр күлэхэд бээцхэв. Цуһар:

— Йохан бийнъ Христос мөн биший? — гиж Йохана тускар зүркндэн ухалцхав.

¹⁶ Тиигхлэ Йохан теднд иим хэрү өгв:

— Би тадниг уснд кирслнэв, зуг нанас даву ик күчтэнь ирх. Би Терүнэ буршмгинь бүчинь тээлх чигн зөв угав. Тер Өрүн Сэкүснэ болн налд тадниг кирслх. ¹⁷ Тер буудяһан севглхэр күрзэн авчксн белн бээнэ. Буудяг Тер күн хашадан хураһад тэвх, өвс-богинь болхла унтрдго налд хаяд шатах.

¹⁸ Йохан ном тархад, эн болн талдан чигн үгмүд олзлад, өмтиг саглудг бээсмн. ¹⁹ Йохан нардач Херодыг бурушаһад, килнцинь медүлж илдкв. Юнгад гихлэ, Херод эврэннъ ахин авалиг Херодидаг хаанад, бийдэн буулхж авад, кесг хар саната бузр йовдл үзүлв. ²⁰ Цуг тер йовдлын тоод Херод дэкэд негинь немв, тер Йоханыг бэрж авад бэрэнд суулhv.

Исусиг уснд кирслүүн

²¹ Эмтиг уснд кирслснэ хөөн Иисус бас Бийэн уснд кирслсмн. Түүг эклэд залъврхлань, генткн тенгр зааград, ²² Эрүн Сәкүсн көглжрһн мет үрвэд, Терүнэ ээм deerнь ирж буув. Генткн тенгрэс: «Энтн Мини хээртэ Көвүн! Эн Намаг байрлуулна!» гисн охтрүүн дун соңсгдв.

Иисусин уңг-тохм

²³ Иисус һүчтэйн авн Бурхнд церглдг болв. Эмгнэ сансар, Тер Йосипин көвүн, Элин ач, ²⁴ Эли болхла Мататин көвүн, Матат Левин көвүн, Леви Мелкин көвүн, Мелки Янана көвүн, Яна Йосипин көвүн, ²⁵ Йосип Мататьян көвүн, Мататья Амосин көвүн, Амос Нахумин көвүн, Нахум Эслимин көвүн, Эслим Наган көвүн, ²⁶ Нага Махатин көвүн, Махат Мататьян көвүн, Мататья Шимэн көвүн, Шимэ Йосипин көвүн, Йосип Йудан көвүн, ²⁷ Йуда Йохананин көвүн, Йоханан Ресан көвүн, Реса Зерубэбелин көвүн, Зерубэбель Шалтэлин көвүн, Шалтэль Нерьян көвүн, ²⁸ Нерья Мелкин көвүн, Мелки Аддина көвүн, Адди Ко-самин көвүн, Косам Элмадамин көвүн, Элмадам Эрин көвүн, ²⁹ Эр Иисусин көвүн, Иисус Эльязерин көвүн, Эльязер Иоримин көвүн, Иорим Мататин көвүн, Матат Левин көвүн, ³⁰ Леви Ши-мона көвүн, Шимон Йудан көвүн, Йуда Йосипин көвүн, Йосип Йонанын көвүн, Йонан Эльякимин көвүн, ³¹ Эльяким Мелян көвүн, Меля Менан көвүн, Мена Мататан көвүн, Матат Натана көвүн, Натан Давидин көвүн, Давид Ишайин көвүн, ³² Ишай Йоведин көвүн, Йовед Боозин көвүн, Бооз Салмона көвүн, Салмон Нахшона көвүн, ³³ Нахшон Аминадабин көвүн, Амина-даб Админа көвүн, Админ Арнин көвүн, Арни Хецрона көвүн, Хецрон Пэрэцин көвүн, Пэрэц Йудан көвүн, Йуда Яковин көвүн, ³⁴ Яков Ицхакин көвүн, Ицхак Абрахамин көвүн, Абра-хам Таран көвүн, Тара Нахорин көвүн, ³⁵ Нахор Серугин көвүн, Серуг Реун көвүн, Реун Пелекин көвүн, Пелек Эберин көвүн, Эбер Шелэн көвүн, Шелэ Кэнэнэ көвүн, ³⁶ Кэнэн Арпакшадин көвүн, Арпакшад Шемин көвүн, Шем Ноахин көвүн, Ноах Ләмекин көвүн, ³⁷ Ләмек Метушелахин көвүн, Метушелах Ха-нокин көвүн, Ханок Еретин көвүн, Ерет Махалалелин көвүн,

Махалалель Кэнэнэ көвүн, ³⁸Кэнэн Эношин көвүн, Энош Шетин көвүн, Шет Аадмин көвүн, Аадм болхла Бурхна көвүн бээсмн.

Исусиг сөрлүн

4 Исус Өрүн Сәкүсөр дүүрсн бээж, болв Йордан һолас хэргүй овж, йовхлань, Сәкүсн Терүг эжко көдэхүр дахууль. ²Тенд дөчн өдртэн эрлгэр сөргдсмн. Эн цагин болзгт хот идл уга бээсн төлөдэн Исус дегд икэр өлсв. ³Тиигхлэ эрлг Терүнд:

— Кемр Чи Бурхна Көвүн болхла, эн чолунд өдмг бол гиж зэрлг өг, — гиж кельв.

⁴Исус хэрүднүй:

— Бурхна Бичгт: «Һанцхн өдмгэр күн бийэн цадхж ханђашго» гиж бичэтэ, — гив.

⁵Эрлг Терүг ик өөдм һазр тал дахулж авч одад, нег агчмин зуур орчлнд бээсн нутг болһиг үзүль.

⁶— Эн нутгудын йосинь болн туурмжинь би Чамд өгнэв. Цуг эн Мини, болв би энүг дуртга күүндэн өгч чаджанав.

⁷Кемр Чамаг нанд сөгдхлэчн, цуг эн Чини болх, — гиж эрлг Иуст кельв.

⁸Исус хэрүднүй:

— «Эврэннъ Деед Ээн Бурхндан сөгд, һанцхн Бурхндан цергл» гиж Бурхна Бичгт бичэтэ, — гив.

⁹Цааранднүй эрлг Терүг Ерусалимд авч ирэд сүмин ора deer зогсаанд кельв:

— Кемр Чи Бурхна Көвүн болхла, эн ора deerэс дорагшан hөрөдж үз. ¹⁰Юнгад гихлэ, «Бурхн Эврэннъ Бурхна элчиртэн Чамаг өрвлэд хэлэтихэ гиж зэрлг өгв», ¹¹болв дэкэд «тедн Чини келчн чолунд бичэ цокгдтха гиһэд Чамаг har deerэн төврэд авад йовх» гиж бичэтэлм, — гив.

¹²— Бурхна Бичгт: «Эврэннъ Деед Ээн Бурхан бичэ сөрэд бэ» гиж бичэтэ, — гиж Иуст хэрү өгв.

¹³Тиигэд эрлг сөрдгэн уурад, Иустыг цаг болзг күртлинь үлдэв.

Исус Һалильяд эклэд церглэжэнэ

¹⁴Исус Сәкүснэ күчнд батрад, хэрү Һалилья һазр тал ирв. Терүнэ туск зэнг цуг нутгар тархаж соңсгдв. ¹⁵Исус теднэ хурлмудт сурхдг бээсмн. Цуһар Терүг туурулдг бээсмн.

Исусиг Назаретд соңсжахш

¹⁶ Иисус эврэннъ өссн-боссн Назарет гидг хотнд ирв. Тер саак кевэрн амрлхна бемб өдр хурлд одв. Тенд Иисус Бурхна ном умшхар босад зогсв. ¹⁷ Өмтн өэлдэч Эшьян дегтр Терүнэ һарт бэрульв, болв Иисус терүг секэд, иим нег юм олж умшв: ¹⁸⁻¹⁹ «Би Деед Эзнэ Сэкустэв. Тер Намаг Сэн Зэнг угатя-яду улст тархалхар йовулла. Бэрэнд бээх өмтнд сүлдхврин тускар, сохр өмтнд нүднэ харана тускар зэнглхин төлэ дажргдсан өмтиг сүлдххиин төлэ, Деед Эзнэ хээрлтийн цаг ирсиг дурдхин төлэ Тер Намаг илгэсмн». ²⁰ Иисус Бурхна Бичгиг хаачкад, тенд церглжэх күннд өгэд ормдан суув. Хурлд бээсн улс нүдэрн Иисус тал ширтж хэлэцхэв. ²¹ Цааранднь Иисус эклэд:

— Эндр тадниг соңсн цагт эн өэлдхл күзв, — гив.

²² Цуһар энүг чик гиһэд, Иисусин амарн келсн һээхмжтэ үгмүдиг өврцхэв:

— Эн Йосипин көвүнлм! — гиж өмтн сурцхав.

²³ Иисус теднд:

— Тадн Нанд эрк биш «Эмч, Бийэн эдгэ!» гидг үлгүр келхит. «Капернамд болсн юмна тускар бидн соңславидн, тиигж Эврэннъ төрскн назртан чигн ке!» гиж тадн келхит. ²⁴ Зуг Би таднд үнэр келжэнэв, ямаран чигн өэлдэчиг төрскн назртнь өэлдэч гиж тоолдмн биш. ²⁵ Элья өэлдэч бээсн цагт Израильд кесг белвсн күүкд улс бээсмн. Тиигхд һурвн жил дундур хур орлго, назр деер ик харһилт болв. ²⁶ Зуг Бурхн Элиг талдан күүкд күүнүр йовуллого, Сидона өөр бээсн Цэрепэт хотна нег белвсн күүкд күүнүр илгэсмн. ²⁷ Израильд Элиша өэлдэч бээсн цагт арсна хальдвр гемэр кесг улс гемтсн бээж, зуг Найман гидг сирий келн күүнэс ондан күн цеврдсан уга бээж, — гив.

²⁸ Хурлд бээсн цуг улс энүг соңсад юир икэр уурлцхав. ²⁹ Тедн цуһар ормасн өсрж босад, Иисусиг балхснас гарнаад, уулын ора деер авч ирэд зогсав. Назарет тер уулын ора деер бээж. Өмтн Иисусиг ик уул деерэс түлкж унхаар седв. ³⁰ Зуг Иисус өмтнэ заагар нарад, хотнас цааран темцэд йовж одв.

Капернамин хурлд

³¹ Иисус Һалилья назрт бээсн Капернам гидг хотнур ирэд, бемб өдр өмтнд Бурхна ном умшж сурхв. ³² Цуһар Терүнэ ном

сонсад өврэд бээцхэв, юнгад гихлэ, Иисусин келсн үгин ик күчнь медгдв. ³³Хурлд нег хар сэкүстэ күн бээж. Генткин тер ик дууhaar хээкрэд:

³⁴— Э-э! Назаретас ирсн Иисус, маднас Танд юн кергтэв? Та мадниг уга кехэр ирвт? Би Таниг медв! Та Бурхна Өрүн Күнт! — гиж кель.

³⁵— Тагчг бэ! Эн күнэс гарч әрл цааран! — гиж Иисус терүг хөрж кель.

Хар сэкүсн тер күүг өмтнэ нүднд назр deer шивэд, терүнэ дотрас бийднь хорлтан келго гарч одв. ³⁶Цуhaar өврэд нег-негн-дэн келцхэв:

— Эн юн гидг юмн болхмб? Энтийн ик юоста болн күчтэ, нам хар сэкүсдт зэрлг өгнэ, теднь әрлэд йовж одна! — гицхэв.

³⁷Тиигэд Иисусин туск зэнг тер нутгар тархагдв.

Иисус олин эмтиг эдгэснэ тускар

³⁸Иисус хурлас нарад, Шимона герүр йовв. Шимона хадм экнь ик халута бээж, терүнд нөкд болыч гиһэд цуhaar Иисусиг эрж сурцхав. ³⁹Күүкд күүнүр өкэхэд, Иисус халунь хэртхэ гиж зэрлг өгв, тиигэд тер халу дөрдгэн уурв. Тер дарунь күүкд күн босад, хотан белдв. ⁴⁰Нарн суух кемд өмтн Иисус тал кесг өвчтэ улсиг авч ирв, Иисус күн болһнд һаран күргж эдгэв. ⁴¹Кесг өмтнэ дотрас тедниг эзлсн хар сэкүсд хээкрлдэд гарцхав. Болв тедн:

— Чи Бурхна Көвүнч! — гиж бээглдцхэв.

Зуг Иисус тедниг хөрэд, эврэнн тускар келх зөв өгсн уга, юнгад гихлэ, тедн Иисусиг Христос гиж меддг бээж.

Иисус Йудьян назрт номан умшиж делгүлснэ тускар

⁴²Өрүн эртэр Иисус хотнас нарад аглн назрур йовв. Өмтн Терүг хээв. Тедн Иисус тал ирэд Терүг тэвшгонаар бичэ йовтн гиж эрв.

⁴³Зуг Иис:

— Би Бурхна юсна туск Сэн Зэнгиг талдан хотн болһнаар тархах зөвтэв, тер юнгад гихлэ, энүнэ төлэ Намаг Бурхн илгэв, — гиж кель.

⁴⁴Тегэд Тер Йудья нутгин хурлмудт Сэн Зэнг цээлнж делгүльв.

Исус түрүндүк сурхуульчиран дуудажана

5 Нег дәккүйдүү Иисус Генесәрет нууриң көвәд зогсв. Кесг әмтнүү Бурхна үгмүд соңхар нүрлдүү бәэцхәв.² Иисус усна көвәд хойр оңиң бәэсинь үзүү. Заңсчир оңиңас һарад гөлмән уһажацахала.³ Нег оңиңдүү Иисус орв. Тернү Шимона оңиң бәэж. Иисус оңиңциг усна көвәнгөс цааран түлктн гижиш сурв. Дәккәд Иисус оңиң дотр сууңад әмтиг сурв.⁴ Иисус номан умшүү төгсөчкәд Шимонд:

— Нууриң гүүнүр усчад, гөлмән уснад хайтн, — гив.

⁵ Шимон хәрүднүү:

— Багш, бидн сөөни дуусн көдләд, нег чигн заңс бәрж авч чадсан угавидн, зуг ода би Тана келсәр кенәв, — гижиш кельв.

⁶ Тедн гөлмән татад, дегд дала заңс бәрж авцхав. Гөлмән заңсар икәр дүүрәд тасрн гив.⁷ Өөрк оңиңдүү бәэснүү үүрмүйтән дем болтн гижиш тедн докъя өгв. Наадксны өөрдүв, хойр оңиңни заңсар дүүрәд уснад чивн гив.⁸ Шимон Пётр энүүг үзәд, Иисусин көлднүү унад:

— Деед Эзң минь, намаг энд үлдәтн! Би килнүтәв! — гижиш кельв.

⁹⁻¹⁰ Пётр, Зебедана көвүд Яков болн Йохан ах дүү хойр болнан чигн заңсчир дала заңс үзәд икәр әэцхәв. Иисус Шимонд:

— Бичә ә! Эн өдрәс авн чи әмтиг бәрж авдг күн болхич, — гижиш кельв.

¹¹ Тедн хойр оңиңдан уснаас һарһүү авад үлдәнгөд, Иисусин ардас даахцхав.

Арсна гемтә күүг әдәллии

¹² Иисус нег хотнад бәэж, Терүнә өөгүр арсна гемәр өвчтә нег күн йовж. Тер Иисусиг үзәд, һазр әлкәдүү унад:

— Деед Эзң, намаг гемәсм цеврлүх саната болхла, цеврлтн! — гижиш эрж сурв.

¹³ Иисус терүнд һаран күргәд:

— Чамаг цеврлүх санатав. Цеврд! — гив.

Тер дарунь күн арсна гемәсн әдгв,¹⁴ болв Иисус терүнд иигж зәрлүг болв:

— Цуг энүнә тускар күүнд бичә кел, зуг гелн тал одад бийэн үзүл, болв әдгсн төләдән Мошен заканаар Бурхнад тәкл тәк. Терүгәрн чи әмтнад әдгсән медүлхич, — гив.

¹⁵Исусин туск зэнг өдр ирвэс улм ик өргнэр тархагдв. Терүн тал өмтн ик олар йовдг болв, цуhaar Терүнэ ном соңсхар болн гемэн эдгэхэр ирдг бээсмн. ¹⁶Исус болхла бээж-бээжэхэд аглн назр тал йовад, Бурхнд зальврдг бээсмн.

Нар-көлн тэкрен күүг эдгэлн

¹⁷Нег дэкж, Иисус өмтиг сурхжасн цагла, паршмуд болн ном цээлнэчир һалильяс, Йудьяс, Ерусалимас болн нань чигн хотн болхиас ирэд, бас Терүг соңсла. Иисус Бурхна күч авад, гэмтэ өмтиг эдгэдг бээсмн. ¹⁸Нег цөөкн үүн девскр деэр кевтсн, нар-көлн тэкрен күүг авч ирэд, гер дотр оруулж Иисусин өмн тэвхэр седж. ¹⁹Зуг герт дала өмтн бээсн төлэд тедн орж чадлго, герин ора deer haрад, deerig цоолж хамхлад, тэкрен күүг девс-кртэ хамдны ора deerэс Иисусин өмн буулж тэвцхэв. ²⁰Иисус теднэ итклинь үзэд, гэмтэ күүнд:

— Көвүн! Килнцн тэвгджэнэ, — гиж кельв.

²¹Паршмуд болн ном цээлнэчир Терүг бурушаад дотран:

— Эн үүн бийэн Бурхнд тоолжана. Эн үүн кен болхмб? Бурхнаас талдан кен күүнэ килнц тэвж чадмб? — гиж ухалв.

²²Иисус теднэ ухалсн санаг медэд:

— Тиим ухан юнгад таднд оржахмб? — гиж кельв.

²³— Ю келсн амр болх, «Чини килнц тэвгдв», эс гиж «Босад йов»? ²⁴Зуг Би, Күмни Көвүн, назр deerk улсиг килнцэсн haphx йостав гиж таднд медүлхин төлэ келжэнэв, — гив.

Дэкэд Иисус тэкрен күүнд:

— Соңс Намаг! Бос! Эврэннэ девскрэн авад хэр! — гив.

²⁵Тер үүн дарунь босад, девскрэн авад, Бурхиг магтад герүрн йовв. ²⁶Цуhaar өврэд Бурхиг тууруулв. Цуг энүг үзсн өмтн сүрдцхэв:

— Эндр ик өвэрц юм бидн үзвидн, — гиж тедн келцхэв.

Иисус Левиг дуудсна тускар

²⁷Энүнэ хөөн тер герэс haрад, Иисус Леви гидг кү үзв. Тер өмтнэс алв цуглудг үүн бээж. Леви тамнин герин өөр сууж.

— Намаг дахад йов! — гиж Иисус терүнд кельв. ²⁸Леви цуг юмиг үлдэхэд, Иисусиг дахв. ²⁹Дэкэд тер Иуст нерэдж гертэн ик нэр кев. Тер нээрт алв цуглудг кесг улс болн талдан чигн өмтн ирцхэв. Тедн Иуста хамдан хот uuhad нээрлцхэв. ³⁰Паршмуд болн закана багшнр дурго болад, Иисусин сурхуульчнрас:

— Тадн, алв цуглулдг килнцтэ өмтнлэ яһад хот уужахмт? — гиж сурцхав.

³¹ Тедниг сурхульчирас ю суржахинь соңсад, Иисус иим хэрү өгв:

— Эрүл күүнд биш гемтэ күүнд эмч кергтэ болдмн. ³² Би чик седклтэ өмтнүр биш килнцтэ өмтнүр килнцтэ жирхлэн үлдэтн гихэр ирв, — гив.

Мацг бэрлінә тускар

³³ Тиигэд тедн Иисусас:

— Юнгад Йохана болн паршмудын сурхульчир дару-дарунь мацг бэрэд зальврана, болв Тана сурхульчир болхла оньдин хот ууһад бээнэ? — гиж сурв.

³⁴ — Хүрмин гиичирлэ үргн бээхлэ, теднэр мацг бэрүлж болхий? — гиж Иисус хэрү өгв.

³⁵ — Зуг цагнь ирхлэ, үргиг теднэс салж авхла, тер цагт тедн мацг бэрэд бээх, — гив.

³⁶ Иисус теднд иим үлгүр келж өгв:

— Кен чигн шин хувцнаас таслж авад, хуучн хувцндан халас тэвхш. Кемр тиигэд кехлэ, тер шин хувцан чигн үрэх, болв тер халаснь хуучн хувцнчн зокшго. ³⁷ Кен чигн хуучн бөрвд үүчэн авчах чаһр кедмн биш. Кемр тиигж кехлэ, тер чаһрнь деврэд нархла, бөрвнь шуурад, чаһрнь асхрад, бөрвнь үрж одх. ³⁸ Үүчэн авчах чаһриг шин бөрвд кедмн. ³⁹ Болв кен чигн хуучн чаһр ууһад үүчэн авчах чаһр суршго, юнгад гихлэ, хуучн чаһр шин чаһрас deer гиж келх.

Сурхульчир бемб өдр тэрэнэ толнаас таслж авсн

6 Бемб өдр Иисус цаһан буудя тэрсн һазрин өөгүр йовж, сурхульчирнь цаһан буудян толнаас таслж авад һааран үүлж идцхэв. ² Паршмудас зэрмнү:

— Тадн яһажахмт? Бемб өдр тиим юм кех зөв угат! — гиж келв.

³ Иисус теднд иигж хэрү өгэд:

— Давид эврэннэ үүрмүйтэн өлн бээсн цагтан ю кесинь та умшвт? ⁴ Тер Бурхна герт орж ирэд, Бурхна өмн тэвсн өдмгиг авад эврэн идэд бас өөрк үүрмүйтэн өгв. Зуг тер өдмгиг һанцхн гелигүд идх зөвтэ бээж, — гив.

⁵ Аштнъ Иисус:

— Күмни Көвүн бемб өдрин Эзн мөн, — гиж келв.

Эмн уга һарта күүг эдгэлүүн

⁶ Бас нег бемб өдр Иисус хурлд ирэд, цугларсн өмтнд Бурхна ном зааж сурьла. Тенд барун һарнь өмн уга нег күн бээж. ⁷ Закана багшнр болн паршмуд Иисусиг бемб өдр кү эдгэхлэ, гэмшэхэр Терүг гетэд сууцхав. ⁸ Иисус тедниг ю ухалжахинь медэд, өмн уга һарта күүнд:

— Бос! Өмэрэн һар! — гив.

Тер күн босад өмэрэн һарв. ⁹ Тийгхлэнь Иисус теднэс:

— Би таднас суржанав, бемб өдр күн сэ кех йостай? Аль му кех йостай? Күүг үклэснэ харсж авхмб эс гиж алхмб? — гиж сурв.

¹⁰ Иисус өмтиг эргж хэлэхэд:

— Һаран сунх! — гив.

Тер күн һаран сунхад, дарунь эдгв. ¹¹ Паршмуд болн закана багшнр дурго болад, дэгд икэр уурнь күрв. Тедн хоорндан Иисусиг яахмб гиһэд күүндцхэв.

Арви хойр апостолмуд

¹² Тер өдрмүйт Иисус уулын ташуд ирэд сөөни дуусн Бурхнд зальвр. ¹³ Өр цээхлэ, Тер эврэннү сурхульчирлан дуудж, теднэс арви хойр кү онц йилгэж авад, тедниг апостолмуд гиж нерэдв. ¹⁴ Шимон (Иисус терүнд Пётр гидг нер өгв), Шимона дү Андрей, Яков, Йохан, Пилип, Бар-Толма, ¹⁵ Матай, Томас, Алпана көвүн Яков, зилот багин гешүн Шимон, ¹⁶ Яковин көвүн Йуда, Йуда Искериот (сүүлднүн тер урвач болв).

Йөрэл болн харал

¹⁷ Иисус теднлэ хамдан дорагшан йовж, тегш назрт зогсв. Тенд дала сурхульчирнү цугларцхав. Йудьяс, Ерусалимас, тенгсин шидрк Тир Сидон гидг назрас ирсн олн өмтн цугларцхав. ¹⁸ Зэрмн Иисусиг сонсхар болн бийэн эдгэхэр ирж. Хар сэкүснд эзлгдсн өмтн бас ирэд эдгдг бээсмн. ¹⁹ Цуһар Иуст һаарн күрхэр зүткдг бээсмн. Юнгад гихлэ, цуг өмтиг эдгэдг күчн Терүнэс һардг бээж. ²⁰ Иисус Эврэннү сурхульчирлан ширтж хэлэхэд келв:

— Яду өмтн — буйн-киштэ! Тадн Тенгрин орна улст! ²¹ Өлсжэсн өмтн буйн-киштэ! Цагнь ирхлэ, цадхит! Уульжасн өмтн буйн-киштэ! Цагнь ирхлэ, байрлхит! ²² Күмни Көвүнэс көлтэ

кемр таднд дурго болхла, көөхлэ, му келхлэ, неритн үутаж муурхла, ²³тер өдт байстн! Байран дүүртн! Тенгрин ачлвр тадниг deer күлжэнэ. Эн улсин өвк экцнр өэлдэчнртиим юм кесмн. ²⁴Зуг байн өмтн зовлнган эдлхит! Авх юман авчквт! ²⁵Цадхлн өмтн зовлнган эдлхит! Цагнь ирхлэ, тадн хархиж өлсхит! Ихэжэх өмтн зовлнган эдлхит! Цагнь ирхлэ, оркрад уульхит! ²⁶Тадна тускар сээнэр келхлэ, басл зовлнган эдлхит! Тиим кевэр эднэ өвк экцнр худл өэлдэчнрин тускар сээнэр келлэ!

Эврэнн өшэтндэн дурта болтн

²⁷Таднд, намаг соңсн өмтнд, Би келжэнэв: Эврэнн өшэтндэн дурта болтн, таднд дурго күүнд сэ кетн. ²⁸Тадниг харасн өмтиг йөрэтн, тадниг му келсн күүнэ төлэ зальвртн. ²⁹Нег халхартн күн ташхла, дарук халхан өгтн. Кемр күн тадна deerк хувцитн булахла, дотрк бээсн кийлгэн чигн тээлэд өгтн. ³⁰Сурсн күүнд өгэд бээтн. Кемр таднас ямаран чигн күн күчэр юм булахад авхла, буласн юмиг бичэ нектн. ³¹Өмтн нанд тиим юм кех зөвтэ гиж санжахла, тиим юм бийстн өмтнд кех зөвтгэт. ³²Тадниг таасж дурлсан күүнд тадн дурта болхла, тана ачтн юмб? Янад гихлэ, килнцтэ өмтн бийдэн тааста күүнд дурлна, тиим эсий?

³³Кемр таднд нөкд болсн өмтнд тадн нөкд болжла, тана ачтн юмб? Килнцтэ өмтн бас килнцтэ өмтнд мөнгэр өгийэ өгнэ, болов дэкэд хэрүхинь кезэ өгх гиж күләхлэ, ачтн юундв? Килнцтэ өмтн бас килнцтэ өмтнд мөнгэр өгийэ өгнэ, болов дэкэд хэрүхинь кезэ өгх гиж күләнэ. ³⁵Зуг тадн эврэнн өшэтндэн дурта болх зөвтэт, теднд нөкд болад өгийхинь өгтн, зуг өрэн бичэ нектн. Тиигхлэ тана ач ик болх, тадн Деед Бурхна үрн болхит, юнгад гихлэ, ханлт уга, хар саната өмтнд Бурхн бас сэ кенэ. ³⁶Эврэнн Эцк Бурхнла өдл өршэнгү буйнч седклтэ болтн!

³⁷Кү бичэ гемшэнтн, тадниг Бурхн гемшэхмн уга. Күүг бичэ бурушатн, тадниг Бурхн бурушахмн уга. Өмтн бурухинь тэвтн, тиигхлэ тадна буруг Бурхн бас тэвх. ³⁸Өгэд бээтн, таднд өггдх. Таг дүүргэд, deerс дараад, тана хормад асхад оркх. Ямаран кемжэхэр тадн кемжэлнэт, тиим кемжэхэр тадниг кемжэлх.

³⁹Цаарандн Иисус үлгүрлэд иижж кель:

— Сохр күн сохриг дахулж чадхий? Тедн хоюрн нүкнд унх, тиим эс мөний? ⁴⁰Сурнульч эврэнн багшас deer биш, зуг кен чигн номан төгсэж дасхла, эврэнн багшла өдл болх. ⁴¹Ахинн

толһадк өвс үзэ бээж, эврэннъ толһадк өвр яһад эс үзнэч? ⁴² Эврэннъ толһадк өвр үзлго бээчкэд, «Ах, чини толһадк өвс авч хайнав» гиж яһж чи келж чадхмч? Хойр чирэтнр! Түрүлэд толһадк өврэн һарһж хайчкад, тегэд ахиннъ толһадк өвс яһж хайхинь медхич.

Модн боли зер-земши

⁴³— Сэн модн му темс өвшгог, болв му модн сэн темс өгдмн биш. ⁴⁴ Модн темсэрн медгднэ. Көглэс инжр таслж авад, таслж авч болдго биший, тедү мет хатханчгас уста үзм авч болдмн биш. ⁴⁵ Цаһан саната күн зүркндэн хадһлсн сээнэс сө һарһна. Хар саната күн зүркндэн хадһлсн муунаас мү һарһна. Зүркнд бээсн юмн келнд илрдмн.

Хойр ул

⁴⁶— Ю хээж тадн Намаг «Деед Эзн, Деед Эзн» гиһэд дууднат, зуг Мини келсн юм күцэхшит? ⁴⁷ Нан тал ирэд, үгм сонсад, Мини келсэр үүлэн күцэдг күүг кенлэ дүнцүлж болхинь Би ода келж өгнэв. ⁴⁸ Тийм күн гүүнэр назр малтад, чолун deer үл тэвж герэн тосхсн күн мет. Усн деврэд, эргэсн һарад, гер deerнь асхрхла, тернь көндрсн уга, тер юнгад гихлэ, гер батар тосхгдсан бээж. ⁴⁹ Үгм сонсв чигн Мини келсэр үүлэн күцэдго күүг назр deer үл угаһар герэн тосхсн күүнлэ дүнцүлж болхмн. Усн деврэд эрс deerнь асхрхла, терүнэ гернь нурад хамхрж одсмн. Тер гер бээсн ормд зуг хамхра модн чолун үлдж.

Римин нег цергин ахлачин зарциг эдгэлнн

7 Терүг сонссн өмтнд келсн үгэн төгсэхэд, Иисус Капернам балһснур йовв. ² Римин цергин ахлачин нег зарц ик күнд гемтэ болад, өнгрхиннъ өмн өргнд бээсмн. Цергин ахлач зарцдан йир хару бээсмн, ³ тегэд Иисусин тускар сонсад, тер Йудьян толнаачнриг Терүнүр илгэв. Иисус нааран ирэд, зарцм эдгэтихэ гиж суртн гив. ⁴ Толнаачнр Иисус тал ирэд:

— Эн күүнд нөкд кеж болжана. ⁵ Тер мана келн-өмтнд дурта, маднд хурл тосхж өгв, — гиж тедн икэр шунж сурв.

⁶ Иисус толнаачнриг дахад йовв. Заасн герүр өөрдж йовхла, цергин ахлач үүрмүдэн өмнэснь илгэхэд, теднэр дамжуулж келүль:

— Деед Эзн, бичэ зовтн, Таниг гертэн оруулх чигн нанд зөв уга. ⁷Тегэд чигн би эврэн өмнэсчн гарсан угав. Би тиим зөв угав гиж санжанав. Негхн үг келтн, мини зарц дарунь эдгх. ⁸Би эврэн күүнэ медэнд бээнэв, мини медэнд бас цергчнр бээнэ. Негнднь би «Йов» гинэв, тер йовна, даруқднь: «Нааран йов» гинэв, тер ирнэ. Зарцдан би: «Энүг ке» гинэв, тер мини келсэр кенэ.

⁹Исус келсн үгинь соңсад, дегд икэр өврв, дэкэд ардаснь даажж йовсн олн өмтн тал эргэд хэлэчкэд:

— Израиль нутгт чигн тиим ик сүзг Би үзэд угав, — гив. ¹⁰Илгэсн элчирнь хэрж ирхлэрн, зарц эрүл-менд бээсинь үзүүхэв.

Наин гидг хотнд белвсн күүкд куүнэ көвүүниь эмдрилн

¹¹Энүнэ хөөн Иисус Наин гидг хотнур йовв. Терүнэ өөр сурхульчир болн нань чигн өмтн бээцхэв. ¹²Исус хотна үүднүр өөрдж йовсн цагт өмтн өнгрсн кү оршахар авч йовсн бээж. Нег белвсн күүкд күүнэ ор һанцхн көвүн өнгрж. Тер күүкд күүнлэ хамдан кесг хотна өмтн йовцхаж. ¹³Деед Эзн экинь үзэд, терүнд сана зовад:

— Бичэ ууль, — гиж Тер кель.

¹⁴Исус өнгрсн күүнүр өөрдэд, оршалына яршгт наран күргв. Терүг авч йовсн өмтн ормдан зогсв.

— Көвүн минь! Би чамд «Бос!» гижэнэв, — гив.

¹⁵Өнгрсн көвүн толхайсан өндөлж суунаад эклэд үг кель, Иисус терүг экднь даалнв. ¹⁶Эмтн йир икэр сүрдцхэв. Тедн Бурхиг магтад:

— Мадн дунд алдр өэлдэч бээнэ! Эврэннъ келн-эмтндэн нөкд болхин төлэ Бурхн бууж ирв! — гиж келцхэв.

¹⁷Исусин тускар зэнг Йудья нутгар болн өөрк һазрагар делгүдэн тархагдв.

Үснөд кирслдг Йоханас ирсн элчинр

¹⁸Йохана сурхульчир терүнд Иисусин кесн йовдлмуудын тускар келхлэ, Йохан сурхульчир дундас хойринь дуудж авад, ¹⁹Деед Эзнүр одад иижж сурти гиж илгэв:

— Бурхнас ирх зөвтэ күн Та мөнвт? Аль бидн талдан кү күлэхмб?

²⁰ Элчнр Иисус тал ирэд:

— Уснд кирслдг Йохан мадниг иим юм суртн гиж Танур илгэв: «Та Бурхнас ирх зөвтэ күн мөнвт? Аль бидн талдан кү күлэхмб?» — гиж сурцхав.

²¹ Иисус тер цагт кесг өвчтэ, гемтэ, хар сэкүстэ өмтиг эдгэдг бээсмн. Кесг сохр өмтнэ нүдинь секэд, хара орулдг бээсмн.

²² Тер элчнрт иим хэрү өгв:

— Йоханд хэрү ирэд үзсэн, сонссан цугтаинь келж өгти: сохр өмтн үздг болна, доһлнгнь йовна, арсна өвчтэнь гемэsn цеврднэ, дүлэ күн соңсдг болна, өнгрснь өмдрнэ, угатя өмтнд Сэн Зэнг цээлдүж тархана. ²³ Нанд итксн өмтн итклэн эс геехлэ, буйн-кишгтэ болхмн, — гив.

²⁴ Йохана элчнриг йовсна хөөн Иисус өмтнд Йохана тускар иигж кель:

— Эжго көдэ назрур ю хэлэхэр тадн йовсмт? Салькнд нээхлсн хулсигий? ²⁵ Ю хэлэхэр тадн йовсмт? Байн, үнтэ хувц өмссн кү хэлэхэрий? Уга. Тер юнгад гихлэ, байн үнтэ хувц өмсдг өмтн хаана бээшид бээдмн. ²⁶ Ю үзхэр тадн одсмт? Ээлдэчиг? Э, э. Йохан ээлдэчэс deer күн, гиж Би таднд келжэнэв. ²⁷ Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ бээнэ: «Би зэнгчэн урдасчин илгэнэв. Тер урдасчин Чини хаалжинь белдх».

²⁸ Эн орчлн deer төрсн өмтн дунд Йоханас ик алдр күн уга билэ гиж би таднд келжэнэв. Зуг Бурхна орн-нутгт бээсн хамгин бичкн тэрүнэс ик алдр. ²⁹ Кесг өмтн болн алв цуглудг улс Йоханыг соңсад, Бурхиг магтад, Йоханар уснд кирслгдв.

³⁰ Паршмуд болн закана багшнр уснд эс кирслгдсэрн Бурхна таалыг эвдв.

³¹ — Эн мана цагин өмтиг юунла дүнцүлж болхмб? Эдн кениг дурасмб? ³² Тедн базрт суусн бичкн күүкдлэ әдл. Эн өмтн нег-негндэн иигж хээкржэсн бичкдүд мет: «Бидн таднд бүрэ бүшкүрэй айс татдг билэвидн, тадн биилдго билэт, бидн таднд нашута дуд дуулдг билэвидн, зуг тадн уульдго билэт». ³³ Уснд кирслдг Йохан ирнэ. Тер өдмг иддго, чаһр уудго күн. Терүнэ тускар хар сэкүстэ күн гиж тадн келнэт. ³⁴ Би, Күмни Көвүн, ирв. Би чаһр уунав, хот иднэв. «Хотд дурта чаһр уудг күн, алв цуглулгчин болн килнцтэ өмтнэ үр» гиж тадн келнэт. ³⁵ Бурхна цеџн ухаг седклдэн орулсн күн болһн энүг үнн болдгиг лавлна, — гиж Иисус кель.

Шимона герт Исусин көлд тос түрксн күүкд күн

³⁶ Нег парш Исусиг тоохар герүрн дуудв. Исус паршин гертал ирэд, ширэн өөр суув. ³⁷ Тер хотнд бээдг килнцтэ нег күүкд күн Исусиг паршин герт хот уужахинь медчкэд, гипс шаввар үеен буһшт каңкнсн сээхн үнртэ тос авч ирэд, ³⁸ Исусин ард зогсад уульв. Һарсан нульмсн Исусин көл deer дусад ноожад бээв. Тийгхлэ тер күүкд күн Исусин көлинь эврэннүүсәрн арчад, үмсэд, каңкнсн үнртэ тос deerэснүү кеж түркв. ³⁹ Исусиг дуудсан парш цуг энүг үзэд дотран санв: «Кемр эн күн ээлдэч болсан болхла, Бийинь көндэжэсн күүкд күүг кен гидг күүхинь медх билэ. Эн күүкд күн килнцтэлм». ⁴⁰ Тийгхлэ Исус паршд:

— Шимон, Би чамд нег юм келхэр седжэнэв, — гив.
— Келтн, Багш, — гиж тер хэрг өгв.

⁴¹ — Хойр күн нег ээнд өртэ бээж, — гиж Исус эклв, — Негнь тавн зун мөнг өгх зөвтэ бээж, наадкн — тэвн. ⁴² Зуг теднд мөнгн уга болад, тегэд эзнь теднө өринь хэргүлв. Эн хойр күүнэс кень ээндэн икэр дуртга болхмб?

⁴³ — Мини санаһар, кенэ өрнь ик, тернь ээндэн икэр дуртга болх, — гиж Шимон хэргүднүү кель.

— Чикэр санжанач, — гиж Исус кель.

⁴⁴ Дэкэд Тер күүкд күүнүр зааһад, Шимонд иижж кель:

— Чи эн күүкд күүг үзжэнч? Би чини герт ирв, чи нанд көлэн ухах ус чигн кеж өгсн угач, эн болхла мини көлм нульмсарн ухаад, үсәрн арчж хагсав! ⁴⁵ Чи мендлхлэрн Намаг үмссн угач, эн күүкд күн болхла Намаг герт орж ирснэс авн Мини көлм зогслго үмсэд бээнэ. ⁴⁶ Чи мини толнаадм олив тосар түрксн угач, эн болхла үнтэ каңкнсн үнртэ тосиг Мини көлдм асхад бээнэ. ⁴⁷ Ягад эн тиим ик дуртга болгын Би чамд келсв. Энүнэ дала килнцн тэвгдв, тегэд чигн эн икэр дурлна. Бан килнцтэ күүнэ килнцн тэвгдхлэ, тер баһар дурлна.

⁴⁸ Дэкэд Исус күүкд күүнд кель:

— Чини килнцчин тэвгдв.

⁴⁹ Наадк гиичир:

— Эмтнэ килнц чигн тэвдг эн кен болжахмб? — гиж санцхав.

⁵⁰ Исус болхла, күүкд күүнд:

— Чини иткл чамаг аврв. Менд йов! — гиж кель.

Исусиг дахж үйөсн үүржд үлс

8 Энүнэ хөөн Иисус балысд-селэдэр эргэд үйовад, Бурхна үйосна туск Сэн Зэнг цээлж тархав. ² Терүнлэх хамдан арви хойр сурхульчир боли нег цөөкнүү күүкд үлс үйөсмн. Тедн дунд зэрмийн хар сэкүснэс сулдсан, зэрмийн гемэс эдгсн бээж. Долан хар сэкүснэс сулдсан Магдален хотна Марий, ³ Херодын герин Хуза гидг наардачин аваль Йохана, Сусанна боли нань чигн күүкд үлс теднд мөнгэр дөн болж үйөсмн.

Тэрэ тэрсн үүрнэ тускар

⁴ Оли зүсн хотнаас ирсн кесг өмтн Иисусин өөр ирж хурв, болов Тер өмтнд үлгүрлэд иигж келв:

⁵ — Нег күн тэрэ тэрхэр үйовж. Буудяг цацж хайхла, зэрмийн хаалх deer тусж унв, теднгүй өмтн көлэрн ишкэд уга кев, шовуд чонкаад идчкв. ⁶ Зэрмийн чолута назрт унв, урхларн усн баһ болад тедн хагсж одв. ⁷ Зэрм буудя урхсн хатханчг заагт унв, хатханчг улм нигтэр урнад, тер буудя бүтэд хатж одв. ⁸ Зэрмийн болхла сэн урхцта назрт тусв. Тедн урнад, буудя болхи зун холван ик урхц өгв, — гиһэд үгэн төгсэхэд, Иисус:

— Сонсхар седснь, сонстн! — гиж чанхур келв.

⁹ Терүнэ сурхульчир:

— Эн үлгүрин учр-утхнь юундв? — гиж сурхав.

¹⁰ Иисус теднд:

— Бурхна үйосна туск нууц медрл таднд өгсн билэ. Талдан өмтн хэлэхэд бичэ үзтхэ гиһэд, сонсад бичэ медтхэ гиһэд, Би теднд үлгүр олзлад келжэнэв. ¹¹ Эн үлгүрин чинрнь эн: буудя гисн — Бурхна уг. ¹² Хаалх deer унсн буудя гисн — иим өмтн, тедн Бурхна уг сонсна, зуг теднгүй иткж өмэн бичэ авртха гиһэд эрлг ирэд, теднэ зүркнэс Бурхна үгмүдиг булаж авад үйовж одна.

¹³ Чолута назрт унсн буудя гисн иим өмтн: тедн ик байртанаар уг сонсад, седклдэн авна. Зуг тер үгмүд унг-көрү уга экнлэ өдл болна. Эмтн тер үгд бичкин зуур иткнэ, зуг ик зовлын сөрлүн ирхлэ, тесж чадхш. ¹⁴ Зэрм өмтн Бурхна уг сонсна, зуг жирхлийн килмжд, зөөрт, байрт дарггад Бурхна үйоснд олзта биш болна. Тедн хатханчг заагт унсн буудя мет. ¹⁵ Сэн урхцта назрт унсн буудя гиснь — Бурхна уг сонсад, седклдэн хадхлад, бийэн батар тесвртэхээр бэрдг, дала урхц өгдг үлс, — гив.

Тэвцdeer бээсн шам

¹⁶ — Кен чигн шаман шатахад, сав дотр эс гиж орн дор тэвхш, зуг герт орж ирсн өмтн үзтхэ гиж терүг тэвц deer тэвнэ. ¹⁷ Нег чигн эс илдкгдсн нууц юмн уга, өмтнэс бултулж эс медүлсн нег чигн юмн уга. ¹⁸ Мини келсн үгиг оньган өгэд сонстн, юнгад гихлэ, бээснднь улм nemгдх; болв угааснь бээнэ гиж сансин чигн авгдх, — гиж Иисус кель.

Иисусин эк болн дүүнр

¹⁹ Иисус тал экнь болн дүүнрнь ирсмн, зуг өмтн дала болад, тедн Иисусур орж чадсн уга. ²⁰ Нег күн Иуст:

— Тана эк болн дүүнр наза зогсжана, тедн Таниг үзхэр седжэнэ, — гиж келнэ.

²¹ Иисус теднд:

— Бурхна үг күцэхэд соңжасн өмтн мини экм болн дүүнрм, — гиж кель.

Иисус наль салькиг зогсав

²² Тер өдрмүдин негнднь Иисус сурхульчиртан иижж кель:

— Эн нууриг натлад, телтр көвэд күрхмн.

Тедн онхц дотр орж суунад йовв. ²³ Нууриг натлж йовхларн Иисус унтж одв. Тер дарунь наль салькин көдлэд, онхц усар дүүрв, теднд чивх аюл учрв. ²⁴ Сурхульчир Иисус тал өөрдэд:

— Багш! Багш! Бидн уснд чивн гижэнэвидн, — гиж Терүг серүльв.

Иисус серэд, салькиг болн дольгаг хөрв. Салькин көдлхэн уурв, эргндк бээдл тогтив.

²⁵ — Тана иткл альдв? — гиж Иисус сурхульчирасн сурв.

Тедн ээхэд өврэд, нег-негнэсн сурцхав:

— Салькнд чигн, уснд чигн эн зэрлг болна, тедн үгинь соңсна. Кен гидг күмб эн?

Хар сэкүсэнд эзлгэсн күүг эдгэлн

²⁶ Тедн Һалильяс туслцаад бээх нуурин көвэд бээсн Геразин* гидг назрур онхцар күрэд ирв. ²⁷ Иисус онхцас нарад назр ишкхлэ,

* Ондан экн бичгт Гадарен гиж бичэтэ.

дала хар сэкүсөр эзлгдсн өөрк хотна нег күн Терүнд хархв. Кесгэс авн тер хувцн уга, чирм нүцкн бээхэд, өмтн бээдг герт биш кү оршадг хадын көндэд бээршдг бээсмн. ²⁸ Тер күн Иисусиг үзэд назр элкдж унад, му ду нарад хээкрв:

— Деед Бурхна Көвүн Иисус, нанас юн чамд кергтэв? Буйн болтха, бичэ намаг зова!

²⁹ Иисус хар сэкүснд: эн күүнэс гар гиж заксн учрас хар сэкүсн Иуст тиигж келж. Кесг дэкж хар сэкүсн тер күүг эзлдг бээсмн, тегэд чигн энүнэ гар-көлинь цевэр күлэд, бэрэнд суулж чигн тер күн цевэн хамхлад, хар сэкүснд көөгдэд, эжго назрт зулад йовж оддг бээсмн. ³⁰ Иисус терүнэс:

— Чини нерн кемб? — гиж сурв.

— Түмн, — гиж тер хэрү өгв, юнгад гихлэ, терүнэ дотр дала хар сэкүсн орсн бээж, ³¹ болв тедн Иисусиг йорал уга гүн назур мадниг бичэ йовул гиж эрв. ³² Тенд уулын ташуд ик дала нахас идшлж йовж, болв хар сэкүсд нахас дотр орх зөв сурв. Иисус теднд зөв өгв. ³³ Хар сэкүсд тер күүг үлдэхэд, нахас дотр орхла, нахас генткн чагчм эрг deerэс гүүхэд, нуурин уснд унад чивж одцхав. ³⁴ Наха хэрүлсн улс учрсн йовдлыг үзэд, балхсна өмтнд болн эргндк хотн болһнд бээсн улст энүнэ тускар келж өгв. ³⁵ Өмтн юн учрсийн хэлэхэр ирцхэв. Тедн Иисус тал ирэд, хар сэкүсдэс сулдсн күүг Иусин көлднх хувц-хунртахан эрүл ухата суусинь үзчкэд, дэгд икэр сүрдв. ³⁶ Тер күн яхж эдгсийн үзсн өмтн наадк өмтнд келж өгв. ³⁷ Геразин гидг назрин цуг өмтн икэр өэхэд, Иисусиг мана назрас цааран йов гиж сурцхав. Иисус онцг дотр орад, хэрү усчв. ³⁸⁻³⁹ Хар сэкүсдэс сулдсн күн Терүнлэ хамдан йовхар сурв.

— Герүрн хэр, Бурхн чамд ю кесинь өмтнд келж өг, — гиж Иисус хэрү өгэд, тер күүг герүрнй йовулав.

Тер күн йовад, эврэннъ хотна өмтнд Иисус терүнд ю кесинь кельв.

Яирин күүкиг өмдруулхн. Гемтэ күүжд күүг эдгэлхн

⁴⁰ Иисус хэрү ирхлэ, Терүг олн өмтн тосв. Янад гихлэ, тедн Иисусиг күлэв. ⁴¹ Хурлын толнач Яир гидг нег күн ирэд, Иусин көлднх унад, герүрм ирит гиһэд сурв. ⁴² Тер юнгад гихлэ, терүнэ ор наанцхн арви хойрта күүкн өнгрхин өмн өргнд бээж. Иисусиг тиигэрэн йовсн цагт кесг өмтн өөрнь нирглдв. ⁴³ Нег күүкд күн арви хойр жилдэн цусн наргдг гемтдг бээсмн. Тер эмчинт

цуг мөнгэн өгсмн, зуг нег чигн эмч төрүг эдгэж чадсн уга.⁴⁴ Күүкд күн Иисусур ардаснь өөрдэд, Терүнэ хувцнд наарн күрв. Тер дарунь цуснь наардган уурв.

⁴⁵ — Кен Намаг наарн көндэв? — гиж Иисус сурв. Цунаар: «Би көндэсн угав» гицхэв. Тиигхлэ Пётр келв:

— Багш! Тана эргнд дала өмтн бээнэ. Цунаар энд-тендэснь шахж дэвржэнэ.

⁴⁶ — Нег күн Нанур наарн күрв, тегэд Нанас күчн нарасинь Би меддв, — гиж Иисус хэрүднүү келв.

⁴⁷ Тиигхлэ күүкд күн өмтнд бийэн медүллго бээж чадшгохан үзэд, Иисус тал өөрдэд, көлднү чичрэд унв. Оли өмтнэ өмн тер янж Иуст наарн күрэд, тер дарунь эдгсэн келж өгв.⁴⁸ Тиигхлэ Иисус терүнд келв:

— Күүкн минь! Чини иткл чамаг эдгэв. Амулн менд йов!

⁴⁹ Иисус үгэн төгсэхэд уга бээтл Яир гидг хурлын толначур гертэснь элч ирэд:

— Чини күүкнин өнгрж одв, Бапшиг бичэ үүмүл, — гиж келв.

⁵⁰ Иисус энүг сонсад, Яирд:

— Бичэ э, итк, болв күүкнин эдгх, — гиж келв.

⁵¹ Яирин герүр ирчкэд, Иисус кү тэвсн уга, зуг Пётрлэ, Йоханла, Яковла болн күүкнэ эк-эцклэ гер дотр орв.⁵² Өмтн күүкн өнгрж одв гиһэд оркрад ууляд бээцхэв.

— Бичэ уультн, эн күүкн өнгрсн уга, зуг унтж кевтнэ, — гиж Иисус келв.⁵³ Цунаар Терүнэ үгд инэлдцхэв, юнгад гихлэ, тедн күүкиг өнгрсинь медсн бээж.⁵⁴ Иисус күүкиг нараснь авад:

— Күүкн, бос! — гив.

⁵⁵ Күүкнэ цогцднүү сүмсн орад, тер дарунь босв. Иисус:

— Күүкн хот өгтн, — гив.

⁵⁶ Эк-эцкнэй ийр икэр өврв, зуг Иисус:

— Цуг энүнэ тускар күүнд бичэ келтн, — гиж закв.

Арви хойр апостолмуд

¶ Иисус арви хойр сургульчиран цуглудад, теднд цуг хар сэкүсдиг нариж көөх болн өмтнэ гэм эдгэх күч болн йос өгв.² Дэкэд тедниг Бурхна йосна тускар ном умшж тархахин төлэ болн гемтэ өмтиг эдгэхин төлэ илгэв.

³ — Хаалнд юм бичэ автн: тайгчн, түнгрцгчн, өдмгчн, мөнгнчн, сольдг хувцн бичэ автн.⁴ Ямаран герт орв чигн хотнас наартл

тэндэн үлдтн. ⁵ Кемр өмтн таднig эс оруулла, тадн тер хотнас гарч йовхларн, көлин тавгт наалдсан шоранинь сажад гарти. Тер темдг теднэ гемин герч болж гарх, – гиж Иисус сургульчнртан кель.

⁶ Тийгэд сургульчнр хотн болгниг эргж йовад, Сэн Зэнг тархаж, кесг өмтиг делгүдэн эдгэж йовсмн.

Херодын үүмлнн

⁷ Эн йовдлмудын туск зэнг Һалильян Херод гидг гардачд чигн күрв. Херод Иисусин тускар ю ухалхан медж чадлго бээв, юнгад гихлэ, Иисусин тускар оли зүсн зэнг сонсгдв. Зэрмнь Терүг үксн Йохан өмдрв гиж, ⁸ зэрмнь – Элья ирж гив, зэрмнь болкла кезэнк өэлдэч өмдрж гиж келсмн. ⁹ Херод:

– Йохана толһанинь би хээчлэ хархууллав. Иим зэнг кенэ тускар нанд сонсгдад бээдг болхв? – гиһэд, Иисусиг үзх aph хээв.

Тавн миңнн кү цадхлнн

¹⁰ Апостолмуд хэрж ирэд, цуг կүцэн кергэн Иуст келж өгв. Тедниг дахулад, Иисус Бетсэд гидг хотна өөр бээсн нег эжго назур күрэд ирв. ¹¹ Эмтн цуг энүг медэд, Терүг дахшав, Иисус теднлэ мендлэд, Бурхна йосна тускар келэд, эдгэх кергтэ өмтиг эдгэв. ¹² Өдр чилэд ора болж йовла, арви хойр сургульчнр Тे-рүнүр ирэд:

– Эн өмтиг өөрк хотдар болн селэдэр йовултн. Тедн бийдэн хонх назр болн уух хот олж автха. Бидн эжго назрт бээхэлм, – гив.

¹³ Иисус теднд:

– Тадн бийстн эднд хот өгти, – гив.

Хэрүдн сургульчнр кель:

– Манад тавхн өдмг болн хойрхн заһсн бээнэ. Йовад цуг эн өмтнд хот хулдж авхмн боловза? – гив.

¹⁴ Тенд тавн миңнн үүн бээсмн, зуг Иисус сургульчнртан:

– Эн өмтиг йилж авад, тэвэдэр назрт суултн, – гив.

Сургульчнр Иисусин келсэр кев. Цуһар тийгэд сууцхав. ¹⁵⁻¹⁶ Иисус тавн өдмг болн хойр заһс авад, тенгр хэлэхэд, Бурхнд ханлт өргв. Тийгчкэд өдмгиг өнг-өнгэр хүйль. Иисус сургульчнрт хот өгв, тедн өмтнд түгэв. ¹⁷ Цуһар хотынь идэд цадв. Сургульчнр болхла үлдсан хотынь цуглулхла, арви хойр сав дүүрн болв.

Пётрин илднъ келснъ

¹⁸ Нег дэкж Иисус ханцарн зальвржала. Сурхульчир Терүнлэ бээлэ. Тер сурхульчирасн:

— Эмтн Намаг кенд тоолжана? — гиж сурв.

¹⁹ Тедн иим хэрү өгв:

— Зэрмнь Таниг уснд кирслдг Йоханд тоолна, зэрмнь Таниг Элья тинэ, зэрмнь болхла ик кезэнэ бээсн өэлдэч ода өмдрж гиж келнэ.

²⁰ — Тадн Намаг кенд тоолжант? — гиж Иисус сурв.

Пётр:

— Та Бурхна Христос, — гив.

Иисус эврэннъ үжлийн тускар өэлдж келснъ

²¹ Иисус теднд Бийинм тускар күүнд төрүц бичэ келтн гиж саглав, ²² дэкэд немж кель:

— Би, Күмни Көвүн, кесг зовлын эдлхв. Намаг толначир, ах гелнгүд болн закана багшир нээлж көөх. Би өмнэсн хাহцх зөвтэв, зуг нурвдгч өдртн өмдрихв.

²³ Цаарандн Иисус цуг эмтнд:

— Кен Намаг даахар седхлэ, эврэннъ хаалтан үлдэж, өдр болн кирс авад, Бийм дахтн. ²⁴ Юнгад гихлэ, кен эврэннъ өмэн харсхар седхлэ, терүгэн геех, болв Мини төлэ өмэн өгсн күн өмэн харсж аврх. ²⁵ Кемр күн цуг нарт делкэг эзлж авхла, зуг седклэн үрэхлэ эс гиж өмэн геехлэ, ямаран олз тер күүнд бээхмб? ²⁶ Кен Нанас болн Мини үгмүдэс ичхлэ, терүнэс Эврэннъ болн Эцкин туурмжд, Бурхна элчинрин туурмжд ирсн Күмни Көвүн чигн ичх. ²⁷ Би таднд үнэр келжэнэв. Ода энд зогсжасн тадн дундас зэрмнь Бурхна орн-нутгиг эс үзтл өнгршго, — гиж зэрлг болв.

Иисусин хүврлийн

²⁸ Цуг энүг келсн хөөн нээмн хонг үлү давв. Иисус Пётриг, Йоханыг болн Яковиг дахулад, уулын ора deer зальврхар гарв.

²⁹ Зальвржасн цагт Терүнэ чирэнь генткн ондарад, хувцн цээхэд, цэкллхиилэ өдлэр гилвкв. ³⁰⁻³¹ Терүнлэ хойр күн күүндцхэв. Тедн — Моше Элья хойр бээж. Тедн ик герлэр асж гилвкэд

бээв. Моше Элья хойр Ерусалимд болх Иисусин үклин тускар келв. Терүнэ үкл Бурхна таал күцэх. ³² Пётр үүрмүдлэхэн үрглэд, нөөртэн диилгдэд унтж одв. Генткн серэд, Иисусин туурмжин герл-гегэнниг болн Терүнлэ зогсжасн хойр залу күүг тедн үзүүхэв. ³³ Тедн Иисусиг үлдэхэд йовхар седхлэ, Пётр:

— Багш, энд юир сэн! Үүрвн сег тэвий: негнь Чамд, хойрдгчны Мощед, үүрвдгчны Эльяд, — гив.

Тер цагт Пётр эврэн ю келжэхэн медсн уга бээж. ³⁴ Пётр үгэн чилэхэд уга бээтл, генткн үүлийн бууж ирэд тедниг бүркв. Пётр, Йохан, Яков үүлийн дотр бээснэдэн икэр сүрдцүүхэв. ³⁵ Үүлийн заагас: «Эн Мини Көвүн, Би энүүг онц ийлтиж авв. Энүнэ үгинь соңстн» гисн дун соңсгдв. ³⁶ Тер дун тагчг болхла, Иисус саак кевэрн һанцарн үлдв. Сурхульчнриг тер үзсн юман тер цагт күүнд келсн уга.

Хар сэкүснээзлгэсн көвүг эдгэлнн

³⁷ Манхдуртн тедн уул deerэс бууж ирхлэ, Иисусиг оли өмтнээ тосв. ³⁸ Генткн олна дунд бээсн нег күн хээкрв:

— Багш! Буйн болтха, мини көвүхм хэлэхит! Тер ор һанцхн көвүхм! ³⁹ Нег хар сэкүсн терүүг эзлнэ. Көвүм генткн му дуухар хээкрнэ. Шүрүснэ татад, амнаасн көөсн гарна. Хар сэкүсн көвүхм зоваад үлдэжэхш. ⁴⁰ Би Чини сурхульчнриг тер хар сэкүснээзлгэсн көвүхм зэрлг болж көөтн гиж эрэд сурлав, зуг тедн юм кеж чадсан уга.

⁴¹ — Янсан иткл уга, килнцтэ улсвт! Кедү күртл Би таднла бээхэд тесхмб? Көвүхэн нааран авч ир, — гиж Иисус кель.

⁴² Көвүн өөрдж йовхла, хар сэкүсн тер көвүг назр deer хаяд, көвүнэ гар көлин шүрүсн татв. Зуг Иисус тер хар сэкүсиг хөрж көөж гарад, көвүг эдгэж, эцкинн гарнтын өгв. ^{43[a]} Цуг өмтнээ тускар Бурхна күчнэд болн туурмжд юир икэр өврүүхэв.

Иисус эврэнинь үклин тускар давтад ээлдэж келсн

^{43[6]} Цүхар Иисусин кесн үүлд өврсн цагла Тер сурхульчнртан:

⁴⁴ — Оныган өгэд, Мини келсн үг соңстн: Намаг, Күмни Көвүг, өмтнэ гар өгх, — гив. ⁴⁵ Зуг тедн Иисусиг ю келжэхинь медсн уга. Янад гихлэ, тер үүрмүдн чинрн теднээс нуугдсан бээж. Зуг ю келжэхинь сурхас тедн өэцүүхэв.

Кен хамгин алдрв?

⁴⁶ Нег дэкж сурхульчир дунд кень теднэс хамгин алдр болх? гих зүтклдэн болв. ⁴⁷ Иисус теднэ ухаг медэд, бичкин үриг төврэд, өөрэн зогсав.

⁴⁸ — Мини нернэ төлэ иим бичкин үриг орулж авсны Намаг орулж авх, Намаг орулж авдгинь Намаг илгэсн Бурхиг орулх. Тадн дундас хамгин бичкнь хамгин алдр болх, — гиж Иисус кельв.

Таднла сөрү эс бээсн күн таднла ни-негн болх

⁴⁹ — Багш! Бидн Тана нерн deerэс хар сэкүсдиг көөжэсн күүзлэвидн, бидн терүг хөрэд зогсалавидн, юнгад гихлэ, тер маднла йовхш, — гиж Йохан кельв.

⁵⁰ — Бичэ хөртн. Таднла сөрү эс бээсн таднла хамдан, — гиж Иисус төрүнд кельв.

Шамарьян хотна өмтн Иисусиг герүрн төвсн уга

⁵¹ Иисусиг хэрү тенгр тал өөдлж йовх цаг ирхлэ, Тер Ерусалим тал одхар шиидв. ⁵² Иисус түрүлдээ элчинрэн илгэв, тедн Шамарьян назрин нег хотнд орад, Терүг иртл цуг юминь эклэд белдв. ⁵³ Зуг тэр хотна өмтн Иисусиг герүрн орулсн уга, янад гихлэ, Тер Ерусалим тал йовж йовхнь медгдв. ⁵⁴ Яков болн Йохан гидг сурхульчир энүг үзснэ хөөн хордад сурв:

— Деед Эзн! Мана келсэр тенгрэс нал нарад эдниг уга кетхэ гиж седжэнт? — гив. ⁵⁵ Зуг Иисус тедн тал эргж хэлэхэд хөрв. ⁵⁶ Тегэд тедн талдан хотнур йовв.

Иисусиг дахлн

⁵⁷ Тедниг йовж йовхла зуурнь нег күн Иуст кельв:

— Таниг альд эс йоввчн би дахж йовхдан белмб, — гиж кельв.

⁵⁸ Иисус иим хэрү өгв:

— Арат эврэнн нүктэ, шовуд эврэнн үүртэ, Нанд, Күмни Көвүнд, толхайсан тэвж амрх назр уга.

⁵⁹ Талдан күүндн Иисус:

— Намаг дах, — гив.

Зуг тэр күн иим хэry өгв:

— Деед Эзн, нанд герүрн хэрэд, өнгрсн эцкэн оршах зөв өгит, — гив.

⁶⁰ Иисус терүнд кель:

— Уксн өмтн эврэннү үксн күүхэн оршатха, чи болхла Нанла йовад Бурхна йосиг делгүл, — гиж кель.

⁶¹ Дэкэд нег күн терүнд:

— Би Таниг дахнав, Деед Эзн, зуг түрүлөд нанд гер-бүлтэхэн мендлж гарх цаг өгти, — гив.

⁶² — Андсх бэржэхэд, ардаран оньдин хэлэхэд бээдг күн Бурхна орн-нүтгт керг уга күн болжана, — гиж Иисус хэрүднү кель.

Иисус дахи хойр сурхульчнриг илгэснэ тускар

10 Энүнэ хөөн Иисус дэкэд дахи хойр сурхульчнриг шүүж авад, хошадар Бийэсн өмн илгэв. Тедн хотн болһнд орад, Иисус йовх назрар йовх зөвтэ бээж. ² Тер сурхульчнртан:

— Хурах урһц дала, көдлмшчнр баһ. Урһсн урһц хурах көдлмшчнриг илгэхтэх гиж хадлина Эзнд зальвртн! — гиж кель.

³ — Йовтн! Хэлэтн, Би тадниг олн чонмуудын дунд бээх хурхдыг илгэжэсн мет илгэжэнэв. ⁴ Кетчэн, түнгрцгэн, селх буршм-ган бичэ автн. Зууран харһсн өмтнлэ бичэ мендлтн. ⁵ Күүнэ герт орн түрүлөд: «Тана гер бүлтн амулн менд бээтхэ», — гиж келтн. ⁶ Кемр тер герт эвтэ күн бээхлэ, эв терүнд өггдх, кемр эв уга болхла, «амулн менд бээтн» гиснти таднур хэry ирх. ⁷ Тер герт гиичлтн. Өгсн хотынь идтн, уутн, юнгад гихлэ, көдлмшч эврэннү көдлмшин ашинь эдлх зөвтэ. Гер болһниг соляд бичэ йовтн. ⁸ Тана ирсн ямаран чигн хотнд тадниг герүрн күн орухла, өгсн хотынь уутн. ⁹ Тенд гэмтэ өмтиг эдгэтн. Бурхна йосн таднур өөрдв гиж келтн. ¹⁰ Кемр ямаран чигн хотнд тадниг герүрн күн эс орухла, тер хотна уульнцар йовж йовад: ¹¹ «Мана тавигт наалдсн тана хотна шоранитн бидн сажад, таднд хэry өгчэнэвидн. Тер бийнь медтн, Бурхна йосн өөрдв!» гиж келтн. ¹² Би таднд келжэнэв, тер өдр Содом балһаснэс дор тер хотнд болх. ¹³ Хоразина өмтн, зовлнган эдлхит! Бетсэдин өмтн, басл зовлнган эдлхит! Танад учрсн Бурхна өвэрцс Тирин өмтн болн Сидона өмтн узсн болхла, тедн кезэнхэн хар хувц өмсэд, толна-дан үмс цацад, килнцтэ жирхлэн үлдэх билэ. ¹⁴ Тер учрар Зархин өдт Тирэс болн Сидонас дор таднд му болх. ¹⁵ Чи, Капернам,

чамаг тенгрт өргх гиж санжанчи? Уга, чи үклин һазрт тусхич!
¹⁶ Тадниг соңсн күн Намаг чигн соңсна, болв тадниг һолснь Намаг һолна. Намаг һолсн күн Намаг илгээн Бурхиг һолна, – гиж Иисус кель.

Далн хойр сургульчир хэрү ирснэ тускар

¹⁷ Далн хойр сургульчир байрлад, Иисус тал ирцхэв.
– Деед Эзн! – гиж тедн кель, – мадниг Тана нерн deerэс зэрлг болхла, хар сэкууд чигн мана үгд орна.

¹⁸ Иисус иим хэрү өгв:
– Би эрлтиг үзлэв. Тер цэкллин мет тенгрэс унла. ¹⁹ Бийдэн хорлтан угаан хорта мона болн чим хорха ишкх, өштэнэ чидлиг дааж диилх йос Би таднд өгв. ²⁰ Зуг хар сэкууд тадна медэнд оржана гиж байрлхин ормд тадна нерд тенгрт бичэтэ гиж байрлтн.

Иисусин байр

²¹ Иисус Эрүн Сэкуунэ байрар дүүрэд кель:
– Тенгрин болн һазрин Эзн, Аав Минь! Би Танд маатал өргжэнэв! Та энүг цеэн ухата, сургуульта өмтнэс нууцад, эгл бичкдүйт секж цээлнүүт! Аав минь, цуг энүнд Тана цаанан саната дурна нилч үзгджэнэ. ²² Тенгрин Эцкм цугинь Нанд даалтв. Эцкэс даву Көвүг кен болдгиг кен чигн күн медхш. Көвүнэс даву Эцк кен болдгиг кен чигн күн медхш. Болв Көвүн Эцкин тускар күүнд медулхэр седхлэ, тернэ Эцкиг меднэ.

²³ Цааранднь Тер эврэннэ сургульчир тал хэлэхэд, шишилн теднд иигж кель:
– Тана үзсн юмиг үзсн нүдн буйн-кишгтэ! ²⁴ Би таднд келжэнэв, кесг өөлдөчир, кесг хаадуд тана үзсн цуг юмиг үзхэр седлэ, зуг үзсн уга, тана соңжах юмиг соңсхар седлэ, зуг соңж чадсан уга.

Буйнч седклтэ Шамарьян күнэ тускар

²⁵ Нег закана багш өмэрэн һарад, Иисусиг сөрхин төлэ иим сурвр өгв:

– Багш, мөнк жирхл авхин төлэ би ю кех зөвтэв?
²⁶ – Заканд юн бичэтэ? Чи тенд ю умшвч? – гиж Иисус хэрүднь сурв.

²⁷ Тер иим хәрү өгв:

— Эврәннъ Бурхндан әрүн седкләрн, үнн зүркәрн, бәэсн күчәрн болн бәэсн уха-сананаһарн дурта бол, өөрк күүндән бийдән дурта кевәр дурл, — гиж бичәтә.

²⁸ — Чи чикәр хәрү өгвч. Тиигәд ке, тиигхлә чи әмд бәәхич, — гиж Иисус кель.

²⁹ Зуг закана багш бийән цеврлхәр седәд:

— Мини хажудк үн гисн кемб? — гиж сурв.

³⁰ Иисус хәрүднъ иигж кель:

— Нег үн Ерусалимас Ерихо хотнур йовж. Зуурнь терүнд де-ермчир харһв. Тедн тер күүнә хувц-хунринь булаж авад, бийинь үкн гитлнъ цокж-цокж хаяд йовж одщав. ³¹ Энүнә дару тер ха-алһар нег гелн йовж, тер күүг үзәд, хажудк хаалһар нарад йовж одна. ³² Тиим кевәр чигн Левихнә үн кев. Тер бас тер ормд үзәд, шавта күүг үзәд, хажудк хаалһар нарад йовж одж. ³³ Тер хаалһар йовсн Шамаръян һазра үн болхла тер күүнлә харһлдн үзәд санань зовв. ³⁴ Зовжах үннд өөрдәд, шавинь тосар болн чаһрап үнаж, цевр кенчрәр боов. Цааранднъ шавтсн күүг элжгн deerен суулнад, гиичлүрүп авч ирәд, тендән килмҗән күргв. ³⁵ Манһдуртнъ Шамаръян үн нарч йовад, гиичлүрин ээнд хойр өдрин жалвинь өгәд: «Энүнәд килмҗән өгтн, кемр эн мөңгн эс күрхлә, би хәрү ирхләрн дәкәд мөңг өгнәв», — гив. ³⁶ Эн нурвн әмтнәс, тана санаһар, зовжах үннд кенъ хамгин өөрхн болв? — гиж сурв.

³⁷ Закана багш:

— Терүг хәәрлсн үн өөрхн болх, — гив.

Тиигхлә Иисус терүнд:

— Чи йовад бас тиигж ке, — гив.

Мартан болн Мирьямин герт

³⁸ Зууран Иисус сурнульчиртанаһан нег хотнә одв. Тенд Марта гидг нертә күүкд үн ирж тедниг гертән оруль. ³⁹ Тер Мирьям гидг дү күүктә бәәсмн. Мирьям Иисусин көлднъ сууһад, цуг келсн үгмүдинь соңсн бәәж. ⁴⁰ Марта болхла ик дала хот кехәр сахняд үүмҗәж. Тер Иисус тал өөрдәд:

— Тана зергәс! Мини дү күүкм цуг көдлмшиг нанд даалһисинь Та гемшәжәхшвт? Нан тал ирәд, нөкд болтха гиһәд терүнд келхнти, — гиж сурв.

⁴¹⁻⁴² — Марта, Марта, чи дала юмн бээтхэ гиж сахняд үүмэд бээнэч, зуг чамд негхн юмн кергтэ. Мирьям болхла бийдэн хамгин сээнинь ийлж авв. Энүгинь үн булааж авч чадшго, — гиж Иисус хэрү өгв.

Зальврлна тускар

11 Нег дэкж Иисус нег һазрт зальврсн бээж. Терүг зальврсна хөөн сурхульчирин негнь Иисусас:

— Деед Эзн! Йохан эврэннь сурхульчирлан яхж зальврж дасхла, тиим кевэр Та мадниг дасххитн! — гиж сурв.

²⁻⁴ Иисус теднд:

— Иигж зальвртн:
Мана Аав!
Нернти өрүн болтха!
Тана йосн иртхэ!
Эркн кергтэ өдмгиг
Өдр болхи илгэхит!
Яхж бидн үүнэ килнц тэвнэвидн,
Тиигж мана килнц тэвйт!
Сөрдг юмнла бичэ хархулыт! — гив.

⁵ Цааранднь Иисус теднд:

— Үлгүрлэд келхлэ, таднас негнь эврэннь үр талан сөөни өрэллэ ирэд келжэнэ: «Үр минь, үүрвн өдмг нанд өгйэхэр өгич. ⁶Үүрм йовж йовад, зууран орж ирв, болв терүг тоох хот нанд уга». ⁷Тиигхлэ тана үүртн: «Бичэ намаг көндэ. Үүдм хаалгата, би үүкдэн унтулчклав. Босж чамд өдмг өгч чадшгов», — гиж хэрү өгнэ. ⁸Үүртн танла үүрлжэсндэн тана сурсиг босад эс өгв чигн, зуг тана давтад сурсн зүткмжд тер босад сурсн юмитн өгх. ⁹Тегэд чигн Би таднд келжэнэв: Сурад бээтн — сурситн өгх, хээхэд бээтн — хээсэн олж авхит. Үүдинь цокжатн — таднд тээлж секх. ¹⁰Сурад бээсн үн — сурсан авчана. Хээхэд бээснь — хээсэн олжана. Үүд цокжаснд — тээлж секжэнэ. ¹¹Көвүнтн заһс сурхла, үрндэн заһсна ормд хорта моһа өгх эцк тана дунд олдхий? ¹²Көвүнтн өндг сурхла, ямаран эцк терүнд чим хорха өгх? ¹³Кемр тадн килнцтэ бээввчн, эврэннь үрндэн сэн белг яхж өгхинь меднэт, тиигэд чигн тана Тенгрин Эцк Өрүн Сэкүсиг сурсн өмтнд өгх, — гив.

Исус эс гиж Баал-Зебуль?

¹⁴ Нег дэкж Исус күүг келн уга кедг хар сэкүсиг нег күүнэс гархж, көөв. Хар сэкүсн гархла, тер күн үг келдг болв. Цуглрсн өмтн алн болцхав. ¹⁵ Зэрмснь: «Эн хар сэкүснэ нойна Баал-Зебулин* күчэр хар сэкүсдиг көөнэ» гиж келв. ¹⁶ Зэрмснь Исусиг сөрхин төлэ тенгрин онц өвөрц темдгүд үзүл гиж сурцхав.

¹⁷ Исус теднэ уха-сананаинь медэд:

— Дотран дээлддг алvt болһn хоосрад ирх. Дотран таардго гер бүл болһn өнгрэд буурad одх. ¹⁸ Кемр эрлг бийлөн дээллдхлэ, терүнэ юсон нутг яхж торч бээхмб? Тадн Намаг Баал-Зебулин күчэр хар сэкүсдиг көөжэнэ гиж келжэнэт. ¹⁹ Кемр Би Баал-Зебулин күчэр хар сэкүсдиг көөхлэ, тана сурхульчир ямаран күчэр тедниг гарhж көөжэхмб? Тер учраг тана сурхульчир тана зарhчир болтха! ²⁰ Кемр Би хар сэкүсдиг Бурхна нарап көөжэхлэ, Бурхна юсон тадн тал ирснэ лавга мөн. ²¹ Кемр ик чидлтэ болн зер-звтэ күн эврэннэ герэн харж хэлэхлэ, терүнэ өлг-эднэ өэмшг уга назрт бээнэ. ²² Зуг кемр терүнэс ик чидлтэ күн дэврэд, эзинь дээлэд, эзнэ нээлсн зер-звинь булаад дилхлэ, геринь тонад, өлг-эднэ хулхалж авх. ²³ Нанта эс бээсн күн Нанта сөрүд бээнэ, Нанта хурадго күн тарана.

Хар сэкүсн хэрү ирснэ

²⁴ — Хар сэкүсн күүнэ дотрас гарн хагсж одсн көдэ эргэд, амрх орм хээнэ, зуг олхш. Тиигхлэ тер: «Урдк бээсн герүр би хэрү йовнав», — гинэ. ²⁵ Терүг хэрү ирхлэн, гернэ сэвүрдсн, цевр болна. ²⁶ Тегэд хар сэкүсн гарч йовад, бийэсн ик догши долан хар сэкүсдиг дахулж авч ирнэ. Тедн ирэд күүнэ дотр бүүрлнэ. Аштнь күн урдкаасн үлү му бээнэ, — гив.

Йосн кишг

²⁷ Исусиг тиигж келжэсн цагла нег күүкд күн олна заагас:

— Таниг гарнад өсксн экти буйн-кишгтэ! — гиж хээквр.

²⁸ — Бурхна үг соңсад күцэдг өмтн буйн-кишгтэ! — гиж Исус хэрүднэ келв.

* *Баал-Зебуль* гидг үг батхнын нойн гиж орчуулгдана; эн эрлгин онгдан нерн.

Онц темдгүүдийн тускар

²⁹ Эмтн улм икэр хурцхав. Иисус эклэд кельв:

— Эн үйин эмтн хар саната. Эдн Бурхна онц темдг сурна, зуг ээлдэч Йонан темдгэс үлү талдан темдгүд теднд Бурхн өвшгө.

³⁰ Тер юнгад гихлэ, ямаран кевэр Йона Ниневин эмтнд онц темдг болов, тиим кевэр Күмни Көвүн эн эмтнд онц темдг болх.

³¹ Зарнин өдр өмн үзгин назрин хатн эн цагин үйнртэ босад, эдниг гемшэх. Юнгад гихлэ, тер ик холас Соломон хаана цеэн уха авхар ирлэ. Энд болхла Соломонас ик алдр күн бээнэ.

³² Зарнин өдр Ниневин эмтн эн цагин үйнртэ босад, эдниг гемшэх. Тедн Йона келсн үгинь сонсад, килнцтэ жирхлэн үлдэцхэв. Энд болхла Йонас ик алдр күн бээнэ.

Цогц-махмудын шам

³³ — Кен чигн күн шам шатачкад эмтнд үзгдгго назрт тэвхш, савар терүг бүркхш. Цуяар герл үзтхэ гиһэд, шаман тэвц deer тэвнэ. ³⁴ Нүдн — күүнэ шам мөн, кемр нүднчн цевр болхла, чи герлэр дүүрхич. Кемр чини нүдн бузр болхла, чи таг харнхуяар бүркэтэч! ³⁵ Болнатн! Тана дотрк герл харнху боловза? ³⁶ Тер төлэд кемр чи герлэр дүүрхлэ, болов чини нег чигн мөч харнхуд эс бээхлэ, шам чамаг герлтулдг метэр чи герл өгхич, — гив.

Паршмуудыг болн закана багшинриг бурушилн

³⁷ Иисус эмтиг сурхсан хөөн нег парш Терүг гер талан хот уулхар дуудв. Иисус герт ирэд, ширэн өөр орм эзлэд суув. ³⁸ Терүг хотын өмн наран эс унасинг үзэд парш алн болов. ³⁹ Зуг Иисус терүнд:

— Тадн паршмуд ааһ-савиг назаһаснь арчнат, тадна дотрк болхла ховдг бээдлэр болн хар санааар дүүрн! ⁴⁰ Ухан уга эмтн! Һа-закинь үүдэсн Үүдэч доткинь чигн үүдэсн биший? ⁴¹ Угатя-яду эмтнд бээснэсн үүльх өгтн, тиигхлэ цуг юмнти цевр болх. ⁴² Паршмуд, тадн зовлнгган эдлхит! Тер юнгад гихлэ, тадн тээрсн мялас, рутас* болн нань чигн ноһанас арвдгч хүвинь Бурхнд

* Рутас — хотын амт ясхин төлэ олзлдг, оньдинд көк бээдг каңкнсн үнртэ урһмл.

цуглулж өгнэت. Зуг Бурхна зарниг болн дуриг кергтэн авхшилт. Талдан кергиг мартлго эн кергэн күцэх зөвтэт.⁴³ Тадн зовлнгган эдлхит, паршмуд! Юнгад гихлэ, тадн хургин герт хамгин сэн орм эзлнэт, талвнд өмтн таднла мендлхлэ, тадн дурта болнат.⁴⁴ Тадн зовлнгган эдлхит, юнгад гихлэ, тадн эс темдглсн үкэрлэ өдл. Терүг өмтн deerэснь ишкв чигн ю ишкжэхэн медхш, — гиж кель.

⁴⁵ Закана багшнрин негнь:

— Багш! Та иижж келэд мана тускар бас му келжэнэт! — гив.

⁴⁶ Иисус хэрүднүй:

— Тадн закана багшнр бас зовлнгган эдлхит! Юнгад гихлэ, тадн өмтнэ нурхнд дааж болшго аца тэвнэт, зуг бийстн теднд хурхан чигн көндэж нөкд болхар төрүц седхшилт.⁴⁷ Тадн зовлнгган эдлхит, юнгад гихлэ, тадн ээлдэчнрт бумб тэвнэт, зуг тана өвк эцктн тедниг алдг билэ.⁴⁸ Тадн эврэннъ өвк эцкнриннъ кесн үүллэ зөвшэржэхэн герчлжэнэт: тедн ээлдэчнриг алдг бээсмн, тадн болхла ээлдэчнрт бумб тэвнэт.⁴⁹ Бурхн цецн-ухахран иижж келсмн: «Би өмтнүр ээлдэчнриг болн апостолмудыг илгэнэв, зуг теднэ зэрмнъ алад уга кех, зэрмнъ көөх». ⁵⁰ Тегэд чигн нарт делкэ үүдснэс авн цуг алгдсан ээлдэчнрин цуснд эн үйин өмтн бурута:⁵¹ Абелин цуснас эклэд тэклин ширэн болн Бурхна герин хоорнд асхрсан Зехарьян цусн күртл. Эн үйин өмтн энүнэс көлтэ лавта тооцахан өгх гиж үнэр келжэнэв.⁵² Закана багшнр, тадн зовлнгган эдлхит, юнгад гихлэ, тадн Бурхна номин мэдрлийн түлкүр авлат. Тадн бийстн мэдрл угат, болв мэдрл хээсн өмтнд оньдин харш болнат, — гиж кель.

⁵³ Иисусиг тендэс нарад йовсна хөөн закана багшнр болн паршмуд Терүнд уурлад, олн зүсн сурврмуд өгв.⁵⁴ Тедн Иисусиг хавхлж бэрхэр седцхэв. Келсн үгэс тедн буру, эндү хээв.

Паршмудын экнэс саглти

12 Тер саамд кесг минһи өмтн цуглрад, хоорндан шахлдад зогсжасн цагт Иисус сурхульчнртан эклэд иижж кель:

— Паршмудын искэдг экнэс бийэн саглж йовтн, эннэ чирэ хэлэллийн мөн.² Нег чигн эс илдкж секгдсан далд юмн уга, нег чигн эс тээлгдсан нууц уга.³ Харчнуд тана келсн үгмүд өдрин гегэнд соңсгдх, гер дотр күннд шимлдж келсн үгмүд герин ора deer чанхур хээкрж соңсгдх, — гив.

Кенэс ээх кергтэ?

⁴— Үүрмүд мини! Күүнэ бий цогциг алдг өмтнэс бичэ өэтн, цаарандан тедн энүнэс даву юм көж чадшго, — гиж Би таднд келжэнэв. ⁵Кенэс ээх кергтэхинь Би таднд келж өгсүв: Бурхнас өэтн, Тер тадна цогцитн алад, мөнк һалд чигн тадниг хайж чадх. Тиим гиж келжэнэв. Бурхнас өэтн. ⁶Хойр дэншгэр тавн богшурха хулдгдна эсий? Зуг тедниг чигн Бурхн мартсан уга. ⁷Тадна толхан үсн чигн тоота! Бичэ юмнас өэтн: Тадн Бурхнд кесг богшурхахас даву үнтэт.

Исусиг һоллин

⁸— «Би Иисусин» — гиж өмтнэ чирэд ил келсн күүнэ тускар «Мини» — гиж Бурхна элчинрин өмн Би, Күмни Көвүн, илднь келхв, — гиж таднд келжэнэв. ⁹«Би Иисусин бишв» гиж өмтнэ чирэд илэр келсн күүнэ тускар «Эн күн Мини биш» гиж Би Бурхна элчинрин өмн гөрдж келхв. ¹⁰Күмни Көвүнэ өмнэс үг келсн күн болхна килнцнь тэвгдх. Зуг Эрүн Сэкүснэ тускар му келсн күүнэ килнцнь төрүц тэвгдшго. ¹¹Кемр хурлур тадниг нардачирин болн ѹос бэрдг өмтнэ өмн авч ирхлэ, ю, яһж хэрүүхэн, ю келхэн сана бичэ зовтн. ¹²Тер цагт Эрүн Сэкүсн таднд ю келхитн зааж өгх, — гив.

Ухан уга байн күүнэ тускар

¹³Олна заагас нег күн Иуст:

— Багш! Мини ахдм өнчэн нанла хуватха гиж келтн, — гив.

¹⁴Исус:

— Кен Намаг тадна зарһ кехин төлэ эс гиж тадна өнч хувахин төлэ тэвлэ? — гив.

¹⁵Цааранднь бас немж:

— Болнатн! Бичэ хатуч болтн! Күүнэ жирхлийн чинрнь байн зөөрт биш, — гиж кель.

¹⁶Дэкэд өмтнд үлгүрлэд кель:

— Нег байн күүнэ назр ик урһц өгв. ¹⁷«Ода ю кехм болхв? Хураж авсн буудяг хадһлх орм чигн уга» гиж тер санв. ¹⁸⁻¹⁹«Би эврэннх хуучн буудя хадһлдг бээриг хамхлад, шин өргн бээр кенэв. Тер өмнкэс ик болх, тенд буудя болн өлг-эд хадһлх орм дала болх. Ода чамд кесг жилмүйт күрх зөөр бээнэ. Ууһад,

идэд, байртаар амрад жирхэд бэ гиж келж болжана. Тиигхлэ иигж кенэв» гиж тер шиидв.²⁰ Зуг Бурхн төрүнд: «Ухан уга күн! Эн сө чини өмичн чамас булаж авх. Тиигхлэ чини белдсн зөөрэс ямаран олз болхмб?» – гив.²¹ Кен чигн Бурхна зөөриг авлго, бийдэн талдан зөөр хураад хоршулад бээхлэ, тер ухан уга байнла өдл болна.

Бурхнд нээллийн тускар

²² Цааранднь Иисус эврэннь сурхульчиртан иигж кель:
— Тегэд чигн таднд Мини келжэхм эн: өмд бээхин төлэ хот кергтэ гиж, бий цогцин төлэ өмсч хувц-хунр кергтэ гиж бичэ зовад бээтн.²³ Жирхл хотас deer, цогц болхла хувцнаас deer.²⁴ Керэ шовудыг хэлэхэд ухалтн, тедн тэрэ тэрхш, хадхш, буудя хураж хадхлхш, тер бийнъ Бурхн тедниг тежэнэ. Тадн болхла Бурхнд эн шовудас ик үлү үнтэ болжанат.²⁵ Зовснаас иштэ тадн дундас кентн чигн өмн жирхлэн бички зуур утдуулж чадхий?²⁶ Кемр тиим баахн юмиг күцэж эс чадхла, ю хээж тадн наадкинн төлэ зовад бээнэт?²⁷ Бамб цеңг янж урһдгинь хэлэхэд ухалтн. Эн көдлхш, утц ээрхш. Зуг Соломон хан ик алдр бээсн бийнъ тер цеңгэхэс үлү сээхн хувц өмсэд уга билэ гиж, Би таднд келжэнэв.²⁸ Кемр Бурхн эндр урнаад бээдг, манһдур һалд шатх урһмлыг тиигж кеерүлж хувц өмсхлэ, тадниг баһ итклтэ улсиг энүнэс deer хувцлхм бишви?²⁹ Ю идхмб, ю уухмб гиж бичэ зовад санад бээтн!³⁰ Килнцтэ улс цуг энүнэ төлэ көөлдэд бээнэ, Тенгрин Эцктн таднд юн кергтэхинь сээнэр меднэ.³¹ Түрүн даранднь Бурхна йосиг хээтн, наадкинь болхла таднд Бурхн немж өгх.³² Мини цөөкн улс, бичэ өэтн, тана Эцк таднд эврэннь орн-нутган өгх саната.³³ Эврэннь өлг эдэн хулдад, мөнгэн угатя-яду өмтнд хуваж өгтн. Төрүц элдго кетч белдтн. Чилшго үнтэ зөөрэн тенгрт хоршуулж хадхлтн: тенд хулхач чигн күршго, гүр чигн терүг идж үрэж чадшго.³⁴ Тана зөөр бээсн назрт седкл-санантн бээнэ, – гив.

Сергли мухла

³⁵— Хувцнти бүслэтэ, шамтн шаталната бээтхэ!³⁶ Хүрмэс эзэн күлэжэсн зарцирла өдл болтн. Эзнтн ирэд, үүд цокхла, тер дарунь үүдэн секж чадх арһта болтн.³⁷ Эзнь ирэд, зарциран сергли бээсинь үзхлэ, тер зарцир буйн кишгтэ! Би үнэр келжэнэв, эзнь

бийнъ хувцан бүслэд, ширэ деер хот тэвэд тедниг дуудад тоох.
³⁸ Кемр сөөни өрэллэ эс гиж терүнэс ора цагла ирсн эзн зарцнран белн бээсинь үзхлэ, тедн буйн киштэ. ³⁹ Дэкэд болхла кемр хулхач орж ирх цагинь герин эзн медхлэ, тер дэврэд орсн хулхачиг герүрн тэвшгэ билэ. ⁴⁰ Тадн бас белн болтн, юнгад гихлэ, Күмни Көвүн тадниг эс күлэжэсн цагт күрэд ирх, — гив.

⁴¹ Пётр сурв:

— Багш, Та эн үлгүриг һанцхн маднд аль цуг өмтнд келжэнт.

⁴² Деед Эзн иим хэрү өгв:

— Нээлвртэ цецин гер гарддг күн гисн кемб? Тиим күүнд эзн наадк зарцнрт цагтнь хотынъ кемжэхэр өгхиг даалхв. ⁴³ Эзнь ирэд, зарциг тиигж кергэн күцэжэсинь үзхлэ, тер зарц буйн киштэ болх. ⁴⁴ Би тадн үнэр келжэнэв, эврэннь өлг-эдэн чигн Эзн терүнд лавта даалхж өгх. ⁴⁵ Зуг кемр зарц: «Мини Эзн кесгтэн иршго» гиж санад, наадк зарцнриг, залу болн күүкд улсиг цокад, эркэн уүнад, нээрэн кехлэ, ⁴⁶ тиим зарцин эзн терүг эс күлэжэсн өдрт, эс меджэсн цагт ирх. Эзнь шүрүхэр терүг цажлад, иткл уга зарцнрин бээх назрур йовулх. ⁴⁷ Эзнэ таалыг медэ бээж, зуг бийэн бэлддго болн таалынъ күцэхэр седдго зарц өршэнгү угаһар цокулх. ⁴⁸ Болв кемр эзнэ таалыг медлго, зуг засглгдх йовдл гархсан зарц баар цокулх. Дала юм өггдснэснь икэр некгдх. Ик керг даалхгдснаснь икэр некж сургдх, — гив.

Исус йилжж салхина учр

⁴⁹ — Би орчлнд һал авч ирхэр ирлэв. Тер шулуһар икэр падртха, гиж санжанав. ⁵⁰ Би кирслгдх зөвтэв, тегэд чигн тер керг эс күцтл зовжанав. ⁵¹ Тадн Намаг эн орчлнд эв авч ирв гиж санжант? Уга! — гиж Би келжэнэв. Би өмтиг йилжж салхар ирв. ⁵² Эн цагас авн тавн күүтэ гер-бул хоорндан йилхэрэд салх. Һурвнъ хойрин өмнэс эс гиж хойрны һурвна өмнэс босх. ⁵³ Эцкнъ көвүнэ өмнэс, көвүнъ эцкиннъ өмнэс босх, экнъ күүкнэ өмнэс, күүкнъ экиннъ өмнэс, хадм экнъ бериннъ өмнэс, бернъ хадм экиннъ өмнэс босх, — гиж Иисус кель.

Цагин темдгүд

⁵⁴ Иисус оли өмтнд иигж кель:

— Нарн суух үзгт үүл үзхлэрн, хур орх, гиж тадн келнэт, тегэд хур орна. ⁵⁵ Өмн үзгин салькин үлэхлэ, тадн халун болх, гиж

келнэت, — халун болна. ⁵⁶Хойр чирэтнр! Тэнгр һазр хойриг шинжлж хэлэхэд, тадн ямаран өдр болхинь медж чаднат, болв ямаран цаг ода ирсийн тадн медж чадхшиц.

Эврэннүү өштэнлэхэн эвцид

⁵⁷— Тадн бийэн шинжлж хэлэхэд, үннү юундв гиж юнгад эс ухалнат? ⁵⁸Өштэнлэхэн зарһин герүр йовхларн, зууран тадн терүнлэ эвинь олхан хээтн эс гиж тер тадниг зарһчин медэнд өгх, зарһч тадниг харулын һарт бэрүлх, тедн болхла тадниг бэрэнд суулх. ⁵⁹Үлдсн шаалыг күртлэн эс өгтл, тадн тер бэрэнэс сүлдж нарч чадшгот, гиж Би таднд келжэнэв, — гиж Иисус кельв.

Үкш уган төлө килнцтэ жирхлэн үлдэти

13 Тер цагт Иисус тал өмтн ирэд Һалилья улсла ю учрсиг келж өгсмн. Пилат тедниг сүмд тэкл тэксн цагт тер өмтнэ цусиг сетрэ малын цуснла холяд ниилүлж. ²Иисус хэрүднүү иигж кель:

— Эн Һалилья улс наадк Һалилья өмтнэс хамгин килнцтэ болад тиигж зовагдж гиж тадн санжадг болвзат? ³Уга, зуг кемр тадн килнцтэ жирхлэн эс үлдэхлэ, тадн бас үкхит! — гиж Би таднд келжэнэв. ⁴Шилоахин бээшнгин дора даргдад үксл арви нээмнүү күүнэ тускар ю келж болхмб? Тедн Ерусалимин наадк өмтнэс үлү килнцтэ бээсмн гиж санжадг болвзат? ⁵Уга. Зуг Би таднд келжэнэв, кемр тадн килнцтэ жирхлэн эс үлдэхлэ, тадн бас үклэх хархит! — гив.

Үрһүү өгдгө инжр модна тускар

⁶Цааранднүү Иисус үлгүрлэд иигж кельв:

— Нег күүнэ уста үзм урһдг һазрт инжр гидг модн урһж. Нег дэкж ээн инжр модна темс хэлэхэр йовв, зуг олж чадсан уга. ⁷Тиигхлэ тер үүн көдлэчдэн: «Би һурвижилдэн инжр темс өгнүү угай гиж хэлэхэр нааран ирнэв, болв темсн уга болна. Чавчад хайчк энүг, эн модн ю хээж өнгэр энд орм эзлхмб?» — гиж келнэ. ⁸Эзн минь, дэкэд нег жилд энүгэн үлдэти. Би эн һазриг шеегэр бордад малтнав, ⁹дарук жилд модн темс өгхн болвза, кемр темсн уга болхла, энүг чавчад хайчкхмн», — гиж көдлэч хэрү өгв.

Бемб өдр күүкд күүг эдгэлн

¹⁰ Бемб өдр Иисус нег хурлд өмтиг сурһла. ¹¹ Тенд нег күүкд күн бээж. Тер арвн нээмн жилд гемин сэкүснд эзлгдсн бээж. Күүкд күн йосндан нурhan нооднь тинилж чаддго, бөгднр нурхта бээж. ¹² Иисус терүг үзэд, дудж авад:

— Эгч минь! Чи эврэннэ өвчинэсн сулдвч! — гиж келв.

¹³ Иисус күүкд күүнэ толна deerнь haан тэвв, тернь дарунь нурhan тинилхэд, Бурхнд магтал өргв. ¹⁴ Хурлын гардач Иисусиг бемб өдр кү эдгэв гиһэд уурлв. Тер ирсн өмтнүр хэлэхэд:

— Көдлмш кехин төлэ зурhan өдр бээнэлм! Бийэн эмнүлхин төлэ бемб өдрлэ биш, наадк өдрийдт ирцхэтн! — гиж келв.

¹⁵ Хэрүднү Иисус терүнд:

— Хойр чирэтэ өмтн! Бемб өдр тадн царан эс гиж элжгнэн хашаһасн harhad, услхар holur туунат. Тии эсий? ¹⁶ Энтн Абрахамин бүлэс harсn күүкн, эрлг энүг арвн нээмн жилдэн күлчкн бэрж. Тегэд эн күүкд күүг бемб өдр сулдххмн биш билү? — гиж сурв.

¹⁷ Иисусиг келснэ хөөн Терүнлэ өшэркжэсн өмтн ичэд эмэв, наадк улс цугтан кесн өвэрцднэ икэр байрлцхав.

Горчсин экнэ тускар

¹⁸ Цааранднү Иисус:

— Бурхна йосиг юунла дүнцүлж болхмб? Тер ямаран гиж санжанат? ¹⁹ Бурхна йосиг эврэннэ герин наза тэрсн горчсин экнлэ дүнцүлж болхмн. Тер экн нийтэр urhad, ик гидг моднд хуврв, тенгрин шовуд нисж ирэд, терүнэ ац deerнь үүрэн ясдг болв, — гиж келв.

Өдмгин экнэ тускар

²⁰ — Бурхна йосиг бас юунла дүнцүлж болх? — гиж Иисус дэ-кэд сурв.

²¹ — Тертн hуйрт искэчкн экнлэ өдл, күүкд күн терүг авад дөчн килограмм hуйрт тэвнэ. Тер hуйр өсж одна, — гив.

Уутыхн үүдн

²² Иисус балhсд, селэд эргэд, өмтиг сурhж йовсмн. Иисус Еруслимур темцэд йовж. ²³ Нег күн Терүнэс:

— Тана зергэс! Цөн улс авргдхий? — гиж сурв.

Исус иим хэруү өгв:

²⁴ – Уутъхн үүдэр орхар зүткtn, тер юнгад гихлэ, кесг өмтн орхар седх, зуг орж чадшго. ²⁵ Герин Эзн босад үүдэн хаахла, тадн үүднэ ца зогсад, үүдинь цокад келхит: «Деед Эзн, буйн болтха, үүдэн маднd сектн!» Зуг «Би тадниг чигн медхшв, альдас тадн ирситн чигн медхшв!» – гиж Тер келх. ²⁶ Тийгхлэ тадн келхит: «Бидн Танла хамдан сууж хот улавидн, Та мана уульнц болһнд сурhлат». ²⁷ «Би тадниг чигн, альдас тадн ирситн чигн медхшв. Му үүл кесн өмтн Нанас хооран гарти», – гиж Тер хэрүднэ келх. ²⁸ Абрахамиг, Ицхакиг, Яковиг болн цуг өэлдэчнриг Бурхна орн-нутгт үзхлэрн, зуг тадн тендэс көөгдсэн медэд уульхит, шүдэн хэврхит. ²⁹ Кесг өмтн зүн, барун, ар, өмн үзгэс ирэд, Бурхна орн-нутга нээрт орман эзлх. ³⁰ Тодлж автн: зэрм сүүлнкнь түрүнкнь болх. Түрүнкнь сүүлнкнь болх, – гив.

Исус Ерусалимин тускар харм төржүүльв

³¹ Тер цагт нег цөөкн паршмуд Иисус тал өөрдэд:

– Эн назрас өрл, талдан назрур йов, тер юнгад гихлэ, Херод чамаг алхар седжэнэ, – гиж кельв.

³² Иисус иим хэруү өгв:

– Тер алаач аратур йовад, иим үг келтн: Би хар сэкүсдиг эндр-манһдур чигн көөhэд, өмтиг эдгэхв, болв нуувдгч өдртнэ кергэн дуусхв. ³³ Юн учрв чигн Би эндр, манһдур, нөкэдүр, цааранднэ чигн эврэннүүлэн күцэх зөвтэв, юнгад гихлэ, Ерусалимас даву талдан үкх назр өэлдэчд уга! ³⁴ Хээрн Ерусалим, Ерусалим! Чи өэлдэчнриг уга кенэч! Чам тал илгэсн өмтиг чолунар цокж алнач! Кедү дэкж Би чини үрдүдиг, нуужмулмудан живр доран цуглулсан така мет цуглулхар седлэв. Тедн тийгхэр седсн уга! ³⁵ Тер учрар тана гер хоосн болтха! Би таднд келжэнэв: «Деед Эзн нерн deerэс ирснэ өдстэ!» гиж келтл Намаг үзшгот! – гив.

Паршин герт

14 Бемб өдр Иисус нег байн паршмудын ахлачин герт хот ууҗасмн. Паршмуд Иисусиг шинжлж суусмн. ² Терүнэ өмн усн хавдр өвчтэ күн сууж. ³ Иисус паршмудас болн закана багширас:

– Бемб өдр эдгэх йосн бээнү аль угай? – гиж сурв.

⁴ Цуһар тагчг бээв. Тиигхлэ Иисус гэмтэ күүг дуудад, эдгэхэд йовулв. ⁵ Цааранднь Иисус:

— Кемр тана көвүн эс гиж цар бемб өдр худгт унхла, тадн тер дарунь йовад, терүг худгас гарһж авхит, тиим эсий? — гиж сурв.

⁶ Тедн хэрүднь ю келхэн медж чадсан уга.

Гиичнрин болн эзнэ тускар

⁷ Эмтиг ширэн өөр күндтэ орм эзлхэр шунжасинь үзэд, Иисус теднд үлгүрлэд иигж кель:

⁸ — Кемр чамаг хүрмин нээрт дуудхла, күндтэ орм эзлхэр бичэ зүтк, тер юнгад гихлэ, чамас deer күн тер хүрмд дуудгсн болх. ⁹ Тиигхлэ чамаг болн тер күүг дуудсн эзн өөрдэд иигж кель: «Эн күүнд зэ haph» гих. Тиигхлэ чи ичэд хамгин му ормд суух зөвтэ болхич. ¹⁰ Хүрмд дуудсн цагла хамгин ардк ормд су, чамаг дуудсн эзн ирэд: «Үүр минь, одад күндтэ ормд су», — гиж кель. Тиигхлэ чи эмтнэ чирэд ачта күн болж үзгдхич. ¹¹ Кен чигн бийэн деегшлхлэ — дорацуулгдх, болв кен чигн бийэн дорацуулхла — деегшлх.

¹² Дэкэд Иисус Терүг дуудсн паршд иигж кель:

— Чи үдин эс гиж асхни хотд үүрмүдэн, ахнран, элгн-садан эс гиж хам-хоша бээдг байн эмтиг бичэ дууд. Янад гихлэ, тедн чамаг бас дуудад, тадн хоорндан өрн уга болхит. ¹³ Чи нээрэн кехлэрн угатя, эрмдгтэ, доһлн болн сохр өмтиг дууд. ¹⁴ Тиигхлэ чи буйн кишгтэ болхич. Тедн чамаг хэру дуудж чадшго, зуг чик седклтэ эмтнэ эмдрллнэ өдрт чини өгсн юмн чамд хэру ирх.

Алдр ик нээрин тускар

¹⁵ Цуг энүг соңсан гиичнрин дундас нег күн Иуст:

— Бурхна орн-нутга нээрт орхнь буйн кишгтэ! — гив.

¹⁶ Иисус хэрүднь кель:

— Нег күн ик нэр кеһэд кесг гиичнр дуудв. ¹⁷ Нээрин цаг өөрдхлэ, тер эврэннэ зарцан илгэхэд дуудгсн улст: «Манад иртн. Цугтан белн», — гинэ. ¹⁸ Тиигхлэ цуһар негдсн кевтэхэр гемэн сурцхав. Түрүнкнъ: «Би шинкэн һазр хулдж авув. Йовад хэлэх зөвтэв. Буйн болтха, буруһм тэвтн», гинэ. ¹⁹ Дарукнъ: «Би арвн цар хулдж авв, тедниг яһж көдлдгинь хэлэхэр йовжанав. Буйн болтха! Гемм тэвтн!» гинэ. ²⁰ Һурвдгчинь: «Би шинкэн гер авв, ирж чадшгов» гинэ. ²¹ Зарц герүрн ирэд, цугинь эзндэн келж өгв.

Тиигхлэгерин ээн уурлад зарыдан: «Хотна уульни, нудмж болһнаар йовад угатя, эрмдгтэ, сохр, доһнц өмтиг дууд», гиж кель.²² «Ээн минь, тана келсэр бидн цугинь үүсвэвийн, зуг бас чигн орм бээ-нэ», гиж зарц кель.²³ Тиигхлэ ээн зарыд: «Чи хаалж болн хотна зах болһнаар йовад, харһсан өмтиг герүрм дуудад авч ир! Мини герм гиичирэр дүүртхэ!» гиж закв.²⁴ Урднь дуудгдсан өмтнэс нег чигн үүн Нанла төрүц нээрлж чадшго, Би таднд келжэнэв, — гив.

Иисусин сурхульч гисн кемб?

²⁵ Иисусла хамдан кесг өмтн йовла, тегэд теднүр хэлэхэд Тер иигж кель:

²⁶ — Кен Нан тал ирэд, зуг эк-эцкэсн, гергнэсн, үрдэсн, ахр-эгчирэсн, өмн-жирхлэсн үлү deer Нанд дурта эс болхла, тер Мини сурхульч болж чадшго.²⁷ Үүн болһн эврэннү кирсэн авч йовад Намаг эс даахла, Мини сурхульч болж чадшго.²⁸ Кемр тадна негнь гер бэрхэр седхлэ, түрүлэд тер суунаад тосхлыг дуусх мөнгнү күрх угаанин тоолх биший?²⁹ Кемр онданар кехлэ, тер герин ул төвэд, герэн тосхж дуусж чадшго болж гарх. Энүг үзсн улс терүг наад бэрх.³⁰ «Эн үүн герэн эклэд тосхжанаад, дуусж чадсан уга», гиж тедн келх.³¹ Эс гиж нег хан талдан хаанас бийэн харсхар седхлэ, түрүлэд тер суунаад, арви минһин цергэрн хөрн минһин хортна цергиг диилж чадхий гиж ухалх. Тийм эсий?³² Кемр тер бийэн харсж чадшгохинь медхлэ, хортн эс өөрдтл эвин тускар сурхар элчирэн илгэх.³³ Цуг эн тадна туст бас ирлцжэнэ. Кемр тадн эн бээсн зөөрм нанд керго гиж эс келхлэ, Мини сурхульчнр болж чадшгот, — гив.

Амти уга давсн

³⁴ — Давсн — сэн юмн, зуг кемр давсн эврэннү амтан геехлэ, юунаар амтын оруулхмыт?³⁵ Тийм давсн юмнд керго болна, назр ясрулхинд чигн тер тус болшго. Энүг үүн авад хайчкна. Сонс-хар седснү соңстн! — гив.

Төөрсн хөөнэ тускар

15 Аль цуглулдг болн килнцтэ кесг өмтн Иисусиг соңсхар ирц-хэв.² Паршмуд болн закана багшнр уурлад келцхэв:

— Тер килнцтэ өмтиг тосад, теднлэ хот уужана.

³ Тиигхлэ Иисус хэрүднь иим үлгүр өгв:

⁴— Үлгүрлхд, таднас кен чигн зун хөөтэ болтха, тер зун хөөнэс негнь төөрөд геедрсн болтха. Йирн йисн хөөхэн кеер үлдэчкэд, геедрсн хөөхэн олтлан хээж йовхит эсий? ⁵Тер хөөхэн олж авад, байрлад, ээм deerэн үүрэд, ⁶герүрн ирчкэд, үүрмүдиг болн өөрэн бээсн өмтиг дуудад иижж келхит: «Нанла хамдан байрлтн! Би геедрсн хөөхэн олж авув!» ⁷Чик седклтэ күн Бурхнаас гемэн сурх нанд керг уга, гиж ухална. Болв тенгрт чик седклтэ йирн йисн күүнэ төлэ биш, зуг килнцтэ жирхлэн үлдэсн негхн күүнэ төлэ ик байр болх, — гиж кель.

Геедрсн мөнгнэ тускар

⁸— Кемр күүкд күн арвн үнтэ цаацан мөнгтэ бээхэд, негинь геехлэ, тер мөнгэн эс олтл шам шатаацад, мөнгэн сээнэр хээхэд, герэн сэвүрдхий? ⁹Зуг мөнгэн олж авхларн, үүрмүдиг, хам хоша бээсн күүкд улсиг тер дуудад, «Нанла хамдан байрлтн! Би геесн мөнгэн олж авв» гиж кель. ¹⁰Тиим кевэр Бурхна элчир килнцтэ жирхлэн үлдэсн негхн күүнэ төлэ чигн байрлцаах гиж Би таднд келжэнэв, — гив.

Төөрсн көвүнэ тускар

¹¹Исус цаацанднь кель:

— Нег күн хойр көвүтэ бээж. ¹²Отхн көвүнь эцкдэн ирэд: «Аав минь! Өнчин авнав, хүвм нанд өгхнитн?» — гинэ. Тегэд эцкнь өнчэн хуванац, хойр көвүндэн өгчкв. ¹³Цөөкн өдрин дару отхн көвүн өнчэн авад ик хол орн-нутгур йовв. Тендэн тер аля жирхлэр бээхэд, цуг мөнгэн тоолвр угацаар эдлэд чилэв. ¹⁴Зуг терүнэ мөнгн чилснэ хөөн тер назрт ик хархнлт болв. Көвүн дегд икэр түрв. ¹⁵Тер нутгин нег күүнүр көдлмш сурхар ирнэ. Тернэ эврэннэ назрт наас хэрүлх көдлмш өгв. ¹⁶Көвүн наад хөгн хотас чигн идхэр седв. Зуг нег чигн күн терүнд нег чигн юм өгдго бээж. ¹⁷Серл орад тер иижж кель: «Мини эцкин герт кедү зарцнр бээнэ, цуцар дала хотта, би болхла энд хархнад үкчэнэв. ¹⁸Хэрэд эцкдэн келнэв: Аав минь! Би Тенгрин болн тана өмн ик килнц гархв. ¹⁹Тана көвүн гиж нерэдгдх нанд зөв уга, зуг намаг ода эврэннэ зарц гиж тоолтн». ²⁰Цаацанднь тер босад, эврэннэ эцк талан йовв. Эцкнь терүг ик холас таняд, көвүндэн санань зовад, гертэсн гүүж нарад, көвүнэн күзүдэд теврж үмсв. ²¹Көвүн: «Аав минь! Би Тенгрин болн тана өмн ик

килни һархв. Тана көвүн гиж нерәдгх нанд зөв уга», — гив.²² Эцкнь болхла зарцнртан: «Шулуһар йовад, хамгин сээхн хувц авч ирәд, мини көвүндм өмсктн, һарин хурһнднь үнтә билцг зүүһәд, көлднь буршмгинь өгтн. ²³ Нег сән тарһн туһл авч ирәд алтн, хотан уүнад байр кехмн. ²⁴ Мини көвүм өмд уга билә, ода тер шинэс өмдров! Геедрж одсан билә, болв ода олдв!» — гиж кель. Дәкәд тедн ик байр кеңхәв. ²⁵ Уүн көвүнъ тер цагт кеер бәәж. Герүрн өөрдж ирәд, өмтнә биилсн, шуугсн ду, байрин айс соңсв. ²⁶ Көвүн нег зарциг дуудад, гер дотр юн болҗахинь сурв. ²⁷ «Чини дүүчн хәрж ирв» гиж тер хәрү өгв. «Көвүнъ эрүл-менд ирснд эцкчи тарһн гидг туһл алв» — гив. ²⁸ Уүн көвүнъ уурлад, герүрн орхар седсн уга. Тиигхлә эцкнь наза һарад терүг: «Ор», гиж дуудв. ²⁹ Зуг көвүнъ: «Цуг эн жилмүдин туршт би мухла кевтәһәр энд көдлдг биләв, тана келсәр оньдин бәәдг биләв. Та болхла, намаг үүрмүдләһән байрлтха гиж, мини төлә ямана ишк чигн алсн угат. ³⁰ Зуг эн көвүнти аля күүкд улсла цуг тана мөнг эдләд чиләһәд, хәрү гер талан ирхлә, та терүнә төлә тарһн туһл алвт!» гиж кель. ³¹ Көвүн минь, Чи наңла оньдин бәәнәч, нанд бәәсн юмн чини. ³² Зуг ода бидн байрлх зөвтәвидн, тер юнгад гихлә, чини дүүчн үкәд өмдров, геедрәд олдв!» — гиж эцкнь кель.

Тоолврта һардачин тускар

16 Иисус эврәннү сурнульчнртан кель:

— Нег байн күүнд герин һардач бәәж. Тер герин һардачның терүг мекләд, мөнгинь эдлжәнә гисн зэнг эзнь соңсв.² Эзң һардачан дуудж авад сурна: «Чини тускар соңссым юмб? Чи цааранднъ гериг һардшгоч, тегәд эврәннъ көдлмшин тооцаһан нанд келж өг». ³ Һардач дотран иигж ухалв: «Ода яахмб? Эзң намаг көдлмшәсм һарһжана. Йовад һазр малтж чадшгов, һууль һуухд — ичсм күрнә. ⁴ Зуг кемр намаг эндәс көөхлә, өмтнә герт бәәхин төлә ю кехән би меднәв». ⁵ Тегәд эврәннъ эзнд өртә бәәсн өмтиг нежәд-нежәдәр тер дуудв. Түрүнкәснъ: «Мини эзнд чи ямаран өртәвч?» гиж сурв. ⁶ «Зун бочк олив тос би чини эзнд өгх зөвтәв», гиж тер хәрү өгв. Һардач терүнд: «Эврәннъ өрин цаасан авад, энд сууһад тәвн бочк гиж чикләд бич», гиж келнә. ⁷ Дәкәд дарукасны сурв: «Чи ямаран өртәвч?» «Нег зун тулм цаһан буудя», гиж тер хәрүднъ кель. Һардач терүнд: «Эврәннъ

өрнэ цаасан авад, найн гиж чиклж бич», гинэ.⁸ Эзний чигнээрэннэ итклтэй биш гардачан тоолвртаар кергэн күцэсийн үзэд таасж буульв. Эн килнцтэ орчлнгийн өмтн эврэннэ кергтэн Бурхна үрдүдэс даву тоолврта.⁹ Эн килнцтэ орчлнгийн зөөрөр үүрмүд олж автн, юнгад гихлэ, тадн угатя-яду болж үлдхлэти, тедн тадниг мөнк бээрнд оруулж гиж. Би таднид келжэнэв.¹⁰ Бан юмнэд итклтэй бээснэй ик юмнэд итклтэй болх, бан юмнэд эс итклтэнэй ик юмнэд итклтэй уга болх.¹¹ Кемр таднид эн орчлнгийн зөөриг күн даалхдог болхла, йосн зөөриг кен таднид даалхмб?¹² Кемр таднид эврэннэ зөөрэн күн даалхдог болхла, кен таднид тана зөөриг өгхмб?¹³ Нег чигнэ зарц хойр эзнд заргдж чадшго. Тер негндинь дурго болад, наадкдн дурлх, эс гиж негндинь үнн седжлэрн заргах, наадкинь оньгтан авшго. Тадн Бурхнэд болн зөөр хойрт дегц церглж чадшгот, — гив.

Закан болн Бурхна йосн

¹⁴ Мөнгнэд дурта паршмуд цуг энүг сонсад, Иисусар наад бэрэд суув.¹⁵ Иисус теднид:

— Яиже өмтнэ өөр бийдэн зөв өгхэн тадн меднэт, зуг Бурхн тадна зүркиг медэд бээнэ. Өмтн чинртэ гиж тоолдг юмнг Бурхн жигшүртэ юмнэд тоолна.¹⁶ Закана болн өэлдэчинрин цагнэ Йохана өмн билэ, ода болхла Бурхна йосна тускар Сэн Зэнг тархагджа-на, болв ик зунь тенд орхар шунна.¹⁷ Зуг закана хамгин бичкн үзгнэ уга болхас урд тенгр назр хойр түрүлэд уга болх.¹⁸ Эврэннэ гергнэсн салад ондан күүкд кү авсн күн, күүнэ гергтэ дөрөн негдүлнэ, залунасан хэрсн күүкд кү авсн залу бас тиим килнц гарнна, — гив.

Байн күн болн Лазарь

¹⁹ — Нег байн күн бээж. Тер күн үнтэ күрн улан хувц өмсдг, сэн-сээхн болн оньдиндэн байрта-бахта бээдг сэнж.²⁰ Лазарь гидг нег яду күн бас бээж. Тер шархта болад, байн күүнэ герин үүднэ өөр кевтж.²¹ Тер байн күүнэ идснэ шавхринь болн хотын үлдлинь идхэр седж. Нохас ирэд терүнэ шархинь доладг бээж.²² Үүрэгийнч Лазарь нас барсна хөөн Бурхна элчнр терүг Абрахамин орнур авч одв. Байн күүнэ насны бас чилэд, терүг өмтн оршав.²³ Тер үклин назрт тусж, тендэн дегд икэр зовлн эдлэд,

деегшэн хэлэхэд, ик деер тенгрт Абрахамиг үзв, өөрнь Лазарь бээж.²⁴ Байн күн: «Аав минь! Абрахам, намаг хээрлит! Лазариг нааран илгэхит, тер эврэннь хурhan уснд норгад, мини келнди күргтхэ, тер юнгад гихлэ, би эн һалд ик зовлн өдлжэнэв», гиж дуудв.²⁵ Зуг Абрахам хэрудны: «Көвүм минь, тодл, чи эврэннь жирхлдэн сээхэн өдлэч, Лазарь болхла басл муулян өдлэ. Ода тер энд амулн жирхлэн олв, чи болхла зовжанаач.²⁶ Дэкэд болхла, Чи ма хойрин хоорнд ик гүн садрг бээнэ, болв кен чигн чам тал йовхар седвчин, йовж чадшго, чамас мадн тал күн давшж гарч чадшго», гиж кель. «²⁷ Тийгхлэ, эцк минь, Лазариг мини эцкин гер тал илгэтн,²⁸ юнгад гихлэ, нанд дэкэд тавн ах-ду бээнэ. Тедниг эн зовлнта һазрт бичэ тусгаха гиҳэд тер йовад урдаснь медүлтхэ», гиж байн күн хэрудн кель. ²⁹ «Теднэд Моше болн өэлдэчир бээнэлм. Ах-дүүнрчн тедниг соңтха», гиж Абрахам кель. ³⁰ «Уга, Аав минь Абрахам, үксн өмтнэс негнь болвчин теднүр одсан болхла, тедн килнцтэ жирхлэн үлдэх билэ», гиж байн кель. ³¹ Тийгхлэ Абрахам хэрудны: «Кемр тедн Мошег болн өэлдэчнриг соңдго бээсн болхла, үксн күн өмдрв чигн, түүг иткшго», гиж кель.

Килнцин тускар

17 Иисус эврэннь сургуульчнртан:

— Килнцд унхаах йовдл эркн биш учрх, зуг тииим йовдлыг кесн күн басл муулян өдлх.² Кен чигн эн бичкдүдэс негинь килнцд унхаахла, тер күүнэ күзүндн теермин чолу бооһад, тенгст хайснь деер болх.³ Тегэд чигн бийэн саглж йовтн! Кемр чини ахчн килнц кехлэ, терүнд илдн кел. Кемр тер килнцтэ жирхлэн үлдэхлэ, килнцинь тэв.⁴ Кемр тер чини өмнэс өдрт дола дэкж килнц кеһэд, дола дэкж чам тал хэру ирэд буутав гихлэ, геминь тэв, — гив.

Итклин тускар

⁵ Нег дэкж апостолмуд Деед Эзнэс:

— Мана итклиг икдүлтн! — гиж эрж сурв.

⁶ Иисус иим хэру өгв:

— Кемр тана иткл горчсин экнлэ өдл болхла, тадн эн инжр модннд: «Бээсн ормасн унгарн суһлгдад, тенгсин уснд орж

урh» гиж келхлэ, тер тадниг соңсх билэ. ⁷Үлгүрлхд, танад назр хাহлдг, эс гиж хө хэрүлдг зарц күн бээнэ. Түүг кеерэс ирхлэ, тадн: «Ор, су, хотан у», гиж келхийт? ⁸Уга, тадн түрүлэд: «Асхни хотан нанд белдэд, хувцан соляд, намаг хот уужатл, зарцин керг күцэ, дэкэд хөөннэ эврэн хотан уухич», гиж келхит. ⁹Тадна зарц заасн юмиг күцэхлэ, тадн терүнд ханжанав, гиж келхийт? ¹⁰Тегэд тадн чигн бээсн даалһран күцэввидн», гиж келтн.

Арсна хальдврта гемтэ арви күүг эдгэлнн

¹¹Ерусалимур йовж йовад, Иисус зууран Шамарья болн Һалилья хоорндк межэхэр йовсмн. ¹²Нег хотнд одхлань, Түүнд арсна хальдврта гемтэ арви күн хархв. Тедн хаалхин ца зогсад:

— Иисус Багш, мадниг хээрлит! — гиж чанхур хээкрىхэв.

¹⁴ Иисус тедниг үзэд:

— Йовад гелнгүйт бийэн үзүлти, — гив.

Тедн йовн-йовж, зууран эдгв. ¹⁵Теднэ негнь бийэн эдгсийн үзэд, хэрү ирэд, Бурхнд магтал өргв. ¹⁶Тер Иисусин көлднь унад, Терүнд ханлтан өргв. Гемтэ күн Шамарьян келн-күн бээсмн.

¹⁷ Иисус терүнэс:

— Арви күн эдгсн биший? Наадк йиснь яһсмб? — гиж сурв.

¹⁸ — Юнгад һанцхн эн хэр күн Бурхиг магтхин төлэ хэрү ирсмб? — гив.

¹⁹ Дэкэд терүнд:

— Босад йов, чини иткл чамаг аврв, — гив.

Бурхна ѹосн тана дотртн

²⁰ Паршмуд Иисусас:

— Бурхна ѹосн кезэ ирхмб? — гиж сурв.

Тер иим хэрү өгв:

— Бурхна ѹосн кезэ ирхинь тадн нүдэрн үзж чадшгот, — гив.

²¹ — «Хэлэ, тер энд» эс гиж «тер тенд», гиж кен чигн келж чадшго, юнгад гихлэ, Бурхна ѹосн тадна дотртн, — гив.

²² Цааранднь Тер эврэнн сурхульчиртан иигж кель:

— Цагнь ирхлэ, тадн Намаг, Күмни Көвүг, негхн өдр чигн үзхэр седхит, зуг үзж чадшгот. ²³Өмтн таднд кель: «Тер энд»

эс гиж «Тер тенд», зуг тадн ардаснь бичэ гүүтн, бичэ йовтн.²⁴ Ямаран кевэр hal цэкллн тенгрин нег захас талдан зах күртл цэс гиж гилвкж үзгнэ, тиим кевэр Би, Күмни Көвүн, ирх өд-ртэн үзгдхв.²⁵ Зуг тер өдр күртл Би кесг зовлн эдлхв, эн үйин өмтн Нанас урвх.²⁶ Ноах бээсн цагла ямаран юмн учрла, тиим юмн Күмни Көвүнэ өдрмүдт учрх.²⁷ Ноахиг керм дотр орн ортл өмтн хотан уулдад, мордлдад, гер авлдад бээдг билэ. Цааранднь усна аюл болад, цуг тедниг уга кев.²⁸ Тиим берк юмн Лот бээсн цагт бас учрла. Эмтн хотан уулдад, хулдад авад, мод суулнад, гер тосхад бээдг бээсмн.²⁹ Зуг Содом балнсиг Лот үлдэсн өдр тенгрэс hal күкр хойрин хур орад, цуг өмтиг уга кев.³⁰ Күмни Көвүн ирхлэ, өмтн бас тиигж бээх.³¹ Тер өдр герин орад суусн цагт кен чигн күн эврэннх хувц-хунран авхар доргшан бичэ бу-утн. Кеер бээсн күн юм авхар хэру бичэ иртн.³² Лотын авалиг санж тодлтн!³³ Эврэннх өмэн харсхар седснь өмэн геехмн, өмэн гееснь терүгэн харсж аврх.³⁴ Би таднд келжэнэв: тер сө унтсан хойр күүнэс негнь авгдх, негнь үлдх.³⁵ Буудя цоксн хойр күүкд күүнэс негнь авгдх, наадкн үлдх, — гив.

³⁷ — Деед Эзн, альд эн учрх? — гиж тедн сурв.

Исус хэрүдн:

— Үксн цогц кевтсн назрт гекс шовуд цуглрх, — гив.

Зарч болн белвсн күүкд күнэ тускар

18 Төрүц цөкрлт уга оньдин зальврх кергтэхиинь сургуульчир медтхэ гиһэд, Иисус үлгүрлэд кель:

² — Нег балнснд Бурхнас өэдго, өмтиг тевчдго зарч бээсмн.

³ Тенд бас нег белвсн күүкд күн бээсмн. Тер кесг дэкж зарчд одад, оньдин «Намаг өшэтнэсм харстн!» гиһэд ээрэд сурдг бээж.

⁴ Кесгтэн зарч тер күүкд күүг харсхар седсн уга. Зуг аш сүүлдн тер: «Би Бурхнас өэдн угав, өмтиг тевчдн угав,⁵ зуг эн белвсн күүкд күн наанд амр өгчэхш, би энүг харснав эс гиж эн эврэннх эрлнээр намаг зовах», — гиһэд ухалсмн.

⁶ Деед Эзн:

— Му зарч ю келсинь тадн сонсвт?⁷ Тер учрар Бурхн шүүж авсн өмтиг харсхмн бишви? Тедн өдр-сө уга Терүг дуудна. Бурхн тедниг күлөлнэд бээхмб?⁸ Бурхн тедниг шулунар харсх, гиж Би таднд келжэнэв. Зуг Би, Күмни Көвүн, ирх цагтан эн орчлн deer иткл олж чадхий? — гиж сурв.

Парш болн алв цуглулдг күн

⁹ Бийэн чик седклтэ үүнд тоолдг болн өмтиг дорацуулхдан дурта улст Иисус үлгүрлэд иигж келв:

¹⁰ – Хойр күн һол сүмд залъвхар ирсмн бээж. Негнь парш, наадкнь – алв цуглулдг күн. ¹¹ Парш босад, бийинн тускар иигж залъврад келв: «Бурхн минь, дээрмчирлэ, хар саната, аля-азд өмтилэ болн эн алв цуглулдг үүнлэ өдл эс болсндан би Танд икэр ханжанав. ¹² Би долан хонгт хойр дэкж мацг бэрдв. Цуг хулдж авсан юмнаас арвна нег хувинь Танд өргдв». ¹³ Паршас тедүкнд алв цуглулдг күн зогсж. Тер тенгр тал хэлэхэсн өөхнэд, өрчэн цокад: «Бурхн минь, килнцтэ му намаг хээрлит!» гиж келв. ¹⁴ Парш биш, эн килнцтэ күн килнцэсн сүлдж герүрн йовв гиж би таднд келжэнэв. Юнгад гихлэ, кен чигн бийэн деегшлхлэ, дорацах, кен чигн бийэн дорацуулла деегшлх.

Иисус болн бичкн күржд

¹⁵ Өмтн Иисусиг өдс өгтхэ гиһэд бичкн күүкдэн Терүн тал авч ирдг бээсмн. Сургуульчнр цуг энүг үзэд, эк-эцкнринь хөржэсмн. ¹⁶ Зуг Иисус күүкдиг Бий талан дуудад:

– Күүкд Нанур иртхэ. Бичэ өдниг хөртн. Юнгад гихлэ, бичкдүлэ өдл улс Бурхна орн-нутгт орх. ¹⁷ Би таднд үнэр келжэнэв: кен чигн күн Бурхна ориг эн бичкн күүкдлэ өдл седклдэн эс авхла, тер төрүц терүнд орж чадшго, – гиж келв.

Байн ахлач

¹⁸ Нег ахлач күн Иисусас:

– Буйнта Багш минь! Мөнк жирхл эдлхин төлэ ю кех зөвтэв? – гиж сурв.

¹⁹ – Чи юнгад Намаг буйнта гиж нерэдвч? – гиж Иисус сурв, – Һанцхн Бурхн буйнталм. ²⁰ «Күүнэ гергтэ дерэн бичэ негдүл», «кү бичэ ал», «хулха бичэ ке», «күүнэ тускар худлар бичэ герчл», «эк эцк хойран күндл» гидг зааврмуд чи меднчи?

²¹ – Цуг эн зааврмудыг би бичкнэсн авн күцэнэв, – гиж тер хэрү өгв.

²² Энүг сонсад Иисус келв:

— Зуг негхн юм чамд кех кергтэ. Цуг бээсн зөөрэн хулдад, мөнгинь угатя өмтнд түгэхэд өгчк, тиигхлэ тенгрт байн зөөртэ болхич. Дарунь Нан тал ирэд, Намаг дахад йов.

²³Ахлач цуг энүг сонсчкад гейүрв, тер юнгад гихлэ, тер ик байн бээж. ²⁴Исус терүг гейүрсийн үзэд:

— Байн күнд Бурхна орн-нутгт күрхд дегд берк! ²⁵Байн күн Бурхна орн-нутгт орхас темэн зүүнэ сүвэр орхнь амр, — гив.

²⁶Энүг соңссн өмтн:

— Тиигхлэ кен аврж чадхмб? — гиж сурцхав.

²⁷Исус:

— Кенд чигн бийэн аврх арх уга, зуг Бурхн байн өмтиг чигн аврх архта, — гиж хэрү өгв.

²⁸Тиигхлэ Пётр Терүнд:

— Хэлээн! Бидн ода бээсн юман үлдэхэд Тана ардас даххвидн! — гив.

²⁹— Би таднд үнэр келжэнэв, кемр кен чигн герэн, авалян, ахнран, эк-эцкэн эс гиж күүкдэн Тенгрин ёсна төлэ үлдэсн болхла, ³⁰тер эн орчлнд кесг холван ик олз олх. Цагнь ирхлэ, мөнк жирхл эдлх, — гиж Иисус хэрүдн кель.

Исус нурвадад эврэнин үжлийн боли өмдрилхин тускар өэлдсн

³¹Исус арвн хойр сургуульчнран өмтнэс хооран дуудад:

— Бидн ода Ерусалим балыснур йовхвидн, болв тенд өэлдэчир Мини тускар, Күмни Көвүнэ тускар бичсн цугн учрх.

³²Би буру номта өмтнэ харт орхв, Намаг наад бэрэд, му келэд, чирэмд нульмх. ³³Тедн Намаг дегд икэр цокж зовах, аш сүүлдн өмнэсм хаңцуулх. Зуг нурвдгч өдртн Би өмдрихв, — гив.

³⁴Сургуульчир Иисусин келсн үгмүдэс негинь чигн медж чадсн уга. Тер юнгад гихлэ, Иисусин келсн үгмүдин чинр-утхн теднэс далд бээсмн.

Сохр нуульчини күүг эдгэлхн

³⁵Исус Ерихо хотнур өөрдж йовла. Хаалхин өөр нег сохр күн нууль нуулад сууж. ³⁶Тер олн өмтн өөрдж йовхинь сонсад, юн болжана гиж өмтнэс сурв.

³⁷— Назарет хотна күн Иисус аашна, — гиж терүнд өөрк өмтн келцхэв.

³⁸ Тийгхлэ сохр күн хээкрв:
— Давидин көвүн Иисус! Буйн болтха бийм хээрлит!
³⁹ Ик өмн йовсн өмтн:
— Бичэ хээкр! — гиж сохр күүг хөрцхэв.
Зуг тэр улм чанхур хээкрв:
— Давидин көвүн, бийм хээрлит!
⁴⁰ Иисус зогсад:
— Тер күүг нааран авч иртн, — гив.
Сохр күн өөрдхлэнь, Иисус терүнэс сурв:
⁴¹ — Чамд Нанас юн кергтэ?
— Деед Эзн минь, нүднэм хара орулит, — гиж тэр күн кель.
⁴² — Нүдэрн үздг бол! Чини иткл чамаг аврв! — гиж Иисус хэ-
руднь кель.
⁴³ Тер дарунь сохр күн юм үздг болв. Бурхиг туурулад, Иису-
син ардаснь тэр дахв. Олн өмтн энүг үзэд байрлад, Бурхиг
магтв.

Аль цуглулдг Закха гидг күүнэ тускар

19 Иисус Ерихо хотнур орад ирж йовла. ² Тенд алв цуглулдг ул-
син ахлач болж көдлдг Закха гидг байн күн бээсмн. ³ Закха
Иисусиг ямаран дүрстэхинь үзхэр седж, зуг маштг нурхта төлэдэн
олна заагт Терүг үзж чадсан уга. ⁴ Тегэд тэр өмтнэ өмн нарад,
Иисусиг үзхэр инжр модн deer нархар давшв. Янад гихлэ, Иисус
тер хаалhaar йовх юста бээж. ⁵ Иисус тэр ормур өөрдж ирэд:
— Закха, шулунаар модн deerэс бу. Эндр Би чини герт гиичлх
йостав, — гив.
⁶ Закха моднаас дарунь буунаад, ик байртаар Иисусиг гер та-
лан авч ирэд тоов. ⁷ Энүг үзсн өмтн дурго болад:
— Энти килнцтэ күүнэ герүр йовв! — гиж келцхэв.
⁸ Закха Иисусин өмн босж кель:
— Деед Эзн минь! Би ода эврэнинь зөөрэн хуванаад, өрэ-
лини хулдад, мөнгинь һуульхинч өмтнд түгэж өгнэв, кемр күү-
нэс үлү мөнг авсн болхла, би терүнд дөрвн холван икэр немж
өгхв, — гив.
⁹ Иисус хэрүднь иигж кель:
— Эндр өдр эн герт чигн Бурхна аврлт ирв, тэр юнгад гихлэ,
эн күн бас Абрахамин унг-тохмин юсон үрн! ¹⁰ Күмни Көвүн тө-
өрсн өмтиг олад харсж аврхин төлэ ирв, — гив.

Арви алтын мөңгнэ тускар

¹¹ Энүг соңсн улст Исус дәкәд нег үлгүр келж өгв. Тер Еруслымас хол биш бәәсн учрас әмтн Бурхна йосн дарунь ирхиг күләҗәсмн. ¹² Тер учрар Исус үлгүрләд кель:

— Нег эрк шилтә күн хаана цол авад хәрү ирхин тәлә ик хол назрур йовхар бийән белдҗәж. ¹³ Йовхинн өмн тер эврәннү арви зарцан дуудад, теднд арви алты мөңг өгв. «Намаг иртл эн мөңгиг кергәр олзлтн», гиҗ тер кель. ¹⁴ Зуг тер нутгин алвти терүнд дурго болдг бәәсмн. Тер күүг йовсна хөөннү тедн элчинрәр дамжж: «Эн күүхәр бидн ха кехәр седжәхшвидн», — гисн үтмүд келүлж. ¹⁵ Тер күн хаана цол авсна хөөн хәрж ирәд, эврәннү зарциран дуудад, даалһж өгсн мөңгәрнү ямаран олз кесинь некж сурв. ¹⁶ Түрүнк зарц ирәд: «Тана зергәс, тана нег алты мөңгитн арви холван ик олз өгв!» гив. ¹⁷ «Сән! Чи сән зарц, чи бички юмнди итклтә болвч, ода йовад арви балысна һардач бол» гив. ¹⁸ Хойрдгч зарцинь ирәд: «Тана зергәс, тана нег алты мөңгн тавн холван ик олз өгв» гив. ¹⁹ Эзнь: «Чи тавн балысна һардач бол» гив. ²⁰ Сүүлднү һурвдгч зарц ирәд: «Тана зергәс, эн тана алты мөңгиг би эн кенчрт ораһад хадһиллав. ²¹ Яһад гихлә, би танас әәһәд бәәләв. Та дегд шүрүн күнт. Та эс тәвсн ормасн авдг, эс тәрсн һазриг хаддг күнт» гив. ²² Тиигхлә эзн: «Ямаран хар саната зарцивч! Би чамд чини үгәрчн келнәв. Намаг ямаран шүрүтәһинь чи медвч, намаг эс тәвсн ормасн авдг, эс тәрсн һазриг хаддгинь чи сәәнәр медж аввч! ²³ Зуг яһад чи мини алты мөңгиг өгйәһәр күүнд эс өгвч? Тиигәд би олз авх биләв», — гив. ²⁴ Дәкәд өөрнү зогсн әмтн: «Энүнәс алты мөңгинь авад, арви алты мөңг ору авсн зарц өгтн» гиҗ закв. ²⁵ «Тана зергәс, тертн арви мөңгтә бәәнәлм», гиҗ әмтн келщәв. ²⁶ Би таднд иигж келжәнәв: бәәсндин — улм немгдх, уганааснь — үлдсн юмнү чигн булаж авгдх. ²⁷ Мини өшәтниг, намаг хан болһшгонар зөрлүцдг әмтиг нааран авч ирәд, мини чирәдм әмнәснү ханцултн! — гиҗ эзн закв.

Ерусалим балыснур байртанаар орж ирлнн

²⁸ Исус цуг энүг келснә хөөн цааран Ерусалим балысн тал йовв. ²⁹ Олив уулын ташуд бәәсн Бетпәг болн Бетәнья хотнур өөрдж йовад, Тер түрүләд хойр сурхулычнран илгәж кель:

³⁰ — Эн хотнд орхларн, тадн нег архлата эмнг баахн элжг үзхит. Бoodhaанин тээлэд, элжгиг нааран көтлж авч иртн. ³¹ Кемр өмтн: «Ю хээж тадн энүг тээлжэхмт?» гиж сурхла, тадн: «Энтн Деед Эзнд кергтэ болжана» гиж келтн.

³² Сурхульчир йовад Иисусин келсн юм лавта бээсинь үзв.

³³ Тедн элжгиг сулдхад деесинь тээлхлэ, эзнь теднэс:

— Тадн ю хээж эн баахн элжгиг сулдхад, деесинь тээлжэхмт? — гиж сурв.

³⁴ — Энтн Деед Эзнд кергтэ болжана, — гиж тедн хэрүднүү келцхэв.

³⁵ Сурхульчир баахн элжгиг дахулж авч ирэд, эврэннүү deerк хувцан deerнь хайж делгэд, Иисусиг суултн. ³⁶ Иисусиг йовсн цагт өмтн хаалднүү deerк хувцан делгцхэв. ³⁷ Тедн Олив уулас бууж йовх хаалтнур өөрдхлэ, Бурхиг өвэрц йовдлмудыг үзүлсн төлөд цуг сурхульчир байртаар магтад хээкрцхэв:

³⁸ — Деед Эзнэ нерн deerэс ирсн хан өдстэ! Тенгрт амулн болтха! Бурхн тууртха!

³⁹ Олн өмтнэ заагт бээсн зэрм паршмуд Иуст келцхэв:

— Багш! Сурхульчирэн хөрхнти! — гив.

⁴⁰ — Би таднд келжэнэв, кемр тедн тагчг болж одхла, чолуд хээкрлдх! — гиж Тер хэрүцэд кельв.

Иисус Ерусалимин тускар уульсын

⁴¹ Тедниг Ерусалимур өөрдж йовсн цагт балтсиг үзэд, Иисус нашудад уульв:

⁴² — О, Ерусалим! Кемр чи эндр өдтрт эвинь олхин төлэ юн кергтэхиинь медсн болхла! Зуг цуг эн чини нүднэс далд! ⁴³ Тийм өдрмуд ирх, чини хортн назр малтад, зесг* кеһэд, чамаг бүслж, энд-тендэсчн шахх. ⁴⁴ Тедн чамаг ул күртлчин күүчэд хольврулх, тедн чини эрс натц бээсн улсиг чигн өршэнгү угааар алх. Чолун deer нег чигн чолу үлдэшго, тер юнгад гихлэ, Бурхн чамаг аврхар кезэ ирснэ чи медсн угач.

Иисус hol сүмд

⁴⁵ Цаарандн Иисус hol сүмд орад, тенд наза бээсн хулдачнриг тараадад көөв. ⁴⁶ Иисус:

* Зесг — ова шаврин жирилн.

— Бурхна Бичтүү бичэтэ: «Мини гер — зальврлана гер болх», тадн болхла, энүгөр дееरмчириң бээр кежит, — гив.

⁴⁷ Иисус өдр болһн сүмд өмтиг сурһдг бээсмн, зуг ах гелңгүд, ном цээлһөчир, өмтнэ һардачир болхла, Терүг өмнэснъ яһж хаягулхинь ухалщав. ⁴⁸ Зуг тедн энүг яһж կүцэхэн медлго бээв, юнгад гихлэ, олн нег чигн үг алдлго Иисусиг соңсдг бээсмн.

Иисус ах гелңгүдин сурврмудт хәрү өгснъ

20 Нег өдр Иисус сүмин һаза Сэн Зэнг цээлһөд өмтиг сурһв. Терүн тал ах гелңгүд болн ном цээлһөчир өмтнэ ахлачирла ирэд өөрдв.

² — Кенэ йосар Чи тиигж кежэхмч? Кен Чамд тиим йос өглэ? — гиж тедн сурщав.

³ Иисус хәрүднъ:

— Би бас таднас нег юмна тускар сурхар седлэв. Нанд келтн.

⁴ Йохана кирсллиң тенгрэсв эс гиж күүнэсв? — гив.

⁵ Тедн нег-негнтэхэн селвлцж күүндцхэв:

— Кемр бидн тенгрэс гихлэ, Тер: «Юнгад терүнд эс итквт?» гиж сурх. ⁶ Кемр күүнэс гихлэ, өмтн мадниг чолунар шивэд алх, янад гихлэ, тедн Йоханыг өэлдэч гиж санжана.

⁷ — Энүг альдас ирсинь бидн медхшивидн, — гиж тедн аштнь келв.

⁸ Тиигхлэ Иисус:

— Би бас таднд кенэ йосар энүг кэжэхэн келхшв, — гив.

Уста үзмин тэрэчинрин тускар

⁹ Цаарандны Иисус өмтнд үлгүрлэд иигж келв:

— Нег үүн уста үзм тэрж. Уста үзмин тэрэчинрт терүгэн нээ-мэдлж өгэд, бийн талдан назр тал йовж одсмн. Кесгтэн ирлго тендэн бээсмн. ¹⁰ Темс цуглух цагнъ ирхлэ, эзн хүвм авчк гиһэд уста үзмин тэрэчинр тал эврэннъ зарцаан илгэв. Тэрэчинр болхла зарцинь үктлий цокад, хоосар хәрү йовулчкв. ¹¹ Тер дэ-кэд нег зарцаан илгэж. Эн зарциг чигн тэрэчинр цокад, дэгд икэр зоваад хоосар йовулчкв. ¹² Тер нурвдгч зарцаан илгэв. Тедн терүг чигн цусн һартлын цокад, уста үзм тэрсн назрас һархад хайчкв. ¹³ Тиигхлэ эзны: «Ода яахмб? Энкр көвүүхэн илгэсүв, энүг тедн соңсхмн болвза» гиһэд йовулв. ¹⁴ Уста үзмин тэрэчинр көвүүхинь үзэд: «Эн өнчэн эзлх үүн. Энүг алхла, өнч мана болх»

гиж санчкад, ¹⁵тедн терүг уста үзм тээрсн һазрасн кеерөгшэн гаргад алцхав. Уста үзмин эзнь тер тэрэчинриг яахмб? ¹⁶Тер ирэд тэрэчинриг алад, уста үзмиг талдан өмтнд өгчкх.

Энүг соңсан өмтн:

— Тийм юмн бичэ болг! — гиж хээкрлдцхэв.

¹⁷Исус теднүр ширтж хэлэхэд:

— Тосхачинрин һолсн чолун герин өнцгин һол чолун болв, гисн Бурхна үгмүдин чинрнь ямарамб? ¹⁸Тер чолун deer үнсн үн цокгдх, зуг күүнэ толна deer тер чолун унхла дарад алчкх.

¹⁹Тер дарунь ном цээлхэчнр болн ах гелнгүд Иисусиг бэрж авхар седв. Зуг өмтнэс өэцхэв. Тедн эн үлгүр бийсинн тускар келсинь медв.

Эзн хаанд өгдг алвин тускар

²⁰Ном цээлхэчнр болн ах гелнгүд арднь орж Иисусиг шинжлж хэлэхэд, зэрм улсиг илгэв. Тер улс худлахар үннч болсн болад, зуг үнэртнь Иисусин үгины сонсад, йосиг бурушажах үгмүд олхар нардачин йоснд яхж бэрүлхм гиж ухалв. ²¹Тегэд тер улс Иисусас сурцхав:

— Багш, Таниг үнэр келжэхинь болн суржихинь мадн меднэвидн. Та өмтиг йилгэлго Бурхна хаалгин тускар чикэр зааж дасхнат. ²²Бидн Римин хаанд алв өгх яостай аль угай?

²³Исус теднэ хар санаг медэд кель:

²⁴— Нанд мөнгөн үзүлтн. Кенэ дүр энүнд зурата, кенэ нерн энд бичэтэ?

²⁵— Римин хаана, — гиж тедн хэрү өгцхэв.

Исус кель:

— Тегэд чигн хаана юмиг хаанд өгтн, болв Бурхна юмиг Бурхнд өгтн.

²⁶Исусин өгсн хэрүднэ өврэд, тер улс келсн үгднэ хажхр, буру юм олж чадлго тагчг бээцхэв.

Эмдрлих тускар

²⁷Исус тал зэрм цадукмуд өөрдцхэв. Тедн үксн үн өмдршго гиж иткдг бээж. Цадукмуд Терүнэс сурцхав:

²⁸— Багш, Моше маднд иигж бичлэ, кемр гер-бултэ ах өнгрхлэ, болв терүнэ авальнь үрн уга үлдхлэ, унг-тохман тасруулшго-хар тер өнгрсн күүнэ дүнь белвсн гергинь авх зөвтэ бээсмн.

²⁹ Тиигэд ах-ду долан бээж. Түрүнк ахнь гер авад үрн уга өнгрж одв, авалян үрн уга үлдэж. ³⁰ Хөөннү тэр бельсн күүкд күүг дарук дүнь авч, тернь бас өнгрж. ³¹ Нурвдгч дүнь бас тэр күүкд кү авч, тиигэд наадк ах-ду бас терүг авч, болв цуһар ах-ду долан күн үр үлдэлго өнгрж. ³² Аш сүүлднүү, тэр күүкд күн өнгрв. ³³ Ода болхла кемр тедн цуһар өмдрхлэ, тэр күүкд күн альк ахиннүү гергн болхмб? Янад гихлэ, тэр долан ах-дүүнин гергн бээж.

³⁴ Иисус теднэ хэрүднүү иигж кельв:

— Эн нарт делкэд өмтн гер авна, мордна. ³⁵ Зуг Бурхнас үкэд өмдрих зөв авсн улс иргчдэн гер авлго, күүнд одлго бээх. ³⁶ Бурхна элчирлэ өдл үкл угаһар тедн бээх. Тедн Бурхна үрдүд, тэр юңгад гихлэ, тедн үкэд өмдрицхэв. ³⁷ Үксн күн өмдриг гисн үнэр болх. Шачасн бутын тускар Моше келхлэ, тэр Бурхиг «Абрахамин Бурхн, Ицхакин болн Яковин Бурхн» гиж нерэдв. ³⁸ Бурхн үксн өмтнэ Бурхн биш. Тэр өмд өмтнэ Бурхн, Терүнэ чирэд тедн өмд!

³⁹ — Багш! Та йир сэн хэргү өгвт! — гиж ном цээлнэчнрин зэрмнүү келцхэв.

⁴⁰ Энүнэ хөөн дэкж күн териүнд сурвр өгх сана зүүсн уга.

Христос кенэ көвүмб?

⁴¹ Цааранднүү Иисус сурв:

— Христосиг Давидин тохмин үлдл гиж юңгад өмтн келдэв?

⁴²⁻⁴³ Псалмудын дэгтрт Давид эврэн келсн билэлм: «Деед Эзнийни Деед Эзнд келсмн: Чини өшэтиг диилж көлдчнү эс хайлт Мини барун Бий тал су». ⁴⁴ Кемр Давид Терүг «Деед Эзн» гиж нерэдхлэ, яхж Тер бийинн тохмин күн болж нархмб?

Ном цээлнэчирэс саглти!

⁴⁵ Олн өмтн оньган өгэд, Иисусиг сонссн цагт Тер эврэннүү сургуульчиртнан иигж кельв:

⁴⁶ — Ном цээлнэчирэс бийэн саглж йовтн. Тедн ут хувцан өмсчкэд йовхла, өмтн талвн болһнд теднлэ мендлхлэ, тедн таасгдна. Хурлд эс гиж нээрт деегшэн нарад суухдан дурта.

⁴⁷ Тедн бельсн күүкд улсин зөөрийн меклж авад, өмтнэ нүднд үзүлэд Бурхнд уданар мөргцхэнэ. Тер улс ик догши цаажла харх.

Белвсн күүкд күүнэ өгсн бэрц

21 Байн өмтн сүмин зөөрин сангд бэрц белгүдэн яһж тэвд-гинь Иисус хәлэв.² Тедн заагт угатя белвсн күүкд күн хойрхн улан мөнгнэ шаалыг тэвв. Иисус түнгинь үзчкэд кель:

— Эн угатя белвсн күүкд күн цуг наадк өмтнэс ик бэрц өгв гиж. Би таднд үнэр көлжэнэв.⁴ Цуһар өмтн байн зөөрэсн үлү бээсн нег хүвинь өгв, эн болхла угатя болов чигн үлдсн мөнгэн тэвв. Тер мөнгнэ күүкд күүнэ эдлврт күрх мөнгн бээж.

Сүм хольврлна туск ээлдхл

⁵ Зэрм улс сээхн үнтэ чолуһар тосхгдсан Бурхна сүмин тускар болн өмтнэ авч ирсн бэрц белгүд терүг яһж сээхрүлсн тускар келхлэ, Иисус теднд кель:

— Цагнь ирхлэ, цуг эн тана үзжэсн юмн цугтан хольврад унх, чолун deer нег чигн чолун үлдшго.

Өвөрцс болн көөлн

⁷ Сургуульчир сурцхав:

— Багш! Кезэ цуг эн учрх? Тер цаг өөрдлүнэ ямаран темдг үзгдх? — гив.

⁸ Тер кель:

— Тадниг күн меклвэ, болнатн. Юнгад гихлэ, кесг өмтн Мими нер зүүж ирэд кель: «Би Христосв» эс гиж «Цагнь ирв», гих. Бичэ тедниг дахж йовтн.⁹ Дээнэ тускар, өмтнэ буцлтын тускар соңсад бичэ сүрдтн. Түрүлэд цуг эн учрх зөвтэ, зуг тертн чилгч биш, — гив.

¹⁰ Цааранднь Иисус кель:

— Нег келн-өмтн талдан келн-өмтнүр дэврх. Нег орн-нутг талдан орн-нутгla дээллдх.¹¹ Зэрм нутгар икэр назр чичрлүн, хархилүн болх, ик өэмшигтэ хальдврта гемэр өмтн гемтх. Берк аюлта йовдлмуд болх, болов тенгрэс ик өэмшигтэ өвөрцс harх.¹² Зуг цуг эн берк йовдлмуд учрхин өмн тадниг олн дундас көөх. Нанас көлтэ тадниг хурлд зарһла хархулх, бэрж авад түүрмд хайх, harдаачирин, хаадудын harпт бэрүлх.¹³ Тер цагт таднд Мими тускар герчлх aph harх.¹⁴ Зуг бийэн харсхин төлэ ю келхм гиж зовад урдаснь бичэ ухалтн.¹⁵ Би таднд тиим цеэн үгмүд

болн уха зааж өгхв, тадна хортнас нег чигн күн тана өмнэс сөрүд үг келж чадшго, зөрлцж чадшго. ¹⁶ Тадниг һарһсан эк-эцкти, ахир, элгн-садн, үүрмүд урвх, тадна зэрмнь өмнэсн хахцх. ¹⁷ Нанас көлтэ таднид цуһар дурго болх, ¹⁸ зуг нег чигн үсн тана толхахас уншго. ¹⁹ Кемр тадн цуг энүг тесж дааж чадхла, бийэн аврж чадхит, — гив.

Ерусалимин хольврлхна туск әэлдхл

²⁰ — Ерусалим балһсиг кесг цергэр бүслэлтэ үзхлэрн: терүнэ хольврлхна цагнь өөрдв гиж медтн. ²¹ Тер цагт Йудьяд бээсн өмтн уул тал зулж гүүтхэ, балһснд бээсн өмтн балһснаас һарад цааран өрлж йовтха, балһснд эс бээсн өмтн бичэ хэргү иртхэ. ²² Юнгад гихлэ, цуг эн өшэ авх өдрмүд болх. Цуг бичсн үгмүднүү бүтхэ! ²³ Көкул күүкдтэ болн саата күүкд улст йир берк күнд болх! Эн орн-нутг ик аюлла харх. Эн келн-өмтн Бурхна зарһла харх. ²⁴ Зэрмнь үлдин үзүрлэ харһад үкцихэх, зэрмнь нутгин бэрэнд бэргдх. Буру номта өмтнэ цаг эс чилтл Ерусалимиг буру номта өмтн эзлх, — гив.

Күмни Көвүнэ ирлхн

²⁵ — Нарн деер, сар деер болн одн деер кесг өвэрц темдг үзгдх. Орчлн деер бээсн орн-нутгуд тенгсин шууганас болн көдлжэсн ик дольганас сүрдцхэх. ²⁶ Нарт делкэд өөрдж йовх юмна өмн өмтн сүмсэн алдад, харһцад унх, тенгрин күчн ормасн көндрж чичрх. ²⁷ Тер цагт тедн үүлн деер Күмни Көвүг сүртэ үүчтэхэр болн мөнк туурмжтахар ирж йовхинь үзх. ²⁸ Эн эклэд учрхла, нурhan тинилхж, толһаан өргтн, тана аврлт өөрдж йовхнъ тер мөн, — гив.

Инжр модна тускар

²⁹ Иисус теднд үлгүрлэд иигж кель:

— Инжр модыг болн наадк моддыг хэлэтн. ³⁰ Ац deerнь хамтхасн һархла, тадн зуна цаг өөрдж йовхинь меднэт. ³¹ Тегэд чигн тер йовдлмуд учржахинь үзхлэ, Бурхна йосн өөрдж йовхинь медтн. ³² Би таднид үнэр келжэнэв, эн улсин унг-тохм чилтл цуг эн учрх. ³³ Тенгр һазр хойр уга болж одх, зуг Мини келсн үгмүд сольгдшго, — гиж кель.

Белн болтн

³⁴⁻³⁵ — Тер өдр ирхлэ, тана зүрkitн согту бээдл, өрк, жирхлийн үүмллін бичэ дийлтхэ гиж саглтн, хавхгт бэргдзвээт. Бийэн хэлэтн, юнгад гихлэ, тер өдр цуг нарт делкэд бээсн өмтнд генткн учрх. ³⁶ Цуг тер аюлта йовдлла эс хархин төлэд, Күмни Көвүнэ өмн зогсхин төлэд, оньдин зальврад сергг бээтн, — гив. ³⁷ Иcус теднig сүмд өдр болһн сурhдг бээж, асхн болхла Тер Олив гидг уулур йовад, сөөhэн давулдг бээсмн. ³⁸ Өрүн эртэр өмтн саак кевэрн Терүг соңсхин төлэ сүмд ирдг бээсмн.

Иcусиг бэргүлж өгснъ

22 Эс искэсн һуйрин өдр эс гиж Песах гидг нэр өөрдж йовж. ² Гелнгүд болн ном цээлhечнр Иcусиг уга кех арh хэ-эцхэв. Юнгад гихлэ, тедн өмтнэс ээдг бээж. ³ Тиигхлэ эрлг Иc-кериот гиж нерэддг Йудан зүркнд орв. Тер Иcусин арвн хойр сурhульчнрин негнь бээсмн. ⁴ Йуда ах гелнгүд тал болн сүмин харулчнрин нардачнр тал одад, Иcусиг яhж бэргүлж өгхэн келж өгв. ⁵ Тедн байрлад, Иcусиг бэргүлхин төлэ Йудад мөнг өгхэр шиидв. ⁶ Өгчэх мөнгнд зөвэн өгэд, Йуда олн өмтн уга цагт Иcусиг теднэ харт бэргүлхэр кергтэ цагинь күлэв.

Песахд белдлнн

⁷ Эс искэсн һуйрин нээрин өдр ирв. Тер өдрт өмтн сепрэ хур-ниг алх зөвтэ бээж. ⁸ Пётр Йохан хойриг илгэхэд Иcус кель:

— Ода йовад маднд Песахин хот белдтн.

⁹ — Тер Песахиг альд белдх кергтэ гиж санжант? — гиж сурhульчнр сурцхав.

¹⁰ Тиигхлэнь Иcус иим хэру өгв:

— Таднig балhснур орж ирхлэ, нег уста буhш авч йовсн күн харх. Терүг дахад, герүрн одтн. ¹¹ Дэкэд герин ээнд: «Намаг сурhульчнртаhан Песахин хот эдлх хора альдв?» гиж Багш суржана гитн. ¹² Тер белдсн deerk ик хораhан таднд үзүлх, тендэн хотан белдтн.

¹³ Тедн йовад, Иcусин келсэр цугинь олж авад, Песахин нээрин хотынь белдцхэв.

Деед Эзнэ асхни хот

¹⁴ Цагнь ирхлэ, Иисус сурхульчиртаан хамдан ширэн өөр цуглэр. ¹⁵ Иисус тедндэн:

— Би эврэннь зовлн үзхэсн өмн таднла хамдан эн Песахин хот идхэр седлэв. ¹⁶ Энүг Бурхна орн-нутгт учртл Би Песахин хотыг эдлж чадшгов гиж таднд келжэнэв, — гив.

¹⁷ Иисус аах авад, Бурхнд ханлтан өргэд:

— Энүг авад хоорндан хуванаад эдлти! ¹⁸ Би таднд келжэнэв, Бурхна йосн эс иртл Би дэкж уста үзмэр кесн унд уушгов, — гив.

¹⁹ Дэкэд Тер өдмг авад, Бурхндан ханлт өргэд, хуһлад сурхульчиртан хуваж өгэд:

— Тадна төлэ өгсн цогцм эн. Намаг санад иигж кетн, — гив.

²⁰ Хотын хөөн Тер аах авад кель:

— Тадна төлэ асхрулсан Мини цуснаас тогтсон эн шин боощана аах. ²¹ Ода Намаг бэрүлж өгх күүнэ harp Мини нарин өөр бээнэ.

²² Би, Күмни Көвүн, заясан хаалнаарн йовнав. Зуг Намаг бэрүлсан күн басл зовлнган эдлх.

²³ Сурхульчир цуһар нег-негнэсн:

— Маднас кене урвач болжахмб? — гиж сурцхав.

Кен хамгин алдрв?

²⁴ Теднэс кен хамгин алдр гиж тоолгдхмб? гисн зүткэн эдн хоорнду болв. ²⁵ Тийгхлэ Иисус теднд:

— Хаадуд болхла эврэннь өмтиг нойлж нардна, йос бэрдг өмтн «эмтнэ үүрмүд» гиж бийэн нерэднэ. ²⁶ Зуг тадн тиим бичэ болцхатн, таднас хамгин икнь бичкн болтха, болв кен тадниг толнаална, тернь зарцла өдл болтха. ²⁷ Кень эднэс ах: хот иджэснэль аль хот авч ирэд заргджаснь? Хот иджэснэль ах биший? Би болхла тадн дунд зарцла өдл болжанав. ²⁸ Тадн ик зеткртэ цагла Нанла хамдан түрү-зүдү хувалцлат, ²⁹ Мини Эцк Нанд орн-нутг белглсн кевэр Би таднд орн-нутг белглнэв. ³⁰ Мини орн-нутг Мини ширэн өөр сууһад, хот уухит. Тадн арви хойр ширэ деер сууһад, Израилин арви хойр тохмин зархиин кехит, — гив.

Пётрин гөрдлийн туск ээлдхл

³¹ — Шимон, Шимон, эрлг тадниг буудяг хог-богас йилж авдгла өдлэр шүүх зөв Бурхнаас сурла. ³² Зуг Би чамаг иткдгэн бичэ

ууртха гиж зальврлав. Болв чи бас Нан тал хэру ирсн хөөн ахнран батрул, — гиж Деед Эзн кель.

³³ Зуг Пётр кель:

— Деед Эзн минь, би Тана төлэ түүрмд чигн суунав, үклэс чигн ээшгов!

³⁴ — Би чамд келжэнэв, Пётр, эндр өрүн күртл эр така хэ-экртл, чи нуув дэкж Намаг медхшв, гиж келхич, — гиж Иисус хэрүднү кель.

Мөнгн, уут, үлд

³⁵ Дэкэд Иисус теднэс сурв:

— Би Тадниг мөнг, түнгрцг, буршмг угаһар илгэсн цагт тадн юмар дутвт?

— Уга, — гиж сурхульчир хэру өгв.

³⁶ — Ода болхла мөнгн бээхлэ автн, бас түнгрцг автн, болв кемр тадн үлд уга болхла, киилгэн хулдад үлд автн. ³⁷ Бурхна Бичгт: «Тер йос эвдсн өмтнэ тоод орла», — гиж бичэтэ. Цуг эн келсн Нанла учрх зөвтэ гиж таднд келжэнэв. Мини тускар бичгдсн юмн удл уга учрх, — гиж Иисус теднд кель.

³⁸ Сурхульчир:

— Деед Эзн, манад хойр үлд бээнэ, — гив.

— Болх, — гиж Иисус кель.

Иисус Олив уул deer Бурхнд зальврсны

³⁹ Иисус саак кевэрн Олив гидг уулур нарад йовв. Сурхульчир Терүнэ ардаснь дахцхав. ⁴⁰ Одх назртан ирэд Иисус:

— Сөрлүнлэ хархшгон төлэ зальврад бээтн, — гиж кель.

⁴¹ Иисус теднэс хооран нарад, шивсн чолун күрх назрт ирэд, сөгдж унад эклэд зальврв:

⁴² — Аав минь, кемр Та эн зовлнгас Намаг гетлгсн болхн! Зуг Мини таалар биш, Тана таалар болтха!

⁴³ Генткн тенгрэс Бурхна элч бууж ирэд, Терүг батрульв.

⁴⁴ Иисус ик зовлнтаһар болн улм халунар Бурхнд зальврад бээв. Маннаһаснь нарчах көлсн цусна дусалла өдлэр назрт унв. ⁴⁵ Иисус зальврснань хөөн босад, сурхульчир тал хэру ирв. Тедн үрүдэд унтж одсн бээж.

⁴⁶ — Юнгад тадн унтжахмт? — гиж Иисус сурв, — Сөрлүнлэ хархшгон төлэ босад зальвртн.

Исусас урвлын болын түүрмд суулылтын

⁴⁷ Терүг келжэсн цагт кесг өмтн гарч ирв. Теднэ өмн арвн хойр сурхульчнрин негнь Йуда гидг күн йовла. Халхаснь үмсхин төлө тер Иисус тал өөрдв. ⁴⁸ Иисус:

— Йуда, Намаг, Күмни Көвүг, үмсэд, эднэ гарп бэрүлжэнчи? — гијж сурв. ⁴⁹ Иисусла бээсн сурхульчир юн учрхиг үзэд:

— Деед Эзн, үлдэн гарххмын болвза? — гив.

⁵⁰ Теднэ негнь үлдэн гаргад, ах гелнгин зарцин барун чикинь чавчв. ⁵¹ Зуг Иисус:

— Болх! — гив.

Тер чикэн чавчулсан күүнэ чикнднэ гаран күргэд эдгэв. ⁵² Терүг бэрж авхар ирсн ах гелнгүйт, сүмин харулчнрин гардачнрт, толначнрт Иисус:

— Тадн Намаг деермч гијж санжант? Ю хээж тадн үлд, мод атхад Намаг бэрж авхар ирвт? ⁵³ Би өдр болын таднла сүмд бээдг билэв, тер бийн тадн Мини өмнэс гаран өргсн угат. Зуг ода тадна цаг ирв, ода хархнуун йосн залжана, — гив.

Пётрин өөрдлийн

⁵⁴ Тедн Терүг бэрж авад, ах гелнгин гер тал авч ирцхэв. Пётр теднэ ардаснь өөрдлго йовж йовла. ⁵⁵ Герин наза өмтн наал шатаад эргж суув. Пётр бас теднлэ хамдан суув. ⁵⁶ Һалын хажуд суусн зарц күүкд күн терүнэ чирэ ширтж хэлэхэд:

— Эн күн Терүнлэ хамдан бас бээлэ, — гив.

⁵⁷ Зуг Пётр тер күүкд күүнд:

— Би Терүг медхшв, — гијж кельв.

⁵⁸ Невчк бээжэхэд, дэкэд нег күн терүг үзэд:

— Чи бас теднэ негнч, — гив.

— Уга, — гијж Пётр хэрү кельв.

⁵⁹ Нег цаг давсна хөөн дэкэд нег күн маһдлго кельв:

— Эн күн Терүнлэ хамдан бээлэ. Эн бийн Һалилья назриин күн.

⁶⁰ — Тадниг ю келжэхинь би меджэхшв! — гијж Пётр хэрүцв.

Тиигж келжэхлэ, генткн эр така хээкрв. ⁶¹ Деед Эзн ардагшан эргж, Пётр тал хэлэв. Тиигхлэ Пётр «Эр така хээкртл, чи эндр нурв дэкж Намаг медхшв гијж келхич» гијж Деед Эзнэ келсн үгмүд тодлж санв. ⁶² Пётр цааран гарад, нашута кевэр уульв.

Исусиг зовалын

⁶³Исусиг хэлэжэх харулчир Терүгэр наад бэрэд зоваж цокв.

⁶⁴Терүнэ нүдинь кенчрэр боо над:

— Ээлдж кел маднд, кен чамаг цокв? — гиж некж сурцхав.

⁶⁵Нань чигн кесг му үг цергүд Иуст келж.

Деед хургт болсны тошклын

⁶⁶Өрүн эртэр өмтнэ толначир, ах гелнгүд болн закана багшнр цуглрад, Иуст Деед хургт авч ирв.

⁶⁷— Кемр Чи Христос болхла, маднд цээлнж кел, — гиж тедн Иуст кельв.

Иуст иим хэрүдны:

— Кемр Би таднд келхлэ, тадн иткхн угат, ⁶⁸бolv кемр Би таднас юм сурхла, тадн хэрүхинь келж өгхн угат. ⁶⁹Зуг эн цагас авн Күмни Көвүн хамгин Күчтэ Бурхна барун һартны суух, — гив.

⁷⁰Тедн цуһар:

— Тегэд Чи Бурхна Көвүн болжахмч? — гиж сурв.

— Чик! Тадн тиигж келжэнэт, — гиж Иуст тедн өмнэс хэрүцв.

⁷¹Тиигхлэ толначир:

— Ямаран герчллүн таднд дэкэд кергтэ болжахмб? Бидн цугинь энүнэ келсн үгмүдэс медж үзжэнэвидн! — гиж келцхэв.

Иуст Пилатын омн

23 Тиигхлэ Деед хургт бээсн өмтн босад, Иуст Пилатур авч йовицхав. ²Тенд Иуст эклэд гемшэв:

— Эн күүг мана келн-эмтиг хутхсийн үзвидн, Римин хаанд алв бичэ өгтн, эврэн бийэн «Би ханв болн Христосв» гисинь соңсвидн.

³— Чи Йудья улсин хан болжахмчи? — гиж Пилат Иустас сурв.

— Чи тиигж келжэнэч, — гиж Иуст хэрү өгв.

⁴Тиигхлэ Пилат ах гелнгүд болн олн өмтнд:

— Эн күүг гемшэх буру юм би үзжэхшв, — гив.

⁵Тедн болхла зүткж келцхэв:

— Энтн Һалильяс эклэд нааран ирв. Эврэнн номарн цуг Йудья назрин өмтиг үүмүлжэнэ.

⁶Энүг сонсад Пилат:

— Эн Һалилья назрин күний? — гиж сурв.

⁷Дэкэд Иисусиг Херод нарджасн назрин күүхинь Пилат медчкэд, Иисусиг Херодур илгэв. Херод тер цагт бас Ерусалимд бээж.

Иисус Херодын өмн

⁸Херод Иисусиг үзэд икэр байрлв. Юнгад гихлэ, кезэнэс авн тер Иисусиг үзхэр седсн бээж. Тер Иисусин тускар дала юм соңж, болв Терүнэс нег өвэрц юм үзхэр нээлжэсн бээж. ⁹Тер кесг сурврмуд Иуст өгв, зуг Иисус хэрү өгсн уга. ¹⁰Ах гелнгүд болн закана багшнр зогсад, Иисусиг сүркэ кевэр гемшэв. ¹¹Херод цергүйтэхэн Терүг нутаһад, наад бэржэхэд, deerнь сээхн хувц өмскэд, хэрү Пилатур илгэчкв. ¹²Херод Пилат хойр урднь хоорндан өшэтн бээсн боловчн, тер өдр үүрмүд болв.

Иисусиг цаажла хархуулх шийидвр

¹³Пилат ах гелнгүдиг болн өмтнэ толнаачнриг дуудж авад кельв:

¹⁴— Олн өмтн дунд буцлт өргхэр седдг күүг тадн нанур авч ирвт. Би тана чирэд энүг мөшклэв. Зуг Эн күн тадна гемшэжэсн нег чигн юмнд бурутанинь би үзсн угав. ¹⁵Херод бас эн күүнэ гархсан буру юм олж чадл уга хэрү Энүг йовулчкв. Тадн эврэн хэлэти, Эн күн үклэ хархуулгдх ик гем гархсан уга. ¹⁶Тер учар би Энүг малядад сулдхнав. ¹⁷⁻¹⁸Зуг цуһар нег дууһар:

— Эн үктхэ! Маднд Бар-Абаг сулдх! — гиж хээкрцхэв.

¹⁹Бар-Аба гидг күн тер балхснд буцлт кеһэд, өмтиг алсн учар түүрмд суусн бээж. ²⁰Зуг Пилат Иисусиг сулдххар седв, тегэд чигн тер давтад өмтнэс сурв. ²¹Тиигсн бийн өмтн:

— Кирст хадчк! Кирст хадчк! — гиж хээкрцхэв.

²²Пилат нурвдад сурв:

— Ямаран му йовдл эн күн гархсмб? Үклэ хархуулхин төлэ кесн гем би олсн угав. Би энүг малядад сулдхнав! — гив.

²³Зуг тедн:

— Иисусиг кирст хад! — гиһэд улм чанһар хээкрэд некэд бэ-эцхэв.

Теднэ хээкрлдэнд Пилат диилгдв. ²⁴Пилат теднэ некврэр шийидвр авв. ²⁵Тер буцлт босхсн, өмтиг алсн, түүрмд суужасн Бар-Абаг өмтнэ сурсар сулдхад, Иисусиг теднэ гарта өгв.

Кирст хадж алхн

²⁶ Иисусиг цаажла хархулхин төлэ авч йовцхав. Зууран цергүд Күрэнэ балхснаас йовж йовсн Шимониг бэрж авад, ик гидг кирс нурхнднь үүрүлж ачад, Иисусин ардаснь йовулав. ²⁷ Иисусин ардас кесг өмтн дахла, тедн дунд һаштуя нульмсан асхрулж, уульж йовсн күүкд улс бас йовла. ²⁸ Иисус теднүр хэлэхэд:

— Ерусалимин күүкд улс, Мини төлэ бичэ уульти, эврэнн үрнэнн, бийинн төлэ уульти! ²⁹ Юнгад гихлэ, берк цаг ирх, күср болн үр эс гархсан, үрдүд эс көкүлсн күүкд улс буйн кишгтэ гиж өмтн тер цагт келх, — гив.

³⁰ Тер цагт өмтн уулмудыг: «Мадн deer унтн!», өөдм һазрмуудыг: «Мадниг бүркти» гиж эрж сурх. ³¹ Кемр көк нохаржах мodyg тиигж кехлэ, му хумха моднди ю кедг болхмб? — гив.

³² Йос эвдсан хойр күүг Иисусла хамднь бас цаажла хархулхин төлэ авч йовла. ³³ Тедн һавл гидг һазрур ирв. Тер һазрт Иисусиг кирсд хадж цаажлсмн, йос эвдсан хойр күүг бас Терүнлэ хамднь кирсд хадж цаажлсмн, негинь барун бийдн, наадкин зүн бийдн. ³⁴ Иисус:

— Аав мины! Эднэ килнцин тэвит! Эдн ю кежэхэн меджэсн уга, — гиж сурв.

Өмтн жирв хаяд, Иисусин хувциг хувацхав. ³⁵ Олн өмтн зогсад хэлэцхэв. Толнаачнр бас Иисусар наад бэрэд:

— Талдан өмтиг харсж аврдг билэ. Кемр тер Христос болхла, Бурхна шүүж авсн күн болхла, Бийэн харсж өмэн авртха! — гиж келцхэв.

³⁶ Цергүд бас Иисусар наад бэрцхэв. Тедн Иуст өөрдэд, ишклн чаан өгэд ³⁷ келцхэв:

— Кемр Чи Йудья улсин хан болхла, өмэн харсж авр, — гив.

³⁸ Иисусин толнаадн кирс deer нег харна мод хадулж, deerнь «Энти — Йудья улсин хан» гиж бичж. ³⁹ Хажудк кирс deer телгдсан йос эвдсан күүнэ негн Иисусиг му келэд:

— Кемр Чи Христос болхла, эврэнн өмэн авр, мадниг бас харсж авр! — гиж хээкрв.

⁴⁰ Наадкн болхла өөркэн хөрж:

— Бурхнас өөхнч! Чи бас тиим цааж даажахан меджэхшийчи?

⁴¹ Бидн чикэр цаажлгвидн, кесн килнцэрн үүлэн даажанавидн, эн күн болхла му юм кесн уга, — гив.

⁴²Дэкэд:

— Деед Эзн Эврэннүй орн-нутгтан ирхлээр мини тускар бичэ мартти, — гиж тэр Иуст кель.

⁴³Би чамд үнэр келжэнэв, эндр өдр Нанла хамдан Бурхна садт тусхич! — гиж Иусус хэрүднүй кель.

Иусин үкл

⁴⁴Үдин алднд гентки цуг назар харнхурад, нурви цаг күртл тиим болв. ⁴⁵Нарн харнхурад, гол сүмин көшг хойр өнгрэд шувр. ⁴⁶Иус:

— Аав минь! Тана гарч сүмсэн бэрүлж өгчэнэв! — гиж чанхур хээкрв.

Эн үгмүдин хөөн Иусин өмн гарв. ⁴⁷Энүг үзсн Римин өнггин цергин ахлач, Бурхиг магтад:

— Эн күн йосн чик седклтэ күн бээсмн, — гиж кель.

⁴⁸Ю болхиг хэлэхэр цуглрсн олн өмтн учрсн йовдлыг үзэд, өрчэн цокн бээж хэрцхэв. ⁴⁹Зуг Иусиг медг өмтн, теднэ тоод Һалильяс авн Терүг дахж йовсн күүкд улс, ик хол биш, тедүкнд хэлэхэд зогсв.

Иусин цогциг оршалын

⁵⁰Йосип гидг нертэ нег күн Деед Хургин гешүн бээж. Эрун цаанан седклтэ үннч күн тэр бээж. ⁵¹Йосип Деед Хургин шиидврлэ болн кесн йовдлла зөвшэрсн уга бээж. Тер Йудья назрт бээсн Аrimатя хотна күн бээж. Йосип Бурхна йосн ирхиг бас күлэжэж. ⁵²Тер Пилатур ирэд, Иусин цогцинь өгти гиж сурв. ⁵³Дэкэд тэр цогцинь кирс deerэс буулж авад, оршалына кенчрт орахад, хад чолунд шин кесн, урдны күн оршагдад уга үкэрт орулж тэвв. ⁵⁴Басн өдрин асхн болж йовла. Бемб өдр өөрдж йовла. ⁵⁵Иусала хамдан Һалильяс дахж ирсн күүкд улс Йосипиг дахад, Иусиг оршасн үкэриг хэлэхэд, цогцинь тэр ормд яхж орулж тэвсийн үзв. ⁵⁶Тедн хэрж ирэд, канкнисн үнртэ тос, түркдг эм белдв. Бемб өдрлэ тедн Бурхна заавраг амрцхав.

Өмдэллийн

24Өрун өрлэ долан хонгин түрүнк өдтрт күүкд улс урдны белдсн канкнисн үнртэ тос, түркдг эм авад, Иусиг оршасн үкэриг ирцхэв. ²Зуг Терүг оршасн үкэриг хаажасн чолун

хажуднь бээсиг тедн үзүүхэв. ³Уулын көндэ дотр орсн күүкд улс Деед Эзн Иисусин цогц олж авсн уга. ⁴Күүкд улс алмацж зогсцхав. Гентки гильксн цаһан хувцта хойр күн теднд үзгдв. ⁵Күүкд улс дэгд сүрдэд, назр элкж унцхав. Зуг хойр күн:

— Уксн өмтн заагт өмд күүг юнгад хээжэхмт? ⁶Тертн энд уга, Тертн өмдрв! Һалильяд Иисус таднд ю келсинь мартчквт? ⁷«Күмни Көвүн килнцтэ өмтнэ һарт бэрүлгдх, кирс deer цаажлгдх, болв һурвдгч өдртнь Тер өмдрх», — гиж келхэв.

⁸Эн Иисусин үгмүд гентки теднэ уханд орж тодлгдв. ⁹Күүкд улс Иисусин үкэрэс хэрж ирэд, арви негн сурхульчнрт болн наадк өмтнд цуг учрсн юмна тускар келж өгв. ¹⁰Тер күүкд улсин дунд Магдален хотна Марий, Йохана, Яковин экнэй Марий болн нань чигн күүкд улс бээж. Тедн апостолмудт энүнэ тускар келж өгүүхэв. ¹¹Зуг эн күүкд улсин үгмүд деми юмн гиж теднд сангдв. Тедн күүкд улст итксн уга. ¹²Пётр болхла босад, Иисусин үкэр тал гүүв. Тер уулын көндэ дотр шаңаж хэлэхэд, Иисусиг орасн һанцхн кенчр бээсинь үзв. Пётр үзсн юмндан икэр өврэд хэрэд йовв.

Эмаус гидг хотнур ордг хаалнд

¹³Тер өдр сурхульчнрас хойрнь Эмаус гидг хотнур йовж йовла. Тер хотн Ерусалимас арви негн дуунад бээсмн. ¹⁴Цуг учрсн йовдлын тускар тедн күүнджэлэ. ¹⁵Тедниг күүндэд йовж йовтлнъ Иисус Бийн теднүр өөрдж ирэд, теднлэ хамдан йовв. ¹⁶Зуг сурхульчнр Иисусиг үзвчин танын уга. ¹⁷Иисус теднэс:

— Юуни тускар тадн күүнджэхмт? — гиж сурв.

Тедн гейүртэ бээдлтэ зогсцхав. ¹⁸Теднэ негн Клөп гидг нертэ күн:

— Шинкэн Ерусалимд ирсн төлэдэн эн өдрмүдт юн учрснинь һанцхн чи меддго болхич! — гиж кель.

¹⁹— Юн учрсмб? — гиж Иисус сурв.

— Назаретин Иисусла учрсн йовдлын тускар бидн келжэнэ-видн, — гиж тедн хэрүдн кель. — Тер үгдэн болн үүлдэн ик күчтэ, Бурхна болн өмтнэ өмн ик алдр ээлдэч билэ. ²⁰Ах гелнгүд болн мана һардачнр Терүг бэрж авад, алх зарһла хархулад, кирс deer цаажлад өмнэснъ ханцулв. ²¹Болв бидн болхла Израилиг Тер харсж аврх гиж нээлжэлэвидн. Тер учрсн йовдлын хөөн һурвдгч өдр болжана. ²²Цааранднь иим юмн болв: үкэр

талнь йовсн зэрм күүкд улс мадниг икэр өврүлв. Тедн эндр өрүн өрлэ тиигэрэн одла,²³ зуг тенд цогцнъ уга бээж. Күүкд улс хэрж ирэд маднд иим юм келж өгв. Тедн оршасн хадын көндэ дотр орхла, Бурхна элчир генткн теднэ нүндн үзгдэд, «Исус өмд» гиж келж.²⁴ Хөөннь мана үүрмүдэс зэрмнъ үкэр талнь одад, күүкд улс келжэснлэ өдл цугинь үзж, зуг өмдрсн Иисусиг тедн үзсн уга.

²⁵ Иисус теднд:

— Янсн эргү улсвт? Өэлдэчинрин келсн үгмүдт ода күртл иткл уга бэнт?²⁶ Христос ик зовлн өдлснэннх хөөн эврэннх туурмждан орхм бишви? — гиж сурв.

²⁷ Дэкэд Тер Мошеһэс болн өэлдэчинрэс эклэд, Бурхна Бичгт Бийиннх тускар цуг бичэтэ юмиг теднд цээлхж келж өгв.

²⁸ Тедниг хотнур өөрдж йовхлань Иисус цааранднх йовхар седсн бээдл гарв.²⁹ Зуг тедн Иисусиг:

— Маднла хамдан үлд, ора болжана, өдр чилв, — гиж эрж сурв.

Тер үлдв.³⁰ Хот уух цагт Иисус болһсн һуйр авад, Бурхнд ханлт өргэд, өнг-өнгөрнх һуйриг хуһлж хуванад теднд өгв.³¹ Тер кемлэхойр сурхульчин нүднх секгдэд, тедн Иисусиг таньв. Зуг тер дарунь теднэ нүндн Иисус үзгддгэн уурв.³² Тедн нег-негнэсн:

— Терүг хаалыдан маднд Бурхна Бичгин чинр-утх цээлхж үг келсн цагт мана зүркн халад, шатсан болж эс медгдлү? — гиж сурхав.

³³ Сурхульчинр ормасн босад, Ерусалим тал хэрүй йовцхав. Тендэн тедн арвн негн сурхульчиг болн кесг өмтиг олж авв.

³⁴ — Эн үнн! Деед Эзн өмдров! Шимон Терүг үзв, — гиж сурхульчинр келцхэв.

³⁵ Тер хойр сурхульч хаалыд учрсн йовдлын тускар келэд, Иисусиг һуйр хуваж өгсн цагт Терүг яхж таньсан келж өгв.

Эмдрсн Иисус сурхульчинр тал ирснъ

³⁶ Сурхульчинр күүнджэсн цагт генткн Иисус үзгдэд теднлэ мендлв.³⁷ Тедн сүмсн үзгджэнэ гиж санад, өэхэд менрэд одцхав.³⁸ Иисус болхла:

— Юнгад тадн тиигж икэр өэжэхмт? Юнгад тадн маһдлажахмт?³⁹ Мини гарм, Мини көлм хэлэтн! Эн Бив! Намаг көндэж үзтн, сүмсн махмуд уга, ясн уга болна. Намаг хэлэтн, Би

йосн махмудтав, ястав, — гиж келәд, ⁴⁰Исус һар-көлән үзүлв.
⁴¹Тедн икәр байрлад, иткәж чадлго алң болад бәәцхәв. Тиигхлә
Исус теднәс:

— Танад идх-уух юмн бәәнү? — гиж сурв. ⁴²Сурхульчир Исуст
шарсн заһснас өгв. ⁴³Тер заһсиг авад, теднә өмн идв.

⁴⁴— Энүнә тускар Би таднла бәәсн цагтан келләлм, — гиж
Исус кель. — Мини тускар Мошен заканд, әәлдәчнрин дегтр-
мүдт болн Псалмудын дегтрт бичгдсн тоот күцәгдх зөвтэ.

⁴⁵Исус теднд Бурхна Бичгин чинр-утх медхд нөкд болв.

⁴⁶— Бурхна Бичгт: «Христос дегд икәр зовагдад үкәд, һурвдгч
өдртнү өмдрих зөвтэ» гиж бичэтэ. ⁴⁷Ерусалимас экләд өмтн
болһнд килнцтә жирһл үлдәлһнә туск, килнц тәвүллһнә туск
зэнг Терүнә нернә төлә тадн тархах зөвтэт. ⁴⁸Тадн болхла цуг
энүнә герчир. ⁴⁹Би таднд Мини Эцкм өгнәв гисн юмиг илгә-
нәв, зуг тадн ик Тенгрэс күч эс автл балһснд үлдцхәтн, — гив.

Исусиг тенгр deer һарсна тускар

⁵⁰Тер сурхульчирран балһснас дахулж һарад, Бетәнья тал авч
ирәд һаран өргәд, тедниг әдслв. ⁵¹Әдслж бәәтлән теднәс салж,
тенгрур өөд һарв. ⁵²Сурхульчир Терүнд сөгдәд, аhy ик байрта-
һар Ерусалим тал хәрж ирцхәв. ⁵³Тер цагас авн тедн һол сүм
дотр оньдин бәәһәд, Бурхнд магтал өргцхәв.

Йохана бичсн Сэн Зэнг

Нүр уг

Йохан Иисусиг Бурхна мөнк Үг гиж Сэн Зэнгдэн үзүлжэнэ. Тер Үг күн болж, мадн дунд бүүрлж (1.14). Иисус Бурхнас илгэгдсн Аврач, Бурхна Көвүн гиж иткулхин төлэ, болв иткэд, Терүнэ нернэ төлэд мөнк жирхл эдлтхэ гиһэд эн дегтр бичүлгдсн бээж (20.31).

Иисус Бурхна мөнк Үгнэ гиж нүр үгд бичэтэ. Терүнэ дару Сэн Зэнгин негдгч өнгд зүсн-зүүл өвэрц йовдлмуд Иисусиг урдаснь Аврач, Бурхна Көвүн гиж үзүлж. Цааранднь өвэрц йовдлмуд ю цээлхэхинь медүлжэнэ. Дегтрин эн өнгднэ зэрм улс Иуст яһж итксиг, Терүг дахж йовх улс болсна тускар бичэтэ. Болв зэрмнь Терүнэ өмнэс буцад итклэн хайсна тускар бас бичгдж.

13–17 бөлгүд Иисус Эврэнн сурхульчнртаан чирэхээрн харгад күүндсиг, Терүг кирст телүлэд хадхин өмн сө келсн үгмүд сурхульчнриг яһж белдсиг, теднд урмд өгсиг үзүлжэнэ. Сүүлик бөлгүдт Иисусиг бэрснэ, Терүнэ зарнин, Терүнэ телүлэд хадгдсна болн өмдэрснэ тускар, энүнэ хөөн сурхульчнртан баралж үзгдснэ тускар бичэтэ. Хууль гүүхэд килнц һархсан күүкд күүнэ туск тууж дөрвлжн хавсрт орулж бичж (8.1–11). Янад гихлэ, кесг түрүн зун жилмүдин бичгүдт болн орчулын бичврт терүг орулсан уга, болв зэрмснь терүг талдан ормд орулцхаж.

Йохана бичсн Сэн Зэнг Христосар дамжад өггджэх мөнк жирхлийн белг ийлхэн үзүлгдж. Эн белг ода өггджэнэ. Иисус – йовх хаалж, үнн болн жирхл болжана гиж эн белг иткэжэх улст нерэдгдж.

Сэн Зэнгдэн Йохан шажна бээдл үзүлхэр өдгэ жирхлэс йирийн юм- суд авч керглнэ. Үлгүрны: усн, өдмг, герл, хөөч болн хөд, уста үзмин иш, терүнэ темснь. Тернь седклийн тоолвр болна.

Учр-утхин зура

Орулгч уг 1.1–18

Уснд кирслдг Йохан болн Иисусин түрүн сурхульчнр 1.19–51

Иисусин церглт 2.1 – 12.50

Сүүлнк өдрмүд 13.1 – 19.42
Деед Эзнэ өмдрллийн болн залрж ирлэн 20.1–31
Товчлгчдны: Һалильяд болсн бусд үзүллэн 21.1–25

Үг күн болж

1 Орчлн үүдхэс урд Үг бээж. Үг Бурхна негн бээж. Үг Бурхн бээж. ² Орчлн үүдхэс урд Үг Бурхна бээж. ³ Цугнъ Үгэр дамжж үүдэгдж. Терүг угаһар юмн үүдсмн уга бээж. ⁴ Цуг үүдэсн юмн Үглэ ниилэд жирхж. Жирхл կүмни герл бээж. ⁵ Герл харнхуд гилвкнэ. Харнху терүг дийлсн уга. ⁶ Бурхн кү илгэж, күүнэ нернь Йохан бээж. ⁷ Цуһар сонсад иткхэ гиһэд Йохан герлин туск герч болад ирж. ⁸ Бийнь герл биш бээж. Герлин туск герч болад орчлнд ирж. ⁹ Үг гисн йосн герл мөн. Герл орчлнд ирэд күмн-эмтнд тусж герлтүлнэ. ¹⁰ Үг орчлнд бээж. Терүгэр дамжж үүдсн орчлн Бийн таньсан уга ¹¹ Эврэ назрур ирж. Эврэ өмтн терүг седклдэн орулсан уга. ¹² Седклдэн орулсан өмтнд, Бийднь итксн өмтнд Бурхна үрдүд болх зөв Тер өгв. ¹³ Эн үрдүд экиннъ геснэс, күүкд күн залу күн хойрин седвэрэс төрсн үрдүд биш, эдн Бурхнас төрсн үрдүд. ¹⁴ Үг күн болж, мадн дунд бүрлж. Эн Үг маднд чилшго хээрлтиг, Бурхна туск үнниг үзүлв. Эцкиннь һанцхн көвүн болж Эцкэс авсн Терүнэ йосиг бидн лавта үзвидн. ¹⁵ Йохан Терүнэ тускар чанһ дууһар иижж герчлж: Эн күүнэ тускар би иижж келлэв: Мини хөөн ирхн нанас ик чинртэ, юнгад гихлэ Тер нанас урд мөнкиндэн бээдг бээж. ¹⁶ Тер эврэннъ ик байлг хээрлтэс маднд дам-дам сэ кеһэд әдслв. ¹⁷ Бурхн Мошенаар дамжад зака өглэ, зуг хээрлт болн үн Иисус Христосар дамжж үзүллэ. ¹⁸ Бурхиг күн төрүц үзэд уга, зуг Эцкиннь өөр бээсн ор һанцхн Бурхн маднд Бурхна тускар медүлв.

Уснд кирслдг Йохана герчилнн

¹⁹ Ерусалимд бээдг евреймүдин ахлачнр Йоханур гелнгүдиг болн Левихниг илгэв. Тедн ирэд:
— Чи кембч? — гиж Йоханас сурв.
²⁰ — Би Христос бишв, — гиж тер дарунь Йохан илэр кельв.
²¹ — Тийгхлэ кен гидг күмбч? Чи Элья болвзач? — гиж тедн сурцхав.
— Уга, — гиж тер хэрү өгв.

— Чи Мошен келсн ээлдэч болвзач?

— Уга — гисн хэрү тенд соңцхав.

²² — Чи кембч? Маднд келич. Бидн мадниг илгэсн улст хэрүхинь келж өгх йоставидн. Бийиннь тускар ю келнэч? — гиж тедн сурцхав.

²³ Йохан теднд өэлдэч Эшьян үгэр келж өгв: «Би эжго көдэд хээкржэх дунв: Деед Эзнэ хаалгинь ho кетн». ²⁴ Тер өмтиг паршмуд илгэсн бээж.

²⁵ — Кемр чи Христос биш, Элья биш, Мошен келсн ээлдэч биш болхла, юнгад чи өмтиг уснд кирслнэч? — гиж тедн сурцхав.

²⁶ — Би өмтиг уснд кирслнэв. Зуг тадн дунд тадн таныгддо күн бээнэ. ²⁷ Тер мини хөөн ирх. Би болхла Терүнэ башмгиннь бүчинь тээлх зөв угав, — гиж Йохан хэруднь кель.

²⁸ Цуг эн йовдл Бетэнья өөр, Йордан нолын дорд үзгин көвэд, Йохан өмтиг уснд кирслсн назрт, учрв. ²⁹ Манхдуртнъ Йохан өөрдж йовх Иисусиг үзэд:

— Хэлэтн, Эн өмтнэ килнц уга кедг Бурхна хурхн. ³⁰ Энүнэ тускар би келлэв: Мини хөөн ирснэ нанас ик чинртэ, юнгад гихлэ, Тер нанас урд мөнкиндэн бээдг бээж. ³¹ Би чигн Иисусиг кенинь медсн уга билэв, зуг би Энүг цуг Израиль орн-нутг мед-тхэ гиһэд, өмтиг уснд кирслхэр ирв, — гиж кель.

³² Йохан эврэнинь үгэн батлад кель:

— Эрүн Сэкусн ик deer Тенгрэс көглжрhn мет буунаад, Терүнэ deer үлдсн би үзв. ³³ Би Терүг меддго билэв. Зуг уснд кирслхэр намаг Илгэснэ нанд: «Эрүн Сэкусн нег күн deer буунаад үлдх. Тер күн өмтнд Эрүн Сэкус өгх», — гиж келлэ. ³⁴ Би цуг энүг үзв, тегэд чигн герчлжэнэв, Эн — Бурхна Көвүн! — гив.

Иисусин түрүн сурхульчир

³⁵ Дарук өдртнъ Йохан хойр сурхульчта хамдан бээсмн.

³⁶ Аашн Иисусиг үзэд, тер:

— Эн — Бурхна Хурхн! — гив.

³⁷ Йохана хойр сурхульч тер үгмүдинь сонсад, Иисусиг дахад йовв. ³⁸ Иисус эргэд ардан хэлэхэд, тедниг дахж йовсинь үзв.

— Таднд юн кергтэ? — гиж Тер сурв.

— Рави, [хальмгаар багш] Тана гер альдв? Келтн, — гиж тедн сурв.

³⁹ – Намаг дахад йовтн, эврэн үзхит, – гиж Иисус кель.

Цуг эн дөрвн часла болв. Тедн йовад, Иисусин герт ирэд, асхн ора куртл бээв. ⁴⁰ Иисусин тускар келсн үг соңссн сургульчнрин негнь Шимон Пётрин дүнь Андрей бээж. ⁴¹ Тер эврэнн Шимон гидг ахан олж авад кель:

– Бидн Бурхна илгэсн Аврачиг – Христосиг олж аввидн!

⁴² Дэкэд тер ахан Иисусур дахулж авч ирв. Иисус Шимон тал хэлэжэхэд кель:

– Йохана көвүн Шимон эндр өдрэс авн Би чамд Кеп* гидг нер өгчэнэв.

Иисус Пилипиг болн Натаналиг дууджана

⁴³ Манхдуртн Иисус Һалилья тал йовхар шиидв. Тер Пилипиг олж авад:

– Намаг дахад йов! – гив.

⁴⁴ Пилип Бетсэд гидг хотна көвүн бээсмн. Тер хотн Андрейин болн Пётрин бас төрскн хотн бээж. ⁴⁵ Пилип Натаналиг олж авад терүнд:

– Бидн закана дэгтрт Моше болн ээлдэчнр бичсн кү олж аввидн. Тер Назарет хотна Йосипин көвүн Иисус бээж, – гиж кель.

⁴⁶ – Назаретас сэн юмн ирдви? – гиж Натаналь хэрүдн кель.

– Эврэн йовад хэлэ, – гиж терүнд Пилип кель.

⁴⁷ Иисус аашсн Натаналиг үзэд:

– Эн юсон Израилин күн. Энүнэ седклд мек худл төрүц уга, – гиж кель.

⁴⁸ – Та намаг альдас меднэт? – гиж Натаналь өврж сурв.

– Чамаг дуудхас урд Би чамаг инжр модна сүүдрт суусичн үзлэв, – гиж Иисус хэрү өгв.

⁴⁹ – Багш, Та Бурхна Көвүнт. Та Израилин Хант! – гиж Натаналь кель.

⁵⁰ – Би чамаг инжр модна сүүдрт үзв гиснд чи нанд иткжэнэч. Зуг чи энүнэс ик өвэрц юм үзхич, – гиж Иисус хэрү өгв.

⁵¹ – Би таднд үнэр келжэнэв, тадн заагрсн тенгрэс Күмни Көвүнүр бууж ирсн болн терүнэс deer өрггдсн Бурхна элчинриг үзхит, – гиж Иисус немж кель.

* Эн нерн грек келнэс «чолун» – Пётр гиж орчуулгдана.

Канад болсн хүрм

2 Хойр өдрин хөөн Һалильяд бээсн Кана гидг балһснд хүрм болж. Иисусин экнь тенд бас бээж. ²Иисусиг сурхульчирта хамдны бас тер хүрмд дуудж. ³Гийчир чаһран уу Nad чилэхлэнь, Иисусин экнь Терүнд кель:

— Чаһр дэкж уга.

⁴Иисус экдэн: — Аак, юнгад Та нанд энүнэ тускар келжэнэт? Мини цаг ирэд уга, — гиж хэрү өгв.

⁵Иисусин экнь зарцнрт:

— Энүнэ келсийн кетн, — гив.

⁶Тенд зурхан ик чолун буһш зогсхала. Еврей келн эмтн эврэннүйосар юм өрүслж ухахин төлө терүг бэрдг бээсмн. Буһш болһндны 80—120 литр ус багтдг бээж.

⁷— Сав болһниг дүүргэд ус кетн, — гиж Иисус зарцнрт кель.

Тедн буһшмуд дүүргэд ус кев. ⁸Иисус:

— Ода эн савас ус утхж авад, хүрмин ахлачд авч одад өгтин, — гив.

Зарцнр келсийн күцэв. ⁹Хүрмин ахлач чаһрт хүврсн усиг амсв, тер чаһриг альдас авсийн медсн уга бээж, зуг һанцхн зарцнр медлэ. Хүрмин ахлач күргиг дуудж авад кель:

¹⁰— Эмтн сэнара чаһриг нэр эклхлэнь хүрмин гиичирт өгнэ. Цунаар согтж одхла, му чаһр гархж өгнэ. Чи болхла сэн чаһриг ода күртл бэрэд суусмч?

¹¹Эн Иисусин үзүлсн өвөрц йовдлмудын түрүнкнь бээсмн. Цуг эн йовдл Һалильяд бээсн Кана гидг балһснд учрсмн. Иигэд Иисус эврэннүй күчтэ нерэн туурулв, энүнэ хөөн сурхульчир Терүнд икэр иткв. ¹²Цаарандны Иисус сурхульчиртаан Капернам хот темцж йовв. Иисусин экнь, дүүнрн Терүнлэ хамдан бас нарад йовцхав. Капернамд тедн цөөкн өдр бээв.

Нол сүмиг цеврллиh

¹³Евреймүдин Песах гидг нэр өөрдж йовсмн, тегэд Иисус Ерусалим балһснур нарад йовв. ¹⁴Иисус Ерусалимин сүм дотр бухмуд, хөд, көглжрхс хулдсн өмтиг үзв. Мөнг сольдг өмтиг чигн Тер үзв. Тедн ширэн өөр сууцхаж. ¹⁵Тийгхлэ Иисус деесэр малия гүрэд, хөөдиг, бухмудыг көөхнэд гархв. Мөнг сольдг өмтнэ ширэхинь хольврулад, теднэ мөнгинь тараһад хайв.

¹⁶ – Эднэн авад цааран өрлтн! Мини Эцкин гериг хулд гүүлгэнэ герт бичэ хүврүлтн! – гиж Иисус көглжрһ хулджаасн өмтнд кель.

¹⁷ Энүг үзсн сурхульчир, Бурхна Бичтг бээсн «Би тана герт дуртав. Тер дурн дотрким шатажана» гисн үгмүдиг тодлж санв.

¹⁸ – Иигж кех йосн чамд бээхиг медүлхин кергт онц темдг үзүл, – гиж евреймүдин толнаачир Иисусин өмнэс келцхэв.

¹⁹ – Эн сүмиг хамхлад таратн, Би үүрвн хонгин болзгт цуг энүг хэрү тосххв, – гиж Иисус хэрүднү кель.

²⁰ – Кезэнэ эн сүмиг дөчн зурхан жилдэн өмтн тосхсмн. Чи болхла Энүг үүрвн өдрин туршт босхахар седжэхмч? – гиж евреймүдин толнаачир хэрүцв.

²¹ Иисус болхла сүмин тускар келсн цагт Эврэннү цогцин тускар келсмн. ²² Хөөннү Иисус өмдрснэ хөөн Терүнэ сурхульчир Иисусин цуг эн үгиг тодлж санла. Тедн Бичтг болн Иисусин келснд иткв.

Иисус цуг өмтнэ уха-седклинь меднэ

²³ Иисус Ерусалимд Песахин нээрт бээсн цагтан өвэрц йовдлмуд үзүльв. Тер учрар кесг өмтн Терүнд иткв. ²⁴ Зуг Иисус теднд икэр нээлсмн уга, юнгад гихлэ, Иисус өмтиг сээнэр меддг бээж. ²⁵ Иисус өмтнэ дотрк уха-седклиг сээнэр меддг бээсмн. Тер учрар Иусту күүнэ тускар юм келх керг уга билэ.

Иисус болн Никодим хойр

3 Паршмуд заагт нег күн бээж. Терүнэ нерн Никодим. Тер евреймүдин толнаачирин негнь бээж. ² Нег дэкж Никодим сөөхнэр Иусту ирэд кель:

– Багш, Тана кесн өвэрциг нег чигн күн Бурхн уганаар кеж чадшго билэ. Тер учрар Таниг Бурхна илгэсн Багш болдгинь бидн меднэвидн.

³ – Күн болhn шинэс эс төрхлэ, Бурхна ориг үзж чадшго гиж Би чамд үнэр келжэнэв, – гиж Иисус хэрү өгв.

⁴ – Көгшн күн шинэс яхж төрхмб? Тер хойрдад эврэннү экин геснд орад төрж һаршголм? – гиж Никодим Иусту кель.

⁵ – Һанцхн уснас төрснү, Сэкүснэс төрснү, Бурхна орнд тусж чаджана гиж үнэр келжэнэв. ⁶ Цогц бийэс төрснү, цогц бий

болна. Һанцхн Сәкүснәс сәкүсн төрдг мөн.⁷ Шинәс төрх кергтә гиснди бичә өврәд бә. ⁸Салькн дурта һазртан шуугад көдлнә. Чи терүнә шууга соңснач, зуг альдас һарад, альдараң темциж үләжәхинь медх арһ чамд уга. Сәкүснәс төрсн күн лавта тиим болна, — гиҗ Исус кель.

⁹ — Тиим юмн яһж болхмб? — гиҗ Никодим сурв.

¹⁰ — Чи Израиль әмтнә багш болнач, зуг цуг энүг эс медхшлмч?

¹¹ Үнәр келжәнәв, Биди медсән келнәвидн. Биди үзсән герчлнәвидн, зуг тадн Мана герчлләиг үнн гиҗ ухандан авхшиит. ¹² Кемр орчлнгин юмна тускар келхлә, тадн нанд эс иткхлә, тенгрин юмна тускар келсн цагт яһж нанд иткхмт? ¹³ Тенгрәс бууж ирсн Күмни Көвүнәс талдан күн Тенгрт бәәһәд уга. ¹⁴ Моше көдәд күрл мөһаг модн deer өргсн кевәр Күмни Көвүн өрггдх зөвтә. ¹⁵ Тегәд Нанд иткдг күн мөңк жирһл әдлх. ¹⁶ Юнгад гихлә, Бурхн орчлннд дегд хәәртә болад, Исуст иткдг күн үкл уга, мөңк жирһл әдлтхә гиҗ ор һанцхн Көвүнән өгсн мөн. ¹⁷ Көвүнәрн орчлнгин зарһ қек биш Көвүнәрн орчлнгиг харсж аврхин төлә Бурхн Терүг һазрур илгәсмн. ¹⁸ Терүнд иткдг күн зарһла харһжаш, эс иткдг күн зарһла харһж. Яһад гихлә, тер Бурхна ор һанцхн Көвүннд иткен уга. ¹⁹ Зарһнь иим: орчлннд герл тусж ирв. Зуг әмтн герлиг һолад, харһнуг таасж авсмн. Юнгад гихлә, теднә керг-үүлнъ хар. ²⁰ Хар үүл күцәдт күн герлд дурго, үүлнъ герлд илдкх гиһәд, тер герләс зулна. ²¹ Зуг үнн чикәр бәәснъ герлүр ирнә. Бурхиг соңсад, цаһан үүлиң күцәсиң герл үзүлх гиһәд тер тииғнә, — гиҗ Исус кель.

Исус уснәд кирслдг Йохан хойр

²² Энүнә хөөн Исус эврәннү сурһульчнрла Йудья һазрур йовв. Тенд бәәжәһәд, Исус әмтиг уснәд кирслдг бәәсмн. ²³ Йохан тер цагт Шалим балысна өөр Анон гидг һазрт бас әмтиг уснәд кирслв. Юнгад гихлә, тер һазрт дала усн бәәж. Әмтн Йоханар бийән уснәд кирслүлхәр ирдг бәәсмн. ²⁴ Йоханыг түүрмд суулхин өмн цуг эн учрсн бәәж. ²⁵ Йохана сурһульчнрин болн евреймүдин хоорнда усар әрүсллнә хуучн авъясын тускар зүтклдән болв.

²⁶ Теди Йоханур ирәд:

— Багш, урдн Йордана һолын телтр көвәд танта нег күн бәәлә. Та Терүнә тускар әмтннд келсн биләт. Ода тер эврән әмтиг уснәд кирслнә. Цугтан Терүн тал ирнә, — гиҗ келщәв.

²⁷ – Күн тенгр заяж келсәр кергән күцәж чадҗана, – гијж Йохан хәрү өгв.

²⁸ – Би Бурхна илгәсн Аврач бишв, зуг би Терүнә өмнү йовхин тәлә илгәгдләв, – гијж Мини келсн үгмүдин герчир тадн эврән боллат. ²⁹ Хәрд һарчасн күүктә көвүн күргн болна. Күргнә үр күргиг соңсад зогсна. Терүнә ду соңсад, үрнү байрлна. Тиигж би ик байрта бәәнәв. ³⁰ Терүнә чирнү өсж өрггдх зөвтә, мини цаг болхла чилж йовна, – гијж Йохан кельв.

Тенгрәс бууж ирснь

³¹ Тенгрәс бууж ирснь назр деерк әмтнәс деер. Һазрин үрн болхла назрин үлмәд бәәнә, назрин тускар келнә. Зуг Тенгрәс бууж ирснь Һазрин әмтнәс деер! ³² Тер Эврәнны үзсән, соңсан герчлнә. Зуг әмтн Терүнә келснди иткхш. ³³ Терүнә герчлін седкләдән авсн әмтн әнүгәрн Бурхн – йосн үнн гијж лавта үзүлнә. ³⁴ Бурхна илгәсн күн Бурхна үгмүдәр келнә. Юнгад гихлә, Бурхн Терүг Сәкүсәрн дүүргнә. ³⁵ Эцк Көвүндән дегд хәәртә болад, үргинь һартын бәрүлв. ³⁶ Көвүндән иткдг күн мөңк жирһл әдлнә. Көвүнә үгинь эс соңссын мөңк жирһл үзшго. Бурхна цааж терүнә толна деер буув.

Исус болн Шамарья күүкд күн

4 ¹⁻² Йоханур ирдг сурнульчирас тооһарн даву ик сурнульчир Исусур ирәд, уснди кирслгдҗәнә гидг зәңг паршмуд медчкв. (Үнәртн болхла, Исус эврән әмтиг уснди кирслдг бәәж, Терүнә сурнульчир әмтиг уснди кирслдг бәәж.) ³ Исус энүнә тускар соңсад, Йудья назриг үлдәһәд, хәрү Һалилья тал йовсмн. ⁴ Һалилья тал йовж йовад, Исус зууран Шамарья назриг дәврж һарла. ⁵ Тегәд Исус Шамарья назрт бәәсн Сухар гидг хотнур орж ирв. Кезәнә Яков Йосип гидг көвүндән нег назр өгсн бәәж. Тер назрин өөр Сухар гидг хотнү бәәж. ⁶ Тенд Яковин нертә худг бәәж. Исус хаалдан муурад, тер худгин өөр ирәд сууһад амрв. Үдин цаг өөрдж йовла. ⁷ Нег Шамарья күүкд күн тер худгур ус авхар ирж.

– Нанд уух ус өгич, – гијж Исус сурв.

⁸ Сурнульчир болхла тер цагт хот хулдҗ авхар, өөрк хотнур йовж одсн бәәж.

⁹— Та, еврей күн, нанас Шамарья күүкд күүнэс уух ус сурдмт? — гиж Шамарья күүкд күн Иусас сурв.

(Тер юнгад гихлэ, евреймүд Шамарья өмтилэ төрүц дунаардго, хэрлцдго бээсмн.)

¹⁰— Кемр Бурхн өмтинд ю белглжэхинь, Кен чамас уух ус суржахинь чи медсн болхла, эврэн Нанас ус сурх билэч, болв Би чамд өмд ус өгх билэв, — гиж Иус хэрү өгв.

¹¹— Ах Нойн минь, Та суулн угат, худгти болхла гүн. Эмд ус яхж авч чадхмт?^{*} ¹²Та мана өвк Яковас deer болвзгот? Терти маднд эн худг өгсн билэ, болв бийн эврэннү үрн-садтан, малтаан энүнэс ус уудг бээсмн! — гиж күүкд күн хэрүднү келв.

¹³— Кен чигн эн уснаас уухла, дэкэд ундасх. ¹⁴Зуг Мини өгсн уснаас ууснь төрүц ундасшго. Юнгад гихлэ, Мини өгсн усн күүнэд дотр мөнк жирхл өгдг булгт хуврх, — гиж Иус үгинь соңчкац келв.

¹⁵Тиигхлэ күүкд күн келв:

— Ах Нойн минь, намаг хөөннү ундасдгонаар, эн худгур дэкж ирдгонаар тер уснаас өгит, — гив.

¹⁶— Гер талан йовад, эврэннү залунаан нааран дахулж авч ир, — гиж Иус хэрүднү келв.

¹⁷— Би залу угав, — гиж күүкд күн хэрүцв.

— Чи үнэр келвч. Чи залу угач. ¹⁸Чи тавн залута билэч. Чи үнэр келвч. Ода чамла хамдан бээсн залу күн, чини залу биш, — гиж Иус келв.

¹⁹— Ах Нойн минь, би үзжэнэв, Та өэлдэчд. ²⁰Мана өвк эцкнр эн уулур ирэд, Бурхнд сөгдж зальврдг билэ. Зуг тадн, евреймүд, Ерусалимд ирэд сөгдж мөргх кергтэ гиж тоолнат, — гиж күүкд күн келв.

²¹— Эгч, итк Нанд. Тиим цаг иржэнэ: эн уул deer биш, Ерусалимд биш, тадн Мана Эцкд сөгдж мөргхит! ²²Тадн Шамарья өмти юундан мөргжэхэн эврэн меджэхшилт. Бидн болхла кенд сөгджэхэн йосндан меднэвидн. Юнгад гихлэ, Бурхн евреймүдэр дамжад өмтиг килнцэсн аврх. ²³Зуг цагнь өөрдж йовна. Цагн лавта өөрдж ирв! Эн цагт Бурхнд йосндан сөгддг арх Бурхна Сэкүсн өмтинд өгх. Бурхнд тиим сөгдэчнр кергтэ. ²⁴Бурхн гисн — Сэкүсн. Терүнд сөгдсн улс Сэкүсэр дамжж

* Евреймүд Шамарья улсин савинь чигн олзлдго бээж.

деерэс төрх зөвтэ. Тийм өмтн Эцкд юсндан сөгдх, — гиж Иисус хэрүднү кель.

²⁵ — Бурхна илгэсн Аврач аашна гисинь би меднэв (Бурхна илгэсн Аврач — Христос). Тер ирхлэрн, маднд цугинь цээлһж өгх, — гиж күүкд күн кель.

²⁶ Иисус:

— Би, чамла күүнджэсн күн, Бурхна илгэсн Аврачв, — гив.

²⁷ Тер алднд сурхульчир хэру ирцхэв. Иисусиг күүкд күүнлэ күүнджэхинь үзэд, цунаар алн болцхав. Зуг нег чигн күн янад терүнлэ күүндвт гиж сурсн уга. ²⁸ Күүкд күн эврэннү буһшан худгин өөр үлдэхэд, хотн тал йовад өмтнд кель:

²⁹ — Наартн, шулунар йовтн, тадн мини жирхл бээдлин тускар келж өгсн күүг үзхит. Тер Бурхна илгэсн Аврач боловзго? — гив.

³⁰ Өмтн хотнас нарад, Иисусур йовцхав. ³¹ Тер цагт Терүнэ сурхульчир:

— Багш, буйн болтха, хотан уутн, — гив.

³² Зуг Тер:

— Нанд тиим хот бээнэ, тер хот ямаранын тадн медхшт, — гиж кель.

³³ Тийгхлэ сурхульчир:

— Талдан күн Терүнд хот авч ирсн боловза? — гиж хоорндан күүндцхэв.

³⁴ Мини хот гисн — Намаг Илгэснэ таалыг күцэхэд, Нанд даалхин көдлмшиг күцэхэд төгсэх. ³⁵ Кеер тэрэ тэрсн цагт: дөрвн сар болчкад, урхицан хурах цаг ирх, гиж тадн келнэт, тиим эсий? Тегэд Би таднд келжэнэв: сээнэр хэлэтн! Тэрсн тэрэн хурахд белин. ³⁶ Тэрэ хадх күн көлстэ олзан ода авчана. Мөнк жирхлийн төлэ урхицан хуражана. Тегэд тэрсн чигн, хадсн чигн хамдан байрлх. ³⁷ Негнь тэрнэ, дарукин хадна гидгнь лавта батлгджана. ³⁸ Тегэд Би тадниг көлсэн өгч эс көдлсн юмиг хадж хуратн гиж илгэжэнэв. Тенд талдан өмтн көлсэн өгч көдллэ. Тадн болхла теднэ көдлмшиг орлцаад, урхицн хуражанат, — гиж Иисус үгэн төгсэв.

³⁹ — Мини кезэнэ кесн юмиг Тер келж өгв, — гиж күүкд күн өмтнд келсмн.

Тер учраг тер хотнд бээсн кесг Шамарья улс Иуст иткдг болов. ⁴⁰ Шамарья өмтн Иисусур ирэд:

— Буйн болтха, маднла үлдтн! — гиж сурв. Тегэд Тер теднлэ хойр өдр бээв. ⁴¹ Дэкэд кесг өмтн Иусин келсн үгд иткв.

⁴² – Түрүлэд бидн чини келсиг соңсад итквидн. Ода болхла бидн Терүнд бийднь иткжэнэвидн, тер юнгад гихлэ, бидн эврэнн чикэрн Терүг соңвидн. Эн Күн орчлнгин Авраач гиж бидн йосндан иткжэнэвидн, – гиж тедн тер күүкд күүнд келцхэв.

Исус ямта күүнэ көвүг эдгэснүү

⁴³ Хойр өдр давхла Иисус Һалилья назрур нарад йовв. ⁴⁴ Тер юнгад гихлэ, ээлдэчиг төрскн орн-нутгтнүү күнделхш, – гиж урднь Иисус эврэн келсмн. ⁴⁵ Иисус Һалильяд ирхлэ, тер назрин өмтн байртахар Иисусиг тосв. Тер өмтн Ерусалимд Песахин нээрт Иисусин кесн өвэрциг бас үзлэ. ⁴⁶ Дэкэд Иисус Һалильян Кана гидг хотнур нарад йовв. Урднь тенд Иисус усиг чаһр кесмн. Тер цагт Капернамд хаана нег ямта күн бээдг бээсмн. Терүнэ көвүнч өнгрхин өмн өргнд бээж. ⁴⁷ Иисусиг Йудья назрас Һалильяд ирсины соңсад, тер ямта күн Иисусиг олж авад:

– Капернамд ирэд, мини көвүнчим эдгэхит, тер үкн гижэнэ, – гиж Терүг эрэд сурв.

⁴⁸ – Онц темдгүд Нанас үзлго, тадн иткхн угат! – гиж Иисус терүнд кель.

⁴⁹ – Ах Нойн, мини үрн үкэд уга бээтл шулухар манахур ирит! – гиж хаана ямта күн сурв.

⁵⁰ – Хэр, герүрн йов. Чини көвүнчин өмд үлдх, – гиж Иисус кель.

Тер күн Иисусин үгд иткэд, герүрн йовв. ⁵¹ Төрскн хотнурн йовж йовад, тер күн зууран эврэнн зарцнрахан хархв.

– Тана үрнти эрүл-менд бээнэ, – гиж тедн кель.

⁵² – Кезэ көвүм сэн болв? – гиж тер зарцнрас сурв.

– Өцклдүр үлдэ нег часла халунь уурв, – гиж тедн хэрү өгв.

⁵³ Көвүнчин өмд үлдх гисн Иисусин үгин хөөн көвүнч эдгсийн эцкнь медв. Энүнэ хөөн тер эврэнн гер-бултэхэн, зарцнртахан Иуст иткв. ⁵⁴ Тийгэд Йудьяс ирснэнн хөөн Иисус Һалильяд бээхэд хойрдгч темдг үзүлв.

Бэлтгэсэн гидг бийэн унадг бээрнд кү эдгэлнүү

5 Удл уга еврей өмтнэ нэр болв, тер учраг Иисус Ерусалимур йовв. ² Ерусалимд «Хөөнэ үүдн» гидг ормин өөр еврей келэр Бетсэд гидг бийэн унадг бээрн бээж. Тенд тав дэкж зерглэд зогссн баихс бээсмн. ³ Кесг гемтэ, сохр, доһлн болн тэкрен гар-көлтэ

эмтн тенд бас кевтж.⁵ Йучн нээмн жилдэн өвчтэ нег күн эмтнэ заагт кевтж.⁶ Иисус терүг үзэд, кесгтэн гемнжэхинь медэд:

— Чи эдгхэр седжэнчи? — гиж сурв.

⁷ Өвчтэ күн хэрүднү:

— Ах Нойн, усн көндрсн цагт уснд орхар седхлэ, нанд нөкд болдг күн уга. Намаг уснур эврэн өөрдхэр седхлэ, күн мини өмнэхүр орж одна, — гив.

⁸ Тийгхлэ Иисус терүнд:

— Бос! Девскрэн авад йов! — гив.

⁹ Агчмд тер күн эдгэд, эрүл-менд болж одв. Тер эврэннүй девс-крэн авад эклэд йовв. Цуг эн бемб өдрлэ болв.¹⁰ Тер учраг евреймүдин толнаачир эдгсн күүнд:

— Эндр бемб өдр, мана закаһар чи эврэннүй девскрэн зөөж авч йовх зөв угач, — гив.

¹¹ — Намаг эдгэсн күн: «Эврэннүй девскрэн авад йов» гиһэд нанд келлэ, — гиж тер хэрү өгв.

¹² — Девскрэн авад йов гисн күн кен гидг күмб? — гиж тедн сурцхав.

¹³ Эдгсн күн Терүг кенин эврэн медсн уга билэ, юнгад гихлэ, Иисус олна заагт орад, тер дарунь йовж одв.¹⁴ Хөөннү Иисус тер күүг сүмд үзэд:

— Ода чи эрүл-менд болвч. Энүнэс хооран му юмн чамла учршгон төлэд дэкж килнц бичэ ке, — гиж кель.

¹⁵ Тер күн дэкэд евреймүдин толнаачир тал йовад:

— Намаг Иисус эдгэв, — гив.

¹⁶ Иисус бемб өдрлэ кү эдгэсн учраг евреймүдин толнаачир Иисусиг көөдг болв.

¹⁷ — Эцкм оньдин көдлнэ, тегэд чигн Би бас көдлх зөвтэв, — гиж Иисус кель.

¹⁸ Тийгхлэ евреймүдин толнаачир Иисусиг алх цаг улм шунж хэ-эцхэв. Тер юнгад гихлэ, Иисус һанцхн бемб өдрин йосиг эвдсн биш, дэкэд Бурхиг «Мини Эцкм» гиһэд Бийэн Бурхнла әдл-цүлсн.

Бурхна өгсн йосн-кучин Иисуст бээнэ

¹⁹ Иисус евреймүдин толнаачирт иигж кель:

— Үнэр таднд келжэнэв: Эцкинн кесн юмиг эс үзтл, Көвүн эврэ санаһарн юм кеж чадшго. Эцкинн кежэх көдлмшиг Көвүн

кенэ. ²⁰ Эцк көвүндән хәәртә болад, кежәх кергән Көвүндән даалһж үзүлнә. Тер энүнәс ик үүл үзүлх. Тегәд тадн икәр өврхит. ²¹ Эцк үксн өмтиг үкәрәснә босхж әм орулдгла әдләр Көвүн дурта күүнд әм орулна. ²²⁻²³ Эцк өмтнә зарһинь кехш. Көвүниң Эцклә әдл күндләд, тевчтхә гиһәд, Тер Көвүндән өмтнә зарһ кех йос даалһж өгв. Көвүг эс тевчдг күн, Терүг илгәсн Эцкиг чигн тевчхш. ²⁴ Үнәр таднәд келжәнәв: Мини Үгим соңсад, Намаг Илгәсн Эцкдм иткен с мөңк жирһл әдлх. Тер күн зарһла харһшго. Тер үкләс нарад, әмн жирһл әдлж. ²⁵ Үнәр келжәнәв: цагн өөрдј йовна, цагн лавта ирв! Үксн өмтн Бурхна Көвүнә дууининь соңсн. Болв Терүг соңсн өмтн әмдрәд жирһлән әдлх. ²⁶ Эцк әмн жирһлини булг болдг әдләр Көвүндән әмн жирһлини булг болх арһ өгв. ²⁷ Тегәд чигн Бурхн Көвүндән Зарһч болх йос өгв. Юнгад гихлә, Терүнә Көвүн – Күмни Көвүн. ²⁸ Бичә энүнд өвртн. Юнгад гихлә, цагн өөрдј йовна, үкәрт кевтсн, үксн өмтн Күмни Көвүнә ду соңсад, үкәрәсн босж ирх. ²⁹ Сә кедгн мөңк жирһл әдлхәр әмдрж босх. Му кедгн зарһла харһулгджин төлә әмдрж босх. ³⁰ Би эврәннәйосарн юм күцәж чадхшв. Би Бурхна келсәр зарһинь кежәнәв. Мини зарһм үнн чик, юнгад гихлә, Би эврәннә санан-седвәриг күцәхәр шунҗахшв. Намаг илгәсн Эцкин санан-седвәриг күцәхәр шунҗанав.

Исусин тускар герчллн

³¹ – Кемр Би эврән Бийиннә тускар герчлсн болхла Мини үгд үнн уга. ³² Зуг Мини тускар келдг дәкәд герч бәэнә. Би меднәв: Терүнә Үгнүй йосн үнн. ³³ Тадн Йоханур өмтиг илгәләт. Тер Мини тускар үн кельв. ³⁴ Күүнә герчллн Нанд юмн биш болвчин, зуг тадниг аврулхин төлә Би энүг келжәнәв. ³⁵ Йохан герл өгдг шатҗах шам мет бәэсмн. Тадн болхла цаг зуур терүнә герл авад, герлин толянд байрлхар седләт. ³⁶ Зуг Би Йоханас даву ик герчтәв. Эцкм Нанд даалһж өгсн олн керг-үүл Би күцәжәнәв. Эн олн керг-үүл Эцкм Намаг илгәснинь герчлжәнәв. ³⁷ Намаг илгәсн Эцкм Мини тускар бас герчлжәнә. Терүнә ду тадн төрүц соңсад угат. Терүнә дүр тадн төрүц үзәд угат. ³⁸ Тегәдчн тадн Терүнә үг зүркнән хадһлж бәрхшит. Тер Намаг илгәж гиснәд тадн итк-жәхшит. ³⁹ Тадн Бурхна Бичг дасж умшнат. Энүгәр мөңк жирһл әдлхит гиж саннат. Зуг тенд Мини тускар бичәтә! ⁴⁰ Тер бийинь тадн мөңк жирһл әдлхин төлә Нан тал ирхәр седжәхшит.

⁴¹ Эмтнэ магтал нанд керго. ⁴² Зуг тадниг Бурхнд дурго болдгиг Би меднэв. ⁴³ Би тадн тал Эцкиннь нерн deerэс ирв. Тадн Нанд оньган өгчэхшиг. Эврэнн нерн deerэс хэр күн ирхлэ, тадн терүнд оньган өгнэг. ⁴⁴ Яхж тадн Намаг иткж чадхмт? Тадн иткж чадшгот. Учрн иим: тадн нег-негнэнн буульмж магтлыг таасж ик чинрт тоолнат. Зуг оп hanцхн Бурхна магталаыг авхар икэр хээжэхшиг? ⁴⁵ Намаг Эцкиннь өмн тадниг гемшэхэр ирж гиһэд бичэ сантн. Тадна нээлжэсн Моше тадниг гемшэх. ⁴⁶ Кемр тадн Мошед итксн болхла, тадн Нанд чигн иткх билэт. Юнгад гихлэ, тер Мини тускар бичлэ. ⁴⁷ Зуг кемр тадн терүнэ бичснэд эс иткхлэ, Мини келсн үгд яхж иткхмт?

Тавн миңин күцадхлии

6 Энүнэ хөөн Иисус Һалилья (талданар келхд, Тиберэд) нуурин телтр көвэ тал haрад йовв. ² Терүнэ ардас кесг өмтн даажж йовцхав, тер юнгад гихлэ, гемтэ өмтиг эдгэж, ямаран өвэрц юм Иисус кесинь тедн үзлэ. ³ Иисус уул deer haрад, тенд сурхуульчнртаан суув. ⁴ Еврей өмтнэ Песах гидг нэр өөрдж йовла. ⁵ Иисус эргндэн хэлэхэд, кесг өмтиг аашинь үзэд, Пилип кель:

— Эн өмтиг цадххин төлэ альдас тиим дала өдмг хулджа авхмб?

⁶ Иисус Пилипиг яхна гилч гиж сурв, бийн болхла эврэн ю кехэн меджэлэ.

⁷ — Күн болһнд бичкн өдмгин тасрха өгхин төлэ маднд бүкл сардан көдлэд мөнг шингэх кергтэ, — гиж Пилип хэрү өгв.

⁸ Талдан нег Андрей гидг нертэ сурхуульч, Шимон Пётрин ду:

⁹ — Энд тавн ичмэн өдмгтэ болн хойрхн заһста нег көвүн бээнэ. Зуг цуг эн тиим олн күүнд дэгд бичкн хот болжана, — гиж Иуст кель.

¹⁰ — Цуг өмтиг суулh, — гиж Иисус кель.

Теднэ бээсн назрт дала ноһан бээж, өмтн тер ноһан deer сууцхав. Тооһарн тедн тавн миңин бээж. ¹¹ Тегэд Иисус өдмг авад, Бурхиг магтад, тер өдмгиг хуһлад, суусн өмтнд хуванад өгв. Тиим кевэр Тер заһсиг бас хуванад, өмтнд түгэж өгв. ¹² Өмтн хотан идэд цадсн хөөн Иисус:

— Цуг үлдсн хотыг үрэшгонар цуглулж автн, — гиж сурхуульчнртан кель.

¹³Өмтн эклэд хотан идсн цагт тавхн ичмэн өдмг бээж, зуг сурхульчир хотын үлдл цуглулхла, тернь хулсар гүрсн арвн хойр савд багтв.

¹⁴— Эн күн орчлнд ирх Өэлдэч, — гиж өмтн Иисусин кесн өвэрциг үзснэ хөөн келв.

¹⁵Исус өмтиг цуглрад, Терүг авад хаана ширэд суулхар седжэхинь медэд, ханцарн үлдхэр уул темцж нарад йовж одв.

Исус усн деегүр йовжана

¹⁶Асхн болхла, Терүнэ сурхульчир уулас нур тал бууһад йовцхав. ¹⁷Тедн онһц дотр орад, нур һатлад, Капернам гидг балһснур йовцхав. Харнхурсн цаг билэ, зуг Иисус хэрү ирсн уга. ¹⁸Ик салькнас көлтэ нуурин долъган буслад, деврэд, усн ормасн һарн гив. ¹⁹Тавн-зурнан дуунад сурхульчир онһцар усч йовхла, генткн нуурин усн деегүр Иисусиг теднэ онһц тал йовж йовхинь үзв, тедн дэгд икэр өэцхэв.

²⁰— Энтн бив. Бичэ өэтн, — гиж Иисус теднд келв.

²¹Тедн Иисусиг онһц дотр оруулхар седхлэ, онһц тер алднд дарунь кергтэ усна көвэд ирэд зогсв.

Исус – өмн-жирхлийн хот

²²Манһдуртн нуурин телтр көвэд цуглрсн өмтн негхн онһц бээсийн үзв. Иисусиг онһц дотр эс орсийн, сурхульчир Терүн угаһар йовсинь өмтн медв. ²³Талдан онһцс Тиберэдэс нег һазрур ирв. Тер һазрт урдн Иисус Бурхиг магтж, өдмг өмтнд өгэд цадхасн билэ. ²⁴Иисусиг болн терүнэ сурхульчириг тенд олж чадлго тедн онһцсд сууһад Иисусиг хээхэд, Капернам балһснур темцж йовцхав. ²⁵Нуурин телтр көвэд Иисусиг олж авад тедн:

— Багш, Та кезэ нааран ирвт? — гиж сурцхав.

²⁶— Тадн онц темдг үзсн төлэд намаг хээжэхшиит, зуг өдмг идж цадсндан хээжэнэт гиж Би үнэр келжэнэв. ²⁷Дарунь үрж одгг хотын төлэ бичэ көдлэд бээтн, зуг төрүц үрдго мөнк жирхл өгдг хотын төлэ көдлж бээтн. Эн хотыг Күмни Көвүн таднд өгчэнэ. Яһад гихлэ, Тер Бурхн Эцкин онц темдгтэ, — гиж Иисус хэрудн келв.

²⁸— Бурхна керг-үүлмүд күцэхин төлэ бидн ю кех зөвтэвидн? — гиж тедн сурцхав.

²⁹ — Бурхна керг-үүл күцэх гиснь — Бурхна илгэсн күүнд иткх гисн үг, — гиж Иисус хэрү өгв.

³⁰ — Мадниг Танд итктихэ гиһэд Та ямаран өвэрц юм үзүлж чадхвт? Терүг үзэд бидн иткх билэвидн. Ямаран кергиг күцэхвт? — гиж өмтн хэрүдн сурцхав.

³¹ — Мана өвк-Эцкнр көдэ һазрт «манна» гидг хот иддг бэ-эсмн. Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Идх өдмг Бурхн теднд тенгрэс өглэ», — гицхэв.

³² — Моше биш Мини Эцкм таднд йосн өдмг тенгрэс белглжэнэ. ³³ Эн Бурхна өдмг тенгрэс бууж ирэд, күмн өмтнд жирхл өгнэ, — гиж Иисус өмтнд кель.

³⁴ — Деед Ээн! Эн өдмгиг маднд оньдиндан өгч белглич! — гиж тедн келцхэв.

³⁵ — Би өмн жирхлийн өдмгв. Нан тал ирсн күн төрүц өлсш уга. Нанд иткжэх күн төрүц ундасш уга. ³⁶ Зуг Би таднд урдн келлэв: Тадн Намаг үзв чигн иткшгот! ³⁷ Болв Эцкинм өгсн улс Нан тал цутган ирх. Иржэх күг Би төрүц көөш угав. ³⁸ Юңгад гихлэ, Эврэннү күсл күцэхэр биш Бийм илгэсн Эцкин күсл күцэхэр Би тенгрэс бууж ирлэв. ³⁹ Намаг илгэсн Эцкин күсл иим: Нанд даалхин өмтиг нег чигн кү геелго цугинь сүл өдрт өмдруулхв. ⁴⁰ Мини Эцкин күсл эн: Бурхна Көвүг үздг, Терүнд иткдг күн болһн мөнк жирхлтэ болх зөвтэ. Сүл өдрт Би тедниг өмдруулхв.

⁴¹ Терүг: Би тенгрэс буусн өдмг гисинь сонсад, евреймүд Иуст дурго болад һундлан келсмн.

⁴² — Эн Йосипин көвүн Иисус биший? Бидн энүнэ эк-Эцкин мяннэвидн, тиим эсий? Ода юңгад эн тенгрэс бууж ирв гиһэд бээдмб? — гиж тедн келцхэв.

⁴³ — Бичэ һундл өргтн, — гиж Иисус кель.

⁴⁴ — Намаг илгэсн Эцк угаһар, Нег чигн күн Нан тал ирж чадшго. Сүл өдрт Би тер күг өмдруулхв. ⁴⁵ Бурхн күн болһниг дасх гиж өэлдэчнр бичж. Эцким сонсад, Терүнэ ном авч дассн күн Нан тал ирнэ. ⁴⁶ Эцкиг күн үзв гиж би келжэхшв. Бурхнас ирсн һанцхн Тер Эцкиг үзсн мөн. ⁴⁷ Иткдг күн мөнк жирхл өдлнэ. ⁴⁸ Би — өмн-жирхлийн өдмгв. ⁴⁹ Тана өвк экцир көдэд «манна» гидг хот идсн бийнь цүнгар өнгрж одла. ⁵⁰ Тенгрэс ирсн өдмг онц йилһрнэ. Энүг эдлсн күн төрүц үкш уга. ⁵¹ Би тенгрэс ирсн өмд өдмгв. Эн өдмгиг эдлсн күн мөнк

жирһлтэ болх. Эн өдмг – Мини цогц-махмуд. Эн махмудан Би орчлнгин өмн жирһлини төлө өгхв.

⁵² – Эврэннъ махмудан идтхэ гиж маднд тер яһж өгхмб? – гиж евреймүд заагт зүтклдэн болв.

⁵³ – Үнэр келжэнэв. Кемр тадн Күмни Көвүнэ махмудынъ эс эдлхлэ, Терүнэ цусинь эс уухла, бий дотран өмн жирһл уга бээхит. ⁵⁴ Махмудм эдлсн күн, цусим уусн күн мөнк жирһлтэ болна. Сүл өдрт Би терүг өмдрулхв. ⁵⁵ Юнгад гихлэ, цогц бийим – йосн хот. Мини цусм – йосн ундан. ⁵⁶ Мини цогц бийиг эдлдгнь, Мини цусиг уудгнь Нанла негдэд бээнэ. Би терүнлэ негдэд бээнэв. ⁵⁷ Би өм өгчэх Эцкин илгэсн үүмб. Тер Нанд жирһл өгчэнэ. Цогц бийим эдлжэх үүнд Би тиигж жирһл өгхв. ⁵⁸ Эн тенгрэс бууж ирсн өдмг мөн. Эн тана эцкир идсн манна гидг хот биш. Тедн идсн бийнь өнгрж одла. Зуг эн өдмг эдлжэх күн мөнкиндэн бээх, – гиж Иисус теднд цээлһж кельв.

⁵⁹ Иисус Капернам хотнд евреймүдин хурлд өмтиг сурһжасн цагт келсмн.

Мөнк жирһлини туск уг

⁶⁰ – Эн ном дегд кеңү. Кен энүг соңж чадхмб? – гиһэд Иисусиг соңсан өмтнэ кесгнь келцхэв.

⁶¹ – Эн ном таднд харш болжану? – гиж Иисус сурхульчнриг хэрүцжэхинь медэд кельв.

⁶² – Күмни Көвүг урднь бээсн орн-нутгурнь хэргү өөд болж ниссинь үзэд тадн ю келхмт? ⁶³ Бурхна Сэкүсн өм өгнэ, күүнэ чидл олз өгхш. Мини келсн уг өм жирһл өгдг Сэкүсэр дүүргнэ. ⁶⁴ Зуг тадна зәрмнь иткжэхш. (Иисус Терүнд эс иткх болн хөөтн-дэн урвх үүнэ тускар урдаснь медлэ.) ⁶⁵ Кемр Эцкм үүнд зая эс хээрлсн болхла, тер Нанур ирж чадшго. Терүнэ тускар Би таднд келлэв, – гиж цаарапдны Иисус кельв.

⁶⁶ Эн үгмүдин хөөн сурхульчнрас кесгнь Терүг үлдэхэд хэргү йовж одв, дэкж тедн Иисусиг дахсн уга.

⁶⁷ – Тадн Намаг бас үлдэх санатавт? – гиж Иисус арвн хойр сурхульчнрасн сурв.

⁶⁸ – Деед Ээн минь, бидн кен тал йовхмб? Мөнк жирһл өгдг үгмүд Танд бээнэ. ⁶⁹ Та Бурхнас ирсн гидгиг бидн медж итклэвдн, – гиж Шимон Пётр хэргү өгв.

⁷⁰ – Тадниг, арвн хойр кү Би йилһж эс авту? Зуг тадна заагас негнти – эрлг! – гиж Иисус келв.

⁷¹ Тер Шимон Йуда Искериотин тускар келж. Тер арвн хойрин негнь болсн бийнъ, зуг хөөннү Иисусас урвж.

Иисус боли Терүнэ дүүнр

7 Энүнэ хөөн Иисус Һалилья назр эргэд йовж йовла. Евреймүдин толначир Терүг алх aрh хээсн төлөд Иисус Йудья назриг эргж йовхар седсн уга. ² Сегмүд гидг евреймүдин нэр өөрдж йовла*. ³ – Эн назриг үлдэхэд, Йудья назр темцж байр-нээрт йов. Тенд сургуульчир Чини кежэх өвэрц йовдлмуд үзх. ⁴ Эврэннү кесн үүлэн нуухмн биш, өмтнд медүлхин төлэ терүгэн үзүлх кергтэ. Бээсэн олн өмтнд үзүл, – гиж Иисусин дүүнр Терүнд келцхэв.

⁵ Иисусин дүүнр чигн Терүнд иткдго бээж.

⁶ – Зөвтэ цаг Нанд ирэд уга. Таднд болхла ямаран чигн цаг амр. ⁷ Таднд орчлн дурго болж чадшго. Тедн Нанд дурго. Тер юңгад гихлэ, Би теднэ хар йовдлмуд илдкж герчлнэв. ⁸ Тер нээрт тадн эврэн йовтн, Би тиигэрэн йовшгов, Мини цаг ирэд уга, – гиж Иисус хэрүднү келв.

⁹ Тиигж келэд Тер Һалильяд үлдв.

Иисус сегмүд гидг нээрт

¹⁰ Терүнэ дүүнр нээрт йовцхав. Тедниг йовсна хөөн Иисус Бийэн медүллго нууцар бас тиигэрэн йовв. ¹¹ Евреймүдин толначир нээрт ирэд:

– Тер күн яһсмб? – гиһэд Иисусиг хээцхэв.

¹² Терүнэ тускар өмтн кесгтэн шимлдж күүндцхэв. Зэрмнь:

– Тер сэн күн, – гиж келв.

Зэрмнь:

– Уга, тер өмтиг меклжэнэ, – гив.

¹³ Зуг цуһар евреймүдин толначирас өөхэд, Терүнэ тускар күн илэр келсн уга. ¹⁴ Нээрин өрэлнү давсна хөөн Иисус сүмд ирэд эклэд өмтиг сурхв. ¹⁵ Евреймүдин толначир өврэд:

* Евреймүд көдэ назрт бээсн цагиг тодлад, haха сар чилж йовхла, хулһн сар эклхд эн нэр нээмн өдтр темдглсн бээж.

— Эн күн альдас тиим дала юм меддг болхв? Энтн сурхуль дасдг уга билэлм? — гиж нег-негнэсн сурцхав.

¹⁶ — Эн ном Мини биш, Намаг илгэсн Бурхна ном. ¹⁷ Терүнэ таалыг күцэхэр седснь эн номиг Бурхнаас эс гиж Бийэсм гарчахиг лавта медх. ¹⁸ Эврэннь нернэс келжэхнь эврэннь нерэн дуудулхар шунна. Зуг Илгэснэ нериг дуудулхар шунж йовсн күн йосн үн келнэ. Түүнд худл уга. ¹⁹ Таднд Моше закан өгсн биший? Зуг таднас негн чигн күн тер закаг күцэжэхш. Тадн юнгад Намаг алхар седжэхмт? — гиж Иисус сурв.

²⁰ — Чи хар сэкүстэч. Кен Чамаг алхар седжэхмб? — гиж өмтн хэрүцв.

²¹ — Би негхн өвэрц үзүлв. Тадн цуһар алц болжанат. ²² Моше болхла, таднд өмн бийин үзүрин керчлнэ авъяс өгв. Тер авъяс түрүлэд Мошёнэс биш өвк-эцкнрэс ирв. Тегэд тадн бемб өдрлэ нилх көвүдин өмн бийин үзүр керчнэт. ²³ Кемр Мошон закаг эвдшгохар тадн бемб өдрлэ нилхдин өмн бийин үзүринь керчдг болхла, Намаг бемб өдрлэ күүнэ бий цогциг эдгэв гиһэд юнгад тадн уурлжахмбт? ²⁴ Өнг-зүсэрнүү кү бичэ гемшэтн. Үнн чикэр кү гемшэтн, — гиж Иисус хэруднүү келв.

Бурхна илгэсн Авраач кемб?

²⁵ Тер цагт Ерусалимд бээдг зэрм өмтн:

— Эн күүг толначир алхар седжэнэ эсий? ²⁶ Хэлэтн, Энтн өмтнлэ күүнджэнэ, болв толначир Энүг хөрж үг келхш. Энүг Бурхна илгэсн Авраач гиж тедн бас санжахий? ²⁷ Эн күн альдас ирсинь бидн меднэвидн. Зуг йосн Христос альдас ирхинь күн медхш, — гиж келцхэв.

²⁸ — Тадн Намаг медвт. Намаг альдас ирсиг бас медвт. Үннэрий? Би эврэ санаһарн ирсн угав. Намаг Илгэснэй йосн үннч. Зуг тадн Терүг медхшт. ²⁹ Би Терүнэс ирв. Тер учраг Би Терүг меднэв. Тер Намаг илгэв, — гиж Иисус өмтиг сүмд сурхсан цагт чаңхар келв.

³⁰ Тиигхлэ тедн Иисусиг бэрж авхар седв. Зуг нег чигн күн Иисусиг көндэж чадсн уга. Учрны иим: Иисусин цагнь ирэд уга бээж. ³¹ Олн заагт ик зунь Терүнд иткэд келв:

— Бурхна илгэсн Авраач ирхлэрн Эн күүнэ үзүлсн онц темдгүдэс үлү онц темдгүд үзүлхий?

Харулчир Исусиг бэрж авхар илгэгдснъ

³² Исусин тускар өмтн ю шимлдж келжэхинь паршмуд соңсв. Терүг бэрж авхар паршмуд, ах гелнгүд харулчириг илгэв. ³³ Иисүс иигж келв:

— Би таднла невчкн зуур бээжэхэд, Намаг Илгэснд йовхв.

³⁴ Тадн Намаг хээхит. Мини бээх назр тал тадн ирж чадшго учрас Намаг олж чадшгот.

³⁵ Евреймүдин толначир нег-негнэсн:

— Мадниг ирж чадшго гиһэд альдаран эн йовхар седжэхмб?

Грек өмтиг сурхар еврей өмтн бээсн грек балысд тал Эн йовжахмн болжа? ³⁶ «Тадн Намаг хээхит, зуг олж чадшгот. Мини бээх назр тал тадн ирж чадшгот» гисн үгмүд юн үгмүд болжахмб? — гиж сурцхав.

³⁷ — Ундаажаснь Нан тал ирэд уутн. ³⁸ Юнгад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Нанд иткдг күүнэ дотрас өм өгчэх усна булг урсад бээх», — гиж Иисус байрин алдр сүл өдртнь босад, чаңх дуунар кель.

³⁹ Энд Иисус Өрүн Сэжүснэ тускар келлэ. Терүнд итксн күүнд, хөөннө Өрүн Сэжүсн өггдх. Итксн улст тер цагт Өрүн Сэжүсн өггдсн уга билэ, юнгад гихлэ, Бурхн Иисусиг өөдлүлэд уга бээж.

Эмтн хооридан эңгрснъ

⁴⁰ Зэрмнь Иисусин үгмүд соңсад:

— Эн йосн өэлдэч! — гиж келцхэв.

⁴¹ Зэрмнь:

— Эн Бурхна илгэсн Аврач, — гив.

— Бурхна илгэсн Аврач Һалильяс ирхий? ⁴² Бурхна Бичгт, Бурхна илгэсн Аврач Давидин тохмас Давид бээсн Бетлемх гидг хотнас ирхинь бичэтэ эсий? — гиж зэрмнь келцхэв.

⁴³ Эмтн Иисусин тускар келэд хооридан энгрж. ⁴⁴ Зэрмнь Терүг бэрж авхар седлэ, зуг нег чигн күн Иисусиг көндэсн уга.

Евреймүдин толначирин эс итклүн

⁴⁵ Аш сүүлдн, паршмуд болн ах гелнгүд тал харулчир хэруу ирцхэв.

— Юнгад тадн Иисусиг бэрж эс авч ирвт? — гиж паршмуд болн ах гелнгүд сурцхав.

⁴⁶ — Нег чигн күн урднь тиигж келсн уга билэ, — гиж харлчир хэрү өгв.

⁴⁷ — Тер тадниг бас меклчкви? — гиж паршмуд сурв.

⁴⁸ — Ода күртл толначирас болн паршмудас нег чигн күн итксн уга биший? ⁴⁹ Уга. Зуг тер эгл өмтн закана тускар ю медх билэ? Теднд Бурхна харал тусж, — гиж паршмуд хэрүднь кель.

⁵⁰ Паршмуд заагт бээсн Никодим гидг күн бээж. Тер урднь Иисуслын хархдг бээсмн.

⁵¹ — Мана Закаһар бидн түрүлэд күүг ю кесинь медхэр сурж соңсгал бээж, зархинь кех зөв угавидн, — гиж Никодим кель.

⁵² — Чи бас Һалильясч? Бурхна Бичг сээнэр дасад медхич, Һалильяс нег чигн өэлдэч төрүц ирхш, — гиж тедн Никодимд хэрү өгв.

⁵³ Энүнэ хөөн цуһар гер талан тарад йовцхав.

Аля күүкд күүнэ йовдлын тускар

8 Иисус олив модна уул темцж һараад йовв. ²Өрүн өрлэ Тер дэкн сүмин наза ирэд зогсв. Цуһар Терүнэ өөр ирэд хурцхав. Иисус суунаад өмтнд сурхмж өгэд дасхв. ³Тер цагт ном цээлнэчир болн паршмуд нег аля йовдл һаргад бэргдсн күүкд кү Терүнүр авч ирэд, өмтнэ чирэд зогсав:

⁴ — Багш, эн күүкд күн хуульч йовдл кеһэд бэргдв. ⁵Мошен закан тиим күүкд улсиг чолуһар цокж алтн гиж закна. Та ю келнэт? — гиж тедн сурв.

⁶ Тедн Иисусиг сөрж тиигж сурцхав. Цааранднь Иисусиг хэрүхинь өгч эс чадхлань, үгэрнь бэрж авхар эн күүндвриг эклцхэв. Зуг Иисус өкөнэд, назр deer юм бичэд суув. ⁷Тедн зогсн бээж суржала, Иисус босад:

— Тадн дундас килнц угань хамгин түрүн энүг чолуһар шивтн, — гиж кель.

⁸ Дэкэд Иисус саак кевэрн өвдглж суунаад назр deer юм бичв.

⁹ Энүг сонссн өмтнэс настань эклэд йовв, тедниг дураһад наадксн бас дахлдв. Иисус һанцарн үлдв. Күүкд күн Иисусин өмн зогса бээж.

¹⁰ — Тедн цуһар яһсмб? Зарничинь кех нег чигн күн үлдсн угай? — гиж Иисус ормасн босад күүкд күүнд кель.

¹¹ — Уга күн үлдсн уга, Ах Нойн! — гиж тер күүкд күн кель.

— Би бас зарничн кешгов. Эврэннъ хаалһарн йов, эн өдрэс авн килнц бичэ ке, — гиж Иисус хэрүднь кель.

Исус – орчлңгин герл

¹² – Би орчлңгин герлв, Намаг дахжах құн харңұуд йовшго. Тер әмн жиріл өгдг герлтә болна, – гиј ҳөөннъ Исус дәкн әмтнәд келв.

¹³ – Чи әврән Бийиннъ тускар герчлжәнәч. Чини герчллін үосн үнн биш, – гиј паршмуд өмнәснь келшхәв.

¹⁴ – Би Бийиннъ тускар герчлв чигн, Мини үтмұд үнн. Юнгад гихлә, Би альдас ирсән альдаран йовхан меднәв. Тадн Намаг альдас ирсинь альдаран йовжахинь төрүц медж бәәхшит. ¹⁵ Тадн әмтнә хәләцәр құ гемшәнәт. Би құ төрүц гемшәхш. ¹⁶ Кемр Би құ гемшәхләрн үнн кевәр гемшәнәв. Юнгад гихлә, Би һанцарн бишв. Намаг илгәсн Эцкм Нанла хамдан бәәнә. ¹⁷ Тана закаһар хойр құн герчлхлә, теднә герчллін чик болна. ¹⁸ Би Бийиннъ тускар герчлжәнәв. Намаг илгәсн Эцкм бас Мини тускар герчлжәнә, – гиј Исус хәруднъ келв.

¹⁹ – Чини Эцкчн альд? – гиј тедн сурщав.

– Тадн Намаг чигн болн Мини Эцким медхшит. Кемр тадн Намаг медсн болхла, Мини Эцким бас медх биләт, – гиј Исус келв.

²⁰ Цуг энүнә тускар Исус сүмд бәрц өгдг хәэрцгин өөр зогсж келсмн. Исусин әзгәр үрәд уга бәәж, тер учтар нег чигн құн Исусиг бәрж авсн уга.

Мини йовх һазрт тадн ирж ҹадшгот

²¹ Дәкәд Исус иигж келв:

– Ода Би йовжанав. Тадн Намаг хәәһәд, килнцдән даргداد үкхит. Мини йовх һазрт тадн ирж ҹадшгот.

²² – Энтн әмән хорлж үкхәр седжәх бәәдлтә. Юнгад гихлә, Мини йовх һазрт тадн ирж ҹадшгот гиј келсмн, – гиј еврей-мұдун толһачнр хоорндан күүндішхәв.

²³ – Тадн цүһар дора бәәсн орчлңас болжанат. Би болхла деед тенгрәс. Тадн эн орчлңгин әмтн. Би эн орчлңгин бишв. ²⁴ Би тадн келлүсв: Тадн килнцдән даргداد үкхит. Кемр тадн Би бә-әнәв гисн үгдм эс иткхлә, тадн килнцдән даргداد үкхит, – гиј Исус цаарандан келв.

²⁵ – Тиигхлә Та кембт? – гиј тедн сурщав.

— Ю хээж би тадна күүндэд суунав? ²⁶ Кесг юм тадна тускар Би келж гемшэж чадх билэв. Зуг Намаг Илгэснэс соцсан орчлнд герчлж келжэнэв. Намаг Илгэснь йосн үнч, — гиж Иисус кель.

²⁷ Тедн Иисусиг Эцкиннь тускар келжэхинь медсн уга. ²⁸ Цаарандын Иисус келж бээнэ:

— Күмни Көвүг deer гарсна хөөн Би бээнэв гисм лавта медж авхит. Эврэнн дуарн Би юм кежэхшв. Эцкимм дасхсн үгиг Би өмтнд цээлхж келнэв. ²⁹ Намаг Илгэснь Нанла хамдан бээнэ. Терүнд кергтэ юм Би оньдин кедв. Тегэд Намаг ханцааим Тер үлдэхш.

³⁰ Эн үгмүдин хөөн кесгнь Иуст иткв.

Иисус килнэс яхж сүлдж гархин тускар келжэнэ

³¹ — Кемр тадн Мини номар бээхлэ, тадн йосн Мини сурхульчир болжанат. ³² Тадн йосн үнниг медхит, үнн тадниг сүлдхх, — гиж Иисус Бийднь итксн евреймүдт кель.

³³ — Бидн Абрахамиин үлдл тохм, бидн нег чигн күүнд заргад мухла болж яовсн угавидн. Яхж чи мадниг сүлдххмч? — гиж тедн хэрүдн келцхэв.

³⁴ — Үнэр келжэнэв, килнц кежэх үн килнцин мухла болжана. ³⁵ Мухла үн герт оньдиндан бээж чадхш. Көвүн болхла мөнкиндэн гертэн бээнэ. ³⁶ Кемр Көвүн тадниг сүлдххла, тадн йосндан сул болхит. ³⁷ Тадниг Абрахамиин үлдл тохминь меднэв. Мини үгм тадна седклд багтжахш, тер учар тадн Намаг алх санатат. ³⁸ Би таднд Эврэнн Эцкэсн үзсн юман келжэнэв. Тадн болхла бас эврэнн эцкэсн соцсан юман келжэнэт, — гиж Иисус теднд кель.

³⁹ — Мана эцкмдн Абрахам, — гиж тедн хэрү өгв.

— Кемр тадн Абрахамиин үрдүд болсн болхла, тадн Абрахамла өдл кергэн үзцэх билэт. ⁴⁰ Таднд Бурхнас соцсан үнниг келжэнэв. Тадн Намаг зөрц алхар седжэнэт. Абрахам тиигж бээдго билэ. ⁴¹ Тадн эврэнн эцкиннь кесн юмиг кежэнэт, — гиж Иисус кель.

— Мадн нег эцктэвидн, Бурхн Бийн — мана Эцк. Бидн йосар гарсан үрдүд, — гиж тедн келцхэв.

⁴² — Кемр Бурхн тадна Эцк бээсн болхла, тадн Нанд дурга болх билэт. Юнгад гихлэ, Би нааран Бурхнас ирлэв. Эврэнн

санахарн Би ирсн уга билэв, Намаг Бурхн илгэв. ⁴³ Мини келсн үгм тадн янад эс меднэт? Янад гихлэ, тадн Намаг соңхар седжэхшит. ⁴⁴ Тана Эцкти – эрлг. Тегэд тадн терүнэ дураг бээхэр седжэнэт. Тер кезэнэс авн үнилэ таардго алаач бээсмн. Терүнд төрүц үнн уга, худлч болн худлын эцк. Тегэд худл терүнэ төрски келн. ⁴⁵ Би үнэр келжэнэв, тер учраг тадн Нанд иткжэхшит. ⁴⁶ Тадна негнти Намаг килнц һарһвч гиж гемшэж чадхий? Би таднд үнэр келхлэ, юнгад тадн эс иткнэт? ⁴⁷ Бурхна үрдүд Терүнэ үг соңсна. Тадн Бурхна биш болад, Мини үгм соңжахшт, – гиж Иус кель.

Абрахамас түрүлэд Би бээлэв

⁴⁸ – Чи хар сэкүстэ Шамарья күнч гиһэд бидн чикэр келсн биший? – гиж евреймүд Иуст келцхэв.

⁴⁹ – Би хар сэкүстэ бишв. Би эврэннэ Эцкэн тевчнэв. Тадн Нанд му нер өгчэнэт. ⁵⁰ Би Эврэннэ нерэн туурулхар седжэхшв. Зуг Мини туурмж хээжэх, Мини төлэ өмтнэ зархинь кедгнь бээнэ. ⁵¹ Үнэр келжэнэв: Үгм дахж күцэдг күн мөнкиндэн үкшгэй! – гиж Иус кель.

⁵² – Чамаг хар сэкүснд эзлгдсийн ода бидн йосндан үзжэнэвидн! Абрахам болн өэлдэчир кезэнэ өнгрж одв. Зуг үгим дахж күцэдг күн мөнкиндэн үкшгэй гиж Чи келжэнэч. ⁵³ Чи мана Абрахам эцкэс deer болжамч? Абрахам өнгрв, болв өэлдэчир кезэнэ өнгрж одв. Бийэн кенд тоолад тиигжэхмч? – гиж евреймүд хээкрцхэв.

⁵⁴ – Кемр Би Бийдэн туурмж хээжэхлэ, тер туурмж юмн биш. Зуг Мини Эцкм Намаг туурулжана! Тадн Терүг Мана Бурхн гиж дууднат! ⁵⁵ Тадн Терүг төрүц меддго билэт. Зуг Би Терүг меднэв. Кемр Би Терүг медхшв гиж келсн болхла, Би таднла өдл худлч болх билэв. Зуг Би Терүг меднэв. Терүнэ келсн үгмүдиг соңж күцэдв. ⁵⁶ Абрахам эцкти цагм үзх гиж байрлжала. Цагм үзэд ик байрта үлдв, – гиж Иус хәрү өгв.

⁵⁷ – Чи эврэн тэв күрэд угач, янж Абрахамиг үзсмч? – гиж евреймүд сурцхав.

⁵⁸ – Абрахам экинн геснэс һарад уга бээтл Би Бээлэв, үнэр таднд келжэнэв, – гиж Иус кель.

⁵⁹ Тиигхлэ тедн чолу авад Иус тал шивж алхар седв. Зуг Иус теднэс бултад, сүмэс һарад йовж одв.

Сохр кү эдгәлн

9 Нег дәккә Иисус йовж йовад, нег сохр кү үзв. Тер күн һарснас авн сохр бәәж.

² – Багш, эн күн юңгад сохр һарсмб? Кен киңиц һарсмб, эн күн аль энүнә эк-әцкн? – гиж сурһульчир Иисусас сурщав.

³ – Тер чигн, эк-әцкн чигн киңиц һарсн уга. Эн күгт эдгә-һәд, әмтнәд Бурхна күчиг үзүлхәр цуг эн учрв. ⁴Өдр чиләд уга бәәтл бидн Намаг Илгәсн Эцкин керг күцәх зөвтәвидн. Удл уга харнһу сө болх, тиигхлә күн юм кеж чадшго. ⁵Эн һазр deer бә-әтл Би нарт делкән герл болҗанав, – гиж келәд, ⁶Иисус һазрт нульмад, шүлсәрн шора зуурч, сохр күнә нүдндн түркв.

⁷ – Ода болхла йовад Шилоах гидг уснәд нүүрән уһачк, – гиж Тер сохр күнәнд кель.

(Шилоах гисн – «Илгәгдсн» гисн үг.) Сохр күн йовад, нүүрән уһаңад ирхләрн юм үздг болв. ⁸Хам-хоща бәәсн әмтн терүг нууль һууж յовсина үзсн әмтн сурщав:

– Эн һууль һуужасн күн мөн биший?

⁹ Зәрмнъ:

– Тертн Бив, – гив.

– Уга, энтн терүнә дүрстә, – гиж зәрмнъ келцихәв.

Эдгсн күн бийнъ кель:

– Тертн Бив.

¹⁰ – Яһж чамд нүднә харан орв? – гиж тедн сурщав.

¹¹ Тер хәрүднъ:

– Иисус гидг нертә күн шораһар бальчг кеһәд мини нүднд түркв. Дәкәд Тер Шилоах гидг уснәд нүүрән уһа гив. Би йовад нүүрән уһасна хөөн үздг болв. Нүднә харан нанд орв, – гиж кель.

¹² – Тер күн альдв? – гиж тедн эдгсн күнәс сурщав.

– Би меджәхшв, – гиж эдгсн күн хәрү өгв.

Паршмуд харан орсн күүг мөшкәжәнә

¹³ Тиигхлә тедн харан орсн күүг паршмуд тал авч ирцхәв.

¹⁴ Бемб өдр Иисус шүлсәрн шора зуурч, эн күнә нүдн хара орульв. ¹⁵ Паршмуд тер күнәс:

– Нүднә харан чамд яһж орсмб? – гиж сурщав.

— Иисус мини нүдм бальчг түркв, би нүүрэн ухаад юм үздг болв, — гиж эдгсн күн кель.

¹⁶ Зэрм паршмуд:

— Чамаг эдгэсн күн Бурхнас ирсн күн биш, юнгад гихлэ, энтн бемб өдриг бемб өдр гиж тоолхш, — гицхэв.

Зэрмнь болхла:

— Килингтэ күн тиим өвэрц юмиг яхж чадхмб? — гиж келцхэв.

Теднэ хэлэц-тоолврь онц ийлгэгдв.

¹⁷ — Нүднчн Тер сексн учрас чи эврэн Терүнэ тускар ю келж чадхмч? — гиж паршмуд эдгсн күүг мөшкв.

Эдгсн күн:

— Тер өөлдөч, — гив.

¹⁸ Евреймүдин толначир терүг сохр бээсинь, дэкэд нүднэ харан орсийн итксн уга бээж. Тедн тер күнэ эк-эцкинь дуудхар шиидв.

¹⁹ — Эн тана көвүнтн биший? Энүнэ тускар тадн сохр билэ гисн бишийт? Ода яхж энтн юм үздг болсмб? — гиж тедн сурцхав.

²⁰ — Эн мана көвүн гиж бидн таньжанавидн, энүг гарснас авн сохр бээсинь меднэвидн. ²¹ Зуг яхж эн юм үздг болснинь, кен нүднинь эдгэснинь бидн медхшивидн. Энүг бийэсн суртн. Мана көвүн нас күрсн күн, хөрүхинь таднд өгч чадх, — гиж эк-эцкн келцхэв.

²² Эк-эцкн евреймүдин толначирас өөхөд тиигж келцхэв. Юнгад гихлэ, Иисусиг Бурхна илгэсн Аврач гиж тоолсн хурлас көөгдх гисн шиидвр евреймүдин толначир батлсмн. ²³ Тегэд чигн эк-эцкн:

— Энтн наста күн, бийэсн суртн, — гицхэв.

²⁴ Паршмуд эдгсн күүг хойрлад дуудв.

— Бурхна чирэд үн кел! — гиж тедн келцхэв, — Чамаг эдгэсн күүг килингтэхинь бидн меднэвидн.

²⁵ — Терүг килингтэ эс килингтэхинь би медхшв. Урднэ сохр бэ-өхөд, дэкэд харата болсан сээнэр меднэв! — гиж эдгсн күн кель.

²⁶ — Тер чамд ю кесмб? Чини нүдичн яхж эдгсмб? — гиж паршмуд мөшкв.

²⁷ — Би таднд келж өглэв, тадн сонссн угат. Намаг дэкн-дэкнэс сонсх дурн таднд яхад күрэд бээнэ? Тадн Терүнэ сурхульчир болхар бас седжэхмбт? — гиж тер хэрү өгв.

²⁸ Тиигхлэ тедн эдгсн күүг шоодад, му келэд:

— Чи эврэн Терүнэ сурхульч! Бидн Мошен сурхульчирвидн!

²⁹ Бурхн Мошелэ күүндснинь бидн меднэвидн. Эн күнэ тускар

болхла бидн юм медхшивидн. Эн күн альдас ирсинь медхшивидн, — гиж тедн келцхэв.

³⁰ — Я-а! Акад юмб? Терүг альдас ирсинь чигн медхшийт? Тертн болхла мини нүдм секв.³¹ Бурхн килнцтэ өмтиг соңсхш гисинь бидн меднёвидн. Бийинь күндлдг Терүнэ дураг бээдг өмтиг Бурхн соңсдгинь бидн меднёвидн.³² Орчлн үүдснэс авн ода куртл кен чигн гарснас авн сохр күүнд хара оруулдгинь соңсгадад уга.³³ Кемр Эн Күн Бурхна Күн биш болсн болхла, Тер иим юм үзүлж чадшго билэ, — гиж эдгсн күн хэрүдн келв.

³⁴ — Чи килнцтэ төрлэч. Маднд уха заах зөв чамд уга, — гиж хэрүдн келэд, тедн эдгсн күүг хурлд ирдгинь ууруув.

Сохр ухан-седклин тускар

³⁵ Иисус эдгсн күүг паршмуд тиигсинь соңсад, терүг олж авад сурв:

— Чи Күмни Көвүнд иткжэнч?

³⁶ — Тертн кемб, Ах Нойн минь? — гиж тер сурв, — Келтн нанд, би Терүнд иткнэв.

³⁷ — Чи ода Терүг үзжэнэч, Тер чамта күүнджэнэ, — гиж Иисус келв.

³⁸ Тиигхлэ күн:

— Деед Эzn, би иткжэнэв, — гиһэд Иуст сөгдж мөргв.

³⁹ Иисус келв:

— Сохр өмтнд хара орулж, хараты өмтиг сохруулхар Би эн орчлнд ирв.

⁴⁰ Өөрнүй бээсн паршмуд:

— Бидн бас сохр болжахмб? — гиһэд сурцхав.

⁴¹ Иисус:

— Кемр тадн сохр бээсн болхла, тадн эврэнн килнцдэн буру уга болх билэт. Зуг тадн үзжэнэвидн гисн төлэдэн, тадн deerэн буру толнатат.

Хөөчин тускар

10 — Хөөнэ хаша дотр үүдэр орлго талдан орм олж авад орсн күн — хулхач болн deerмч, гиж үнэр таднд келжэнэв.² Хашан үүдэр орсн күн эврэнн хөөдин хөөч мөн.³ Манач терүнд үүдинь секнэ. Хөд дууний соңсна. Тер эврэнн хөөдэн нерэрн дуудад, дахулад назаран гарна.⁴ Хөөч хөөдэн цуглулж назаран

нарhad, бийнь өмнүүс нарад уралан йовна. Эзнэ ду таныдг учрас тедн хөөчин ардаснь дахж йовна. ⁵Күүнэ ду хөд медхш. Тегэд күүнэ күүг тедн дахшго. Хөд гүүхэд тарад йовж одх, — гив.

⁶Исус үлгүрлж келсмн, зуг Терүнэ үгмүдин чинринь өмтн медж чадсн уга.

Исус — сэн хөөч

⁷— Би хөөнэ хашан үүднв, гиж үнэр келжэнэв. ⁸Нанас урд ирсн өмтн хулхачнр болн деермчнр. Хөд тедниг соңсн уга. ⁹Би лавта үүднв. Нанар дамжж орж нарснь өмэн харсж аврх. Тер күн орж нарад, урһцта-идгтэ hazр олж авх. ¹⁰Хулхач юм хулхалхар, алхар, күүчж хамхлхар ирнэ. Би болхла өмтнд йосн элвг-дэлвг өмн-жирхл өгхэр ирв. ¹¹Би сэн хөөчв. Сэн хөөч эврэннүү хөөдин төлэ өмэн өрвллго өгхдэн белн. ¹²Ялч болхла йосн хөөч биш. Хөд терүнэ биш. Ялч аашсн чоныг үзхлэрн, хөөдиг хаяд, ээхнэд, зулад йовж одна. Тиигхлэ чон зэрм хөөдиг шүүрч авна, наадксн тарад йовж одна. ¹³Ялч йосн хөөч биш, тер ялч болад зулж одна. Тер хөөдиг йосндан асрж хэлэхш. ¹⁴⁻¹⁵Би сэн хөөчв. Эцк Намаг меднэ, Би Эцкэн бас меддв. Тиим кевэр Би Эврэннүү хөөдэн сээнэр меднэв, хөөдм Намаг бас меднэ. Эврэннүү хөөдин төлэ Би өмэн өрвллго өгхдэн белнв. ¹⁶Талдан хөд Нанд бас бээнэ. Тедн эн сүргин хөд биш. Би тедниг бас дахулж авч ирх зөвтэв. Тедн Мини ду бас соңсх. Удл уга цуһар нег хөөчтэ нег сүрг болх! ¹⁷Би өмэн хөрү авхин төлэ өгхдэн белнв. Тер учрар Эцк Нанд хээртэ. ¹⁸Кен чигн Мини өмиг булаҗ авч чадшго. Би эврэ дуарарн өмэн өгчэнэв. Өмэн өгх чигн, хөрү авх чигн йосн Нанд бээнэ. Тиигж Нанд Эцкм закв, — гиж Иисус кель.

¹⁹Эн үгмүдин хөөн еврей өмтн хоорндан хувагдв.

²⁰— Эн — ухань көндрсн хар сэкустэ күн. Ю хээж Энүг соңсжант? — гиж кесгн келцхэв.

²¹Зэрмнү:

— Хар сэкуснд эзлгдсн күн тиигж келшго. Хар сэкусн сохр күүнд хара оруулж чадхмб? — гицхэв.

Евреймүд Иисуст иткжэхши

²²Үвл болсмн. Ерусалимд һол сүм шинрүлж нерэдлүүнэ нэр болв. ²³Исус сүмин хашан дотрк Соломон хаана нертэ бээрн дотрахаар йовж йовла. ²⁴Өмтн Терүнэ өөрнь зогсв.

— Кедү күртл Чи маднig өврүлж зовахмч? Кемр Чи Бурхна илгэсн Авраач болхла, тодрхажар кел маднд, — гиж тедн келцхэв.

²⁵ Иисус иигж кель:

— Би тадн келлэв. Тадн итксн угат. Эцкинм үүчэр кесн йовдлмуд Мини тускар келжэнэ. ²⁶ Тадн Мини хэд биш болсан учрас Нанд иткжэхшиг. ²⁷ Мини хэд дууһим соңсна. Би тедниг таньж меднэв. Тедн Намаг дааж ювна. ²⁸ Би теднд мөнк жирхл өгнэв. Тедн мөнкиндэн үкшго. Мини хөөдиг Нанас күн булааж авч чадшго. ²⁹ Нанд Эцкин өгсн юмн цуг юмнаас дөр. Тедниг Эцкэс күн булааж чадшго. ³⁰ Эцк Би хойр ни-негнвидн.

³¹ Тийгхлэ евреймүд саак кевэрн Иисусиг алхар чолу һартан авцхав.

³² Зуг Иисус:

— Би тана чирэд Эцкин даалхсан кесг сэн йовдлмуд күцэвүв. Ямаран ювдлас көлтэ тадн Намаг чолуһар цокхар седжэхмт? — гиж кель.

³³ — Бидн чамаг сэн йовдлмудас көлтэ цокхар седжэхмтиг. Чамаг Бурхиг му келснэ төлэд, эгл күн Бийэн Бурхнд тоолсн төлэд чолуһар цокхар седжэнэвидн, — гиж евреймүд хэрүүцв.

³⁴ — «Тадн — бурхд» гиж Бурхн келсн тадна Заканд бичэтэ биший? ³⁵⁻³⁶ Бурхна Бичгт бээсн үгмүд мөнкиндэн үнн болдгинь бидн меднэвидн. Бурхна Үг авсн улсиг бурхд гиж Бурхн нерэдсн биший? Намаг Эцкм шүүж авад орчлинд илгэв. Би — Бурхна Қөвүнв гиж келхлэ, Бурхиг муурулжана гиһэд яһад тадн Намаг гемшэжэхмбт. ³⁷ Кемр Мини Эцкин даалхсан йовдлмудыг Намаг эс күцэхлэ, бичэ Нанд иткти!

³⁸ Кемр Мини Эцкин даалхсан йовдлмудыг Би күцэхлэ, Мини үгд эс итквчн, Мини кесн йовдлмудт иткти. Тийгэд Би Эцклэ негдэд, Эцк Нанла негдэд бээдгинь медхит, — гиж Иисус кель.

³⁹ Тедн саак кевэрн Иисусиг бэрж авхар седв, зуг Иисус теднд бэргдсн уга. ⁴⁰ Цааранднь Иисус дэкэд Йордан һолын телтр эрг тал нарч ювад тенд үлдсмн. Тенд Йохан урднь өмтиг уснд кирслсмн. ⁴¹ Олн күн Иисусур ирлэ:

— Йохан өвэрц йовдлмуд эс үзүлв чигн, зуг эн күүнэ тускар келсн цугнүн үнн, — гиж тедн келцхэв.

⁴² Тенд олн өмти Иуст итксмн.

Лазарин үкл

11 Йудья назрин Бетэнья хотнд Лазарь гидг күн гемтж. Тер Март Мириям гидг хойр эгчтэ бээдг бээж. ² Мириям каңкнис үнртэ тосиг Деед Эзн Иисусин көлднү түркэд, үсэрн арчдг күүкд күн. Терүнэ дү Лазарь күнд гемтэ бээж.

³ – Деед Эзн, Тана хээртэ үр икэр гемтжэнэ, – гиж эгчир Иисус тал зэнг илгэв.

⁴ Иисус энүг соңсад:

– Эн гемэс көлтэ Лазарь үкшго. Бурхиг тууруулхин төлэ цуг эн учрх. Бурхна Көвүг бас тууруулхин төлэ эн гем ирж, – гиж кельв.

⁵ Март, Мириям боли Лазарь нурвнд Иисус ик дурга бээж. ⁶ Зуг Лазариг гемтэ бээсийн соңсв чигн, Иисус бээсн назртан хойр өдртэн бээв. ⁷ Энүнэ хөөн Иисус эврэнны сурхульчиртан:

– Хэрү Йудья назрур йовхмн, – гиж кельв.

⁸ – Багш, тенд өмтн Таниг чолуhaar цокхар седлэ. Тер бийнь Та тиигэрэн йовх санатавт?! – гиж сурхульчир кельв.

⁹ – Арвн хойр часин кемжэнд өдр герлтэ болна, тиим эсий? Өд-рэр йовсн күн бүдүршго, тер эн орчлнггин герлиг узнэ. ¹⁰ Ора сөөхэр йовдг күн бүдрх, юнгад гихлэ, тер герл уга, – гиж Иисус кельв.

¹¹ – Мана үр Лазарь унтж одв, зуг Би терүг серүлхэр йовжанав, – гиж Иисус немж кельв.

¹² – Деед Эзн, кемр тер унтсан болхла, тертн эдгжэх болвза? – гиж сурхульчир сурв.

¹³ Иисус теднд Лазарь өнгрв гиж келлэ, зуг сурхульчир Иисусиг нөөрин тускар келжэхинь санв. ¹⁴ Тиигхлэ Иисус:

– Лазарь өнгрж одв, – гиж илэр кельв.

¹⁵ – Терүнлэ хамдан урднэ эс бээсндэн Би байрлжанав. Энүн deerэс тадн Нанд иткхит. Эн учрсн юмн таднд туста болх. Лазарь тал йовцхай, – гиж Иисус немж кельв.

¹⁶ Тиигхлэ Томас гидг күн (тер Икрин өрэсн бээсмн) наадк сурхульчирт кельв:

– Йовцхай! Иисусла хамдан үкцхэй!

Иисус эгч дүхойрин зүркин тогтнуулжана

¹⁷ Иисусиг ирхд Лазарин цогцн дөрвн өдр үкэрт кевтсн бээж.

¹⁸ Бетэнья Ерусалимас нурвн дууна шаху бээсмн. ¹⁹ Урдн Март Мириям хойрт кесг евреймүд ирэд, теднэ ахиннь тускар нундл

төрүлж. ²⁰Исусиг аашсинь соңсад, Март Терүг тосхар һарв, Ми-
рьям гертэн үлдв.

²¹— Деед Эзн минь, Таниг энд бээсн болхла, дүм үкшго билэ.

²²Боль би ода чигн меднэв, Бурхн сурсн юмитн Танд өгх, — гиж
Март Иуст кельв.

²³— Чини дүүчн өмдрх, — гиж Иисус хэрүднүү кельв.

²⁴— Би меднэв, тертн сүл өдт өмдрллнэ өдт өмдрх, — гиж
Март кельв.

²⁵— Би — өмдрллн болн жирхл. Нанд иткдг үүн үкв чигн
өмдрх. ²⁶Боль өмд deerэн Нанд итксн төрүц үкшго. Чи Мини
келсн үгд иткжэнчи? — гиж Иисус сурв.

²⁷— Э, иткжэнэв, Деед Эзн, Таниг орчлнд ирсн Бурхна Кө-
вүн — Бурхна илгэсн Аврач гисинь иткжэнэв, — гиж Март
хэрү өгв.

Иисус уульжана

²⁸Цуг энүг келэд, Март хэрж ирэд, дүү үүккэн дуудад:

— Багш ирв, энд бээнэ. Тер чамаг дууджана, — гиж шимлдж
кељв.

²⁹Мирьям үгинь соңсад, босад Иисус тал адхж нарад йовв.

³⁰Иисус тер хотн дотр орад уга бээсмн. Тер Мартан тоссн
ормд зогсжала. ³¹Мирьямин герт ирсн евреймүд терүнд сана
зовж төвкнүлжэлэ. Мирьямиг босад йовхлань, терүг үкэр
тал уульхар йовжана гиж санад, тедн ардаснь дахв. ³²Ми-
рьям Иустин бээсн һазрт ирэд, Терүг үзэд, көлднүү кийсэд
кељв:

— Деед Эзн минь! Таниг энд бээсн болхла, дүм үкшго би-
лэ, — гив.

³³Иисус оркрж уульжах Мирьямиг болн евреймүдиг үзэд, ха-
шудж гейүрв.

³⁴— Терүнэ цогцинь тадн альд тэвсмт? — гиж Иисус сурв.

— Йовхм, Та эврэн үзхит, — гиж тедн келцхэв.

³⁵Иисус уульв.

³⁶— Энтн үнэр Лазарь хээртэ бээж, — гиж евреймүд нег-нег-
ндэн келцхэв.

³⁷Тер бийн зэрмнь:

— Сохр үүнд хара өгсн үүн Лазариг өнгүүлшгоһар юнгад юм
эс кесмб? — гиж келцхэв.

Исус Лазариг амдрүлжэнэ

³⁸ Иисус гейүрэд үкэр тал йовв. Үкэр гисн хадын көндэ билэ.
Хадын амн чолуhaar хаалхата бээж.

³⁹ — Эн чолу түлкэд хооран кетн, — гиж Иисус закв.

Үксн күүнэ эгчнү Март:

— Деед Эзн минь, тендэс үмкэ үнр гарчана, Лазарин цогцнэ дөрвн өдр үкэрт кевтнэ, — гив.

⁴⁰ Тийгхлэ Иисус:

— Би чамд келлүсв, кемр иткхлэчн, Бурхна туурмж чамд үзгдх, — гиж хэрү өгв.

⁴¹ Чолуг түлкэд хооран кеснэ хөөн Иисус тенгр хэлэхэд кель:

— Аав минь, Намаг сонсжасн төлэд Би Чамд ханлт өргжэнэв.

⁴² Би меднэв, Чи Намаг оньдин сонснач. Би цуг энүг энд зогссн өмтнэ төлэ келжэнэв. Чи Намаг илгэввч гиснд эдниг иткхэ гиж келжэнэв.

⁴³ Эн үгмүд келэд Иисус чаңхаар дуудв:

— Лазарь, гар нааран!

⁴⁴ Үксн күн гарв. Терүнэ гар-көлнү еврей өмтнэ заншалар ца-хан кенчрөр, чирэнь альчураг оралхата бээсмн.

— Бoodhaанин тээлэд, йовултн, — гиж Иисус кель.

Деед хург Иисусиг алхар шийдснүү

⁴⁵ Мирьям тал ирсн евреймүдин кесгнь Иисусин кесн өвэрц үзэд Терүнд иткв. ⁴⁶ Зуг зэрмн паршмуд тал йовад, учрсн йовдлын тускар цээлнж келж өгв. ⁴⁷ Ах гелнгүд болн паршмуд Деед хург кев:

— Эн күн дала өвэрц йовдлмуд кенэ. Ода яахмб? — гиж тедн сурцхав.

⁴⁸ — Кемр бидн Терүнд зөв өгэд бээхлэ, Тер кех юман цаа-ранднү кех, тер учраг цуhaar Терүнд иткх. Тийгхлэнь Римин улс ирэд мана сүмиг болн келн өмтиг уга кеһэд тарах, — гиж тедн келцхэв.

⁴⁹ Кээп гидг күн тер жилд ах гелий болж йовсмн тер:

— Тадн юм меджэхшит. ⁵⁰ Нег келн-өмтн үкхин ормд нег күн цуг келн өмтнэ төлэ үкснъ deer болхиг тадн меджэх-шийт? — гив.

⁵¹ Тер эврэ уханасн эн үгмүд келсн уга, тер цагт ах гелң болсн төлэд тер Иисус еврей өмтнэ төлэ үкх гисн өэлдхлиг келж өгв.
⁵² Болв һанцхн еврей өмтнэ төлэ биш, цуг олн зүсн нутгт бээсн Бурхна үрдүдин төлэ, тедниг цуглулж негдүлхин төлэ Иисус өмнэсн хాһцулгдх.

⁵³ Тер өдрэс авн тедн Иисусиг алх арх хээдг болв. ⁵⁴ Тер учарар Иисус еврей өмтнэ заагт ил йовдган уурв. Тер эжго көдэн өөр бээсн Эпрам гидг хотнур йовж одв. Тенд Иисус эврэнн сурхульчиртаан бээв.

⁵⁵ Йудья өмтнэ Песах гидг нэр өөрдж йовла, өрвсллнэй юс күцэхин төлэ, кесг өмтн еврей нутгин һазр болиная Ерусалим балхснур ирцхэв. ⁵⁶ Тедн Иисусиг хээлдэд, сүмд ирэд нег-негнэсн:

— Эн байр-нээрт Терти иршго болвза? — гиж сурцхав.

⁵⁷ — Кемр Иисусиг альд бээхинь կүн медхлэ, Терүг бэрж авхар даруунь теднд келж өгх зөвтэ, — гисн заквр ах гелңгүд болн паршмуд гархв.

Мирьям Иисусин колднь канкнисн учртэ тос асхснъ

12 Песах гидг нэр күртл зурфнан өдр үлдж. Иисус Бетэня гидг Лазарь бээсн хотнур ирв. Тер хотнд урднь Иисус Лазариг өмдрулсмн. ² Энд Иисусин төлэ байрин хот белдв. Март хотынъ зөөхөд ширэ deer тэвв. Лазарь талдан гиичнрлэ болн Иисусла хамдан ширэ эргж сууж. ³ Мирьям савд [литрин өрэл дүнгэ] кесн нард гидг үнтэ канкнисн үнртэ тосиг авад, Иисусин көл deerнь асхад, үсэрн арчв. Гер канкнисн үнрэр дүүрв. ⁴ Иисусин нег сурхульч Йуда Искериот (хөөннь тер Иисусас урвсмн):

⁵ — Эн тосиг нуувн зун цаһан мөнгн* хулдад, мөнгинь һуульхинч өмтнд өгх юста бээсн юмн, — гиж кель.

⁶ Тер энүг нуульхинч өмтнд санань зовад, теднэ архинь хээхин төлэ келсн биш тер хулхач болад тиигж кель. Йуда мөнг хадилдг хээрцгтэ бээж. Тегэд тер мөнгэн бээж-бээжэхэд эврэн эдлдг бээсмн.

⁷ — Эн күүкд күүг бичэ гемшэтн. Эн тосиг Намаг оршахар эн хоршаж хадилтха! ⁸ Тадна өөр угатя яду өмтн оньдин бээх. Би болхла удл уга таднас салхв, — гиж Иисус кель.

* Нег цаһан мөнгн нег өдрин җалв бээж.

Лазарин тускар болсн нууц күүндолхи

⁹ Тер саамд кесг евреймүд Иисусиг тенд бээсинь медчкэд ирцхэв. Тедн һанцхн Иисусиг хэлэхэр биш дэкэд Лазариг үзхэр ирж. Юнгад гихлэ, тедн Лазариг Иисус өмдрулж гисн зэнг соңж. ¹⁰⁻¹¹ Евреймүдин ик зунь Лазарас көлтэ ах гелнгүдиг үлдэхэд, Иисус тал ирэд, Терүнэ итклд орсн төлэд ах гелнгүд Лазариг бас алхар седв.

Ик байртнаар Ерусалим балыснур орж ирли

¹² Манһдуртны Песах гидг байрта нээрт ирсн өмтн Иисусиг Ерусалим тал ирж йовхинь соңсв. ¹³ Тедн шавар зандин* модна бүчрмүд авад, Иисусиг тосж нарв.

— Бурхн тууртха! Деед Эзнэ нерн деерэс ирсн өдстэ болтха!
Израилин Хан өдстэ болтха! — гиж олн өмтн хэээрцхэв.

¹⁴ Иисус баахн элжгниг олж авад унад йовж. ¹⁵ «Сиона үүкн бичэ э! Хэлэ! Баахн элжгниг унж авсн чини Хан йовж йовна» гиж Бурхна Бичгт бичэтэ бээнэ. ¹⁶ Түрүлэд Иисусин сурхульчир янад тиигжэхинь медсн уга. Зуг Терүг өврмжтэ кевэр өмдрснэ хөөн тедн Иисусин тускар Бичгт тиигж бичгдсн тодлав. Янад иигж кесинь бас тедн тодлав. ¹⁷ Иисус Лазариг үкэрэснь дуудж авад, цогцинь яхж өмдрулснь үзсн өмтн зогсл уга күн болһнд келдг бээсмн. ¹⁸ Ода тедн тиим өвэрц йовдл кесн күн аашсиг медэд, нарч Иисусиг тосв.

¹⁹ — Бидн ю эс кеввчин тус болжахш. Цуг нарт делкэ Терүг даажж йовна! — гиж паршмуд уурлад хоорндан келцхэв.

Иисус эврэнинь үжлийн тускар келсн

²⁰ Тер байрт ирсн өмтн заагт нег цөөкн грек келн өмтн Бурхнд сөгдхэр ирж. ²¹ Тедн Һалилья назрин Бетсэд хотна Пилип гидг Иисусин сурхульч тал өөрдэд:

— Тана зерг, бидн Иисусиг үзх саната билэвидн, — гиж сурцхана.

²² Пилип Андрей тал йовад энүнэ тускар кель, тедн хоюрн тер өмтнэ тускар Иуст кель. ²³ Иисус иигж кель:

* Шавар зандин модн. Орсад болхла, пальма.

— Күмни Көвүнэ, Мини туурхин цаг ирв.²⁴ Би үнэр келжэ-нэв: Буудян экн һазрт унад эс үкхлэ, негхн болж үлднэ. Кемр буудян экн үкхлэ, олинуудаа өгч урхна.²⁵ Тер учар өмэн әрвлснъ өмэн геех. Эн орчлнд өмэн әрвлдгоны мөнк жирхл эдлх.²⁶ Нанд церглжэх күн Намаг даажж йовтха! Мини бээсн һазрт зарцм бээ-нэ. Нанд церглжэх күнд Эцкм ачинь хэрүлх.²⁷ Мини седклм икэр зовж бээнэ. Ю келхв ода? Аав минь, Намаг эн цагас гет-лүлит! Зуг Би эн цагин төлэ ирсн бээнэв!²⁸ Аав минь, нерэн тууруултн!

— Би туурлав, болв дэкн туурхв! — гисн дун генткн тенгрэс соңсгдв.

²⁹ Тенд зогссн оли өмтнэс зэрмнь тер дууг соңсад, эн охтрүүн дун наар гиж келцхэв. Зэрмнь Бурхна элч Терүнлэ күүндв гив.

³⁰ — Эн дун Мини төлэ биш тадна төлэ, — гиж Иисус кель.

³¹ Ода эн орчлнгин зарх келнэ цаг ирв, эн орчлнгин Нойн цааран көөгдх. ³² Һазрас деегшэн өрггдх цагт цуг өмтнэ оныг Нанд тусх. ³³ Эн үгмүдэр Иисус ямаран үклэр үкхин тускар цэ-элхж кель. ³⁴ Олна заагт бээсн улс:

— Бидн Бурхна Бичгт Христос мөнкинд өмд бээх гиж умш-лавидн. Ода юнгад Та Күмни Көвүн деегшэн өрггдх гиж кел-жэхмт? Күмни Көвүн гиснь кемб? — гиж келцхэв.

³⁵ — Таднла бээсн герлд бачм цаг үлдв. Харнху эс болтл, өд-рин герлтэд йовтн. Харнхуд йовсан күн альдаран йовсан медхш.

³⁶ Герл герлтжэх кемд герлд итктн. Герлин көвүд болхит! — гиж Иисус теднд келэд, нарад цааран йовж одв.

Евреймүд иткжэхши

³⁷ Иисусиг кесг өвэрц йовдлмуд үзүлвчн өмтн Терүнд итксн уга.

³⁸ Цуг эн Эшья гидг өэлдэчин келснь бүтдгэр учрв: «Деед Эзн! Кен мана келснд иткэмб, кенэ нүднд Деед Эзнэ күч секгдсмб?»

³⁹ Тедн иткж чаддго бээж, энүнэ учринь Эшья гидг өэлдэч:

⁴⁰ «Нүдэрн бичэ үзтхэ гиһэд, ухайнинь хаав. Тегэд тедн бийэн эдгэхэр Нан тал эргж хэлэшго гиж Деед Эзн кель», — гиж кель. ⁴¹ Эшья Деед Эзнэ туурмж үзсн учар Терүнд тускар иигж келсмн.

⁴² Тер цагт толнаачир дундас кесгнь Иуст иткв. Зуг паршмуд тедниг хурлас салх гиһэд, эврэннь итклин тускар ил келдго бээсмн. ⁴³ Өмтнэ магтлн Бурхна магталас теднд deer бээж.

Исусин үг – зарһы

⁴⁴— Нанд иткдг күн Нанд биш Бийим илгэсн Бурхнд иткнэ.
⁴⁵ Намаг үзdg күн Бийим илгэсн Бурхиг үзнэ. ⁴⁶ Би — Йосн
герлв. Нанд итксн күг харнхуд үлдэшгонар Би эн орчлнд ирв.
⁴⁷⁻⁵⁰ Мини үгм сонсад эс күцэдг күүнд Би зарһч бишв. Би эн
орчлнгиг гемшэхэр ирсн угав. Эн орчлнгиг харсж аврхар ирв.
Намаг нолж Мини келсим эс күцэсн күүнд зарһчны бээнэ. Үгм
сүл өдрт терүнэ зарһч болх. Би эврэнн нернэс келсн угав.
Бийим илгэсн Эцкм иижж келх заавр өгв. Терүнэ заавр — мөнк
жирил гисинь Би үнэртэн меднэв. Мини Эцкимм зааж өгсн үг
Би таднд келжэнэв.

Исус сурхульчиринн көл унаажана

13 Песахин байрин өмнк өдр билэ. Эн назриг үлдэхэд, Эц-
күрн хэрүй йовх цаг ирсийн Иисус медэд бээлэ. Иисус эн
назрт бээх сурхульчиртан дегд энкр билэ, үктлэн чигн энкр
билэ. ² Сурхульчир Иисусла хамдан асхни хот эдлв. Тер цагт эрлг
Шимона Искериотин көвүнд Йудад Багшас урвах уха-сана
оруулв. ³⁻⁵ Бурхн Эцк Иисусин нарт бээсн күчэн өгсийн болн Тер
Бурхнас ирэд ода Бурхн тал хэрж йовхи Иисус медв. Иисус
босад, deerk хувцан тээлж, альчуарн бийэн бүслв. Цааранднь
Тер савд ус кеңэд, сурхульчирин көл унахад, бүслсн альчуарн
арчв. ⁶ Шимон Пётр тал Иисус өөрдхлэнь тернь:

— Деед Эзн минь! Та мини көл унахар седжэнт? — гив.

⁷ — Ода Намаг ю кежэхинь чи меджэхшич, зуг хөөнн нь мед-
хич, — гиж Иисус хэрүй өгв.

⁸ — Та мини көл төрүц унашгот! — гиж Пётр кельв.

— Кемр Би Чини көличинь эс унахла, чи Нанла хамдан негдш-
гоч, — гиж Иисус хэрүдн кельв.

⁹ — Тийгхлэ, Деед Эзн минь, нанцхн көл биш, нарм, толнахм
бас унатн, — гиж Пётр кельв.

¹⁰ — Цевр күүнэ нанцхн көлинь унах кергтэ, юнгад тихлэ,
терүнэ цогцн цевр. Тадн цевр бээнэт, зуг цунаар биш, — гиж
Иисус хэрүдн кельв.

¹¹ Терүнэс урвх күг Иисус медлэ, тегэд чигн цунаар цевр би-
шилт гив. ¹² Сурхульчирин көлинь унахад, Иисус deerk хувцан
өмсэд, Эврэнн ормдан ирэд суув. — Тадндан гиж Би ю кесинь

медгджэнү? ¹³Тадн Намаг Багш, Деед Эзн гинэлт. Чик, терти мөн. Би, Деед Эзн, Багшв. ¹⁴Зуг көлитн унаж өглөв. Ода тадн тиигж, нег-негнэднүү көл унах зөвтэлт. ¹⁵Тадниг үлгүр автха гиһэд, тиигж кетхэ гиһэд, унаж өглөв. ¹⁶Үнэр келжэнэв. Зарц Эзнэс, элч Илгэснэс deer биш. ¹⁷Энүг медэлд, цугинь күцэжэх күн буйн-кишгтэ! ¹⁸⁻¹⁹Цугтаннь тускар келжэхшв. Кениг йилнж авсан меднэв. Зуг «Мини өдмг иджэснэ өмнэсм һаран өргв» гисн Бурхна Бичгин үгмүд бүттхэ! Энүг учрхин өмн Би өэлдж келжэнэв. Энүг учрсн хөөн БИ БЭЭНЭВ гиснди Тадн дарунь иткхит. ²⁰Үнэр келжэнэв. Мини илгэсн кү седклдэн орулдгнь Намаг орулжахнүү мөн. Бийим орулдгнь – Бийим Илгэсиг оруулх, – гиж Иисус кель.

Иисусиг бэрж өгх күн

²¹ Энүг келэд, цааранднүү Иисус икэр үүмэд:
– Тадн дундас негийн Намаг бэрж өгх гиж үнэр келжэнэв, – гив.

²² Сурнульчир нег-негнүүрн хэлэлдэд, кенэ тускар келжэхинь санад өврэд бээцхэв. ²³ Иисусин хамгин дурта нег сурнульч Терүнэ өөр суув. ²⁴ Шимон Пётр – кенэ тускар келжэхинь сур – гиж тे-рунд докъялж кель. ²⁵ Тер сурнульч толнахан Иисусур өөрдүлэд:

– Деед Эзн минь! Терчин кемб? – гиж сурв.

²⁶ – Мини шүүслж өгсн өдмгиг авсан күн тер болх, – гив.

Иисус өдмг шүүслэд, Шимона Искериотин көвүнд Йудад өгв.

²⁷ Йуда өдмг авсан цагт терүн дотр эрлг орж одв.

– Кех юман шулунтар ке, – гиж Иисус терүнд кель.

²⁸ Юнгад Иисус терүнд тиигж келжэхинь нег чигн күн медсн уга. ²⁹ Йуда мөнгнэ хоршалхна хээрцгтэ болсн учрас зэрмнүү Иисусиг терүг байрин өдрт юм хулдж автха, эс гиж мөнгнэ нег хувинь угатя өмтнэд өгтхэ гиж зэрмнүү санцхав. ³⁰ Өдмгийн авад, Йуда дарунь гертэс һарв. Харнху сө бээж.

Шин заавр

³¹⁻³⁵ Йуда нарад йовж одхла Иисус:

– Ода Күмни Көвүн туурв. Терүгэр дамжад Бурхн туурв. Кемр Бурхн Күмни Көвүнхэр дамжад туурсн болхла, Терүг Бурхн Эврэн туурулх, тер дарунь туурулх. Мини хээртэ үрдүд! Таднла бээх цагм чилжэнэ. Намаг санад хээхит. Толнахнрт келсн үгэн тадндуудаа келжэнэв: Мини йовх назур тадн ирж чадшгот. Шин заавр

өгчэнэв: Нег-негндэн дурта болтн. Би таднд дурта болсн кевэр нег-негндэн дурта болтн. Кемр тадн тиигж бээхлэ, Мини сурхульч гиж тадниг өмтн медх, — гиж келв.

Исус Пётрин гөрдлийн тускар келжэнэ

³⁶ — Деед Эзн Мини, Та альдaran йовжант? — гиж Шимон Пётр Исусас сурв.

— Мини йовсн назур ода чи йовж чадшгоч, зуг хөөннь Намаг дахад йовхич, — гиж Иисус хэрүднь келв.

³⁷ — Деед Эзн минь! Юнгад би Таниг ода дахж эс йовж чаджахмб? Би Тана төлэ өмэн өгхд белнв, — гиж Пётр келв.

³⁸ — Чи Мини төлэ өмэн өгх белнч? Үнэр чамд келжэнэв, эр така эс хээкртл, чи нурв дэкж Нанас гөрдхч, — гиж Иисус тиигхлэ келв.

Бурхн Эцкуүр йовх хаалгин тускар

14¹⁻⁴ — Тадна седкл бичэ үүмтхэ! Бурхнд иткти, Нанд бас иткти! Эцкимм герт хорас дала. Тадндан бээр белдхэр ода Би йовжанав. Тиим эс бээсн болхла, тиигж келшго билэв. Одад хорас белдснэ хөөн бээсн ормдан тадниг бээлхэр Би хэрү нааран ирж тадниг авнав. Альдaran йовх хаалгинь меднэт!

⁵ — Деед Эзн! Бидн Таниг альдaran йовхитн меджэхвидн. Йовх хаалгитн ода янж бидн медхвидн, — гиж Томас Иуст келв.

⁶⁻⁷ Би — хаалгв, Би — үнн болн жирхлив, нанцхн Нанар дамжж Эцкуүрм күрч чадхит. Кемр тадн Намаг медсн болхла, Мини Эцкиг бас медх билэт. Эн өдрэс авн тадн Терүг медэд үзхит, — гиж Иисус келв.

⁸ — Эцкэн маднд үзүлтн, дэкж юмн керго, — гиж Пилип келв.

⁹ — Эцкэн үзүл гиһэд юнгад келжэхмч? Тиим дала цагт Би таднла бээнэв, тер бийн чи Намаг меджэхшийч. Намаг үзснэ Эцким үзнэ. ¹⁰ Намаг Эцклэ негдж бээдгинь Эцкиг Нанла негдж бээдгинь, чи иткжэхшийч? Таднд келсн үгэн Эврэннь нернэс келжэхшв. Нанла негдж бээдг Эцк үүлэн күцэжэнэ. ¹¹ Намаг Эцклэ негдж бээдгинь, Эцкиг Нанла негдж бээдгинь иткти! Тиим биш болхла Мини кесн үүлин төлэ иткти. ¹² Үнэр келжэнэв Намаг Эцк талан йовжах учрас Нанд итксн Мини

кесн үүл күцэхэд, энүнэс икэр күцэх. ¹³ Мини нерн deerэс юм сурхлань цугинь күцэхв. Көвүүхэрн дамжж Эцк туурх. ¹⁴ Кемр Мини нерн deerэс тадн сурхлатн, Би сурсиг күцэхв.

Исус Өрүн Сэкүснэ тускар келжэнэ

¹⁵ — Кемр тадн Нанд дурта болхла, Мини зааврмудыг күцэхит. ¹⁶ Би Эцкэсн сурнав. Тер таднд талдан Туслгчиг илгэх. Тер мөнкиндэн таднла үлдх. ¹⁷ Тер Туслгч — Бурхна туск үн медулдг Сэкүсн. Терүг үнн седклэрн орулж авх арх орчлнд уга. Тер юнгад гихлэ, тедн терүг үзжэхш. Тедн Терүг меджэхш, һанцхн тадн Терүг меднэт. Ода Тер таднта бээнэ. Цааранднь чигн тадна дотр бээх. ¹⁸ Тадниг өнчэр үлдэлго, Би хэрү ирхв. ¹⁹ Удл уга орчлн Намаг үзшго. Зуг тадн Намаг үзхит. Би өмд бээхв, тер учраг тадн бас өмд бээхит. ²⁰ Тер өдрт тадн Намаг Эцктэ негдж бээдгинь, тадниг Нанта негдж бээдгинь, Намаг таднла негдж бээдгинь медхит. ²¹ Мини зааврмудыг хадилдг, күцэдг күн Нанд дурта болна. Нанд дурта болдг күүнд Мини Эцкм дурлна. Би бас терүнд дурлхв. Бийэн медүлхв, — гиж Иисус хэрүдн кель.

²² — Деед Эзн, юнгад Та орчлнд биш һанцхн маднд бийэн медүлхэр бэнт? — гиж Йуда (Искериот биш) кель.

²³ — Нанд дурта болдгнь Мини заасар бээх. Эцкм терүнд дурта болх. Терүн тал ирэд, бидн хамдан бээхвидн. ²⁴ Нанд дурго болдгнь Мини үгэр бээшго. Тадна сонсчасн үгмүд Мини үгмүд биш, Намаг илгэсн Эцкинм үгмүд. ²⁵⁻²⁶ Энүг Би таднла бээсн цагт келжэнэв. Туслгчиг, Өрүн Сэкүсиг, Мини нерн deerэс Эцкм илгэх. Тер таднд цугинь зааж өгх. Мини келсн үгиг тадна сананд орулх. ²⁷ Би таднд эв өгчэнэв. Эврэннэ эвэн таднд өгчэнэв. Эн орчлнгин кевэр эв өгчэхшв. Бичэ үүмтн, бичэ өэтн! ²⁸ Би таднас салад йовжанав. Зуг Би хэрү ирхв гисн үгмүдм тадн урдн сонслат. Кемр тадн нанд йосндан дурта бээсн болхла, тадн Намаг Эцкурн йовжана гиһэд икэр байрлх билэт. Тер юнгад гихлэ, Эцкм Нанас үлү алдр. ²⁹⁻³⁰ Би энүг урдаснь келжэнэв. Цугтан эн күцхлэ, тадн Нанд иткхит. Дэкж Би таднд юм келж чадшгов. Эн орчлнгин нойн аашна. Намаг нойлх йосн терүнд уга. ³¹ Зуг Би Эцкдэн дуртав, Бурхна заасар үүлэн күцэжэнэв. Энүг орчлн медх зөвтгэ! Бостн, ода йовий! — гиж Иисус кель.

Исус уста үзмин иш мөн

15¹⁻³ Цааранднь Исус иигж кель:
— Би – уста үзмин ишв. Уста үзм урнадгнь – Эцкм. Мини деер бээсн темс өгдг бүчриг Тер чавчад хайчкна. Зуг темс өгдг бүчриг урнца болтха гиһэд цеврлнэ. Тадн болхла ода Мини үгэр цеврлгдвт. ⁴Нанла хамдан негдж бээтн. Би таднла бас негдж бээхв. Бүчр ишин өнг болсн учрас темс өгч чадна. Зуг бүчр эврэн бийн темс өгч чадшго. Тиим кевэр тадн Нанла негдж эс бээхлэ, темс өгч чадшгот. ⁵Би ишв, тадн бүчрмүд. Нанла негдж бээдг күн болн Би терүнлэ негдж бээхлэ, тер олзта темс өгнэ. Тадн Намаг угаһар юм күцэж чадшгот. ⁶Нанла негдж эс бээдг күн уста үзм урђасн ишэс салнад хайгдсан бүчр мет хумхарж хагсж одна. Тедниг цуглулж наалд хайж шатана. ⁷Кемр тадн Нанла негдж бээхэд үгм күцэхлэ, сурх юман сурхлатн – цугнь таднд өггдх! ⁸Кемр тадн дала темс өгхлэ, Мини сурнульчир болсан үзүлхит. Энүгэр дамжад Эцкм туурх. ⁹Эцк Нанд хээртэ бээсн кевэр Би таднд хээртэв. Мини хээрнд багтад бээтн! ¹⁰Тадн зааврмудм күцэхлэ, Мини хээрнд багтхит. Тиигж Би Эцкин зааврмудыг күцэхэд, Эцкиннь хээрнд багтжанав. ¹¹Эврэннъ байрасн таднла хувалцхар, тадниг ик байрта бэ-өтхэ гиһэд энүг таднд келлэв. ¹²Мини заавр эн: Би таднд дурлсан кевэр нег-негндэн дурлтн. ¹³Үүрмүдин төлэ өмэн өгх дурнас деер дурн уга. ¹⁴Мини заасн үгмүд күцэж бээхлэтн, тадн Мини үүрмүд. ¹⁵Дэкж тадниг зарцнр гиж келжэхшв. Зарц болхла Эзнэ кесиг медхши. Би тадниг Мини үүрмүд гиж нерэджэнэв. Юнгад гихлэ, Эцкэс медж авсан таднд медүлж өглэв. ¹⁶Тадн Намаг шүүж авсан угат. Би тадниг онц шүүж авлав. Орчлинд одад төрүц үрдго темс өгтхэ гиж Би таднд даалһлав. Тиигхлэ Эцкм таднд Мини нерн деерэс сурситн өгх. ¹⁷Мини заавр эн: Нег-негндэн дурта болтн!

Орчлиггин дурго боллин

¹⁸Кемр орчли таднд дурго болхла, тодлж авти: түрүлэд орчли Нанд дурго болв. ¹⁹Тадн орчлиггин өмтн бээсн болхла, орчли тадниг эврэ гиж дурта болх билэ. Зуг тадн орчлиггин өмтн бишит, Би тадниг онц шүүж авад, орчлигас салнв. Тегэд чигн орчли таднд дурго. ²⁰Зарц эznэс деер биш гисм тадн тодлвт?

Кемр Намаг көөсн болхла, тадниг бас көөх. Кемр Мини үгмүд күцэсн болхла, тадна үг бас күцэх. ²¹ Зуг тадниг Нанд иткэн төлөд тедн тиигж көөх. Юнгад гихлэ, Намаг Илгэсиг тедн медхш. ²² Кемр Би орчлнд эс ирсн болхла, теднд эс келсн болхла, тедн килнцдэн буру уга болх билэ. Зуг ода тедн бурута, янад гихлэ, тедн Мини үгм кергтэн авсн уга. ²³ Нанд дурго болсийн Мини Эцкдм дурго болна. ²⁴ Кемр Би талдан күн күцэж чаддго кергиг эс күцэсн болхла, тедн буру уга болх билэ. Зуг ода тедн Мини керг-үүл үзв чигн одачн Нанд болн Эцкдм дурго. ²⁵ Зуг теднэ Бичгт бээсн «Учр угаана Нанд дурго болж» гисн үгмүд бүтдгэр тиигх зөвтэ. ²⁶ Зуг тадн тал Эцкэс наарчах Бурхна туск үнн медүлжэх Сэкүсн, Туслгч, ирхлэ, Би Терүг Эцкэсн тадн тал илгэхв. Тер Мини герч болх. ²⁷ Тадн бийстн бас Мини герчнр. Тер юнгад гихлэ, эклцэс авн тадн Нанла хамдан бээлэт.

16 Тадниг итклэн бичэ хайтха гиһэд Би энүг кель. ² Тадниг хурлас салх. Цагнь ирхлэ, тадниг алжасн өмтн Бурхнд церглжэсэн санх. ³ Эцкм болн Намаг меддго төлөд тедн тиигж кех. ^{4[a]} Зуг Би энүг таднд урдаснь саглж кель. Тер цагнь ирхлэ, тодлтн: Би Энүнэ тускар таднд келлэв.

Эрүн Сэкүснэ үүлийн тускар

^{4[6]} Таднла хамдан бээсн учрас түрүлэд Би энүнэ тускар таднд келсн угав. ⁵ Намаг илгэсн тал ода Би йовжанав. Зуг тадн альдаран йовжанат гиж Нанас суржахшит. ⁶ Мини келснэс көлтэ седклтн зөвүрээр дүүрв. ⁷ Зуг Би үнэр келжэнэв: тадна арх хээхэр би йовжанав. Намаг эс йовхла, тадн тал Туслгч иршго. Би йо-вад Терүг таднур илгэхв. ⁸ Тер ирэд өмтнэ килнчин тускар, Бурхта чик бээхин тускар, Бурхна зархин тускар ил цээлнж секх. ⁹ Эрүн Сэкүснэ секх килнцн эн: өмтн Нанд иткхш. ¹⁰ Бурхта чик бээх гиснь эн: Би Эцк талан йовжанав, тадн Намаг дэкж үзшгот. ¹¹ Зарх гиснь иим: эн орчлнгин нойн зархла хархв. ¹² Би кесг юм таднд келж чадх билэв. Зуг ода тадн Мини Үг дааж чадшгот. ¹³ Бурхна туск үниг медүлдг Сэкүсн таднур ирхлэ, таднд цуг үниг медүлх. Юнгад гихлэ, Терүнэ келснь Бийэснь наарчах үгмүд биш. Сонссан Тер таднд келх, иргчин тускар бас келх. ¹⁴ Тер Намаг туурулх. Юнгад гихлэ, Терүнэ келсн юмн Нанас авад, таднд медүлэд келсн юмн болх. ¹⁵ Эцкдм бээсн

юмн – Мини. Тер төлөд чигн Би келжэнэв, Тер Нанас авад, таднд медүлх. ¹⁶Удл уга тадн Намаг үзшгот. Зуг невчкн цаг давхла, дэкн үзхит.

Зөвүр боли байр

¹⁷⁻¹⁹ Сурхульчирас зэрмн нег-негндэн:

– Удл уга тадн Намаг үзшгот, зуг невчкн цаг давхла тадн дэкэд Намаг үзхит гисн үгмүд юн үгмүд болжахмб? Би Эцкүрн йовжанав гисн юмб? Невчкн цаг гисн үгмүдэр ю келхэр седсмб? Энүнэ келсн үгмүд маднд медгдж өгчэхш, – гиж келцхэв.

Исус тедниг ю сурхар седжэхинь медэд:

– Тадн нег-негнэсн, удл уга тадн Намаг үзшгот, зуг невчкн цаг давхла, дэкн үзхит гисн үгмүдиг суржант эсий? – ²⁰Үнэр келжэнэв. Тадн оркрж уулыхит. Орчлн болхла байрлх. Тадн зөвүртэ бээхит. Зуг тадна зөвүрийн хөөн ик байр ирх. ²¹Күүкд улс гиигрх цагтан басл зовна. Янад гихлэ, гиигрх цаг ирв. Үрэн һархсна хөөн эн орчлнд шин күн төрв гиж тер байрлад зовсан маргчкна. ²²Тадн бас ода зөвүртэ бээнэт. Зуг дэкэд тадниг үзхлэм, тадна зүркн байрар дүүрх. Тер байр таднас күн булааж авшго. ²³Тер өдр тадн Нанд сурвр өвшгот. Үнэр келжэнэв, Мини нерн deerэс Эцкэс ю сурвчн, Эцк таднд сурситн өгх. ²⁴Тадн одачн Мини нерн deerэс юм сурад угат. Сурх юман суртн, сурсан авад байрар дүүрхит!

Би эн орчлнгиг дишлүв

²⁵ Би энүг таднд үлгүрлж келлэв. Зуг цагнь ирхлэ, Би Эцкинн тускар үлгүр угаһар ил келхв. ²⁶Тер өдрт тадн Мини нерн deerэс Эцкэсм юм сурхит. Тадна төлэ гиж Эцкэсн эрж сурнав гиж таднд келжэхшв. ²⁷Тадниг Нанд дурлсн төлэд, Намаг Эцкэс ирв гиж итксн төлэд, Эцкм Бийн таднд дургта. ²⁸Би эн орчлнд Эцкэсн ирв. Ода дэкэд эн орчлнгиг үлдэхэд, Эцк талан йовжанав, – гиж Исус кельв.

²⁹ – Ода Та үлгүр угаһар ил келжэнэт. ³⁰Эмтиг сурврмуд өгтл Та теднэ сурврмудиг урдаснь меднэт. Ода бидн энүг шинкэн медвидн. Тер учрар Таниг Бурхнас ирсинь бидн иткжэнэвидн, – гиж сурхульчир келцхэв.

³¹ – Ода тадн Нанд иткжэнт? ³²Сонстн, цагнь өөрдж йовна. Цагнь лавта ирв. Намаг һанцахим үлдэхэд, тадн тарад гер

болһиндан йовж одхт. Зуг Би һанцхн бишв, яһад гихлә, Нанта Эцк бээнэ. ³³Нанла негн болж эв олтха гиж үүг Би таднд келлэв. Эн орчлнд тадниг зовлн կүлэжэнэ, зуг бийэн чанһар бэртн. Би эн орчлнгиг дииль! – гиж Исус хәрүднь кельв.

Исусин зальврлhn

17 Үгэн төгсэһэд, Исус толһаһан өргэд, тенгр хәлэхэд:
– Аав минь! Цаг ирв. Көвүн Таниг туурулхин төлэ Көвүг туурул. ²Та цуг күмн өмтиг залх йос Терүнд өгвт. Тер учраг Көвүнти Тана даалһсн өмтнд мөнк жирһл өгх. Тер зөвиг Та Эврэн Терүнд өгвт. ³Мөнк жирһл гиснь: Таниг оп һанцхн Бурхиг болн Тана илгэсн Исус Христосиг медж авлhn. ⁴Би Таниг эн назрт туурулв. Тана даалһсн көдлмшиг күцөвүв. ⁵⁻⁶Ода Аав минь! Орчлн үүдэд тана нарап бүтэгдснө өмн Би Танла хамдан алдр нернд орсн билэв. Дэкн намаг тер бээдлд орулыт. Нарт делкэхэс авад, Нанд өгсн Тана даалһсн алдр неритн өмтнд секв. Эн өмтн Тана. Та эдниг Нанд өгвт. Эдн Тана үгиг зүркндэн хадһльв. ⁷Нанд өггдсн цугинь Танас нарчахинь эдн ода меднэ. ⁸Тана келсн үгмүдиг Би цугинь эднд кельв. Тедн үгитн седклэрн орульв. Намаг Танас ирснд, Та Намаг илгэв гиснд тедн ѹосндан иткв. ⁹Би эднэ төлэ суржанав. Би орчлнгин төлэ биш, Тана өгсн өмтнэ төлэ суржанав. Тер юнгад гихлә, эдн Тана. ¹⁰Нанд бээсн юмн Тана. Танд бээсн юмн Мини. Теднэр дамҗад Би туурв. ¹¹⁻¹²Би эн орчлнгас нарад Танур йовжанав. Зуг эдн өмтнэ дунд үлджэнэ. Эрүн Аав, эдн маднла өдл ни-негн болтха гиһэд, Эврэннъ нернэ күчэр Та эдниг харстн. Та эн нериг Нанд өглэт. Эднлэ бээсн цагт Тана нернэ күчэр Би эдниг харсж йовлав. Та эн нериг Нанд өглэт. Эднэс негнь чигн геедрсн уга. Зуг негнь геедрх зөвтэнь геедрв. Тер юнгад гихлә, Бичгин үг бүтх зөвтэ билэ. ¹³Ода Би Тан тал йовжанав. Зуг назр deer бээсн цагт Мини ик байраг эдн дүүртхэ гиж цугинь Би келжэнэв. ¹⁴Би эднд Тана үг келлэв. Тер учраг орчлн өднд дурго болжана. Юнгад гихлә, эдн Нанла өдл эн орчлнгин биш. ¹⁵Би эдниг эн орчлнгас автн гиж суржахшв. Та эдниг хар сэкүснэс харстн гиж суржанав. ¹⁶Эдн Нанла өдл эн орчлнгин биш. ¹⁷Үнэр эдниг өрүткtn. Тана Үг йосн үнн. ¹⁸Та Намаг орчлнд илгэсн метэр Би эдниг орчлнд илгэжэнэв. ¹⁹Эдниг Танд нерэдхэр эклэд Бийэн Танд нерэджэнэв. Эдниг үнэр Тана болтха гиһэд тиигжэнэв. ²⁰Би

һанцхн эднэ төлө суржахшв. Би эднэ угэр Нанд иткх өмтнэ тускар бас сурж бээнэв. ²¹ Тедн ни-негн бээтхэ гиж Би зальвржанав. Аав, Та Нанла негдж, Би Танла негдж бээдгэр тедн Мандла негдж бээтхэ. Тедн негдж бээтхэ! Тегэд Та Намаг илгэсиг орчлн иткх. ²² Тана өгсн туурмжиг Би эднд өглэв. Эдн Маднла өдл ни-негн болтха гиһэд тииглэв. ²³ Тедниг негдулхэр Би теднлэ негдж бээнэв, Та Нанла негдж бээнэт. Эн учрас Та Намаг илгэвт гиж Нанд дурта болсн кевэр теднд дуран өгнэт гиж орчлн медх. ²⁴ Аав! Тана өгсн өмтн Нанла хамдан бээтхэ. Мини бээсн назрт тедн бас бээтхэ, гиж Танас суржанав. Тедн Мини туурмжиг үзтхэ. Тер туурмжиг Та орчлн үүдэд уга бээтл Нанд ик хээртэ болад өглэг. ²⁵ Үнн чик Аав! Орчлн Таниг медсн уга. Би Таниг меднэв. Болв Та Намаг илгэсиг эдн меднэ. ²⁶ Тиигж Нанд өгсн Тана дурн эдниг дүүргтхэ гиһэд болн Намаг теднлэ негдж бээтхэ гиһэд, Би эднд Тана тускар секв. Болв цааrandнь секэд бээхв.

Исусиг бэрж өглийн боли бэрлийн

18 Иисус зальврсна хөөн сурхульчиртаан Кедрон гидг салаг дэврэд, садт ирв. ² Йуда гидг урвач тер назриг медг билэ, Иисус сурхульчиртаан оньдин тиигэрэн ирдг бээсмн. ³ Йуда тиигэрэн Римин цергүдиг, гелнгүдин боли паршмуудын илгэсн сүмин харулчнриг дахулсан бас ирв. Тедн шам бэрсн, зер-зевтэхэн ирцхэв. ⁴ Иисус Терүнлэ юн учринь медэд бээв.

— Кениг хээжэнэт? — гиж Иисус өмэрэн нарад теднэс сурв.

⁵ — Назаретин Иисусиг, — гиж тедн хэрү өгв.

— Тертн Бив, — гиж Иисус кельв.

Йуда гидг урвач бас теднэ өөр зогсжала. ⁶ Иисус «Бив» гисн цагт тедн цуһар ардагшан цуҳрад назр элкдж унцхав.

⁷ — Кениг хээжэнэт? — гиж Иисус давтад теднэс сурв.

— Назаретин Иисусиг, — гиж тедн хэрү өгцхэв.

⁸ — Би таднд Тертн — Бив гисн бээнэлм, кемр Би таднд кергтэ болхла, эдниг тэвж ювултн, — гиж Иисус кельв.

⁹ «Тана өгсн өмтнэс негинь чигн Би геесн угав», гисн үтмүд тиигэд бүтв. ¹⁰ Симона Пётрт үлд бээж. Тер үлдэн өргэд, ах гелнггин зарцин барун чикинь тээрэд хайчкв. Тер зарцин нернь Малх бээж.

¹¹ — Үлдэн дүр! Мини Эцкин белдсн зовлнгиг Би эдлх зөвтэв, тиим эсий? — гиж Иисус Пётрт кельв.

Исус ах гелнгин өмн

¹² Римин цергүд ахлачтаан болн сүмин харулчир Иисусиг бэрж авв. Тедн Иисусиг күлэд, Анас тал авч ирв. ¹³ Юнгад гихлэ, Ханас Кээпин хадм эцк бээж. Тер жилд Кээп ах гелн болсми.

¹⁴ — Нег күн цуг келин өмтнэ төлэ үксн deer болх, — гиж урднь Кээп евреймүдин толнаачнрт келсн билэ.

Пётрин өөрдлийн

¹⁵ Симон Пётр болн дэкэд нег сурхуульч Иисусин ардас йовсн бээж. Тер сурхуульч ах гелнгин сэн таныл бээсн учрас Иисусиг дахад, герин хашад орж чадв. ¹⁶ Пётр болхла үүднэ ца үлдэд зогсв. Ах гелнгин таньдг сурхуульч нарад, үүднэ өөр зогсдг зарц күүкд күүнлэ күүндэд, Пётриг герин хашад орууль.

¹⁷ — Та эн күүнэ сурхуульчнриин негнь биший? — гиж тер зарц күүкд күн сурв.

— Уга, — гиж Пётр хэрү өгв.

¹⁸ Һаза серүн билэ. Зарцнр болн Римин цергүд һал шатааад, терүнэ цогин өөр дуладад зогсж. Пётр бас дуладхар тедн дунд зогсв.

Ах гелн Иисусиг мөшкнэ

¹⁹ Тер цагт ах гелн Иисусиг сурхуульчнринь тускар болн но-мин тускар мөшкв.

²⁰ — Би цуг өмтнд илэр келдг билэв, Би хурлмудт эс гиж сүмд номан умшад, өмтиг сурхдг билэв. Тенд кесг евреймүд цуглрдг билэ. Нууц юм Би келдго билэв. ²¹⁻²² Юнгад тадн Намаг мөшкэд бээнэт? Намаг соңсн өмтнэс суртн. Тедн Мини келсн үг меднэ, — гиж Иисусиг эн үгмүд келснэ хөөн, Терүнэ өөр зогсжасн сүмин харулчирин негнь Иисусиг халхарнь ташв:

— Чи ах гелнглэ ямаран кевэр күүнджэхмч! — гиһэд тернь кельв.

²³ — Кемр Би буру үг келсн болхла, бурунинь йилнж кел. Кемр чик келсн болхла, яһад Намаг цоквч?

²⁴ Хана күлэтэ Иисусиг Кээп гидг ах гелнгүр илгэв.

Пётрин хойрдгч гөрдлин

²⁵ Симона Пётр налын өөр дуладж бээхд, терүг дэкэд нег күн:

— Чи Энүнэ сургуульчнрин негнь бишвч? — гиж сурла.

— Бишв, — гиж тэр хэрүцв.

²⁶ Тийгхлэ ах гелнгин зарц Пётр чикинь тээрсн зарцин садн:

— Тер садт тедилэ хамдан бээсн чи мөн бишвч? — гив.

²⁷ Пётр саак кевэрн гөрдв, гентки эр така хэээрв.

Иисус Пилатын омн

²⁸ Евреймүд Иисусиг римин закрач Пилатын бээшинд авч ирцхэв. Песахин байрин өрүнэ цаг билэ. Евреймүд бийэн бузрдашгонаар бээши дотрь орсон уга. Орсон болхла, тедн Песахин байрла асхни хот эдлх зөв уга болх билэ. ²⁹ Тегэд чигн Пилат тедн тал нарв.

— Юунас көлтэ тадн эн күүг гемшэжэхмбт? — гиж тэр сурв.

³⁰ — Эн ѹос эс эвдсн болхла, бидн Энүг чамур авч иршго билэвидн, — гиж тедн хэргү өгв.

³¹ Пилат:

— Энүг тадн бийстн авад, эврэннэ Заканаар зарнинь кетн, — гив.

— Мадн кү үкүлхэр цаажлх зөв угавидн*, — гиж евреймүд хэргү өгв.

³² Тиим кевэр Иисус ямаран үклэр үкх гисн үгмүд бүтэгдх зөвтэ бээсмн. ³³ Тийгхлэ Пилат бээши дотран орад, Иисусиг дуудж авад:

— Йудья улсин хан чивч? — гиж сурв.

³⁴ — Чи энүг эврэн келжэнч, али чамд Мини тускар тийгж талдан өмтн кельв? — гиж Иисус хэргүдн сурв.

³⁵ — Би кемб? Еврей болжахмб? — гиж Пилат хэргү өгв.

— Эн чини келн-өмтн, чини ахлаачнр чамаг мини hart бэрүлв.

Чи ю кесмбч?

³⁶ Иисус:

— Мини алvt эн орчлнгин биш. Кемр алvtm эн орчлнгин бээсн болхла, Мини алvtнr Намаг евреймүдин толначинрас харсх билэ. Мини алvt эн орчлнгин биш, — гив.

* Евреймүд кү үклин цаажла хархулх зөв уга бээж. Тер учраг тедн Иисусиг Римин ѹосна hart өгв. Римин ѹосар болхла, тер кирсд хадж цаажлгдх зөвтэ билэ.

³⁷ – Чи хан болжахмч? – гиж Пилат сурв.

– Чи үнэр келжэнэч. Би – ханв, – гиж Иисус кель, – Би төрэд, эн орчлн тал үннэ тускар герчлхэр ирв. Зөвтэ Үнниг медсн үн Намаг соңсна. ^{38[a]} Пилат:

– Үнн гидг юмб? – гиж сурв.

Иисусиг үклин цаажла хархулсны

^{38[b]} Цааранднь Пилат һазаран һарад евреймүдт кель:

– Би эн үүг гемшэх учр үзжэхшв. ³⁹ Танад тиим авъяс бээнэ: Песахин байрт бэрэнд суусн өмтнэс негинь сулдху кергтэ. Йудья улсин хааг сулдххар седжэнт?

⁴⁰ Тедн цуһар:

– Уга! Энүг биш! Бар-Абаг сулдх! – гиж хээкрв.
Бар-Аба болхла deerмч үн бээсмн.

19 Тийгхлэ Пилат Иисусиг маляһар цоктн, гиж цергүдт закв.
² Цергүд хатхдг көглин ацмуудар титм гүрэд, Иисусин толна деернь өмскв. Дэкэд тедн улан лавшг Терүн deer хаяд, ³ даранднь Иисус тал өөрдэд:

– Йудья улсин хан менд болтха! – гиж хээкрэд, наад бэрэд цокж зоваһад бээв.

⁴ Пилат дэкн өмтнүр һарад:

– Хэлээн! Би Энүг цаажла хархулх буру юм һархсн нанд медгхш. Тегэд таднур дэкэд Энүг һархв, – гив.

⁵ Иисусиг көгл титмтэхинь болн улан лавшгтахинь һаргад зогсахлань:

– Тер үн бээнэ, – гиж Пилат кель.

⁶ Ах гелнгүд болн сүмин харулчир Иисусиг үзэд цуһар:

– Кирст хадул! Кирст Энүг хадул! – гиж хээкрцхэв.

– Энүг авад бийстн кирст хадултн. Би болхла Энүнэ кесн бурухинь үзжэхшв, – гиж Пилат хэрүцв.

⁷ – Мана Закаһар Эн үн үх зөвтэ. Энтн бийэн Бурхна Көвүн гиж нерэднэ! – гиж евреймүд эврэхэрн кехэр келцхэв.

⁸ Цуг энүг соңсн Пилат улм сүрдв. ⁹ Тер дэкэд эврэннь бээшигүрн орад:

– Чи кенэхнэвч? – гиж Иисусас сурв.

Зуг Иисус тагчг, уг келлго зогсв.

¹⁰ – Чи нанла үүндхэр седжэхшийч? Чамаг сулдх эс гиж кирсд хадулх үосн нанд бээдгинь Чи меджэхшийчи? – гиж Пилат кель.

¹¹ – Кемр чамд эн йос тенгрэс эс өгсн болхла, чи Намаг бэрх юсн уга болх билэч. Тер учраг Намаг чини харт бэрүлсн күүнэ килнц чини килнцэс ик болх, – гиж Иисус хэрү өгв.

¹² Терүг келснэ хөөн Пилат Иисусиг сүлдхх арх хээв.

– Кемр чи Эн күүг сүлдххла, чи Римин хаана үр биш болхич. Би ханв гисн күн Римин хаана өшэтийн болжана! – гиж евреймүд дэкн хээкрцхэв.

¹³ Пилат теднэ үгмүд сонсад, Иисусиг гархж авад, эврэн зархчин ормдан суув. Тер орм чолунар кесн өндр орм бээж, еврей келэр Габат гиж нерэдгэсмн. ¹⁴ Песах гидг байрин өмн басн өдр билэ. Үдин цаг бээж.

– Хэлэтийн, эн тана хан, – гиж Пилат евреймүдт кельв.

¹⁵ – Энүг цааран йовул, цааран! Кирст хадул Энүг! Кирст! – гиж тедн хээкрцхэв.

– Тадна хааг кирст хадулхмб? – гиж Пилат сурв.

– Мана Римин хаанас даву хан уга, – гиж ах гелнгүд хэрү өгцхэв.

^{16[а]} Аш сүүлднь, Пилат Иисусиг кирст хадулхар цергүдин харт өгв.

Иисусиг кирст хадулсны

^{16[б]-17} Тедн Иисусиг авад йошихав. Эврэнн кирсэн авад, Иисус Һавлын орм тал йовв. Еврей келэр Голгот гидг назр бээж.

¹⁸ Тенд Иисусиг кирст хадульв, Терүнлэ хамдан барун болн зүн талнь дэкэд хойр кү цаажлав. Иисус теднэ тал дунднь бээсмн.

¹⁹ Пилат харха модыг белдэд, кирс deer хадултн гиһэд цергүдт закв. Тер харха моднд: «Назаретин Иисус – Йудья улсин хан» гиж бичэтэ бээсмн. ²⁰ Тер бичсан үгмүдиг кесг евреймүд умшсмн, юнгад гихлэ, Иисусиг цаажлсн назр балысна өөр бээж. Тер үгмүд еврей, Рим болн грек келнд бичэтэ бээж. ²¹ Ах гелнгүд Пилатд энтн хажхр гив.

– «Йудья улсин хан» гиж бичэ бичтн. «Тер: Би Йудья улсин хан гиж келнэ» гиһэд бичтн, – гиһэд тедн келцхэв.

²² – Бичх юман бичв, – гиж Пилат хэрү өгв.

²³ Цергүд Иисусиг кирст хадсна хөөн Терүнэ хувцинь авад, дөрвн өнгд хував, күн болһнд күрв. Хитон гидг Иисусин хувцинь болхла уйдл уга бүкл билэ.

²⁴ – Энүг хувахмн биш. Жирв хайхм, кенд тусна, тернь авчана, – гиж тедн шиидв.

Тиигж Бурхна Бичгт бээсн үгмүд күцв: «Тедн хоорндан зэрм хувцим хувала, болв наадк хувцна төлэ жирв хайла». Цергүд тер келсиг күцэв. ²⁵ Иисусин кирсин өөр Терүнэ эк, наңц эгч, Клөпэн гергн Марий болн Магдален хотна Марий зогсла. ²⁶ Иисус эврэннь экэн болн хажуднь зогссн дурга сурхульчиг үзв.

— Аак, эн чини көвүн, — гиж Иисус экдэн кель.

²⁷ Эврэннь сурхульчдан Иисус:

— Эн чини экчнъ, — гив.

Тер өдрин хөөн сурхульч Иисусин экинь герүрн авв.

Иисусин укл

²⁸ Иисус цуг юмиг күцэгдсинь медлэ, тегэд Бурхна Бичгиг бүклднь күцэхин төлэ Тер кель:

— Би ундасжанав.

²⁹ Тенд буһшт чаһр бээж. Цергүд терүнд кенчр норһад, моднд өргэд, Иисусин урлд күргв. ³⁰ Иисус тер чаһриг амсад, кель:

— Күцв!

Эн үгмүдин хөөн Терүнэ толһань өрч deerнь унад, өмнь цогцасн гарв.

Цергч Иисусиг хэврхэрнь шаасна тускар

³¹ Басң өдр билэ, манһдуртнь бемб өдр болх бээж. Бемб өдрлэ кирс deer үксн цогц бээх йосн уга бээж. Дэкэд болхла, бемб өдр — онц Песахин өдр билэ. Тер учраг евреймүдин толһачир кирс deer хадата өмтнэ көлинь хамхлад, цогцсн кирс deer өс буулх зөв Пилатас сурв. ³² Цергүд ирэд, нег хадата күүнэ көлинь хамхлад, наадк күүнэ көлинь хамхлав. ³³ Тедн Иисусур өөрдлэ, Иисус өмн уга бээж, тер учраг тедн Терүнэ көлинь хамхлсан уга. ³⁴ Зуг нег цергч жидэр Иисусиг хэврхэрнь шаав, цусн усн хойр Иисусин цогцас асхрв. ³⁵ Цуг энүг үзsn күн тадниг иткхэ гиһэд, энүнэ тускар герчлжэнэ. Терүнэ герчллн үнн, болв тер үн келжэсэн меднэ. ³⁶ Бурхна Бичгин «Терүнэ нег чигн ясн хүршго» гисн үгмүд күцхин төлэ цуг эн йовдл учрв. ³⁷ Бичгт дэкэд нег халхд бичэтэ билэ: «Тедн шаагдсан күүнүр хэлэх».

Иисусиг оршалын

³⁸ Хөөнн Аrimатьяс ирсн Йосип Иисусин цогциг Пилатас сурв. Йосип Иисусин нууц сурхульч бээсмн. Юнгад гихлэ, тер

евреймүдин толһачирас өэдг бээж. Пилат зөв өгхлэ, тер ирэд, Иисусин цогциг авв.³⁹ Йосипла хамдан Никодим ирв. Тер Никодим Иисусур сөөд ирдг билэ. Никодим үучн килограмм канкнсн смирн болн алоэ гидг сээхн үнртэ тос авч ирв.⁴⁰ Тедн Иисусин цогциг кирсэс сулдхад, цогцднь сээхн үнртэ тос түркэд, кенчрэр орав, еврей өмтнэ йосар цогциг тиигж оршадг бээж.⁴¹ Иисусиг цаажлсан ормд сад бээж, тер сад заагт шин кесн хадын көндэ бээсмн. Тер көндэд күн оршагдад уга бээж.⁴² Тегэд Песах байрин өдрмүд өөрдж йовсн цаг билэ. Тер хадын көндэ өөрхн бээсн учрас Иисусиг тенд оршав.

Иисусин өмдрийн

20 Өр цээтл шин долан хонгин түрүнк өдр эклхин өмн Магдален хотна Марий харнхунар үкэр тал йовна. Өөрдэд ирхлэнь, үкэр хаасн хад чолун тедүкнд кевтсинь үзв. Үкэрнь секэтэ бээж.² Тер Симона Пётрүр болн Иисусин дурта сурнульч тал гүүж ирэд:

— Тедн Деед Эзиг үкэрэснь гарнад авад йовж оч, цопцинь альд орксинь бидн меджэхшивидн! — гиж келв.

³ Пётр тер сурнульчта хамдан тер дарунь үкэрүр йовцхав.⁴ Тедн хоюрн гүүж. Зуг тер сурнульч Пётриг күцэд үкэрүр түрүлэд гүүж ирв.⁵ Үкэр дотр шаңаж хэлэхэд, тенд Иисусиг орасн оршалына кенчр үзв. Зуг сурнульч үкэр дотр орсн уга.⁶ Дэкэд терүнэ ард йовсн Симон Пётр гүүж ирэд, үкэр дотр орв. Иисусин цогциг орасн кенчр⁷ болн толнахиинь боосн альчур бас үзв. Тер альчур наадк кенчрмүдэс талдан ормд эвкэд тэвгэсн бээж.⁸ Тиигхлэ түрүлэд үкэрүр гүүж ирсн наадк сурнульч бас үкэр дотр орв. Тер үзэд иткв.⁹ Бурхна Бичгэр Иисусиг өмдрихинь тедн ода чигн медэд уга бээж.¹⁰ Сурнульчнр герүрн хэрв.

Магдален хотна Марий Иисус хойр

¹¹⁻¹² Марий үкэрин өөр ууляд зогсв. Уульн бээж тер үкэр дотр шаңаж хэлэв. Генткинцаан хувцта хойр Бурхна элчинриг тер үзв. Тедн Иисусин цогц кевтсн ормд сууж, негнь толнахиинь, дарукнь көлднүү. ¹³ Бурхна элчин Марийас:

— Күүкн, чи юнгад уульжахмч? — гиж сурв.

— Тедн мини Деед Эзиг авад йовж одв. Болв Терүг альд тэвсийн би меджэхши, — гиж тер хэрү өгв.

¹⁴ Күүкд күн хэруу эргэд хэлэв, генткн тэнд Иисусиг үзв. Зуг Иисусиг Бийн зогсжахинь тер йосндан танъж медж чадсан уга.

¹⁵ — Күүкн, юнгад уульжахмч, кениг хээжэхмч? — гиж Иисус кельв. Марий Иисусиг сад хэлэдг күн гиж санад кельв:

— Эзний, кемр Чи Иисусиг авад йовж одсан болхла, цогчинь альд тэвсэн кел, би йовад авнав.

¹⁶ — Мирьям, — гиж Иисус терүнд кельв.

Күүкд күн Терүнүр эргж хэлэхэд, еврей келэр:

— Раввуни! (Багш гидг үг), — гиж хээкрв.

¹⁷ — Дэкж Нанур наран бичэ күрг! Би Эцкурн деегшэн нарад угав. Мини дүүнр тал йовад кел: Би эврэннэ Эцкур болн тадна Эцкур хэржэнэв, Мини Бурхн тал, тадна Бурхн тал, — гиж Иисус кельв.

¹⁸ Магдален хотна Мирьям сурхульчир тал йовад:

— Би Деед Эзиг үзв! — гиж кельв.

Иисусин келсн үгмүдиг теднд тер келж өгв.

Сурхульчир эмдэсн Иисусла хархжана

¹⁹ Асхн долан хонгин түрүнк өдртнэ сурхульчир цуглрсмн. Тедн евреймүдин толначирас өэхэд, үүдэн төдглж. Үүднь төдгтэ бээсн бийн Иисус ирэд:

— Бурхн таднig өршэтих! — гиж келэд,

²⁰ Сурхульчирттан эврэннэхойр наран, хэврхэн үзүлв. Тедн цунаар Деед Эзиг үзэд, икэр байрлцхав.

²¹ — Бурхн таднig өршэтих! Эцкм Намаг илгэсн кевэр Би таднig илгэжэнэв, — гиж Иисус келэд, ²² тедн тал үлэхэд, кельв:

— Эрүн Сэкусиг автн, — гив.

²³ — Кемр тадн күннэ килнц тэвж өгхлэ, Бурхн терүнэ килнц тэвж өгх. Болв кемр тадн күннэ килнцинь эс тэвж өгхлэ, Бурхн терүнэ килнц тэвж өгшго, — гиж Иисус кельв.

Иисус Томас хойр

²⁴ Иисусиг ирсн цагт Икрин өрэсн Томас, арви хойр сурхульчирин негнү уга бээж.

²⁵ — Бидн Деед Эзиг үзлэвидн! — гиж талдан сурхульчир тेरүнд кельв.

— Хадасн орсн ормиг һартн үзэд эс көндэтл болв хэврхдн бээсн шавинь эс көндэтл би төрүц иткшгов, — гиж Томас хэруу өгв.

²⁶Долан хонг давсна хөөн сурхульчир саак кевэрн нег герт цуглрв. Тер цагт Томас бас теднлэ бээв. Үүдн төдгтэ бээлэ, зуг Исус дэкн үзгэд, сурхульчирин дунд зогсад:

— Бурхн тадниг өршэтхэ! — гиж кель.

²⁷— Эврэннь хурхан өг нааран, Мини гар хэлэ. Наран өгэд Мини хэврхм көндэ. Мандал уга итк! — гиж Исус Томаст кель.

²⁸Томас:

— Деед Ээн минь болн мини Бурхн! — гиж хэрү өгв.

²⁹Исус:

— Чи Намаг үзэд итквч. Намаг үзлго иткдг күн буйн-кишг-тэ! — гив.

Эн дэгтрин тускар

³⁰Кесг өвэрц темдг Исус сурхульчиртан үзүлв. Теднэ тускар эн дэгтр бичгдсн уга. ³¹Исус Бурхна илгэсн Аврач Бурхна Көвүн гиж иткүлхин төлэ, болов иткэд Терүнэ нернэ төлэд мөнк жирхл эдлж бээтихэ гиж эн дэгтр бичгдсн бээж.

Исус долан сурхульчирт үзүсн

21 Хөөннь Исус Тиберэд нуурин өөр сурхульчирт үзгдв. Эн иижж учрв. ²Шимона Пётр, Икрин өрэсн Томас, Налилья Канын Натаналъ, Зебедайин көвүн болн дэкэд хойр сурхульч хамдан цуглрж. ³Шимона Пётр:

— Би заһс бэрхэр йовнав, — гив.

— Бидн бас чамта хамдан йовнавидн, — гиж тедн келихэв.

Тедн нур тал ирэд онһц дотр орцхав. Зуг тер сөөд юм бэрж авсн уга. ⁴Өр цээхлэ, Исус тедниг усна көвэд күлэж, зуг сурхульчир Исусиг таньсан уга.

⁵— Үүрмүд Мини, заһсн бээнү? — гиж Исус тедниг дуудж сурв.

— Уга, — гиж сурхульчир хэрү өгв.

⁶— Онһцин барун талан гөлм хайтн, заһс бэрж авхит, — гиж Исус кель.

Тедн гөлмэн хаяд ик дала заһс бэрэд, өрэ гиж терүг гархж авв.

⁷Исусин хамгин хээртэ сурхульч Пётрт:

— Энтн Деед Ээн! — гиж кель.

Шимон Пётр Деед Ээн гисинь сонсад, deerk хувцан бий дее-рэн хаяд, (тер юнгад гихлэ, белкүсцэхэн нүцкн бээж) онһцас уснд орв. ⁸Наадк сурхульчир онһц дотр бээхэд, заһсар дүүрн

гөлм татн бээж Пётрин ардас дахж йовв, усна көвэ күртл зу метр шаху үлдсн билэ. ⁹ Тедн онһцан тэвэд, эрг deer нархла, шачасн дендр үзв. Терүнэ цог deerнь шаргджах заһсан, өөрнь болсан өдмг бээж.

¹⁰ — Бэрж авсан заһсанас тадн невчкниг нааран авч ирти, — гиж Иисус теднд кельв.

¹¹ Шимона Пётр онһц дотр орад, гөлмиг уснаас татж авад назрт хайв. Тедн зун тэвн нурви ик заһс бэрж авч. Тийм дала заһс дааһад, гөлм тасрсн уга бээж.

¹² — Наартн, хотан уутн, — гиж Иисус сурхульчирт кельв.

Сурхульчирас нег чигн күн кембт? гиж зөрглж сурсн уга. Тे-
рүг Деед Эзн гиж тедн медв. ¹³ Иисус өөрдэд өдмг заһс хойриг
теднд өгв. ¹⁴ Эмдрен хөөн Иисус сурхульчирт нурвдад үзгдсмн.

Иисус Пётр хойр

¹⁵ Хотын хөөн Иисус:

— Йохана көвүн Шимон, чи эднэс үлү Нанд дурта бээснъ үнэрий? — гиж Шимон Пётрт кельв.

— Тийм, Деед Эзн. Би Танд яһж дурта болдгинь Та эврэн меднэт, — гиж тер хэру өгв.

— Тиигхлэ Мини хүрһдиг хэрүл, — гиж Иисус кельв.

¹⁶ — Йохана көвүн Шимон, чи Нанд дургавч, угай? — гиж Иисус Пётрэс хойрдад сурв.

— Тийм Деед Эзн. Яһж би Танд дурта болдгинь Та эврэн меднэт, — гиж Пётр кельв.

— Мини хөөдиг хэлэ, — гиж Иисус хэрү өгв.

¹⁷ — Йохана көвүн Шимон, чи Нанд дургавчи? — гиж Иисус Пётрэс нурвдад сурв.

Иисусиг нурвдад суржаснд Пётр гейүрэд:

— Деед Эзн, Та цугинь меднэт, Намаг Танд икэр дуртанинь бас меднэт, — гив.

— Мини хөөдиг хэрүл, — гиж Иисус терүнд кельв.

¹⁸ — Үнэр чамд келжэнэв, баһ цагтан чи эврэн бийэн нег мөслэд, дурта назрт йовдг арһта билэч. Зуг чамаг көгшрхлэ, наричнь бооһад талдан күн чамаг дурго назрт авад йовх.

¹⁹ Эн үгэр Иисус Пётриг ямаран үклэр үкхинь келсн бээж. Тер үклэр Пётр Бурхиг тууруулх. Цааранднь Иисус Пётрт:

— Намаг дахад йов, — гив.

Исус болн Терүнэ дурта сурхульч

²⁰ Пётр ардагшан хэлэхэд, Иисусин дурта сурхульчиг үзв. Тер сурхульч асхни хот уусн цагт Иуст толхийн өөрдүлэд: «Деед Эзн, кен Чамас урвх?» – гиж сурла.

²¹ Терүг үзэд, Пётр:

– Деед Эзн, энүнлэ юн учрх? – гиж сурв.

²² – Кемр Намаг хэрү иртл энүг өмд бээлхээр седхлэ, чамд юн кергв? Чи Намаг дахад йов, – гиж Иисус хэрүднь келв.

²³ Эн үгмүдин хөөн сурхульчир заагт тер сурхульч үкшго гисн зэнг тарв. Зуг Иисус үкшго гиж келсн үга:

– Кемр Намаг хэрү иртл, энүг өмд бээлхээр седхлэ, чамд юн кергв? – гиж келсн.

²⁴ Цуг Энүг герчлжэсн, цуг энүг бичсн Иисусин келжэсн сурхульч. Бидн цунаар меднэвидн, эн герчллн үнн.

Сүл үгмүд

²⁵ Иисус олн юм күцэв. Кемр цугинь бичж авхла, Терүнэ тускар бичгдсн дегтрмуд цуг нарт делкэд багтлго чигн бээх билэ.

Апостолмудын йовдлмуд

Нүр үг

Лукаң бичсн Сән Зәнгин цаарандкны апостолмудын йовдлмуд болжана. Эн дегтргт Исусин түрүнк сурхульчир Әрүн Сәкүснә дуудвтар Терүнә туск Сән Зәнг Ерусалимд, цуг Йудьяр болн Шамаръяд, назрин көвә күртл тархасиг автор үзүлжәнә (1.8). Эннэ евреймүд дунд христианск төр эклжәснә туск тууж, дәкәд тер цуг делкән иткл болсмн. Тиигж бичхләрн, бичәч Римин монархин орн-нуттг христианмудас әәхмн биш гиҗ нег дәкж әврәннү умшачнран иткүлхәр седв. Христианск иткл евреймүдин шажна күцл болҗахиг бас иткүлжәнә.

Апостолмудын йовдлмуд гидг дегтргиг һурвн әнгд хуваж болжана. Исусин туск Сән Зәнг тархагджах назр мел өсәд йовв, чонж үүдәгдв:

(1) Исусиг өөдлснә хөөн Ерусалимд христианск төрмүд экләд хәләгдлїн.

(2) Терүг Палестина талдан һазрмудар тархалїн.

(3) Дунд назрин тенгсәр Рим күртл цаарандан терүг тархалїн.

Эн дегтргт Әрүн Сәкүснә йовдлмуд хамгин чинртә болж үзүлгдҗәнә. Тиим йовдлмуд Ерусалимд тәвдгч өдт болдг нәәрлә сурхульчирт чидл өғнә, чонжиг болн теднә һардачнриг күцәх кергднү дахулад батлна гиҗ дегтрг бичәтә.

Цәэліврт орулгдсн түрүн христианмудын зәнгс, дегтрг бичәтә учрсн йовдлмуд иткdg улсин жирһлд болн чонжин бәәдлд эн зәнгсин күчинь үзүлжәнә.

Учр-утхин зура

Герч боллїнд белдлїн 1.1–26

Ерусалимд болсн герчллїн 2.1 – 8.3

Йудьяд болн Шамаръяд болсн герчллїн 8.4 – 12.25

Павельян цергллїн 13.1 – 28.31

а) Миссионерск түрүнк йовлїн 13.1 – 14.28

б) Ерусалимин Хург 15.1–35

- в) Миссионерск хойрдгч йовлїн 15.36 – 18.22
г) Миссионерск нурвдгч йовлїн 18.23 – 21.16
д) Ерусалимин, Кесэрьяна, Римин бәрәнд Павелыг бәрлїн 21.17 – 28.31

Үг өгснә тускар

1 Күндтә Тәпил! Исусин цуг кесн болн сурһсн тоотынъ эклиәснъ авн²тенгрт өөдлсн өдр күртл би чамд эврәннъ түрүн дегтрән бичләв. Тенгрт өөдлх өдрин өмн Исус Эрүн Сәкүсәр шүүж авсн апостолмудт заквр өглә.³ Эврән зовлң үзнәннъ хәөн тер тедн тал кесг дәкж ирдг бәәж. Тиигәд Исус йосндан әмдрсән олн йоввлар дамҗад лавлж. Дөчн хонгин эргцд Исус Бурхна орн-нутгин тускар ирәд келҗәв.⁴ Нег дәкж тедниг цуглрхла, Исус теднә закв:
— Ерусалимас бичә һартн. Болв Мини Эцкин келсн Эрүн Сәкүс күләтн. Та Нанас энүнә тускар бас соңлат.⁵ Йохан тадниг уснди кирслв. Нег цөөкн хонгас тадн Эрүн Сәкүс авхит.

Тенгрүр өөдллїн

⁶Сурһульчнр хамдан цуглрад Исусас иигж сурв:
— О, Деед Эзн, Израилин ориг сулдхх болн шинәс босхх цаг ирсмн болвза чамд?

⁷ Тернь кель:

— Төрүң тана керг уга. Тер цаг кезә учрхиг һанцхн Бурхн ми-ни Эцк шиидх.⁸ Эрүн Сәкүсн тадн деер бууһад ирхлә, чидл-күч авхит. Тиигәд Ерусалимд, цуг Йүдъяд, Шамарьяд болн нань цуг наззар нанд герч болхит.

⁹ Тиигж келлїнләнъ, хәләһә бәәтл Исус деегшән тенгрүр өөдлж үүлн заагт уга болж одв.¹⁰ Тедниг тенгрүр ширтж хәлә-жәхлә, генткн хажуднъ цаһан хувцта хойр залу күн үзгдв.

¹¹ — Һалилья һазрин залус, юүниң тенгр тал хәләһәд зогсжанат? Тадниг хәләһә бәәтл тенгрүр авгдсн Исус тер кевтән өөдл-снләһән әдл хәрү бууж ирх, — гиҗ тедн кель.

Матийин сүңһлїна тускар

¹² Терүнә хәөн олив модна уулас бууһад, тедн Ерусалим тал хәрж ирцхәв. Ерусалимас тер уул нег дууна шаху һазрт бәәнә.¹³ Ирн тедн герин деерк хорад цуглрв. Исусин сурһульчнрин

нерднь эн: Пётр, Йохан, Яков, Андрей, Пилип, Томас, Бар-Толма, Матай, Алпана көвүн Яков, Зилот багин гешүн Шимон болن Йуда, Яковин ах.¹⁴ Цугтан санан-седклэрн негдэд оньдин мөргцхэв. Теднлэ хамдан нег цөөкнүүкд улс, Иисусин эк Мириям болн Иисусин дүүнр ирдг болв.¹⁵ Нег дэкж тиигэрэн зун хөрн шаху улс ирж. Пётр тиигхд босад келж:

¹⁶— Манаахс, Бурхна Бичгт Иисусиг бэрж авсн улс дахулж ирсн Йудан тускар бичсн үгмүд күцх зөвтэ бээсмн. Тер үгмүд Давидэр дамжад Эрүн Сэкүсн келсмн.¹⁷ Йуда мана багин гешүн билэ, янад гихлэ, тер бас маднла хамдан Бурхнд церглхэр сунгагда.

¹⁸ Му йовдл гарнад олсн мөнгэр тер назр хулдж авч. Тиигэд унад, дор ормдан үкэд, геснь буурад, дотркинь назаран унж.¹⁹ Энүнэ тускар Ерусалимд бээсн цуг өмтн соңсв. Тиигэд тер назр теднэ төрскин келнэ янзар Хэклъ Демэ гиж нерэдгдв. Онданар болхла, «цуста назр».²⁰ «Йудан бийиннэ гернь кезэд чигн эжгэртхэ, нег чигн үүн энд бичэ бээхтэ», «Түүнэ ормд талдан үүн ортха» — гиж Псалмудын дэгтрт бичэтэ.²¹⁻²² Тер учрас иштэ Йоханыг уснд кирслсн өдрэс авн Иисусиг маднас салхж авсн өдр куртл Иисусла хамдан оньдин йовдг залусас негинь Йудан ормд шүүж авх кергтэ. Тер үүн маднла әдл Иисусин өмдэрлннд герч болх йостга.

²³ Хойр күүнэ нер дуудв: Бар-Себа эс гиж Юст гидг нертэ Йосипиг болн Матийиг.

²⁴⁻²⁵— О, Деед Эзн! Та үүн болна седклинь меднэт. Ода Йудан сүлдхсн ормд көдлхинь болн апостолмудын тоод орхиг ийлхж авсан заа над медүлтн! — гиж апостолмуд мөргв.

²⁶ Кенинь ийлхэр жирв хайв. Жирв Матийд тусв. Тиигэд Матий арвн негн апостолмудын тоод арвн хойрдгч болж орв.

Эрүн Сэкүснэ бууж ирлн

2 Тэвдгч өдр гидг нэр (Песахин хөөн тэвн өдр давхла, терүг Тэвдгч өдр гиж нерэднэ) ирхлэ, цугтан хамдан цуглрв.

² Генткин тенгрэс шүрүн салькн көдлсмн мет шууган теднэ бээсн гер дүүргв.³ Тер кемлэ герт бээсн сурхульчир ассн налын бээдлтэ заль зааград тарсинь үзв. Үүн болхи деэр нежэдэр Тер буув.

⁴ Эрүн Сэкүсэр дүүрэд, тедн цугтан Эрүн Сэкүснэ күчэр тал-талдан келэр келцхэв.

⁵ Ерусалимд тер цагт зүсн-зүүл орн-нутгудас Бурхнд шүтдг Йудья улс ирв.⁶⁻⁷ Эн шууга соңсад, олн улс тенд цуглрв. Цугтан

хээхэд өврв. Янад гихлэ, сурхульч болһн теднэ төрскин келэр келжэхиг соңсв.

⁸ – Эн күүнджэх улс цугтан Һалильяс биший? – гиж дегд икәр алц болад, нег-негнэсн сурлдв, – Бидн эврэннь төрскин келэр сурхульчириг келжэхиг соңжанавидн. Янж тиигж күн болһнла өдлөр келжэхмб? ⁹ Мадн дунд Партьян, Мидин, Еламин, Месапотамъян, Йудъян болн Кападокъян, Понта болн Азийин назрас, ¹⁰ Пругъяс, Пампульяс, Египетэс, Ливиин Күрэнэ хажуhas, Римин бээрн улс, ¹¹ Критин улс болн арабмуд бидн цугтан мана төрскин келэр сурхульчириг Бурхна алдр кергүдин тускар келжэхиг соңжанавидн. ¹² Эн юн гидг юмн болжахмб? – гиж цугтан нег-негнэсн өврэд, алмацац суржав.

¹³ – Сурхульчириг дегд икәр өмтэхн чаһр уусмн бээдлтэ, – ги-хэд зэргснь наад бэрцхэв.

Пётрин келсн үе

¹⁴ Арви негн апостолмудта хамдан йовсн Пётр зогсв.

– Йудъян залус болн Ерусалимд бээх цуг өмтн, ода мини келхэр бээхиг оныган өгч соңстн, – гиһэд Пётр дууһан деегшэн өргэд кель. – ¹⁵ Эднти, тана ухалжасар, согту биш. Шинкэн юисн час өрүнлм. ¹⁶ Энти өэлдэч Йолин келсн үгиг күцэжэнэ. «¹⁷ Сүүлин өдрмүдт Би Эврэннь Сэкүсэн цуг улст өгхв гиж Бурхн келжэнэ. Тадна көвүд болн күүкд өэлдх, баһчуд юм үздг болх, көгшдүд зүүд зүүдлцхэх. ¹⁸ Эврэннь зарцмудт, залус болну, күүкд улс болну, тер өдрмүдт Би Эврэннь Сэкүсэн өгхв. Тедн өэлдхл кель. ¹⁹ Тиигэд тенгр deer болн назр дор Би темдгүд үзүлхв: цусн, hal болн утана үүлн. ²⁰ Деед Эзнэ алдр болн туурмжта өдр ирхин өмн өргнд нарн харнхурх, сар цусн мет улах. ²¹ Зуг Деед Эзнэ нериг дуудсан улс авргдх». ²² Израилин улс, на-маг соңстн! Тана нүднд болсн күчтэ кергүдэр, өвэрц болн онц темдгүдэр Назаретас ирсн Иисусиг илгэсэн Бурхн лавлла. Тадн цуг энүг меднэт. ²³ Бурхна зураһар болн тааһад медлнэр Иисус тадна һарт илгэгдлэ, терүг тадн буру номта улсин һарап кирст хадад алвт. ²⁴ Болв Бурхн Терүг зовлнгас сулдхад өмдрулв. Янад гихлэ, үкл терүг цааранднь бэрэнд бэрж чадшго билэ. «²⁵ Деед Эзиг би кезэ чигн өмнэн үзж յовлав. Деед Эзн нанла хамдан. Эн учрар би үүмхшв. ²⁶ Терүнэс мини зүркн байрар асад, келсм

байрта болна. Би күн бولвчн, Бурхнд иткэд амрхв. ²⁷ Янад гихлэ, Та Мини сүмсиг үклин һазрт үлдэшгот! Танд шүтдг зарциг шора кеж өгрэшгот. ²⁸ Та нанд жирхлүр көтлсн хаалн үзүлвт. Танла би кезэ чигн байрта-бахмжта бээхв», — гиż Давид Иисусин тускар келлэ.

²⁹ Ахнр! Өвк эцк Давид өнгрэд оршагдсийн би үнндэн лавлж чадхв. Терүнэ үкэр эндр өдр куртл манад бээхэ. ³⁰ Давид өэлдэч бээж. Тер Бурхна анднаар меддг бээж. Бурхн терүнэ үлдсн тохм-унгаснь негинь авад ширэд суулнж. ³¹ Давид Бурхна иргч зурахин тускар медэд, Христосин өмдэрлтин тускар кель. Иисус үклин һазрт үлдэгдсн уга. Терүнэ цогц-махмуд төрүц өгршго. ³² Тиигэд Иисусиг Бурхн өмдрулэд босхсиг бидн цугтан герчлж чадхвидн. ³³ Бурхн Терүг барун талан өөдлүль. Иисус Эцкэсн Бурхна өгхэр келсн Эрүн Сэкус авв. Ода тана үзжэх болн соңсжах тоот Иисусин асхрад иржэх белг болжана. ³⁴⁻³⁵ Давид тенгрт өөдлсмн уга. Болв эврэн иижж кель: «Чини өшэтиг диилж көлдчн эс хайтл, Мини барун тал сууж йов, — гиż Деед Эзни мини Деед Эзнд келсмн». ³⁶ Израилин олн улс медэд авчкти: Тана кирст хадгдсан Иисус Бурхна залсн Деед Эзн болн Бурхна илгэсн Авраач болжана.

³⁷ Иим үг соңсн улс сана зовад бээв. Пётрэс болн ондан апостолмудас сурна:

— Ахнр, ода бидн яахмб?

³⁸ — Күн болһн килнцтэ жирхлэн үлдэтн. Иисусин нернэ төлө уснд бийэн кирслх зөвтэт. Түүнэ хөөн тадна килнц Бурхн тэвж өгэд, Эрүн Сэкус белглх. ³⁹ Таднд, тана үрдүйт, нам холд йовснди чигн, Бурхна дуудсан күн болһнд Терүнэ белг күртх. ⁴⁰ Тадн бийэн килнцтэ, азд-аля тохмта улст ирх зарһас саглтн! — гиż Пётр теднд кель.

⁴¹ Тиигэд терүнэ үгиг үнн седклэрн авсн улс уснд кирслгдв. Тер өдр Бурхнд сүзглсн баг улс тооһарн нурвн миңһ шаху күрв.

Сүзгтэ улсин жирхл

⁴² Цааранднь кезэ чигн сүзгтэ улс апостолмудар дамжад, Бурхна ном дасад, нег-негнлөхэн хархлдад, мөргэд, хот-хооларн хувалцжав. ⁴³ Апостолмуд күчэр кесг өвөрц болн онц темдгтэй йовдлмуд күцэжэв. Тер учар күн болһн өэв. ⁴⁴ Бурхнд иткдг

улс цугтан хамдан, хам-хоша негэр бээцхэв. ⁴⁵ Тедн өв-көрнгэн болн эдл-ахуhan хулдад, күн болһнд учр-утхинь тоолж күртсэр хуваж өгчэцхэв. ⁴⁶ Цугтан нег кевэр өдр болһн hol сүмд цуглржав. Тедн гер болһнд өдмг күртэхэд, байрта, амулн бээдлд хот-хоолан эдлэд, ⁴⁷ Бурхиг магтв. Олн өмтн цугтан Бурхнд иткдг улсиг күндлв. Деед Эзн өдр болһн авргдсн улсиг эн багла негдулдг болв.

Пётр доһлн кү эдгэжэнэ

3 ¹⁻² Нег дэкж үдин хөөн нуrvн часла мөргулин цагт Пётр Йохан хойр hol сүм тал йовж йовла. Өдр болһн hol сүмин ке үүднэ хажуд нег доһлн кү авч ирэд суулhдг билэ. Эн күн экин геснэс hарсн өдрэс авн доһлн бээж. Тийгэд эн сүмд ирж йовсн улсас альхан делгэд hууль hуудг бээж. ³⁻⁴ Эн күн Пётр Йохан хойриг сүмүр орж йовсиг үзчкэд, бас альхан делгв. Пётр Йохан хойр доһлнгиг шинжлэд хэлэв.

— Нан тал хэлэ, — гиж Пётр келв.

⁵⁻⁶ Тийгж келхлэнь, эн күн ширтж хойр залус тал хэлэн, «нег юм өгхмн болвза» гиж ухалв.

— Цаһан мөнгн алтн хойр нанд уга. Болв бээснэсн чамд өгнэв. Назаретин Иисус Христосин нернэ төлэ босад йов! — гиж Пётр келв.

⁷ Тийгж келчкэд, Пётр көвүг барун hараснь татад босхв. Генткн терүнэ көндрдго хойр өвдгднэ болн тавгднэ өмн орад, чидл урhв. ⁸ Доһлн күн өсрэд босад йовдг болв. Пётр Йохан хойриг дахад тер сүмд орад, hэрэдн бээж Бурхиг магтв. ⁹ Терүг хойр көлэрн ишкэд сүмд орад, Бурхиг бууляд магтсиг хажудн бээсн улс цугтан үзв. ¹⁰ Өдр болһн альхан делгэд, сүмин үүднд суудг hуульhнчиг олн улс таньв. Энүнлэ акад йовдл учрсиг олн үзэд, алн болад өврцхэв.

hol сүмд Пётрин келсн уг

¹¹ Эдгсн күн Пётр Йохан хойрин хажуhas саллго йовхиг үзчкэд, өмтн цугтан Соломонин гидг сүмин hазрт гүүж ирэд цуглрцхав. ¹² Олна үүмлдэ үзжэх Пётр иигж келв:

— Олн өмтн! Иим йовдл учрснд яһад алн болнат?! Яһад тадн мадн тал хэлэжэнэт? Эс гиж мана чидл-арh аль сүзгл эн доһлн

ку босхад эдгэсн гиж санжанат? ¹³Абрахамин, Ицхакин, Яковин Бурхн, мана эцкнрин Бурхн, эврэннь Иисус көвүнэ нер туурулв. Болв тадн Пилатын өмн Иисусиг юсна улст бэрүлж өгэд Терүг гөрдвт. Тер бийн Пилатд Иисусиг сулдхх санан бээж. ¹⁴Тер күн эрүн болн чик седклтэ билэ. Болв тадн Терүнэс хөөхвт. Тадн Пилатыг кү алдг андныг сулдхти гиһэд ээрлдэд бээввт. ¹⁵Тадн йоста жирхл өгдг күүг алвт. Болв Бурхн Терүг үклэс тач өмд-рүлсиг бидн цунаар герчирр болжанавидн. ¹⁶Иисусин нернэ күчн эн күүнд чидл өгв. Иисусин нернд итксн учрар эн күн эдгсиг үзжэнэт. Тиигэд Иуст үнн седклэрн сүзглснэс иштэ тер гемэсн наарв. ¹⁷Ахнр! Тадн болн тана deer бээсн ахлачир Иисусиг кенинь медлго алсн гиж би санжанав. ¹⁸Христос муулян эдлэд зовтха гисн зэнг Бурхн эврэннь ээлдэчнрэрн келүлв. Бурхн эн келсэн күцэв. ¹⁹Тегэд килнцтэ жирхлэн үлдэхэд тана килнцитн тэвхин төлэ Бурхн тал хэрү эргтн. Ухан-седкл батрх цаг учрх. ²⁰Бурхн таднд шүүж авсан Иисус Христосиг илгэх. ²¹Делкэн бээдл шинэс эс тогттл Иисус тенгрт бээх. Түүнэ тускар Бурхн эврэннь ээлдэчнрэр дамжад кесгэс нааран келүллэ. «²²Тадн дундас нанла өдл ээлдэч Деед Ээн тана Бурхн илгэхмн. Энүг ю келвчи, тадн сонстн. ²³Эн ээлдэчин келсиг эс сонссн күн өмнэсн шордх», – гиж Мoise зэнглв. ²⁴Самулас эклэд, түүнэ хөөн чигн зэнг күргдг ээлдэчнр эн өдрмүдин тускар бас келжэлэ. ²⁵Бурхна ээлдэчнрэр дамжад өгсн үг таднд нерэдгджэнэ. Абрахамла кесн бооцан бас тана төлэ кегдлэ. «Чини хөөтк үйнрэр дамжад назр deer бээх өмтинд өдслхв», – гиж Бурхн Абрахамд кельв. ²⁶Бурхн эврэннь Иисус көвүнэ өмдруулхлэрн түрүн болж терүг танур илгэлэ. Тиигэд Бурхн таднд харшлх керг-үүлэс эргүлэд, таднд өдс өглэ.

Пётр Йохан хойр Деед хургин өмн

4 Пётр болн Йохан олн улст үг келжэхлэнь һол сүмин гелң-гүд, харулын толнач болн цадукмуд өөрдж ирв. ²Кемр Иисус үклэс өмдрихлэ, цааранднь үксян улс цугтан өмдрих гиж апостолмуд улст келжэлэ. Тер учрар нардачир болн цадукмуд дэгд икэр уурлцхав. ³Асхн болж ювх цагла Пётр Йохан хойриг тедн бэрж авад, өрүн күртл маначирт бэрүлв. ⁴Тедниг сонсжасн улсин ик зунь келсн үгинь иткв. Тиигэд Иуст итксн улсин тонь тавн миңшаху болж өсв. ⁵Манһдуртнъ Ерусалимд Йудья улсин ахлачирин,

медэтирин болн ном цээлхэчирин хург цуглрв.⁶ Цуглрсн улсин тоод: Ах гелң Хана болн Кээп, Йохан, Александр болн ах гелнгин яста улс орцхав.⁷ Пётр Йохан хойриг тал дундан зогсачкаад:

— Тадн ямаран күчэр болн кенә нерэр иим йовдл гарһжанат? — гиж теднэс сурлдв.

⁸Тиигхлэнь Эрүн Сэкүсөр күч авч Пётр теднд иигж кельв:

— Улсин ахлачир болн Израилин медэтир!⁹ Кемр эндр өдр ач-тусан күргэд зовлнта күүнэ гемиг яһж эдгэснэ хэрүг маднас некжэхлэти,¹⁰тадн болн Израилин олн улс цугтан медти. Энти Назаретин Иисус Христосин нернэ күчн. Терүг тадн хадасар кирст хадсн бийн Бурхн Терүг үклэс татж авад өмдруув. Ода тана өмн эрүл-менд, гем-зовлн уга зогсжасн күн — энти Иисусин күчэр зогсжах күн.¹¹ Иисус — «тана, тосхачирин һолсн чолун. Тосхачирин һолсн чолун герин өнцгин һол чолун болв».¹² Һанцхн Иисус Христос күн болһиг аврна. Терүнэ нерэр дамжад күн болһи аврлтд күрнэ. Ондан нер Бурхн һазр деер бээсн өмтнд өгсн уга.

¹³ Пётр болн Йохана зөрг цугтаинь алнтулад бээв. Эдн сурхуль уга эгл улс бээж. Эдниг Иисусла хамдан йовсиг цугтан таньв.¹⁴ Гемэсн эдгэд хажудн зогсжасн кү ахлачир үзэд бурушаж өмнэсн үг келж чадсн уга.¹⁵ Апостолмудыг Деед хургин хорахас гаргад өрлти гиһэд закчкаад, тедн хоорндан күүндвр кецахэв.

¹⁶ — Ода эн улсиг яахмб? Ерусалимд бээх олн-эмти тер хойрин өврмжтэй йовдл гаргсна тускар меднэ. Энүнлэ бидн зөвшэрл уга бээж чадшговидн, — гиж ахлачир келцхэв, —¹⁷ Эднэ туск зэнг олн-эмти дунд хөөнн бичэ тархатха гиһэд, Иисусин нернэ тускар күүнд бичэ келти гиж теднд закхмн.

¹⁸ — Эндр өдрэс авн Иисусин тускар келдг болвзат. Иисусин эрүн чидлин тускар сурхдг болвзат, — гиһэд ахлачир апостолмудыг дуудж авад закв.

¹⁹ Пётр Йохан хойр иим хэрү өгв:

— Чик эс гиж буру йовдл гарһжасиг Бурхна нүүрт ухалтн. Бидн тана келсиг аль Бурхна келсиг соңсх йостав?²⁰ Хойр нүдэрн үзсэн, хойр чикэрн соңсан келл уга бидн бээж чадшговидн.

²¹ Тедн засгл юм олж чадсн уга. Учрнь олн өмтн. Юнгад гихлэ, тедн Бурхна йовдлыг цугтан туурульв. Тегэд тер хойриг ээлхэд сулдхад тэвчкв. ²² Өвэрц йовдла хархсн күүнэ насын дөч давад одсн бээж.

Сүзгээ улсин мөргүл

²³ Пётр Йохан хойриг сулдхсна хөөн тедн эврэ баг талан ирэд, ах гелнгүдин болн медэтнрин келсиг, цугинь келж өгв. ²⁴ Теднэ келсиг соңсад авчкад, Христост иткдг улс нег дууһар зальврцхав:

— Деед Ээн! Цуг күмнэ Ээн! Та тенгр, назр, тенгс һувиг болн цуг энүнэ дотр бээх тоотыг үүдэлэлт! ²⁵ Та Эрүн Сэкүсэр болн Эврэнны зарц мана эцк Давидэр дамжж иигж келлэл: «Янад буру номта улс уурлулад, олн-өмтн му йорта уха зүүжэхэмб? ²⁶ Деед Ээнэ болн Бурхна илгэсн Аврачин өмнэс босхар цуг назрин хаадуд болн нойдуд хамдан цуглрв». ²⁷ Херод, Понтий Пилат буру номта улсла болн Израилин олн-өмтилэ негдж авад, Ерусалимд, Тана эрүн зарц, Танас илгэсн Аврач, Иисусин өмнэс сөрлцхээр цуглрна. ²⁸ Тедн Тана эврэ күчэр болн зураһар заях тоотыг күцөхэр цуглрв. ²⁹ Ода болхла Деед Ээн, өэмшгтэй йовдл һархжасиг үзэд, зарцдан Тана үг келхд зөрг өг. ³⁰ Та болхла эрүн зарц Иисусин нерэр эврэннь наран сунхад өмтиг аюл-зовлигас гетлгж, онц темдг, өвэрц һархад йовнат.

³¹ Мөргүл кеһэд чилэжэхлэнь теднэ бээсн назр чичрэд, сүзглдг улс Эрүн Сэкүсэр дүүрв. Түүнэ хөөн тедн Бурхна номиг зөргтэхээр олн улст тархав.

Сүзгээ улсин негдлийн

³² Христост итксн ик зунь зүркэрн, седклэрн негн болад, чини-мини гиж келлго жирхв. Эдн бээсэн хоорндан хувалцхав. ³³ Апостолмуд Иисусиг өмдрж гисн зэнгиг цааранднь ик күчтэхэр герчлв. Теднд Бурхна цаан седкл күртв. ³⁴ Тедн дунд түрү-зүдү улс уга билэ. Янад гихлэ, гермүдэн, эдл-ахуһан хулдад, мөнгэн авч ирэд ³⁵ апостолмудт өгдг билэ. Кергтэ улст тедн эврэн түгэхэд өгдг бээсмн.

³⁶ Тегэд Кипр гидг арлас Левихнэ Йосипд апостолмуд Бар-Наба гидг бас нег нер өгч. Цээлнж келхлэ «төвкнүллийнэ көвүн» бээж. ³⁷ Йосип эврэннүү бээсн назран хулдад, мөнгинь авч ирэд апостолмудт өгв.

Хананий болн Сапр

5 Хананий залу Сапр гидг гергтэйнэй эврэннүү назран хулдж. ² Тер гергтэйнэй хоюрн негдэд, авсан мөнгнэннүү нег хувинь бийдэн үлдэж. Наадкинь апостолмудт күргж өгч.

³ – Хананий, эрлг янад чини зүркнд: «Эрүн Сэкүснд худл кел» гисн сана орулад оркв? Чи назриг хулдад авсан мөнгнэс нуувч. ⁴ Хулдхин өмн тер назр чини билүс. Терүг хулдад авсан мөнгн бас чини. Юн учр deerэс худл кельв? Чи олн улст биш Бурхнд худл кельв, – гиж Пётр кель.

⁵ Пётрин келсиг соңсан Хананий унад үкж одв. Энүг үзсн улс сүрдэд ээлдцхэв. ⁶ Дэкэд баахн көвүд өөрдж ирэд, цогцинь ораад гарнад оршав.

⁷ Нурви час давхла, гергнь ирнэ. Залутань юн болсинь тер меджэсмн уга бээж. ⁸ Орж ирхлэнь Пётр терүнэс сурв:

– Тадн назран иим үнэр хулдват?

– Э, э, – гиж гергн хэрү өгв.

⁹ – Залутаан хоорндан үгцэд, Деед Эзнэ Сэкүснд худл янад кельв? Соңжанч, чини залуг оршасн улс орад аашна. Тедн чамаг бас гархх, – гиж Пётр терүнд кельв.

¹⁰ Терүг соңсан Сапр унад үкв. Орж ирсн көвүд өмнүү назран герг үзнэ. Тедн терүг өргэд залуүнинь хажуд оршав. ¹¹ Теднэ туск зэнг соңсан олн улс сүзгти багинхн икэр өэж бээцхэв.

Өвөрц болн онц темдг

¹² Олн улс дунд апостолмуд өвөрц болн онц темдгүд күцэв. Христост иткдг улс цугтан Соломонин гидг нол сүмин назрт цуглрдг болов. ¹³ Талдан улс тедниг күнллдг болов чигн теднүр өөрдж чадад бээв. ¹⁴ Деед Эзнд иткн улс улм-улм тоохарн өсэд иловв. ¹⁵ Эмтн гемтэ күүхэн назаран орта-дертэхинь гарнад, иловж иловсн Пётрин сүүдр чигн тустхя гиж нээлцхэв. ¹⁶ Ерусалимин хажудк балхсадас эмтн олар ирцхэв. Тедн гемтэ болн хар сэкустэ улсан авч ирэд, гем-зовлнгаснь, шалтг-шаваснь гархж эдгэв.

Апостолмудын зөвлө

¹⁷Ах гелн, энүнэ ханьмуд (тедн цадукмудын багин гешүд бэ-эж) теднд үлү үзв. ¹⁸Тедн апостолмудыг бэрэд, улсин бэрэнд оруулна. ¹⁹Боль Бурхна элч сөөхөр бэрэнэ үүд секэд, апостолмудыг сүлдхв.

²⁰— Йовтн эндэс. Һол сүмд күрэд олн улст шин жирхлийн тускар келж өгти, — гиж тер кель.

²¹Апостолмуд Бурхна элчиг сонсад, өрүхөр һол сүмд ирэд, олн өмтиг сурхна. Тер хоорнд ах гелн болн энүнэ ханьмуд теднэйовдлын тускар медэд уга бээж. Эдн эврэн Израилин медэтнриг цуглувад Деед хург кеһэд, апостолмудыг бэрэнэс авхуль. ²²Илгээн улс тенд ирэд, апостолмуд бэрэнд угаанинь үзэд, хэру ирэд иижж зэнглв:

²³— Бэрэнэ үүдн батар хаалжата. Үүднд харул зогсжана. Боль бидн бэрэнд орхла, дотрь нег чигн күн уга бээж.

²⁴Иим зэнг соцсын харулын ахлач болн ах гелнгүд «эн юн гидг юмн болжахмб?» гиһэд өврв. ²⁵Дэкэд нег күн ирэд иижж кель:

— Тана бэрэнд оруулсан улс һол сүмин һаза олн өмтиг сурхжана.

²⁶Тиигэд харулын ахлач цергүйтэхэн йовад, апостолмудыг дахулж ирв. Дахулхларн чидлэр биш эвэр авч. Эс тиигхлэ олн улс тедниг чолунар шивх гиһэд саглав. ²⁷Апостолмудыг Деед хургин ах гелн тал сурлханд авч орууль.

²⁸— Бидн тадниг Иисусин тускар бичэ сурхти гиһэд чаңхар заклавидн. Тадн болхла Ерусалимиг эврэннэ номарн дүүргэд, Тер Күүнэ үклиг маднд даалхар седжэнэт, — гиж ах гелн кель.

²⁹— Бидн олн өмт биш Бурх соцсх йоставидн, — гиж Пётр болн апостолмуд хэрү өгцхэв. — ³⁰Модн deer тадна хадад алчксын Иисусиг мана өвкирин Бурхн өмдрууль. ³¹Израиль килнштэ жирхлэн үлдэхтэхэ гиһэд, килнцинь тэвж өгүлхэр Бурхн Иисусиг ба-рун талан суулнаад, Нойн болн Авраачд Терүг өрглө. ³²Терүнэ герчнр бидн болн Эрүн Сэкусн. Бурхн Бийэн соцсын улст Эрүн Сэкусиг өгв.

³³Иигж келсиг соцсын Деед хургин гешүд ууртан бүтэд, апостолмудыг алчхар седв. ³⁴Тедн дунд олн өмтн күнслдлг нег парш бээж. Тернэ закана багш Гамалиль гидг нертэ бээж. Эн ормасн босад апостолмудыг ахр болзгт хартха гиж наарн докъя өгч закв.

³⁵ – Израилин залус! Эн улсиг яахан сээнэр ухалтн. ³⁶ Одахн энд Түд гидг күн ирлэ. Тер бийэн алдрт тоолжала. Терүг дөрвн зу шаху улс дахлдв. Болв Түдиг алгдхла түүнэ дахачир цугтан тарад гүүлдэд йовж одцхав. Тернь тиигэд төгсв. ³⁷ Терүнэ хөөн Һалильяс Йуда ирнэ. Эн олн өмтнэ то авчах цагт ирэд нег баг улс дээлдэнд босххар седв. Йуда бас алгдв. Энүнэ үлмэд йовсн улс бас тарлдана. ³⁸ Тиигэд эн учрт мини сельг эн: Эн улсан сулдхтн. Кемр теднэ зурань болн кежэхнь күүнэс эклжэхлэ, бас эвдрэд тарж одх. ³⁹ Кемр Бурхнас тернь күцэгджэхлэ, кен чигн күн эвдж чадшго. Зуг эврэн Бурхна өмнэс сөрхэс саглтн, – гиж Гамалиль келв.

⁴⁰ Деед хург Гамалилин келсиг иткв. Тедн апостолмудыг дуудж авад, малянтар цокв. Дэкэд тедниг Иисусин нерн deerэс бичэ күүндвр кетн гиж бас нег закад сулдхв. ⁴¹ Иисусас көлтэ бийэн дажрулад цокулсндан байрлад, апостолмуд Деед хургас нарад йовв. ⁴² Эврэн тедн өдр болһн hol сүмд, гермүйт болв чигн цуглрад, Иисус – Бурхна илгэсн Аврач гиһэд байрта зэнг тархаж олн өмтнд келжэв.

Долан нөкд заалнн

6 Сурхульчнр олар ирдг болад, грек келтэ евреймүд бээрн евреймүдлэ зүткүхэв. Өдр болһн хот хувахла, теднэ бельсн күүкд улст күртхш гиж грек келгэ евреймүд келлджэв.

² – Бурхна номан үлдэчкэд, идх хотынн арhan хээсн сэн йовдл биш. ³⁻⁴ Ахнр-дүүнр! Дундасн эврэннь медсн, цецн ухата, Эрүн Сэкүстэ долан кү шүүж автн. Эн долан күн хот-хоолын туск көдлмшиг үзүүлэх. Бидн болхла цаган үрэл уга мөргэд, ном умшхмн, гиһэд арви хойр апостолмуд сурхульчнриг дуудж авад келв.

⁵ Апостолмудын сельгиг цуглрсн улс таасад: батар иткдг, Эрүн Сэкүстэ Степаныг, Пилипиг, Прохориг, Никэнриг, Тимониг, Пармениг болн Антиохас Николайиг (эн күн Йудья күн биш болвчн Деед Эзнд иткдг бээж) шүүж авна. ⁶ Тегэд тедниг апостолмудын өмн ирүлв. Апостолмуд наран тэвэд эднэ төлэ зальврв. ⁷ Бурхна ном Ерусалимд тархагдад, сүзгтэ улсин тонь өдр ирвэс өсэд гелнгүд чигн Иисусин номиг иткдг болна.

Степаныг бэрлүн

⁸ Бурхн Степаныг өдслэд, терүнд ик чидл өгв. Степан олн улс дунд күчтэ өвэрц, онц темдг гархдг болна. ⁹ Күрэнэ, Александрийин, Киликъян, Азийин назрас «Сул күн» гидг хурлас улс Степана көдлмшт харшлад зүткдг болна. ¹⁰ Эрүн Сәкүсн Степанд цеңн уха өгсн учрас зүтклдх арһ теднд уга болад бээв. ¹¹ Арбан бархларн, тедн нег цөөкн залуст авлн өгэд, иигж келтн гиж дасхна: «Мошег болн Бурхиг му келсинь бидн соңлавидн». ¹² Иигж тедн закана багшириг, медэтнириг, олн өмтиг үгдэн орульв. Евреймүд Степанад ирэд, терүг бэрэд Деед хургт авч ирв. ¹³⁻¹⁴ Тедн худлч күүхэр герч кеһэд иигж келүлв:

— Эн күн Бурхна закаг болн өрүн ормиг муурулад келнэ. Назаретин Иисус һол сүмиг хамхлад, Мошен өгсн заншалыг онда-рулх гиж тэр келсиг бидн соңлавидн.

¹⁵ Цуглрсн улс цугтан Степаныг хэлэхэд, Степана чирэнь Бурхна элчин нүрлэ өдл бээсиг үзүхэв.

Деед хургт Степана келсн уг

7 — Эднэ келжэсн үнний? — гиж Степанас ах гелн сурв.
² — Ахнр-дүүнр болн эцкнр! Намаг соңстн! Мана өвк эцк Абрахам Месопотамьяд бээсн цагтн тиигхд, Харан балын тал нарчах кемд, Туурмжта Бурхн үзглэ, — гиж Степан кельв. — ³ «Эврэнн орн-нутган болн эврэнн олн-улсан үлдэхэд, мини заасн орн-нутг тал йов», — гиж Бурхн Абрахамд келж. ⁴ Абрахам Халдейин назрас нарад, Харанд ирж бээрльв. Хөөнн эцкн өнгрхлэ, Бурхн Абрахамиг тана бээсн назрур авч ирв. ⁵ Энүнд Абрахамд нег чигн ишкм назр өгсмн уга. Болв Абрахамд эн назриг өгх болла. Эн назр Абрахам болн түүнэ хөөтк үйнрнь эзлх гиж Бурхн үгэн өгсмн. Тер цагт Абрахам үрн уга бээж. ⁶ «Чини хөөтк үйнр күүнэ орн-нутгт дөрвн зун жилдэн мухла болад, күүнд дажргдад бээх», — гиж Бурхн Абрахамд кельв, — ⁷ «Би болхла чини тохмин үлдлиг дажрдг улсиг засглнав. Дэкэд тедн тер орн-нутгас нарч ирэд, эн орнд Нанд мөргх». ⁸ Дарунь Бурхн Абрахамла боосца кев. Түүнэ темдгн керчлн болв. Тегэд Ицхакин эцк Абрахам болв. Һарснань нээмдгч өдртн Абрахам терүнд керчлнэ керг күцэв. Хөөнн Ицхак Яковин эцк болв. Яков арвн хойр өвк экцирин эцк болв. ⁹ Өвк экцир Йосипд үлү

нүд үзэд, муҳлала өдл терүг Египетд хулдна. Болв Бурхн терүнлэ хамдан бээв. ¹⁰ Йосипин үзсн цуг түрү-зүдүднь дөнгэн күргнэ. Терүнд Бурхн ик цецн уха, Египетин хаанд таасгдх зан белгльв. Хаана үүчэр Йосип Египетин болн хаана бээшиггин һардачд залгдна. ¹¹ Цуг Египетд болн Кенаанд өмтн харһнна. Мана өвкнр йир ик түрү-зүдү үзлэ. ¹² Египетд өдмг бээнэ гисиг соңсад, Яков түрүлэд тийгэрэн эврэннь өвүүдэн илгэнэ. ¹³ Хойрдад тедниг ирхлэнь Йосип ахнртан бийиннь тускар келнэ. Тегэд Египетин хан Йосипин төрл-садна тускар медв. ¹⁴ Тер кемд Йосипин төрл-садн тооһарн далн тавн күн болв. Тийгэд Йосип эврэннь эцк Яковиг болн өрк-бүлэн кевтн авч ирхэ гиж Египетин хан йовулна. ¹⁵ Яков Египетд одад, тенд мана өвкнрлэ насан барв. ¹⁶ Шехемд бээсн Хаморин өвүүдэс цаан мөнгэр хулдж авсн һазрт Абрахам өвкнриннь цогциг авч ирэд оршана. ¹⁷ Абрахамд өгсн Бурхна анднаарин өдр өөрдх дутм мана улсин тонь Египетд улм өсв. ¹⁸ Талдан хан ирнэ. Тер күн Йосипин тускар мел юм меджэсмн уга. ¹⁹ Эн аврлт уга күн бээж. Мана улсиг меклэд, мана өвкнриг дажрдг бээж. Шинкэн һарсн бичкдүдиг үктхэ гиһэд гергэснь холжулад үлдэдг бээж. ²⁰ Тер цагт Моше һарч. Эн йир сээхн, өкэр өвүүн бээж. Һурви сардан экиннь көк көкд боожна. ²¹ Дэкэд өвүүг закврар тийгэд үлдэхлэ, хаана үүкн терүг авад, өвүү кеһэд өскнэ. ²² Моше тер цага Египетин ном дасад, келх үгдэн хурц, кех көдлмштэн чанх-чиирг болж өснэ. ²³ Дөчтэ болхларн тер Израильд бээсн ахнран үзхэр шийиднэ. ²⁴ Нег дэкж Египет күн Израилин үүнлэ ноолджаасинь үзэд, хоорндан орад, Египетин үүг цокад алчкна. Тийгэд тер израилин үүнэ өшэхинь авна. ²⁵ Бурхна заясар тедниг сүлдхад, нег цусн-махн улс медх гиж санжала, болв тедн медсмн уга. ²⁶ Маңдууртнь Израилин хойр күн хоорндан ноолджаахлань, Моше өөрдж ирэд тедниг эвцүлхэр келнэ: «Ахнр-дүүнр, тадн янад нег-негэн цокжанат?» ²⁷ «Маднд кен чамар дее-рэс ахлач болн зархч тэвлэ?» — гиж ноолджаасна негнь Мошег хооран түлкэд келнэ. — ²⁸ «Эс гиж өцклдүр Египетин кү алснаа өдлэр намаг алхар седжэнч?» ²⁹ Иим үг соңсан Моше һарч зулад, Мидьян гидг һазрт ирэд тогтнад, хойр үртэ болна. ³⁰ Дөчин жил давсна хөөн Синай гидг уулын өөр шагшг модна шатжасн зальднь Бурхна Элч генткн үзгднэ. ³¹ Моше иим жигтэ юм үзэд, сээнэр шинжлж хэлэхэр өөрдхлэрн Деед Эзнэ ду соңсна. ³² «Би чини эцкнрин Бурхн, Абрахамин Бурхн, Ицхакин Бурхн,

Яковин Бурхнв», — гиж келхлэ, Мошен кинь давхцад, бийнь чичрэд, хэлэж чадлго бээв. ³³ «Көлдэн өмссн юман тээл. Чини зогсжасн назр өрүн назр», — гиһэд терүнд Деед Эзн келнэ.

³⁴ — «Египетд Мини олн улсиг дажржасиг Би үзжэнэв. Тедниг зовжахинь соңжанав. Тиигэд тедниг сулдхар ирүв. Би чамаг хэрү Египет тал илгэжэнэв. Ода йов». ³⁵ «Кен чамаг ахлач, зарһч тэвлэ?» — гиһэд Израилин олн улс Мошөнэс сурна. «Би чамаг зарһч болн аврач тэвнэв», гиж Бурхн шатжасн бура дотр үзгдсн элчэр дамжад келэд, нолгдсан Мошег Египет тал йовулна. ³⁶ Моше олн өмтиг Египетэс дахулж гарына. Тер Египетд Улан тенгст болн дэкэд дөчн жилдэн көдэд өвэрц, онц темдг гарына. ³⁷ «Намаг илгэснлэ өдлэр Бурхн таднд өэлдэч илгэх. Тер Күн тадна улсас төрх», — гиж тер Израилин улст келснь Моше бээж. ³⁸ Моше Израилин улсла хамдан көдэд бээв. Энти Синайин уулын ора deer Бурхна элчлэ харыад, Бурхна келсн өмд үгиг маднд күргэд соңсулхар ирж. ³⁹ Мана эцкнр Мошег соңслго хаяд, хэрү Египтур йовхар седв. ⁴⁰ «Маднд нег цөөкн бурх кеж өг. Тедниг бидн өмнэн бэрж йовнавидн. Египетэс мадниг гарын Мошелэ юн болснъ бидн медхшвидн», — гиж өмтн Ахаронд кельв. ⁴¹ Тиигэд тер өдрмүдт бүрү дүрстэ шутэ кеһэд тे-рүндэн бэрц бэрнэ. Эврэннү кесндэн нэр кеһэд, байрльв. ⁴² Тен-грин оддт мөргтхэ гиһэд, Бурхн эргэд тедниг үлдэнэ. Өэлдэчин номд иигж бичэтэ: «Израилин улс, тадн дөчн жилдэн көдэд бээхэд мал алад бэрц бэрхлэрн Мини төлэ күцэсн угат. ⁴³ Тадн Молкин өргэ-гер болн Рейпан гидг тана бурхна одна дүрс авч йоввт. Эн кегдлмүдт мөргтхэ гиһэд тадн кеввт. Тиигэд Би тадниг Вавилонас давуулад нүүлнэв». ⁴⁴ Мана өвкнрт көдэд герчлл-хнэ өргэ-гер бээж. Терүг Моше Бурхна закаһар эврэннү нүдэр үзснлэ өдлэр босхулж. ⁴⁵ Мана өвкнртер өргэ-гериг авад, Навина Иисусин гардвртаһар булаж авсн назруун ирнэ. Энүнд урднь бээрлж бээсн олн улсиг Бурхн көөхэд йовулчкж. Тер өргэ-гер Давидин цаг күртл тенд бээж. ⁴⁶ Бурхн Давидт дурта бээж. Тии-гэд Давид Яковин Бурхнд гер бэрж өгхэр зөвшэл сурна. ⁴⁷ Болв Терүнд Соломон гер бэрж өгнэ. ⁴⁸ Күүнэ бэрсн герт Бурхн бэ-эдго. ⁴⁹ Тенгр Мини ширэ, назр Мини көлин девсн. Тадн Нанд ямаран гер тосхж чадхвт? — гиж Деед Эзн келнэ. — Нанд амрх орм альд бээхмб? ⁵⁰ Эн бээсн тоот цугтан Мини наар эс үүдэгдлү?» ⁵¹ Тадн зүткэ, соңсхвр уга зүрктэ, хату чиктэ улс бээжит. Эврэннү өвкнртэхэн өдл Эрүн Сэкүсиг соңжахмн угат!

⁵² Тана өвкнрин эс көөсн өэлдөч кезэ бээсмб? Чик седклтэ күн бууж ирхинь зэнглтхэ гиһөд илгэсн улсиг тедн алчкв. Тадн болхла ода терүг бэрүлж өгөд өмнө таслсан улс болвт. ⁵³ Таднд Бурхна элчэр дамжуулж илгэсн зака авад, терүг күцэсн угат.

Степаныг чолуһар шивнэ

⁵⁴ Степана иижж келсиг соңсн улсин цуснь буслад, тедн ууртан бүтэд, араһан зуулдад бээцхэв. ⁵⁵ Степан болхла Эрүн Сэку-сэр дүүрэд, Бурхна туурмжиг болн Бурхна барун талнь Иисусиг зогсжахинь тенгрт үзв.

⁵⁶ — Хэлэти! Тенгр сектдэд Бурхна барун бийд Күмни Көвүн бээхиг би үзжэнэв, — гиж Степан кельв.

⁵⁷ Тиигхлэнь тедн чикэн бөглөд хээкрлдэд Степанур дэврв.

⁵⁸ Степаныг балысна захд чирж авч одад чолуһар шивлдцхэв. Эн йовдлыг үзсн улс герч болад, Шаул гидг баахн көвүнэ хажуд хувцан тээлж оркв.

⁵⁹ — Деед Ээн Иисус! Намаг бий талан авхнчн, — гиж Степан тедниг чолуһар шивжэх кемлэнь Деед Ээнд зальврв. — ⁶⁰ О, Деед Ээн! Эн буру йовдл һархснднь теднэ килнцинь тэвтн, — гиж Степан өвдглэд кийсэд чаңхар келнэ. Иигэд келлхиnlэнь тер ормдан терүнэ өмнө һарв.

Шаул Христост иткдг улсиг көөнэ

8 Степаныг алсиг Шаул чик гиж тоолна. Тер өдрмүдт Ерусалимин иткдг улсиг икэр шахад көөнэ. Апостолмудас талдан иткдг улс Йудья, Шамарья назрар йовад тарлдна. ² Бурхнд шүтдг улс Степаныг оршаһад икэр уулыцхав. ³ Шаул чонжиг уга кехэр иткдг улsla ноолдаан эклнэ. Христост иткдг улсин гермүд эргэд, тер залус күүкд улсиг гертнь бэрэд түүрмд суулнна.

Шамарьяд Пилип цээлнвр кенэ

⁴ Ерусалимас көөгддэд тарлдсан иткдг улс йовсн назртан Бурхна номиг олнд күргэд тархав. ⁵ Пилип бас Шамарья назрин балыснд ирэд, Христосин тускар цээлнврин көдлмш кев. ⁶ Оли өмтн седклэн өгэд, Пилипин келсиг соңсцхав. Терүнэ кесн онц темдгиг тедн үзв. ⁷ Кесг күүнэс хар сэкусн чаңхар хээкрэд һарв. Кесг мөч тэкрсн, доһлн улс гемэсн эдгв. ⁸ Энүг үзэд балысна улс байрлцхав.

⁹Эн балынд Шимон гидг бөөтэ күн бас бээж. Шамарьян бээрн улсиг эврэн нь эрдмэрн өврүлж, бийэн алдрт тоолдг билэ.

¹⁰Эн күнд «Ик Күчн» гидг бурхна хувлийн күрч гиһэд элгнь чигн, зээснгнь чигн терүг өврдг бээж. ¹¹Терүг соңсдг учрнь юундг гихлэ зөвэр цагтан олин-эмтиг илвэрн авлажаж. ¹²Эн балында улс Бурхна орн-нутгин тускар болн Иисус Христосин нериг Пилип келснд иткхлэрн залус, күүкд улс үлдлго уснд кирслгдв. ¹³Шимон Христост бас иткэд, уснд кирслгдснэ дару Пилипин хажуд бээв. Тер Пилипин кесн онц темдгүд болн күчтэй йовдлмуд үзэд өврв.

¹⁴Ерусалимд бээсн апостолмуд, Шамарьян улс Бурхна ном авсийн соңсад, Пётр Йохан хойриг теднүр илгэнэ. ¹⁵Пётр Йохан хойр ирэд, шинэс Бурхнд итксн күнд Эрүн Сэкүс өгдгэр зальврана. ¹⁶Янад гихлэ, Иисусин нернэ төлэ уснд кирслгдв чигн Эрүн Сэкүсн тедн деер буунаад уга бээж. ¹⁷Тегэд Пётр Йохан хойр иткдг улсин толнаа деернь наран тэвнэ. Тедн Эрүн Сэкүс авв.

¹⁸Апостолмудын наран тэвлнээр Эрүн Сэкүсн өгтдсиг Шимон үзэд, Пётр Йохан хойрт мөнг өгхэр седнэ.

¹⁹— Кемр мини тэвсн нарас күн болн Эрүн Сэкүсэр бас дүүрхлэ, нанд бас тиим күч өгтн, — гиж тер сурна.

²⁰— Бурхна билгиг мөнгэр хулдж авхар седсн чи мөнгтэхэн хамдан үкх бол, — гиж Пётр терүнд келнэ, — ²¹Энчнэй юсндан чини көдлмш биш. Янад гихлэ, Бурхна нүүрт чини зуркн ода чигн цевр биш. ²²Эн килнцтэ бээдл үлдэхэд Деед Эзнд үнн седклэсн зальврх кергтэ, тегэд Бурхн чини килнцичин тэвж өгх.

²³Чи үлү үзэд, килнцтэ тоотын ялчны болжанач.

²⁴Тиигхлэ Шимон Пётр Йохан хойрас иигж сурна:

— Буйн болтха, эржэнэв танас, тана келсн тоот нанд хальддогон гар мини төлэ Деед Эзнд зальвртн, — гинэ.

²⁵Апостолмуд олин-эмтид герчлэд, Деед Эзнэ номан цээлхж медүлэд, хэрү Ерусалим тал нарад йовна. Хэрж йовад, хаалыдан хархсан Шамарьян селэдт бас Сэн Зэнг тархана.

Пилип болн Эфион

²⁶— Бос! Өмн үзг тал йов! Ерусалимас Газа тал наарсан хаалыд нарад зогс, — гиж Деед Эзнэ элч Пилипд келнэ. (Эн хаалнараа күн йовхш.)

²⁷Пилип босад йовна. Зуурнь Кандаки гидг Эфиопин хатн хаана үнтэ тоотыг хадилдг Ерусалимд мөргүл кехэр ирсн тээхн

haarдач күн харһна. Тер күн мөрн тергн дээр сууһад, ²⁸хәрү йовж йовад өэлдэч Эшъян бичсн дегтр умшж йовла. ²⁹Пилипд Сэ-күсн келнэ:

— Тер тергнүр өөрдэд хажуднь йов.

³⁰Пилип тергн тал гүүж өөрдэд, Эшъян дегтрэс умшжасинь соңсад кель:

— Умшжасчны чамд медгджэнү?

³¹— Күн эс цээлһж өгхлө, яһж медж чадх билэв? — гиһэд хәрү өгөд, Пилипиг өөрэн суухиг эрнэ.

³²Умшжасн халхднь иигж бичэтэ: «Алулхар дахулж йовсн хөн кевтэ Тер йовла. Кирһэчиг үзсн хурһн кевтэ кийнхэн авлго бэ-эж. Тер нег чигн үг келсн уга. Чик зарһ кех зөв өлгө, ³³Терүг дорацулад бээнэ. Терүнэ тохм-унггинь үлдлин тускар кен келж өгхмб? Ода болхла Терүнэ жирһл назрас авгджана». ³⁴Эфиопин гардач Пилипэс сурна:

— Эржэнэв чамаг, цээлһж өглч нанд. Кенэ тускар энд өэлдэч келжэхмб? Бийиннь тускарий аль талдан күүнэ тускарий?

³⁵Тиигж сурхлань Пилип Бурхна Бичгин тер ормас эклэд Иисусин туск Сэн Зэнг цээлһж өгнэ. ³⁶Тер хоорнд йова йовж тедн уста назрт өөрднэ. Ус үзэд гардач:

— Хэлэ, эн усн. Намаг кирслхд юн харш болжана? — гиж сурна.

³⁸Тегэд тергэн зогсаһад, хоюрн уснд орна. Пилип терүг уснд кирслв. ³⁹Тедниг уснас гарсан цаглань Пилипиг Деед Эзнэ Сэкүсн деегшэн авчкна. Гардач Пилипиг дэкж үзсн уга. Тер цаарандан байртаһар йовад йовна. ⁴⁰Пилип Ашдодт үзгднэ. Тер Ашдодас Кесөрья тал одна. Зуурнь бээсн кесг хотна оли-эмтнд Сэн Зэнгиг цээлһэд келэд йовв.

Шаулын дуудвр

9 ¹⁻²Шаул Деед Эзнэ сургуульчириг өэлх, алх-булх санатаһар, ах гелн тал ирнэ. Тер Дамаскин Йудья улсин хурлын герин төлэ зөвшэлийн бичг сурж авна. Кемр тенд Деед Эзнэ хаалжин дахачнр хархла, тедниг бэрж авад Ерусалимд авч иргэр зөвшэлнэ.

³Дамаскур өөрдж йовхлань генткн тенгрт йир хурц күчтэ герл асна. ⁴Шаул назрт унна. Тенгрэс ду нарад иигж келжэхинь соңсан:

— Шаул, Шаул! Янад чи намаг гетэд йовнач?

⁵ — Деед Эзн, Кенвч? — гиж Шаул сурна.

— Би чини көөж йовсн Иисусв, — гиж Деед Эзн келнэ.

⁶ — Босад, балыснур йов. Ю кехичнь тэнд чамд келж өгх.

⁷ Терүнлэ хамдан йовсн улс кү үзлго, һанцхн ду соңсад, менрэд бээцхэв. ⁸ Шаул өндөхэд босхларн, мел юм үзхш. Хажуднь бээсн улс нараснь авад Дамаск тал терүг көтлж авч ирнэ. ⁹ Нурвн өдрин туршарт тер сохрар юм үзлго, амндан хот авлго бээв.

¹⁰ Дамаскд Хананий гидг нертэ сурхульч бээж. Терүнд Деед Эзн үзгдэд:

— Хананий! — гиһэд дуудна.

— Би, Деед Эзн! — гиһэд Хананий хэрү өгнэ.

¹¹ — Босад, наза һарад һо гидг уульнцар йов. Йудан гер олж авад, Тарсас ирсн Шаул гидг нертэ кү сур. Тер ода зальвржах зөвтэ. ¹² Шаул Хананий гидг нертэ кү үзгллдэн үзлэ. Тер орж ирэд нүднднь герл орулхар толна deer ny һаран тэвлэ, — гиһэд Деед Эзн келнэ.

¹³ Хананий иим хэрү өгнэ:

— Деед Эзн минь! Ерусалимд бээсн чамд иткдг улст эн күн кесг му өштэгэйовдл үзүлсиг соңслав. ¹⁴ Иигэрэн ирхлэрн энд бас Чини нер дуудад зальврсн улсиг бэрж авдг зөв цаас ах гелнгүдэс авч.

¹⁵ — Йов. Янад гихлэ, энчин Мини шүүж авсн күн. Эн Израильд, олин-эмтнд, нойдудт Мини нернэ тускар келж өгх, — гиж Деед Эзн келнэ. — ¹⁶ Мини нернэс көлтэ кедү зовлы үзхиг Би терүнд медүлнэв.

¹⁷ Хананий йовад, урднь келжэсн Йудьян гер олна. Тер Шаулын толна deer һаран тэвэд келнэ:

— Ах Шаул! Хаалыдчны чамла хархсан Иисус юм үзтхэ гиһэд, чамаг Өрүн Сэкүсэр дүүргхин төлэ намаг чам тал илгэв. ¹⁸ Тер дарунь Шаулын нүднэс заһсна хачрсн унсн мет һаран орна. Босхларн тер уснд кирслгднэ. ¹⁹ Дэкэд Шаул хот ууһад, чидл авна. Кесг өдрүүдт тер Иисусин сурхульчирта Дамаскд бээв.

Шаул Дамаскд цээлнхэр кенэ

²⁰ Тер өдрэс авн евреймүдин хурлд Иисусин тускар, Иисус Бурхна көвүн гиж Шаул өмтнд цээлнхж келж өгдг болв. ²¹ Энүг соңсн өмтн алн болад сурлдна:

— Ерусалимд Исуст иткдг улсиг эн көөдг эс билү? Ах гели тал тедниг бэрэд авч одхар эс бээлү? ²² Шаул улм-улм чанһрад, Иисус — Бурхна илгэсн Авраач гиһэд, Дамаскд бээх Йудья улст цээлһж өгв. Тедн терүг бурушаж чадад бээв. ²³ Зөвэр цаг давна, евреймүд нуувчар цуглрад, Шаулыг алхар хоорндан үгэн батлад авчкна. ²⁴ Болв Шаул теднэ нуувчин күүндврин тускар медв. Тедн болхла терүг алхар өдр сө уга балһсна үүднд гетлднэ. ²⁵ Болв сурхульчир Шаулыг сөөхөр бура модар гүрсн савд суулнад, эрсөр буулһна.

Шаул Ерусалимд

²⁶ Шаул Ерусалимд ирэд, Иисусин сурхульчирла ниилхэр седнэ. Болв терүнэ урдк йовдлын тускар меддгтэн тедн энүг бас сурхульч гиж итксн уга. Шаулас цуһар ээлдв. ²⁷ Бар-Наба болхла Шаулыг апостолмуд тал дахулж ирнэ. Энүг яһж Деед Эзиг зууран үзсиг, ю Деед Ээн терүнд келсиг, яһж Дамаскд зөргтэхээр Иисусин тускар цээлһж йовсиг теднд келж өгнэ. ²⁸ Тегэд Шаул апостолмудла хамдан цөөкн өдр бээхэд, Ерусалим дотрахар сулдан йовдг болв. Тер Иисусин тускар юмнаас ээлго олн-эмтнд цээлһнэ. ²⁹ Грек келтэ Йудья улста тер метклдг бээж. Тедн болхла Шаулыг алхар шииднэ. ³⁰ Ах-дүүнрнь эднэ шиидврин тускар медчкэд, Шаулыг Кесэрья тал дахулад йовна. Терүнэс цааранднь Тарс тал йовулна.

³¹ Дэкэд цуг Йудьян, Һалильян, Шамарьян чонжмудт төвкнүн цаг ирв. Чонж Эрүн Сөкүснэс чидл авад, тооһарн өсэд, Деед Ээнэс сурдэд жирһнэ.

Пётр Лидад болн Йопад

³² Пётр орн-нутг эргж йовад, хаалһдан Лида гидг балһснд бээсн иткдг улста хархар ирнэ. ³³ Тэнд Еней гидг нээмн жилдэн тэкрэд орнасан бослго кевтсн күн бээж.

³⁴ — Еней! Иисус Христос чамаг эдгэжэнэ. Орнасан босад, оранхура, — гиж Пётр келнэ.

Иигж келхлэнь Еней босна. ³⁵ Лидад, Шарон назрт бээсн улс Энсиг эдгсийн үзэд, Деед Ээнд иткв.

³⁶ Йопа гидг балһснд нег цаһан седклтэ, олн-эмтнд тусан күргдг Табита гидг (грек келэр болхла, Дорка гидг) Христосин дахгч күүкд күн бээж. ³⁷ Тер цагла эн күүкд күн гемнэд, өмнь

харч одна. Терүнэ цогцинь уһаһад, деед хорад кевтүлнэ. ³⁸Лида Йопас өөрхнд бээж. Сурхульчир Пётриг Лидад бээсиг сонсад, терүг шулуһар авулхар хойр кү илгэнэ. ³⁹Пётр босад, тедниг дахна. Ирхлэн тедниг деед хорад орулна. Олы угатя улс, бельсн күүкд улс һашун нульмсан асхрулад уульдна. Дэкэд Пётриг бүслэд, Табитан уйж өгсн хувц-хунран үзүлж. ⁴⁰Хорад нег кү үлдэлго Пётр харчкна. Тер өвдгэн дараад сууһад мөргнэ. Табитан кевтсн цогц тал эргэд келнэ:

— Табита, бос!

Күүкд күн нүдэн секнэ. Пётриг үзэд, босад сууна. ⁴¹Пётр һаран өгэд, терүнд босхднь дөн болна. Дарунь иткдг улсиг болн бельсн күүкд улсиг дуудж авна. Тедн Табитиг өмд-менд зогсжа-сиг үзв. ⁴²Эн зэнг цуг Йопа балһсар тарна. Тиигэд олин-эмтн Деед Эзнд иткнэ. ⁴³Пётр кесг өдртэн Йопад арс идэлдг Шимона герт бээв.

Пётр Карнэль хойр

10 Кесэрьяд Италин гиж нерэддг цергин ахлач Карнэль гидг күн бээж. ²Карнэль Бурхнд шүтдг угатя өмтнд тусан күргдг эврэннъ өрк-булэрн Бурхиг күндлж, даңгин мөргдг бээж. ³Нег өдр үдин хөөн һурви часин алднд Карнэльд үзгдл үзгдв. Бурхна элч өөрдж ирсиг тер тодрханар үзв.

— Карнэль! — гиж тер келв.

⁴— О, Деед Эзн! Танд юн кергтэ? — гиж келин Карнэль өэмцж хэлэв.

— Чини седклэрн мөргжэсичн угатя улст нөкд болдгиг Бурхн deerэс үзжэлэ. ⁵Йопад кү илгэхэд Пётр гидг нертэ Шимониг дуудулж ав. ⁶Тенгсин хажуд бээх арс идэлдг Шимона герт гиичлжэнэ, — гићэд Бурхна элч келв.

⁷Бурхна элчиг йовж одхлань Карнэль итклтэ Бурхнд шүтдг нег цергчиг болн эврэннъ хойр зарцаан дуудж авв. ⁸Теднд учрсн йовдлын тускар келэд, Йопа балһснур илгэв.

Пётрин үзли

⁹Манһдуртнъ йовулсан улс балһснд күрч йовхла, Пётр үдлэ мөргүл кехэр герин деед давхрт һарв. ¹⁰Тер өлсж йовж. Өмтн хот кех хоорнд Пётр мөргүлд шүтэд авлгдв. ¹¹Генткн терүнд үзгдл үзгдв. Тенгр зааград, ик бүркэгин бээдлтэ юмн һазрур бууж

ирв. Түүнэ дөрвн өнцгиг күн бэрсн мет бээж. ¹² Терүн дотр зүсн-зүүл дөрвн көлтэ юмс, шовуд болн мөлкдг тоотс йовж.

¹³ — Пётр, бос! Эднэс негинь алад ид, — гисн дун deerэс соңсгдв.

¹⁴ — О, Деед Ээн, төрүц большо! Би иим бузр өмтэ-кийтэ юмсиг идж чадшгов, — болж Пётр хэру өгв.

¹⁵ Тийгж келхлэнь, deerэс хойрдад дун соңсгдв.

— Бурхн цеврлсн юмиг бузр гиж бичэ сан.

¹⁶ Иигж келсн күүндвр нурв дэкж соңсгдв. Дарунь ангудта ик бүркэг деегшэн тенгтрт өрггдэд уга болж одв.

¹⁷ Пётр эн йовдлын тускар ухалж бээтл, Карнэлин йовулсн нурвн күн Шимона гер альд гиж өмтнэс сурад, хашан үүднд күрэд зогсв.

¹⁸ — Пётр нертэ Шимон, гиич, энд бээнү? — гиһэд хээкрэд сурлдв.

¹⁹ Пётр болхла үзснэнн тускар ухалад зогса билэ.

— Эн нурвн күн чамаг хээж йовна, — гиж Эрүн Сэкүсн Пётрт кель, — ²⁰ Босад дорагшан бу. Төрүц юмнд алнтрлго, эдниг дахад йов. Эдниг би илгэлэв.

²¹ — Тана хээжэсн күүнтн бив. Юн кергэр ирвт? — гиж Карнэлин илгэсн улслыа Пётр күүндв.

²² — Мадниг цергин ахлач Карнэль илгэв. Эрүн Бурхна элч чамаг гертэн дуудж авад, чини келхиг соңсха гижэнэ. Карнэль чик седклтэ болн Бурхнд шүтдг күн, Йудья улс цугтан терүг күндили, — гиһэд тедн кель.

²³ Ирсн улсиг Пётр герт орулад гиичлүүлв. Манһдуртнь Пётр нег цөөкн ах-дүүхэн дахулад Йопас нарад йовв.

Пётр Карнэлин герт

²⁴ Өдр өнжэд тедн Кесэрьяд күрв. Карнэль күлэжэсмн бэ-эж. Эдниг ирх гиһэд эврэннэ элгн-садан, өөрхн үүрмүдэн дуудж авад, ²⁵ Пётриг орж ирхлэнь, Карнэль тосад көлдн сөгдэд күндили.

²⁶ — Бос! Би эгл күмбв, — гиж Пётр келэд терүг босхв.

²⁷ Пётр Карнэльта күүндн йовж герт орв. Тенд оли улс цуглрсн бээж.

²⁸ — Евреймүдт буру номта улслыа өөрдж күүндх зөв угаг тадн меднэт. Болв Бурхн нанд нег чигн кү бузр гиж санх зөв өгсмн

уга. ²⁹ Тийгэд би нег чигн сурвр тэвлго, тана дуудулсар ирв. Ямаран кергэр дуудулсан ода келтн? – гиж Пётр сурв.

³⁰ – Дөрв хонжана. Иим цагла үдин хөөн дөрвн часла эврэннү гертэн мөргүл кежэлэв. Гентки мини өмн гилвксн цаан хувцта күн ирэд зогсв. ³¹ Тер нанд келжэнэ: «Карнэль! Чини седклэрн зальвржасчны угатя өмтнд нөкд болсон тоот, чини үүл цугтан Бурхнд үзгдэд йовж. ³² Йопа тал кү илгэхэд, Пётр гидг нертэ Шимониг дуудж ав. Тер Тенгсин хажуд бээх арс идэлдг Шимона герт гиичлжэнэ». ³³ Би тер дарунь кү илгэвүв. Ирснчны өвр сэн болв. Ода бидн Бурхна өмн Деед Эзнэ келсиг чамас соансхар хурвидн, – гиҳэд Карнэль хэрү өгв.

Пётрин келсн үе

³⁴ – Ода ирж нанд Бурхн кен чигн күүг йилдгонь сээнэр медгджэнэ. ³⁵ Бolv ямаран болв чигн келн улс заагт Терүнэс өэсн, үнн седклэрн чикэр бээсн күн Терүнд тааста. ³⁶ Бурхн Израилин улст Иисус Христосар дамжад эвтэ жирлийн туск зэнг илгэсиг тадн меднэт. Иисус – цуг улсин Деед Эзн болжана. ³⁷ Һалильяс эклэд Йохана өмтиг уснд кирслсн хөөн Йудья назрт эргндэн учрсн йовдлумудын тускар тадн меднэт. ³⁸ Назаретин Иисусиг Бурхн Эрүн Сэкусэрн болн күчэрн дүүргв. Тер йо-вад эрлгт авлгдсн олн улсиг гемэс эдгэв. Янад гихлэ, Бурхн Иисусла хамдан бээв. ³⁹ Йудьян орн-нутгт болн Ерусалимд Иисус ю кесинь бидн герчлж чадхвидн. Йудья улс аш сүүлднь Терүг кирст хадад алв. ⁴⁰ Бolv һурвдгч өдртн Бурхн Терүг өмдрулв. Тийгэд Иисус Бурхна дураг ончта өмтн тал ирдг болв. ⁴¹ Олн күн Терүг үзсмн уга. Бolv бидн, Бурхна шүүж авсн герчнр, үзвидн! Бидн Иисусиг өмдрын хөөн хамдан хот идэд уулавидн. ⁴² Би өмд улсин болн үкен улсин зарх кех Бурхна заясн зархчв, – гиҳэд олн-өмтнд герчлж цээлхж өгти гисн заквр маднд өгв. ⁴³ Терүнд үнн седклэрн иткдг күнэ килнцинь Бурхн тэвж өгх гиҳэд өэлдэчнр цугтан герчлжэлэ, – гиж Пётр кель.

Эрүн Сэкус буру номта улс авна

⁴⁴ Пётриг иижж келжэх цаглань соңжасн улс deer Эрүн Сэкусн буув. ⁴⁵ Пётрлэ хамдан ирсн Йудья улс буру номта улст Эрүн Сэкус өгснд алн болв. ⁴⁶ Тедниг меддго келэр келэд, Бурхиг буульжасиг эдн соңсла.

⁴⁷ – Маднла өдл Өрүн Сәкүсәр дүүрсн әдниг уснд кирслх гихләнь зогсаж болхий? – гиһәд Пётр сурв.

⁴⁸ Иисус Христосин нернә төлә уснд кирслхиг Пётр теднд заав. Пётриг бас нег цөөкн өдр хамдан бәэхиг тедн эрв.

Ерусалимин хургт Пётрин кесн цәэлһөр

11 Цуг Йудъян ахнр болн апостолмуд буру номта улс Бурхна ном авсиг соңсцхав. ² Пётриг Ерусалимур ирхлә, Бурхнд шүтдг, керчүлсн улс энүг бурушана.

³ Чи керчүләд уга улсин герүр орад, теднлә хамдан хот уувч, – гиҗ тедн келнә.

⁴ Тиигхлә Пётр цугиг тодрханар иигж тәэлнә:

⁵ – Би Йопа балында нег герт мөргжәһәд, мөргүлд авлгад, иим үзгдл үзв: Дөрвн өнцгиг күн бәрсн мет бәесн ик бүркәг мини өмн ирж буув. ⁶ Дотрь шаһаһад хәләхлә: дөрвн көлтә ангуд, зүсн-зүүл шовуд болн мөлкдг тоотс бәэж. ⁷ Генткн deerəс дун соңсгдв. Тер нанд: «Пётр, бос! Эднәс негинь алад ид», – гиҗ кельв. ⁸ «Уга, Деед Эзн минь! Би иим бузр юмсиг идж чадшгов», – гиҗ хәрү өгв. ⁹ Тенгрэс хойрдад дун соңсгдна: «Бурхна цеврлсн юмиг бузр гиҗ бичә сан». ¹⁰ Иигәд нурв дәкж давхла, ик бүркәг тенгрүр өөдләд уга болж одв. ¹¹ Тер кемлә мини бәесн герин өмн нурвн күн ирәд зогсна. Тедн Кесәрьяс нан тал илгәгдсн улс бәэж. ¹² Сәкүсн намаг тедниг алнтрлго дахад йов гиҗ кельв. Би болхла зурһан нөкдән дахулад дуудсн күүнә герүр ирв. ¹³ Герин эзн күн Бурхна элчиг үзснә тускар маднд келж өгв. «Шимон гидг Пётриг Йопас дуудж ав», – гиҗ Бурхна элч терүнд келнә, – ¹⁴ «Чамд тер чини болн чини герин улсин әм аврх зәнг келж өгх». ¹⁵ Би экләд келжәхлә, тедн deerə Сәкүсн ирж бууна. Тиигәд теднд бас маднла өдл Бурхн Өрүн Сәкүс өгв. ¹⁶ Тиигхлә нанд Деед Эзнә келсн үг санандм орна: «Йохан уснди кирслдг билә. Тадн болхла Өрүн Сәкүс авхит». Деед Эзн Иисус Христост иткхд Бурхн маднд Өрүн Сәкүс өгв. ¹⁷ Кемр Бурхн маднд Христост иткдг болсн цагтвидн өгснлә өдләр белг теднд өгхлә, Бурхна үгд орш уга би кемб? ¹⁸ Пётрин келсиг соңсна хөөн Иуст иткдг евреймүд бурушах арһ уга болад, Бурхиг туурулад иигж келнә:

– Буру номта улст килнцтә жирһлән үлдәх арһ өгәд, Бурхн шин жирһл белглв.

Антиохин чонжин тускар

¹⁹ Степаныг үкхлэ, Исуст иткдг улс назран соляд, Поник, Кипр болн Антиох гидг назрт күрв. Тедн һанцхн евреймүдт Исусин ном цээлхэж сурхв. ²⁰ Болв зэрм Киприн болн Күрэн нэн улс Антиохд ирэд Деед Эзн Исусин туск Сэн Зэнгиг грекмүдт бас келцхэв. ²¹ Теднд Бурхна күчн бээж. Келсн үгинь ик зунь иткэд, Иисус тал эргэд хэлэнэ. ²² Эн йовдлын туск зэнг Ерусалимин чонжд күрнэ. Тендэс Бар-Набаг Антиохд илгэнэ. ²³ Бар-Наба Антиохд ирэд, Бурхн олнд цаһан сана күргсиг үзэд байрлв. Тер: «Деед Эзнд батар иткти», гиж тедниг сурхв. ²⁴ Бар-Наба цаһан саната, дотран Өрүн Сэкустэ, Бурхнд иткдг күн бээж. Бар-Набан күчэр олн улс Деед Эзнд иткдг болцхав.

²⁵ Дэкэд Бар-Наба Шаулыг хээхэд Тарсд одна. ²⁶ Терүг олж авад Антиохд авч ирнэ. Бар-Наба Шаул хойр жилдэн Антиохин чонжд бээцхэв. Эдн Иисус Христосин ном улст дасхв. Тер цагас авн түрүн болж Антиохд сурхульчнриг Христианмуд гиж нерэднэ.

²⁷ Тийгэд кесг өэлдэчир Ерусалимас Антиохд ирцхэв. ²⁸ Тедн дундас Хагап босад Римин нутгт харһих цаг ирх гиж Сэкусэр өэлдж кельв. Энүнэ келсн Клаудиг толһалжах цагла ирлцв. ²⁹ Тийгэд сурхульчир Йудъяд бээсн ахнр-дүүнрт чидлэрн дөн болхар шииднэ. ³⁰ Тедн келсндэн үрэд, Бар-Наба Шаул хойрар цуглрсн улс Ерусалимд бээсн иткдг улст демэн илгэнэ.

Пётриг бэрэд, дарунь харслын

12 Эн цагла евреймүдин хан Херод чонжин гешүдин зэрмнь бэрнэ. ² Йохана ах тер Яковиг үлдэр чавчад алх заквр өгнэ. ³ Тер йовдл евреймүдт таасгджахиг үзэд, Херод Пётриг бас бэрнэ. Тер цагт «Исэд уга һүйрин» сэн өдрмүд бээж. ⁴ Херод Пётриг бэрж авад түүрмд суулына. Түүрмиг дөрвн баг цергүд манв. Баг болһинднь дөрвөнэд кү заав. Песахин байрин чилгчэр Херод олн улсин өмн Пётрин зарһ илэр кехэр шиидв. ⁵ Тийгэд Пётр түүрмд бэрэтэ. Иткдг улс Пётрт Бурхн туслтха гиһэд мөрглднэ.

Пётриг түүрмэс сүлдхлийн

⁶ Олын улсын зархд һархин өмн сө Пётриг хойр маначин хорнд цөвэр танлж унтуулна. Үүдн хоорнднь бас маначир зогсжала. ⁷ Генткин сөөни өрэллэ Бурхна элч үзгдэд, Пётрин бэрэниг герлэр асав. Бурхна элч Пётриг хэврхэрь түлкэд серүлнэ.

⁸ — Шулуһар бос! — гиж келхлэнь, Пётрин һартны бээсн цөв эврэн шувтград унж одна. — Бүсэн бүслэд, буршмган болн хувцан өмсэд намаг дах.

⁹ Пётр дахад һарна. Бурхна элчин кежэх тоот үнндэн болжах угаг Пётр медж чадад бээв. Пётр үзгдл гиж тоолв. ¹⁰ Эдн негдгч маначнриг давад һарна. Хойрдгч маначнриг давад һарна. Да-рунь балысн тал һардг төмр үүднд күрнэ. Теднэ өмн үүдн эврэн секгднэ. Тендэсн һарад тедн нег уульнциг күццднь давж йовтлнь генткин Бурхна элч уга болж одна.

¹¹ — Нанд Деед Эзн элчэн илгэсиг ода би йосндан меджэнэв. Намаг евреймүд алх гижэсн үклэс болн Херодын һарас тер сүлдхв, — гиж Пётр ухаан сергхлэ кель.

¹² Учрсн йовдлыг сээнэр медж авчкад, Пётр Мирьямин герүр ирнэ. Тернь Марк гидг Йохана эк. Тенд олын улс мөргхэр цуглрчксын бээж. ¹³ Пётр хашан үүд цокна. Терүг соңссн зарц Рода гидг күүкд күн һарч ирнэ. ¹⁴ Пётриг дууһарнъ таняд, Рода байрлхларн үүдэн тээллго хэруү гүүнэ.

— Пётр үүдн хоорнд зогсжана! — гиж тер зэнглв.

¹⁵ — Зүүлжэдг боловзач? — гиж тедн келнэ.

— Мини келсн үнн! — гиж Рода дэкн-дэкн давтв.

— Пётрин элч болх, — гиж тедн санна.

¹⁶ Пётр болхла зогсл уга үүд цокад бээв. Болв үүдиг секхлэ, зогсжасн Пётриг үзэд цугтан өврцхэнэ. ¹⁷ Пётр цуглрсн улсиг тогтнуулхар һаарн докъя өгнэ. Тедн тагчг боллдв. Түүрмэс бийинь Деед Эзн яхж һархсиг өмтнд Пётр келж өгнэ.

— Яковд [Исусин дү чигн болх] болн талдан ахнрт энүнэ тускар келж өгти, — гиж келчкэд, Пётр һарад талдан назрур йовна.

¹⁸ Өрүнднь цергүд дунд баһ биш үүмлдэн болна. Пётрлэ юн болсиг цугтан медл уга бээж. ¹⁹ Херод болхла Пётриг сээнэр хээж олх заквр өгв. Болв Пётр олдсмн уга. Тийгхлэ Херод цергүдиг мөшкэд, теднит алх заквр өгнэ. Дэкэд Херод Йудьяс Кесэрьяд одад зөвэр бээнэ.

Херодын заквр

²⁰Херод Тир болн Сидон балсна улсла цүүгтэй бээж. Тедн Херодла хархар седжэж. Хаана бээшнгин дааврта церглэч Бластиг бий талан унхаж авад, дэн-дажг угахар бээхиг сурлдна. Тийгэрэн ирхлэ, теднэ орн-нутг Херодын орн-нутгас хот-хол авдг бээж. ²¹Херод темдглсн өдтэн хаана хувцан өмсэд, ширэ deerэн сууцад, олн өмтнд үг келнэ.

²²— Энтн күүнэ дун биш, Бурхна дун! — гиһэд олн улс буульна. ²³Херод Бурхиг эс күнслснд тер ормдан Бурхна элч терүнд гем өгнэ. Херод өмдэр өтнд идүлгдэд үкнэ. ²⁴Тер цагт Бурхна ном улм өсэд, тарад иткгдв. ²⁵Бар-Наба Шаул хойр даалтвран күцэчкэд, Ерусалим тал хэрү ирв. Тедн Марк гидг Йоханыг дахулсмн бээж.

Бар-Наба Шаул хойр Сэн Зэнг тархахар илгэгднэ

13 Антиохин чонжд өэлдэчир болн багшир бээж: Бар-Наба, Шимон гидг Нигер, Күрэнэс Луки, Херод хаанла хамдан сурхмж авсан Менэхем болн Шаул. ²Тедниг мацг бэрэд, Деед Эзнд мөргжэсн цагт Эрүн Сэкусн иижж келнэ:

— Бар-Наба Шаул хойриг Нанд салхж өгти. Эн хойриг Би онц заквр күцэтхэ гиж дуудлав.

³Тийгэд тедн мацган бэрэд зальврад, Бар-Наба Шаул хойрт наран тэвжж өдслэд йовулна.

Kипр арл deer

⁴Эрүн Сэкусэр илгэгдсн Павел Бар-Наба хойр Селиокъяд одв. Тендэсн тедн Кипрүр усар йовцхав. ⁵Саламд ирэд тедн еврей-мүдин хурлд Бурхна Үг цээлхж өгнэ. Йохан бас теднлэ хамдан бээхэд, теднд нөкд болна. ⁶Эдн арлын нег захас телтр захд одад, Папост күрнэ. Тенд тедн илвтэ худлч болн худл ээлдэч еврейин Бар-Исусла хархна. ⁷Эн күн арлын гардач Павел-Сергейин үр бээж. Ухата Павел-Сергей Бар-Наба Шаул хойриг дуудж авхларн Бурхна ном соңсхар седнэ. ⁸Элүм илвтэ худлч (түүнэ грек нерн) болхла, Бар-Наба Шаул хойрла зөвшэрсн уга. Тер гардач бичэ теднд иткхэ гиһэд хар санна. ⁹Павел гидг нертэ Шаул, Эрүн Сэкуснэс күч авад, Элүм тал шилтэд хэлэнэ:

¹⁰ — Чи, эрлгин көвүнч. Чи цуг үнн тоотын дээснч! Чини ухан-седкл мел худл-хууляр дүүрн. Деед Эзнэ һол хаалһиг хажил-һдгэн кезэ чи зогсхмбч? ¹¹ Деед Эзн чамаг засглх. Чи сохрад, темдтэ цагт нарна герл үзлго бээхич, — гиһэд Шаул Элүмд келнэ.

Генткн терүнэ нүднэ харань буурад, Элүм нааран-цааран түүрчэд көтлдг кү хээнэ. ¹² Һардач энүг үзэд, Деед Эзнэ номд алнтратд Бурхнд иткнэ.

Писидья назра Антиохд

¹³ Павел ханьмудтаан Папосас Пампулья гидг назрин Пергэ гидг балһснд усар одна. Йохан теднig тенд үлдэхэд, хэрү Еру-салимур ирв. ¹⁴ Тедн болхла Пергэс цааранднь Писидья назра Антиох тал йовна. Бемб өдрлэ Павел ханьмудтаан хурлд орад сууцхав. ¹⁵ Церглгч заканас болн өэлдэчинрин бичгэс умшад чилэхлэ, хурлын ахлачир теднд иигж келнэ:

— Ахнр! Таднд эн улст урмд оруулх үг бээхлэ, буйн болтха келтн.

¹⁶ Павел босад һаран өргэд үгүлв:

— Израилин келн улс болн Бурхнас өэдг улс, мини келсиг оньган өгэд сонстын. ¹⁷ Израилин улсин Бурхн мана өвкнриг шүүж авч. Тиигэд Египетд бээршлжэсн цагт Эврэннъ улсин тоо-хинь Бурхн иқдүлв. Бурхн эврэннъ күчэр теднig тер орн-нутгас гархв. ¹⁸ Дөчн жилин туршарт Бурхн эжго, эрм-цаан көдэ назрт теднig тесж даав. ¹⁹ Тер Кенаан назрт долан келн өмтиг уга кев. Назринь хуванаад, эврэннъ улст өгч. ²⁰ Энүг կүцэхин төлэ дөрвн зун тэвн жил давна. Дэкэд өэлдэч Самулин цаг иртл Бурхн теднд зарчнриг илгэдг билэ. ²¹ Болв олн өмтн бийдэн хааг тэвтхэ гиж сурна. Тиигхлэ Бурхн Беньяминэ тохмас Кишан көвү Шаулыг теднд өгнэ. Шаул дөчн жилдэн хан болв. ²² Хөөннъ Бурхн Шаулыг хаана ширэхэс буулнаад, терүнэ ормд Давидиг шииднэ. Бурхн Давидин тускар иигж герчлнэ: «Би Ишайин Давид көвүг олж авв. Эн үүн Мини седклд тааста. Эн Мини зураг кевтн күцэх үүн». ²³ Бурхн келсэн күцэнэ. Давидин тохмас Израилин Авраач Иисус болв. ²⁴ Иисусиг ирхин өмн өргннд Йохан цагт Израилин олн өмтиг килнцтэ жирхлэн үлдэхиг болн уснд кирслхиг цээлхж сурхна. ²⁵ Тер кергэн күцэхлэрн иигж келнэ: «Би тадна санжах үүн бишв. Тер үүн мини дару ирх. Би болхла Түүнэ нам башмгин боодна тээлх зөв угав».

²⁶ Ахнр, Абрахамин үрдүд, болн тадн, Бурхнас ээдг улс! Эн эм аврх зэнг маднд илгэгдсн билэ. ²⁷ Болв Ерусалимин бээрн улс болн теднэ ахлачнр Иисусиг таныл уга, зархар бурушав. Мана бемб өдр болн умшжасиг тедн медл уга, ээлдэчин келсиг күцэв. ²⁸ Терүг алх дүнгэ нег чигн буру йовдл гарчсн юм олж чадсн уга. Тер бийн Пилатас Терүг цаажлх зөв сурж авцхана. ²⁹ Бурхна номд бичгдсн кевэр цугинь күцэчкэд, тедн кирсэс Иисусиг буулж авад, оршахар уулын көндэд кевтүлнэ. ³⁰ Болв Бурхн Иисусиг үклэс өмдрулнэ. ³¹ Һалильяс Ерусалимур Иисусиг дахад йовхар өмтн кесг өдртэн Терүг үзнэ. Ода болхла, тедн Израилин улсин өмн эн йовдлын герчнр болжана. ³²⁻³³ Бидн болхла иим Сэн Зэнгиг таднд авч ирвидн. Бурхн мана өвкнрт өгсн үгэн күцэхэд мана төлэ, тедн үрдүдин төлэ Иисусиг үклэс өмдрулв. «Чи Мини көвүн. Эндр Би Чини Эцк болв», – гиһэд Бурхна номин хойрдгч псаломд бичэтэ. ³⁴ Терүнэ цогц кезэд чигн өгршгоар Бурхн Терүг өмдрулв. Энүнэ тускар иим үг кель: «Давидт өгсн үгэрн әрүн йоста ач-тусан чамд күргнэв». ³⁵ Энүнэ тускар бас иижж бичэтэ: «Танд шүтдг зарциг шора кеж өгрэхшт». ³⁶ Давид эврэ үйин улсл бээсн цагтан Бурхна зура күцэжэв. Давид өнгрв. Терүг өвкнринн хажуд оршав. Давидин цогц өгрв. ³⁷ Болв үклэс Бурхна өмдрулсн Иисус өгрсн уга. ³⁸ Ти-игэд ахнр, медж автн. Эндр тана килнцтн Иуст тэвгдх гиж цээлхгджэнэ. ³⁹ Терүнд иткдг улс цуһар килнцэс сулдхгдх. Янад гихлэ, Мошен закан тадниг олн килнцэс сулдхж чадсн уга. ⁴⁰ Өэлдэчинрин келсэр нардгоар бийэн саглтн. ⁴¹ «Му йорта улс! Тана өдрмүйт Намаг нег юм күцэжэхиг үзхлэрн тадн алн болхит. Кен чигн эн тоотыг цээлж өгсн бийн тадн эс иткснэс иштэ үкхит», – гиж кель.

⁴² Павел Бар-Наба хойриг хурлас гарч йовхлань, ирх бемб өдр бас энүнэ тускар келж өгтхэ гиж тенд бээсн улс тедниг сурцхав. ⁴³ Олна хург чилснэ хөөн Павел Бар-Наба хойриг олн евреймүд болн иудаизмд хүврсн улс дахлдна. Тедн эдниг Бурхн хээрлтхэ гиһэд иткулж келж өгнэ. ⁴⁴ Ирх бемб өдрлэ Деед Ээнэ ном сонсхар балсна бээрн улс цугтан гишн цуглрна. ⁴⁵ Евреймүд болхла өмтн олар цуглрснд үлү үзэд, Павелын келсиг бурушаж му келцхэв.

⁴⁶ – Түрүн болж Бурхна номиг таднд цээлж өгх зөвтэ билэвдн. Зуг тадн энүг һолад, мөнк жирхлэр бээшгоар седжэхлэтн,

бидн буру номта улс тал однавидн.⁴⁷ Деед Эзн маднд иижжээ закв: «Би чамар буру номта улст герл өгчэнэв. Чамар дамжад Бурхн цуг орчлнгиг авртха!» – гиж Павел Бар-Наба хойр зөргтэхэр келцхэв.

⁴⁸ Энүг соңсан буру номта улс байрлад, Деед Эзнэ номиг туурлад, мөнк жирхл өгхэр шүүж авсан улс цуһар Христост иткнэ. ⁴⁹ Деед Эзнэ ном тер назрар делгрв. ⁵⁰ Болв евреймүд байн өрк-булин үүкд улсиг болн балсна ахлаачнриг түкрэд, Павел Бар-Наба хойриг бурушаар гетлднэ. Тийгэд эврэннъ назрас тедниг көөнэ. ⁵¹ Павел Бар-Наба хойр эс зөвшэржэхэн медүлхэр хувцна хорманинъ шораинь сажжад, Иконь тал одна. ⁵² Сурхульчир болхла байрар болн Эрүн Сэкүсэр дүүрцхэнэ.

Иконь гидг хотнд

14 Павел Бар-Наба хойр Иконьд ирэд, евреймүдин хурлд орна. Бурхна Үгэн цээлнжээ эклхлэ, евреймүд болн буру номта улс олар Иисус Христост иткдг болв. ²Христост иткдго евреймүд буру номта улсин экин эргүлэд ахнр-дүүнрин өмнэс түркв. ³Павел Бар-Наба хойр Иконьд удан бээж. Тедн зөргтэхэр Деед Эзнэ тускар цээлнхэр кеж. Деед Эзн апостолмудт өвэрц болн онц темдг гархы чидл өгэд, теднэ келсн үг үнн болжана гиж лавль. ⁴Тер хоорнд хотна бээрн улс хойр өнгрв. Теднэс нег энгнэй Йудья улсиг дөннв. ⁵Буру номта улс болн евреймүд эврэннъ ахлаачнртаан хамдан негдэд апостолмудыг муурулхар седнэ. Тедн апостолмудыг чолуһар цокхар седв. ⁶Энүнэ тускар Павел Бар-Наба хойр медчкэд, Луканъя назрт бээсн Лустр Дербэ хотар болн эргнд бээх хотд орж зулв. ⁷Тендэн Сэн Зэнгэн цааранднь цээлнжээ өгв.

Лустр болн Дербэ хотнд

⁸Лустр гидг хотнд экэсн төрж гарсан өдрэс авн хойр көлнъ тэкрсн күн бээж. ⁹Тер күн Павелын келсиг сүзгэн өгэд соңсв. Павел терүг хэллэн терүнд эдгх иткл бээсиг медв.

¹⁰ – Бос! Көл deerэн зогс! – гиж Павел чаанхур кель.

Иижж келхлэнь, тер күн босад йовдг болв. ¹¹ Павелын гархсан йовдлыг оли-эмтн үзэд Луканъян келэр:

– Тенгрэс күүнэ дүрстэ бурхд бууж ирв, – гиһэд хээкрлдв.

¹² Бар-Набад Зүс* гидг бурхна нер өгч. Павелд болхла икэр келснднь Гермес** бурхна нер өгв. ¹³ Хотнас хол биш Зүс бурхна сүм бээж. Тер сүмин гелн болн хотна улс Павел Бар-Наба хойрт тэкл тэххэр седв. Тегэд тедн Павел Бар-Наба хойрт бухс нерэдхэр, deerнь титм өлгэд балысна үүднд авч ирнэ. ¹⁴ Павел Бар-Наба хойр энүг соңсад, deerк хувцан шуулад, олн-эмтн дундаагүй гүүхэд иигж хээкрнэ:

¹⁵ – Залус! Тадн ю кежэхмт? Бидн таднла өдл улсвидн. Бидн тадн Сэн Зэнг цээлхээр ирвидн. Эврэнн шүтэн бурхна ормд Эмд Бурхнд иткти. Тенгр, назр, тенгс нүрвиг болн цуг дотрь бээсн тоотыг үүдэсн Бурхна тускар бидн тадн цээлхж келж өгхвидн. ¹⁶ Бурхн олн-эмтнд урднь эврэнн хаалхаар йовх зөв өгчэв. ¹⁷ Бийинн ач-тусан иигж герчлж: тенгрэс хур орулад, урхциг элвг-делвг кеһэд, идх-уух хот өгэд, зүркиг байраг дүүргж батлав.

¹⁸ Иим үг келсн бийн Павел Бар-Наба хойр улсиг тэкл тэкл-хнэс өрэ гиж зогсав. ¹⁹ Цуглрсн улс дунд Антиохин болн Иконин евреймуд ирж, апостолмудын келсиг бурушаад, олн-эмт түкрэд, Павелыг чолунаар шивүлв. Павелыг үкснд тоолад, хотна захд наарад хайв. ²⁰ Болв сурхульчир болхла терүнэ цогчин өөр цуглрхла, Павел босад хэрү хотнд одв. Манхдуртнъ Павел Бар-Наба хойр Дербэ тал йовцхав.

Сирийин Антиохд хэрү ирлин

²¹ Павел Бар-Наба хойр Дербэ гидг хотнд ирэд, Иисус Христосин тускар олн-эмтнд цээлхж келж медүлв. Эн учраг Христост иткдг сурхульчир тоонаар икдв. Хэрү наарад Лустр, Иконь, Антиох тал йовв. ²² Тедн сурхульчир Христост иткдгиг улм батлав.

– Бурхна орн-нүйтг орхин өмн мана хаалнд дала зовлн харх, – гиж тедн кельв.

²³ Павел Бар-Наба хойр чонж болннд ахлаачир шүүж авад, мацг бэрэд, зальврад тедниг итксн Деед Эзнэ hart өгв. ²⁴ Да-рунь апостолмуд Писидья назрар дэврэд, Пампулья тал ирнэ. ²⁵ Тедн Пергэд Бурхна ном цээлхж келж өгэд, цааранднь Аталья тал йовв. ²⁶ Атальяс наарад, хэрү Антиох тал усар йовв. Урднь

* Зүс – грекмүдин деед бурхна нерн.

** Гермес – грекмүдин бурхна нерн; тер бурхн олн бурхдын элч бээж.

тер һазрт тедниг ахnr-дүүнр Бурхнд даалһв. Апостолмуд Бурхна кергиг күцәһәд хәрү ирцхәв. ²⁷ Павел Бар-Наба хойр Антиохд хәрү ирәд, чонжин улсиг цуглулад, теднәр дамжж Бурхн ю кесиг, буру номта улсиг Иисус Христост иткүлсиг келж өгв. ²⁸ Тенд Павел Бар-Наба хойр Христост иткдг улстаһан удан бәэв.

Ерусалимд болсн хург

15 Йудъяс Антиох тал ирсн зәрм улс ахnr-дүүнрән иигж сурhv:

— Кемр тадн Мошен закаһар эс керчүлхлә, авргдж чадшгот.

² Энүг соңсн Павел Бар-Наба хойр теднлә зүтклдәд, үгин марһлда кев. Тегәд тер хойриг бас Антиохин сүзгтирлә Ерусалимур илгәж. Илгәсн даалһврь иим: апостолмудас болн чонжин ахлачинрас сельг сурж авх. ³ Тедн чонжин даалһврап Ерусалим тал йовад, зууран харһсн Поникин, Шамаръян хотар орад, буру номта улс Иисус Христост иткснә тускар цәэлһж келж өгв. Иисус Христост иткдг улст эн зәнг байрта болв. ⁴ Павел Бар-Наба хойриг болн теднлә хамдан йовсн улсиг Ерусалимд ирхләнь чонжин ахлачинр, апостолмуд болн иткдг улс тосч авцхав. Павел Бар-Наба хойрар дамҗад Бурхн ю кесиг тедн цәэлһж келж өгв.

⁵ — Ода буру номта улс керчүләд, Мошен закаг күцәдг болһх кергтә, — гиһәд парш багин Иисус Христост иткдг улс босад кельв.

⁶ Эн сурврар апостолмуд болн чонжин ахлачинр хург кехэр цуглрв. ⁷ Удан күүндврин хөөн Пётр босад иигж кельв:

— Ахnr-дүүнр! Тадн эс меднт, Бурхн тадна дундас намаг шүүж авла. Би буру номта улст Иисус Христосин туск Сән Зәнгиг цәэлһж келж өгв. Тегәд тедн Иисус Христост иткдг болв.

⁸ Бурхн олн-улсин санан-седклиг медж, буру номта улст, маднла әдл Әрүн Сәкүс өгч. ⁹ Бурхн теднә мана хоорнд йилһвр кеҗәхш, яһад гихлә, Иисус Христост итксәр теднә ухан-седклинь цеврлв. ¹⁰ Тадн мана болн мана өвкнрин эс күцәсн тоотыг сурхульчирт даалһад Бурх яһад сөржәнәт? ¹¹ Бурхн Христосин үзүлсн хәәрлт дамҗад мадниг аврҗана. Иим кевәр Бурхн буру номта улсиг аврҗана. Терүгинь бидн иткәнәвидн.

¹² Хургт цуглрсн улс тагчг болад, Павел Бар-Наба хойрин кесиг онъган өгч соңсцхав. Бурхн тер хойрар дамжж өвәрц болн онц темдгүд буру номта улс дунд һарһж йовсна тускар тедн

келж өгв. ¹³Павел Бар-Наба хойр келэд төгсэхлэнь, Яков босад иигж келв:

— Ахнр-дүүнр! Намаг сонстн. ¹⁴Хамгин түрүнд Бурхн буру номта өмтнд нөкд болад, тедн дундас сурхульчнриг шүүж авч гиһэд, Шимон маднд келж өглэ. ¹⁵Энүнэ тускар ээлдэчнр иижж келдг билэ: «¹⁶Дэкэд Би ирэд Давидин эвдрсн өргэ-гериг тосхч өгнэв. Тер өргэ-гер эвдрсн бийнь Би терүг шинэс тосхч босхнав. ¹⁷⁻¹⁸Тиихлэ, Мини болтха гиж дуудсан буру номта улс цугтан Деед Эзиг хээх», — гиж энүг урднь медүлсн Деед Эзн келлэ. ¹⁹Тегэд би иижж санжанав: Бурхнд иткхэр шүтсн буру номта улсиг зовал уга, ²⁰теднд бичг бичх зөвгэвидн. Бичгтэн тедниг шүтэдт нерэдсн хотас бичэ идтн, боогдад үксн малын мах, цус бичэ амстн, учрх хууляс бийэн саглти гиһэд бичхмн. ²¹Янад гихлэ, бемб өдр балын болианд, евреймүдин хурлмудт, Мошен зака кезэнэхэс авн цээлхж өгдг билэ.

Хургт бичсн бичг

²²Апостолмуд болн чонжин ахлаачнр иткдг улсла Антиох тал Павел Бар-Наба хойрта илгэх кү шүүж авхар шиидв. Тедн Бар-Себа гидг Йудаг болн Сила гишүүж авв. Эн хойр ахнр-дүүнр дунд үүндтэ улс бээж. ²³Теднэр иим бичг илгэж: «Апостолмудас, чонжин ахлаачнрас болн цуг тана ахнр-дүүнрэс. Антиохин, Сирийин, Киликъян Иисус Христост иткдг буру номта улст халун менд илгэжэнэвидн. ²⁴Мана багин улс тадн тал ирэд өмт үүмүлэд тадниг зоваж гисн зэнг бидн соңлавидн. Бидн теднд тиим даалхвр өгсн уга билэвидн. ²⁵Тегэд бидн цуглрад, эврэксэн нег цөөкн кү шүүж авад, Павел Бар-Наба хойрла дахулж таднур илгэхэр шиидвидн. ²⁶Деед Эзн Иисус Христосин нернэ төлэ хээртэ Павел Бар-Наба хойр өмэн өрвлсн уга. ²⁷Мана бичсиг батлад келхин төлэ Йуда болн Сила бас илгэжэнэвидн. ²⁸⁻²⁹Шүтэдт нерэдсн хотас бичэ идтн, боогдад үксн малын мах, цус бичэ амстн, хууляс бийэн саглти. Энүнэс ямаран чигн талдан даалхвр таднд өгшго болж Эрүн Сэкусн болн бидн шиидвидн. Эн бичсн тоотыг күцэхлэ, чикэр бээхит. Тадниг сэн бээхитн йөрэжэнэвидн».

³⁰Илгээн улс Антиохд ирэд, Иисус Христост иткдг улсиг цуглувлад, бичгэн бэрулж өгв. ³¹Урмдта бичгиг умшсан улс байрльв. ³²Йуда болн Сила өэлдэчнр бээж. Антиохин ахнр-дүүнрт тедн күчтэхээр үг келэд, тер улсин итклиг улм батльв. ³³Тер хойриг тенд

кесг долан хонгт бээлнжэхэд, ахnr тедниг йөрэхэд, апостолмуд тал йовулв.³⁵ Павел Бар-Наба хойр Антиохд бээхэд, ахnr-дүүнр-тэхэн хамдан Деед Эзнэ тускар олн-эмтнд цээлнж сурхдг билэ.

Павел Бар-Наба хойр салихав

³⁶— Мана сурхульчирин бээсн, урднь Деед Эзнэ үг цээлнжээн балысд эргэд, янж тедн бээхинь медэд ирхмн, — гиж невчк бээжэхэд Павел Бар-Набад кельв.

³⁷Тийгж келхлэнь, Бар-Наба Марк гидг Йоханыг бас дахулхар седв. ³⁸Павел болхла терүг авхар седсн уга. Янад гихлэ, өмнн Марк гидг Йохан Иисус Христосин тускар цээлнвр кеж йовад, Пампульяд теднэс үлдв. Тер Деед Эзэр дамжж илгэгдсн күцэвриг теднлэ хамдан цааранднь кесн уга. ³⁹Эн учраг Павел Бар-Наба хойр үгдэн багтл уга салв. Бар-Наба Маркиг авад, онхцд сууцад усар Кипрүй йовла. ⁴⁰Павел болхла Силааг бийдэн нөкд авв. Ахnr тедниг Деед Эзнд даалнаад, цаан седклэн күртэтхэ гиж хаалдны оруулж йовулв. ⁴¹Тегэд тер хойр Сирий болн Киликъяд йовад, Иисус Христосин ном авсан улсин итклиг батлуулж өгв.

Тимофей Павел Сила хойрла ниилив

16 Павел Сила хойр Дербэ болн Лустр гидг хойр хотнд ирж. Тенд Христост иткдг Тимофей гидг сурхульч бээж. Тимофейин экнү Христост иткдг иудей келнэ күүкд күн. Эцкнү болхла грек бээж. ²Лустр, Иконыд бээх сурхульчир Тимофейин тускар йир сээнэр келдг билэ. ³Павел Тимофейиг назр эргэд, теднлэ хамдан йовтха гицэд, Тимофейд керчлнэ төр күцэв. Эн кергиг тенд бээсн евреймудин төлэ кев. Янад гихлэ, тедн Тимофейин эцкнү грек күүхинь меддг бээж. ⁴⁻⁵Павел, Сила, Тимофей нурви балыснаас балыснур одж, Ерусалимин апостолмудын, ахлачирин шидврин тускар Христост иткдг улст келж өгв. Теднэ келсн үг чонжин итклиг улм батлуулж, Христост иткдг улсин тоог өдр ирвэс икдүлв.

Павелын үзсн үзгэл

⁶Тедн Пругья, Һалатья назрмудыг дэврэд һарх болна. Теднд Азийд цээлнвр кех зөв Эрүн Сэкүсн өгсн уга. ⁷Тийгхлэ Мүсья назрт күрэд, Битүнья назр тал одхар седхлэ, Иисусин Сэкүсн

Битүнья тал одх зөв бас өгсн уга.⁸ Тегэд тедн Мүсья назрар йовж ювад, Троя гидг балхснур орж ирв.⁹ Сөөднь Павелд үзгдл үзгднэ:

— Македоныд ирэд, маднд дөн бол, — гиһэд нег Македонин залу күн Павелас сурна.

¹⁰ Эн үзгдлийн хөөн Деед Эзн мадниг Сэн Зэңг тархатха гиж дууджана болнаад, бидн тер дарунь Македонь тал ювхар шийдвидн.

Иисус Христосыт Лидиян итклийн

¹¹ Бидн Трояс шуудтан Самотрак арлд усар күрэд, манһдуртнь Неаполь тал нарлавидн. ¹² Тендэсн Македонин Пилип гидг тергүлгч балхснд ирлэвидн. Эн балхснд кесг өдртэн бээлэвидн. ¹³ Бидн бемб өдрлэ балхсна захд нарад, нолын хажуд мана сансн мөргүлин назрт ирэд, цуглрсн күүкд улслыа күүндлэвидн. ¹⁴ Эдн дунд Лидия гидг күүкд күн бээж. Эн Тутыр гидг хотнаас улан өнгтэ эд хулддг бээж. Лидияг Бурхнд иткдг учрас Деед Эзн Павелын келсиг терүнд илдкэд медүлв. ¹⁵ Тегэд Лидия болн терүнэ өрк-бул уснд кирслгдв. Дэкэд Лидия мадниг герүрн дуудна.

— Намаг Деед Эзнд үнндэн иткнэ гиж санжахла, мини герт орад гиич болтн, — гиж келнэ.

Бидн терүнд иткэд дахад орвидн.

Павел Сила хойр Пилип балхснд бэргднэ

¹⁶ Нег дэкж бидн мөргүлин орм тал ювж ювхла, зуур зарц күүкд күн хархв. Эн күүкд күүнэ дотр хар сэкүсн орад, тер иргчиг таадг болв. Энүгэрн тер эврэннэ эздуудтэн ик олз-ору орулжав. ¹⁷ Тийгэд эн күүкн Павелыг болн мадниг дахн ювж хээкрв:

— Эн улс — Деед Бурхна зарцнр. Эдн таднд яһж авргдхиг келж өгчэнэ.

¹⁸ Өдр болн мадниг дахад, күүкн хээкрдг болв. Павел дэкж тесж чадлго, хар сэкүснд закж иигж келв:

— Иисус Христосин нерн deerэс энүнэс har гиж чамд закжанав.

Тер дарунь хар сэкүсн күүкнэс harч одна. ¹⁹⁻²⁰ Эн учрас иштэ күүкнэ эздууд олз-оруhan геесэн медэд, Павел Сила хойриг бэрэд, Римин гардачнрин өмн балхсна талвнд чирж авч ирнэ:

— Эн хойр евреймүд мана балхсиг үүмүлжэнэ. ²¹ Римин улс авшго, күцэшго заншалын тускар цээлхвр кежэнэ.

²² Эмтн бас Павел Сила хойриг гемшэнэ. Һардачир болхла Павел Сила хойрин хувцинь тээлэд, модар цокад заквр өгнэ.
²³ Эн хойриг үктлий цокад, түүрмд хайчкна. Харулын ахлачд саг-серггэр эдниг хэлэти гиж закна. ²⁴ Иим заклж авсн ахлач түүрмин дотрк шишилж бэрэнд тедниг орулад, көлинь цевд тушна.

²⁵ Сөөни өрэллэ Павел Сила хойр зальврн бээж Бурхнд магтал дуулна. Бэрэнд бээсн улс тедниг соңсна. ²⁶ Гентки назр чичрэд, бэрэнэ ул көндрэд, тер дарунь үүдл сектднэ. Тийгхлөн түүрм дотр бээсн улсин көл тушласн цевнү сулдад унж одна. ²⁷ Харулын ахлач серэд, үүдл сектэхинь үзэд, дотрь бээсн улс зулад йовж одсн гиж санад, үлдэрн бийэн алхар седнэ.

— Бийэн бичэ ал! Бидн цугтан энд бээнэвидн! — гиһэд Павел чаңхар хээкрнэ.

²⁹ Харулын ахлач герл өгтхэ гиж закчад, дотр бээсн шишилж бэрэн тал гүүж орна. Павел Сила хойриг үзчкэд, тер чичрэд теднэ өмн унна. ³⁰ Бэрэнэсн тедниг һаргад сурна:

— Мини нойдуд! Авргдхин төлэ би ода ю кех зөвтэв?

³¹ Тедн иим хэрү өгнэ:

— Деед Эзн Иисус Христост итк, тегэд чи болн чини өрк-бүл авргдх.

³² Тедн харулын ахлачд болн терүнэ өрк-бүлдн Иисус Христосин тускар цээлхж келж өгв. ³³ Тер сөөднү ахлач Павел Сила хойрин шарх-шавинь унаж өгэд, өрк-бүлтэхэн хамдан уснд кирслгдв. ³⁴ Дарунь тедниг герүрн дуудж гиичлэд, өрк-бүлэрн Бурхнд итксндэн икэр байрлна. ³⁵ Манхдуртн Римин һардачир цергүдиг түүрмүр илгэнэ.

— Тер улсиг сулдхтн, — гиж заквр һардачир өгнэ.

³⁶ — Римин һардачир тадниг сулдхжана. Ода эндэс һартн, — гиж харулч Павел Сила хойрт келнэ.

³⁷ — Мадниг, Римин иргнүүдиг*, зарх угаһар олн-эмтнэ нүүрт цокад, түүрмд хайла. Ода болхла нуувчар сулдххар седжэнэт? Уга, тийгж большго. Һардачир нааран ирэд эврэн мадниг эндэс һархг, — гиж Павел келнэ.

³⁸ Харулчир эднэ келсн үгиг Римин һардачирт күргхлэ, тедн Павел Сила хойр Римин иргнүүд бээснинь соңсчкад өэцхэв.

³⁹ Тер дарунь тедн ирэд, Павел Сила хойрас гемэн сурад, түүрмэс сулдхна.

* Иргн — орн-нутгин күн.

— Эн балыснаас йовтн, — гиж сурна.

⁴⁰ Павел Сила хойр Лидиян герт ирэд, дүүнртэхэн хархад, теднд урмдта үгмүд келэд, эн балыснаас йовна.

Павел Сила хойр Тесалокид

17 Павел Сила хойр Ампиполь, Аполонья гидг балысдар орад Тесалокид ирв. Тэнд евреймүдин хурл бээж. ² Бемб өдрлэ хурлур одад, Павел ондан балысдт кеснлэ өдлэр нурви долан хонгин туршарт Бурхна Бичгин цээлхүвр кенэ. ³ Бурхна илгэсн Аврач зовлила хархад үкх, дэкэд Бурхн Терүг үклэс өмдрулх йоста гиж цээлхүж келж өгв.

— Мини цээлхүж келжэх Иисус — Бурхна илгэсн Аврач, — гиж Павел кель.

⁴ Зэрм евреймүд болн Бурхиг күндуулг олн грекмүд, күндтэ олн күүкд улс Павелын келснд иткж. Павел Сила хойрта негдв. ⁵ Энүнд эс итксн евреймүд үлү үзэд, хар саната улсиг назахас цуглуулж авад балыснд буцлт босхв. Цугларсн улс Ясона гер тал ирэд, тэнд бээсн Павел Сила хойриг гертэс күчэр гархар үүд цокв. ⁶ Павел Сила хойриг эс олсон учраг тедн Ясониг болн Иисус Христост иткдг дүүнриг балысна гардачир тал авч ирэд иигж хээкрлдв:

— Эн улс назр эргэд үүмлдэ кежэнэ. Ода мана балыснд ирлдв.

⁷ Ясон болхла тедниг гертэн тосч авв. Эдн Римин хаана закв-риг бурушаад, Иисус Христос гидг хан бээнэ гиһэд келлднэ.

⁸ Соңжасн өмтн болн балысна гардачир өэцхэнэ. ⁹ Ясонас болн ахнрас мөнгэр даавр сурад, гардачир тедниг сүлдхчкна.

Павел Сила хойр Бэра гидг хотнд

¹⁰ Сөөд ахнр торл уга Павел Сила хойриг Бэра тал илгэв. Тедн ирэд евреймүдин хурлд орв. ¹¹ Бэран бээрн улс болхла Тесалоникин улсас үлүхэр Бурхна үтиг дурлж сонсв. Тедн Павелын келсн үтиг оньган өгч сонсад, Павелын келсиг Бурхна Бичглэ дүнцүлж Павел чик бишинь ийлнэнэ. ¹² Олн евреймүд болн олн күндтэ грек күүкд улс, зэрм залус Иисус Христост иткдг болв.

¹³ Тесалоникин евреймүд Павелын йовдлын тускар сонсад, Бэрад ирэд үүмлдэ гархж. ¹⁴ Тийм учрас Павелыг ахнр-дүүнр тенгсин эрг тал йовулна. Сила Тимофеий хойр Бэрад үлднэ.

¹⁵ Павелыг дахсн улс Афинд күрэд, дарунь Бэра тал хэру ирлднэ. Сила Тимофей хойрт шулунаар Павел тал йовтн гисн зэнг авч ирнэ.

Павел Афинд

¹⁶ Павел ахнр-дүүнрэн күләжөхөд Афин дотрахаар йовхларн, наарп кесн олн бурхд үзнэ. Терүнд Павел йир икэр үндрхна. ¹⁷ Тегэд Павел хурлд евреймүдлэ, Бурхиг үндлдг улсл болн өдр болһн талвнд харһсн өмгнлэ күүндвр кежэв. ¹⁸ Нег дэкж Павелыг күүндвр кежэхлэ гүн ухата багин эпикурмуд* болн стоикуд** орлцв.

— Эн «давсн тату» күн өмтнд ю келхэр бээхмб? — гиж зэрмсн сурлдана.

— Эн күн талдан орна бурхдын тускар келжэнэ, — гиж зэрмсн хэру өгнэ.

Тиигн гихнь Павел Иисусин болн өмдрллихнэ тускар келжэсн бээж. ¹⁹ Тер кевтэн тедн Павелыг Ареопагт*** авч ирэд иигж сурна:

— Юн шин номин тускар чи цээлхвр келжэхэн маднд келж өг? ²⁰ Чини келжэсн үг йир акад бээж. Ю келжэхичн бидн медхэр седжэнэвидн.

²¹ Афинин бээрн улс болн тенд бээсн талдан орна улс шин юмна тускар келхд, шин юмиг соңсд йир дурга бээж. ²² Павел ареопагт ирэд, олна өмн зогсад иигж келнэ:

— Афинах! Тадн бурхдт йир шүтдгиг би үзжэнэв. ²³ Балһс эргж йовад, тана өрүн тоотыг хэлэжэхлэ, нег тэвицд «Медгдшго Бурхнд» гиж бичэтэг би үзв. Эн тана шүтдг «Медгдшго Бурхна» тускар би таднд цээлхиж келж өгнэв. ²⁴ Бурхн делкэг болн дотрнь бээсн цуг тоотыг үүдэсмн. Тер тенгр назр хойрин Деед Эзнь наар тосхгдсан сүмд бээхш. ²⁵ Өмтнэ дөн Терүнд керг уга. Юнгад гихлэ, Эврэн олнд жирхл, ки, болн цуг кергтэ тоотыг өгчэнэ. ²⁶ Тер Бурхн назр deer бээх өмтиг кевтнъ негхн күүнэс үүдэв. Назр deer бээх улст Деед Эзн жирх цагинь болн бүүрлх

* Эпикурмуд — Грек философ Эпикурин (Христосин төрхин өмн 270 жилд өнгрж одж) номинь дахсн улс.

** Стоикуд — Грек философ Зенона (Христосин төрхин өмн 265 жилд өнгрж одж) номинь дахсн улс.

*** Aреопаг — балһсна номтнрин ниицэнэ назр.

орм күртл үйлің өгв. ²⁷ Эмтн Бурхиг хәәһәд, Терүг олж авад, Терүн тал ирәд бәәх санатаһар цугтаһинь күцәв. Юңгад гихлә, Тер онъдинд мана хажуд бәәнә. ²⁸ «Бидн Терүнә күчәр жирхәд бәәнәвидн», «Бидн Терүнәс үүдж һарлавидн», — гиҗ тана нег шүлгч энүнә тускар иигж келлә. ²⁹ Тиигәд бидн Терүнәс үүдж һарсн болхла, Бурхиг алтнәд, цаһан мөңгнд, чолунд, күүнә билг-эрдмәр кесн кегдлмүдт хүврүлх уха зүүхмн биш. ³⁰ Бурхн кезәңк цага әмтнә медлго кесн тоотан мартхмн. Зуг ода Бурхн олн-әмтнәд, альд бәәв чигн цугтаднь килнцтә жирһлән үлдәтхә гиҗ закчана. ³¹ Бурхн орчлңгин үнн зарһ кех өдр зааһад, нег Күшүүж авв. Тер Күүһән үкләснә әмдрүләд, цуг олн-әмтнәд үзүлв.

³² Үкләс әмдрсн күүнә тускар соңсн зәрм улс наад бәрв. Зәрмнъ:
— Энүнә тускар дәкәд чамас соңсхм, — гиҗ келлдв.

³³ Тиигәд Павел хургас һарад йовна. ³⁴ Павелын келсиг кесг улс иткнә. Тедн дунд ареопагин гешүн Денис болн Дамарь гидг күүкд күн бас чигн талдан залу улс бәәж.

Павел Көринтд

18 Энүнә хөөн Павел Афинас Көринтд одна. ² Тенд Павел, Понтд һарсн Экүль гидг нертә еврейлә харһв. Шидрхн Экүль Приска гидг гергтәһән Италин орн-нутгас Көринт һарч ирв. Яһад гихлә, Клауд гидг Римин хан цуг Евреймүдт Римәс һартн гиҗ закв. ³ Тегәд Павел Экүлин герт одад теднәд үлдәд көдлнә. Яһад гихлә, Экүль Приска хойр Павелла әдл өргә гер кедг әмтн болв. ⁴ Павел бемб өдр болһн хурлд орад, евреймүдт болн грекмүдт Исус Христосин тускар цәәлһәк келж өгәд, тедниг олар үгдән орулхар седжәв.

⁵ Сила Тимофеј хойр Македоняс ирхлә:

— Исус, Бурхна илгәсн Аврач, — гиҗ Павел Йудья улст герчлж келнә.

⁶ Евреймүд Павелын келсиг бурушахла, Павелын тускар му келхлә, Павел хувцна хорманн шораһинь сажад кель:

— Тадн эврәннъ Бурхиг басчанат. Энтн тана гем. Ода би буру номта улс тал йовнав.

⁷ Павел хурлас һарад, Бурхиг күнделдг Тит Юост гидг нертә күүнә герт ирв. ⁸ Крисп гидг нертә хурлын ахлач болн терүнә өрк-бул Деед Эзнд иткв. Павелын келсиг Көринттин олн улс соңсад, Исус Христост бас иткәд, цугтан уснәд кирслгдв.

⁹ Нег дэкж сөөхөр Павелд үзгдл үзгдэд, Деед Ээн иигж келнэ:

— Бичэ ө, тагчг бээлго, номан цааранднь цээлхж келж йов.

¹⁰ Би оньдин чамта хамдан бээнэв, күн чамд хар саншго. Эн балхснд Мини улс олн бээнэ.

¹¹ Павел эн балхснд жил зурнан сардан бээхэд, Бурхна ном олн-эмтнд сурхв.

¹² Тер хоорнд Һалониг Ахъя назрин закрач бээх цагт евреймүд Павелын келсиг бурушаад негдж авад, Павелыг зарх кедг герт авч ирэд иигж кельв:

¹³ — Мана закаһас талданар олн-эмтнд Бурхиг яхж күнделхиг Павел сурхжана.

¹⁴ Павел хэру өгхэр седжэхлэ, Һалон евреймүдт:

— Евреймүд! Таднла һундлта, хар саната йовдл учрсн болхла, би тадниг соңсх зөвтэ билэв. ¹⁵ Тана үгмүдин, нердин, тана за-кана туск кергүдэн эврэн шиидх зөвтэт. Би тиим зарх кедгов, — гиж келд, ¹⁶ тедниг зархин герэс гархв.

¹⁷ Уурхларн евреймүд хурлын ахлач Состениг бэрж авад, зарх кедг герин өмн цокна. Эн учрсн йовдлар Һалон нам соњмссн уга.

Антиох тал Павелын хэру ирлэн

¹⁸ Павел Көринтд удан бээжэхэд, Приска Өкүль хойриг да-хулж авад Сирий тал усар йовж. Павел йовхиннь өмн Кенхер балхснд андhaar өгэд, толханнь үсэн хээчлүлв. ¹⁹ Епест ирхлэрн, Павел Приска Өкүль хойриг үлдэчкэд, эврэн евреймүдин хурлд одад үүндвр кев. ²⁰ Евреймүд Павелыг бас невчк бээхиг сурхла, Павел зөв өгсн уга. ²¹ Тедиnlэ салжаад:

— Кемр Деед Ээн зөв өгхлэ, би тадн тал дэкн ирхв, — гиһэд Епесэс йовна.

²² Павел Кесэрьяд кермэсн бууһад, Иисус Христост иткдг улс-ла харчкад, Антиох тал одна. ²³ Павел Антиохд бээжэхэд, Һа-латая болн Пругья гидг назрар йовад, Иисус Христост иткдг ул-син итклиг улм батруув.

Апол Епест, Көринтд цээлхөвр кежэнэ

²⁴ Епест Апол гидг нертэ еврей ирв. Апол Александрийд нарсн күн бээж. Эн медрлтэ күн Бурхна Бичгиг йир сээнэр меддг бээж. ²⁵ Тер Деед Ээнэ хаалхин тускар соңсад, эврэннь седклэсн Иисусин тускар олн-эмтнд цээлхж сурхв. Зуг Йохан

уснд кирслснэ тускар меддг бээж. ²⁶ Апол зөргтэхээр евреймуудин хурлд келжэсиг Экүль Приска хойр соңчкад, терүг дуудж авад, Бурхна хаалгин тускар тодрхажар келж өгцхэв. ²⁷ Аполыг цаарандны Ахья назр тал йовхар седхлэ, ахnr-дүүнр тэнд бээсн сурхульчирт Аполыг тосч автн гисн бичг бичж. Апол Ахай назрт ирэд, Бурхна хээрлтэр дамжад Христост иткдг улст ик дөн болв. ²⁸ Евреймүдлэ кесн амн үгин марханд Иисус Бурхна илгэсн Аврач гиһэд Бурхна Бичгэс тер үзүлв.

Павел Епес балхснд

19 Апол Көринтд бээсн цагт Павел Һалатья болн Пругъя назрар йовад, Епест ирнэ. Тэнд нег цөөкн сурхульчирла хархна.

— Христост иткхдэн тадн Өрүн Сэкүс авлт? — гиж Павел теднэс сурна.

— Бидн Өрүн Сэкүснэ тускар мел соңсад угавидн, — гиж тедн хэрү өгнэ.

— Юуна төлэ тадн уснд кирслгдват? — гиж Павел сурна.

— Бидн Йохана сурхсиг дахад, уснд кирслгдвидн, — гиж тедн хэрү өгнэ.

— Килнцтэ жирхлэн үлдэсн өмтиг Йохан уснд кирслв. Түүнэхээн ирсн күүнд — Иуст иткхэ гиж тэр евреймүдиг дуудла.

— Тийгэд тедн энүнэ тускар соңхларн, Деед Эзн Иисусин нернэ төлэ уснд кирслгдлэ. ⁶ Павел теднэ толнаад һаран тэвхлэ, тедн дөр Өрүн Сэкүсн буув. Тедн меддго келэр күүндлдэд, Бурхна тускар келлднэ. ⁷ Ут турштан тедн арвн хойр шаху үүн билэ.

— Павел хурлд орад олин-эмтилэ зөргтэхээр күүнднэ. Һурви сардан хурлд Бурхна орн-нутгин тускар цээлхэд тэр олинд иткулжэв.

⁹ Зэрм зүткэ улс терүнэ келсиг итклго, олин дунд Деед Эзнэ хаалхиг му келэд бурушацхав. Тийгхлэ, Павел тедниг үлдэхэд йовна. Өдр болни Турана лекц умшдг герт сурхульчир цуглувад, тэр күүндвр кедг болв. ¹⁰ Иигэд хойр жилдэн бээнэ. Азийд бээсн евреймүд болн грекмүд цугтан Деед Эзнэ үгиг соңсдг болв.

Скевэн көвүд

¹¹ Бурхн Павелар дамжад өвэрц юм кежэв. ¹² Павелын заппу болн альчур гемтэ улст күрхлэ, тедн гемэсн эдгэд, хар сэ-күсн теднэс һардг болв. ¹³ Зэрм назр эргж йовсн евреймүд хар

сэкүснэс кү сулдхцхав. Тедн Деед Эзн Иисусин нерн deerэс ти-игхэр седцхэв.

— Павелын цээлхисн Иисусин нерн deerэс эн күүнэс har гиж закжанав, — гиһэд теднэ күн болһнь хар сэкүснд келнэ.

¹⁴ Эдн евреймүдин ах гелн Скевэн долан көвүн бээж.

¹⁵ — Иисусиг би меддв. Павелыг бас меднёв. Тадн кембт? — гиж хар сэкүсн сурна.

¹⁶ Доткинь хар сэкүсн эзлсн күн теднig йир күчтэхээр дэврэд диилнэ. Скевэн көвүд гертэс шуурха хувцта, шавта haрад зулна.

¹⁷ Энүнэ тускар Епест бээсн евреймүд болн грекмүд медэд ээлднэ. Тийгэд одж эдн Деед Эзн Иисусин нериг күндлдг болв.

¹⁸ Иткдг улсин ик зунь ирэд, олна нүүрт эврэннъ хар мөртэйовдлан илдкжэв. ¹⁹ Урднэ иль harhж йовсн зэрм улс эврэннъ дэгтрмудэн авч ирэд, бас олна нүүрт шатав. Шатасн дэгтрмүдин нарунинь тоолхла, тернь тэвн минһин цаһан мөнгнэд үнлгдв.

²⁰ Тийгж Деед Эзнэ ном тарад, энүнд олн күн иткв.

Епест болсн буцлт

²¹ Энүнэ хөөн Павел Македонь болн Ахья дэврэд Ерусалимд курхэр шийиднэ.

— Ерусалимд күрснэ хөөн би Римд одх седклтэв, — гиж тер келнэ.

²² Македонь тал тер хойр нөкдэн илгэнэ. Тедн Тимофей болн Эраст хойр болна. Эврэн баахн цагт Азийд үлднэ.

²³ Тер өдрмүдт Деед Эзнэ хаалн бурушасн ик буцлт болна.

²⁴ Цаһан мөнгнэ дархнч Деметр Артеми* гидг шүтэнэ өкэр сүм кедг билэ. Тийгэд тер көдлмш harтан эрдмтэ көдлэчнрт ик олз орулжав.

²⁵ — Эн көдлмш маднig байжулжахиг тадн меджэнт? — гиж көдлэчнриг болн талдан эрдмчнриг цуглулад тер келнэ. — ²⁶ Тадн Павелыг, энд Епест болн цуг Азийд олн улсиг эврэннъ номд орулж авсиг бас соңсан болхит. Күүнэ кесн шүтэн Бурхн биш гиж, Павел келжэнэ. ²⁷ Ийм зэнг мана кежэх көдлмшин чинринь баһрулх биш, нам алдр Артеми гидг шүтэнэ сүмин үнинь ген гижэнэ. Цуг делкэн болн Азийин олн эмтнэ мөргжэсн бурхн сүрэхэн алдх!

* Артеми — урхмл урхлхна бурхна кезэнк грек нерн.

²⁸ Иим зэнг сонссн улс:

— Епесин Артеми алдр болтха! — гиһэд налзурж хээкрлднэ.

²⁹ Удл уга балсн цугтан шуугна. Олн өмтн Македоняс ирсн Павелын Гай болн Аристарх нөкдмүдиг бэрж авад, театрур одцхана. ³⁰ Павел олн өмтилэ күүндхэр седнэ, болв сурхульчирнь терүг хөрнэ. ³¹ Түүнэс даву бээрн назрин йосна зэрм улс, Павелын иныгүд, энүг театрт төрүц бичэ одтха гиж келүлнэ. ³² Зэрмснь нег юм хээкрэд, зэрмснь онгдан юм хээкрв. Хург үүмж одсн бээж. Теднэ ик зунь ю хээж ирсэн медсн уга бээж. ³³ Александриг гарч иртхэ гиһэд евреймүд неклднэ. Зэрм улс Александр эн болжах йовдлыг гардв тижэнэ. Александр гарч ирэд, гарарн докъя өгэд, олн улсиг тогтнхинь сурна. Эн гарсгч үг келхэр седнэ. ³⁴ Болв энүг еврейинь медчкэд, цугтан:

— Епесин Артеми алдр болтха! — гиһэд нег дуу гар хээкржэнэ.

Тедн хойр частан хээкрнэ. ³⁵ Дэкэд балсна ахлаачинрн негнь олн улсиг тогтнуулна.

— Епесин бээрн улс, Епес балсн алдр Артемин сүм болн тенгрэс унсн чолу хадилжахиг делкэ кевтэн меднэ эсий? ³⁶ Энти бурушаж большо ил юмн. Тадн ода тогтнти! Адһмта юм бичэ гархти. ³⁷ Эн улсиг тадн дахулж ирсн бийинь эднэс негнь чигн мана сүмэс хулха кесмн уга. Мана бурхиг муурулсмн уга. ³⁸ Кемр Деметр болн түүнэ көдлэчир кенинь чигн гемшэхэр седжэхлэ, манад зархин өдрмүд болн йосна улс чигн бээнэ. Тиигэрэн ирж бурушаж чаджанат. ³⁹ Кемр таднд ямаран чигн керг бээхлэ, тेरүг олн улсин хург шиидх йоста. ⁴⁰ Эндрк йовдлын ашар мадниг буцлтд орлцвт гиж гемшэж болжана. Тиигхлэ, бидн бийэн мел гарсж чадшговидн. Янад гихлэ, маднд учр-шалтан уга, — гив.

Иигж келэд, эн олн улсиг герүрнүй йовулна.

Македонин, Гречин назрмуудт Павелын одлин

20 Буцлт тогтнсна хөөн Павел Иуст иткдг улсиг цуглуж авад, тедниг урмдулад мендлэд, Македонь тал нарад йовна. ²Хаалдан хархсан Иуст иткдг улсиг бас урмдулад йовв. ³Грецд ирэд нүрвн сар болна. Павелыг Сирий тал усар йовхин өмн өргнднэ евреймүд түүнэ тускар нуувчин күүндвр кенэ. Түүнэс көлтэ Павел Македонь дэврэд хэрү ирхэр шийиднэ. ⁴Павелыг дахад Бэрэс ирсн Пурин көвүн Сосипатр йовв. Тесалоникас Аристарх болн Секүнд, Дербэс Гай, Азийяс Тропим болн Түхк,

Тимофеий эдн йовлдана. ⁵Түрүлэд йовад мадниг Троя балхснд күлэжэв. ⁶Эс искэсн үйирин сэн өдрин хөөн бидн Пилип балхснаас кермэр йовад, тав хонад Трояд теднлэ негдвидн. Тенд бидн дола хонвидн.

Ютухин өмдрилт

⁷Бемб өдр бидн хамдан асхна хот уухар цуглрвидн. Павел цээлхүрин көдлмшэн кежэлэ. Терүг манхдуртны йовх учрас иштэхург сөөни өрэл күртл болв. ⁸Мана хурсн деед хорад олн шамшатчав. ⁹Тэрз deer баахн наста Ютух суула. Павелыг уг келжэхлэ, Ютух үрглэд үнрвдгч давхрас назрт унна. Терүг одад көндэхлэ, өнгрж одсмн бээж. ¹⁰Павел буунац, терүн deer өкөхэд теврнэ.

— Бичээ ээтн! — босн йовж: — Энтн өмд, — гиж келнэ.

¹¹Павел хэргү өмтн цуглрсан хорад орад, өдмг хуһлад иднэ. Өрэн өмнүү үгэн төгсөхэд Павел цааран йовв. ¹²Баахн көвүн Ютухиг герүрнү өмд-менд авч ирнэ. Иим йовдл цугтаанийн тайрлэлтэй байрлулна.

Трояс Мелит тал одлын

¹³Бидн кермд суунац Асыс хотн тал йоввидн. Тенд Павел маднла негдхмн билэ. Эн эврэн иим зура келэ. Янад гихлэ, назр хаалнаар йовхар эн седжэлэ. ¹⁴Асысд Павел маднла хархад, мана кермд суув. Тийгэд бидн Митулен тал нарвидн. ¹⁵Тендэс бидн манхдуртны цааран йовад, Хөст күрвидн. Бас нег хонад Самост ирвидн, дэктэд нег хонад Мелийтд ирвидн. ¹⁶Павел Ерусалимд күрхэр адхж йовсндан, Азийд торшгон төлэ, Епес тал йовсмн уга. Тийгэрэн тэр тэвдгч өдр гидг нээрлэ хархулад ирхсаната йовла.

Павел Епесин чонжин ахлаачнрла күрнэжэнэ

¹⁷Павел Мелийтэс өмт илгэхэд, Епест чонжин ахлаачнриг дуудулна. ¹⁸Тедниг цуглрхла иижж келнэ:

— Намаг Азийд ирэд түрүн өдрэс авн таднла бээсиг эврэн меднэт. ¹⁹Би номхнаар, нүднэдэн нульмста бээдлэрн Деед Эзнэ зарцла өдлэр эврэннүү көдлмшэн күцэвүв. Евреймүдин нуувчин ўгцэнэс көлтэ би кесг зовлын даавв. ²⁰Би гермүдт чигн, наза йовв чигн, Сэн Зэнг цээлхж заалав. Заахларн тус болх тоотыг таднаас

мел нуусн угав. ²¹ Евреймүдт болн грекмүдт килинцтэ жирхлэн үлдэхэд, Бурхнд нээлэд, мана Деед Эзн Иуст иткхэ гиж би келлэв. ²² Ода болхла, Ерусалим орхиг нанд Эрүн Сэкүсн заав. Тенд нанла юн болхинь меджэхшв. ²³ Зуг балхсн болһнд намаг зовлын болн түүрм күлэжэхиг Эрүн Сэкүсн саглж заажана. ²⁴ Болв би эврэннэ өмэн хээрлжэхшв. Ода Деед Эзн Иуст нанд даалхсн кергиг чиктнэ күцэхэд, олнд Бурхна хээрлтийн туск Сэн Зэнг күргх санатав. ²⁵ Таднд Бурхна орн-нутгин тускар цээлхсн намаг цугтан ода дэкж үзүүгог би меджэнэв. ²⁶ Тер учр дөрөс кемр таднаас кен чигн күн үкхлэ, тертн мини гем биш гиж би герчлжэнэв. ²⁷ Би таднд эл уга Бурхна бээсн зуран тускар цээллэлэв. ²⁸ Күн болһн бийэн болн Эрүн Сэкүснэ таднд даалхсн улсиг хэлэж йовтн. Бурхна чонжин улст килмжэн өгти. Энүнэ төлэ Тер Эврэннэ Көвүнэ улан цус асхла. ²⁹ Намаг йовхла, тадн тал налзу чонмуд ирх. Тиигхлэ, тедн кениг чигн өрвлэш уга. ³⁰ Тадн дундас чигн сурхульчнриг чик хаалласнь хажилхэд дахулхар седэд, худлахар ном тархах улс бас гарх. ³¹ Тиигэд саглж бээтн! Мини нурвижилдэн өдр-сө уга дохиц нульмста таднд келж йовсиг бичэ маргтн. ³² Би ода тадниг Бурхна болн Терүнэ хээрлтийн туск Угин килмжд үлдэжэнэв. Тер тадниг батрахад, Бурхна нерэдэд заасн улсин төлэ бээсн зөөрэсн өгх. ³³ Би кен чигн күүнэс цаан мөнг, алт чигн, хувц чигн авшгохар седлэв. ³⁴ Намаг эврэн мөнг олад, нанла бээсн ах-дүүнрэн болн бийэн теткж йовсиг тадн меднэт. ³⁵ Кесн, күцэсн тоотарн би таднд үлгүр үзүүлж йовлав. Көдлмш кехлэрн бидн түрү-зүдү, муднь дөнгэн күргх йоставидн. Деед Эзнэ келсн: «Өгсн авснаас буйнта болдмн» гисиг кезэ чигн мархмн биш. ³⁶ Тиигж келн Павел олила хамдан сөгдэд зальврна. ³⁷ Цугтан уульн бээж терүг теврэд үмслднэ. ³⁸ Дэкж Павел үзгүүшгэ гисн зэнг тедниг дегд гейүүрүүлв. Павельг тедн керм күртл үдшэнэ.

Ерусалимур йовлии

21 Теднэс салад, бидн тенгст нарад, тустан Көс гидг балхсн тал йоввидн. Манхдуртны бидн Родос гидг арлд күрэд, тендэс Патар балхснур йовлавидн. ² Тенд бидн Поник тал йовжах керм олж авад, цааран гарвидн. ³ Бидн Кипр давад, арлыг өмн бийэснэ эргэд Сирий тал йоввидн. Тирд бидн зогсад, кермд йовсн ацаан буулх билэвидн. ⁴ Тенд Иустин сурхульчнриг

хээхэд олж авад, теднлэх харгад, бидн дола хонвидн. Эрүн Сэ-күснэ күчэр Павелыг Ерусалимд бичэй йовтха гиж тедн келжэв.⁵ Болв цаг ирхлэ, бидн цаарандны йоввидн. Мадниг сургуульчир кевтэн теднэ гергд боли үрдүднэ балжнаас үшшэв. Эрг deer бидн сөгдэд сууцад мөргвидн. ⁶ Бидн нег-негнлэхэн мендлдэд, кермдэн сууцхавидн. Тедн болхла герүрн хэрцхэв.

⁷ Тирэс бидн Птолемъяд ирвидн. Тенд бидн ах-дүүнрлэхэн харгад өдртэн бээввидн. ⁸ Манхдурк өдр тендэс Кесэрья тал йовад, долан нөхдмүдин негнднь, Сэн Зэнг тархадг Пилипин герт бээввидн. ⁹ Пилипд мордад уга ээлдэч дөрвн күүкн бээж. ¹⁰ Мадниг тенд нег цөөк хонхла, Йудьяс ээлдэч Хагап ирнэ. ¹¹ Тер мадн тал өөрдэд, Павелын бус авад, эврэнн көл-хаан боохад:

— Эрүн Сэкүсн иигж келжэнэ: «Ерусалимин евреймүд эн бүсн эзиг бас иигж боохад буру номта улст өгчкх», — гиж келнэ.

¹² Тийгж келсиг соңхларн, бидн боли тенд бээсн улс Павелыг Ерусалим тал бичэ одтха гиж ээрвидн. ¹³ Болв Павел иигж хэргү өгнэ:

— Тадн ягад ууляд, мини зүрк шарклулжанат? Ерусалимд би Деед Эзн Иисусин нернэ төлэ бийэн күлүлх биш үкхдэн бельмб, — гинэ.

¹⁴ Павел эврэнн шийдврэн нег мөслэд авчксинь медэд, бидн дэкж терүг ээрдгэн уурад:

— Цугнъ Деед Эzn күслэр күцтхэ, — гиж келжэввидн.

¹⁵⁻¹⁶ Түүнэ хөөн хаалнх бийэн белдэд бидн Ерусалим тал йоввидн. Маднла хамдан Кесэрьяс зэрм сургуульчир йовцхав. Тер мадниг Мнаасна герт дахулж авч ирв. Кипр арлас ирсн Мнаасн кезэнэ Христосин сургуульч болсон бээж.

Павелд өгсн чонжин ахлаачирин сэлвг

¹⁷ Ерусалимд ахнр-дүүнр мадниг сээнэр тосв. ¹⁸ Манхдуртны бидн Павелта Яков тал одвидн. Тенд цуг чонжин ахлаачир бээж.

¹⁹ Павел теднлэ мендлэд, Бурхн терүнэ церглтэр дамжад буру номта улст ю кесинь тодрхажар келж өгв. ²⁰ Тедн Павелыг соңсад, Бурхиг туурулна.

— Ах Павел, ода минхэд шаху евреймүд Христост иткжэнэ. Цугтан эдн үнн седклэсн зака харсжана. ²¹ Чи буру номта улс дунд бээх евреймүдт, Мошен зака бичэ төртэн автха гиж теднд

келж өгвч. Дәкәд чи үрдән бичә керчүлтхә, мана зан-авъясиг бичә бәртхә гиҗ селвг өгәд йовжич.²² Бидн яхмб тиигәд? Тедн чамаг ирсиг эрк биш соңсx.²³ Ода мана селвг ав. Мадн дунд ан-дһар өгсн дөрвн күн бәәнә.²⁴ Тедниг авад, бийән цеврлінә керг күцә. Теднә ормд мәңгинь өгәд, толһаннъ үсән авхулад таах-рулхла, сән болх. Тиигхлә, чини тускар һарсн зәңг худл болад, чамаг закаһар бәәхиг цугтан үзх.²⁵ Буру номта улсин итклини тускар бидн теднд эврәннъ шиидврән бичләвидн. Тедн шүтәдт нерәдсн хотас, цуснас амсшго, боогдад үксн малын мах идш-го, учрх хууляс саглх йоста, — гиҗ чонжин ахлачнр Павелд келцхәв.

²⁶ Манһуртнъ Павел эн улсиг дахулад, теднлә хамдан килн-цәс цеврлінә. Дарунь Павел һол сүмд орад, кезә цеврлт чилх, кезә күн болһна төлә тәвци тәвгдхинь гиҗ цәәлһәж өгнә.

Павелыг бәрлін

²⁷ Килнцәс цеврлснә доладгч өдртнъ Азийин нег цөөкн еврей-мүд Павелыг сүмд үзнә. Тедн әмтиг түкрәд, Павелыг бәрж авв.

²⁸ — Израилин улс, дөң болтн! Эн күн мана улсин өмнәс, ма-на Закана өмнәс эн сүмин өмнәс ном эргндән тархаж йовна. Ода болхла мана һол сүмд грекмүд дахулж ирәд, терүг бузрдв, — гиҗ тедн хәәкүрцхәв.

²⁹ Өмнинь тедн Павелыг Епес балысна ирсн Тропимла хамдан балыснәй үзәд, терүг һол сүмд дахулж одв гиҗ санжаж.

³⁰ Балысн кевтән үүмәд бәәв. Әмтн гүүлдәж ирв. Павелыг бәрәд һол сүмәс чирж һарһад, үүдинь хаачкна.³¹ Тедн Павелыг алхар седжәлә. Болв Ерусалим кевтән үүмҗәх зәңг Римин цергин ах-лачд қүрнә.³² Тер ахлач цергин ахмдмуд нег цөөкн церг дахулж авад олн әмтн цуглрсн назр тал одна. Аашсн ахлач болн цер-гүдиг үзчкәд, Павелыг тедн цокдган уурв.³³ Цергин ахлач Павел тал өөрдәд, терүг бәрәд, хойр цевәр цевлх заквр өгнә. Ахлач әмтнәс эн ю-куүхинь, ю кесинь сурна.³⁴ Оли цуглрсн назрт негнъ нег үг келәд хәәкрнә, наадк улснъ талданар келәд хәәкү-рцхәнә. Тиим бәәдләд юн учрснь медж чадад Павелыг цергин бә-әшнәд орултха гисн заквр ахлач өгнә.³⁵ Тедн шатар йовхларн, Павелыг һар deerән өргв. Теду дүнгә олн улс шуугад, йовх ха-алһ өглго бәәв.

³⁶ — Алхмн энүг! — гиҗ тедн даҳад хәәкүрлдв.

Павелын олид келсн үг

³⁷ Цергүд Павелыг бээшн тал авч йовхар седв, болв тернь ахлачас иижж сурна:

— Танас нег юм сурж болхий? — гинэ.

— Чи, грек келэр келж чадвчи? — гиж тер сурна, — ³⁸ Тиигхлэ, чи одахн Египетэс ирэд, буцлт кеһэд, эжго назрур дөрвн минһин алаачнриг дахулсан күн биш болжанчи?

³⁹ — Би Киликъян Тарс балһсна еврейв. Нертэ балһсна иргмб. Олн улслा үүнхээ зөв нанд өгти.

⁴⁰ Ахлачас зөв авад, Павел шат deer зогсад олн өмтиг тагчгартха гисн докъя наарн өгнэ. Өмтн төвкнэд тагчгрхла, Павел еврей келэр келнэ.

22 — Эцкнр, ахнр-дүүнр! Бийэн харсх үг нанд өгти.
² Терүг еврейин келэр келжэхиг соңсчкад, тедн оньган өгцихэв.

³ — Би еврейв. Киликъян Тарс балһснд нарлав. Болв Ерусалим балһснд өсэд бослав. Мана эцкнрин закана туск гүн сурхуль Гамалилас авлав. Тадниг эндр бийэн Бурхнд нерэдснлэ өдлэр би урдны тиигж йовлав. ⁴ Иисусин номиг дахад йовсн улсиг би үктлн көөхнэд зовадг билэв. Залус болн гергчүд бэрж авад бэрэнд бэрүлүв. ⁵ Энүнэ герчир ода — ах гелн болн Деед хург кевтэн. Дамаскд бээх ахнрт нерэдсн бичг би теднээс авлав. Тиигэд би тиигэрэн одад, тер улсиг бэрэд күлэд, Ерусалим тал засглхар, авч ирхэр йовлав.

Павел эврэннүү итклэн келсн

⁶ Үал үдлэ мини хаалһдм Дамаскд күрч йовхлам, генткин тенгрэс күчтэ герл асад, намаг герлткв. ⁷ Би назрт унн келжэх ду соңсв: «Шаул, Шаул! Янад чи Намаг көөхнэд йовнач?» ⁸ «О, Деед Эзн, кенвчи?» — гиж би сурлав. «Би Назаретин Иисусв. Чи Намаг көөж йовнач», — гиж тер хэру өглэ. ⁹ Нанла хамдан йовсн улс бас герл үзлэ. Болв Нанд келжэсн дууг тедн соңсн уга. ¹⁰ «О, Деед Эзн, яахмб ода?» — гиж би сурв. «Босад Дамаск ор. Тенд чамд ю кехинь йилнэд келх», — гиж Деед Эзн келнэ. Күчтэ герл мини нүдиг цээлнчкв. ¹¹ Мини нөкдмүд намаг нарасм авад, Дамаскур көтлэд ирв. ¹² Тенд нан тал Хананий гидг нертэ

кун ирнэ. Закаг цеврээр бэрдгтнь тэнд бээсн евреймуд цугтан терүг күндлдг бээж. ¹³ Нан тал өөрдэд Мини хажуд тер зогсад иигж келлэ: «Шаул, ахм, нүднүчн харан ортха!» Тер кемлэнь би үзлг болад, нанд үг келсн күг үзв. ¹⁴ Мана өвкнрин Бурхн чамаг шүүж авч. Чи Терүнэ санан-седклиг меддгэр, үннч Күг үздгэр, Түүнэ эврэн келсн үгинь соңдгар шүүж авв. ¹⁵ Эврэн үзсн, соңсан тоотарн олн улст герч болхич. ¹⁶ Бичэ уд! Босад уснд кирслгдэд, килнцэн бийэсн гарнад, Деед Эзн Иисусин нер дууд», — гив. ¹⁷ Дэкэд би Ерусалимур хэрж ирв. Энд нол сүмд мөргүл кежэхлэ, нанд үзгдл үзгдв. ¹⁸ Би Деед Эзиг үзв. Тер нанд иигж кель: «Ерусалимас шулунар йов. Энд Мини тускар келсн чини герчллиг эдн учртан авшго», — гив. ¹⁹ Тиигхлэ би: «Эн улстн намаг хурлмуд эргэд, Танд итксн улсиг гүвдэд бэрж йовсиг меднэ. ²⁰ Чини герч Степана цусн асхржасн цагт би тэнд зогсжалав. Би тиим йовдл тавлад, алачинрин хувц манжалав», — гив. ²¹ Тиигэд Деед Эзн нанд: «Йов! Би чамаг холд буру номта улс тал илгэхв», — гив.

Павел цергин ахлач хойр

²² Иигж келжэгл олн улс Павелыг оньнж соңжала. Зуг сүүлин үгин хөөн тедн шуугад хээкрүхэв.

— Уга кетн энүг назр deerэс! Эмд бээх юсон уга! — гив.

²³ Тедн хээкрлдэд, эврэннх хувцсан тээлж хайлдад, шора цацлдв. ²⁴ Павелыг цергин бээшид оруултха гисн заквр цергин ахлач өгнэ. Дэкэд терүг малядад, олн улс юн учрар энүнд дурго болжахинь сурвр кехиг бас закна. ²⁵ Павелыг цокхар седэд күлхлэ, тер хажудан зогсжасн цергин ахмд келнэ:

— Зарх кеһэд уга бээж Римин иргниг гүвдж болдви?

²⁶ Цергин ахмд келсинь соңсад, ахлачд одад зэнглнэ.

— Тадн юн гидг юм гаряжахмт? Энтн Римин иргн бээж, — гиж тэр келнэ.

²⁷ Ахлач Павел тал ирэд сурна:

— Чи юсндан Римин иргн болжахмбчи?

— Э, э, — гиж тернь хэрү өгнэ.

²⁸ Тиигхлэ, ахлач:

— Римин иргн болхин төлэ би йир ик мөнг өглөв, — гиж келнэ.

— Би болхла тиимэр төржв, — гиж Павел хэрү өгнэ.

²⁹ Терүнэс сурлһ авх улс, тер дарунь йовж одна. Римин иргниг цевд бэрсндэн ахлач бас өэмсв. ³⁰ Манһдуртнь ахлач Павелыг цевэс сулдхад, юн учр deerэс евреймүд энүг гемшэжэхинь медхэр седнэ. Энүнэ төлэ тер ах гелнгүдиг болн Деед хург цуглулна. Дарунь Павелыг орулад, теднэ өмн зогсана.

Деед хургт Павелын тооца өглийн

23 – Ахнр-дүүнр! Эндр өдр күртл мини ухан-седкл Бурхна өмн цевр, – гиж Павел цуглрсн улсиг хэлэн бээж келнэ.

² Ах гелн Хананий Павелыг амарнь цоктха гиж Павелын хажуд зогсжасн күүнд закна.

³ – Бурхн чамаг бийич цокх. Һазаһасн чи цаһалһсн эрслэ өдлч. Закаһар болхла, чи нанд зарһ кех йостач. Болв намаг цоктха гиж зөв өгэд, терүгэн эврэн эвджэнэч, – гиһэд Павел келнэ.

⁴ – Бурхна ах гелнгиг му келжэнэч, – гиж Павелын хажуд зогсжасн улс келнэ.

⁵ – Ахнр-дүүнр! Би терүгитн ах гелн гиж медсн угав. «Эврэннь улсин һардачиг бичэ му кел», – гиж Бурхна Бичгт бичэтэ бээхнэ, – болж Павел хэрү өгнэ.

⁶ Зэрм улс цадукмуд бээсинь, зэрмнь паршмуд бээсинь Павел меддг бээж. Тиигэд Деед хургт тер чанһар иигж келнэ:

– Ахнр-дүүнр, би парш багин күмб. Мини өвкнр бас тиим улс. Үкен улс өмдрэд ирдгт иткснэс иштэ ода мини зарһим кежэнэ.

⁷ Терүг иигж келлһнлэ паршмуд болн цадукмуд дунд ик зүтклдэн болад, Хургин улс хойр энгрнэ. ⁸ Үкен улсин өмдрлтд Сэкүсн чигн, Бурхна элч чигн бээнэ гиһэд паршмуд келцхэв. Цадукмуд болхла энүнд иткжэхш. ⁹ Эднэ шууган өсэд ирв. Зэрм ном цээлһэчнр (парш багин гешүд) бослдад, эврэннь ухан-седклэн келлдв:

– Бидн эн күүнэс нег чигн му юм үзжэхшивидн. Эн күүнлэ сэкүсн эс гихлэ, Бурхна элч күүнджэхлэ яһнат?

¹⁰ Улсин зүтклдэн дэгд икдэд ирхлэ, ахлач Павелыг шуучад авч одхас өэхэд, бээшинд орултха гиж эврэннь цергүдт закв.

¹¹ Сөөднэй Павел тал Деед Ээн ирэд иигж келнэ:

– Юунас чигн бичэ э! Ерусалимд Мини тускар герчлснлэ өдлэр Римд бас чи үгэн келхич.

Павелыг алх күүндөр

¹² Манһдуртны зэрм евреймүд цуглрад Павелыг эс алтл, хот идлго, унд уулго бээх болж андhaar тэвнэ. ¹³ Энүнд дөч даву күн орлцв. ¹⁴ Тедн гелнгүйт болн медэтнрт қүрэд иигж келцхэнэ:

— Бидн Павелыг эс алтл нег чигн умш келндэн тэвшговидн. ¹⁵ Тадн Деед хургла хамдан цергин ахлачиг сурад, терүнэ керг тодрхаар медхин төлэ Павелыг бий талан дуудхит. Бидн болхла бийэн белдж авад, терүг таднд күртл алхвидн.

¹⁶ Эн нуувчин күүндврин тускар Павелын зе қөвүн медж. Тер бээшинд орад, Павелд медсэн келж өгнэ. ¹⁷ Павел цергин ахмдыг дуудж авад келнэ:

— Эн қөвүг ахлачд күргтн. Эн терүнд нег зэнг соңсхар бээхнэ, — гив.

¹⁸ Қөвүг ахлачд күргнэ.

— Бэрэнд бээх Павел намаг дуудад, эн қөвүг таднд күргтхэгийж сурв. Эн нег зэнг танд келхэр бээхнэ, — гив.

¹⁹ Ахлач қөвүг нараснь көтлэд, хооран нарад сурна:

— Чи ю келхэр седлөч нанд?

²⁰ — Евреймүдин толнаачир манһдур Павелыг Деед хург тал авч иртхэ гиж сурхар седжэнэ. Тиигхлэрн терүнэ тускар тодрхаар медхэр седсн болх. ²¹ Зуг Та тедниг бичэ иткти. Терүг бэрж алхар дөч har күн булгад күлэжэнэ. Павелыг эс алтл тедн хот эдлшго, унд уушго болж андhaar тэвж. Тедн белн бээхнэ, зуг тана шиидвриг күлэжэнэ.

²² — Ода нанд келсэн дэкж бичэ күүнд соңсх, — гиж закад, ахлач қөвүг йовулна.

Павелыг Кесэрья тал йовулна

²³ — Харнүурад йисн час давхла, Кесэрья тал йовх хойр зун цергч, далн мөртэ цергч, хойр зун саадгта цергч бел кетн.

²⁴ Павелд унх мөрд белдтн. Энүг эрүл-менд закрач Феликст эрк биш күргтн, — гиж ахлач эврэннх хойр цергин ахмдт дуудж авад закна.

²⁵ Эн иим бичг бичнэ: «²⁶ Клауд Лусья эркин күндтэ закрач Феликст. Менд бэнт? ²⁷ Эн күүг евреймүд бэрж авад алхар седжэж. Би эврэннх цергүйтэхэн цаглань ирэд энүг харсж авв. Эн күн Римин иргн бээж. ²⁸ Юунд энүг бурушажахинь медхэр седэд,

би Деед хургт дахулж ирв. ²⁹ Евреймүд эн күүг эврэннь заканас иштэ бурушажана. Болв бэрэнд бэрх эс гихлэ алх дүнгэ гем энүнд мел уга. ³⁰ Энүг алхар седэд нуувч йовдл бeldжэхинь медэд, би тер дарунь Тан тал йовулжанав. Эн күүг бурушахар седжэх улст эврэннь ухан-седклэн танд күргтхэ гиж заклав».

³¹ Ахлачин заквр күцэхэр цергүд Павелыг дахулад, сөөхөр Антипатр хотн тал ирнэ. ³² Манхдуртны мөрн цергүйтэ хамднь Павелыг цааранднь йовулна. Йовнаар йовсн цергүд болхла бээшиң талан хэрж ирцхэнэ. ³³ Кесэръяд ирн мөрн цергин улс закрачд бичг өгэд, Павелыг үлдэнэ. ³⁴ Закрач бичигг умшад, Павелас альк назра күнвт гиж сурна. Павелыг Киликья гидг назраинь медэд иигж келнэ:

³⁵ — Чамаг бурушажах улс ирхлэ, би кергиг хэлэхв, — гиһэд Павелыг Херодын бэрсн бээшиңд бэртхэ гиж закна.

Евреймүд Павелыг бурушажана

24 Тавн хонг давсна хөөн ах гели Хананий медэтнрэ Тертул юс медгү күүнлэ Кесэръяд ирэд, Павелыг юунд бурушахар седжэхэн закрачд медүлнэ. ² Павелыг авч ирхлэ, Тертул терүнэ бурунинь илдкв:

— Эркн күндтэ закрач Феликс! Тана цецн гардвар мана орн-нутг төвкнүн бээхэд, олн өмтнэ жирхл ясрин төлэ Та олн сэн йовдлмуд гархжанат. ³ Бидн танд ханлтан өргж темдглжэ-нэвидн. Тийгэд эрүн седклэсн Таниг күнджэхэнэвидн. ⁴ Таниг уданд цуцрашгон төлэ ода мана ахрап келхиг сонсхитн би эр-жэнэв. ⁵ Эн күн тогтун бээдл эвдэд, цуг делкэд евреймүдин буцлт харсад йовсийн меднэвидн. Деернь болхла, Назара гиж нерэддг багиг гарджаана. ⁶ Нам мана гол сүмиг бузрдахар седв. Тийгэд бидн энүг бэрж авлавидн. ⁸ Энүнэс сурлн авад, буруйовдл гархсийн бидн чикэр темдглсиг Та эврэн үзхит. ⁹ Келсн тоот мел үнн гиж бурушажах евреймүд дөннэ.

Феликсин өмн Павелын келсн харсгү уг

¹⁰ Феликс закрач Павелд уг келх зөв өгнэ. Павел эврэннь харсгч үгэн иигж келнэ:

— Олн жилд эн орн-нутг Тан зарч болж йовхитн би меднэв. Тийгэд Тана нүүрт бийэн харсад нег цөөкн уг келхдэн би байр-лжанав. ¹¹ Арви хойр хонг өмн би Бурхнд мөргхэр Ерусалимд

одлав. ¹² Намаг бурушахар седжэх улс һол сүмд күүнлэ зүткжэхим, эс гихлэ хурлмудт, балхснд буцлт кежэсим бэрж авсн уга билэ. Терүг Та эврэн медж чаджанат. ¹³ Ода намаг гемшэхэр келжэх тоотан эднтийн бэрмтгэ зааж лавлж чадшго. ¹⁴ Би болхла өвкирин Бурхнд шүтэд, евреймүдин чик биш гиж тоолжах хаалхар дахж յовнав. Заканд болн өэлдэчнирин дэгтрмүдт бичгдсн тоотынь би иткжэнэв. ¹⁵ Бурхн Зака күцэдгинь чигн, Зака эвддгийн чигн өмдруулх гиж, эн улслын өдл би бас нээлжэнэв. ¹⁶ Тер учраг Бурхна нернд олин улсин өмн би эврэннүү ухан-седклэн, бийэн цеврэр бэрх санатав. ¹⁷ Би Ерусалимас յовад цөөкн жил давсан хөөн хэрү ирв. Тийгхлэрн түрү-яду улст мана өмтнэс цуглулсан мөнггэр дөн күргэд, Бурхнд бэрц бэрхэр би ирлэв. ¹⁸ Һол сүмд мөргүл кеһэд, бийэн цеврлжэхлэ, намаг бурушахар седсн улс тенд бэрж авв. Йос-журм эвддг улс нанга уга билэ. ¹⁹ Болв тенд Азийин евреймүд бээлэ. Кемр тедн намаг гемшэхэр седжэсн болхла, ода тедн нааран ирэд гемшэх юоста. ²⁰ Эс гихлэ, Деед хургт ямаран гем нанд бээсиг энд бээх улс Танд келж өгтхэ. ²¹ Мини буру хээкрэд келсн үгдм бээввзэ. Намаг үксн улс өмдруулдгиг иткжн төлэд зарх кежэнэ гиж келснд болхий?

²² Феликс эн Хаалжин тускар сээнэр мэддгтэн заржсан зогсав.

— Цергин ахлач Лусья ирхлэ, би чини төрөр шиидвр һархнав, — гиж Феликс келнэ.

²³ Павелыг бэрэнд бэржэтн гиж цергчд заквр тер өгнэ. Зуг Павелыг невчк сүлдхвртахар бэрэд, үр-иньгүднүү терүнд килмжэн өгч туслдгар бэртн, — гиж келнэ.

Павел Феликс Друзил хойрин өмн

²⁴ Цөөкн өдр давхла Феликс Друзил гидг еврей гергтэхэн ирнэ. Тер Павелыг авхулна. Феликс терүг икнкн Иисус Христосто иткжэхинь медхэр седнэ. ²⁵ Павел терүнд чик седклтэ бээдлийн, бийэн бэрлжнэ болн болх заржин тускар келнэ. Иим күүндвр Феликсиг өэлжнэ.

— Эндр болжана! Нанд сул цаг учрхла, Би чамаг дэкэд бас дууднав, — гиж тер келнэ.

²⁶ Феликс Павелыг авлж өгх гиж санад, дару-дарунь терүнд ардас илгэхэд күүнджэв. ²⁷ Хойр жил давна. Феликсин ормд Порк Пест орна. Болв евреймүдт сэн нүднд үзгдхэр Феликс Павелыг бэрэнд үлдэнэ.

Павел хаана зарһ некнэ

25 Пест ям дааһад һурвдгч хонгтан Кесәрьяс Ерусалим орна.² Ерусалимд ах гелңгүд, евреймүдин толһачир Павелыг бурушажахан терүнд келцхэв.³ Пестиг тедн яһад болв чигн теднэ сурвр күцәһәд, Павелыг Ерусалим тал һарһтха гицхэв. Эврән бийснъ болхла, хаалһдан терүг алхар седнә.

— Павел Кесәрьяд бәәнә, би уллго бас тенд күрхв.⁵ Кемр тер күн му йовдл һарһсмн болхла, тана ахлачир нанла хамдан тии-гәрән одад, юуһар бурушажахинь келж өгтхэ, — гиж Пест хәру өгнә.

⁶ Тенд нәэмн-арвн хонгтан хамдан бәәһәд, Пест Кесәрья тал хәру ирнә. Маңһуртны Пест зарһ эклнә, Павелыг орулж авч иртхэ гисн заквр өгнә.⁷ Павелыг авч ирнә. Ерусалимас ирсн евреймүд Павелыг дааврта төрмүдәр гемшәв. Болв терүгән лавлж чадсмн уга.⁸ Дарунь Павелд бийән харсх үг өгцхэв.

— Би еврейин закаг чигн, Һол сүмиг чигн, Римин хаана өмнәс чигн эвдх йовдлмуд һарһсн угав, — гиж Павел келнә.

⁹ Пест евреймүдт таасгдхар седәд Павелас иижү сурна:

— Чамаг Ерусалимд одад бурушасн төрмүдәр зарһ кехд зөв өгчәнч? Зарһ би кехв.

¹⁰ — Би Римин хаана зарһд оржанав. Тиигәд мини керг энд хаһлгдх йоста. Намаг евреймүдт му юм эс үзүлсиг тадн эврән сәәнәр меднәлмт.¹¹ Кемр би закаг эвдәд алх дүнгэ йовдл һарһсмн болхла, би үкхдән белмб. Болв кемр евреймүдин гемшәлһи буру болхла, нег чигн күн намаг теднә өгч чадшго. Би Римин хаана зарһ болтха гиж некжәнәв.

¹² Эврәнны нөкдмүдтәһән селвлщәд Пест келнә:

— Чи Римин хаана зарһ некжәхлә, терүн тал йовулгдхич.

Агрипп хан Павелла харһна

¹³ Цөөкн хонг давсна хөөн Кесәрьяд Пест тал Агрипп хан Берниктәһән мендлхәр ирнә.¹⁴ Энд тедн кесг өдр бәәнә. Пест хаанд Павелын кергин тускар келнә.

— Энд, Феликсин үлдәсн күн бәрәнд бәәнә.¹⁵ Намаг Ерусалимд одхла, еврейин ах гелңгүд болн теднә медәтнр юуһар бурушажахинь келж өгцхэв. Тедн эн күүнә зарһ кетхэ гиж неклә.

¹⁶ Тиигхд би теднә зөв бурунинь йилһлго бәәж застглх, дәкәд

бийэн харсх зөв өглго шиидвр авна гисн, Римин авъясла ирлцжэхш гиһәд цээлһж өглөв.¹⁷ Тедн нааран ирв. Би тер дарунь маңһуртны зарһ экллөв. Тиигэд тер күүг нааран авч иртхэ ги-лөв.¹⁸ Павелыг гемшэхэр седжэсн улс, мини сансар, нег чигн буру hарhсн йовдл зааж чадсми уга.¹⁹ Тедн шажна туск төрөр, бас үкси Иисусин тускар зүтклдв. Павел Терүг өмд бээнэ гив.²⁰ Эн кергэр би ямаран шиидвр авхан медж чадад бээвв.²¹ Павелыг Ерусалимд одад зарнан келүлхмн болвза гиһәд сурв. Павел бийэн бэрэнд бэрэд, Римин хаана зарһ некв. Тиигэд би: «Энүг Римин хан тал йовултл түүрмд бэртн гижэнэв».

²²— Би эврэн эн күүг соңхар седлэв, — гиж Агрипп Пестд келнэ.

— Манһур соңхич, — гиж Пест хэрү өгнэ.

²³ Манһуртны Агрипп хан болн Берникэ хатнтаан зарни герт сүртэ өргмжтэ кевэр орж ирв. Терүнлэ хамдан балсна ахлачнр болн дээчинрин хамгин нертэнь ирцхэв. Пестин закврар Павелыг орулж авч ирнэ.

²⁴— Агрипп хан! Энд суусн гиичнр! Тадна өмн зогсжах күүг Ерусалимин евреймүд болн энд Кесэрьяд бээхнь чигн назр deer бичэ бээтхэ гиж некв.²⁵ Би болхла энүг бурушаад алх дүнгэ гем энүнэ бээдлд үзжэхшв. Эн күн эврэн Римин хаана зарһ кетхэ гиһәд сурсар Рим тал йовулх шиидвр авв.²⁶ Болв Римин хаана нернд бичэд илгэх төр ода чигн йилһрэд уга. Тиигэд би Павелыг иигэрэн авч ирэд, тадниг цугтан, шишилн Агрипп хан үзэд тодрханар медтхэ гиж санлав. Сурврин ашар негн талан нарад, ю бичхэн йилһвидн.²⁷ Ода deerэн бурушаинь медэл уга бээж энүг йовулхд дэгд эргү болж нанд медгджэнэ.

Павелын харсгч уг

26 — Чамд уг өгтджэнэ. Бийэн харсад кел, — гиж Агрипп хан зэнглв.

Павел наан өргэд эклэд келнэ:

²— Агрипп хан! Эндр тана өмн зогсад, евреймүдин гемшлтэс бийэн харсх уг өгснитн би бийэн хувтэд тоолжанав.³ Евреймүдин авц-бэрциг болн теднэ зүткэтэ төрмүдиг та йир сээнэр меднэт. Тер учраг Таниг тесвртэхэр намаг соңхиг эржэнэв.⁴ Мини орн-нутгт болн Ерусалимд бээсн цагин мини жирхлийн бэрц-бээдлиг евреймүд меднэ.⁵ Тедн намаг бичкнэс авн меднэ.

Шажна дааврта диг-дараг күцэж, намаг парш багин гешүн бээсиг тедн герчлхэр седхлэ, герчлж чадхмн.⁶ Эндр би зархин өмн зогсхларн, мана өвкнрт Бурхна өгсн үгэн күцхиг иткжэнэв.⁷ Эн өгсн үг бүтхин төлэ мана олн улсин арви хойр ясн Бурхнд өдр-сө уга шүтж мөргжэнэ. Агрипп хан! Эн иткмжэс көлтэ евреймүд намаг гемшэжэнэ.⁸ Үксн күүг йосндан Бурхн эмдрүлж чадхиг янад евреймүд күцэж большго гиж тоолжахмб?⁹ Би бас Назаретин Иисусин нерн өмнэс ю болв чигн күцэх кергтэ гиж сандг билэв.¹⁰ Ерусалимд би гелнгүдэс зөв авад Бурхна улсиг бэрэнд орулад алхар шийдхлэнь бас дөннлэв.¹¹ Хурлмуд эргэд йовж, Иисус Христост бичэ иткти гиһэд, би тедниг закад засгллав. Ууртан дегд бүтхлэрн, талдан балһсд кеддг болв.

Павел эврэннүү итклэн келжэнэ

¹² Нег декж би ах гелнгүдин зөвэр болн йосар Дамаск тал йовв.
¹³ Тана зергэс, хаалһдан йовж йовад, нал үдлэ би нарнас хурц герл бийиннъ хажудан йовсн өмтнэ эргнд үзв.¹⁴ Терүнэс нүдн цэ-әхэд, бидн назрт унн киисвидн. «Шаул, Шаул, чи юнгад Намаг көөлдэд йовнач? Му бух бийэн зовадмн», — гиж нанд еврей келэр келсн сонсгдв.¹⁵ «Эзн минь, Та кембтэ?» — гиж сурв. «Би чини көөлдж йовх Иисусв», — гиж Деед Эзн хэрү өгнэ. «¹⁶ Ода бос! Чамаг Би Эврэннү зарц болн герч кехэр ирв. Чи Намаг үзлэв гиж келх йостач. Дэкэд чи Мини үзүлхиг бас келх йостач.¹⁷ Би чамаг евреймүд болн буру номта улс тал йовулхан харсхв.¹⁸ Теднд медрл өгэд, харнху ормас герлтэ назрт чи haph, эрлгин үлмэхэс көтлэд Бурхна үлмэд орул. Нанд итксэр теднэ килнцн тэвгдэд, Бурхнд нерэдэд заасн улс дунд бас йовтха».

Павел эврэннүү көдлмшин тускар келжэнэ

¹⁹ — Агрипп хан, тенгрин үзглиг сонслго бээж большго болв.
²⁰ Би тер үгиг түрүлэд Дамаскд, хөөннү Ерусалимд, Йудьяд болн буру номта улс дунд йовж цээлһив. Тиигхлэрн би тедниг килнцтэ жирхлэн үлдэхэд, Бурхнд итктихэ гилэв. Эврэннү итклэн тедн кергэрн батлтха гиж заавв.²¹ Түүнэс көлтэ намаг евреймүд Ерусалимин һол сүмд бэрэд алхар седлэ.²² Болв Бурхн эндр өдр күртл нанд дөнгэн күргв. Ик баһ уга намаг сонсжанат. Ээлдэчир болн Мошен ээлдж келснэс үлүхэр би келжэхшв.²³ Бурхна илгэсн Авраач зовлын-зөвүр эдлэд, үклэс түрүлэд өмдрихмн

билэ. Эн болхла евреймүдт болн буру номта улст аврлын туск зэнг күртэжэнэ.

²⁴— Павел, чи һалзуржадг болвзач? — гиж Пест хээкрнэ, — Чини ик ном чамаг адрулн гижэнэ, — гив.

²⁵— Эркн күндтэ Пест, би һалзу күн бишв. Би зөвтэхэр үн келжэнэв. ²⁶ Мини келх тоот цугтан хаанд темдгтэ, тиигэд би сулдан келж чадхв. Учрсн йовдлын тускар түүнэ эс меддгнь уга. Мел кевтэн нуувчар биш түүнэ нүднд давла. ²⁷ Агрипп хан, Та ээлдэчнр иткжэнт? Таниг иткжэхиг би меджэнэв.

²⁸— Чи иим ахр цагин зуур намаг Иисус Христост иткдг кү кехэр бэээнчи? — гиж Агрипп сурна.

²⁹— Болзг ахр болну, удан болну, эндр Та болн намаг соңжах улс нанла әдл болтха гиж би Бурхнд зальвржанав. Би зуг таниг бичэ цевлтхэ гижэнэв.

³⁰ Агрипп хааг дахад закрач болн Берникэ эдн, зарһд суусн улс цугтан босцхав. ³¹ Тедн тендэс һарн йовж хоорндан күүнднэ.

— Эн күн алгдх, эс гихлэ бэрэнд бэргдх дүнгэ му йовдл һархсан уга.

³²— Кемр Римин хаана зарһ эс сурсмн болхла, энүг сулдхж чигн болхмн билэ, — гиж Агрипп Пестд кель.

Павел Рим тал йовжана

27 Мадниг Италь тал кермэр йовулхиг шиидхлэ, Павелыг болн талдан бэрэнд бээсн улсиг Римин хан Августин 600 шаху цергин ахлач Юлин һарт орулна. ² Адрамутнас Азийд бээсн порт дэврэд орх кермд бидн йовлавидн. Маднла хамдан Македонь һазра Тесалоники балхсна Аристарх йовла. ³ Маң-дуртнь бидн Сидон гидг портд կурвидн. Юли Павелыг һундаж йовсн уга. Тиигэд дөн үргэвзэ гиһэд, терүнд үүрмүдлэхэн хархднь зөв өғв. ⁴ Бидн дэкн тенгст һарвидн. Зөрц салькнас зулад, мана керм Киприг үрү таласнь давв. ⁵ Киликья болн Пампулья хажуһар тенгс керчэд Луки һазрин Мур балхснд ирүвидн. ⁶ Терүнд цергч ахлач Юли Италь тал йовжах Александрий балхснас ирсн керм олад, мадниг терүнд суулһв. ⁷ Эрэ-эрэ уралан керм тенгсэр йовад, түрү-зүдү үзсмн бийн Книд балхснд կурвидн. Цааранднь салькн маднда харш болад йовв. Тер учрар мана керм Критиг үрү бийэснь эргэд Салмонд үүрв. ⁸ Цааранднь эрг дахад зөвэр түрүһэр усчад, Ласъя балхсна өөр шидр бээх

«Керм зогсдг сэн көвэ» гидг нег һазрт ирвидн.⁹ Бидн кесг цаг давулвидн. Деед Эзнэ хээрлдг өдр давв. Цааран усчхд ээмшгтэ болад бээв. Тиигэд Павел сагна:

¹⁰ — Залус! Мана тенгсэр йовсн йовдл йир күчр күнд бээдлтэ болх. Тиигэд иим йовдл кермд чигн, терүнэ ацанд чигн һарута болх, терүнд йовх улс өмнэсн ханцад чигн бээх.

¹¹ Цергин ахлач Павелыг соңсхин ормд кермин эзнэ болн за-лачин сельг дөннэ. ¹² Теднэ курсын портд үвлэж болшго болв. Йовсн улсин ик зунь цааран йовхар шиидв. Тедн Поникт кү-рэд, үвлэх сана зүүв. Поник портд барун өмн үзгин болн барун ар үзгин салькн көдлнэ.

Тенгсин аюл

¹³ Өмн үзгэс номхи салькн эклэд үлэнэ. Өдрин иим бээдл таасад, жахр өргэд, матросмуд Критин эрг дахад кермэн зална. ¹⁴ Бичкэхэн цаг давхла, арл талас аюлын шүрүн салькн көдлв. Тиим салькиг дорд ар үзгин салькн гиж келнэ. ¹⁵ Мана кермиг тер салькн дор ормдны таг кеһэд зогсав. Сальк зөрж усчж болшго болад бээв. Терүнд чидлмвидн կүрч чадлго салькн көөсн талнь йоввидн. ¹⁶ Бидн Кауд гидг бичкин арлын үрү бийдны тусвидн. Тенд эрэ гиж дөннлнэ хооиши һарһж батл-видн. ¹⁷ Терүг керм deer тэвэд, матросмуд ик архмжар ораад таг кеһэд боов. Сургин тасрха һазрин элсн суушгон төлэ тедн жилкэн буулгад салькнда көөгдсн талан цаарандан усчв. ¹⁸ Тенгсин усна дольган дэгд күчтэ болад, манхдуртн кермэн эклэд невчк гиигрүлвидн. ¹⁹ Һурвдгч өдртн матросмуд эврэннъ һаарн кермин зер-зевэн һаргад хайв. ²⁰ Кесг өдртэн нарн чигн, одд чигн үзгдсн уга. Салькн тер кевтэн көдлв. Эмд үлдх гиж нам уханд уга.

²¹ Кермд йовсн улс удан хот уга бээв. Тиигхлэ Павел босад иигж келв:

— Мини үг соңсад Критас һархмн биш билэ. Тиигхлэ эн аюлла һархшго, иим һару һаршго бээсмн. ²² Болв ода бичэ өэтн, буйн болтха! Керм хамхрсан бийн таднас нег чигн күн хоршго. ²³ Давсн сөөхөр нан тал Бурхна элч ирв. Би Бурхна кумб, Тे-рүнд би мөргнэв. ²⁴ Тер нанд: «Павел бичэ э. Чи Римин хаана өмн зарhd зогсхич. Эврэннъ өр-өвч седклэс иштэ Бурхн чамла эн керм deer хамдан йовсн улсиг өмд үлдэжэнэ», — гиж келв.

²⁵ Тийгэд бичэ өэтн! Би Бурхнд иткжэнэв. Түүнэ келсэр цутнь күцх. ²⁶ Мана керм нег арлын өөр зогсх, — гиж кель.

²⁷ Адря тенгсэр мадниг йова йовтл, арвн дөрвдгч өдртнү сөөни өрэллэ матросмуд эрг тал керм өөрдж йовсиг таанад медчхэв. ²⁸ Тер ормдан усна гүүниг кемжэлэд хэлэхлэ, тенгс дөчин метр гүн бээж. Керм цааран йовад, матросмуд дэкэд усна гүүниг кемжэлэд хэлэхлэ, нучн метр бээж. ²⁹ Усн дотр бээсн чолуд харх гиһэд, матросмуд саглад, кермин өмн нүүрэснү дөрвн жаархайв. Цугтан шулунаар өр цээхэд, өдр урхта гиж зальврчав. ³⁰ Кермэс матросмуд зулхар седэд, дөн күргдг хооиши уснду буулнаад белдцхэв. Эмтн бичэ өэтхэ гиһэд, жаарх буулхин болж шалтглов.

³¹ — Кемр эн улсиг керм deer эс үлдэхлэ, тадн өмд үлдшгот, — гиж Павел цергүдт келнэ.

³² Тийгхлэ цергүд хооиши бэржэсн архмжиг чавчна, хооиши тенгст унна. ³³ Өрэн өмн Павел керм deer йовсн улсиг хотан уухинь сурна:

— Арвн дөрвн өдрин туршт тадн күлэхэд, хот уга йовнат, — гиж тер келнэ, — ³⁴ Би таниг хотан уухиг эржэнэв. Эмд үлдхин төлэ тиигх кергтэ. Нег чигн күүнэ толнаас нег чигн үснүүншго.

³⁵ Тийгж келин Павел өдмг авад, цуг улсин нүүрт Бурхнд ханлан өргэд, терүгэн хүйлад иднэ. ³⁶ Терүг үзсн улс сергэд, өдмг авад идцхэв. ³⁷ Керм deer хойр зун далн зурнан күн йовла. ³⁸ Цугтан цадтлан хотан идчкэд, кермиг гиигрүлхин төлэ ачатаа буудяг тенгст хайв.

Кермин хамхрлт

³⁹ Өр цээв. Тедн элстэ эрг үзнэ. Болв эн юн назринь эдн меджэхмн уга. Архта болхла, кермэн тедн хэр уснду оруулхар шиидв. ⁴⁰ Матросмуд жаармуд бэржэсн архмжиг чавчхла, жаармуд уснду унв. Тедн кермин жолаг боолната архмжас сулдхчхав. Өмн жилкэн өргэд, салькар эрг тал усчв. ⁴¹ Зуг керм элстэ хэр назрт туль. Терүнэ өмнк бийн элснду шигдэд, таг болв. Ардаснь кермиг күчтэ долыган цокж хамхлжав. ⁴² Цергчир бэрэнд бээсн улс нарад зулж гүүхэс саглад, тедниг алхар шиидв. ⁴³ Болв цергин ахлач Павелыг хээрлхин төлэ цергүдиг зогсав. Өмж чаддгнь түрүлэд уснду һэрэдж орад, эрг тал усчтха гиж

тер закв.⁴⁴ Наадкснь хамхрах кермин үлдл болн салу модд олзлад, бас эргд күрх зөвтэ бээсмн. Тиигэд цугтан тенгсин эргд күрцхэв.

Мальтд

28 Тенгсин көвэд усчад күрхлэрн, бидн Мальта гидг нертэ арлд күрсэн медвидн.² Эн арлын бээрн улс мадниг йир сээнэр тосв. Тер өдр кийтн, хурта билэ. Ик наал шатахад мадниг дуудв.³ Павел тевр хагсу бүчрмүд авч ирэд наалд хайсн цагт бүчрмүдэс хорта мoha гарч ирэд, түүнэ гар deer унжсинь цугтан үзнэ.⁴ Арлын бээрн улс Павелын гар deer хорта мoha үзчкэд, хоорндан шуугллад одна:

— Эн күн алач-махч күн бээдлтэ. Тенгсин аюлас гарла, болов Унн гидг бурхн энүг өмд үлдэшго бээдлтэ.

⁵ Болов Павел мoha наалд хайна. Moha терүг хатхв чигн, болов хорнь Павелд харш болсн уга.⁶ Эмтн терүг хавдрлх, эс гихлэ үкж одх гижэлэ. Тиим юмн учрхиг эдн удан күлэв. Болов цааранднь Павелыг эрүл-мендинь үзэд, олн-эмтн ухан-седклэн соляд, терүг бурхн гиж келцхэв.

⁷ Тер ормас хол биш арлын толнач Пуплин эдл-аху бээж. Мадниг тер тосж авад, нурви хонгтан гиичлв.⁸ Пуплин эцкни гемтэ бээж: халу дүрэд, геснь өвчэж. Павел терүн тал ирэд, зальврад, haaran тэвэд өвгиг эдгэв.⁹ Түүнэ дару тер зэнг соцсан гемтэ-хуучта улс Павел тал ирлдэд бийэн эдгэв.¹⁰ Эдгсн улс маднд ханлтан өргж, йир сээнэр тоов. Мадниг хэрү тенгсүр гарчахла, хаалнд олн зусн кергтэ юм өгцхэв.

Мальтас Рим тал йовлhn

¹¹ Нурви сар болад бидн арл deer үвлзэн Александрийин «Икр бурхд» гидг кермэр тенгст гарвидн.¹² Тер кевтэн Сираиз балхснд ирэд нурви өдр хонвидн.¹³ Тендэс бидн Регин балхснд күрвидн. Өмн үзгин салькн көдлхлэ, хойрдгч өдртнь бидн Путиол балхснд ирвидн.¹⁴ Энд бидн ах-дүүнрлэ хархвидн. Теднэ эрлхэр бидн дола хонвидн. Түүнэ дару Рим балхсн тал йоввидн.¹⁵ Римд бээх ах-дүүнр мадниг ирхиг соңсад, өмнэсмдн тосад, зэрм Апин гидг талвн тал ирцхэв. Зэрмн «Нурви гиичлүр» гидг хотн тал ирцхэв. Павел тер олн улсиг үзэд, Бурхнд ханлтан өргэд, урмд күргв.

Римд

¹⁶ Мадниг Римд ирхлэ, Павелд көлслгдсн герт талдан маначта бээх зөв өгцхэв. ¹⁷ Үүрв хонад Павел еврейин ахлаачнриг цуглув. Тедниг ирхлэ, Павел иигж келнэ:

— Ахnr, намаг евреймүд Ерусалимд бэрэд Римин улст өглэ. Мана улст му йовдл эс үзүлсн бийн, өвкнрин авьясинь эс эвдсн бийн намаг тедн бэрв. ¹⁸ Римин улс мини кергэр шинжлт кеhэд, намаг сулдххар шиидв. Янад гихлэ, Намаг алх дүнгэ гем уга бээж. ¹⁹ Евреймүд энүнлэ зөвшэрсн уга. Эн учрас би Римин хаана зарh сурв. Тийгж керг күцэхэр седхлэрн, би эврэннь олн улс гемшэхэр седсн угав. ²⁰ Тийгэд би эндр тадниг цуглувад күнхэр седлэв. Израилин улсин иткмжин төлэ би эндр көл-хартан цев зүүж йовнав.

²¹ Павелыг сонсжасн улс иигж хэру өгнэ:

— Йудьяс чини тускар нег чигн бичг авсн угавидн. Нааран иржэх улсас нег чигн күн чини тускар му келжэсмн уга билэ.

²² Болв бидн эврэн чамаг сонсхар седлэвидн. Эн багин тускар бидн мел ондан мууhiнь соңсвидн.

²³ Павелла харh цагинь батлад авчкад, заасн өдртнь Павелын бээсн ормд улм олар өмтн хурна. Өрүнэс асхн күртл Павел теднд Бурхна орн-нутгин тускар келж өгв. Мошен заканас болн Өэлдэчнрин бичгэс Иисусин тускар тедниг иткүлв. ²⁴ Терүг соңсн улсин зэрмснь иткэд, зэрмснь итклго бээв. ²⁵ Хоорндан тедн үгдэн багтлго бээцхэв.

— Тана өвкнрт өэлдэч Эшьяр дамжулад Эрүн Сэкусн келжэв: «²⁶ Тер улст күрэд кел: келжэсиг тадн соңсхт, болв ю келжэхинь медсн угат. Тадн нүдэрн хэлэхит, болв юуhiнь үзсн угат. ²⁷ Эн улсин зүркнь хатурж одж. Тедн чикэрн соңсжааш. Нүдэн аньчкад, сохрап бээнэ. Тедн нүдэрн үзэд, чикэрн соңсад, зүркэрн медэд Намаг сурсмн болхла, би тедниг эдгэх билэв». ²⁸ Бурхна аврлiна туск үг буру номта улст илгэгджэхинь тадниг медтхэ гиhiд келжэнэв. Тедн Намаг соңсх, — гиж Павел кель.

³⁰ Павел Римд хойр жилдэн нег гер көлслэд бээв. Ирсн улсиг цугланинь сээнэр тосчав. ³¹ Зөргтэхээр тер Бурхна орн-нутга тускар, Деед Ээн Иисус Христосин тускар олн улст цээлhж келж өгчэв. Нег чигн күн терүнд харшлсан уга.

Христост иткдг Римин улст илгэсн бичг

Нүр уг

Эн бичг Римд бээх чонжд Павелын ирлниг белдхин төлэ бичгдсмн. Апостол Павел Римд иткдг улс дунд цаг зуур көдлмш кеһэд, дэкэд теднэ дөнгэр Испань орх болж зуралв. Христианск иткл гисн юмб, терүг эврэннэ жирхлд яһж олзлхит цээлнж тэр бичв.

Римин иткдг улsla мендлэд, теднэ төлэ зальврсна хөөн Павел бичгиннэ һол төринь медүлжэнэ. «Энүг Бурхн эклцэс авн сүл үүртл итклэр дамжад кенэ» (1.17). Цааранднь Павел һол төрэн делгүхэр медүлнэ. Цуг делкэ, евреймүд чигн, буру номта улс чигн Бурхна өмн чик седклтэ болхар седцхэнэ, яһад гихлэ, цугтан килнцин үлмэд өдлэр бээнэ. Күн болиin Иcус Христосар дамжад Бурхна өмн чик седклтэ болна. Тегэд Бурхнла шинэр бээснэс иштэ, Христосла бээсн ниицнэ шин жирхлиин тускар Павел бичжэнэ. Христост иткдг күн Бурхнла эвтэ болна. Бурхна Сэкүсн терүг килнцин болн үклин үлмэхэс сулдхна. 5–8 бөлгүйт Павел Бурхна Закан ямаран учр-утх болн иткдг улсин жирхлд Эрүн Сэкүснэ күч зүүжэхин тускар күүндвр кежэнэ. Цааранднь Бурхна зурад олн өмтн дунд евреймүд болн буру номта улс яһж бээрлснэ туск сурврт хэрү өгчэнэ. Иcусиг бурушалиin Бурхна зуран өнгнй болжана гиж евреймүд тэр ашлвр кежэнэ. Энны Бурхна цаahan санан Иcус Христост бууhad цуг өмтнд күрдгэр тийгжэнэ. Евреймүд Иcусиг мөнкинд бурушав гиж тэр иткжэхш. Дэкэд Павел христианмудын жирхл ямаран болх зөвтэг бичжэнэ. Терүнэс онъялж талдан күүнд яһж дурлхин тускар бичжэнэ. Павел иим төрмүд үзүлжэнэ: Бурхнд цергллн, шаңгин өмн болн талдан иткдг улсин өмн христианмудын күцэх даалхвр, шажна төрмүд. Эврэннэ бичгэн Павел мендэн илгэхэд, Бурхиг магтад төгсэжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг болн һол төр 1.1–17
Күн болһинд аврлт кергтэ 1.18 – 3.20
Бурхна аврлтын хаалһ 3.21 – 4.25
Христосла нийлснд шин жирһөл 5.1 – 8.39
Израиль Бурхна зурад 9.1 – 11.36
Христианмудын заң 12.1 – 15.13
Товчлгч үг болн эврэ йөрөл 15.14 – 16.27

Мендлин

1 Иисус Христосин зарц болн апостол болтха гиж дуудгдсан Па-
велас. Бурхн намаг Сэн Зәңг тархатха гиһәд шүүж авв.
² Бурхн кезәнә Сэн Зәңг өгх болад әәлдәчнрәр дамжулад үг
өглә. Эәлдәчнрән әнүнә тускар Эрүн Бичт бичлә. ³⁻⁴ Сэн Зәңгд
Бурхна Көвүн мана Деед Эзн Иисус Христосин тускар келгджә-
нә. Күүнә заң-бәрцин тускар келхлә, төрсн үүдәлтәрн Тер Да-
видин хөөт үй бәәж. Бурхна заң-бәрцин тускар келхлә, Бурхн
Христосиг үкләс әмдрулхләрн Эврәнни Көвүн болҗахиг күчтә-
һәр үзүлв. ⁵ Бурхн Христосар дамҗад намаг апостол болтха гиж,
шишлә билг өгв. Учрны иим: Терүнә нернә төлә цуг келн улсиг
иткәдг болн соңхврта кетхә гив. ⁶ Иисус Христосар дуудгдсан Римд
бәәх тадн бас теднә тоод оржанат. ⁷ Тиигәд Бурхна дурта
Римд бәәх улс болн Терүнә улс болхар дуудгдсан цуг таднд эн
бичг бичжәнәв. Бурхн мана Эцк болн Деед Эзн Иисус Христос
таднд хәэрлт болн төвкнүн бәәдл өгтхә.

Ханлтын зальврлїн

⁸Хамгин түрүнд, би цуг таднаны төлә мини Бурхн Иисус
Христосар дамжулад ханлт өргжәнәв. Яһад гихлә, тадна итклини
тускар делкәд соңсгджана. ⁹Зальврларн кезә чигн би тадна
тускар ухалдигиг Бурхн герч. Би Бурхна Көвүнә тускар Сэн Зәңг
тархахларн, әрүн зүркнәсн Бурхн церглжәнәв. ¹⁰Таднд күрх
арһ нанд Бурхна таалар учртха гиж би зальвржанав. ¹¹Би тадниг
йир икәр үзхәр седләв. Тадниг батлхин төлә Бурхна билгәр ху-
валцхар седләв. ¹²Би таднд, тадн нанд хамцу иткләрн урмд өгх
гиж санжанав. ¹³Ахнр-дүүнр, би кесг дәккә тадн тал одхар седх-
лә, мел нег юмн ода күртл сад-боомтг болад бәәсиг тадн медтхә
гижәнәв. Буру номта әмтиг итклд орулснла әдләр би тадн дунд

тиим көдлмш кех санатав. ¹⁴ Би цугтаднь өгтэв: делгрсн сойлта улст болн зерлг улст, сурхульта болн сурхуль уга улст. ¹⁵ Тийгэд би Римд бээх таднд Сэн Зэнг цээлхэдэн белмб.

Сэн Зэнгийн күчин

¹⁶ Би Сэн Зэнгэс ичжэхшв. Энтн иткдг улсиг цугтаинь аврхин төлэ бээх Бурхна күчин. Хамгин түрүнд Сэн Зэнг еврей-мүдиг, дарунь буру номта улсиг аврна. ¹⁷ Бурхн яхж күүг чик седклтэ кедгиг Сэн Зэнг үзүлжэнэ. Энүг эклшэс авн сүл күртл Бурхн итклэр дамжад кенэ. Энүнэ тускар: «Итклэр дамжад чик седклтэ болсн күн жирх» гиж бичэтэ. ¹⁸⁻¹⁹ Күүнэ зарх яхж кехэн Бурхн үзүльв. Цуг кесн килнцэрнь болн му йовдл гархсарнь Бурхн өмтиг засглх. Учрны: Бурхна туск медрл теднд ил, янад гихлэ, Бурхн эн медрл теднд секв. Зуг тедн хар саната йовдл гарххларн, талдан улс үнниг бичэ медтхэ гиж бэрнэ. ²⁰ Делкэ үүдснэс авн Бурхна үзгддго бээдл, Терүнэ мөнк күчин болн зан-бэрц үүдэлтэрнь хэлэхлэ медгднэ. Тийгэд өмтнд бийэн харсхин төлэ келдг үг уга. ²¹ Бурхиг тедн медсн бийнъ Бурхн гиж тууруулсан уга, Терүнд ханлтан өргсн уга. Теднэ ухань хоосн. Теднэ ухан тату, толнаань хар санаар дүүрв. ²² Тийм улс бийэн цецнд тоолжана, болв ийрдэн һөргтэ болж гарв. ²³ Үкл уга Бурхнд мөргхин ормд тедн үкдг күүнэ, шовудын, мал-аирузна, мөлкдгүдин бээдлтэ кегдлмүдт шүтнэ. ²⁴ Тийгэд зүркнэ килнцтэ седвэр тедниг гархта гиж Бурхн бэрүльв. Нег-негнлэхэн тедн ичртэ йовдл гархдг болв. ²⁵ Иим улс Бурхна туск үнниг худлас сольв. Үүдэчд биш үүдэврт тедн шүтэд церглдг болв. Оли өмтн Үүдэчиг мөнк тууруултха. Тийгтхэ! ²⁶ Иигэд Бурхн тедниг бийсиннь ичртэ бахмжднь бэрүльв. Күүкд улс чигн хоорндан бузртаар холвата болв. ²⁷ Залус бас күүкд улсла биш нег-негнлэхэн зута юм гархж ниилцхэв. Тедн эндү йовдл гархсндан авх йоста засквр авцхав. ²⁸ Өмтн Бурхна туск медрлиг ухандан эс бэрсэр Бурхн тедниг ичр уга сананднь бэрүльв. Тийгэд тедн ичр уга йовдлмуд гархна. ²⁹ Тедн үнн биш юмар дүүрв: хар санан, ховдгллийн, нег-негндэн му йовдл үзүллүн, үлү үзлүн, аллүн, цүүгэн, худл келлүн болн өшэн, хов зөөлүн. ³⁰ Өмтн нег-негэн му келнэ, Бурхна өшэтнр караг, бийрхг, яхж хар саната йовдл гархиг ухална, эцк-экэн соңсхш. ³¹ Өмтн ичр уга, келсэн күцэхш, дурн, хээрлт уга. ³² Бурхна заканд юуна тускар бичэтэг тедн

меднэ. Тиим йовдл һарһжах улс үкх юоста, гиж төрүнд бичэтэ. Тер бийнь тедн тиим йовдл цаарандан һарһна. Дэкэд тиим йовдл һарһдг улслэ тедн зөвшэрнэ.

Бурхна чик зарһ

2 Тер төлэд талдан күүнэ зарһ кехлэрн, чамд бийэн харсхин төлэ келдг үг уга. Яһад гихлэ, талдан улсин зарһ кехлэрн, чи теднлэ өдл йовдл һарһжанаач. Терүгэрн чи бийэн засглжаач. ² Болв иим йовдл һарһжах улсиг Бурхн чикэр засглжана. Терүгинь бидн меднэвидн. ³ Тиигэд чи иим йовдл һарһсн улсин зарһ кеһэд, эврэн терүнлэ өдл йовдл һарһжанаач. Бурхна зарһас чи алдрж һархар седжэдг болвзач? ⁴ Бурхна кемжэн уга цаан санаг, Терүнэ тесвриг чи назалжанчи? Бурхн чамаг ода күртл засгллго бээнэ. Бурхн цаан санатаг чи меднэлмч. Тер чини килнцтэ жирһлийн хайулжана. ⁵ Чи бөдүн күзүһэн үзүлэд, эн килнцтэ жирһлэн хайхар седжэхшич. Тиигэд Бурхн эврэннүү ууран һарх болн чик зарһ кех өдр чи эврэннүү засган улм икдүлжэнэч. ⁶ Тер өдр Бурхн күн болһниг күцэсн кергэрнь ашлх. ⁷ Зэрм улс сэн кергэн цаарандан һарһад, Бурхнаас туурмж, күндоллхи болн мөнк жирһл хээжэнэ. Бурхн теднд мөнк жирһл өгх. ⁸ Эврэ сэ хээдг зэрм улс үнниг нолад, хар саната йовдлмуд цаарандан һарһжана. Бурхн цухлан үзүлэд тедниг засглх. ⁹ Хар саната йовдл һарһжах күн болһи – түрүлэд евреймүд, дэкэд буру номта улс – зовлна болн өвдкүрлэхарх. ¹⁰ Сэн йовдл һарһжах күн болһи – түрүлэд евреймүд, дэкэд буру номта улс – Бурхнаас туурмж, күндоллхи болн эв авх. ¹¹ Бурхн зарһ кехлэрн, кенинъ чигн татшго. ¹² Мошен закан угаһар буру номта улс килнц һарһна. Тедн закан угаһар үкх. Евреймүдт закан бээнэ. Тедн килнц һарһна. Тиигэд заканаар зарһла харх. ¹³ Закаг соңсдг күүг биш, терүг күцэдг күүг Бурхн чик седклтэд тоолна. ¹⁴ Буру номта улст Мошен закан уга. Болв тедн закана неквр төрхэрэ бээдг седвэрэр күцэхлэрн, закан уга бийнь эврэн закан болна. ¹⁵ Энүгэрн тедн закана неквр теднэ зүркнэд бичэтэ бээнэ гисиг медүлжэнэ. Теднэ зүркн энүг үнн болсинь герчлжэнэ. Яһад гихлэ, теднэ ухан-седвэр зэрмдэн теднд зөв өгнэ, зэрмдэн гемшэнэ. ¹⁶ Бурхн Христос Иисусар дамжулад, өмтнэ цуг нуувч ухан-седвэрин зарһ кех. Эн тоот мини цээлхжэх Сэн Зэнглэ ирлцжэнэ.

Евреймүд болн закан

¹⁷Чи заканд нээлэд, Бурхарн бардмнад, бийэн еврейв гиж нерэддг болхич. ¹⁸Чи Бурхна таал меднэч, заканас дассн учрас чикинь ийлж чадхич. ¹⁹Чи бийэн сохр улсин көтльврчд болн харнхуд бээдг улсин герлд тоолжанаач, эргү улсин сурхмжлач болн бацчудын багшв гижэнэч. ²⁰Заканд бээх цуг медрлиг болн үнниг чи эврэхэн гиж тоолжанаач. ²¹Чи талдан улс сурхнаач, янад бийэн эс сурхнаач? Чи хулха бичэ ке гиж цээлнэч, эврэн хулхалдвчи? ²²Залу гергн хойрин хоорндк иткл бичэ эвдти гиж сурхнаач, эврэн тиигдвчи? Чи har кегдлмүдэс жигшнэч, эврэн болхла буру номта улсин сүмэс хулхалдвчи? ²³Чамд закан бээсээр бардмннаач, болв терүнэ неквр эвдэд, Бурхиг чи нутажахшвчи? ²⁴Бурхна Бичгт иижж бичэтэ: «Таднас көлтэ Бурхна тускар буру номта улс му келжэнэ». ²⁵Кемр зака күцэхлэ, чини керчлн туста болна. Болв кемр чи зака эвджэхлэ, керчлн тусуга. ²⁶Кемр керчгдэд уга буру номта күн зака күцэхлэ, керчгдсн болж тоолгдшгой? ²⁷Чамаг керчгдэд уга зака күцэжэх күн засглх. Янад гихлэ, чамд бичгдсн закан болн керчлн бээсн бийнь чи зака эвджэнэч. ²⁸Зүс зүркэрн еврей болв чигн йосн еврей биш. Йосн керчлн цогц-махмудт кегдсн керчлн биш. ²⁹Йосн еврей ухан-сананаарн еврей болжана. Бичэтэ закан биш Бурхна Сэкусн тиим күүнэ уха-сананаинь еврей кенэ. Тиим күүнд өмтнэс биш Бурхнас буульмж ирнэ.

3 Тиигэд еврей болсн юунаар deerv, керчлнэс ямаран тус болжахмб? ²Альк халхарн чигн ик туста. Хамгин түрүнд Бурхн евреймүдт эврэннү үг иткж өглэ. ³Кемр ода теднэ зэрмнэ Бурхнд итклтэ эс болхла, терүнэс көлтэ Бурхн бас тиим болхий? ⁴Мел уга. Күн болн худлч болв чигн Бурхн итклтэ. Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иижж бичэтэ: «Тана үг үнн, Та эврэннэ зардан диилвр бэрхит». ⁵Тадн му йовдл harhжаснаас көлтэ өмтн тодрханар Бурхна чикэр кежэсиг үзхий? Бидн ю келхвидн? Мадниг засглхларн Бурхн чикэр кежэнү? (Эн сурвр би өмтнэ хэлэцэр тэвжэнэв.) ⁶Э-э, кежэнэ. Кемр Бурхн тиим чик эс болхла, янж Тер делкэн зарх кех бээсмб? ⁷Кемр мини harhжах буру Бурхна туурмжиг улм өскжэхлэ, янад намаг килнцтэ

күн гиж засглхмб? ⁸Тиигхлэ яһад иигж эс келжэхмб? Бурхна туурмжиг улм өскхин төлэ му йовдл һархмн. Зэрм улс нам тиигж келжэнэ гиһэд хов зөөв. Бурхн тиим улсиг засглхла чик болх. ⁹Тиигхлэ ю келхмб? Бидн, евреймүд, буру номта улсас deer болжахмб? Мел уга! Евреймүд болн буру номта улс – цугтан өдлөр килнцин үлмэд бээхиг урднь үзүлэв. ¹⁰Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Нег чигн чик седклтэ үүн уга, нег чигн! ¹¹Нег чигн меддг үүн уга. Бурхиг хээжэх нег чигн үүн уга. ¹²Цугтан Бурхнаас эргэд холдв, цугтан тус уга болв. Сэн йовдл һархжах үүн уга. Мел уга. ¹³Теднэ хоолны секэтэ үкэрин бээдлтэ. Кельх худл келнэ, урл deerнь хорта мohan хорн бээнэ. ¹⁴Теднэ келсн үгмүдэс зуг харал болн үундл соңгдна. ¹⁵Тедн оньдин алхдан белн. ¹⁶Йовсн һазртан тедн мел эвдрл болн зовлн авч ирнэ. ¹⁷Төвкнүн бээдл тедн медсмн уга. ¹⁸Ухан-сананаарн Бурхиг үүндлхш». ¹⁹Заканд бичгдсн тоот закана неквр үүцэх юоста үүнэ төр болжахиг бидн меднэвидн. Тер учр deerэс өмтнд бийэн харсхин төлэ үгэн уга болад, делкэ кевтэн Бурхна өмн бурута болжахиг үзх. ²⁰Закана неквр үүцэсэрн нег чигн үүн Бурхна өмн чик седклтэ большго. һархсн килнциг закан үүнд медүлжэнэ.

Бурхн яһж күрг чик седклтэд тоолдв

²¹Бурхн үүг яһж чик седклтэ болхиг ода медүлжэнэ. Эн йовдл заканла холвата биш. Зуг энүнэ тускар закан болн ээлдэчир лавлжана. ²²Исус Христост итксэр дамжад, Бурхн өмтиг чик седклтэ кенэ. Христост итксн улсиг цугтахинь Бурхн тиигнэ. Яһад гихлэ, үйлhl уга. ²³Өмтн цугтан килнц һархв, цугтан Бурхна туурмжас салцхав. ²⁴Өмтиг сулдхх Иисус Христосар дамжулад тедн Бурхна хээрлтэр чик седклтэ болв. Бурхна хээрлт теднд белг болжана. ²⁵⁻²⁶Христост итксэр өмтнэ килнциг тэвүлхин төлэ Бурхн Терүг шиидв. Христосин үклэс иштэ Бурхн өмтнэ килнц тэвнэ. Бийинь үннч болжахан үзүлхин төлэ Бурхн Христосиг шиидв. Урднь Бурхн тесвртэ билэ, өмтнэ килнцид оньган өгчэсмн уга. Болв Бурхн үнэн үзүлхин төлэ ода өмтнэ килнц тэвнэ. Бийинь үннч болжахан болн Христост иткдг үүн болһниг чик седклтэ кежэхэн Бурхн үзүлнэ. ²⁷Юунаар бидн ода бардмхмб? Юунаар биш. Яһад бидн эс бардмнж чадхмб? Бурхн мадниг зака үүцэлнээр биш һанцхн итклэр чик седклтэ кежэнэ. ²⁸Бурхн үүг закана неквр үүцэж биш, зуг итклэр дамжад чик

седклтэ кедгиг бидн зөвшөржэнэвидн. ²⁹ Бурхн һанцхн евреймуудин Бурхмби? Тер бас буру номта улсин Бурхн биший? Э, буру номта улсин Бурхн бас болжана. ³⁰ Бурхн һанцхн болдмн. Евреймүдиг тер итклин улар чик седклтэд тоолна, буру номта улсиг итклэр дамжад тиигнэ. ³¹ Болв бидн итклэрн закаг уга кежэнү? Уга, мел уга. Бидн закаг батлжанавидн.

Абрахамин тускар үргүүр

4 Мана өвк Абрахамин тускар бидн ю келхмб? Терүнэ дамшлтнъ ямарамб? ² Кемр Абрахам эврэннъ кесн-күцэсэрн Бурхна өмн чик седклтэ болхла, тер бийэрн бардмнж чадх билэ. Зуг эн тоотс Бурхна өмн большго. ³ Бурхна Бичгт иижж бичэтэ: «Абрахам Бурхнд иткэд, Бурхн терүг чик седклтэд тоolv». ⁴ Кемр көдлмштэн жалв авхла, тернь белг биш, олсн мөнгнь болжана. ⁵ Килнцтэ улсиг чик седклтэд тоолдг Бурхнд иткдг күн кесн кергэрн биш, итклэрн чик седклтэд тоолгдна. ⁶ Кесн-күцэсингь тоод авлго, чик седклтэд тоолгджаха күүнэ авчах буйн кишгин тускар Давид бас тиигж келжэнэ. ⁷ Зака эвдсингь тэвж өггдсн болн килнцин тэвж өггдсн күн буйн кишгтэ. ⁸ Һархсан килнцин Деед Ээн эс тоолжахла, тер күн буйн кишгтэ». ⁹ Давидин келсн буйн кишг зуг керчүлсн улсин болжахмб? Уга. Энтн эс керчүлсн улсин бас болжана. Абрахамиг итклэр дамжад Бурхн чик седклтэд тоolv гиж бидн келнэвидн. ¹⁰ Бурхн Абрахамиг чик седклтэд кезэ тоolv? Энны керчүлхэс өмн, эс гихлэхөөннъ болсмб? Хөөннъ биш, керчүлнэ өмн тоolv! ¹¹ Абрахам хөөннъ керчүлгдлэ. Керчүлгдэд уга цагт итклэр дамжад Абрахамиг Бурхн чик седклтэд тоolv гисн темдг эн керчлн болв. Тегэд эс керчүлгдэв чигн Бурхнд иткдг болн Бурхн чик седклтэд тоолсн цуг улсин эцк Абрахам болжана. ¹² Тиигэд Абрахам эс керчүлсн улсин эцкнъ болжана. Иим улс Бурхнд иткнэ. Тедниг эс керчүлгдсн бийнъ Бурхн тедниг чик седклтэд тоолна.

Абрахамд Бурхна өгсн үг

¹³ Абрахам болн терүнэ хөөт үйнр делкэ эзлх гиж Бурхн үгэн өглэ. Абрахам зака күцэсэр биш иткэд чик седклтэд тоолгдсар Бурхн терүнд үг өгсмн. ¹⁴ Кемр Бурхн закаһар бээдг улст үг өгсмн болхла, тиигхлэ иткл мел чинр уга болх билэ, Бурхна өгсн үг чигн чинр уга болх бээсмн. ¹⁵ Закаг Бурхна зарһ көдлгнэ,

закан уга болхла, закана эвдлін уга болх билә. ¹⁶ Тиигәд итклини ул деер үг өғгдсн учрас Абрахамин хөөт үйнрт цугтаднь Бурхна өгсн белг болжана. Абрахамин зака күцэх хөөт үйнрт өгсн үг һанцхн теднэ биш, зуг Абрахамла әдл иткдг улст бас өғдлә. Яһад гихлә, Абрахам Бурхна өмн цуттань эцк. ¹⁷ Бурхна Бичгт иигж бичәтә: «Би чамаг олн келн-улсин эцкд шиидв». Абрахам Бурхнда итклә. Бурхн үкен улсиг өмдрулнә, үзгәд угань үзгәтхә гиж закна. ¹⁸ Мел нәэлвр уга цагт Абрахам нәэлвртәһәр иткв. Тер учрар Абрахам олн келн улсин эцк болв. Бурхна Бичгт иигж бичәтә: «Чини хөөт-үйнр тиим йир олн болх». ¹⁹ Абрахам зу шаху наста билә. Эврән тер цогц-махмудынъ жирилини чидл хәрсины медә бәәсн бийн Сарра бас күүкд һархдан дегд көгшн болв чигн Абрахамин иткл баһрсн уга. ²⁰ Абрахам Бурхна өгсн үгд цаарандан иткв. Тер маһдлсн уга. Абрахамин иткл күч өгәд, Бурхиг тер туурулв. ²¹ Бурхн өгсн үгэн күцәж чадх чидлтә гиж тер йир икәр иткв. ²² Тиигәд Бурхн Абрахамиг терүнә иткләр дамҗад чик седклтәд тоolv. ²³⁻²⁴ «Чик седклтәд тоolv» гиж бичгдсн үтмүд һанцхн Абрахамд келгджәхш, маднә чигн келгджәнә. Бидн бас чик седклтәд тоолгджвидн. Яһад гихлә, мана Деед Эзң Иисус Христосиг өмдрулсн Бурхнда иткәнәвидн. ²⁵ Мана килнцәс көлтә Иисус Христос үклә харһв, мадниг чик седклтә кехин төлә тер өмдрв.

Иткл байр үүдәжәнә

5 Тиигәд иткләр бидн чик седклтәд тоолггад, мана Деед Эзң Иисус Христосар дамҗад Бурхнла эвтәһәр бәәнәвидн. ² Иисус Христосар дамҗад бидн иткәд, Бурхна хәэрлтд курвидн. Ода бидн тер хәэрлтәр бәәнәвидн. Бидн Бурхна туурмҗиг авх улс болад нәэләд байрлжанавидн. ³ Мана байр зуг иим биш. Бидн зовлң әдлжәснәдән байрлжанавидн. Зовлң маднә тесвр өскәдгиг меднәвидн. ⁴ Мадниг тесвртәһәр бәәдг дасжахиг Бурхн лавлжана. Бурхн мадниг лавлсн учрар бидн нәэлжәнәвидн. ⁵ Нәэлвр мадниг ичәжәхш. Яһад гихлә, Бурхн мана зүркиг Бурхнас авсн Эрүн Сәкүсәр дамҗад дураг дүүргв. ⁶ Мадниг бас күч уга улс болжахт, Бурхна темдглсн цагла Христос килнцтә улсин төлә үклә. ⁷ Чик седклтә күүнә төлә үкхд күчр. Сән күүнә төлә үкх белн күн олдад чигн бәәх. ⁸ Болв Бурхн маднә йир дуртаһан үзүлв. Мадниг бас килнцтә бәәхит Христос мана төлә үкж. ⁹ Христос цусан мана төлә асхнас иштә ода бидн чик седклтә

болвидн. Түүнэс даву Христос мадниг Бурхна цухлас аврх. ¹⁰ Урднь бидн Бурхна дээсн билөвидн. Ода Энүнлэ Көвүнэннүүклэр эвцлдвидн. Терүнэс даву эвцлдэд бидн Христосин жирхлэр аврлтд күрхвидн. ¹¹ Болв эннэ цугтан биш. Мана Деед Эзний Иисус Христосар дамжулад Бурхна эвцлт авсндан бидн Бурхндан нийлэд байрта бээнэвидн.

Аадм боли Христос

¹² Нег күүхэр дамжад делкэд килнц ирв, килнц үкл авч ирв. Аштнь үкл цуг өмтст կүртв. ¹³ Зака һархтл делкэд килнц бээсмн. Болв закан угад килнц – килнц болж тоолгдхш. ¹⁴ Зуг Аадмин цагас Мошен цаг үүртл өмтн цугтан үх зөвтэ бээсмн. Нам Аадмла өдл Бурхна заквр эс эвдсмн бийн өмтн үх зөвтэ билэ. Аадм делкэд ирх күүнэ дүр болж бээсмн. ¹⁵ Аадмин килнц Бурхна цаанан санана белгэс үйлхрнэ. Янад гихлэ, һанцхн күн буруйовдл һархнаас көлтэ олн улс үксмн. Болв терүнэс даву талдан күн – Иисус Христос Бурхна белгэр дамжад олна килнциг тэвжөгв. ¹⁶ Һанцхн күүнэ килнц Бурхна белгэс үйлхрнэ. Аадмиг килнц һархла, Бурхн терүг бурута гив. Болв олн улс килнц һархла, Бурхн теднд цаанан сананаан үргэд, буру уга гив. ¹⁷ Үндэн болхла, нег күүнэ килнцэс көлтэ цугтан үх зөвтэ бээсмн. Болв һанцхн күн Иисус Христос күцэж чадсны өмнкэс үлү болжана. Бурхна элвг хээрлт боли чик седклтэ болх белг авсн улс жирхлд Иисус Христосар дамжулад залх. ¹⁸ Тиигэд негхн килнц цугтаинь бурушав. Тедү мет нег үнн йовдл цуттаинь чик седклтэ кеһэд, жирхл өгнэ. ¹⁹ Һанцхн күүнэ соңсхвр уга йовдлас көлтэ өмтнэ ик зунь килнцтэ болв. Тиигж соңсхврта негхн күүнэ йовдлар олн улс чик седклтэ болх. ²⁰ Закан му йовдлмуд делгрүлхин төлэ күчэр оруулгдв. Болв килнц өссн назрт Бурхна хээрлт бас өснэ. ²¹ Юнгад гихлэ, килнц өмтиг үклэр дамжад залсан өдлэр тиигж Бурхна хээрлт зална. Мана Деед Эзний Иисус Христосар дамжад Бурхна хээрлт мадниг мөнк жирхлүр көтлж йовна.

Христост иткдг күүнэ жирхл

6 Тиигэд бидн ю келхмб? Бидн Бурхна цаанан сана өскхэр цаарандан килнц һархад бээхмб? ² Төрүц тиигхмн биш. Килнцтэ жирхлэс үкж салсн мет бидн бээнэвидн. Бидн яхж цаарандан килнц һархмби? ³ Бидн уснд кирслгдхлэрн, Иисус

Христосла ниилэд ни-негн болвидн. Уснд кирслгдхлэрн бидн Терүнлэ хамдан үксн болвидн. Терүг тадн медвт? ⁴ Уснд кирслгдхлэрн бидн Терүнлэ хамдан үксн болвидн, терүнлэ хамдан оршагвидн. Тийгэд Христос үкснэ хөөн Эцкин туурмжин күчэр өмдруулгдснлэ өдлэр бидн бас шин жирһлэр бээжэнэвидн. ⁵ Кемр бидн Терүнлэ үкэд ниилсн болхла, Терүнлэ өдл өмд rhвидн. ⁶ Мана хуучн жирһл Исусла хамдан кирс deer үкж уга болв. Тийгэд килнцтэ цогц-махмудын йосн хольврад, бидн дэкж килнцин мухла болшговидн. ⁷ Янад гихлэ, үксн күн килнцэс сулдхгдна. ⁸ Кемр бидн Христосла үксн болхла Терүнлэ хамдан жирхвидн гиж иткжэнэвидн. ⁹ Үклэс өмдрэд, Христос дэкж үкшгог бидн меднэвидн: үкл Терүг авлж чаддмн биш. ¹⁰ Христос үксн учрас килнц Терүг мел авлж чадшго юмн. Ода Христос Бурхнла үүрлэд бээнэ. ¹¹ Тадн ода бийэн килнцтэ жирһлэс үкж салснд тоолх зөвтэт. Бийэн Иисус Христосар дамжулад, Бурхнла үүрлэд бээжэхэн тадн тоолх зөвтэт. ¹² Цогчиннь седвэр дахж дөнндгохар тана күүрх цогц-махмуд килнц бичэ залтха! ¹³ Му күслиг күцэхин төлэ цогц-махмудыннь мөчмүдиг килнцд бичэ бэрүлтн. Терүнэ ормд тадниг олзлхд Бурхнд зэв өгтн. Тадн үклэс өмдрж ирвшт. Эврэннь цогчин мөчмүдиг чик йовдл гархин төлэ Бурхнд өгтн. ¹⁴ Таниг килнц бичэ эзлтхэ. Янад гихлэ, тадн закана үлмэд биш, зуг Бурхна хээрлтин үлмэд бээнэт.

Чик седклтэ зарцир

¹⁵ Тийгхлэ юн болжахмб? Ода бидн закана үлмэд биш, Бурхна хээрлтин үлмэд бээсн учраг килнц гархажахмби? Төрүц уга. ¹⁶ Тадн бийэрн талдан улсин ялч болхларн, йосндан тер эздүдин мухла болнат. Тедниг соңснат. Тадн эс гихлэ, килнцин мухла болад үкнэт, эс гихлэ, Бурхиг соңсдг мухла болнат. Тегэд Бурхн тадниг чик седклтэ кенэ. ¹⁷ Тадн килнцин мухла болсон бийнь өггдсн номин үнниг халун зүркэрн дахвт. Бурхн тууртха! ¹⁸ Килнцэс тадн сулдхгдад, чик седклтэ жирһлийн мухла болвт. ¹⁹ Тадниг медтхэ гиһэд, би энүнэ тускар амр үгэр келжэнэв. Урднь хар саната күсл күцэхин төлэ тадн бийэн кевтнь бузр болн му йовдлын ялч келэт. Ода тадн эрүн керг кевтнь күцэхин төлэ чик седклтэ жирһлийн ялч болтн. ²⁰ Килнцин ялч болжасн цагт тадн чик седклтэ жирһлэс сул йовлат. ²¹ Энүнэ ашт тадн ю аввт? Ода тадн кеснэсн ичнэт, олз мел авсн угат. Кесн йовдлмуудын

ашнь үкл болв. ²²Ода тадн килнцэс сулдхглад, Бурхна мухла болвт. Бурхнд кевтнь нерэдсн жирһл аввт. Эн жирһлийн ашнь мөнк жирһл. ²³Килнцин ашнь үкл болжана, Бурхна белг – мана Деед Ээн Иисус Христосла хамдан бээх мөнк жирһл болжана.

Заканас сул бээлн

7 Ахир-дүүнр, өмд бээх күүг кезэ чигн Закан залдгиг тадн медговт? Би Зака меддг улст келжэнэв. ²Күүкд күн эврэннъ залутаан терүг үктл закаһар холвата бээхнэ. Кемр залунь үкхлэ, тер гер-мал болж бээсн даалһврас сулдна. ³Залуһан өмд deer үкүкд күн талдан залула бээхлэ, тер күүкд күн аля нергэ болжана. Кемр залунь өнгрсмн болхла, тиигхлэ тер заканас сулдад, талдан залуд одхла, аля нергэ гиж терүг келж большго. ⁴Түүшн, ахир-дүүнр, таднла бас тиим юмн учржана. Тадн Заканас сулдхгдvt, янад гихлэ, тадн Иисус Христосин цогц-махмудын өнгнь болжанат. Ода тадн үкэд өмдрсн Христосин улс болжанат, тиигэд Бурхнд церглэд сэн йовдл гархит. ⁵Бидн эврэннъ дуарн бээсн цагт закаһар сергэгджэх килнцтэ седвэр цогцд көндрв. Эн седвэрин ашнь үкл болжана. ⁶Ода бидн мадниг бэржэсн заканас сулвидн. Янад гихлэ, закана тускар келхлэ, тадн үкж одлат. Тиигэд бидн хуучн кевэр бичэтэ закаһар дамжад Бурхнд церглжэхшивидн. Бидн шин кевэр Сэкүсэр дамжулад Бурхнд церглжэнэвидн.

Закан болн килни

⁷ Тиигэд ю келхмб? Закан килнцтэ болжахмби? Мел уга. Болв закан уга болсн болхла, килнц юн бээсинь би медшго билэв. Закан «Күүнэ юмнд бичэ седклэн тэв», – гиж эс келсмн болхла, седвэр гисиг медшго билэв. ⁸Закана заавр олзлад, мини дотр килнц зүсн-зүүл седвэр үүдэв. Болв закан угаһар килнц үксн юмн. ⁹⁻¹⁰Урднь би закан угаһар бээлэв. Болв закана заавр ирхлэ, килнц өмдрв, би болхла үкж одв. Тиигэд закана заавр жирһл өгх юста бээсмн, терүнэ ормд үкл авч ирв. ¹¹Закана заавриг олзлад, килнц намаг меклэд алв. ¹²Закан өрүн, заавр бас өрүн, чик, сэн. ¹³Эн сэн заавр нанд үкл авч ирвү? Уга! Килнц тиигв. Килнц сэн заавриг олзлад, нанд үкл авч ирв. Тиигэд килнцин учр-утхнъ медүлгдв. Зааврар дамжад, килнц улм килнцтэхэн үзүлжэнэ. ¹⁴Закан Бурхнаас гардгиг бидн меднэвидн. Би үкх күн болад,

килнчин ялчд хулдгдв.¹⁵ Би ю кежэхэн эврэн меджэхшв. Кехэр седсэн би кежэхшв, терүнэ ормд дурго юман кенэв. ¹⁶ Кемр би дурн уга юман кехлэ, терүгэрн закан цаан саната гиж зөвшлжэнэв. ¹⁷ Тер учраг энүг би эврэн кежэхшв, мини дотр бээх килнц кежэнэ. ¹⁸ Бийдм, мини килнцтэ бээдлд сэн юмн уга, янад гихлэ, би цаан саната йовдл гархар седнэв, болв кеж чадхшв. ¹⁹ Би кехэр седсн сэн юман кежэхшв. Болв эс кехэр седсн му йовдл гаргад бээнэв. ²⁰ Кемр би дурго юман кежэхлэ, тертн би бишв, мини дотр бээх килнц кежэнэ. ²¹ Энд иим закан бээхиг би меднэв: кемр би сэн йовдл гархар седхлэ, нанд негхн арх бээнэ – хар сана гарх. ²²⁻²³ Дотран би Бурхна зака тавлжанав, болв мини цогц дотр талдан закан көдлнэ. Эн закан мини уханла дээлднэ, намаг килнчин закана бэрэнд орулна. Килнчин закан мини цогц-махмудыг авлад көдлнэ. ²⁴ О, ямаран кишг уга күн бээжв би! Кен намаг эн үкх цогцас сулдхэмб? ²⁵ Мана Деед Эзн Иисус Христосар дамжад, би Бурхнд ханлтан өргжэнэв. Ти-игэд би эврэннү ухаар Бурхна заканд церглжэнэв, цогчиннь бээдлэрн болхла, би килнчин заканд церглжэнэв.

Йосн жирхл

8 Иисус Христосла нийлсн улсиг кен чигн застглшго. ² Янад гихлэ, Эрүн Сэкуснэ закан таниг килнчин болн үклин заканс сuldхв. Эн Эрүн Сэкуснэ закан Иисус Христосла нийлэд бээх танд жирхл өгнэ. ³ Тана килнцтэ бээдлэс көлтэ закан эс кеж чадсиг Бурхн кев. Эврэннү Көвүхэн илгэхэд, Бурхн өмтнэ килнциг бурушав. Тер Көвүнү күүнлэ өдл цогц-махмудта болад, килнциг уга кехэр ирв. ⁴ Бидн килнцтэ бээдлэрн биш Эрүн Сэкуснэ таалар бээсэрн закана йоста неквр күцэдгэр Бурхн тиим йовдл гарв. ⁵ Килнцтэ бээдлэр бээжэх улс цогчин седвэрин тускар ухална, Эрүн Сэкуснэ таалар бээжэх улс Эрүн Сэкуснэ таалын тускар ухална. ⁶ Цогчин седвэрин тускар ухалжах күн үклд күрх, Эрүн Сэкуснэ таалын тускар ухалжах күн жирхлд күрэд төвкнүн бээх. ⁷ Цогчин седвэрин тускар ухалжах күн Бурхна дээсн. Янад гихлэ, тернъ Бурхна зака күцэхш, йосндан күцэж чадхш. ⁸ Цогчин седвэрэр бээдг күн Бурхнд таасгддгар кеж чадшго. ⁹ Кемр Эрүн Сэкусн тадн дотр бээхлэ, тадн цогчин седвэрэр биш Эрүн Сэкуснэ таалар бээнэт. Христосин Сэкусн уга күн Христосин биш болжана. ¹⁰ Кемр Христос таднла нийлэд

бээхлэ, тадна цогц килнцэс көлтэ үкв чигн Эрүн Сэкүсн таднд жирхл болжана. Янад гихлэ, тадн Бурхна ёмн чик седклтэ болвт. ¹¹ Кемр тадна дотр Иисусиг үклэс өмдруулсан Бурхна Сэкүсн бүүрлж бээхлэ, Христосиг өмдруулсан Бурхн дотрти бээжэх Сэкүсэрн тадна цогциг өмдруулх. ¹² Тийгэд бидн, ахnr-дүүнр, цогцинн седвэрэр бээшго болжанавидн. ¹³ Кемр цогц-махмудыннь седвэрэр бээхлэ, тадн үхит. Зуг кемр килнцтэ йовдлмуд Эрүн Сэкүсэр уга кехлэ, цаарандан жирхэд бээхит. ¹⁴ Бурхна Сэкүс дааж ювх улс Бурхна үрдүд болжана. ¹⁵ Бурхнаас авсан Сэкүсн таднаар ялч кеҗэхш, тадниг ээлхэжэхш. Болв Эрүн Сэкүсн таднаар Бурхна үрдүд кекжэнэ. Эрүн Сэкүснэ күчэр бидн Бурхиг дууджанавидн: «Аав, Эцкм!» ¹⁶ Мадниг Бурхна үрдүд гиж Бурхна Сэкүсн болн мана седкл герчлжэнэ. ¹⁷ Кемр бидн Бурхна үрдүд болхла Терүнэ улсин төлэ хадхлжах зөөр авхвидн. Тедү мет бидн Христосла хамдан Энүнэ төлэ Бурхна хадхлжах зөөриг бас авхвидн. Кемр бидн Христосла хамдан зовлнган эдлжэхлэ, Энүнлэ хамдан туурхвидн.

Ирх туурмж

¹⁸ Маднд үзгдх туурмжиг ода мана эдлжэх зовлнла өдлцүлхлэ, мана зовлн юмн биш. ¹⁹ Эврэннъ үрдүдэн Бурхн үзүлхиг цуг үүдэсн юмс йир икэр күлэжэнэ. ²⁰⁻²¹ Үүдэгдсн юмс цугтан эврэннъ седвэрэр биш Бурхна таалар керг уга болв. Зуг цуг үүдэлмүйт үклин үлмэхэс гарх нээлвр бээнэ. Тийгж тедн Бурхна үрдүдтэ өдл алдр сулдхвр авх. ²² Үүдэсн юмс кевтэн ода күртл зовлндан түншжэхиг бидн меднэвидн. Теднэ зовлн күүкд гархжах өвдкүрлэ өдл болна. ²³ Һанцхн тедн биш Эрүн Сэкустэ бидн бас зовлнгас түншжэнэвидн. Бурхн маднд хамгин түрүн белгүдин негнь гиһэд Эрүн Сэкүс өгв. Бурхн маднаар үрдүдэн кех болн мана цогциг кевтнь сулдх кем күлэхэд бидн түншжэнэвидн. ²⁴ Эн ишлэр бидн авргвидн. Кемр бидн нээлжэх юман үзжэхлэ, Тер нээлвр болдмн биш. Янад гихлэ, үзжэх юмндан кен нээлжэнэ? ²⁵ Кемр бидн эс үзжэх юмндан нээлжэхлэ, тийгхлэрн бидн энүг тесвртэхээр күлэжэнэвидн. ²⁶ Мел энүнлэ өдл Эрүн Сэкүсн мадн тал дөн болхар ирнэ. Янад гихлэ, бидн чидл тату болжанавидн. Бидн нам яхж зальврхан меджэхшвидн. Болв Сэкүсн мана ормд угэр келлго, ээхээр Бурхнаас сурна. ²⁷ Зүркд шинжлжэх Бурхн Эрүн Сэкүснэ сана меднэ. Янад гихлэ, Эрүн Сэкүсн Бурхна таалар Терүнэ улсин төлэ зальвржана. ²⁸ Бийдэн

дурта улсла болн күслэнь ирлэж дуудгдсан өмтилэ цуг учрсиг Бурхн олзд оруулна.²⁹ Урдаснь Эврэннь шүүж авсн улсиг Бурхн Көвүнлэхэн өдл болх гиж шиидв. Тийгэд Иисус олн ахир-дүүнр дунд түрүнкнь болв.³⁰ Бурхн шиидсн улсиг дуудв, дуудсн улсан чик седклтэд тоолв, чик седклтэд тоолсн улсан тууруув.³¹ Энүнэ тускар бидн ю келхмб? Кемр Бурхн маднла негн болхла, кен мана өмнэс юм кеж чадхмб?³² Бурхн Көвүнхэн хармил уга цуг мана төлэ Терүгэрн тэкл тэкв. Көвүнхэн маднд өгсн Бурхн наадкинь кевтнь маднд өгшгой?³³ Бурхна шүүж авсн улсиг кен гемшэхмб? Бурхн тедниг чик седклтэд тоолв.³⁴ Кен тедниг засглхмб? Тийм күн уга. Яһад гихлэ, Христос Иисус мана төлэ үкэд өмдэрсмн, ода Бурхна барун тал бэөнэ, мана тускар зальвржана.³⁵ Христосин дурнаас мадниг юн салхимб? Зовлн эс гихлэ хархсн төрий? Көөлнин эс гихлэ хархнлн болвза? Күнд түрү бээдл, өэмшг эс гихлэ үклий?³⁶ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Чини төлэ мадниг өдр болхи ална. Алгдх хөөдлэ өдл мадниг тоолна».³⁷ Кемжэн уганаар маднд дурлжах күүнэ күчэр цугтаинь бидн диилжэнэвидн.³⁸⁻³⁹ Үкл чигн биш, жирхл чигн биш, Бурхна элчинр чигн биш, залжах болн һарджах сэкүсд чигн биш, өдгэ чигн биш, иргч тоот чигн биш, тенгр deer юн чигн биш, назр дор юн чигн биш, үүдэсн тоотас юн чигн биш, мадниг Бурхна дурнаас цугтан салхж чадшгог Би лавтааар меднэв. Эн дуран Бурхн мана Деед Эзн Иисус Христосар дамжулад үзүлв.

Бурхн болн Терүнэ шүүж авсн улс

¶ Би үнндэн келжэнэв, худл келжэхшв. Яһад гихлэ, би Христосин күмбв. Эрүн Сэкүснэ залжах мини седкл, намаг худл эс келжэхиг лавлжана.² Би дэгд гейүржэнэв. Мини зүркн чилшго зовлнгар дүүрв.³ Ахир-дүүнриннь төлэ, эврэннь төрскин улсин төлэ би Христосас салхар седлэв.⁴ Тедн Израилин улс. Бурхн теднэр Эврэннь үрдүд кеһэд, туурмжан үзүлв. Теднлэ Бурхн бооцас батль, теднд зака өгв. Израилин улс йосндан Бурхнд яиж мөргхэн меднэ. Бурхн теднд олн юм күцэх болж келлэ.⁵ Израилин улс алдр өвкнрэс үүдлэ. Күүнэ унг-тохмин тускар келхлэ, Христос еврей күн бээсмн. Энтн цугтаг залжах Бурхн болжана. Христос мөнкинд тууртха!^{*} Тийгтхэ!⁶ Бурхна өгсн үг эс күцэгдв

* Онданар орчуулхла: Цугтаг залжах Бурхн мөнкинд тууртха!

гиж би келжэхшв. Юнгад гихлэ, Израилин улс цугтан Бурхна шүүж авсан улс биш. ⁷Абрахамин хөөт үйнр цугтан йосндан тे-
рунэ үрдүд биш. Бурхна Бичгт иигж бичэтэлм: «Зуг Ицхакин
хөөт үйнр чини үйнр болж тоолгдх». ⁸Талданар келхлэ экэс
харсан хөөт үйнр Бурхна үрдүд болжаш. Болв Бурхна өгсн үгэр
төрсн үрдүд йосн хөөт үйнр болжана. ⁹Бурхн иим үг өглэ: «Би
хөөтндэн иим цагла ирхв, Сарра көвүтэ болх». ¹⁰Дэкэд келхлэ,
Ребекин хойр көвүн нег эцктэ. Тер мана өвк Ицхак бээж.
¹¹⁻¹²Болв икр үрн төртл болн тедн сэн, му йовдл гархтл, Бурхн
Ребект иигж кельв: «Ах күн ду күнд заргдх». Бурхна күсл Терүнэ
шүүж авлнаар дамжад күцдгэр эннь болв. Терүнэ шүүж авлнин
Яковин болн Эсав йовдлас эклжэхш, Бурхна дуудврас эклжэнэ.
¹³Энүнэ тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би Яковд дурлад,
Эсавд дурго болв». ¹⁴Тиигхлэ бидн ю келхмб? Бурхн чикэр ке-
жэхший? Мел уга! ¹⁵Мошед эн иигж кельв: «Хээрлхэр седсн күү-
хэн хээрлнэв, сана зовхар седсн күүндэн сана зовнав». ¹⁶Бурхна
шүүж авлнин күүнэ седвэрэс болн күүнэ йовдлмудас учрхш. Зуг
Бурхна хээрлтэр күцэгднэ. ¹⁷Бурхн Эврэннь Бичгт фараонд
иигж келжэнэ: «Би чидлэн чамар дамжад үзүлхин төлэ мини
нериг делкэд медгэр чамаг Египетин хаана ширэ deer суултв». ¹⁸Тиигэд Бурхн хээрлхэр седсэн хээрлнэ, буцдг зангта кехэр
седхлэрн буцуулна.

Бурхна хээрлт болн Терүнэ ур

¹⁹ Нанд таднас негнь келх: «Тиигхлэ яһад күүг Бурхн гемшэ-
жэхэмб? Терүнэ таалла кен сөрүүж чадхмб?» ²⁰Бурхнла зүтклдх
кемб чи, күн? Шавр сав терүг кесн күүнд: «Чи яһад намаг
иимэр кеввч?» – гиж келдви? ²¹Шавраг сав кежэх урч күн нег
мокар хойр сав кеж чадшго: негинь – кеенин төлэ, хойрдгчинь –
йирин бээдлийн төлэ. ²²Тиигхлэ Бурхндууран үзүлх болн чидлэн
медүлх зөв бээнү? Зуг зарнинь ууртаар кех болн алгдх улсиг
Бурхн тесвртэхэр даажав. ²³Бурхн Эврэннь алдр туурмжан
үзүлх зөв бээнү? Тер туурмжарн Терүнэ хээрлт авх өмтилэ ху-
вацв. Бурхн тедниг туурулхар белдв. ²⁴Иигж хээрлт авсан мадниг
Бурхн, зуг евреймүд дундас биш нам буру номта улс дундас
дуудв. ²⁵Өэлдэч Хөөзин дэгтрт Бурхн иигж келжэнэ: «Мини
биш улсиг – Мини гиж келхв. Мини дурго улсиг – Мини дурта
улс гиж келхв. ²⁶Мини улс бишит гиж келхин ормд тедниг өмд

Бурхна үрдүд гиж келхв». ²⁷ Эшья Израилин улсин тускар чанһар келжэнэ: «Израилин улс тенгсин элсн мет олн болв чигн теднэс зуг зэрмнь авргдх. ²⁸ Юнгад гихлэ, Деед Эзн назр deer бээх улсиг агчмд болн мөнкинд засглх». ²⁹ Эшья урднь бас иигж келлэ: «Кемр тенгрин цергин Деед Эзн мана хөөт үйнриг хадһлсн болхла, тиигхлэ бидн цугтан Содом болн Гомора балһсдла әдл болх биләвидн».

Израиль болн Сэн Зәңг

³⁰ Ода бидн ю келхмб? Бурхна өмн чик седкл зүүхэр эс седжэсн буру номта улс эврэннү итклэр чик седклтэ болв. ³¹ Израилин улс чик седклтэ кедг зака хээхэд олсн уга. ³² Янад эс олжахмб? Тедн терүг итклэрн биш кергэрн хээв. Көндлн чолунд тедн бүдрв. ³³ Эн чолуна тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Сион уул deer би көндлн чолу тэвжэнэв. Терүнэс көлтэ зэрм улс бүдрэд унх. Болв терүнд иткдг күн мел нутагдшго».

10 Ахир-дүүнр, Израилин улс аврлт автха гиһэд, би өрүн зүркнэсн Бурхнд залъвржанав. ² Би тедниг бийэн йир икэр Бурхнд нерэдсиг герчлжэнэв, болв теднэ нерэдлн медрлэс гарчахш. ³ Бурхн яһж күүг чик седклтэ кедгиг тедн медсмн уга. Энүнэс даву тедн бийэн Бурхна өмн чик седклтэд тоолхар седцхэв. Бурхн яһж күүг чик седклтэ кедгиг евреймүд төртэн авсмн уга. ⁴ Иткдг күн болһн чик седклтэ болхин төлэ Христос Закана көдлмш чилэв.

Күн болһн авргдж чадх

⁵ Зака күцэсэрн күн болһн яһж чик седклтэ болхин тускар Моше иигж бичж: «Закаг күцэжэх күн терүгэр өмд бээх». ⁶ Итклэр күн болһн яһж чик седклтэ болхин тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Кен тенгрт гархмб? – гиж бичэ бийэн сур». (Христосиг тенгрэс назр deer буулхин төлэ кен тиигэрэн гархмб, – гиж бичэ бийэн сур.) ⁷ Эс гихлэ: «Кен хар йорал уга назрт буухмб?» (Христосиг үкснэ хөөн өмдрулхин төлэ кен хар йорал уга ормд буухмб?) ⁸ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бурхна уг чини хажуд бээнэ. Тер уг чини келнд болн зүркнд бээнэ». Эн уг мана цээлхэжэх итклин уг мөн. ⁹ Кемр чи, Иисус, мини Деед Эзн гиж илэр келхлэ, кемр Терүг үкснэ хөөн Бурхн өмдрулсиг

зүркэрн иткжэхлэ чи авргдхч. ¹⁰ Юнгад гихлэ, зүркэрн иткэд бидн чик седклтэ болжанавидн. Иисус мини Деед Ээн гиж илэр келсэрн бидн авргдхвидн. ¹¹ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Терүнд иткдг күн мел нутагдшго». ¹² Иигж цугтаднь келгджэнэ. Юнгад гихлэ, евреймүдин болн буру номта улсин хоорнд мел йилһл уга. Бурхн цугтаннь Деед Ээн болжана. Терүг дууджах улсиг Бурхн йир икэр өдслжэнэ. ¹³ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Деед Ээнэ нер дууджах күн болһн авргдх». ¹⁴ Кемр Терүнд эс иткжэхлэ, яһж тедн неринь дуудхмб? Кемр Терүнэ ном эс соңсан болхла, яһж тедн иткхмб? Кемр тер номиг эс цээлһисн болхла, яһж тедн терүг соңсхмб? ¹⁵ Кемр цээлһэчир эс илгэгдсн болхла, тиигхлэ яһж тер ном цээлһгдх бээсмб? Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Сэн Зэнг цээлһжэх улсин ирлһн ямаран сэн!» ¹⁶ Сэн Зэнгиг евреймүд цугтан төрүц авчасын уга. Ээлдэч Эшья иигж келж: «Деед Ээн! Мана цээлһисн номд кен иткжэнэ?» ¹⁷ Сэн Зэнг соңхла, иткл ирнэ. Христосин тускар цээлһж келхлэ, күн Сэн Зэнгиг соңсна. ¹⁸ Болв би сурхар седжэнэв: «Тедн номиг соңсад угай?» Э-э, соңсла. Юнгад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Теднэ дун цуг назрар соңгтдна. Теднэ үгмүд назрин көдэ күртл күрнэ». ¹⁹ Тиигхлэ би дэкэд нег юм сурхар седжэнэв: «Израиль энүг медлго бээсмн болвза?» Моше түрүлж хэрг өгнэ: «Би таднд йосн биш келин улсар дамжулад үлү үзүлһ сергэнэв. Би эргү улсар тадна ур босхнав». ²⁰ Эшья болхла зөргтэхэр иигж келжэнэ: «Эс хээсн улс Намаг оль. Мини тускар эс сурсн улст Би Бийэн үзүүлүв». ²¹ Болв Израилин тускар тер иигж келжэнэ: «Өдрин туршарт Би соңсдго болн буцдг улс тал һаран дуудж суңхв».

Бурхн Израильд хээрлтэн үзүүлжэнэ

11 Тиигэд би сурхар седжэнэв: Бурхн эврэ улсан хайви тиигэд? Мел уга. Би эврэн Израилин күмб, Бээнъяминэ унг-тохмас Абрахамин хөөт үйв. ² Эклцэснь шүүж авсан улсан Бурхн хайсн уга. Израилин улст нундсан Элья Бурхнд келсиг тадн Бурхна Бичгэс меднэлмт. ³ «Деед Ээн, тедн чини өэлдэчнриг алв, бэрц тэвдг чини ормиг тедн хамхлв. Би һанцаар үлдв, намаг тедн бас алхар седжэнэ». ⁴ Болв Бурхн терүнд ю кельв? «Би бийдэн долан минһи кү үлдэвв. Тедн Баалын өмн сөгдсн уга». ⁵ Тиигэд ода Бурхна цаһан санаһар шүүж авгдсн улсин үлдл

бээнэ. ⁶ Кемр Бурхн цаан санаанар өмтиг шүүж авсн болхла, ти-игхлэ тер кесн кергэрнь тиигжэхш. Кемр Бурхна өмтиг кесн кергэрнь шүүж авсн болхла, тиигхлэ терүнэ цаан санан үнн цаан санан болж һаршго билэ. ⁷ Тиигэд юн болжахмб? Израилин улс хээжээн юман олсмн уга. Бурхна шүүж авсн улс хээжэ-сэн олж авв, наадксинь Бурхн Эврэнн дуудвриг соңсж чаддго кев. ⁸ Энүнэ тускар Бурхна Бичтг иигж бичэтэ: «Бурхн теднэ ухан-седклиг унтулв, нам эндр өдр կуртл теднэ нүднэ юм үз-жэхш, чикнь юм соңсжахш». ⁹ Давид иигж келж: «Нээрлжэх цагтан тедн бэргдэд хавхд тортха! Тедн унад засгла хархта! ¹⁰ Теднэ нүднэ харань уурад, юм бичэ үзтхэ! Теднэ нурхинь мөн-кинд бөгчихэ!»

Буру номта улсын аврлт

¹¹ Дэкнэс би сурхар седжэнэв: Евреймүд бүдрэд унхларн мөнкинд унсан болхви? Уга. Буру номта улс евреймүдиг унснаас иштэ аврлт авв. Евреймүдт үлү үзүлһ сергэхэр буру номта улс тиигв. ¹² Евреймүдин бүдрэд унсан бээдл делкэг байжаж, теднэ цөөкн то буру номта улсиг бас тиигж, тиигэд кемр евреймүд цугтан аврлтд үүрсмн болхла, зөөрнө ямаран ик болх! ¹³ Буру номта улс, ода би таднд келжэнэв: буру номта улсин апостол болсарн би эврэнн церглтэн магтжанав. ¹⁴ Тийм юм кехлэрн, би эврэнн улсин үлү үзүлниг сергэхэд, нам зэрмсинь аврж чадхв болвза. ¹⁵ Юнгад гихлэ, Бурхн тедниг бийэсн хольжуулсан цагт делкэн өмти Терүнлэ эвцлэ. Болв Бурхн тедниг орулж авхла, юн болх? Энны үкснэс өмдрж һарснала әдл болх. ¹⁶ Кемр өдмгин түрүн зүсм Бурхнд нерэдгхлэ, өдмг кевтэн Бурхнд нерэдгднэ. Кемр модна унг Бурхнд нерэдгхлэ, ацмуднь бас Бурхнд нерэд-гднэ. ¹⁷ Асрдгжасн олив модна зэрм ацмуднь хүүрж одж. Зерлг олив модна ацмуд тер моднэд наалдулгдла. Тадн, буру номта улс, тер зерлг олив моднла әдл болжанат. Ода тадн евреймүдин күч болн байн жирхл хувалцжанат. ¹⁸ Тиигэд хамхрсн ацмудыг тадн бичэ назалтн. Яиž чи тедниг назалжахмбчи? Чи зуг ацнь болжанач, унгиг чи асржашч, унг чамаг асржана. ¹⁹ Ода чи келжэдг чигн болхич: «Намаг наалдуулж урнатха гиһэд ацмуд хүүрсмн билэ». ²⁰ Э, тедн эс итксндэн хүүрсн болхла, зуг чи итклэрн эн ормдан үлджэнэч. Тиигэд чи бичэ карагл, болв э! ²¹ Бурхн йосн ацмуд хармисн уга, чамаг хармих гиж санжанчи? ²² Энүнд

бидн Бурхн яһж цаһан санаһан күртәжәсиг болн цаажлсиг үзжәнәвидн. Килнц һарһсн улсиг Бурхн цаажлна. Терүнә хә-эрлтд чи үлдхлә, Бурхн чамд цаһан санаһан күртәх. Эс гихлә чамаг тер моднас хуһлад авх.²³ Кемр йосн олив модна ацмуд ондарад иткхлә, дәкн тедниг наалдулж урһах. Яһад гихлә, Бурхн дәкн тедниг наалдулж урһах күчтә.²⁴ Чи эклцәсн авн зерлг моднас хуһлгдж авгдлач. Дәкәд болхла, асрғджасн олив моднд күчәр наалдулгдж урһагдлач. Тиигәд йосн ацмудыг эңкр моднднү хәрү наалдулхд йир амр. Бурхн цугтад цаһан санаһан күргжәнә.²⁵ Ахнр-дүүнр, тадн бийән цецн улст эс тоолшгон төләд, тадниг нуувч медж автха гиж би санҗанав. Нуувчнъ иим: Израилин улс оньдин иткләс хөөһсн уга. Тедн, зуг тоота буру номта улс Бурхнд иртл тиигв.²⁶ Тегәд Израилин улс цугтан авргдх. Бурхна Бичтг иигж бичәтә: «Сионас Аврач ирх. Тер Яковин хәөт үйнриг Бурхн уга жирһләс харсх.²⁷ Би теднлә бо-оца кеһәд, теднә килнцинь тәвҗ өгхв». ²⁸ Буру номта улс, тадн олз ортха гиһәд евреймүд Сән Зәнг авсн уга. Тиигәд тедн Бурхна дәэсн болв. Зуг Бурхн евреймүдиг шүүж авсар болн теднә өвкнрт үг өгсәр тедн Бурхна улс болжана.²⁹ Юнгад гихлә, Бурхн эврәннү белгән хәрү авхш, эврән шүүж авсан сольхш.³⁰ Урднъ тадн, буру номта улс, Бурхиг соңсдго биләт. Зуг ода евреиймүд Бурхиг эс соңсар Бурхнас тадн хәәрлт аввт.³¹ Ода евреиймүд Бурхиг соңсжахш. Зуг тадн хәәрлт авсн учр deerәс евреиймүд хәәрлт авх.³² Цуг әмтиг хәәрлхин төлә Бурхн тедниг соңсдго бәәдлд бәрүль.³³ О! Бурхна зөөр ямаран ик! О! Бурхна цецн ухан болн медрл ямаран ик! Терүнә шиидвриг кен цәәлһж чадхмб? Терүнә хаалниг кен медхмб?³⁴ Деед Эзнә ухаг кен медсмб? Кен Терүнд селвгч болсмб?³⁵ Бурхиг өгцтә болтха ги-һәд, кен Терүнд юм өгсмб?³⁶ Юнгад гихлә, цугтаһинь Терүүдәлә. Цугтан Терүгәр дамҗад Терүнә төлә бәәнә. Бурхн мөн-кинд тууртха! Тиигтхә!

Бурхн үергләжәх жирһл

12 Тиигәд, ахнр-дүүнр, Бурхна хәәрлтин төлә би таднас сур-жанав. Бийәрн Бурхнд әмд, әрун болн Терүнд тааста тәкл тәктн. Эннү Бурхнд йосндан үерглән болжана.² Эн делкән му авъясар бичә бәәтн. Болв Бурхнд тана ухаг шинрүлх зөвән өгтн. Тегәд одж тадн Бурхна сән, тааста болн күцц таалыг медж

чадхит.³ Нанд өггдсн белг олзлад би күн болһнд иигж келжәнәв: Өгсн зөвәс үлүһәр эврәнн тускар бичә сан. Болв бийинн тускар ик санан угаһар ухал. Чамд Бурхна өгсн итклә ирлцүлж бийинн тускар ухал.⁴ Күүнә цогцд олн мөчмүд бәәнә. Мөч болһн зүсн-зүүл зааврта.⁵ Терүнлә әдл бидн олн болсн бийнь Христосла нииләд нег цогц-махмуд болжанавидн. Бидн нег-негн-ләһән зүсн-зүүл мөчмүд мет хоорндан залһлдатавидн.⁶ Маднд Бурхна өгсн хәәрлтлә ирлцүлж бидн олн зүсн билг олзлх йоставидн. Чамд Бурхна үг келх белг бәәхлә, эврәнн итклә ирлцүлж Терүг кел.⁷ Кемр талдан улст нөкд болх билг чамд бәәхлә, нөкд бол. Кемр багш болх билгтә болхла, багшлтха!⁸ Кемр урмд өгх билгтә болхла, урмд өгтхә. Кемр бәэснәси хувалцх билгтә болхла, асхрулад хувалц. Кемр нардх билгтә болхла, йир сәәнәр нард. Кемр цаһан седкл haphx билгтә болхла, байртанаар цаһан седклән haph.

Христост иткәдг күүнә жырһлии зокъял

⁹ Тана дурн үнн болтха. Хар саната йовдлмудт дурго болтн, сән йовдл цаарандан hарhтн.¹⁰ Ахнр-дүүнрлә әдләр нег-негн-дән дурлтн. Нег-негән күнделәд бийәси үлүһәр үнлтн.¹¹ Бичә залхуртн. Зуг гүжрж кәдлтн. Дөәд Эзнд халун зүркнәсн церглтн.¹² Ишлдән тадн байрлтн! Зовлнд тесвртә болтн. Оныдин зальвртн.¹³ Бурхнд иткәдг улс түрү-зүдү бәәхлә, теднлә бәәс-нәсн хувалцтн. Зуучлж йовх улсиг гиичлүләд тоотн.¹⁴ Тадниг кәөлдж йовх улст Бурхн әдс өгтхә гиҗ зальвртн. Дәкәд нег давтад келжәнәв: Бурхн тедниг бичә харатха, әдс өгтхә гиҗ зальвртн.¹⁵ Байрлжах улsla байрлтн. Уульжах улsla уультн.¹⁶ Күн болһнит йилһлго әдләр бәәтн. Бичә караглж deerлкtn. Зуг номһн зангта улsla үүрлтн*. Бийән бичә цецин күүнд тоолтн.¹⁷ Чолуһар шивсиг – өөкәр шивтн. Әмтн цугтан сән гиҗ келх йовдл hарhтн.¹⁸ Кемр aph бәәхлә, әмтнлә цугталань эвтәһәр бә.¹⁹ Үүрмүд минь! Бичә өшә нектн. Бурхн тиим күүг засглтха. Юңгад гихлә, Бурхна Бичтг иигж бичәтә бәәнә: «Би өшәһинь авхв. Күүнә hарhсн буруһин ашар Би терүг засглхув гиҗ Деед Эзн келжәнә».²⁰ Бурхна Бичтг бичәтәг күцтн: «Кемр тана өшәтн өлн болхла, хот өгәд цадхтн. Кемр унд уухар седжәхлә,

* Талданар орчуулхла: Зуг хар кәдлмш бас кетн.

унднын кеж өгтн. Тиим йовдларн тадн терүнэ толна deer цог цуглуулжанат». ²¹Хар санан чамаг бичэ авлтха! Бolv хар санаг сэн кергэр дили.

Йосна туск төр

13 Күн болһн шанһа йоснд соңсврта болх юоста. Юнгад гих-лә, Бурхна зөв уга йосн уга. Бәәсн цуг йосиг Бурхн тогтала. ²Тиигэд йосна өмнәс буцсан күн – Бурхна тогтасна өмнәс буцжана. Тиим йовдл гарһжах күн цаажла харх. ³Сән йовдл гарһжах күн биш, хар саната йовдл гарһжах күн йосна гардачирас әәнә. Йоснаас әәшго седклтэвч? Сән йовдл гарһж йов, тиигхлэ йосн чамаг буульх. ⁴Йосна гардач чамд сә кехэр Бурхна зарц болжана. Кемр чи хар саната йовдл гарһнд болхла, йосна гардачирас ә. Янад гихлә, чамаг засглх зөв терүнд бәәнә. Терчнъ Бурхна зарц болад, хар саната йовдл гарһсан күүг Бурхна нерн deer эзслана. ⁵Чи йосна гардачириг зуг засглінас әәһәд биш,olv Бурхнд церглх эврәннъ дааврас соңс. ⁶Тиигэд тадн алван өгнэт. Йос гарджах улс Бурхна зарцир болжана, тедн эврәннъ даалһвр күцәжэнә. ⁷Теднд өгх зөвтэ юмиг өгтн: зүсн-зүүл алв өгтн, тедниг йир икәр күнделтн.

Ахир-дүүнрин дурна тускар

⁸Кен чигн күүнд өгцтэ бичэ болтн. Зуг нег-негнән дурарн өгцтэ болтн. Юнгад гихлә, хажудк күүндән дуртань зака күцәжэнә. ⁹«Гергн залу хойр эврәннъ иткл бичэ эвдтн», «Бичэ ал», «Бичэ хулха ке», «Талдан күүнә эдл-ахуд седкл бичэ тэв», – эн болн нань чигн зааврмудын гол төрнү иим: «Талдан улст бийләһән әдл дуртга бол». ¹⁰Талдан улст дуртга күн му юм үзүлшго. Талдан улст дуртга болсн күн – Зака күцәнә. ¹¹Тадн тиигж кех зөвтэт, янад гихлә, нөөрәсн серх тадна цаг ирсиг меднэт. Деед Эзн иткәжснәс ода таниг аврх цаг өөрхн бәәнә. ¹²Сө чилж йовна, өдр эклж бәәнә. Тиигэд харнүүнин йовдлмуд үлдәһәд, ода герлин зер-зев авий! ¹³Өдрин герлд бәәх өмтнлә әдл дигтәхәр бәәхмн. Тер төләд буру номта улсин шажна нәэрт орхмн биш, согтж әрк уухмн биш, цалдн йовдл гарһж аля кехмн биш, дәәлдж, үлү үзхмн биш. ¹⁴Деед Эзн Иисус Христосин зер-зев автн. Тадн эврәннъ килнцтэ бәәдлд онъган өгдгэн ууртн. Терүнә му седвэр бичэ күцәтн.

Нег-негэн бичэ гемшэтн

14 Итклдэн бат биш күг тадн иткдг ах гиж сантн. Терүнэ итклин хэлэцин тускар бичэ зүтктн. ² Нег күүнэ иткл ю болв чигн идх зөв өгнэ, талдан күүнэ иткл бат биш болад, тер hанцхн темсин хот эдлнэ. ³ Хотыг йилһвр угаһар иддг күн, тиигж эс кежэх күг бийэсн дор гиж бичэ тоолтха. Зуг темстэ хот иддг күн хотыг йилһлго иддг күг буру гарһжана гиж бичэ гемшэтхэ. Янад гихлэ, Бурхн хойраинь орулж авчана. ⁴ Талдан Эзнэ зарциг гемшэх чи кембвч? Эзнь эврэн терүг сээнэр мууһар көдлсинь йилһх. Тер зарц сээнэр көдлх, янад гихлэ, Деед Эзн терүнд тиим aрх өгч чадх. ⁵ Нег күүнд талдан өдрмүдэс нег өдр чинртэ болжана. Ондан күүнд өдрмүд цугтан чигн өдл болх. Күн болһн эврэннъ санжасн санаан чик гиж лавтаһар медтхэ. ⁶ Талдан өдрмүдэс нег өдриг чинртэ гижэсн күн энүгтэрн Деед Эзиг күндлжэнэ. Хотыг йилһлго иддг күн Деед Эзиг күндлэд тиигнэ. Тиим күн хот идсндэн Бурхнд йөрэл тэвжэнэ. Темстэ хот иддг күн бас Деед Эзиг күндлэд тиигнэ. Тиим күн Бурхнд бас йөрэл тэвжэнэ. ⁷ Маднас нег чигн күн бийиннъ төлэ бээхш, бийиннъ төлэ үкxш. ⁸ Кемр бидн жирһж бээхлэ, Деед Эзнэ төлэ бээнэвидн. Кемр үкхлэрн бас Деед Эзнэ төлэ үкнэвидн. Жирһж бээв чигн эс гихлэ үкж бээв чигн, бидн Деед Эзнэ улс болжанавидн. ⁹ Янад гихлэ, эмд улсин болн үксн улсин Деед Эзн болхар Христос үкэд өмдрлэ! ¹⁰ Чи темсэр хот кежэх күн эврэннъ иткдг дүүһэн янад гемшэхмбч? Эс гихлэ, хотыг йилһлго эдлжэх күн янхж дүүһэн бийэсн дор тоолжанач? Бидн цугтан Бурхна зарһд зогсхидн. ¹¹ Юнгад гихлэ, Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Күн болһн Мини өмн сөгдх, күн болһн Намаг Бурхн гиж келх. Энүг Би лавлжанав гиж Деед Эзн келжэнэ». ¹² Маднас күн болһн Бурхнд эврэн тооцаан өгх. Эврэннъ ахнр-дүүнрэн килнцд бичэ орултн. ¹³ Тер төлэд нег-негэн гемшэхмн биш. Тадн иигж шиидх йоста. Тана иткдг ахнр-дүүнр бүдрэд килнцд ордгоһар тадн бичэ му йовдл гарһтн. ¹⁴ Би Деед Эзн Исуста нийлслн учрас эврэн бийэрн бузр юмн уга болдгиг лавта меднэв. Кемр кен негнь ю болв чигн цевр биш гиж тоолжахла, терүнд тернь бузр болжана. ¹⁵ Кемр чи хот йилһлго эдлжэх учрас эврэннъ дүүһэн һундаажахла, тиигхлэрн дурлж кежэхшич. Чини эдлжэх хот дүүничнь бичэ алтха! Янад гихлэ, Христос терүнэ төлэ үклэ. ¹⁶ Тана

сэн гиж тоолжасиг талдан улс му келдгохар бийэн сээнэр бэртн.¹⁷ Бурхна йосн мана эдлжэх хотд, уужах унднд бээхш, чик бээдлтэ, эвтэ болн байрта жирхлд бээнэ. Тийм жирхл Эрүн Сэкүсн өгнэ. ¹⁸ Тийгэд Христост церглжэх күн Бурхнд байр үүдэжэнэ, өмтнэс зөвшэл авчана. ¹⁹ Тер учраг, бидн эв авч ирх болн нег-негэн батлх йовдл оньдин гархар седхмн. ²⁰ Хотын төлэ Бурхна күцэжэхиг бичэ хамхлтн. Хот кевтэн цевр. Болв эврэн эдлжэх хотарн талдан күүг килнид унхааха чик биш. ²¹ Max эс идхлэ, чаһр эс уухла, дүүхэн килнид унхаах йовдл эс гархаха чик болжана. ²² Бурхна болн чини хоорндк төр чини итклин төр болтх. Эврэн шүүж авчасндан бийэн эс гемшэжэх күн буйн кишгтэ. ²³ Хот иджэхэд, эврэннь шиидврэн чик угай гиж маһдлсн күүг Бурхн зархла хархулх. Янад гихлэ, терүнэ кесн керг итклэс үүдхш. Итклэс эс үүдсн керг килниц болжана.

Талдан улст нокд болтн

15 Бидн, итклдэн күчтэ улс, итклдэн бат биш улст түрү-күнд төринь хаһлхд дөн болхмн. Зуг бидн һанцхн бийдэн тааста юм кех зөв угавидн. ² Талдан улсин сэ хээж, теднэ иткл батрахин төлэ маднас кен чигн күн теднд тааста юм кех зөвтэ. ³ Христос бас һанцхн бийдэн тааста юм кежэсмн уга. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бурхиг му келжэсн улсин му үгнү нанд күртв». ⁴ Бурхна Бичгт урднь бичэтэ цуг тоот мадниг сурхин төлэ өггдлэ. Мадниг тесврэр, урмдар нээлвртэ болтха гиж тийглэ. ⁵ Тесвр болн урмд өгчэх Бурхн тадниг Иисус Христосас үлгүр авад, нег ухан-седклтэ болтха гижэнэ. ⁶ Тегэд тадн ни-негэр, нег дуунар Бурхиг болн мана Деед Эзн Иисус Христосин Эцкиг туурулж чадхит.

Буру номта улст цээлнэжэх Сэн Зэңг

⁷ Тер учраг Бурхна туурмжин төлэ нег-негнлэхэн Христос таднла бийэн бэрснлэ өдлэр тадн бийэн сээнэр бэртн. ⁸ Христос Бурхна үнниг үзүлхин төлэ, өвкнрт өгсн үгэн күцэхин төлэ евреймүдин зарц болов гиж би келжэнэв. ⁹ Буру номта улст Бурхна хээрлт өгсн учрас тедн Бурхиг туурултха гиж Христос евреймүдин зарц боль. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Тер учраг чамаг би буру номта улс дунд туурулхв, чамд магтал дуулнав». ¹⁰ Бурхна Бичгт бас иигж бичэтэ: «Тадн, буру номта улс, Терүнэ

эмтилэх хамдан байрлтн!»¹¹ Бурхна Бичгт бас иигж бичэтэ: «Тадн, буру номта улс, цугтан Деед Эзиг туурултн! Оли келн улс цугтан Терүг туурултн».¹² Эшья иигж келжэнэ: «Эмтиг гардхин төлэх Ишайин хөөт үй төрэд өсх. Буру номта улс терүнд нээлх».¹³ Таднд ицл өгсн Бурхн тана итклэр дамжад байран болн эвэр дүүртхэ. Тиигэд тана ицл Өрүн Сэкүснэ күчэр цаарандан өстхэ.

Павелын даалхэр

¹⁴ Ахнр-дүүнр мини, тадна зүркн сэн-сээхн кергэр дүүрн, таднд цуг медрл бээнэ, тадн нег-негэн сурхж чадхиг би меднэв.¹⁵ Тер бийн би бас йир зөргтэхэр зэрм сурврмудин тускар келжэнэв. Би таднд терүнэ тускар тодлвр орулжанав. Иим зөргтэ болдгм нанд Бурхн онц билг өглэ.¹⁶ Намаг буру номта улсин төлэх Христосин церглэх болтха гиһэд Бурхн нанд иим белг өглэ. Би теднд Бурхна Сэн Зэнг цээлхжэнэв. Өрүн Сэкүсэр Бурхнд нерэдгдсан буру номта улс Терүнд тэкл мет тааста болтха гижэнэв.¹⁷ Тиигэд би Христос Иисусла нийлсндэн Бурхнд церглжэхэрн бийэн буульж чадхв.¹⁸ Би зөргтэ болнав. Буру номта улсиг Бурхна соңсхврт орулхин төлэх Христос нанар дамжад ю кесиг би зуг энүнэ тускар келж өгнэв. Энүг Тер үгэр болн кергэр, өвэрц йовдлын болн онц темдгин күчэр, Бурхна Сэкүснэ күчэр кев.¹⁹ Би Ерусалимас Илирик һазр күртл эргндэн Христосин туск Сэн Зэнг күццднь цээлхв.²⁰ Христосиг меддго һазрт Сэн Зэнг тархах седкл кезэ чигн мини күсл болжана. Зуг бурунь күүнэ тэвсн ул deer тосхлт кехэр седжэхшв.²¹ Бурхна Бичгт бичэтэ: «Терүнэ тускар келгдэд уга улст Тер үзгдх, Терүнэ тускар соңсад угаднь медгдх».

Рим орх Павелын зура

²² Сэн Зэнг тархалхна көдлмш кеһэд, би тадн тал ирж чадсан угав.²³ Ода би эн һазрт эврэннэ көдлмшэн төгсэвв.²⁴ Оли жилин эргцд тадн тал орхар седжэсн күслэн би Испань орхларн күцэхэр бээнэв. Таднла хархсарн би байрлхв. Дэкэд цаарапандын Испань орхд тадниг дөн болтха гилэв.²⁵ Би ода Ерусалимд бээх Бурхна улст церглхэр йовжанав.²⁶ Ерусалимд бээх Бурхна улс дунд түрү өмтнэ төлэх Македонь болн Ахъяна улс дем күргхэр шиидж.²⁷ Иим йовдл һархлхин теднд тааста болв. Йосндан болхла,

тедн евреймүдт өгтэ болжана. Юнгад гихлэ, евреймүдт буру номта улслыа Бурхна эдс хувацв. Тер учрар буру номта улс эврэннү эдл-уушасн евреймүдлэ хувалцх зөвтэ. ²⁸ Эн даалһвр күцэхэд өгсн демиг Ерусалимд өгснэ хөөн би Испань орнав. Хаалыдан тадн тал орнав. ²⁹ Намаг ирхлэ, Христосин өдслт күццдн авхитн би меджэнэв. ³⁰ Ахнр-дүүнр, мана Деед Эзн Иисус Христосар болн Эрүн Сэкүснэ дураг нанла хамдан мини төлэ икэр шунж зальврти гиж танас эржэнэв. ³¹ Йудьяд Христост иткдго уллас би мөлтрж гардгар Ерусалимд мини кех көдлмш тенд бээх Бурхна улс авдгар зальврти. ³² Тийгэд би тадн тал байртанаар ирхв. Кемр Бурхна таал учрхла, бидн хамдан амрхвидн. ³³ Эв өгчэх Бурхн цуг таднла бээтхэ. Тийгтхэ!

Эврэ мендллийн

16 Кенхерт бээх иткдг улсин дунд көдлжэх мана эгч Пөбэг сэн үгэр таднла танылдуулхар седнэв. ² Бурхна улсиг тосдг кевэр Деед Эзнэ нерн deerэс терүг тосж автн. Тер таднаас суржах тоотдн дөн болтн. Юнгад гихлэ, тер олн улст дөнгэн күргнэ, тер дотр нанд бас күргнэ. ³ Нанла хамдан Христос Иуст церглжэх Прискад болн энүнэ залу Экүльд менд келтн. ⁴ Эдн мини төлэ өмэрн шордхдан белн билэ. Теднд һанцхн би биш, цуг иткдг буру номта улс ханлтан өргжэнэ. ⁵ Теднэ герт цуглрдг иткдг улст мини менд бас келтн. Азийд түрүн болж Христост итксн мини хээртэ үр Эпэнэтд менд келтн. ⁶ Тана төлэ йир икэр көдлсн Марийд мини менд күргтн. ⁷ Нанла хамдан бэрэнд бээсн мини келн улсин Андраникд болн Юнид менд келтн. Апостолмуд тедниг сээнэр меднэ. Тедн нанас эрт Христост итклэ. ⁸ Деед Эзнлэ ниилснд мини хээртэ Амплитд менд келтн. ⁹ Маднла хамдан Христост церглжэх Урбанд болн мини хээртэ үр Стажд менд келүлжэнэв. ¹⁰ Эпельд менд келтн. Тер Христост итклтэ болсиг цугтан меднэ. Аристобулын өрк-булд бас менд келтн. ¹¹ Мини келн улсин Херодэнд болн Нэркисин өрк-булд менд келтн. ¹² Деед Эзнэ төлэ көдлжэсн Трупанад болн Трупосад гидг күүкд улст менд келтн. Деед Эзнэ төлэ дала көдлмш кесн күндтэ Персиадад бас менд келтн. ¹³ Деед Эзнэ шүүж авгдсан Рупд болн мини эк болж йовсн териүнэ экд менд келтн. ¹⁴ Би Асунытд, Пелегонд, Гермест, Патропд, Гермаст, болн теднлэ хамдан хурдг ахнр-дүүнрт менд илгэжэнэв. ¹⁵ Пилологд болн

Юлид, Нерүст, терүнэ дү күүкнд болн Олимпд, теднлэ хамдан хурдг Бурхна цуг улст менд келтн. ¹⁶ Нег-негэн өрүнэр үмсж мендлтн. Христост иткдг цуг улс таднд менд илгэжэнэ. ¹⁷ Ахнр-дүүнр, иткдг улсиг салхар болн тедниг килнцд унхаар седжэх улсас саглтн гиж би эржэнэв. Таднд дасхн номас тас ондан ном тедн дасхжана. Тиим улсас хол йовтн. ¹⁸ Тиим улс мана Деед Эзн Христост биш эврэннь олз хээнэ. Тедн эгл улсиг өмтэхн зуһу үгэрн меклжэнэ. ¹⁹ Тадниг соңсхврта улс болсиг цугтан меднэ. Энүнэ төлэ би йир байрлжанав. Би тадниг юнь чик болжахиг тодрхахар үзтхэ гижэнэв. Му йовдл бичэ гархтн. ²⁰ Удл уга эв өгчэх Бурхн эрлгиг тана көл дор үүлэд уга кех. Мана Деед Эзн Иусусин хээрлт таднла бээтхэ. ²¹ Нанла хамдан көдлжэх Тимофей болн мини келн-улсин Луки, Ясон, Сосипатр таднд менд илгэжэнэ. ²² Эн бичг Павельн келсэр бичжэх би, Терт, Деед Эзnlэ нийлсндэн таднд менд илгэжэнэв. ²³ Мини герин эзн Гай менд илгэжэнэ. Терүнэ герт иткдг улс цуглрна. Тадн балхсна хазн бэрдг Эраст болн ах Куарт менд келүлжэнэ.

Бурхнд магтал!

[²⁵ Бурхн тадниг батрулж чадна. Иус Христосин туск мини цээлхисн Сэн Зэнг энүнэ тускар келнэ. Медүлсн нуувч энүг бас үзүлжэнэ. Урднь тер нуувчиг Бурхн булгулла. ²⁶ Зуг ода Бурхн, ээлдэчнрин бичсэр, эн нуувчиг медүльв. Цуг келн-улс Бурхнд иткхэ, Терүг соңстха гиж мөнк Бурхна зэрлгэр эн нуувч секгдв. ²⁷ Нанцхн цецн Бурхн Иус Христосар дамжад мөнкиндэн тууртха! Тиигтхэ!]

Христост иткдг Көрингин улст илгэсн негдгч бичг

Нүр уг

Павел Көрингт чонж бурдэв. Тэнд христианск жирхлд болн итклднь учрсн төр халхар Павел түрүн бичгэн Көрингт бээдг иткдг улст илгэнэ. Тер цагт Көрингт олн келн улсин Ахья хотл балхсн бээж. Тийгхд грек балхсн хулд келнэрн делгрлт авчасмн, сойларн ик сана зүүжэсмн, зүсн зүүл шажарн темдгтэ бээсмн. Апостол Павел чонжд хувагдлхна болн эрүн седклин сөрүхин төр тэвж, гер-мал болсна болн алядлхна тускар, чонжин диг-дарана, Эрүн Сэкүснэ белгин тускар, үклэс эмдрлхнэ тускар бээх төрмүд халхар санаарн зовв. Эн сурврмудт Сэн Зэнг ямаран хэрү өгчэхиг тер эврэннь бичгт йир гүүнээр үзүлжэнэ.

Эн дэгтрт Бурхна өгчэх белгүдэс хамгин сээннь дурн болжахиг 13 бөлг үзүлжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1.1—9

Чонжд болсн хувалхн 1.40 — 4.21

Өрк-булин мораль болн жирхл 5.1 — 7.40

Христианмуд болн буру номта улс 8.1 — 11.1

Чонжин бээдл болн сөгдлхн 11.2 — 14.40

Христосин болн иткдг улсин өмдрлт 15.1—58

Йудьяд бээх иткдг улст дем цуглулхн 16.1—4

Эврэ керг болн ашлвр 16.5—24

Мендлин

1 ¹⁻³ Бурхна таалар Христос Иисусин апостол болтха гиж дуудгсн Павелас болн мана ах Состенас Көринтд бээх Бурхна баг улст менд. Мана Эцк Бурхн болн Деед Ээн Иисус Христос цаан сана болн амулн бээдл таднд өгтхэ. Христос Иисусла нийлэд Бурхна болсн цуг улслэ, талдан һазрмудар цутгалань хамдан мана Деед Ээн Иисус Христосин нер дууддг улслэ тадн Бурхна улс болтха гиж Терүнэ дуудсан улс болжанат. Иисус Христос – теднэ болн мана Деед Ээн.

Павел Бурхнд ханлтан өргжэнэ

⁴ Би тана төлэ Бурхнд кезэ чигн ханлтан өргнэв, янад гихлэ, Бурхн таднд Христос Иисусар дамжулад цаан сана күртэлэ.
⁵ Иисус Христосла ниилсндэн тадн цуг халхар, зүсн-зүүл үгтэ болн медрлтэ болсарн байн болвт.

⁶ Христосин туск ном таднд батрв. ⁷ Тийгэд тадн мана Деед Ээн Иисус Христос ирхиг күлэжэхлэ, Өрүн Сэкүснэ альч чигн билг таднд бээнэ. ⁸ Христос тадниг тана итклд сүл күртл бэрх. Мана Деед Ээн Иисус Христосин ирх өдрлэ тадн буру уга болхит.
⁹ Бурхн итклтэ. Тадниг Эврэннъ Көвүн Иисус Христосла – мана Деед Эзилэ – иньглтхэ гиж Бурхн дуудвр кев.

Итклдг улс дунд болсн хувагдан

¹⁰ Ахнр-дүүнр, мана Деед Ээн Иисус Христосин нерн deerэс би тадниг хоорндан зөвтэн багтад бээтн гиж эржэнэв. Тадн хоорндан бичэ хувагдтн. Болв тадн ухан-седклэрн болн тоолварн ни-негн болтн. ¹¹ Мини ахнр-дүүнр, Хлоин төрл-садн тадна хоорнд болжах зүтклдэнэ тускар нанд келлэ. ¹² Эн метклдэн иим болжана: негнь – би Павелынв гижэнэ, хойрдгчн – би Аполынв, нурвдгчинь – би Кепинв, дөрвдгчинь – би Христосинв гицхэнэ. ¹³ Христос тийгтлэн хувагдви? Эс гихлэ Павел тадна ормд кирст хадата билү? Эс гихлэ тадн Павелын нернэ төлэ уснд кирслгдват? ¹⁴ Крисп болн Гайяс талдан нег чигн күүг тадн дундас уснд эс кирслсндэн би Бурхнд ханлтан өргжэнэв. ¹⁵ Тер учр deerэс таднас нег чигн күн мини нернэ төлэ кирслгдлэ гиж келж чадшго. ¹⁶ Э, би Степаниг болн терүнэ өрк-бүлин улсиг

бас уснд кирсллэв. Дэкж нам кениг кирслсэн би мел тодлж чаджахшв.

¹⁷ Янад гихлэ, Христос намаг уснд кү кирслх көдлмш кетхэ гиж биш, Сэн Зэнг тархатха гиж илгэлэ. Тийгхлэрн Тер Христосин кирсин күч уга кешгоһар Сэн Зэнгиг күүнэ цецин ухана кел олзллого тархатха гижэнэ.

Христос – Бурхна чидл-күчнэ болн цецин ухань болжана

¹⁸ Янад гихлэ, мөнк зовлнд орх улст кирсин туск ном эргү ном болжана. Бурхн аврчах маднти болхла, энтн Терүнэ чидл-күчнэ болжана. ¹⁹ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би цецин улсин медрлинь уга кехв, Би ухата улсин серлинь назалхв». ²⁰ Тийгхлэ цецин күн альдв? Эс гихлэ ном цээлнэч альдв? Эс гихлэ эн делкэн меткэч альдв? Эн делкэн цецин гисн юмиг həргтэ болжахиг Бурхн үзүлв. ²¹ Янад гихлэ, Бурхн Эврэннэ цецин уханан олзлад, Терүг өмтн цецин уханарн медж чадшгоһар кев. Болв Бурхн мана тархажаа эргү номар Христост иткдг улсиг аврхар шиидв. ²² Евреймүд өвэрц юм некнэ, грекмүд цецин уха хээнэ. ²³ Бидн болхла кирст хадгдсан Христосин тускар цээлнэжэнэвидн. Евреймүдт Христосин туск цээлнэвр басгч болжана, буру номта улст Эннэ эргү болж медгджэнэ. ²⁴ Болв Бурхна дуудсан улст, евреймүдт, буру номта улст Христос Бурхна чидл-күчнэ болн Терүнэ цецин ухань болжана. ²⁵ Янад гихлэ, Бурхна чинэн татунь күүнэ чидл-күчнэс күчтэ болжана, Бурхна həргнэ күүнэ цецин уханас цецин болжана. ²⁶ Тийгэд, ахнр-дүүнр, Бурхн тадниг дуудсан цагт кен болж йовсан ухалтн. Күүнэ медлэр, тадн дунд цецин улс олн биш билэ, чидл-күчтэнь олн биш билэ, унг-тохмарн бээхтэнь олн биш билэ. ²⁷ Болв цецининь ичэхин төлэ эн делкэн улс həргтэ гиж тоолжасн өмтиг Бурхн шүүж авв. Чидлтэхинь ичэхин төлэ эн делкэн улс күчин уга гиж тоолжасн өмтиг Бурхн шүүж авв. ²⁸ Тоомсрта чинринь уга кехэр эн делкэн həэлжэсн, күн биш гиж тоолжасн болн эгл улсиг Бурхн шүүж авв. ²⁹ Эн учр deerэс Бурхна өмн кен чигн күн бийэн буульж чадшго. ³⁰ Бурхн тадниг Иисус Христосла нийлүлв, Бурхн Христосар мана цецин уха кев. Христосар дамжад Бурхн мадниг чик седклтэ Эврэннэ улс кев, мадниг килниэс сулдхв. ³¹ Тийгэд Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бийэн буульжах күн Деед Эзэн буультхя!»

Кирст хадгасн Христосин туск ном

2 Ахир-дүүнр, би Бурхна нуувчиг цээлхээр тадн тал ирхлэрн, онц үгмүд болн цеңн уха олзлсн угав.² Тегэд би та над бээхлэрн, Иисус Христосас болн Терүнэ кирс деер үкснэс талдан юм медшго болж шийдлэв.³ Тийгэд би танад ирхлэрн, чинэн тату билэв, ээдг, үүмдг билэв.⁴ Мини ном болн Христосин туск цээлхэвр күүнэ цеңн ухана иткүлжэх үгмүдт бээсмн биш. Терм Эрүн Сэкүснэ күч үзүллхнд бээнэ.⁵ Тийм учрас тана иткл күүнэ цеңн ухаар түшг кежэхш, Бурхна чидл-күчиг түшжэнэ.

Бурхна цеңн ухан

⁶ Итклдэн батрсн улс дунд цеңн уха бидн тархаж йовнавидн. Болв эн цеңн ухан эн делкэн болн эн делкэг гарджах, дарулас алгдх йосна улсин цеңн ухан биш.⁷ Бидн Бурхна бултулжасн нуувч цеңн ухаг тархажанавидн. Болв делкэ үүдэтл эн мана туурмжин төлэ бээсмн.⁸ Эн делкэг залжах йосна гардачнр эн цеңн ухаг медсн уга. Янад гихлэ, кемр тедн медсн болхла, турмжта Деед Эзиг телж кирст хадшго билэ.⁹ Болв Бурхна Бичгт бичгдсэр: «Кен чигн күн үзэд уга, соңсад уга, ухаарн эс медсн юмиг Бурхн бийдэн дурта улст белдв».¹⁰ Маднд терүг Эрүн Сэкүсэр Бурхн секж өгв, янад гихлэ, Сэкүснэ цугтан темдгтэ, нам Бурхна мергн ухань кевтэн темдгтэ.¹¹ Күүнэ ухан-седклиг терүнэ сүмснэс талдан кен медхмб? Тер кевэр Бурхна зүүжэх ухаг Бурхна Сэкүснэс талдан кен чигн медхш.¹² Бидн эн делкэн сэкүсн биш, маднд Бурхна белглсн тоотыг меддгэр, Бурхнаас Сэкүс аввидн.¹³ Тийгэд бидн күүнэ цеңн уханас дассн үгмүдэр биш, Эрүн Сэкүснэс дассн үгмүдэр келжэнэвидн. Бидн Эрүн Сэкүснэ тоотыг Эрүн Сэкүстэ улст цээлхжэнэвидн.¹⁴ Бурхна Сэкүсн уга күн Бурхна Сэкүснэ белгүд авч чадшго болжана. Тийм күн тер белгүдиг медж чадл уга, эргү юмнд тоолжана. Янад гихлэ, зуг Эрүн Сэкүстэ күн терүнэ чинринь үнлж чадх.¹⁵ Бурхна Сэкүстэ күн цугтаинь үнлж чадна, болв терүнэ тускар нег чигн күн тиигж чадшго.¹⁶ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Деед Эзнэ ухан-седклинь кен медсмб? Терүнд селвг кен өгч чадхмб?» Зуг бидн Христосин ухан-седклтэвидн.

3 Болв би, ахнр-дүүнр, Эрүн Сэкустэ улсла әдлэр таднла күүндж чаджасн уга билөв. Христост иткжэх нилхлэ әдл болн төрхэрэ седвэрэр бээдг таднла би күүндлэв. ²Би тадниг акун хотар биш, үсэр асрлав. Янад гихлэ, тадн терүг әдлхит бас белин болад уга билэт. Нам ода чигн акун хот идхдэн тадн белин бишит. ³Янад гихлэ, тадн ода күртл килнцтэ седвэрэр бээхэт. Тадн үлү үзсндэн, метклдсндэн, килнцтэ седвэрэр эс бэнт? Йириин улс мет бийэн бэрдvt? ⁴Негнь – «Би Павелынв», ондань – «Би Аполынв» гиж келхлэрн, тадн йириин улsla әдл болжахшвт? ⁵Апол гисн кемб? Павел гиснь кемб? Бидн – Бурхна зарцнр болжана-видн. Мадниг дамжад тадн Христост итклэт. Маднас кен чигн күн Деед Эзнэ даалhсн көдлмш кежэнэ. ⁶Би эк тэрлэв, Апол улsla, урнаажахн – Бурхн. ⁷Кен тэрснь, кен услснь учр уга. Чинртэнь Бурхн болжана. Янад гихлэ, Тер урнана. ⁸Тэржэхнь болн услжахн әдл чинртэ. Күн болhн эврэннь кесн көдлмшэрн ачлгдх. ⁹Янад гихлэ, бидн цугтан Бурхна көдлмш кежэ-нэвидн. Тадн Бурхна тэрэнэ назр болн Бурхна тосхлts бас болжанат.

¹⁰ Нанд Бурхна өгсн билг олзлад, би мергн тосхач мет ул тэвүв. Талдан күн терүн deer тосхжана. Болв тадна кентн болв чигн тер яhж тосхжахт оньган өгх зөвтэт. ¹¹Янад гихлэ, тэвгдсн улас талданиг нег чигн күн тэвж чадшго болжана. Эн улнь Иисус Христос болжана. ¹²Тер ул deer күн алт, цаhан мөнг, эрдни чо-луд, мод, өвс болн салом олзлад тосхлтын көдлмш кек чаджана. ¹³Күн болhна көдлмш үзгдэд бээх. Юнгад гихлэ, Деед Эзнэ өдрт секгдхмн. Эн өдр hалар дамжад ирх, күн болhн ямаран көдлмш кесиг hal сөрх.

¹⁴ Кемр эн ул deer кесн керг hалд авгдлго торхла, тер күн ачлвр авх. ¹⁵ Кемр терүнэ кесн көдлмш шатж одхла, тер күн ачлвр авшго, болв hалас тач авгдсмн мет авргдх. ¹⁶ Тадн Бурхна сүм болжахан, тадна дотртн Бурхна Сэкусн бээхиг меддговт? ¹⁷ Кемр кен чигн күн Бурхна сүмig хамхлхла, терүг Бурхн уга кех. Янад гихлэ, Бурхна сүм өрүн, тадн тер сүм болжанат. ¹⁸ Нег чигн күн бийэн бичэ меклтхэ. Кемр эн делкэн санаhар таднас кен негнь бийэн цецнд тоолжак күн йосндан цецн болхин төлэ hөргтэ болх йоста. ¹⁹ Янад гихлэ, эн делкэн цецн гижэснь Бурхна нүднд hөргтэ юмн болж үзгджэнэ. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бурхн

мергн улсиг худл йовдлдны бэрж авчана». ²⁰ Бурхна Бичгт бас иигж бичэтэ: «Деед Эзн цецн улсин ухан керг угаинь меднэ». ²¹ Тийгэд кен чигн күн улсар бичэ бардмнхта. Цугтан тадна болжана. ²² Павел, Апол, Кеп, эн делкэ, жирхл болн үкл, өдгэ бээдл, эс гихлэ иргч – цугтан тадна. ²³ Тадн Христосин улс болжанат, Христос Бурхна болжана.

Христосин апостолмуд

4 Тадн мадниг Христосин зарцнрт болн Бурхна нуувч даалхсан улст тоолх йостат. ² Иим даалхвр өгсн улс итклтэ болх зөвтэ. ³ Тадн эс гихлэ талдан кен бolv чигн мини тускар яхж ухалжахиг би төртэн авчахшв. Би эврэн бийдэн зарх кешгов. ⁴ Мини седкл цевр. Бolv эннь би буру уга күнв гиж лавлжахш. Деед Эзн мини зархч. ⁵ Тийгэд цагасн өмн Деед Эзиг эс иртл кен чигн күннэ зарх бичэ кетн. Деед Эзн таг харнхуд эс үзгдсн юмнд герл орулх, күннэ зүркнэ күслиг илдкх. Тийгэд одж күн болн Терүнэс эврэннь буульмж авх. ⁶ Ахнр-дүүнр, би энүг цугтаинь бийиннь болн Аполын төлө келөв, тадниг Бурхна Бичгэр гардвар кетхэ, дастха гилөв. Кен чигн күн негэрнь deerlikj, онданднь дурго болх зөв уга.

⁷ Кен чамаг талдан уллас деегшэн өөдлүль? Чамд бээсиг цугтаинь Бурхн эс өглү? Кемр чамд энүг цугтаинь Бурхн өгсн болхла, тийгхлэ, ягад энүгтэр эс авсн кевтэхэр чи бардмножахмч? ⁸ Таднд цуг кергтэ тоот бээнэлм! Тадн байн болвт! Тадн мадниг угаһар хаадуд болвт! Таднла хамдан бидн бас ээркхин төлө би тадниг йосндан хаадуд болтха гиж седлэв. ⁹ Ягад гихлэ, Бурхн мадниг, апостолмудыг, хамгин сүүлд олна чирэд үзүлхлэрн, цаажла хархсан улс кевтэ гархж үзүлсмн болжана гиж би ухалнав. Мадниг цуг делкэ, Бурхна элчир болн өмтн цугтан хэлэжэнэ. ¹⁰ Христосин төлө бидн эргү болвидн. Тадн болхла Христосла нийлсндэн цецн улс болвт! Бидн күнн угавидн, тадн болхла күчтэт. Тадниг күндржэнэ, мадниг күндржэхш. ¹¹ Эн кем күртл бидн өлсж ундаажалавидн, бидн шуурха-буурха хувцта билэвидн, мадниг гүвдлг билэ, бидн эврэ гер угавидн. ¹² Бидн эврэннь гарар күнд көдлмш кежэнэвидн. Кемр мадниг харахла, бидн хэруднъ йөрэнэвидн. Кемр мадниг көөхлэ, бидн даажана-видн. ¹³ Кемр мадниг му келхлэ, бидн тедниг тогтнуулнавидн. Бидн делкэд буг мет болвидн, эн кем күртл олн улст հազալгдсн

үлдл болвидн. ¹⁴ Энүнэ тускар бичхлэрн, би тадниг ичэхэр бичжэхшв. Болв тадниг эврэннь дурта үрдүд мет сурхар тиигжэнэв. ¹⁵ Ягад гихлэ, Христосла нийлснд таднд олн багшинр бээнэ, болв эцкнр тоохарн баахн. Иисус Христосла нийлэд Сэн Зэнг таднд авч ирэд би тана эцк болв. ¹⁶ Тер учр deerэс нанас үлгүр автн гиж би тадниг эржэнэв. ¹⁷ Тиигэд би тадн тал Деед Эзnlэ нийлэд бээх эврэннь хээртэ итклтэ көвүнлэм өдл Тимофейиг илгэжэнэв. Тер көвүн таднд Христос Иисусла нийлэд бээх мини жирхлийн тускар сана оруулх, иткдг баг болиных эргндэн яхж намаг суржахиг келх. ¹⁸ Тадна зэрмснь намаг иршго гиһэд санад, караглдг болв. ¹⁹ Зуг кемр Деед Эзнэ таал учрхла, би тадн тал торлго ирхв. Тиигхлэрн би теднэ келжэсн үгиг биш, зуг чидлийн сөрхв. ²⁰ Ягад гихлэ, Бурхна йосн келсн үгд биш, чидл-күчнди бээнэ. ²¹ Таднд юн кергтэ? Би тадн тал маля бэрж ирхмб, аль дургаар, номинаар ирхмб?

Иткдг улс дунд аля йовдл harhдg күүнэ тускар

5 Тадн дунд нам буру номта улс меддго аля йовдл harhсн үлгүр бээнэ гиж йосндан келцхэлэ. Тернь болхла тадна негнти эврэннь эцкиннь гергтэ бээнэ гижэнэ. ² Тадн болхла караглнат. Түүнэ ормд тадн гейүрхмн болвзат? Тиим йовдл harhсн күн тадна багас көөгдтхэ.

³⁻⁴ Би таднла эс бээв чигн, седклэрн таднла бээнэв. Тадн дунд бээх метэр би тиим йовдл harhсн күүг яахан меднэв. Мана Деед Эзн Иисусин нернэ төлэ цуглрсн цагт би седклэрн таднла болхв. Маднла бээх Иисус Христосин күчэр тер күүнэ цогц махмудын уга кехин төлэ ⁵ тадн терүг эрлгин үлмэд бэрүлх йостат. Терүнэ сүмсн Деед Эзнэ өдрт авргддгар тиигхмн.

⁶ Таднд бийэн буульх учр уга. Элдх hуйриг невчкэхэн экн кевтн өскэдгиг тадн медвт. ⁷ Тадн бүклдэн цеврдлгэр экни хуучн килнцэс цеврдтн. Тиигхлэрн тадн экн уга шин элдсн hуйрла өдл болхит. Мини медсэр, йосндан болхла тадн тиимит. Ягад гихлэ, Песахин хурхар тэкл тэклэ. Тер хурхн Христос болжана. ⁸ Тиигэд килнцтэ болн хар саната хуучн эктэ биш экн уга өдмгтэ, цевр болн үнн өдмгтэ Песахин нээрриг кехмн. ⁹ Би эврэннь бичгтэн тадниг аля улслы цугталань биш, эс гихлэ хулхач, эс гихлэ худл шүтэнд мөргдг улсиг гиж би санжасн угав.

Янад гихлэ, тадн эн делкэхэс гарх йостат.¹¹ Болв би таднд, бийэн ах-дүүд тоолжасн улс, эврэн цалдн йовдл гаргад, хатуч, худл шүтэнд мөргдг, эс гихлэ ховч, эс гихлэ эркнч, эс гихлэ хулхач улслы бичэ хархтн гиж бичлэв. Нам тиим улслы хамдан хот бичэ идти.¹²⁻¹³ Иткдг улсин багд эс ордг өмтнэ зарх келн – мини керг биш. Бурхн теднэ зарх кешгов? Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Хар саната күүг эврэннь багас көөтн».

Христост иткдг улсин хоорндк зарх

6 Кемр тадн дунд кен чигн күн ондан күүнлэ зархцад бээхлэ,
Христост иткдго зархчир зарх кетхэ гиж сурх зөв бээнү?
Тиим зархиг Бурхнд иткдг улс кех зөвтэ. ² Бурхна улс делкэн
зарх кехиг тадн медговт? Кемр тадн делкэн зарх кех болхла,
хоорндан болжах метклдэг эврэн тээлж чадшговт?³ Бидн Бур-
хна элчинрин зарх кехиг тадн медговт? Тер төлэд бидн мана
бээдлийн төрмүдиг хাহлх архта болх зөвтэвидн.⁴ Кемр тиим
метклдэн учрхла, иткдг улс дунд тоомср уга зархчир тал янад
одвта.⁵ Ичкевт! Тадн дунд Христост иткдг улсин метклдэг хাহлх
цеэн күн уга болхви?⁶ Болв ах талдан дүүтэхэн зархцжана.
Тадн Христост иткдго күүнд зарх кех зөв өгчэнэ.⁷ Тадн
нег-негилэхэн зархцхларн шүүгдсн болж гарчана. Таднд на-
рудсн улс болад үлдсн сэн болвза? Меклгдсн күн болад үлдсн
сэн болвза?⁸ Болв тадн бийэн, эврэннь ах-дүүнрэн му йовдлд
орулад меклнэт.

⁹ Хар саната улс Бурхна орн-нутгар өнч кеж авч чадшгог тадн
медговтва? Бийэн бичэ меклтн. Цалдн йовдл гардг күн биш,
худл шүтэнд мөргдг улс биш, алячир биш, гомосексуалистнр
биш,¹⁰ хулхачир биш, хармч улс биш, эркнч улс биш, ховч улс
биш, тонулчир биш – эдн цугтан Бурхна орн-нутгар өнч кеж авч
чадшго.

¹¹ Тадна зэрмтн тиим билэт. Болв тадн цеврлгдэд Бурхнд не-
рэдгдвт. Тадн Деед Эзн Иисус Христосар болн мана Бурхна
Сэкусэр дамжад чик седклтэ болвт.

Эврэннь цогц-махмудар дамжад Бурхиг тууруултн

¹² «Нанд ямаран чигн йовдл гарх зөв бээнэ» гиж зэрм улс
келцхэнэ, болв зэрм йовдлмуд туста биш. «Нанд ямаран чигн
йовдл гарх зөв бээнэ», болв би юунань чигн ялч большо

болжанав. ¹³ «Хот – геснэ төлэ, гесн – хотын төлэ» гиж зэрм улс бас келцхэнэ, болв Бурхн терүг чигн, энүг чигн уга кех. Цогц-махмуд болхла цалдн йовдлын төлэ бээхш, Деед Эзнэ төлэ бээнэ. Деед Эзн цогц-махмудт килмжэн өгчэнэ. ¹⁴ Бурхн Деед Эзиг үкхлэнь өмдруулв, мадниг бас Тер Эврэннүү күчэр өмдруулх. ¹⁵ Тадна цогц-махмуд Иисус Христосин цогц-махмудын мөчмүд болжаиг тадн медговта? Тийгэд Христосин цогц-махмудын мөчмүдиг би авад, цалдн күүкд күүнэ мөчмүд кехий? Төрүц уга! ¹⁶ Цалдн күүкд күүнлэ ниилсн күн, терүнлэ нег цогц-махмудта болж оддгиг тадн медговта? Янад гихлэ, Бурхна Бичгт иижж бичэтэ: «Хойрас нег маҳмуд болх». ¹⁷ Болв Деед Эзнлэ ниилсн күн Терүнлэ седклэрн негн болна. ¹⁸ Цалдн бээдлэс зултн! Күүнэ һарһжах талдан килнц терүнэ цогц-махмудт харшлт болжаих, болв цалдн йовдл һарһдг күн килнц һарһад эврэннүү цогцан өвдкэжэнэ. ¹⁹ Тадна цогц-махмуд тадн дотр бээх болн Бурхнаас авсн Өрүн Сэкүснэ сүм болжаиг тадн медговта? Тадн бийдэн эзн бишит. ²⁰ Бурхн тадна ормд үнинь өглэ, тадниг хулдж авла. Тер төлэд Бурхиг эврэннүү цогц-махмудар дамжад туурултн.

Гер-малын туск төрмүүд

7 Тадна бичснэ тускар. Күн гер эс авхла сэн*. ² Болв цалдн йовдл һаршгон төлэ залу күн болһн гергтэ болх, күүкд күн болһн залуга болх йоста. ³ Залу күн эврэннүү гер-мал болсна бооцана даалһвран гергнэннүү өмн күцэх зөвтэ, гергн күн эврэ залуининь өмн бас гер-мал болсна бооцана даалһвран күцэх йоста. ⁴ Гергн күн эврэннүү цогц-махмудтан эзн биш болжана, залунь эзнь болжана. Залу күн бас эврэннүү цогц-махмудынн эзн биш болжана, гергн эзн болжана. ⁵ Нег-негнэсн бичэ зултн. Зуг цаг зуур зөвшэрэд, мөргүл кехин төлэ салж чаджанат. Болв эрлг тадниг килнид үнһадгоһар терүнэ хөөн дэкн нег-негнлэхэн хамдан харһтн. Янад гихлэ, тадн бийэн бэрж чадшгот. ⁶ Энүнэ тускар би таднд заквр биш, селвг өгч келжэнэв. ⁷ Цугтан нанла өдл болтха гиж би санлав. Зуг күн болһн Бурхнаас авсн эврэ билгтэ, негнэ нег билгтэ, хойрдгчн – талдан билгтэ. ⁸ Гер-мал болад уга улст болн белвсн улст, нанла өдл һанцар үлдтн гиж би селвг өгчэнэв. ⁹ Болв кемр тедн бийэн бэрж эс чаджахла, тедн гер авх йоста. Янад

* Онданар умшхла: «Күн гер эс авхла сэний? – гиж тадн сурлат».

гихлэ, гер авсн һал мет шатжах седвэрэс deer болх. ¹⁰ Гер-мал болсн улст би биш Деед Эзн заавр өгчэнэ: гергн күн залуһасн салх зөв уга. ¹¹ Болв кемр гергн залуһасн салсн болхла, һанцарн үлдтхэ, эс гихлэ залутаан эвцх кергтэ. Залу гергэн хайшго йоста. ¹² Наадксднь Деед Эзн биш, би келхэр бээнэв: кемр нег ахд Христост иткдго гергн бээхлэ, залутаан тер бээхэр седжэхлэ, тиим залу гергнэсн салх зөв уга. ¹³ Кемр күүкд күн эс иткдг залута болхла, тер залунь хамдан бээхэр седжэхлэ, тиим гергн залуһасн салх зөв уга. ¹⁴ Янад гихлэ, Бурхнд эс иткдг залу гергэрн дамжад Бурхнд нерэдгднэ, эс иткдг гергн залуһарн дамжад бас тиигнэ. Кемр тиим эс болсмн болхла, тедн үрдүд буру номта улсин үрдүдлэ әдл болх бээсмн, болв тедн Бурхнд нерэдгдлэ. ¹⁵ Зуг Бурхнд эс иткдг гергчүд болн залус салхар седжэхлэ, салтха. Иим саамд Бурхнд иткдг күн сул бээдлд тусжана. Юнгад гихлэ, Бурхн тадниг эвтэн багтад бээтхэ гиж дуудвр кев. ¹⁶ Бурхнд иткдг гергн, чи эврэнн залуһан аврч чадшгоһан альдас меднэч? Эс гихлэ чи Бурхнд иткдг залу, эврэнн гергэн аврч чадшгоһан альдас меднэч?

Бурхна маалар бээтн

¹⁷ Зуг күн болһн Деед Эзнэ шийдсэр болн Бурхна кесн дуудвар жирхтхэ. Эн зокъялд цуг иткдг улсиг би сурхжанав. ¹⁸ Кемр Бурхн дуудсан цагт керчүлгдсн күн бээхлэ, тиим күн эврэнн керчүлнэ нуухмн биш болжана. Кемр Бурхн дуудсан цагт эс керчүлгдсн күн бээхлэ, тиим күүнд керчүлн керг уга. ¹⁹ Керчүлгдсн күн эс керчүлгдсн төр уга юмн. Хамгин чинртэн – өмтн Бурхна заавр күцэлн. ²⁰ Күн болһн Бурхн дуудсан цагт бээсн бээдлэрн үлдх зөвтэ. ²¹ Бурхн дуудсан цагт чи ялч бээсмн болхла, бичэ терүнэсн ич. Болв кемр чамд сулдхвр авх арх бээхлэ, терүгэн олзл. ²² Янад гихлэ, Христосла нийлэд бээтхэ гиж Бурхна дуудсан ялч, Христосин сулдхсн күн болжана. Түүшн Бурхна дуудсан сул күн Деед Эзнэ ялч болжана. ²³ Бурхн тадниг хулдж авла, тиигэд тадн күүнэ мухла бичэ болтн. ²⁴ Ахнр-дүүнр, күн болһн Бурхнла нийлэд дуудгдсн цагт бээсэрн үлдтн.

Гер-мал уга болн белвсн улсин тускар

²⁵ Гер-мал уга улсин тускар келхлэ, Деед Эзнэ заавр нанд уга. Болв Деед Эзнэ хээрлтэр итклтэ бээсэр би иим санатав: ²⁶ Өдгэ цагин күнд-түрүг оныгтан авч, күн болһн урднь бээснлэ әдлэр

бээсн deer гиж би санжанав.²⁷ Чамд гергн бээну? Тиигхлэ терүнэс сүлдхар бичэ седэд бэ. Чи гер-мал болад угавч? Тиигхлэ герг бичэ хэ.²⁸ Болв кемр гер авхла, тиигхлэ килнц гаршгоч. Кемр күүкн мордхла, тиигхлэ килнц гаршго. Зуг гер-мал болсн улс өдгэ жирхлийн күнд-турулэ харх. Таднд би харм төржэнэв.²⁹ Ахир-дүүнр, темдгисн цаг өөрдж йовна гиж би келхэр седлэв. Эн өдрэс авн гергтэ өмти гергн уга мет бээх йоста.³⁰ Нашуджах улс эс нашуджах метэр, байрта улс байр уга мет, хулд кедг улс мел юмн уга улслы өдл бээтхэ,³¹ эн делкэг эдлжэх улс энүг эс эдлжэсэр бээтхэ. Юнгад гихлэ, эн бээдлэрн делкэ удлго жирхдгэн уурх.³² Би тадниг ямаран чигн килмжэс сул бээтхэ гилэв. Гер авад уга күн Деед Эзнэ кергт килмжэн өгнэ, Деед Эзнд тасгдхар седнэ.³³ Гертэ-малта күн өдтэ тетквртэн килмжэн өгнэ, гергнэннэ сэ хээнэ.³⁴ Терүнэ седклы хойр өнгрэд бээнэ. Гер-мал уга күүкд күн болн гижгтэ күүкд Деед Эзнэ төрт килмжэн өгнэ, цогц-махмударн болн седклэрн Деед Эзнд бийэн яхж нерэдхэн ухална. Болв мордсан күүкд күн өдгэ цага төрмүйт килмжэн өгнэ, залуүнинь сэ хээнэ.³⁵ Би иигж келхлэрн, таднд туста болтха гижэнэв. Би тадна юунд чигн харшлхар бээхшв. Тадниг би чикэр бээтхэ гижэнэв, тиигэд бийэн бүклднь мел харшлт уга-хар, Деед Эзнэ керг-үүлд церглтхэ гижэнэв.³⁶ Кемр кен чигн күн үг орулсан гижгтэ күүкдтэ чикэр бийэн эс бэржэхт тоолжахла, тेरүндэн дегд дурга болад гер авхар седжэхлэ, тер эврэннү дуарн тер күүкэн авх йоста. Энүнд килнц уга.³⁷ Кемр күүнд гер бичэ ав гиж эс келвчин, тернү гер авшго болад, бийэн гарган бэрэд, ю ке-хэн шийдэд, гижгтэ күүк эс авхла, чик йовдл гарх.³⁸ Тиигэд гер авсан күн чик йовдл гархжана, гер эс авчах күн терүнэс үлү сэн йовдл гархжана.³⁹ Залу өмд бээтл гергн залутаан холвата. Кемр залунь өнгрхлэ, тер сул күн болад, седкл туссан күүнд мордж чаджана. Зуг тер күн Деед Эзнд иткдг болх йоста.⁴⁰ Болв би хувдэн иигж тоолжанав: сүлдсан күүкд күн мордлго үлдхлэрн буйн-кишгтэ болх. Би болхла Бурхна Сэкүстэв гиж санжанав.

Худл шүтэнд нерэдсн хотын тускар

8 Тадна бичсан худл шүтэнд нерэдсн хотын тускар. «Бидн цугтан медрлтэвидн» гиж зэрм улсин келсиг бидн меднэвидн. Энны чик, зуг тиим медрл күүнд ик сана зүүлнэ, дурн болхла терүг батрулна.² Кемр кен чигн күн юм меддв гижэхлэ, үнндэн

болхла, тиим күн медх дүнгөхөн меджэхмн уга болжана. ³ Болв Бурхн Бийдэн дурта күүг меднэ. ⁴ Тиигэд худл шүтэнд нерэдсн хотын тускар келжэнэв. Эн делкэн худл шүтэн мел чинр уганинь бидн меднэвидн. Бурхн һанцхн, Түүнэс ондань уга. ⁵ Тенгрт болн назр deer бурхд бээнэ гиж келцхэдг болв чигн, үнндэн болхла, олн бурхд болн деедс бээнэ. ⁶ Болв маднд болхла, һанцхн Бурхн болн Эцк бээнэ. Тер – цуг делкэн Үүдэч, бидн Терүнэ төлэ бээнэвидн. Мана төлэ һанцхн Деед Эзн Иисус Христос бээнэ. Терүгэр дамжад цугтан үүдлэ, терүгэр дамжад бидн жирхл аввидн. ⁷ Болв терүг меджэхн цугтан биш. Зэрм улс худл шүтэнлэ ижлдэд, тиим хот уухларн, терүгэн худл шүтэнэ гиж санцхана. Тиигэд сээг мууhas йилх арх баан болсар, тедн бийэн хотар буздрасмн болж тоолжана. ⁸ Болв эдлх хот мана холваг Бурхна ясрулжахмн уга. Кемр бидн хот эс эдлхлэ, бидн мел юм геежэхшвидн. Кемр бидн хот эдлжэхлэ, мел юм олжахшвидн. ⁹ Болв тана сул бээдл баан итклтэ улсиг килнцд бичэ орултха гиж болнатн. ¹⁰ Кемр сээг мууhas йилх тату архта күн, медрлтэ чамаг буру номта улсин сүмд сууһад хот уужахинь үзхлэрн, эннэхудл шүтэнд нерэдсн хот идхдн урмд өгхий? ¹¹ Тиигж күч уга улсиг, ах-дүүг тана медрл алшгой? Христос терүнэ төлэ үклүс. ¹² Тиигэд ахнр-дүүнринь өмнэс килнц гарххларн болн теднэ сээг мууhas йилх арх шавтажларн, тадн Христосин өмнэс килнц гархжанат. ¹³ Тер төлэд кемр мини ах-дүүг эдлх хот килнцд унхажахла, терүг килнцд унхашгон төлэ би маx төрүц идшгов.

Апостолмуудын зөв болн даавр

9 Би сул күн биший? Би апостол биший? Мана Деед Эзн Иисусиг би үзэд угай? Тадн Деед Эзн мини кесн көдлмшин ашнь болжашшийт? ² Кемр би талдан улст апостол биш болхла, яһв чигн би тадндан апостолов. Юнгад гихлэ, Христосла нийлснд тадна жирхл намаг апостол болжасна темдг. ³ Намаг шалхла, би иигж бийэн харсдув: ⁴ Нанд хот идх болн уух зөв угай? ⁵ Мини зуульчлэнд Бурхнд иткдг гергм талдан апостолмудла, Деед Эзнэ ахнр-дүүнрлэ, Кеплэ өдл намаг даажж чадшгой? ⁶ Эс гиж һанцхн би болн Бар-Наба хойр эврэнн теткврэн олхмби? ⁷ Ямаран салдс эврэнн нарухан даңшдви? Уста үзм тэрчкэд, ямаран тэрэч терүнэ темс эс идхмб? Мал хэрүлжэх күн, терүнэ үснээс эс уухмб? ⁸ Би энүнэ тускар күүнэ хэлэцэс иштэхээр келжэнү?

Закан терүнэ тускар эс келжэнү? ⁹ Янад гихлэ, Мошен Заканд иигж бичэтэ: «Буудя цокжах царин ам бичэ бо». Бурхн цард сана зовжану? ¹⁰ Йирдэн болхла, Бурхн мадна тускар келжэхший? Мадна тускар боллго. Янад гихлэ, иигж бичэтэ: «Һазр хаһлжах болн буудя цокжах күн, урһцин нег өнгнь авх нээлвртэхэр көдлх зөвтэ». ¹¹ Бидн тадн дунд Эрүн Сэкүснэ эк тэрвидн. Кемр бидн хэрүдн теткврин дөн авчахла, тернь ик болхий? ¹² Кемр талдан улст таднас эн дөн үүлдэх зөв бээхлэ, терүнэс үлү зөв мадн бээнэ. Болв бидн эн зөвэн олзлжахшивидн. Христосин туск Сэн Зэнг торлго тардгар бидн цугинь даахдан белнвидн. ¹³ Сүмд церглжэсн улс сүмэс тетквр авдгиг тадн медговта? Тэкл тэкдг ормд церглжэх улс тэклини малас эврэннх хувэн авх зөвтэй? ¹⁴ Сэн Зэнг тархажах улс теду мет терүнэс жирхлийн тетквр олх йоста гиж Деед Эзн закв. ¹⁵ Болв би эн зөвин нег чигинь олзлсмн угав. Тиигэд би эн зөвиг бийинь төлэ эдлхэр бичжэхшв. Тиим юм гархин орнд би шулууар үксов. Нег чигн күн бардмнх учр нанаас булаж чадшго. ¹⁶ Сэн Зэнг тархасарн би бардмнж чадшгов. Эн нанд өгсн заавр. Кемр Сэн Зэнг эс тархахла, би басл зовлн эдлхв! ¹⁷ Кемр энүг эврэннх дураг тархасмн болхла, тиигхлэ би мөнгэр ачлгдх зөвтэ бээсмн. Зуг би даалһвар пар цээлһвр кежэнэв, янад гихлэ, Бурхн нанд эн төриг күцэтхэ гиж даалһв. ¹⁸ Тиигхлэ мини ачлвр ямаранв? Сэн Зэнгиг би өнгэр цээлһжэнэв, терүнэ өгчэх зөвиг би олзлжахшв. ¹⁹ Би кенэ чигн ялч эс болсн бийн олн улсиг Бурхнд иткулхэр би бийэн цугтанн ялч кевв. ²⁰ Христост евреймүдиг иткулхэр би еврей болв. Мошен закаһар эс бээв чигн Мошен закаһар бээдг улст, тедниг Христост иткулхэр би зака күцэдг күн болв. ²¹ Закан угаһар бээдг өмтнд тедниг Христост иткулхин төлэ би закан уга күн болв. Болв эннх намаг Бурхна зака эс күцэжэнэ гижэх темдг биш, терүнэс үлү би Христосин зака күцэжэнэв. ²² Күчн уга улст, тедниг Христост иткулхэр би күчн уга күн мет болв. Цугтанн төлэ би цугн болв, тиигхлэрн зэрмсийн янад болв чигн Христост иткулхэр тиигв. ²³ Энүг цугтаинь би Сэн Зэнгин төлэ кежэнэв, эврэн чигн Терүнэ өдс авхар седлэв. ²⁴ Урлданд олн улс гүүнэ, болв һанихн күн диилвр бэрнэ. Тер төлэд ачлвр авхар гүүтн. ²⁵ Бөкнр цугтан бийэн чанһ бэрнэ. Энүгэн тедн цаг зуур ачлврин төлэ күцэнэ, бидн болхла энүг мөнк ачлврин төлэ кежэнэвидн. ²⁶ Тиигэд би керг угаһар гүүшгов, аһарт

нудрмарн сегсрж ноолдшгов.²⁷ Болв би эврэнны цогц-махмудан нарднав, терүг эврэнны седсэрн бэрнэв. Иигж би талдан улст ном цээлхэлэрн, урлданд орх зөвэн геешгон төлэ тиигнэв.

Худл шутэнд бичэ мөргтн

10 Ахнр-дүүнр, мана өвкнр цаһан үүлэр харсгдж йовж, тедн цугтан Улан тенгс натлсиг тадниг медтхэ гиж би санлав.

² Үүлнд болн тенгст орулсар тедн Мошелэ ниильв.

³ Тедн цугтан Бурхна күчэр өггдсн өдмг идлэ, ⁴ тедниг дахсн уулын хадар Бурхна гүүлгсн уснаас уула. Тер хадн Христос бээж.

⁵ Болв тер бийн Бурхн теднэ ик зууинь таасн уга, тедн үксн цогцн эрм-цаһан көдөд эргндэн хайгдв. ⁶ Мадн Израилин өвкнрлэ өдл хар саната йовдлмуд гархар бичэ седтхэ гихлэ, тернь үлгүр болжана. ⁷ Теднэ зэрмсн худл шүтэнд мөргснлэ өдл бидн тиигх йосн угавидн. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Эмтн суунад хот идэд, уунаад, дэкэд эклэд биилцхэв». ⁸ Бидн теднэ зэрмсиг дураж, аля кех зөв угавидн. Аштн тиим йовдл гархснд нег өдр 23.000 күн үкв. ⁹ Зэрм улсиг дураад, бидн Христосиг сөрх зөв угавидн. Аштн тедн монад зуулнаад үкцхэв. ¹⁰ Зэрм улсиг дураад бидн һундл келх зөв угавидн. Аштн тедн алаачар ка цокгдв. ¹¹ Эннэ талдан улст үлгүр болдгар учрв, эннэ мадн сагар бээлнэ темдг болов. Янад гихлэ, бидн цагин чилгчд бээнэвидн. ¹² Кемр тадн батар зогсажанавидн гиж санжахла, саглтн, унж одвзат. ¹³ Тадна натлж гарсан сөрү йовдлмуд йирийн күүнэ сөрү йовдлмуд болжана. Болв Бурхн итклтэ, тадн чидлэстн даву юм сөрулшго. Сөрүлсн цагт тадниг даахин төлэ Бурхн хаалн гархж өгх. ¹⁴ Тиигэд күндтэ ахнр-дүүнр, худл шүтэнд мөргхэсн зултн. ¹⁵ Би тадн, ухата улст гиһэд, келжэнэв. Мини келсиг эврэн үйлнэд хэлэтн. ¹⁶ Кемр бидн Бурхнда ханлтан өргэд үйрэлин ааһас уужаахла, Христосин цусиг хувалцжаший? Кемр бидн өдмгэс хуһлж авхларн бидн Христосин цогц-махмуд хувалцжаший? ¹⁷ Негхн өдмг бээдг болжана. Бидн оли болов чигн нег цогц-махмуд болжанавидн, янад гихлэ, бидн нег өдмгэс иднэвидн. ¹⁸ Израилин улсиг хэлэлт: Тэкл тэксн хотас идсн улс тэклийн ширэн көдлмшт орлцачир эс болшгой? ¹⁹ Тэкл тэксн хот эс гихлэ, худл шүтэн чинртэ гиж би санжану? ²⁰ Уга, зуг буру номта улс тэкл тэклхлэрн, тер хотан Бурхн биш, хар сэкүсдт өгчэнэ гиж би келжэнэв. Би тадниг хар сэкүсдлэ бичэ

үүрлтхэ гижэнэв. ²¹ Тадн Деед Эзнэ ааhas болн хар сэжснэ ааhas дегц ууж чадшгот. Тадн нег кемлэ дегц Деед Эзнэ ширэн ард болн хар сэжсдин ширэн ард сууж чадшгот. ²² Деед Эзиг бидн уурлуулхмби? Бидн Терүнэс чидлтэй? ²³ «Ю болов чигн кех зөв бээнэ» гиж зэрм улс келцхэнэ, зуг цугтад олз бээнэ гиж келж болшго. «Ю болов чигн кех зөв бээнэ», зуг цугтан батржахш. ²⁴ Кен чигн күн эврэ бийиннь олз бичэ хээтхэ, өөрхн улсиннь олз хээтхэ. ²⁵ Базрт хулдгджах махнас дуртаан идти. Зуг сээг мууhas йилхх архин сурврмуд бичэ тэвтн. ²⁶ Янад гихлэ, «назр болн терүн deerк кевтэн Деед Эзнэ». ²⁷ Кемр Бурхнд иткдго күн таниг хот эдлтн гиһэд дуудхла, йовхар седхлэ, йовад цугтанинь идти. Зуг сээг мууhas йилхх архин сурврмуд бичэ тэвтн. ²⁸⁻²⁹ Кемр таднд кен негнь иигж келхлэ: «Энүгэр тэкл тэклэ», тиигхлэ тер хотыг энүг келсн күүнэ төлэ бичэ идти, сээг мууhas йилхх архин төлэ бас бичэ идти: Би тадна архин биш, терүнэ архин тускар санжанав. «Болов мини сул бээдлд талдан улсин сээг мууhas йилхх арх янад боомтг болжахмб? ³⁰ Кемр би зальврад хот эдлжэхлэ, тиигхлэ тер хотас көлтэ мини тускар янад му келжэхмб? Эн хот уусндан би Бурхнд ханлтан өргжэнэв» гиж негнь келнэ. ³¹ Тер төлэд тадн кежэх тоотан иджэхлэрн, эс гихлэ уужахларн Бурхн туурдгар кетн. ³² Тадн евреймүйт, буру номта улст, Христост иткдг Бурхна багд чигн харшлт болдгонар жирхти. ³³ Нанла өдл бээтн. Би цугтаднь юунднь чигн тааста болхар седнэв, бийдэн олз хээжэхшв, талдан улс авргдтха гиһэд теднэ сэ хээнэв.

11 Би Христосиг янж дуранав, тиигж тадн намаг дуратн.

Хургин зокъялмуд

² Тадн намаг кезэ чигн мартлго, мини өгсн номар бээснд би тадниг буульжанав. ³ Болов би тадниг иим юм медтхэ гижэнэв: Христос залу болиha толhач, гергнэ толhачнь залунь болжана, Христосин толhачнь Бурхн болжана. ⁴ Тиигэд залу болиha махлан авлго мөргжэхлэ эс гихлэ өэлдхлэ, тер күн Христосиг күнлдгон темдг. ⁵ Толhаан бүрклго мөргжэх эс гихлэ өэлдхжэх күүкд күн болиha эврэннэ залуhан күнлжэхш. Эннэ күүкд күн толhаан таахлулсна өдл болжана. ⁶ Кемр күүкд күн толhаан

бүркшгохар бээхлэ, тиигхлэ тер толнааны үсэн ахрап хээчлтхэ. Болв күүкд күн үсэн хээчлх хусата толната болхасн ичжэхлэ, тиигхлэ тер толнаан бүрктихэ. ⁷ Залу күн Бурхна дүр болн Терүнэ туурмж үзүлжэсэрн толнаан бүркшго болжана. Күүкд күн болхла залуһинн туурмж үзүлжэнэ. ⁸ Янад гихлэ, залу күн күүкд күүнэс үүдэгдсн биш, күүкд күн залу күүнэс үүдэгдлэ. ⁹ Залу күн күүкд күүнэ төлэ үүдэгдсн биш, күүкд күн залу күүнэ төлэ үүдэгдлэ. ¹⁰ Тиигэд Бурхна элчинрин төлэ күүкд күн толнадан боодг бүркэгтэ болх зөвтэ. ¹¹ Болв Деед Эznэ ниицэхэр гергн залуһинн медлд бээх йоста, залу гергнэнн медлд бээх йоста. ¹² Янад гихлэ, күүкд күн яхж залу күүнэс үүдэгдсмб, тиигж ода залу күн күүкд күүнэс төрнэ. Зуг цугтан Бурхнас үүднэ. ¹³ Эврэн ухалтн: күүкд күн Бурхнд толнаан бүрклго мөргсн сэн йовдлий? ¹⁴⁻¹⁵ Залу күн ут үстэ болхла, ичртэ бээдгинь темдг. Күүкд күн ут үстэ болхла, эннэ күндллихээ темдг гиж ийртмжин бийн мадниг сурхжахший? Ут үсн энүнд бүркэг болтха гиж өггдж. ¹⁶ Кемр энүнд тускар зүтклдх күн бээхлэ, би иигж келхв: маднд чигн, Бурхнд иткдг багмудт чигн ондан авъяс уга.

Деед Эznэ асхна хотын тускар

¹⁷ Болв диг-дарани заавр өгхлэрн, би тадниг буульхар бээхшв. Янад гихлэ, тадна хургас мунь ик, олзнь ба. ¹⁸ Тиигэд хамгин түрүнд тадн хургтан хурхларн, хооридан хувагдна гиж соңслав. Би энүнд зэрмдн иткжэнэв. ¹⁹ Таднас кен итклтэхинь медхин төлэ тадн хоорнд хувагдлхи маңд уга бээх зөвтэ. ²⁰ Тадн хамдан хурхларн, Деед Эznэ хот уужаахши. ²¹ Юнгад гихлэ, күн болһн наадсан կүләлго эврэнн хотан иднэ. Тиигэд зэрмсн хот уга үлднэ, зэрмсн согтна. ²² Хот идх, уух эврэ гер таднд угай? Эс гихлэ тадн Бурхна иткдг улсиг күндлжэхшт, хоосн улсиг дорацуулжант? Би таднд ю келхмб? Тадниг иим юм һархснду буульхмби? Уга. Би буульшгов. ²³ Янад гихлэ, би Деед Эznэс таднд өгсн ном авлав. Бэрүлж өггдсн сөөхэр Деед Эzn Иисус өдмг авад, ²⁴ Бурхнд ханлтан өргөд, өдмгиг хуһлад Тер иигж келж: «Тадна төлэ тэкл тэкжэх эн мини цогц-махмуд. Намаг санад тиигж кетн». ²⁵ Терүнлэ өдл асхна хотын хөөн аах авад иигж кель: «Мини цуснаас тогтсон эн шин бооцана аах. Үүнэс уухларн, Намаг санад тиигж кетн». ²⁶ Янад гихлэ, тадн эн өдмг идхлэрн болн эн аахар уухларн, Деед Эзиг иртл, тадн Терүнэ үклиг герчлжэнэт. ²⁷ Тиигэд эн өдмг идсн, эс гихлэ

Деед Эзнэ ааһас терүг күндллго уусн үүн Деед Эзнэ цогц-махмудын болн цусна өмнэс килнц гаргындан бурута болх. ²⁸Күн болһиң бийэн шинжлчкэд Деед Эзнэ өдмг идтхэ, Терүнэ ааһас уутха. ²⁹Кемр эн өдмг идәд болн эн ааһас уужах үүн Деед Эзнэ цогц-махмудын тускар эс санхла, тер үүн идх-уух цаглаан бийэн зарһд орулжана. ³⁰Тер учар тадна ик зунь чинэн уга болн гэмтэ, зэрмсн үкж одв. ³¹Кемр бидн бийэн шинжлэд бөөсмн болхла, Бурхн мана зарһ кешго билэ. ³²Боль мадниг делкэлэ хамдан цаажла харгуулшгон төлэ Деед Эзн мана зарһ кеснд бидн сургууль авнавидн. ³³Тиигэд мини ахир-дүүнр, кемр тадн хамдан хот идхэр цуглрхларн, нег-негэн үүлтн. ³⁴Кемр тадн өлслж йовхла, хамдан цуглрхларн, Бурхна зарһла харгуулшгон төлэ гертэн хотан уччакад хартн. Ондан төрмүдэр болхла, би таднд ирхлэрн заавр өгнэв.

Өрүн Сэкүснэ билгүүр

12 Тадна бичсн Өрүн Сэкүснэ билгүүдин тускар. Тадниг теднэ тускар медтхэ гилэв. ²Бурхн уга бээдлэр бээхдэн, тадниг үүн түлкжэх мет, келн уга худл шүгэдт мөргдгэн тадн меднэлмт. ³Тиигэд кемр Бурхна Сэкүсн күүнээр дамжад келжэхлэ, үүн Иисусиг хараж чадшгог тадн медтхэ гижэнэв. Зуг күүнээр дамжад Өрүн Сэкүсн эс келхлэ, нег чигн үүн: «Иисус – Деед Эзн» гиж келшго. ⁴Зүсн-зүүл билгүүд бээнэ, боль Сэкүсн нег кевтэн. ⁵Зүсн-зүүл церглтс бээнэ, боль Деед Эзн нег кевтэн. ⁶Бурхна зүсн-зүүл йовдлмуд бээнэ, боль Бурхн нег кевтэн. Цугтаднь эн юмиг Бурхн өгнэ. ⁷Олна сэн бээдлийн төлэ үүн болһнд билг өгчэхдэн Сэкүсн Бийэн үзүлжэнэ. ⁸Негинднь Өрүн Сэкүсн цецнэ үг өгнэ, талдан күүнд медрлин үг өгнэ. ⁹Талдан күүнд Өрүн Сэкүсн иткл өгнэ, зэрмсднь Өрүн Сэкүсн эдгэдг билг өгнэ. ¹⁰Зэрм күүнд Өрүн Сэкүсн өвэрц юм гаргы билг, зэрмднь – ээлдх билг, зэрмсднь – сэкүсд үйлж чадх билг, талдан күүнд – олн келэр келдг билг, зэрмсднь – олн улсин кел цээлж өгх билг өгнэ. ¹¹Боль эннэ цугтан ор һанцхн Өрүн Сэкүснэ йовдлмуд болжана. Тиигэд Өрүн Сэкүсн Эврэнн таалар үүн болһнд билг өгнэ.

Олн мөчмүдтэ цогц-махмуд

¹² Күүнэ цогц-махмуд неги болв олн мөчмүдтэ. Олн мөчмүдтэ болв чигн, болв тедн нег цогц-махмуд бүрдэжэнэ. Тиигж Христосин тускар келж болжана. ¹³Янад гихлэ, нег Сэкүсн мадниг,

евреймүдиг болу номта улсиг, ялчнриг болу сул бээх улсиг нег цогц-махмудын мөчмүд кев. Бидн цугтан Бурхнас нег Сэкүс аввидн.¹⁴ Цогц-махмуд нег өнгөс биш, оли өнгөс бүрднэ.¹⁵ Кемр көл иигж келсн болхла: «Би ḥар эс болсндан, цогц-махмудын мөч бишв». Энүнэс көлтэ цогц-махмудын мөч биш болхи тэр?¹⁶ Кемр чикн иигж келсн болхла: «Би нүдн эс болсндан цогц-махмудын мөч бишв». Энүнэс көлтэ цогц-махмудын мөч биш болх тэр?¹⁷ Кемр цогц-махмуд бүклдэн нүдн болсн болхла, тиигхлэ яһж тэр соңсх бээсмб? Кемр цогц-махмуд бүклдэн чикнэс бүрдсн болхла, яһж тэр үнрчлх бээсмб?¹⁸ Болв Бурхн зүсн-зүүл мөчмүдиг Эврэннү седвэрээр цогц-махмудт тэвв.¹⁹ Кемр цугтан нег мөч болсн болхла, тиигхлэ цогц-махмуд уга болх билэ.²⁰ Болв оли мөчмүд бээнэ, зуг цогц негн болдг.²¹ Нүдн ḥарт иигж келж чадшго: «Чи нанд керг угач». Толна көлд бас иигж келшго: «Тадн нанд керг угат».²² Түүнэс үлү чин-нэн уга мөчмүд улм кергтэ болжана.²³ Цогц-махмудын баһ чинртэд тоолгджах мөчмүдт бидн ик оньтагаар килмжэн өгнэвидн. Күн үзшго мөчмүдиг бидн талдан нүднэс эвтэхэр далдлна-видн.²⁴ Болв сээхн мөчмүдт тиим килмж керг уга. Бурхн цогц-махмуд бүрдэхлэрн, килмж керглгджэх мөчмүдт икэр килмж туусдгар бүрдэж.²⁵ Тиигэд цогцд хувалhn уга, мөчмүд цугтан нег-негндэн өдл килмж өгчэнэ.²⁶ Кемр цогцин нег мөч зовжала, терүнлэ хамдан мөчмүд цугтан зовжана. Кемр нег мөчиг туурулжаха, терүнлэ хамдан мөчмүд цугтан байрлна.²⁷ Тадн Христосин цогц-махмуд болжанат, таднас күн болhn Терүнэ мөч болжана.²⁸ Христост иткдг улс дунд Бурхн түрүлэд зэрмсн – апостол болтха, хойрдгчн – өэлдэчнр, нурвдгчн – багшир болтха гиж шийидж. Зэрмстн Бурхн өвэрц юм кех, зэрмстн – эдгэх арh, зэрмстн – дөн болх, зэрмстн – ḥардх, зэрмстн – оли келэр келдг арh өгч.²⁹ Цугтан апостолмудый?³⁰ Цугтан ээлдэчнрий?³¹ Цугтан багширий?³² Цугтан өвэрц юм ḥарh архтай?³³ Цугтан өмдрюлдг билгтэ болхий?³⁴ Эмтн цугтан зүсн-зүүл келэр келж чаддви?³⁵ Цугтан кел цээлнж чадх архтай?³⁶ Түүнэс чинртэ билгтэ болхар седтн.

Дурна тускар

^{31|6|} Би таднд терүнэс үлү сэн хаалh үзүлсүв.

13 Кемр би цуг өмтнэ келэр, нам Бурхна элчнрин келэр келдг болад, зуг дурн уга болсмн болхла, тийгхлэрн би хэнкнжэх улан мөнгн көнкрг мет болн көгжмин өэтэ цаң мет болх билэв. ² Кемр нанд өэлдэчин билг бээхэд, цуг нуувчиг меддг болад, цуг медрлтэ болн итклтэ болсарн уул көндэж чаддг болхла, зуг дурн уга бээхлэ, тийгхлэ би юмн бишв. ³ Би кемр бээсэн цугтаинь түгэхэд өгэд, нам эврэннь цогц-махмудан шататха ги-хэд өгсмн бийнъ, дурн уга болхла, нанд мел олз уга. ⁴ Дурн тесвртэ болн цаһан саната, дурн үлү үзхш, караглхш. Дурн ик сана зүүхш, ⁵ модьрун биш. Дурн бийдэн олз хээхш, уурта биш, өшэ некхш.

⁶ Дурн өшэтэ юмнд байрлхш, болв үнн юмнд байрлна. ⁷ Дурн цугинь даана, цугтаинь иткнэ, цугтаднь нээлнэ, дурн тесвртэ. ⁸ Дурн мөнк. Ээлдхл чилх, келн тагчгрх, медрл уга болх. ⁹ Янад гихлэ, мана медрл күцц биш, мана ээлдхлн күцц биш. ¹⁰ Болв кемр күцц юмн ирхлэ, дутунь уга болх. ¹¹ Би нилх цагтан нилхинээр келдг билэв, ухалдг билэв, нилх бичкнэ тоолврта билэв. Болв бөдүн күн болхларн, би бичкнэк цага тоотыг авсан угав. ¹² Ода бидн цугтаинь бүркг нүр үздгт үзжэхэр үзжэ-нэвидн, хөөннь бидн цугтаинь чирэхэрн нүүрцж үзхвидн. Ода би юм күцц медхшв. Бурхн намаг меддг өдлэр хөөннь би цугинь күццднь медхв. ¹³ Ода deerэн нурвн юмн үлджэнэ: иткл, нээлвр, дурн. Эднэс хамгин чинртэнь дурн болжана.

Ээлдхлийн болн олийн келэр келдг билг

14 Дурнд седклэн тэвтн. Эрүн Сэкүснэ билгүд, түүнэс үлү-нээр өэлдхлийн билг авхар седтн. ² Медгддго келэр келжэх күн күүнд биш Бурхнд келжэнэ. Янад гихлэ, терүнэ келсиг күн меджэхш. Эрүн Сэкүсэр дамжад нуувч тер келжэнэ. ³ Болв өэлдэч өмтиг сурхжана, урмд өгчэнэ, тогтнуулжана. ⁴ Медгддго келэр келжэх күн бийэн сурхжана. Ээлдэч болхла иткдг улс сурхжана. ⁵ Би болхла таднас күн болн мэдгддго келэр келтхэ гиж санлав, болв тадн өэлдхлэ deer болх. Бурхнд иткдг улс сурхин төлэ мэдгддго келэр келсиг кен болв чигн эс цээлхлэ, өэлдхл келжэх күн мэдгддго келэр келжэх күүнэс даву. ⁶ Тийгэд, ахнр-дүүнр, кемр би тадн тал ирэд мэдгддго келэр келхлэ, терүнэс таднд ямаран олз болхмб? Кемр би, нанд Бурхна сексн тоотыг эс гихлэ

медрл, эс гихлэ ээлдхл, эс гихлэ ном таднд авч эс ирхлэ, мел олз уга. ⁷Үлгүрнь, өмн уга көгжмин инструментмуд авад хэлэтн: флейтиг эс гихлэ арфиг. Кемр тал-талдан ө эс гархла, ямаран айс нааджахиг яһж медхмб? ⁸Кемр бүрэ бүшкүр шишил докъя эс өгхлэ, кен дээнд бедхмб? ⁹Түүшн таднла болжана. Кемр тадн эврэнн келэр медгддго үг келхлэ, тана келсиг яһж медхмб? Тадна келсн юмн биш. ¹⁰Делкэд олн зүсн-зүүл келн бээнэ, тедн цугтан эврэ чинртэ. ¹¹Кемр би келнэ чинр эс меджэхлэ, тер келэр келжэх улс нанд талдан орна улс болх, би тедн талдан орна күн болхв. ¹²Түүшн танад болжана. Тадн Эрүн Сэкүснэ билгүд авхар икэр седжэхлэрн, иткдг улс сурхд церглжэх билгүд икэр олзлтн. ¹³Тиигэд талдан келэр келжэх күн эврэнн келэн цээлхин төлэ зальвртха. ¹⁴Янад гихлэ, кемр намаг талдан келэр зальврхла, мини сэкүсн зальврана, мими ухан терүнэс мел олз авчаах. ¹⁵Тиигхлэ би яахмб? Би Эрүн Сэкүсэрн зальврнав, болв ухаанарн бас зальврнав. Би Сэкүсэрн дуулнав, ухаанарн бас дуулнав. ¹⁶Кемр чи Бурхнд Эрүн Сэкүсэрн ханлт өргжэхлэ, хажуд бээх улсин кен негнь чини ханлтын хэрүд яһж «Тиигтхэ!» гиж келхмб? Чамаг ю келжэхиг тер меджэхш. ¹⁷Чи Бурхнд сээнэр ханлт өргнэч, болв ондан күн дасж чаджаах. ¹⁸Би талдан келмүдээр тадна кенэстн болв чигн икэр келжэсндэн Бурхнд ханлтан өргжэнэв. ¹⁹Болв иткдг улсин хургт медгддго келэр арвн минхи үгин ормд талдан улсиг сурхин төлэ медгдх тавн үг би келсв.

²⁰Ахир-дүүнр, ухаанарн бичкдүд бичэ болтн. Му юмнд бичкдүд мет болтн, болв ухан-сананаарн икчүдлэ өдл болтн. ²¹Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Би эн улст медгддго келэр келжэх улсар дамжад келнэв, талдан орна улсар дамжад келнэв, болв тиигв чигн тедн Намаг соңсшго гиж Деед Эзн келжэнэ». ²²Тиигэд медгддго келэр келлини иткдг улсин төлэ биш, эс иткдг улсин төлэ онц темдг болжана. Ээлдхл эс иткдг улсин онц темдг биш, иткдг улсин онц темдг. ²³Кемр иткдг улс цугтан цуглрад, медгддго келэр күүнджэхлэ, эгл улс эс гихлэ Бурхнд иткдго улс орж ирхлэрн, «тадн адржанат» гиж келшгой? ²⁴Болв кемр цугтан өэлджэх цагт Бурхнд эс иткдг күн, эс гихлэ эгл күн орж ирхлэ, тер күүнэ килнцн өэлдхлэр илдкгдх. Соңсжасарн тер зархла харх. ²⁵Терүнэ нуувч седвэрнь илдкгдх, тер элкдэд, Бурхнд мөргэд келх: «Тадн дунд йосндан Бурхн бээж!»

Иткдг улсин хургин диг-даран

²⁶ Ахнр-дүүнр, би иигж ухалжалав. Тадн хамдан цуглрхларн, тадна негнд частр бээнэ, хойрдгчднь ном, талдандаа Бурхнас илднь келх үг бээнэ, талдандаа медгддго келэр келх арх бээнэ, бас негнь медгддго келэр келсиг цээлнх арх бээнэ. Эдн цугтан иткдг улс батрулхин төлэ бээхмн болжана. ²⁷ Кемр кен нег күн медгддго келэр келжэхлэ, тиигхлэ хойрнь эс гихлэ, зуг нурвны чеерүдэр келтхэ. Тиигхлэрн негнь ю келжэхиг цээлнх зөвтэ. ²⁸ Кемр медгддго келэр келсиг цээлнхдг күн уга болхла, тиигхлэ медгддго келэр келхэр седжэсн күн хургт тагчг бээтхэ, зуг бийдэн болн Бурхнд келтхэ. ²⁹ Хойр эс гихлэ нурви ээлдэчинр келтхэ, цуглрсн улс цугтан келсн үгмүдинь үнлтхэ. ³⁰ Кемр цуглрсн улс дундас негнь Бурхнас илдкл авчаахла, тиигхлэ келжэсн күн тагчгх йоста. ³¹ Тадн сурхмж болн урмд авхин төлэ цугтан селгэхэр ээлдхл кеж чаджанат. ³² Ээлдхлий билг ээлдэчин медлд бээх йоста. ³³ Бурхн диг-дара эвдлнэ Бурхн биш, эвин Бурхн болжана. Тадн Бурхна улсин цуг багмудар цуглрхла, ³⁴ күүкд улс тагчг бээтхэ. Теднд келх зөв өгчэхш, Закана некврэр тедн соңхврта бээх йоста. ³⁵ Кемр тедн ю болв чигн дасхар седжэхлэ, гертэн эврэннэ залунаасн сурх йостат. Янад гихлэ, күүкд күүнд хургт келхд ичртэ. ³⁶ Бурхна үг таднаас нарви? Эс гихлэ зуг нацхн таднд күрви? ³⁷ Кемр бийэн ээлдэчд, эс гихлэ Эрүн Сэкүсн нарджах күүнд тоолжаахла, тиим күн мини бичжэсиг цугтаинь Деед Эзнэ заавр мөн гиж наанла зөвшэрх йоста. ³⁸ Энүг назалжах күүг, тадн бас назалтн. ³⁹ Тиигэд, ахнр-дүүнр, ээлдхэр шунтн, болв медгддго келэр келжэхиг бичэ хөртн. ⁴⁰ Зуг цугтан диг-даратанаар болн сэн кевэр күцэгдх йоста.

Христосин эмдрлийн

15 Ахнр-дүүнр, мини цээлнж өгсн Сэн Зэнгин тускар таднд бас нег дэкж сана орулхар седлэв. Тадн терүг авад, эврэннэ ул келэт. ² Кемр тадн мини цээлнж өгсн Сэн Зэнг бэрхлэ, хара эс итксн болхла, тадн Сэн Зэнгэр дамжад авргдват. ³ Хамгин хол төрн – авсан би таднд өглэв. Бурхна Бичгт бичгдсэр Христос мана килнцэс көлтэ үкв. ⁴ Бурхна Бичгт бичгдсэр Христос оршагдла, дэкэд нурвдгч өдртэн өмдрлэ. ⁵ Хөөннъ Кепт тер үзгдв. Дэкэд арвн хойр сурхульчнрт. ⁶ Дэкэд Христос тавн zu

хар ахир-дүүнрт дегц үзгдв. Теднэ ик зунь ода чигн өмд, зэрмснь өнгрж одв. ⁷Дарунь Христос Яковд болн апостолмудт цугтаднь үзгдв. ⁸Би чик биш цагт гарсан күнлэ өдл болсн бийн хамгин сүүлднь нанд үзгдв. ⁹Би апостолмудын хамгин чинр угань болжанав. Би, нам апостол гих нер зүүх зөв угав. Янад гихлэ, би Христост иткдг улсиг дажрдг билэв. ¹⁰Боль Бурхна цаанар би тиимв. Бурхна хээрлт нанд киидэн давсн уга: апостолмудас цугтааснь икэр би көдлв. Зуг би биш, мини дотрк Бурхна хээрлт тиигв. ¹¹Би эс гихлэ тедн таднд тиигж цээлхв, тадн тиигж итквт.

Үксн улсиг өмдрууллийн

¹²Кемр Христос үкэд өмдрлэ гиж цээлхгджэхлэ, тадна зэрмсн үкснэ хөөн өмдрдмн биш гиж келжэхмб? ¹³Боль үкснэ хөөн өмдрдго болхла, тиигхлэ Христос чигн өмдруулгдсан уга. ¹⁴Кемр Христос эс өмдруулгдсан болхла, тиигхлэ, бидн киидэн Сэн Зэнг цээлхжэнэвидн, тадн киидэн иткжэнэт. ¹⁵Түүнэс даву бидн Бурхна тускар худл келдг улс болжанавидн. Янад гихлэ, Христосиг үкснэ хөөн Бурхн өмдруулв гиж бидн терүнэ тускар герчлэвийн. Боль кемр үксн улс дэкж өмдрдгоны үнн болхла, тиигхлэ Бурхн Христосиг өмдруулсмн уга. ¹⁶Янад гихлэ, кемр үксн улс өмдрдго болхла, тиигхлэ Христос өмдруулгдсан уга. ¹⁷Кемр Христос эс өмдруулгдсан болхла, тадн харжахар иткжэнэт, тадн ода күртл килнцд авлгдж бээнэт. ¹⁸Түүшн Христост иткэд үксн улс мөнк зовлнд орв. ¹⁹Кемр бидн эн жирхлдэн Христост нээлжэхлэ, бидн цугтааснь хөв уга улс болжанавидн. ²⁰Боль Христос үкэд өмдруулгдлэ! Эннэ үксн улс бас өмдруулгдх гисиг лавлжана. ²¹Эн делкэд үкл негхн күүхэр дамжад ирснлэ өдлэр үклэс өмдрууллийн негхн күүхэр дамжад ирв. ²²Цугтан Аадмла нийлэд үксн мет мел тиим кевэр цугтан Христосла нийлсндэн өмдруулгдх. ²³Зуг күн болн чик диг-дараар өмдруулгдх: түрүлэд Христос, Терүг ирхлэг Терүнэ болсн улс өмдруулгдх. ²⁴Тиигэд эн орчлнгин чилгч ирх. Йарджах, йос бэржэх болн күчтэ сэкүсдиг Христос уга кеснэнн дару залвран Эцк Бурхнд Тер бэрүлж өгх. ²⁵Янад гихлэ, Бурхн цуг дээсиг диилэд Христосин көлд хайтл, тер кем күртл Христос залх йоста. ²⁶Уга кегдх сүүлнк дээсн – үкл. ²⁷Янад гихлэ, «Бурхн цугтаинь Терүнэ көлд кевтүлв». «Цугтан» гисн тоод Бурхн оржахш, эн Эврэн цугтаинь Христосин медлд

оруль. ²⁸ Бурхн цугтаинь Христосин медлд оруулла, тиигхлэ Көвүнъ, Христос, Эврэн Терүнэ медлд цугтаинь оруулсн Бурхна медлд орх. Тиигэд Бурхн цугтаинь залх. ²⁹ Үксл өмтнэ төлэ уснд кирслгдсн ю көжэхмб? Кемр үксл өмтиг өмдруулдго болхла, теднэ төлэ ю хээж уснд кирслгдхмб? ³⁰ Агчм болһн бидн ю хээж өмэрн шордхмб? ³¹ Ахнр-дүүнр, би өдр болһн үкл үзнэв. Би энүнд ик санааар андhaar өгчэнэв. Мана Деед Эзн Иисус Христосин өмн би таднаар эн ик сана зүүнэв. ³² Өмтнэ хөлөцэр келхлэ, Епест бээх ангудла ноолдхд нанд ямаран олз орла. Кемр үксл өмтиг өмдруулдго болхла, «ода идэд уухмн, яһад гихлэ, маңһур үкч одхвидн». ³³ Бичэ меклгдтн. «Му хань үүг үрэнэ». ³⁴ Шинэс ухатааар бээхнэд, килнц гардган хайтн. Тадна зэрмснъ Бурхиг медхш гиж тадниг би ичэхэр бээнэв.

Цогц-махмудыг өмдруулнн

³⁵ Зэрмнь иигж сурх: «Үксл өмтн яһж өмдрдв? Тедн ямаран цогцта болхмб?» ³⁶ Һөргтэч! Тэрэнэ эк чи төржэхлэ, үкчкэд тер урнад нарх. ³⁷ Урнмл кевтн чи төржэхшч, келхд буудян эс гихлэ талдан йири нег умш тэржэнэч. ³⁸ Эн экнд Бурхн эврэннъ таалар урһц өгчэнэ. Бурхн умш болһнд кергтэ урһц өгнэ. ³⁹ Цогц болһн әдл биш. Күн нег бээдлтэ цогц-махмудта, ангуд талдан, шовуд – талдан, заһсд – талдан. ⁴⁰ Тенгрт болн назр deer эврэ дүрсн бээнэ. Тенгрин дүрснэ туурмж назр deerксин дүрснэ туурмжас йилһрнэ. ⁴¹ Нарна туурмж негн, сарин туурмж ондан, одд эврэ туурмжта. Одн болһн талдан оддас эврэннъ туурмжарн йилһрнэ. ⁴² Үксл улс өмдруулгдх цагт бас тиим болх. Үксл цогц назрт булгдна, өмдруулхл мөнк болх. ⁴³ Мунь булгдна, сэнь өмдруулгднэ. Күчн татунь булгдна, чидлтэнь өмдруулгднэ. ⁴⁴ Һазра цогц-махмуд булгдна, Эрүн Сэкүснэ өгсн цогц-махмуд өмдх. Һазра цогц-махмуд бээнэ, Эрүн Сэкүснэ өгсн цогц-махмуд бээнэ. ⁴⁵ Бурхна Бичгт иигж келгджэнэ: «Түрүнк күн Аадм өмтэ-киитэ болв», сүүлиңк Аадм болхла жирхл өгдг сэкүсн болв. ⁴⁶ Түрүлэд Эрүн Сэкүснэ өгчэх жирхл иржэхш, назра иржэнэ. Терүнэ хөөн Эрүн Сэкүснэ өгчэх жирхл ирх. ⁴⁷ Түрүнк күн назрин шорааас үүдэгдж, хойрдгч күн – тенгрэс. ⁴⁸ Һазра улс назрин күүнэ бээдлтэ, тенгрин улс тенгрэс ирсн күүнлэ әдл болх. ⁴⁹ Һазра күүнэ дүрстэ болснаа әдлэр тенгрин күүнэ дүр зүүхвидн. ⁵⁰ Ахнр-дүүнр, маҳмуд болн цусн Бурхна орн-нутга өнч авачнъ

болдмн биш гиж би таднд келжэнэв. Үкх юмн мөнк өнч эзлж чадшго. ⁵¹⁻⁵² Би таднд нуувч келжэнэв: бидн цугтан үкшговидн, болв сүүлнк бүрэ-бүшкүр татхла, генткн цугтан нег агчмд ондархвидн. Юнгад гихлэ, бүшкүр татхла, үксн өмтн өмдрэд мөнк бээдлтэ болх, бидн ондархвидн. ⁵³ Эн үмкэрдг үмкэрдгод хүврх йоста, үкдгнь мөнк бээдлтэд хүврх йоста. ⁵⁴ Үмкэрдгнь үмкэрдгод, үкдгнь мөнк бээдлтэд хүврхлэ, тиигэд: «Үкл алгдв, Диилвр!» – гиж бичсн үгмүд бүтх. ⁵⁵ «О, үкл, чини диилвр альдв? О, үкл, чини хорн альдв?» ⁵⁶ Үклин хорн – килнц. Килнчин үүчн – закан. ⁵⁷ Болв Бурхнд ханлт. Эн мана Деед Эзн Иисус Христосар дамжад маднд диилвр өгв. ⁵⁸ Тиигэд мини дурта ахир-дүүнр, батар алмацлго бээтн. Кезэ чигн Деед Эзнэ көдлмш кетн. Деед Эзнэ төлэ кесн тадна көдлмшти хара бишнь медтн.

Иткдг улсин төлэ цуглулжах мөнгн

16 Бурхна улсин төлэ цуглулгджах мөнгнэ тускар. Һалатъяд бээх иткдг улст мини келснлэ әдлэр тадн тиигж кетн. ² Олсн мөнгнлэхэн ирлцүлж долан хонгин нарн өдр күн болhn эврэнн мөнгнэсн хоршаад бээтхэ. Намаг ирхлэ, дэкж цуглуллго бельн болдгар бээтн. ³ Би ирхлэрн, тадна шүүж авсн улст селвгтэ бичг өгнэв. Тедниг тадна цуглулж авсн мөнгиг күргтхэ гиһэд Ерусалим тал илгэнэв. ⁴ Кемр нанд тиигэрэн йовх кергтэ болхла, тедн нанла йовх.

Павелын зура

⁵ Би Македониг һатлад, тиигэд тадн тал ирхв. Янад гихлэ, би Македоняр дэврж йовх йостав. ⁶ Танад би цаг зуур бээхв, болв үвлзэд чигн бээхв. Нанд тадн цааранднь һазр эрглhнд дөнгэн күргхит. ⁷ Янад гихлэ, ода би таднла адһмта йовад хархар седжэхшв. Кемр Деед Эзн зөв өгхлэ, танад цаг зуур бээхэр би нээлжэнэв. ⁸ Епест би тэвдгч өдрин нэр күртл бээхв. ⁹ Янад гихлэ, тенд олн өшөтн бээв чигн, туста көдлмш кехд үүдн өргөр нанд секэтэ. ¹⁰ Кемр тадн тал Тимофеий ирхлэ, юмнаас бичэ өэтхэ, тадн хэлэн бээтн. Юнгад гихлэ, тер нанла әдл Деед Эзнэ төлэ көдлжэнэ. ¹¹ Нег чигн күн терүг бичэ һолтха. Нан тал хэрү ирдгэр терүнд һазр эргэд йовлhнднь дөң болтн. Би терүг ахир-дүүнрэн дахулад ирхинь күлэжэнэв. ¹² Апол ахин

тускар. Ахнр-дүүнртэхэн тэр таднд одтха гиж би терүг йир сурлав. Болв ода deerэн тэр йовхар седжэхш, зуг чөлэн болхла, тэр ирх.

Төвилгч уг

¹³ Сагар бээтн, итклдэн бат болтн, зөргтэ болн чидлтэ болтн.
¹⁴ Кежэх тоотан дуран өгч кетн. ¹⁵ Тадн Степаниг болн терүнэ өрк-булиг меднэлмт. Ахъяд бээх Христост иткдг улсин түрүнкснь тедн болжана. Бийэн тедн Бурхна улст церглхэр нерэдв. Би суржанав, ¹⁶ теднлэ көдлжэх болн теднлэ церглжэх улсин һардврт соңсхврта болтн. ¹⁷ Степан Портунат болн Ахъяк ирснд би байрлжанав. Тедн нанд тадн угаһар дуту болжасн юм өгв. ¹⁸ Тедн нанд таднла әлл урмд өгв. Тиим улсиг күнделтн. ¹⁹ Азийд бээх иткдг улс менд келүлжэнэ. Экүль болн Приска, теднэ герт хурдг иткдг улс бас тадниг Деед Эзnlэ ниилснти халунар мендлжэнэ.
²⁰ Ахнр-дүүнр цугтан таднд мендэн илгэжэнэ. Нег-негнлэхэн өрүн үмслхэр мендлтн. ²¹ Би эврэннь һарап таднд бичжэнэв: Павелас менд. ²² Деед Эзнд дурлдго күн мөнкинд харалла хархта. О, Деед Эзн, ир!* ²³ Таднла Деед Эзн Иисусин хээрлт бээтихэ.
²⁴ Цуг таднла Иисус Христосла ниилснд мини дурн бээтихэ!

* Энд арамей келэр *Марана та* гиж бичэтэ.

Христост иткдг Көрингтин улст илгэсн хойрдгч бичг

Нүр уг

Хойрдгч бичг апостол Павел болиң Көрингтд бээх чонж хоорнд кеңүү бээдл учрсн цагт бичгдсмн. Чонжин зэрм гешүд Павелыг шүрүтэхээр шүүж-шалын бээдлтэ. Болв Павел йир икэр эвцхэр седнэ, эвцхлэрн байрлна.

Бичгин түрүн өнгднүй Павел Көрингтд бээх чонжла эврэнин хәрлцэ-нэ тускар күүнднэ. Тер чонжин улсин балыснди боли өшэ кеснди ягад тиим догшар хәрү өгсэн цээлхүжэнэ. Терүн догши хәлэцэс чонжин улс бурунан медэд эвцлдхлэ, Павел бас байрлна. Дарунь Йудьяд дем күләжэх христианмудт чонжин улс элвгэр демэн кургтхэ гиж тер дуудвр кенэ.

Сүүлнк бөлгүйт Павел апостол нерэн харсжана. Ягад гихлэ, зэрм улс бийэн үнндэн апостол гиж нерэдэд, Павелыг апостол гисн худл нертэ гиһэд гемшэжэлэ.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1.1–11

Павел болиң Коринфд бээх чонж 1.12 – 7.16

Йудья назрин иткдг улст өгчэх дем 8.1 – 9.15

Павел апостол гисн эврэнин нерэн харсна 10.1 – 13.10

Ашлвр 13.1–13

Мендллин

1 Бурхна таалар Христос Иисусин апостол болтха гиж дуудгдсан Павелас болиң мана дү Тимофеяс Бурхнд иткдг Көрингтин баг улст болиң цуг Ахъяр бээх Бурхна улст цугтаднь менд.² Мана Эцк Бурхн болиң Деед Эзн Иисус Христос цаһан сана боли амулн бээдл таднд өгтхэ!

Павел Бурхнд ханлтан өргөжэнэ

³Бурхнд болн мана Деед Эзн Иисус Христосин Эцкд, цаһан саната Эцкд болн мадниг төвкнүлдг Бурхнд туурмж! ⁴Бидн зүсн-зүүл зовлнта улсиг төвкнүлдгэр Бурхн мадниг мана цуг зовлн өдлжэснд төвкнүлжэнэ. Бурхн мадниг төвкнүлснлэ өдлэр бидн тедниг бас төвкнүлжэнэвидн. ⁵Христосин төлэ бидн яһж икэр зовжанавидн, тедү мет Бурхн мадниг Христосар дамжад төвкнүлх. ⁶Кемр бидн зовжахла, зуг тана төвкнлти болн аврлын төлэ зовжанавидн. Кемр мадниг төвкнүлжэхлэ, зуг тадна төвкнлти төлэ тиигжэнэ. Маднла хамдан даажах зовлнгиг тадн тесвртэхэр даахларн төвкнүлт авхит. ⁷Бидн таднд батар иткжэнэвидн. Янад гихлэ, кемр тадн маднла өдл зовжахла, ти-игхлэ маднла өдл төвкнүлгхит.

⁸Ахнр-дүүнр, Азийд маднд учрсн зовлнгин тускар тадниг медтхэ гиж бидн санлавидн. Бидн мана зовлнгиг даахин арhas даву ик ahy күчр-күндлэ харhвидн. Тиигэд нам өмд үлдх нээлврэн гееввидн. ⁹Үкх шиидврлэ харhсан бидн тааһад меджэлэвидн. Болв эннь цутгтан учрв: мадниг бийдэн биш, үклэс өмдрулжэх Бурхнд нээлтхэ гижэнэ. ¹⁰⁻¹¹Бурхн мадниг тиим күчр үклэс аврв, мадниг дэкэд аврх. Кемр тадн мана төлэ зальврад дөн болхла, Бурхн дэкн мадниг аврх гиж нээлжэнэвидн. Тиигэд Бурхн мана төлэ олн зальврлннд хөрү өгэд, маднд өдс өгх. Болв кесгнь мана төлэ Бурхнд ханлтан өргх.

Павелын зуран сольт

¹²Бидн эн жирhлд йилhэн даву таднла бээхлэрн, бийэн юм нуулго бэрэд, Бурхна үнэр бээснэ тускар меджэхэн зүркэрн бидн буульжанавидн. Болв бидн күүнэ цецн ухаанар биш, Бурхна цаһан санаанар тиигж йоввидн. ¹³⁻¹⁴Бидн тана умшж болн медж чадхин тускар бичжэнэвидн. Мана Деед Эзн Иисусин ирх өдрт бидн тадна буульмж болвидн, тедү мет тадн мана буульмж болхит. Эннь күцц бишинь тадн медсмн болхит. Тадниг күццднь медх гиж нээлжэнэв.

¹⁵Би энүнд цутгадн иткжэлэв. Тиигэд тадниг хойр дам өдс автха гиһэд түрүлэд тадн тал ирхэр зуралжала. ¹⁶Би Македонь орж йовад, бас нег Македоняс хэрж йовад, тадн тал одхар седлэв. Йудья тал йовхд тадн нанд дөн болх билэт. ¹⁷Иигж зуралхларн

би нааһар ухалсн болвза? Эс гихлэ би цогц-махмудынны седвэрэс зуралжану: «Э» – гиж келчкэд, «Уга» – гиж ухалжану?¹⁸ Бурхн итклэ бидн «Э», «Уга» – гиж дегц келжэхшивидн.¹⁹ Мини, Силан болн Тимофейин цээлхэй йовсн Бурхна Көвүн, Иисус Христос, дегц «Э», «Уга» болжаш. Терти кезэ чигн «Э» болжана.²⁰ Янад гихлэ, Бурхна өгсн үгд Христос цуг лавта хэрүнь болжана. Тииг-гэд Иисус Христосар дамжад Бурхна туурмжин төлэ бидн «Тииг-тхэ!» гиж келнэвидн.²¹ Бурхн мадниг таднла Христост иткснд батражана, мадниг Бийиннэ төлэ салхв.²² Бурхн мадниг Эврэннүн улст тоолад, мадниг тамхлав. Бурхн өгсн үгэн цугтаинь эркн биш күцхээр мана зүркнд Эрүн Сэкүсиг өгв.

²³ Таднд улм зовлн үзүүлшгон төлэ Коринф тал намаг ода күртл эс ирснэ герчн – Бурхн.²⁴ Юунд иткхиг бидн таднд закж заахар бээхшивидн. Янад гихлэ, тадн батар иткжэнэт. Бидн хамдан тадна байрин төлэ көдлжэнэвидн.

2 Таднд үндрэл бичэ төртхэ гиһэд, би тадн тал одшго болж шийдв.² Янад гихлэ, кемр би таднд үндрэхлэ, намаг үндрасн улсас талдан кен байрлуулхмб?³ Кемр ирхлэрн, намаг байрлуулх улсас үндрэл үзүүлжон төлэ би тиигж таднд бичв. Би иткжэнэв: кемр би байрлхла, тадн цугтан бас байртат.⁴ Би дегд икэр үндрхад, зүркэрн гейүрэд болн икэр ууляд бээснэдэн таднд бичлэв. Болв би тадниг үндахар биш, таднд цугтадтн ямаран икэр дуртаан медүлхэр бичлэв.

Килнц гархсан күүнэ килнц тэвэж өглийн тускар

⁵ Кемр кен негнь кениг болв чигн үндрасмн болхла, зуг намаг биш. Тер күн тадниг цугтаитн баһар үндав. Би нам үлү юм келхэр бээхшв.⁶ Иим күүнд тадна икнкэс авсн засгнь болжана.⁷ Тиигэд тадн терүнэ бурунинь тэвж өгэд, икэр үндрэдгоһар болн итклэн хайдгоһар урмд өгх зөвтэт.⁸ Тадн йосндан терүнд дуран өгчэхэн үзүлти гиж би эржэнэв.⁹ Би таднд энүг бичхлэрн, тадниг цугтаинь күцхэд соңсхврта болх угалинь медхэр сөрж бичлэв.¹⁰ Тадн кенэ буру тэвж өгчэнэт, терүнэ буруг би бас тэвж өгчэнэв. Янад гихлэ, кенэнн чигн буру тэвх юмн бэхлэ, тадна төлэ Христосин өмн би терүнэ бурунинь тэвж өгчэнэв.¹¹ Тадниг эрлг бичэ меклтхэ гиһэд тиигжэнэв. Янад гихлэ, бидн терүнэ зураг меднэвидн.

Троадт болсн Павелын үүмэн

¹² Намаг Троадт Христосин туск Сэн Зэңг тархахар ирхлэ, Деед Эзн тархах арх өгсмн бээж. ¹³ Болв тенд мини ду Тит уга болсн учр deerэс би бийэн тогтнуулж чадад бээвв. Тиигэд би Троадт бээсн иткдг улслыа мендлэд, Македонь тал йовв.

Христосар дамжад ирсн диилвр

¹⁴ Болв бидн Бурхнд ханлт өргжөнөвидн. Янад гихлэ, Христосла нийлэд, Бурхн мадниг диилвртэхэр залж йовна. Бурхн маднар дамжад кацкнсн сээхн үнр тархажах мет Христосин туск ном тархажана. ¹⁵ Янад гихлэ, бидн Бурхнд Христосин бэржэх кацкнсн сээхн үнр мет болжанавидн. Эн үнр авргджах улс дунд чигн, үкжэх улс дунд чигн таржана. ¹⁶ Үкжэх улст эннэ үклин үнр, авргджах улст эннэ жирхл өгдг үнр болжана. Кен тиим юм күцэж чадхмб? ¹⁷ Тиигхлэрн бидн Бурхна үгиг олн улслыа әдл олзин төлэ цээлтийж йовхшивидн. Мадниг Бурхн илгэснд бидн Христосин зарцнр болад Бурхна өмн мел үнэр келжэнөвидн.

Шин бооцана церглэчир

3 Бидн бийэн буульжах болж медгджэдг болвза? Тадна төлэ эс гихлэ таднас авх цээлтивртэ бичг зэрм улслыа әдл маднд кергтэй? ² Тадна цугтан меддгэр болн умшдгар мана зүркнд бичгдсн бичг болжанат. ³ Тадна мана күргсн Христосин бичг болсан үзүлжэнэт. Эннэ бекэр биш, әмд Бурхна Сэкүсэр бичгдэв, тиигчкэд дөрвлжн чолун deer биш, күүнэ зүркнд бичгдэв.

⁴ Тиим иткл Бурхнд бидн Христосар дамжад аввидн. ⁵ Иим көдлмш күцэх арх маднас гарчана гиж би тоолжахшв. Эн арх Бурхнас иржэнэ. ⁶ Бурхн маднд Шин Бооцанд церглх арх өгв. Шин Бооцан бичгдсн Заканас биш Сэкүснэс бүрджэнэ. Бичгдсн Закан үкл авч ирнэ, Сэкүсн болхла жирхл өгнэ.

⁷ Закан чолун deer үзгүдэр сиилгдж. Эннэ туурмж үзүлжэж. Тиигэд Израилин улс Мошен чирэ хэлэж чадлго бээж. Юнгад гихлэ, туурмжны баиржасн бийн тэрүнэ чирэнь туурмжас мандряж. Кемр үкл авч ирсн Закан тиим туурмжта болхла, ⁸ тиигхлэ Сэкүснэ көдлмш түүнэс туурмжта эс болхий? ⁹ Кемр әмтиг засгла хархуулх көдлмш туурмжта болсмн болхла, аврлт авч ирдг

көдлмш түүнэс ямаран туурмжта болх! ¹⁰ Эн саамд өдгэ турмжас көлтэ Закана туурмж туурмж биш болжана. ¹¹ Янад гихлэ, кемр уга болсон юмн туурмжта бээсмн болхла, тиигхлэ оньдинд бээдг юмн ямаран ик туурмжта болжахмб?

¹² Бидн тиим нээлвртэ болсндан, тиигэд зөргтэ йовдл гархжанавидн. ¹³ Бидн Мошелэ өдл кежэхшивидн. Мошен туурмжны баарад уга болжасинь Израилин улс бичэ үзтхэ гиһэд, эврэнн чирэхэн бүркэхэр бүркдг билэ. ¹⁴ Болв эн улсин ухан эндр күртл хаалхата. Хуучн бооцан тедн умшхла, ухань бүркэхэр бүркэтэ. Эн бүркэг зуг Христосар авч хайгдх. ¹⁵ Эндр өдр күртл Мошен бичсигт умшхла, Израилин улсин ухан бүркэхэр бүркэтэ. ¹⁶ Болв кемр күн Деед Эзн тал эргхлэ, бүркэ авгдна. ¹⁷ Деед Эзн – Сэкуясн болжана. Деед Эзнэ Сэкуясн бээжэх назрт сул бээдл учрна. ¹⁸ Бидн цутган ил чирэхэрн Деед Эзнэ туурмжиг хэлэжэнэвидн. Деед Эзнэ Сэкуясн мадниг Деед Эзнэ дүрд хүврүүлжэнэ, тиигэд улм ик туурмж үзүлжэнэвидн.

Шавр сав дотр бээх зөөр

4 Бурхн эврэнн хээрлтэр маднд эн церглт өгсн деэрэс бидн терүг тасллго күцэжэнэвидн. ² Бидн нуувч болн ичтэгтэ йовдлмудыг цугтаинь хээлвидн, мек гархдговидн, Бурхна үгиг бидн хажиллго келнэвидн. Мадниг һанцхн үнниг цээлхж йовснд Бурхн герч. Тиигэд маднд иткж болхиг күн болһи лавтагар меднэ. ³ Кемр мана тархажах Сэн Зэнг эс меджэх зэрм улс бээхлэ, тернь – үкжэх улс. ⁴ Янад гихлэ, эн делкэн бурхн иткдго улсин уханин харнхтууль. Тиигхлэрн теднэ төлэ Христосин туурмжин туск Сэн Зэнгин герл бичэ гильвкхэ гиж тиигв. Христос мел Бурхна авц-бэрштэ дур. ⁵ Бидн бийэн биш Деед Эzn Иисус Христосин тускар цээлхж өгч йовнавидн. Бидн болхла Иисусин төлэ бээх тадна зарцнр болжанавидн. ⁶ Янад гихлэ, «Харнху тангас герл ортха!» – гисн Бурхн Христосар дамжад Бурхна туурмж медтхэ гиһэд, мана зүркнд герл оруль.

⁷ Цугтааснь даву чидл мадна чидл биш, Бурхна чидл. Терүг үзүлхин төлэ эн зөөриг бидн шавр савд бэржэнэвидн. ⁸ Мадниг шахжана, болв балцлж чаджахш. Бидн алмацнавидн, болв мел цөкржэхшивидн. ⁹ Мадниг мөрдж көөлднэ, болв Бурхн мадниг мел үлдэхш. Мадниг гүвднэ, болв алж чаджахш. ¹⁰ Иисусин жирхл мана цогц-махмудт үзгддгэр бидн эврэнн цогцдан кезэ чигн

Исусин үкл бәржәнәвидн. ¹¹Исусин жирһл мана үкдг цогц-махмудт үзгддгәр бидн наас туршарт Христосин төлә үклини өмн өргнд зогсжанавидн. ¹²Үкл мадн дотр бәәнә, жирһл болхла – тадн дотр. ¹³Бурхна Бичтг иижә бичәтә: «Би иткен учр деерәсн келләв». Бидн бас тер итклини Сәкүстә болад иткҗәнәвидн, тер төләд келжәнәвидн. ¹⁴Исусиг үкләс әмдрулсн Бурхн мадниг Исусла бас әмдруләд таднла хамднъ Бийиннъ өмн зогсахиг бидн меднәвидн. ¹⁵Эн цугтан тадна төлә кегдҗәнә. Бурхна цаһан санан йир олн улст күртдгәр тиигжәнә. Тиигхлә олн улс Бурхиг улм ханж йөрәх. Эннъ Бурхнду туурмж авч ирх.

Итклини жирһл

¹⁶Тиигәд бидн церглтән зогсажахшивидн. Мана цогц-махмуд архул элжәнә, болв шин күн өдр ирвәс шинрҗәнә. ¹⁷Мана цаг зуура гиигн зовлң мадннд зовлңгас кесг холван ик алдр мөнк туурмж мадннд авч ирх. ¹⁸Бидн үзгдҗәхиг биш, эс үзгдҗәхиг хәләжәнәвидн. Яһад гихлә, үзгдҗәхнъ цаг зуура болҗана, эс үзгдҗәхнъ мөнк.

5 Мана бәәх эн гер – мана һазр деерк цогц-махмуд – уга кегдхлә, тенгрт күн үүдәһәд уга мөнк гер мадннд Бурхн өтхиг бидн меднәвидн. ²Тиигәд бидн түншәд мана тенгртк цогц-махмуд авхар седжәнәвидн. ³Бидн тенгртк цогц-махмудтавхларн, нүцкн болшговидн. ⁴Эн һазра цогц-махмудта жирһжәх деерән бидн дарггад түншжәнәвидн. Боль эннъ цогцасн салх мана седвәр биш. Бурхн мадниг ондарулад мадннд шин мөнк цогц өтхә гиҗәнәвидн, мана һазр деерк цогц мөнкд солыгдтха гиҗәнәвидн. ⁵Энүнә төлә мадниг Бурхн үүдәв, дәкәд Тер өгсн үгән цугтанинь лавтаһар күцәхәр мадннд Әрүн Сәкүс өгв.

⁶Тер учрар бидн кезә чигн зөргтәвидн. Эн һазр деерк цогц-махмудта бәәтлән, бидн Деед Эзнәс холд йовнавидн. ⁷Бидн үзжәхәрн биш иткләрн бәәнәвидн. ⁸Тиигәд бидн зөргтәвидн, эврәннъ һазр деерк цогц-махмудан үлдәһәд, Деед Эзnlә бәәхәр седжәнәвидн. ⁹Бидн Деед Эзnlә бәәв чигн, эс гихлә холд бәәв чигн, Терүнд таасгдхар шамдһаһар киннәвидн. ¹⁰Яһад гихлә, бидн цугтан Христосин өмн зарһла харһвидн. Тиигхләрн күн болһн һазр деерк цогц-махмудта бәәсәрн эврәннъ му, эс гихлә сән йовдларһарн авхан авх.

Бурхна эвцлтийн ном

¹¹ Деед Эзиг күндлнэ гисиг бидн меднэвидн, тиигэд энүнд талдан улсиг иткуулхэр седнэвидн. Бурхн мадниг кевтнь меднэ, тиигэд тадниг эврэнн зүркэрн намаг бас кевтнь меднэт гиж би нээлжэнэв. ¹² Бидн бийэн таднд шинэс буульжахшидн. Болв таднд маднаар бардмнх зөв өгчэнэвидн. Дотрк бээдлэрн биш, назак бээдлэрн бардмнжах улст тадн хэрү өгч чадгар тиигжэнэвидн. ¹³ Кемр мадниг ухан тату улс гиж тоолжахла, эннь Бурхна төлэ. Кемр ухааарн эрүл-менд гиж тоолжахла, тернь тана төлэ. ¹⁴ Мадниг Христосин дурн наарджана. Кемр нег күн цугтаннь ормд үксмн болхла, тиигхлэ цугтан үкж одсиг бидн тодрахаар меднэвидн. ¹⁵ Эмд бээх улс бийинь төлэ биш, теднэ ормд үкэд өмдрсн Христосин төлэ жирдгэр Тер цугтаннь ормд үкв.

¹⁶ Иигэд эн цагас авн бидн тиигэд күүнэ хэлэцэр дэкж кен тал болв чигн хэлэжэхшидн. Болв Христос тал бидн күүнэ хэлэцэр хэлэдг билэвидн, зуг дэкж тиигжэхшидн. ¹⁷ Кемр кен чигн күн Христосла ниицэд бээхлэ, тертн шин күн. Кезэнк давв, ода цугтан шин. ¹⁸ Энүг цугтаанийн Бурхн күцэв. Тер мадниг Христосар дамжад Бийлэхэн эвцүлв, эвцлтийн туск зэнг тархах көдлмш маднд даалхв. ¹⁹ Эн зэнг иим: Бурхн Христосар дамжад делкэг Бийлэхэн эвцүлв. Эмтнэ килнциг Бурхн теднэ тоод дэкж орулжахш. Бурхн маднд эвцлтийн туск зэнгиг даалхв. ²⁰ Бидн Христосин элчир болжанавидн. Маднаар дамжад Бурхн келжэнэ. Христосин нерн deerэс тадниг суржанавидн: Бурхна эвцтн! ²¹ Янад гихлэ, Бурхн килнц уга Христосар мана килнцин төлэ тэкл кев. Терүнлэ ниицэд мадниг Бурхна чик бээдл авдгар тиигв.

6 Бурхнас тана авсн цааан санан кийдэн бичэ давтха гиж бидн, Бурхнд көдлдг улс, таднаас суржанавидн. ² Янад гихлэ, Бурхн келжэнэ: «Кергтэ цагтан Би чамаг соңсв, тиигэд авргдх өдр чамд дөн болв». Ода кергтэ цаг, ода авргдх өдр. ³ Мана церглтиг күн бичэ шалхтаа гиһэд, бидн кенд чигн харшлтга йовдл гархажаахшидн. ⁴ Бидн цуг кежэх тоотдан Бурхна зарцир болжан хүзүүлжэнэвидн. Бидн тесвртэхэр күчр-күндиг, түрү бээдлиг, уга-ядуг даажанавидн. ⁵ Мадниг гүвдлэ, түүрмд суулыла, олн өмтн дэврлэ. Бидн көштлэн көдлвидн, нөр уга, хот уга бээввидн. ⁶ Цевр-цеерэрн, медлэрн, тесврэрн, цааан санааарн, Эрүн

Сэкүсэрн, йосн дуарн, үнн үгэрн⁷ болн Бурхна күчэр бидн Бурхна зарцнр болсан үзүлвидн. Бурхнла чик бээлн н мана дэврлн н болн харслтын зер-зев.⁸ Мадниг күндлн н болн мадниг күндлхш. Мадниг му келн н болн мадниг туурулна. Мадниг худлч гинэ, болв үнэр келжэнэвидн.⁹ Мадниг таньдгод тоолна, болв мадниг цугтан медн э. Мадниг үкснэ тоод орулж болв бидн эн өмдвидн. Мадниг гүвдн н, болв алж чаджахш.¹⁰ Мадниг үундана гиж тоолна, болв бидн оньдин байрлнавидн. Мадниг түрү бээнэ гиж тоолна, болв олн улсиг бидн байжуллавидн. Маднд мел юмн уга, болв цугтаинь эзлнэвидн.

¹¹ Коринфин улс! Бидн таднла илэр күүнджэнэвидн. Бидн таднд йир дуртавидн.¹² Таднд өгчэх мана дурн кемжэн уга, болв тадн эврэн бийэн бэржэнэт.¹³ Би тадн, эврэнн үрдүйт келслэ әдлэр келжэнэв: бидн тадн дурта болсн әдлэр тадн маднд дурлтн.

Бидн – Бурхна өмд сүм

¹⁴ Христост иткдго улсла ямаран чигн ниицэнд бичэ ортн. Бурхнла чик бээлн болн зака эвдлн хойрин хоорнд хамцу юн бээхмб? Герл болн харнху хойрин хоорнд хамцу юн бээхмб?¹⁵ Христос эрлг хойрин хоорнд зөвшэл бээхий? Христост иткдг күн иткдго күүнлэ негдхд юн бээхмб?¹⁶ Бурхна сүм худл кегдлмүдлэ яхж ирлэхмб? Янад гихлэ, бидн өмд Бурхна сүм болжанавидн. Бурхн эврэн келлэ: «Би теднлэ бүүрлэд, тедн дунд бээхв. Би тедн Бурхн болнав, тедн Мини улс болх».¹⁷ Тийгэд Деед Эзн келжэнэ: «Тедн дундас нарад, бийэн теднэс салхж автн. Бузр юм бичэ көндэтн! Тийгэд Би тадниг орулж авхв.¹⁸ Би тадна Эцк болхв. Тадн Мини көвд болн күүкд болхит, гиж цугтаг бэржэх Деед Эзн келжэнэ».

7 Мини дурта улс! Цуг эн үгмүдиг Бурхн маднд өгв. Тийгэд мана цогциг болн сэкүсиг бузрдажах тоотас бийэн цугтаснь цеврий! Бурхиг күндлэд йир өрүнэр бээхэр зүткий!

Павелын байр

² Маднд өгчэх дуран үзүлтн. Бидн кү үундасмн угавидн. Бидн нег чигн күүнд му йовдл гархсн угавидн, кенэс чигн бийдэн олз хээсмн угавидн.³ Таниг засглхар би иигж келжэхшв. Янад гихлэ, урдн келсэр хамдан үкв чигн, хамдан жирхв чигн бидн

таднд дуртавидн. ⁴Би таднд йир икэр нээлжэнэв, тадн нанд йир ик сана зүүлхжэнэт. Мана цуг күчр-күндт тадн нанд урмд өгвт, би йир байрта бээнэв.

⁵Македоньд ирхлэрн, бидн амрлт үзсн угавидн. Бидн зөвэр түрвидн: өмтнлэ зүтклвидн, зүркнд өэмшг үүдв. ⁶Болв дора-цуулгдсан улст урмд өгдг Бурхн, Титиг ирүлэд, маднд урмд өгв. ⁷Бидн һанцхн терүнэ ирсэр биш, тадн терүнд яһж урмд өгсэр урмдта бээнэвидн. Тадн намаг үзхэр бээхиг, тана һундлин тускар, нанла дэкн үүрлхэр бээхин тускар Тит маднд кельв. Энүнд би йир икэр байрлв. ⁸Кемр урднь бичсн бичг тадниг һундасмн болхла, би терүнд харм төржэхшв. Болв би цаг зуур хармнв, яһад гихлэ, тер бичг тадниг баахн цагт һундав. ⁹Зуг ода би тадниг һундасндан биш, тадн урдк жирхлэн үлдэснд байрлжанав. Тадн Бурхна төлэ һундагдват, тиигэд бидн таднд мел му үзүлсн уга-видн. ¹⁰Бурхнас иржэх һундл килнцтэ жирхл үлдэхд нөкд болна. Эннэ өмтиг аврлтур авч ирнэ, тиигэд энүнд цөкрлт мел уга! Эн делкэн һундл үклүр өмтиг көтлнэ. ¹¹Хэлэлт, Бурхнас ирсн һундл таднд ю кев? Тадниг үннч кев. Тадн эврэннь буру угаан илдкх седкл зүүвт. Тадн уурлад үүмлдват. Тадн нанла харгад үүр-лхэр бээввт. Буру гархсан улсиг тадн засглхдан белин бээнэт. Эн кергт тадн бийэн буру бишэн үзүлвт. ¹²Урднь бичсн бичгиг би му келсн күүнэ болн му келүлсн күүнэ төлэ бичжэхшв. Тадн мана тускар Бурхна өмн яһж илэр килмжэн тусхажахиг таднд үзүлдгэр бичлэв. ¹³Тиигэд бидн урмд аввидн.

Энүнэс нань бас Титин байрин тускар бидн соңсж, дэкэд тадн терүнэ седкл яһж төвкнүлсиг соңсад байрлвидн. ¹⁴Би тадниг терүнд буульв, терүнэсн ичсн угав. Болв цуг мана келсн үнн болсар тиим кевэр Титд буульсан ѹосндан үнн болжана. ¹⁵Тадна соңсхврта бээдлин тускар болн яһж терүнэс сүрдж өэмсж тадн тоссиг Титд тодлхла, таднд өгчэх терүнэ дурн улм икднэ. ¹⁶Би таднд нээлж чадхарн байрта бээнэв.

Иткдг улсин тола мөнг цуглуллын

8 Ахир-дүүнр, Македоньд бээх Христост иткдг багмудт Бурхн ямаран хээрлтэн өгснэ тускар тадниг медтхэ гижэнэвидн.

²Тедн зовлнгар дамжад икэр сөргдв. Дегд түрү бээв чигн тедн мөнг өгхдэн йир өгэнч болв, яһад гихлэ, теднэ байр аху ик.

³Тедниг бээснэсн өгч чадхан өгэд, нам терүнэсн давуһар өгсиг

би герчлж чадхв. Эврэннъ дуарар ⁴ Ерусалимд бээх Бурхна улст дөн болхан тедн маднас итклтэхэр сурв. ⁵ Теднэ кеснь мана күлэжэснэс даву болв. Хамгин түрүнд тедн бийэн Деед Эзнд нерэдв, дэкэд Бурхна таалар маднд дөн болв. ⁶ Тадн дунд Титин эклэд кежэх эн цаһан седклин кергиг күцэтхэ гиж төрүг сурвидн. ⁷ Тадн цуг бээсэрн байнт: итклэрн, келэрн, медрлэрн, гүжрл-тэрн болн маднд өгчэх эврэннъ дуарн. Бидн тадниг эн цаһан седклтэ кергтэн өгэнч болтн гижэнэвидн.

⁸ Би таднд заквр өгчэхшв. Талдан улсин гүжрлтин тускар келхлэрн, би тадна дурна үнниг зөрж медхэр седлэв. ⁹ Мана Деед Эзн Иисус Христосин цаһан санаг тадн меднэт. Тер байн болв чигн Эврэннъ түрү бээдлэрн тадниг байжахин төлэ тадна төлэ тер хоосн күн болв. ¹⁰ Эн төрөр мини ухан седкл иим: давсн жил эклсн көдлмшэн күцэтн. Яһад гихлэ, тадн эн кергиг түрүн эклвт, нам түрүлэд күцэхэр седвт. ¹¹ Эн кергэн тадн тана арһла ирлцүлэд күцэтн. Тадн эклсн седвэрэрн эн кергэн күцэж чадхан үзүлтн. ¹² Кемр тадн дөн күргхэр седжэхлэ, тиигхлэ Бурхн эн седвэриг күүнд уга юмнла биш, бээслэн лэнь ирлцүлж авна. ¹³ Би күчр-күндиг таднд даалһад, талдан улсин бээдл гиигрүлхэр бээнэв гиж келжэхшв. Би өдл бээдл учртха гилэв. ¹⁴ Ода deerэн тадн эврэннъ ик зөөрэсн теднэ дутуһинь дүүргж чаджанат. Дэкэд тедн зөөр хоршхла, тиигхлэ тедн тана дутуг күцэх. Тиигэд аштнъ өдл бээдл учрх. ¹⁵ Бурхна бичгт иигж бичэтэлм: «Икэр юм хураж авснаас үлү һардго, ба-хар хураснаас дуту болдго».

Тит болн төрүнэ хаалгын ханымууд

¹⁶ Намаг кеснлэ өдл Бурхн Титиг таднд дөн күрх ик седклтэ кеснд би Бурхнд ханлтан өргжэнэв. ¹⁷ Эн сурвриг күцэхдэн зөвшэл өгсн deerэн Тит дөн болхар икэр седэд, эврэннъ сэн дуарар тадн тал йовжана. ¹⁸ Терүнлэ хамдан мадн бас нег ахан илгэввидн. Терүг Сэн Зэнг тархадгдн Христост иткдг цуг багмуд икэр үнлнэ. ¹⁹ Түүнэс даву Деед Эзнэ туурмжин төлэ болн мана сэн седвэр үзүлхин төлэ цаһан седклин эн кергиг бидн күцэх цагт иткдг улсин багмуд терүгэр маднд хань кев. ²⁰ Элвгэр өгсн эн белгиг яһж авч күргснд өмтн дурго болдгоһар бидн сагар йовнавидн. ²¹ Яһад гихлэ, бидн зуг Деед Эзнэ өмн биш, болв цуг өмтнэ өмн чикэр кехэр седжэнэвидн. ²² Теднлэ бидн эврэннъ

ахан илгэввидн. Бидн төрүг шулун-шулун шинжлэд, төрүнэ дөн болхар бээх седклинь итквидн. Ода болхла төрүнэ дөн болх седвэрнь улм икдв, янад гихлэ, тер таднд иткжэнэ.²³ Титин тускар келхлэ, тер – мини хань болн таднд церглхд наанла хамдан көдлдг күн болжана. Талдан ахнрин тускар болхла, тедн Христосин туурмжнь болад төрүнд иткдг багмудар илгэгдв.²⁴ Мадниг таднар йосндан буульмж кежэхиг иткдг улсин цуг багмуд үзэд меддгэр ахнр-дүүнрт дуран өгтн.

Иткдг ахнр-дүүнрт күргсн дөн

¶ Бурхна улст дөн күргхин тускар таднд бичэд керг уга.² Тадн дөн болхар седжэхиг би меднэв. Македоньд бээх өмтнд би тадниг буулылав: «Ахъяд бээсн ахнр-дүүнр, давсан жилэс авн дөн болхдан белн билэ». Тана седвэр теднэ кесгтий сэн йовдл гарххднэ дөн болв.³ Эн керг таднар буульмж кежэсн мана хосн уг болад үлддгонаар, би эн ахнр-дүүнрэн илгэжэнэв. Болв, мини келсэр, тадн эврэннэ дөнгэн бел кетн.⁴ Кемр Македоньд бээдг өмтн наанла хамдан ирэд, тадниг белн болад уаг үзхлэ, маднд ичртэ болх. Таднд түүнэс давунаар ичртэ болх.⁵ Тегэд би иижж санув: тадна өгхэр седжэсн белгиг мини ах-дүүнр та- над одад, намаг иртл бел кетхэ. Тийгхлэ тер белг күчэр авсмн биш, эврэ дураг өгсмн болж наарх.

⁶ Баяар тэрэ тэрсн күн, баар авдгиг тодлад авчкти. Элвгэр тэрсн күн элвгэр хадж авх.⁷ Күн болхи кедү мөнг өгнэв гиһэд шииидсэн хармил уга, өгптэ седвэрэн оныгтан авлго өгх зөвтэ. Янад гихлэ, Бурхн байрлж өгснд дурга.⁸ Бурхн таднд зүсн-зүүл белг асхрулж өгч чадх. Тийгэд кергтэ тооттн кезэ чигн таднд бээх. Бас тертн ямаран чигн цаанан саната керг күцэхд күртх.⁹ Бурхна Бичгт иижж бичэтэ: «Сэн күн элвгэр түрү улст өгчэнэ, төрүнэ цаанан санан – мөнк».¹⁰ Тэрэчиг хотын төлэ тэрэнэ экэр болн өдмгэр Бурхн теткнэ. Тадниг бас Тер кергтэ экэр теткх, төрүг урнах, тадна цаанан саната йовдлын байн урнц өгх.¹¹ Тадн байжхларн кезэ чигн өгэнч болхит. Маднар дамжад таднд өгсн белгт олн улс Бурхнд ханлтан өргх.¹² Янад гихлэ, эн дөн күрглн Бурхна улсин зуг кергтэ тоотын теткх биш, нам Бурхнд улм ханлтан өргхиг икдүлх.¹³ Тадна церглтиг шинжлснэ хөөн тана бэрж йовсн Христосин Сэн Зэнгд итклтэ болсарн, кесгнь Бурхиг тууруулх. Теднлэ болн цугталань тадн бээснэсн элвгэр

хувалцснд тедн бас тиигх. ¹⁴Тадна ормд тедн өрүн дуарн мөргх, яһад гихлэ, Бурхн таднд йир икэр цаһан санаан күргв.
¹⁵ Келж большго белг өгсндөн Бурхн тууртха!

Павел эврэннүү церглтэн харсажана

10 Таднла бээхлэрн номһн, таднас холд бээхлэрн зөргтэ гиж намаг келшхэнэ. Би, Павел, номһн цаһан саната Христосин нерн deerэс таднд дуудвр кежэнэв. ²Тадн тал ирхлэ, намар зөргтэ болн нег мөслгч кү кехэр бичэ седтн. Күүнэ седвэрэр һардвр кеж мадниг көдлжэнэ гиж тоолжах улслыа би зөргтэ болж чадхан лавта меднэв. ³Яһад гихлэ, эн делкэд бидн бүүрлэд бээвв чигн, болв эн делкэд дээлдглэ өдлэр дээлджэхшивидн. ⁴Мана дээнд бидн эн делкэн зер-зев биш, шивэ хамхлдг Бурхна күчтэ зер-зев олзлна-видн. Бидн зүткэтэ ухаг ⁵болн Бурхна медрлин өмнэс босжах санааг уга кежэнэвидн. Христост сонсхврта болтха гиһэд, бидн санан болһниг бэрэнд авлавидн. ⁶Тадн цугтан Христост сонсхврта болхла, бидн ямаран чигн сонсвр уга йовдлыг засглхдан бельвидн.

⁷Өмнэн бээсэн хэлэлт. Кемр кен нег күн бийэн Христосин күүнд тоолжахла, тиигхлэ бидн бас терүнлэ өдл Христосин улс болжана гиж тоолтха. ⁸Деед Эзнэ өгсн йосар бардмнхдан би нам ичжэхшв. Эн йосн таниг эвджэхш, батражана. ⁹Би тадниг эврэннүү бичгэрн өэлһжэх күн болхар седжэхшв. ¹⁰Яһад гихлэ, зэрмнь келнэ: «Терүнэ бичгүд догшн болн күчтэ, болв маднла бээхлэрн бийнь арһ уга, келнь мел хоосн». ¹¹Таднас холд бээх-лэрн мана бичгт бичжэх тоот болн таднла бээхлэрн мана кех көдлмш хоорнд мел йилһт угаһинь тиим күн медтхэ.

¹²Би бийэн буульжах күүнэ тоод оршгов, эс гихлэ теднлэ бийэн өдлүүлх сана зүүшгов. Тедн эргү болад, бийинн тускар эврэннүү кемжэхэнээр кемжэлж келжэнэ, бийэн бийлэхэн өдлүүлжэнэ. ¹³Бидн болхла кемжэн угаһар бийэн буульж чадшговидн. Бурхна кетхэ гиһэд заасн көдлмш мана кемжэн болжана. Энүнд тадн дунд кесн көдлмш бас тоод оржана. ¹⁴Бидн тадн тал эс ирсн кевтэ мана өмн тогтасн кемжэнэс давжашвиидн. Сэн Зэнгиг таднд бидн түрүн болж авч ирвидн. ¹⁵Талдан улсин көдлмшэр бидн кем-жэн угаһар бардмнжашвиидн. Болв тана иткл өссэр тадн дунд ма-на кех көдлмш Бурхн тогтасн межэ күртл икэр икдх гиж бидн нээлжэнэвидн. ¹⁶Тиигэд бидн Бурхнд талдан күүнэ кесн көдлм-шэр бардмнлго, ондан орн-нутгудар чигн бидн Сэн Зэнг тархаж

чадхвидн.¹⁷ «Буульжах күн Деед Эзэн буультха». ¹⁸ Эврэн бийэн буульжах биш Деед Эзэн буульжах күн тоомсрта болна.

Павел болн худл апостолмуд

11 Кемр би нам невчкн эргү болв чигн, тадн нанла тесвртэ болтн гиж санлав. Нанла тесвртэ болтн!² Би Бурхна өдл тадниг нанцхн Терүнэ болтха гижөнэв. Янад гихлэ, би тадна төлө нанцхн залуд Христост үг оруулв. Терүнд би тас цевр келсн күүк үзүлх йостав.³ Болв мона дүрстэ эрлг эврэнн мекэр Хабаг меклснлэ өдлэр, түүшн тана ухан авлгдад, Христост күцн болн цевр нерэдлнэс хольжад одвза гиж би өэжэнэв.⁴ Кемр кен чигн күн ирэд мана цээлнэд уга талдан Иисусин тускар цээлнжэхлэ, эс гихлэ тана авсн Сэкуснэс талдан Сэкус авхла, эс гихлэ тана авсн Сэн Зэнгэс талданиг авхла, тиигхлэ тадн тер күүнлэ түргн тесвртэ болнат.⁵ Деед апостолмудас би юунаар чигн дуту болжахшв гиж тоолжанав.⁶ Би келмрч эс болв чигн, болв теднэс татунаар медхшв. Энүгэн бидн зүсн-зүүл arħar kесг дәкж таднд лавлавидн.

⁷ Таднд Сэн Зэнг өнгэр тархасндан би тадниг өргхин төлө бийэн дорагшлулад килнц harħsmn болзваз?⁸ Таднд церглхин төлэ би иткdg талдан багмудас мөнг авсндан тедниг негжв гиж келж болжана.⁹ Танад бээхлэрн, би түрү бээвв чигн, нег чигн күүнд ацаан болш чигн угав. Нанд Македоняс ирсн ахнр-дүүнр кергтэ тоотм өгчэв. Би таднд мел ацаан болсн чигн угав, болх чигн угав.¹⁰ Нанд бээх Христосин үнэр үгэн өгчэнэв. Цуг Ахъяр энүгэр намаг бардмнхиг нег чигн күн зогсаж чадшго.¹¹ Энүг би таднд дурго болад келжэнү? Би таднд ямаран дуртаг Бурхн меднэ.

¹² Би кежэх көдлмшэн цаарандан кенэв. Бурхна кергиг маднла өдл кежэнэв гиж бардмнхар учр хээжэх улст, би тиим arħ өгшгов.

¹³ Янад гихлэ, тиим улс худл апостолмуд болжана, тедн эврэ көдлмшин тускар худл келжэнэ. Христосин апостолмудыг тедн дурана.¹⁴ Өврх юмн уга, янад гихлэ, эрлг бурхна герлин элчиг дурана.

¹⁵ Кемр терүнэ зарцнр чик бээдлин көдлмшчнриг дуражахла, тиигэд акад юмн мел уга. Аштнь тедн кесн кергэрн авхан авх.

Христосин толэ Павел зовжана

¹⁶ Би бас нег давгад келжэнэв: намаг hərgtэ гиж бичэ тоолтн. Кемр тадн тиигж тоолжахла, бас невчк бардмндар, намаг hərgтэ күн кевтэ орулж автн.¹⁷ Мини ода келхм Деед Эзнэс биш.

Бийэн бууляд би һөргтэ күн кевтэ келнэв. ¹⁸Олын улс күүнэ учарар бардмнна, би бас тиигнэв. ¹⁹Тадн цецн болчкад, һөргтэ улслы таасж тесвртэ болнат. ²⁰Тадн бийэн бууляд мухлалсн күн болниг, эс гихлэ тадна архиг олзлсиг, эс гихлэ таднас авлн булажасиг, эс гихлэ таднд deerlksig, эс гихлэ халхартн ташсан күүг тесж даанат. ²¹Ичр хату болсар таднд тиим йовдл һархд маднд зөрг тату болад бээв гиж би келсв. Би һөргтэ күн кевтэ келжэнэв. Кемр кен болв чигн, юунар болвчн бардмнхар седхлэ, би бас тиигж кехв. ²²Тедн – евреймүдий? Би бас. Израилин улсий? Би бас. Абрахамин хөөт үйнрий? Би бас. ²³Тедн Христосин зарцнрий? Би һөрглсн күүнлэ әдл келдг болв чигн, болв би зарцнрас deer зарцв. Би теднэс икэр көдллэв, түүрмд икэр суулав, икэр гүвдүллэв, үхчин өргнэд ол дэкж бээлэв. ²⁴Евреймүд намаг нучн тийс дэкж тавн саамд малядв. ²⁵Нурв дэкж римлянмуд намаг модар цокв. Нег дэкж чолунар шивж цокв. Би нурв дэкж усна кермин хамхрлнла хархв, өдр сө уга эн-зах уга тенгст цокгдв. ²⁶Би эврэнн олн зуульчлндан өэмшглэ хархв: нолын деврлнэс, тонулас, евреймүдэс, буру келтэ улсас, худл ахир-дүүнрэс балхснд, күн уга эжго назрт, тенгст би өэмшг үзв. ²⁷Би чидлэн геетлэн көдлв, нөр уга бээвв, хархнв, ундасв. Нурхлж би хот уга, бээрн уга, хувцн уга бээвв. ²⁸Энүнэс талдан би өдр болхн иткдг цуг багмудт килмжэн өгх тир күнд даавртав. ²⁹Кемр кен негнь чинэн уга болхла, би бас чинэн уга болнав. Кемр кен негнь килнц һархажла, би зовнав.

³⁰Би кемр бардмнхар седхлэрн, тиигхлэрн чинэн уганим заажа юмар бардмннав. ³¹Бурхн болн Деед Ээн Иисусин Эцк намаг худл эс келжэхиг меднэ. Мөнкинд Терүнд туурмж! ³²Дамаскд Арет хаана залач намаг бэрхэр балхсна үүднд манач тэвв. ³³Болв намаг эрст бээсн нүкэр земблъд суулнад буулхв. Тиигэд би тер залачас өмд үлдв.

Павелын үзгэл

12 Олз-тус уга болвчн би бийэн буулых зөвтэ болжанав. Болв би Деед Ээнэ өгсн үзглийн болн илэр келлнэ тускар күүндий гижэнэв. ²Христосла ниицэд бээх арвн дөрвн жил хооран нурвдгч тенгт өрггдсн күүг би меднэв. Болв тер күн цогц-махмудта бээсинь, эс гихлэ үзгл бээсинь би медхшв, Бурхн меднэ. ³⁻⁴Э-э, тер күүг Бурхна садт авч одгдсинь би меднэв. Зуг

цогц-махмудтан эс гихлэ үзгдл болж тиигсинь би меджэхшв. Бурхн меднэ. Тер тенд үгэр болн амарн келж большго юм соңсж.⁵ Би тиим күүг буульнав, бийэн буульхшв, зуг эврэнн чинэн угааарн бардмнхас биш. ⁶Болв кемр би бардмнхар седхлэрн, тиигхлэрн би һөргтэ күн кевтэ келшгов, би үнэр келнэв. Зуг би бардмнхар бээхшв, янад гихлэ, мини тускар кен чигн күн үзжэснээн үлүд тоолдгонар, эс гихлэ нанас соңсжаснас үлүд тоолдгонар санлав. ⁷Нанд Бурхн оли ил келлн өглэ. Бичэ бардмнхар гиһэд Бурхн мини цогц-махмудт бог шааж. Эн бог эрлгин элч. Нанд өвдкүр өгхэр, намаг бичэ deer сана зүүтхэ гиһэд эн илгэгдж. ⁸Би Деед Ээнд һурв дэкж терүг уга кетхэ гиһэд мөргж сурлав. ⁹Болв Деед Ээн нанд иигж кель: «Чамд мини хээрлт болжана. Янад гихлэ, кемр күн арх тату болхла, мини чидл улм икдэд үзгднэ». Тер учар Христосин күн нанд үзгддгэр би бийинн арх татунаан байртаар буульнав. ¹⁰Би арх татунаан, му келүлсэн, күчр-кундэн, көөлхсэн, Христосин төлэ шахгдсан зөвтэ гижэнэв. Янад гихлэ, арх тату болхларн, би чидлтэв.

Көринтд бээх иткдг багин тускар Павел харм төрснь

¹¹Би һөрглүв. Болв тадн намаг тиим болдгар кевт. Янад гихлэ, тадн намаг буулых зөвтэт. Би юмн эс болвчин, эн йир өөдэн апостолмудт тэвж өгчэхшв. ¹²Намаг йосн апостол болсиг тадн дунд кесн иим темдгүд медулжэнэ: өвэрц юмн, онц темдг, күчр кергүд болн тесвр. ¹³Тиигэд таднд эс кеснэс талдан иткдг багмудт би ю кевв? Таднд би ацаан эс болжарий. Энүнд буруним тэвж хээрлти. ¹⁴Би тадн тал һурвадаа йовхар бeldжэнэв. Болв тер бийнь би таднд ацаан большгов. Нанд тадна бээсн юмн биш, тадн эврэн кергтэт. Янад гихлэ, эврэнн эк-эцкин төлэ үрдүд мөнг цуглухш, эк-эцкир үрдүдинн төлэ цуглулна. ¹⁵Тадна сэ-күснэ төлэ бээсэн цугтанинь, бийэн өгхдэн би байрта бээнэв. Би таднд икэр дурта болснд тадн нанд баһар дурта болхийт? ¹⁶Би таднд ацаан эс болснаа зөвшөржнэт. Зуг тадн намаг мектэ гиж келхит, мекэр тадниг авль гихит. ¹⁷Янж? Тадн тал илгэсн улсас нанд олз орви? ¹⁸Би Титиг тадн тал одтха гиж сурлав, тे-рунлэ бас нег ахан илгэлэв. Тит таднаас олзта нарви? Мини болн терүнэ күсл негн биший? Тер би хойр өдлэр көдлмш ке-жэхший?

¹⁹ Мел эн цагин туршарт бидн тадна өмн бийэн харсжана гиж санжахаа бээдлтээт. Уга! Бидн Бурхна өмн Христосин зарцир болж таднд келжэнэвидн: дурта улс, мана кежэх көдлмш тадниг батрахин төлө кежэх юмн. ²⁰ Намаг тадн тал кемр ирхлэ, тадн мини седжэснэс ондарж одвзат, би бас тадна седжэснэс ондан болж одвзав гиж саглжанав. Тадн дунд цүүглүү, үлү үзлүү, налзурлүү, бийрхгүү бээдл, худл, хов зөөлүү, deerклүү болн диг-дара эвдлүү үзхүүв гиж би ээжэнэв. ²¹ Кемр би дэкэд тадн тал ирхлэ, Бурхн намаг тана өмн дорацуулх гиж ээжэнэв. Тиигэд тадна икнкны килнц гарнад, кесн бузр, шашавд уга болн аля кергэн эс хайсан оли улсиг би уульж хармнхв.

Товчилгүү уг

13 Эннэ мини тадн тал нурвдгч ирлүү болжана. Бурхна Бичгүү иигж бичэтэ: «Юн чигн гемшэлүү хойр эс гихлэ нурвн герчэр лавлгдх зөвтэ». ²Урднь килнц гарнч улсиг болн цуг талдан улсиг би өмнэснүү келлэв. Ода танад эс бээвв чигн би тедниг танад хойрдгч саамд ирхлэрн саглснла өдлэр өмнэснүү саглжанав. Кемр намаг дэкэд ирхлэг, күн болн засглдлго бээшго. ³Нанар дамжад Христос келжэнэ гисиг тадн батлхар седж некжэнэт. Христос тадна төлө ю болов чигн кехлэрн арх уга биш, эврэннүү чидлэн тадн дунд үзүлжэнэ. ⁴Янад гихлэ, Тер чинэн уга цагтан кирст хадгдла, болов Бурхна күчэр өмд бээнэ. Бидн Терүнлэ нийлсндэн чинэн уганьвидн, зуг бидн тадна төлэ бээхлэрн Бурхна күчэр Христосла бээхвидн.

⁵ Бийэн сөрэд хэлэтийн: тадн Христост иткж бээдвтэ. Бийэн шинжлтийн. Зуг сөрлтиг эс дарсмын болхла, тадн Иисус Христосла нийлж бээсиг меджэхшвтэ? ⁶Бидн эн сөрлтиг даасиг тадниг медх гиж би нээлжэнэв. ⁷Болов бидн тадниг му юм бичэ гарнхуяа гиһэд Бурхнд зальвржанавидн. Мадниг сээнэр сөрлүү даасиг үзүүлхин төлэ биш, тадниг цаанан саната йовдл гарнхуяа гиһэд тиигжэнэвидн. Нам бидн сөрлүү эс дааж чадсмын болж гарнхуяа. ⁸Бидн үнниг буруушасндан биш, үннэ төлэ чидлтэвидн. ⁹Янад гихлэ, тадниг архта болхла, бидн арх уга болхларн байрлнавидн. Тиигэд тадн сэн талан ондартха гиһэд зальвржанавидн. ¹⁰Таднаас холд бээхэд тиигэд би бичжэнэв. Би тадн тал ирхлэрн эвдрлүүнэ биш, батралына төлэ өгсн Деед Эзнэ йосиг олзлад эвдхүйнэ биш, гарнхуяа тиигжэнэв.

¹¹Ахnr-дүүнр, аштнь байрлтн, чикртн, мини сурсн тоотыг күцэтн, нег-негнлэхэн ниихэр болн эвтэхэр бээтн. Дурна болн эвин Бурхн таднла бээх. ¹²Нег-негэн өрүнэр үмсж тостн. Бурхна улс цугтан таднд мендэн илгэжэнэ.

¹³Деед Эзн Иисус Христосин цаһан санан, Бурхна дурн болн Өрүн Сэкүснэ иньглт цуг таднла бээтихэ.

Христост иткдг һалатъян улст илгэсн бичг

Нүр уг

Йосн христианин болхин төлэ Мошена Зака күн болһи күцәхмб, угав гисн сурвр Сэн Зэнг цээлһэд тархасна хөөн гарч ирнэ. Павел терүг күцәхмн биш гиж өмтилэ зүткэд цээлһдг билэ. Христоста нийлэд бээхин төлэ һанцхн иткл кергтэ, итклэр дамжад цугтан чик седклтэ болдмн гиж тер лавлж келжэв. Болв һалатъяд, Римин эргмдк Бан Азийд бээх чонжсар Павелын өмнэс сөрлцдг улс гарч ирцхэнэ. Үннч апостол болхин төлэ зака күцэх кергтэ гиж тедн келцхэв.

Эн бичг худл номд авлгдсан улсиг үнн итклд хэрү оруулхин төлэ бичгдсн. Павел Иисус Христосин апостол гисн нер зүүхэр эврэннэ зөвэн харсжах кемэс эклэд бичгэн бичж. Апостол болтха гиж терүг күн биш, Бурхн дуудсиг тер зүткж лавлжана. Павел буру номта улст күрх күн болжана. Дэкэд күн болһи зуг итклэр дамжад чик седклтэ болдгиг тер бас күчлж келжэнэ.

Сүүлнк бөлгүйт Павел христианмудын зан-бэрц эклцэн дурнаас авчасиг бичгтэн үзүлжэнэ. Энны Христост иткснэ ашнь болжана.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1.1–10

Апостол болсн Павелын гардгч йосн 1.11 – 2.21

Бурхна хээрлтийн туск Сэн Зэнг 3.1 – 4.31

Христианмудын сүл бээдл болн даавр 5.1 – 6.10

Товчлгч уг 6.11–18

Менделлин

1 ¹⁻² Һалатъяд бээх сүзгтийн багмудт Павел иигж бичж. Нанла хамдан бээх цуг ахнр-дүүнр танла мендлжэнэ. Намаг апостол болтха гиж күн чигн биш, күүхэр дамжад чигн биш

һанцхн Иисус Христос болн Терүг үклэс өмдрүлсн Бурхн-Эцк дуудвр кев.

³ Мана Бурхн Эцк болн Деед Эзн Иисус Христос цаһан сана, амулн-төвкнүн бээдл таднд өгтхэ.

⁴ Мадниг эн цагин му жирхлэс сулдхин төлэ мана килнцэс көлтэ мана Бурхна болн Эцкин таалар Христос өмэн өглэ.

⁵ Бурхн мөнкинд тууртха. Тийгтхэ!

Оңдан Сэн Зэнг уга

⁶ Христосин хээрлтэр дамжад таниг дуудсан Бурхиг тиим шулунар үлдэхэд, талдан Сэн Зэнг авситн би өвржэнэв. ⁷ Йосндан болхла, ондан Сэн Зэнг уга. Болв таниг үүмүлхэр седжэх, Христосин Сэн Зэнгиг хажилхээр седжэх улс бас бээдг чигн. ⁸ Кемр бидн эврэн, эс гихлэ тенгрэс Бурхна элч таднд цээлхэн Сэн Зэнгэс ондан Сэн Зэнг цээлхэн болхла, хамгин ик цаажла хархтах. ⁹ Урднь мана келсиг би дэкн келжэнэв: кемр таднд кен болв чигн тана авсан Сэн Зэнгэс талдан Сэн Зэнг цээлхэлэ, тер күн хамгин ик цаажла хархтах.

¹⁰ Би күүнэ зөв хээжэхшв. Би Бурхна зөвшэл хээжэнэв. Күүнд таасгдхар седжэхшв. Кемр би эндр күртл күүнд таасгджасн болхла, Христосин зарц болшго билэв.

Павел апостол болсна тускар

¹¹ Ахнр-дүүнр, мини цээлхж өгчэх Сэн Зэнг күүнэс үүдсмн биш. Тедниг медтхэ гижжэнэв. ¹² Сэн Зэнгиг би күүнэс авсан уга билэв. Терүг күүнэс дассн угав. Нанд терүг Иисус Христос медүлв.

¹³ Намаг урднь евреймүдлэ өдлэр Бурхнд иткж йовсиг тадн соцссн болхит. Би Бурхна сүзгти багмудыг догшар көөхэд, уга кехэр седлэв. ¹⁴ Евреймүдин шажна кергиг күцэлхэрн би эврэ үйин көвүдэс өмн йовлав. Мана өвкнрин авъясиг би йир халурхч күцэдг билэв.

¹⁵ Болв Бурхн намаг эврэннь хээрлтэрн назр deer төртлм шүүж авад, Бийдэн церглтхэ гиж дуудж. ¹⁶ Христосин туск Сэн Зэнг буру номта улст тархахин төлэ Бурхн нанд Эврэннь Көвүг үзүлв. Тер цагт би нег чигн күнлэ сельвицн угав. ¹⁷ Нанас өмн болсн апостолмудла хархин төлэ би Ерусалим балхсн тал одсн

угав. Түүнэ ормд Арабья тал йовад, дэкэд Дамаск тал хэрж ирв.¹⁸ Һурвн жил болад би Ерусалим тал Кеплэ хархар одв. Тенд би арвн тавн хонг бээвв. ¹⁹ Деед Ээнэ ду Яковас талдан апостолмудла би хархсн угав.

²⁰ Мини бичсн үнн. Би худл келжэхшв. Бурхн меднэ.

²¹ Түүнэ хөөн Сирий болн Киликья һазр тал һарв. ²² Тиигхд Йудья һазрт, Христосин сүзгти багмутд намаг мэддго бээж. ²³ «Эн үн урднь мадниг өгсн үйовла. Ода болхла, урднь уга ке-хэр бээсн иткл цээлхүж үйовна», – гиж тедн соңж. ²⁴ Мини төлө тедн Бурхиг магтдг чигн.

Павел болн ондан апостолмуд

2 Арвн дөрвн жил болад Бар-Набала хоюрн Титиг дахулад, дэкн Ерусалим тал одвидн. ² Би Бурхна заасар үйовв. Би сүзгтини багин ахлачирта нүүрлцэд хархад, теднд буру номта улст цээлхүж өгсн Сэн Зэнггин тускар эврэн келж өгв. Мини эндрк болн урдк кесн көдлмш йирдэн бичэ давтха гилэв. ³ Тедн Титиг грек болсар керчүлтхэ гиж нексн уга. ⁴ Болв зэрмсн тийм үйовдл һархар седв. Тедн худлар ахир-дүүнр болад туршулчир мет мадн дунд орцхаж. Тиигхлэрн тедн Иисус Христосла бээсн ниицэхээр дамжад мана сулдхврин тускар медхэр седв. Тедн маднаар мухилаан кехэр седжэж. ⁵ Болв бидн агчмин зуур чигн теднд тэвж өгсн угавидн. Янад гихлэ, бидн тана төлэ Сэн Зэнггин үнниг хадгилхар седлэвидн.

⁶ Эмтн һардачир гиж тоолжасн улс (нанд болхла, кен болснинь мел үйлнл уга. Бурхн һазак бээдлэр үүнэ зарх кешго) нанд шин юм мел келсн уга. ⁷ Терүнэ ормд Бурхн нанд буру номта улст Сэн Зэнг цээлхүтхэ гисн даалхүр өгсиг тедн үзлэ. Бурхн Пётриг Сэн Зэнг евреймүдт бас тиигж цээлхүтхэ гилэ. ⁸ Бурхна күчэр Пётр евреймүдин төлэ апостол болла. Би бас Бурхна күчэр буру номта улсин төлэ апостол болв. ⁹ Һардач гиж тоолгджасн Яков, Пётр болн Йохан нанд Бурхна өгсн эншишилц даалхүр медв. Бар-Набаг болн терүнлэ хамдан көдлжэх улст тоолв. Аштнь бидн һаран атхлдад зөвшэрвидн. Би Бар-Набата буру номта улс дунд көдлх, тедн евреймүд дунд көдлх болж һарв. ¹⁰ Зуг тедн мадниг түрү-зүдү улсин тускар бичэ мартти гиж сурцхав. Тер сурвриг би эврэн күцэхэр седдг билэв.

Павел Пётриг бурушажана

¹¹ Пётр Антиохд ирхлэ, би терүнэ өмнэс илэр келлэв. Яһад гихлэ, тер хажир ювдл гарһжасмн. ¹² Яковин илгэсн улс иртл Пётр буру номта ахнр-дүүнрлэ хамдан хот уудг бээж. Зуг тедниг ирхлэ, буру номта күүг керчүлтхэ гиж некжэсн өмтнэс өэхэд Пётр теднлэ хамдан хот уудган уурв. ¹³ Еврей ах-дүүнр Пётрлэ хамдан хойр чирэтэй ювдл гарһад бээв. Тернь нам Бар-Набаг бас чик хаалнасны хажилһв. ¹⁴ Теднэ гарһжах ювдл Сэн Зэнггин үннлэ эс ирлцжэхиг үзхлэрн би теднэ цугтаннь өмн Пётрт иигж келүв: «Чи, еврей болв чигн, буру номта күүнлэ өдл бээнэч. Ти-игхлэ буру номта улсиг евреймүдлэ өдлэр бээтихэ гиж яһад зак-жахмбч? ¹⁵ Бидн төрхэрэевреймүдвидн. Бидн килнцтэ буру номта улс бишвидн. ¹⁶ Иисус Христост итксэр күн болһн чик седклтэ болж тоолгдна. Эннэ зака күцэсэр чигн биш. Тиигэд бидн зака күцэсэр биш, Христост итксэр, чик седклтэ улс болж тоолгдхин төлэ Иисус Христост итквидн. Яһад гихлэ, нег чигн күн зака кү-цэсэр чик седклтэ күүнд тоолгдшго. ¹⁷ Бидн Христосла ниилснд чик седклтэд тоолгдхар седлэвидн. Болв килнцтэ улс бээсэн бидн үзввидн. Тиигхлэ Христос килнцин цергч болхий? Уга. Төрүц уга. ¹⁸ Кемр би ода урднь хамхлсан босхжахла, зака эвдсн күн болж гарчанав. ¹⁹ Би Бурхна төлэ бээхэр зака күцэсэрн Бурхна өмн бийэн чик седклтэд тоолдган уурв. Зака күцэжэсндэн би үкенэ тоод йовлав. Намаг Христосла хамдан кирст хадла. ²⁰ Иим учрас иштэ би ода урдк күн бишв. Христос мини дотр бээнэ. Өдгэ цагт мини бээжэх жирһл иим темдгтэ: би Бурхна Көвүнд итксндэн жирһэнэв. Тер нанд дурлад, мини төлэ эврэннэ өмэн ёгв. ²¹ Би Бурхна хээрлтиг мел хайжахшв. Кемр күн закаг күцэсэр чик седклтэ гиж тоолхла, Христос кийдэн үкен болжана».

Закан эс гиж иткл

3 Эргү һалатмуд! Кен тана экин эргүлв?^{*} Кирст хадгдсан Иисус Христосин үклиг тодрхажар таднд келж үзүлгдлүс? ² Би танас нег юм медхэр седжэнэв: Эрүн Сэкүсиг тадн зака күцэхэд авлт, эс гихлэ Сэн Зэнг соңсндан иткэд аввт? ³ Тадн тиим эргү болвт? Эрүн Сэкүснэс эклэд тадн эврэннэ бээдлэн күчэр чилэхэр

* Үнн юмиг иткдгоһар кен тана толһаг эргүлв?

седжэент? ⁴Тадна дамшлт, дааһад һатлсн тоот мел хара зөндөн давхий? ⁵Таниг зака күцэснд Бурхн Эрүн Сэкүс өгөд, тадн дунд өвөрц юм үзүлжэнэ гиж сандг болвзат? Эс гихлэ тадн Сэн Зэнг соңсад иткен төлөд тиигжэнт? ⁶Тиигэд Абрахамин тускар ухалтн. Абрахам Бурхнд иткэд, Бурхн терүг чик седклтэ күүнд тоolv. ⁷Иткэх улс цугтан Абрахамин үрдүд болсинь медж автн! ⁸Бурхнд иткэсэр, буру номта улсиг чик седклтэд Бурхн тоолсиг Бурхна Бичгт урднь келгдж. Сэн Зэнг Абрахамд иигж цээлнгдж: «Чамар дамжж Бурхн келн улсиг цугтаинь өдслх». ⁹Иткэдг улс Бурхнд иткэжэсн Абрахамла хамдан ода өдс авчана. ¹⁰Зака күцэсэр, чик седклтэ болх гиж нээлжэсн улсиг Бурхн цаажла хархулх. «Закана дегтрт цуг бичэтэг эс күцэжэх кен чигн күн кезэ чигн Бурхнар цаажлгдх», — гиж бичэтэ бээнэлм. ¹¹Зака күцэсн күүг Бурхн чик седклтэд тоолжахнь медгджэнэ. Янад гихлэ, итклэрн чик седклтэ болсн күн өмд бээх. ¹²Закан иткллэ өдл биш. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Зака күцэжэх күн терүгэрн жирх». ¹³Христос мадниг му харал күртэжэх Заканас сулдхв. Христос эврэн мана ормд му харалла хархв. Энүнэ тускар Бурхна бичгт иигж бичэтэ бээнэ: «Моднд дүүжлгдсн күн му харалла хархта!» ¹⁴Учрнь иим: Абрахамд өгхэр бээсн өдсиг Бурхн Христос Иисусар дамжад буру номта улст күргх. Бидн болхла Бурхна өгхэр бээсн Эрүн Сэкүсиг итклэрн авнавидн.

Закан боли үгэн өглийн

¹⁵Ахир-дүүнр! Жирхлэс авсн үлгүр соңстн: Күүнэ бичсн герч бичгиг кен чигн ондарулж эс гиж немж чадшго юмн. ¹⁶Абрахамд боли терүнэ хөөт үрнд Бурхн оли үг өглэ. Бурхна Бичгт иигж бичэтэ бээнэ: «Оли хөөт үрдүдт биш, зуг һанцхн хөөт үрнд». Эннь Христос болжана! ¹⁷Бурхн бооца батлсн хөөн дөрвн зун нучн жил болад Закан нарв. Эн закан тер бооцаг эвдж чадшго. Бурхна өгсн үгиг бас уга кекж чадшго. ¹⁸Кемр Бурхна билг Заканас нардг болхла, тер өгсн үгэс авгдшго билэ. ¹⁹Закан юуни төлэ бээдв? Килнцэс көлтэ Закан өгсн үг deer nemgdb. Эн закан Абрахамин хөөт үрн иртл күчэн геелго бээж. Тер хөөт үрнд Бурхн үгэн өгч. Бурхн эн закаг бийиннь боли күүнэ хоорнд орлцачд эврэннэ элчнрэр дамжулад өгч. ²⁰Бооцан хойр талас кегдхлэ, хоорнд орлцдг күн кергтэ болна. Болв Бурхн һанцарн Абрахамд үг өглэ.

Закана учр-утх

²¹ Тегэд юн болжахмб? Бурхна өгсн үглэ закан ирлцжэхший?
Уга. Кемр авсан закан мадннд жирхл өтг хүчтэй болсмын болхла,
Бурхн күүг зака күцэсэр чик седклтэд тоолх билэ. ²² Болв цуг
улс килнчин үлмэд бээнэ гиж Бурхна Бичгт бичэтэ. Иткдг улст
Исус Христост итксэр үг өггдх. ²³ Итклин цаг иртл Закан мана
харулч билэ. Иткл медүлтл эн закан тиигж бээлэ. ²⁴ Христосиг
иртл Закан мана сурхмжлач болжала. Бурхнд итксэр мадниг
чик седклтэд тоолхин төлэ Христос ирв. ²⁵ Итклин цаг ирв.
Бидн дэкж сурхмжлачин үлмэд бээшговидн. ²⁶ Иисус Христост
иткснэс авн тадн Бурхна үрдүд болвт. ²⁷ Уснд кирслгдсан улс
Христосла нийлэд, Терүнэ заң авв. ²⁸ Дэкж иудей, буру номта
күн, ялч, сул күн залу, гергн гиж йилхл угат. Тадн цутган Хрис-
tos Иисусла нийлэд негн болвт. ²⁹ Кемр тадн Иисус Христосин
болхла, тиигхлэ тадн Абрахамин хөөт үйнр болжанат. Бурхна
өгсн үг таднд күрх.

4 Бас иигж келхэр седлэв: хөөт үрн нилх бээдлтэ, – зөөр
кеятэн түүнэ болв чигн – эврэннъ зөвэрн ялчас йилхр-
жэхмн уга. ² Эцкин кемжэлсн цаг иртл, хөөт үриг бичкнди
сурхмжлачир болн зөөринь бүрткдг улс өсклэ. ³⁻⁴ Бидн бас те-
рүнлэ өдл бички цагтан бээсэр делкэг залдг сэкүсдин үлмэд
мухла болж йовлавидн. Болв цаг ирхлэ, Бурхн эврэннъ Көвүг
илгэв. Тер Күүкд күүнэс эн һазр deer төрэд, Закана бээдлэр бэ-
эдг болв. ⁵ Терүгэрн закана үлмэд бээсн улсиг цугтаинь сuld-
хад, мадниг Бурхна үрдүд болтха гив. ⁶ Тадн Бурхна үрдүд! Тана
зүркнд Бурхн эврэннъ Көвүнэ Сэкүс оруулв. Тер Сэкүсн Бурхиг:
«Ав-а! Эцк-э!» – гиһэд дуудна. ⁷ Тадн дэкж мухла бишит. Ода
тадн Бурхна үрдүлт. Кемр тадн үрдүд болсмын болхла, Бурхна
зөөр эдлх хөөт үрдүд болжанат.

Павел Һалатъяд бээсн улсин тускар зовжана

⁸ Бурхиг медэд уга цагтан тадн сэкүсдин мухла бээжит. Теднь
Бурхн биш бээж. ⁹ Ода тадн Бурхиг меднэт. Эс гиж чикэр келх-
лэ, – Бурхн тадниг меднэ. Тиигхлэ тадн яһад эрэ торсн, түрү
бээдлтэ сэкүсд тал хәрү эргжэхмбт? Эврэннъ сэн дураг яһад урдк
кевэр теднэ ялч болхар тадн седжэнэт? ¹⁰ Тадн нам бемб өдр,

шин сар, шин жил, байрин нэр темдглдг болжанат.¹¹ Би тадна төлө өэжэнэв. Танад кесн мини үедлмш кийдэн давж одвза ги-хэд өэжэнэв.¹² Ахnr-дүүнр, би таднас суржанав: Би буру номта улслэ өдл болад заканд нээлжэхшв. Нанла өдл кетн. Тадн нанд мел му юм үзүлсн угат.¹³ Хаалыдан гемтэд түрүн болж би таднд Сэн Зэнг цээлхээр ирлэв. Терүг тадн меднэт.¹⁴ Тиигхд мини гем таднд чигн сөрлт болла. Намаг тадн հазалж һолсн угат. Тадн нанар Бурхна элч кеввт. Онданар келхлэ, Иисус Христосиг тоссан мет тосвт.¹⁵ Тана түрүн байр яһла? Кемр арх бээсн болхла, тиигхд тадн нанд эврэннэ нүдэн чигн өгх билэт. Терүг би лавлж келжэнэв.¹⁶ Эн үнн үг келхлэрн, би тана өштэн болсн болхий?¹⁷ Танар ондан улс йир икэр сонымсжана. Болв теднэ կүсл му йорта կүсл. Мадниг тедн танас салиж авхар седжэнэ. Тиигхлэрн тадн теднэр сонымстха гижэнэ.¹⁸ Кемр կүсл сэн болхла, сонымслын сэн юмн. Намаг ирсэр биш, энтн кезэ чигн үнн.¹⁹ Мини энкэр үрдүд, эк үн үрэн һархларн зовжах мет, би тана төлө бас тиигж зовжанав. Эн зовлнгиг Иисус Христосин зангиг тадн эс автл, би даах зөвтэ болжанав.²⁰ Би таднла бээхэр седлэв. Таднла ондан дууһар би үүндх билэв. Би тана төлө йир зовжанав.

Өдлүүлн

²¹ Закана үлмэд бээхэр седжэх улс, нанд келти: заканд юуна тускар келгджэхиг соңсвта?²² Терүнд иигж бичэтэ бээнэ: Абрахам хойр көвүтэ бээж. Негнь ялчас һарч, хойрдгч көвүнь сулдан бээсн күүкд үүнэс һарч.²³ Ялчас һарсн көвүн йирдэн үрн һардг өдлэр һарч. Сулар бээсн күүкд үүнэс Бурхна өгсн үгэр үрн төрж.²⁴ Эннэ тежг болжана. Хойр күүкд үн – хойр бооцан. Хагр Синай уулын хажуд кесн бооцанла өдлүүлгднэ. Эн бооцана үрдүд мухла болжанат.²⁵ Бас Хагр Арабъяд бээх Синай уул болжана. Өдгэ цагт энтн һазр deer бээх Ерусалим. Түүнэ келин өмтн цутган мухла болв.²⁶ Зуг тенгрин Ерусалим сулдан бээнэ. Тер мана эк.²⁷ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ бээнэ: «Үрн уга болн үр эс һархсан күүкд үн байрл! Үр һарлхлана зовлн эс медсн күүкд үн хээкр, баҳмжта бол! Залунь хайсн һанц күүкд үүнд үрн олар олдх».²⁸ Ахnr-дүүнр, тадн Бурхнд үг өгснэс иштэ төрсн Ицхакла өдл үрдүд.²⁹ Тиигхд йирдэн һарсн көвүн Әрүн Сәкүсн үг өгснэс көлтэ һарсн үриг көөдг бээж. Ода бас тиим йовдл һарчана.³⁰ Энүнэ тускар Бурхна Бичгт юн бичэтэ? Тенд иигж келгджэнэ: «Ялч гергиг

көвүтәһинь көөһәд һарh. Яһад гихлә, сул бәәсн күүкд күүнә көвүнд өгсн зөөр ялчин көвүнд күртшго юмн». ³¹ Тегәд, ахnr-дүүнр, бидн ялч күүкд күүнә биш, сулдан бәәх күүкд күүнә үрдүдвидн.

5 Бидн суввидн. Христос маднd сулдхvr өгв. Нег чигн күүнд бийэн бичә дажрултн, сулар бәэтн.

Мухла бичә болтн

² Намаг, Павелыг, танд ю келжәхиг соңстн. Кемр тадн керчүлh келгүлхлә, Христосас таднd олз уга. ³ Бас нег давтад келжәнөв: Кемр кен чигн күн керчүлхлә, закаг кевтн күцәх йоста болжана. ⁴ Кемр тадн зака күцәсәр чик седклтәд тоолгдхар седжәхлә, тадн Христосас йосндан салвт. Тиигхлә таднd Бурхна цаһан санан күртшго болжана! ⁵ Мана тускар болхлаг Бурхн мадниг иткләр дамҗад чик седклтәд тоолхд Эрүн Сәкүсн нәэлвр өгчәнә. ⁶ Христосла ниилсн цагт күн керчүлсн эс керчүлсн төр уга. Төрнь болхла иткл болҗана. Мадниг иткн ашт – талдан улст мана өгчәх дурн болжана. ⁷ Тадн сәәнәр йовж йовлат. Үннig бичә соңстн гиҗ кен таниг чик хаалhас хажилhв? ⁸ Энүгәр таниг үгдән орулж авхар дуудснь Бурхн биш. ⁹ Бичкн идән нүйриг цугтнъ искәнә. ¹⁰ Иисус Христосла ниилсәр тадн эврәннъ хәләцән солышгот гиҗ лавлҗанав. Тадниг хутхжак күн, кен болв чигн, засла xарh. ¹¹ Ахnr-дүүнр! Кемр би керчүлhн кергтә гиҗ цәэлhж йовсмн болхла, намаг яһад көөлдх билә? Бolv би эн керчүлhн кергтә гиҗ цәэлhсн болхла, кирсин туск мини цәэлhвр нег чигн еврей күүнд һундлта большго билә. ¹² Тедн бийэн мал мет ясхин керг күцәхлә, сән болх билә гиҗ ухалҗанав. ¹³ Мини ахnr-дүүнр, Бурхн тадниг сулар бәәтхә гиҗ дуудла. Иим сул бәәдл таниг му седвәрт бичә авлултха. Зуг нег-негнән дуран өгч, дөһ болтн. ¹⁴ Юнгад гихлә, Закан кевтән нег зааврт багтҗана: «Эврәннъ өөрхн күүнд бийләhән әдл дурл». ¹⁵ Бolv кемр тадн нег-негән зууһад, зерлг ангудла әдл идәд хайжахла, саглтн. Мел бийэн уга кечквзәт.

Әрүн Сәкүснә келсәр бәәх

¹⁶ Эрүн Сәкүсн тана жирhл залтха, гиҗ би таднd келжәнөв. Тиигхлә тадн килнцтә седвәрт бәргдшгот. ¹⁷ Килнцтә седвәр кезә чигн Сәкүснә седвәрлә ирлцхш. Сәкүснә седвәр болхла килнцтә бәәдлин седвәрлә ирлцхш. Эннъ нег-негнләhән ирлцжәхш.

Аштнь тадн кехэр седсэн күцэж чаджахшт. ¹⁸ Кемр тадниг Сэ-күсн гарджахла, тадн закана үлмэд бээхшиг. ¹⁹ Килнцтэ бээдлин керг темдгтэ: аял гарылхи, бузр болн ичрэй йовдл гарылхи, ²⁰ шүтэнд шүтх, бө келхи, дээлдлих, дурго боллхи, налзурлхи, бийэрн төр келхи, керлдлих, тарлхи, ²¹ үлү үзллих, эркдлих, буру номта улсин шажна нээрт согтлих болн нань чигн. Урднь келснлэ өдлэр Тадниг иим йовдлас саглтха гиж хөржэнэв. Тиигж бээх улс Бурхна орн-нутгт оршго болжана. ²²⁻²³ Сэкүсн күүнэ жирхлд иим бээдл үүдэнэ: дурн, байр, төвкнүн бээлхи, тесвр, цаанан санан, өр-өвч йовдл гарылхи, итклтэ бээдл, номхи бээдл, бийэн бэрлхи. Тиим улст закан мел харшлж чадшго. ²⁴ Иисус Христосин улс эврэннъ му седвэртэ бээдлэн кирст хадла. ²⁵ Сэкүсн маднд юосн жирхл өгв. Тер тиигэд мадниг гардх юоста. ²⁶ Маднд дөрлх зөв уга, нег-негэн уурлуулх, үлү үзх зөв бас уга.

Нег-негндэн дөң болтн

6 Ахир-дүүнр! Кемр кен чигн күн килнц гарын болхла, Сэ-күснэ заасар бээх тадн, тер күн килнц гарындохар, номхнаар зогсатн. Килнцд терүнлэ өдл авлгдхас бийэн саглтн. ² Күнд-түрү үзгдхлэ, нег-негндэн дөң болтн. Терүгэрн тадн Христосин зака күцэхит. ³ Кемр кен чигн күн ик күн эс бээсн бийнь бийэн ик күүнд тоолхла, тиим күн бийэн меклжэнэ. ⁴ Күн болхи эврэннъ йовдлан чик бишинь үйлх юоста. Терүнэ йовдл сэн болхла, тиигэд тер бийэн магтж чадх. Эврэннъ йовдлан кенлэ чигн өдл-цилх юосн уга. ⁵ Күн болхи эврэннъ ацаан төх. ⁶ Сурхмж авчах күн багштаан хувалцх юоста. ⁷ Бичэ меклгдтн. Бурхиг наад бэрж большго. Күн болхи эврэннъ тээрсэн авдмн. ⁸ Эврэннъ му седвэрэр бээсн күн аштнь үкж одх. Сэкүснэ заасар бээсн күн Эрүн Сэкүснэс мөнк жирхл эдлх. ⁹ Цаанан саната йовдл гархдан бичэ цуцртн. Кемр цаанан саната йовдл цаарандан чигн гархла, бидн цагтан түүнэ олзинь үзхвидн. ¹⁰ Тиигэд арх бээхлэ, бидн күн болхицдаа цаанан санахан күргх юоставидн. Тедн дундас онцар Бурхнд иткдг өрк-бүлин улст дөнгэн күргтн.

Ашлэр

¹¹ Ода би энүгэс авн эврэннъ гарар ямаран ик үзгүдэр бич-жэсиг тадн үзжэнэт. ¹² Тадниг керчүлтхэ гиһэд шахжах улс эв-рэннъ назак бээдлэн бардмнжана. Тиим йовдл кехлэрн, зуг

Христосин кирсэс көлтэ бичэ көөгдүлтхэ гижэх йовдл. ¹³ Нам керчүлгдсн улс зака үзүүлжэхмн уга. Тадниг керчүлхэр седжэх улс хөөннүү билн тадниг келгүллэвидн гиж караглхар бээнэ. ¹⁴ Би болхла мана Деед Ээн Иисус Христосин кирсэс ондан юмар бардмнхар седжэхшв. Нанд болхла делкэд бээсн тоот кевтэн кирст телүлгдлэ. Би бас делкэн төлэ телүлгдлэв. ¹⁵ Керчүлсн күн эс керчүлсн күн чигн төрүц ийлн уга юмн. Хамгин күчтэнь Бурхна үүдэсн шин күн. ¹⁶ Эн зокъялар бээх улст Бурхн амулн бээдл болн хээрлт күргтхэ. Тедн болн Бурхна цуг улс тиигж бээтхэ. ¹⁷ Дэкж нанд нег чигн күн зовх юм бичэ үзүлтхэ. Мини маҳмудт бээх шархин орм Христосин ялч болжах темдгнь. ¹⁸ Мини ахнр-дүүнр, таниг цуһар мана Деед Ээн Иисус Христос хээрлтхэ! Тиигтхэ!

Христост иткдг Епесин улст илгэсн бичг

Нүр уг

Эн бичгт «үүдэгдсн тоотыг цугтаинь тэнгрт бээсиг болн һазр деер-киг нийлүлэд, Христосар толналуулхмн» гисн зура үзүлгджэнэ (1.10). Энүнд цуг өмтн Христоста ниилх алдр зураг Бурхна улс күцэтхэ гиж бас дуудвр кегджэнэ. Бичгин түрүнк өнгднүүд туск төрөр кү-ундвар кенэ. Терүндэн Эцк Бурхн Эврэннүүд шүүж авсна тускар, теднэ килнц Эврэннүүд Иисус Христос гидг Көвүхэрн дамжад тэвж өгэд, терүнэснүүд сүлдхсна тускар, дэкэд Эрүн Сэкүсн Бурхна өгсн алдр үгин иткл болжасна тускар бичжэнэ.

Бичгин хойрдгч өнгднүүд эврэннүүд умшачириг Христоста негдэд чикэр бээтийн гиж Павел суржана. Энд автор Бурхна улс Христоста негдсиг үзүлхин төлө, зэрмдэн үгин дүнцүлт үзүлнэ. Үлгүрнүүд чонж цогц-махмуд болхла, Христос төрүнэ толна болжана гиж дүнцүлгднэ. Эс гихлэ чонж тосхгдсн бээшиглэ дүнцүлгдхлэ, төрүнэ гол чолунь Христос болжана гиж келгднэ. Эс гиж чонж гергилэ дүнцүлгднэ, тийгх-лэ төрүнэ залунь – Христос болхмн болжана.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1.1–2

Христос болн чонж 1.3 – 3.21

Христоста ирсн шин жирхл 4.1 – 6.20

Товчлгч уг 6.21–24

Менделлии

1 Бурхна седвэрээр шүүж авсан Иисус Христосин апостол Паве-

лас Епест Христос Иисусла ни-негн итклтэ бээх Бурхна улст.

² Мана Эцк Бурхн болн Деед Эзн Иисус Христос цаанан сана,

амулн бээдл таднд өгтхээ.

Христосла мадниг ни-негн болснđ Бурхн эдслв

³ Бурхн болн мана Деед Эзн Иисус Христосин Эцк магтгдх болтха. Мадниг Христосла ни-негн болсн учрас Бурхн маднд ёдс өгхлэрн цуг цаһан седклин өдсиг тенгрин орн-нутгт өгв. ^{4[a]} Терүнэ өмн әрүн, буру уга болтха гиһәд, делкә үүдтл мадниг Христосла ни-негн болсар Эврэннь улс кехэр шүүж авв. ^{4[b]-5} Бурхн Иисус Христосар дамҗад Эврэннь дурна ашт көвүдән кеж авхар мадниг заяв. Эннь Бурхна таал болн зура. ⁶ Мадниг хәэрлсн учрас бидн Бурхиг туурулхмн. Дурта Көвүһәрн дамжулж Тер маднд хәэрлтән күртәв. ⁷ Христосла ни-негн болад, бидн Терүнэ цусар сүлдххвидн. Терүнэ элвг евәләр мана килни тәвгдв. ⁸ Бурхн маднд цуг цецн уха болн медлн өгсәрн хәэрлт заяв. ⁹ Эврэннь тааларн Бурхн маднд нуувчин зураһан медүльв. Энүг Тер Христосар дамҗад күцхәр шиидв. ¹⁰ Бурхн эн зураг кергтә цагтан күцәх. Эн зура иим: үүдәгдсн тоотыг цугтанинь тенгрт бәэсиг болн һазр deerкig нийилүләд Христосар толһалулх. ¹¹ Бурхн мадниг Христосла нийләд Түүнэ улс болтха гиј замаад шүүж авв. Тер тиигж кехэр өмнәснү шиидв, яһад гихлә, эннь Терүнэ күсл болжала. Бурхн цугтанинь Эврэннь таалын шиидврлә ирлцүлж кенә. ¹² Бидн хамгин түрүнд Христост экләд нәэлсәрн Бурхна туурмҗиг магтх зөвтәвидн. ¹³ Тадн бас үнн үгин болнavrлтын туск Сән Зәңг соңхларн Бурхна улс болвт. Тадн Христост итквт, тиигәд Бурхн эзнә тамн тадн deer тәвв. Тер өгх болсн Эрүн Сәкүс таднд өгв. ¹⁴ Мана авх өвиг Эрүн Сәкүсн батлҗана. Энүнә ашар Бурхн Эврэннь улсиг кевтн сүлдххиг бидн лавта меднәвидн. Бурхна туурмҗд магтал өргтхә!

Павелын зальврлїн

^{15-16[a]} Би таниг Иисус Христост итксиг болн Бурхна цуг улст дурлсиг соңснаас авн тана төлә Бурхнди йөрәл өргхән мартхшв. ^{16[b]-17} Мана Деед Эзн Иисус Христосин Бурхн, алдр Эцк, таднд Эрүн Сәкүс өгтхә гиј би зальврнав. Эрүн Сәкүсн таднд цецн уха зааһад, Бурхна тускар медүлх. Тиигәд тадн Бурхиг сәэнәр медхит. ^{18-19[a]} Ямаран нәэлврт Бурхн таниг дуудв? Бурхна улсин байн алдр өвнү юмб? Терүнә ямаран ик күчн мана дотр бәэнә? Тадн Бурхна герлиг үзәд, энүг медхин төлә би зальвржанав. ^{19[b]} Мана, иткдг улсин дотр бәәх күчн, өвртә күчн болжана.

²⁰ Эн күчөр Бурхн Христосиг үкснэ хөөн өмдруулв. Бурхн Терүг тенгрин орн-нутгт бийин нь барун талан суулhv. ²¹ Христос цуг нардах, йос бэржэх, чидлэ болн ногижах сэкүсдэс өөдэн бэ-энэ, цуг зүсн-зүүл нердэс болн цол нернэс, нацхн эн жирхлд биш хөөтк жирхлд, өөдэн йовхинь мөн. ²² Бурхн Христост цугтаг нардх йос өгв, терүгээр цугтан нь толнач кев, хамгин түрүнд иткдг улсин толнач тэвв. ²³ Иткдг улс Христосин цогц-махмуд болжана. Христос иткдг улсиг бүклдн дүүргжэнэ. Христос үүдэлтэн төгсэжэнэ.

Шин жирхл

2 Тадн зака эвдснэс иштэ болн килнцэсн көлтэ үкж одлат. ² Тийгхд тадн эн делкэд бээх өмтилэ өдл килнцтэ жирхлэр бээлэт. Тадн му нардачин үлмэд бээлэт. Тер тенгртк хар сэкүсдиг нарджана, Бурхна соңсхвр уга улсин седкл эзлжэнэ. ³ Цагтан бидн цугтан бас теднлэ өдл билэвидн. Цогц-махмудын нь болн ухананий седвэрээр бээлэвидн. Наадк улсла өдл бээснд мадниг Бурхн засглх бээсмн. ⁴⁻⁵ Бolv хээрлтэр байн, маднд дегд дурта Бурхн зака эвдснэс көлтэ үкжн мадниг Христосла хамдан өмдруулв. Тадн Бурхна хээрлтэр авргдwt. ⁶ Терүнлэ хамдан тенгрин орн-нутгт залхин төлэ Бурхн мадниг Христос Иисусла өмдруулв. ⁷ Тийгж кехлэрн, Бурхн эврэн нь кемжэн уга хээрлтэн мөнкинд үзүлв. Эн хээрлтэн Бурхн мадннд Христос Иисусин дуарар күргв. ⁸ Янад гихлэ, тадн хээрлтийн ашт итклэр дамжад авргдwt. Тадн хээрлтд күршго билэт.olv Бурхн терүг таднд белгль. ⁹ Тадн эврэн нь кергэр авргдсн угат. Кен чигн күн бичэ көөртхэ! ¹⁰ Бидн Бурхна үүдэсн улсвидн. Терүнэ белдсн цаан саната керг мадниг күцэтхэ гиһэд Бурхн мадниг Иисус Христосла нийлэд үүдэв.

Христос улсиг цугтанын нэгдүүлв

¹¹ Төрхэрэ тадн керчүлгдсн улсин келсэр, керчүлгдэд уга буру номта улс болжахан бичэ мартн. ¹² Тийгхд тадн Христос угаһар бээсэн бас бичэ мартн. Тадн Бурхна шүүж авсан улс биш билэт, тадн Бурхна өгх болсн бооцанд орлцшго билэт. Ицл уга болн Бурхн уга бээлэт тадн. ¹³olv ода Христосла нийлснэ күчэр урдн холд бээсн улс тадн өөрхн болвт. Юнгад гихлэ, Христос тадна төлэ цусан асхв. ¹⁴ Христос мадннд эвин хэрлцэ авч ирв.

Евреймүдиг болн буру номта улсиг нег улст негдуль. Христос кирс deer үкхлэрн таднд дээсн болжасн эрсинь нурав. ¹⁵Хойр ондан улсиг Бийтэхэн ниилүлэд нег шин улс Тер үүдэхэд, тедниг хоорнднь эвцүлхин төлэ закврта болн зокалта зака уурульв. ¹⁶Христос кирс deer болсн үклэрн теднэ хоорндк дээсиг дарв. Кирсэр хойр улсиг негдулэд, тедниг Бурхнд хэру өгв. ¹⁷Тиигэд Христос ирэд, таднд эвин туск Сэн Зэнгиг Бурхнас хол йовсн буру номта улст, Бурхнд өөрхн бээсн евреймүдт тархав. ¹⁸Христосин кесн көдлмшин ашар бидн цугтан нег Эрүн Сэкусэр дамжад Эцк талан ирж чаджанавидн.

¹⁹ Ода тадн тиигэд күүнэ, йовцсн улс бишит. Тадн Бурхна улсла нег улс болад, Терүнэ өрк-бүлин улс болжанат. ²⁰Тадн тосхгдсн гер мет апостолмудын болн ээлдэчнрин номин ул deer тосхгдват. Тадна тосхлтын хамгин һол чолунь Христос Иисус болжана. ²¹ һол чолун deer гер кевтэн зогсжана. Деед Эзнд не-рэдсн өрүн сүм болтл Терүг өөдэн өскжэнэ. ²²Христосла нии-лэд, гер мет тадн цугталань хамдан тосхгджанат. Тер герт Бурхн Эрүн Сэкусэр дамжад бээнэ.

Буру номта улс дунд Павелын кесн көдлмши

3 Тиигэд би, Павел, Христос Иуст церглсндэн, тадн буру номта улсин төлэ көдлсндэн бэрэнд бээнэв. ²Эн даалһвриг тадна төлэ Бурхн эврэннъ хээрлтэрн нанд өгсиг тадн маһд уга соңсан болхит. ³⁻⁴Бурхн нанд эн нуувчиг медүль. Би ахрап энүнэ тускар таднд бичлэв. Кемр тадн мини бичсиг умшхларн, Христосин нуувчиг намаг меджэхиг үзхит. ⁵Урднэ өмтнд эн нуувчин тускар келгдэд уга билэ. Болв Бурхн энүг ода эврэннъ өрүн апостолмудт болн ээлдэчнрт Эрүн Сэкусэр медүль. ⁶Нуувчнъ эн: буру номта улс Сэн Зэнгэр дамжад евреймүдтэ хамдан өнч авх улс болжана. Тедн нег цогц-махмудын мөчмүд болжана. Еврей-мүдтэ хамдан тедн Иисус Христосар дамжад Бурхна өгхэр келсиг авх. ⁷Хээрлтин белгэр дамжад Бурхн намаг Сэн Зэнгин цергч кев. Эн белг нанд Бурхн эврэннъ чидл-күчэн haphad өгв. ⁸Би Бурхна улс дундас хамгин баһ чинртэ կүн болжанав. Бурхн буру номта улст Христосин кемжэн уга зөөрин туск Сэн Зэнг тархатха гиж эврэннъ хээрлтэрн нанд даалһвр өгв. ⁹Бурхна нуувч яһж күцэгдхиг цугтаднь намаг цээлхтхэ гиж даалһв. Цугтанинь үүдэсн Бурхн давсн цагт Эврэннъ нуувчан дарв. ¹⁰Учрнь иим:

өдгэ цагт һарджах болн юс бэржэх сэкүсд тэнгрин орн-нутгт Бурхна зүсн-зүүл цецн ухана тускар кевтн иткдг улсар дамжж меддгэр тииглэ. ¹¹ Бурхн эврэнн мөнк күслэ ирлцүлж тиигв. Эн күслэн мана Деед Эзн Христос Иисусар дамжуулж күцэв. ¹² Христосла нийлснэс иштэ болн Терүнд итксэрн бидн зөргтэхэр, бат итклтэхэр Бурхн тал ирж чадхвидн. ¹³ Тиигэд тана төлэ даажах мини зовлнгас көлтэ тадниг бичэ зовтн гиж би суржанав. Би таднд тус болтха гиһэд зовжанав.

Христосин дурн

¹⁴⁻¹⁵ Тиигэд тенгрт болн һазр деер бээх өрк-бул болһниг үүдэсн Эцкин өмн би сөгджэнэв. ¹⁶ Тадниг седклэрн күчтэ болтха гиһэд би Бурхиг алдр туурмжасн Эрүн Сэкүсэр дамжуулж күч өгтхэ гиж суржанав. ¹⁷⁻¹⁸ Итклэр дамжад тана зүркнд Христос бүүрлтхэ гиж би зальвржанав. Дэкэд модна унг гүүнд урхснла өдлэр болн уул деер бэрсн гертэ өдлэр тана кеж-күцэжснэ тоотын улнь дурн болтха гиж зальвржанав. Тадн Бурхна цуг улsla хамдан Христосин дурн ямаран өргн, ут, өндр болн гүүнинь медтхэ гижэнэв. ¹⁹ Таниг күүнэ медлннэс даву бээх Христосин дуриг медтхэ гиһэд зальвржанав. Бурхн бийн кевтэн тадна седклд бэ-өдгэр тиигжэнэв. ²⁰⁻²¹ Бурхн Эврэнн күчэр мадн дотр бээнэ. Тер мана суржаснас эс гихлэ ухалжаснас икэр кеж чадна. Бурхнд иткдг улсар, Иисус Христосар онъдин тууртха! Тиигтхэ!

Иткдг улс негдх зөвтэ

4 Би Деед Эзнд церглжэсэрн бэрэнэ күн болжанав. Тадниг Бурхна дуудврла ирлцтэхэр бээтн гиж эржэнэв. ² Кезэ чигн тогтун, номhn болн тесвртэ болтн. Нег-негнлэхэн тесвртэхэр дуран өгч бээтн. ³ Тадн ниихэр бээхин арх хээтн. Тиим негдлтиг Эрүн Сэкүсн тадниг негдүлжэх эвэр дамжад тадн өгчэнэ. ⁴ Негхн цогц-махмуд болн негхн Сэкүсн бээдг болжана. Бурхн тадниг бас негхн нээлврт дуудв. ⁵ Һанцхн Деед Эзн, негхн иткл, негхн уснд кирсллн бээнэ. ⁶ Негхн Бурхн бээнэ. Тер цуг күмнэ Эцк болжана. Хамг өмтнэ деер Эн бээнэ. Цугтааар дамжад эврэнн седвэр күцэнэ. Күн болһнд Бурхн бээнэ*. ⁷ Христосин аху ик зөөрэс мадн дундас күн болһн шишлн билг авв. ⁸ Бурхна

* Бурхн мадн дотр бээнэ.

Бичгт иижж бичэтэ: «Хамгин ик өндрт өөдлхлэрн Тер бэрэд авсан улс дахулж авад, күмнэд олн билг өгв». ⁹ «Өөдлв» – гисн юмб? Урдны Христос назрин ик гүүнднь курсн күн болжана. ¹⁰ Курсн күн альд чигн бээхин төлэ тенгрэс деегшэн нарсми болжана. ¹¹ Тийгэд теднэ негн – апостолмуд, хойрдгчн – ээлдэчнр, нурвдгчинь – Сэн Зэнг тархачнр, зэрмсн иткдг улст килмжэн өгдг улс болн багшнр болтха гиж шиидв. ¹² Эврэнн цогц-махмуд ёскхин төлэ Христос цуг иткдг улсиг Бурхна церглтд белдхэр тиигв. ¹³ Тийгэд одж бидн цугтан эврэнн итклдэн болн Бурхна Көвүг медхдэн негдлтд күрхвидн. Бидн итклэрн Христосла өдл бөдүн улс болхвидн. ¹⁴ Дэкж бидн дольганд болн зүсн-зүүл номин салькнд цокгдж, үзг болн тал дээвлж йовх бичгүд болшговидн. Эн зүсн-зүүл худлчирин ном. Тедн худл ¹⁵ Терүнэ ормд бидн үнн үг келэд, нег-негндэн дурлх зөвтэвидн. Мана толна болжах Христосла нийлэд өсх зөвтэвидн. ¹⁶ Христосин нардвэр цогц-махмудын мөчмүд негднэ. Теднэ залхлаар цогц-махмуд кевтэн бэрэтэ. Мөч болн эврэнн кергэн даахла, цогц-махмуд тегэд кевтэн өсэд, дураг батрана.

Үрдк жирхл болн шин жирхл

¹⁷⁻¹⁸ Тийгэд би Деед Эзнэ нерн deerэс таднд закжанав: буру номта улс кевтэ бээдгэн ууртн. Теднэ седвэр хоосн, теднэ ухань харнхутрж одж, теднд Бурхна жирхл уга. Янад гихлэ, медрл уга көндли улс. ¹⁹ Тедн ичрэн геэхэд оньдин кемжэн угаараар аля болн зүсн-зүүл бузр юмнд авлгдна. ²⁰⁻²¹ Тийм жирхл Христосин тускар тана медснлэ ирлцжэхш. Юнгад гихлэ, тадн Христосин тускар соңсвт. Исуст иткдг улс болад тадн Терүнэ туск үнн медрл аввт. ²² Кезэнк күүнэ бээдлэн хайтн. Тер урдк бээдл тадниг худл седвэрэн алжаж. ²³ Эврэнн ухан-седклэн тадн шинрүлх йостат. ²⁴ Тадн шин күн болх йостат. Тер шин күүг Бурхн Бийэн дуралнаад үүдэж. Тер күн үннлэ ирлцж чик седклтэхэр болн өрүнэр бээнэ. ²⁵ Күн болн худл келдгэн ууртн. Цугтан нег цогц-махмудын мөчмүд болсар, хажудк улстан үнн үг келтн. ²⁶ Уурлхларн бичэ килнц нархтн, нарн суутг ууран нархтн. ²⁷ Тадниг сөрх арх эрлгт бичэ өгтн. ²⁸ Хулха кедг күн дэкж бичэ хулхалтха. Кергтэ мөнгэн эврэнн чик күч-көлсэрн тер олтха. Олснаас түрү бээх улсла хувалцтха. ²⁹ Күүнд му үг бичэ келтн. Зуг соңжах күүнд сурх, кергтн дөн болх үтмүд келтн. ³⁰ Бурхна

Эрүн Сэкүс бичэ һундатн. Терти тадниг Бурхна улс гисн тамһ болжана. Цагнь ирхлө, Бурхн мадниг кевтнъ сулдххиг тер лавлжана.³¹ Һундлас, уурас, налзуhas, хээрлһинэс, му, бузр үгэс болн талдан күүнд хоран күргх юмнаас гетлтн.³² Нег-негнэтэһэн цаһан санатаһар бээтн, хээрлтэн күргтн. Бурхн Христосар дамжад тадна гем тэвж өгсн әдлөр нег-негнэнн гем тэвтн.

Герлд эжирһлүүн

5 Тадн Бурхна дурта үрдүд болсарн Терүнлэ әдл бээтн.² Христос таднд дурлснла әдлөр дурта болтн. Тана төлэ Бурхна талта бэрсн күж мет болн бэрц мет жирһлэн Тер өгв.³ Тадн дунд цалдн йовдл, эс гихлэ талдан бузр юмн, эс гихлэ күүнэ юм авхдан дурта йовдлын тускар төрүц бичэ келтн. Иим күүндврт Бурхна улс дунд мел орм уга.⁴ Тана келсн үгд ичртэ, эргү күүндвр болн бузр шог уга болх йоста. Энүнэ ормд Бурхнд ханлан өргж йөрөтн.⁵ Цалдн йовдл гарһсан болн му бээдлөр бээсн улс, хармч улс Бурхна болн Христосин орн-нутгт оршгоһинь лавтаһар медтн. Хармндг йовдл худл шүгэнд шүтлһинлэ әдл болжана.⁶ Тадниг эргү үгөр кен чигн күн бичэ авлтха. Соңхвр уга күн Бурхна зарһла харх⁷ Иим улсас хол йовтн.⁸ Цагтан тадн харнүүд бээлэт. Бolv ода тадн герлд йовнат. Яһад гихлэ, тадн Деед Эзнэ улс болжанат. Герлин бичкдүд мет бээтн.⁹ Герл күүнд ямаран чигн цаһан саната йовдл гарһд, үнэр болн чикэр бээх арһ өгнэ.¹⁰ Деед Эзнд таалта тоотыг тадн медж автн.¹¹ Тадн харнүү бээдлин олз уга кергт бичэ орлцтн. Иим йовдл гарһдг улсиг чиклтн.¹² Иим улс нуувчар ю кежэхинь нам келхд ичртэ.¹³ Бolv герлин үзүлжэх тоотнь цугтан илдкгдх.¹⁴ Илэр үзүлсн тоот герл болжана. Тийгэд чигн иигж бичэтэ: «Унтсан күн, сер! Үксн күн, бос! Христос чамд герл тусах». ¹⁵ Тадн оньган өгч эврэннүү бээдлэн хэлэтн. Медрл угаһар биш, ухатаһар бээтн. Таднд бээх ямаран чигн арhan олзлтн.¹⁶ Яһад гихлэ, эн цаг – килнцтэ улсин цаг болжана.¹⁷ Бичэ эргү күн болтн. Bolv тадн Деед Эзнэ таал юунд бээхинь медхэр шунтн.¹⁸ Тадн чаһр бичэ икэр уутн. Тиим күн һэргтэ йовдл гарһна. Терүнэ ормд Эрүн Сэкүсн тадниг закртха.¹⁹ Нег-негндэн Бурхна дуудас, частрас болн Эрүн Сэкүснэ дуудас үгмүд келжэтн. Дуултн, Деед Эзиг зүркнэсн туруултн.²⁰ Мана Деед Эзн Иисус Христосин нерэр Эцк Бурхиг цугтанн төлэ оньдин йөрөтн.

Залус болиң гергчүд

²¹ Тадн нег-негэн соңстн. Янаңд гихлө, тадн Христосиг күндл-жәнәт. ²² Гергчүд, тадн Деед Эзиг соңснла әдләр залусан соңстн. ²³ Юңгад гихлө, Христос иткдг улсин толна. Тедү мет залу күн гергнәннъ толна болжана. Тиигәд цогц-махмуднъ болжасн иткдг улсиг Христос аврв. ²⁴ Иткдг улс яңж Христосиг соңсна, түүшн гергчүд цуг халхар эврәннъ залусан соңсх йоста. ²⁵ Залус, эв-рәннъ улст Христос дурта болснла әдләр гергчүдтән тадн дурта болтн. ²⁶ Христост иткдг улсиг усар уһаңад, угәр цеврдүләд, Бурхнә нерәдхин төлә эврәннъ әмән Тер өғв. ²⁷ Иигхләрн Христос эврәннъ улсан ке-сәәхнән үзүлж өмнн һартха гив. Тедн цевр болу буру, севг, хурнясн уга нег чигн һан уга улс болх. ²⁸ Тиигәд залус, эврәннъ цогц-махмудтан дурлснла әдләр гергчүдтән дурта болх йостат. Гергнән дурта күн бийдән дурта болжана. ²⁹ Эв-рәннъ цогц-махмудтан дурго күн уга. Күн болиң цопцан асрәд, килмҗән тусхана. Тедү мет Христос иткдг улст килмҗән өгнә. ³⁰ Бидн Христосин цогц-махмудын мөчмүд болжанавидн. ³¹ Иигж бичәтә: «Тер учтар күн эцк-экән үлдәһәд гергтәһән ниилх. Залу гергн хойр нег цогц болх». ³² Эн ик нуувч. Эн үгмүд Христос иткдг улс хойрин тускар келгдҗәнә. ³³ Зуг эн үгмүдт тадна тускар бас келгдҗәнә. Залу болиң гергнән бийдән мет дурта болх зөвтә. Гергн залуһан тевчх йоста.

Бичкдүд болиң эцк-экир

6 Бичкдүд, Деед Эзнд итксәрн эврәннъ эцк-экән соңстн. Энтн чик керг. ² «Эврәннъ эцкән болиң экән тевч», – эн Бурхна үгән өгснлә хамдан түрүн заавр болжана. ³ Бурхн иигж үгән өғв: «Эврәннъ эцкән болиң экән тевчхлә, һазр деер сәәнәр болиң удандан бәәхич». ⁴ Эцк-экир, үрдүдән бичә уурлултн. Деед Эзнә таал юунд бәәхинь үзүләд, теднән сурһж өсктн.

Зарцир болиң эздүд

⁵ Зарцир, һазр деер эздүдән күндләд, теднәс әәһәд, тедниг соңстн. Әрүн зүркнәсн Христост церглжәснлә әдләр тадн ти-игж кетн. ⁶ Таниг шинжлжәх кемд эзндән сәәнд үзгдхәр биш, болв иим йовдл әрүн седкләсн Бурхна таал күцәхәр Христосин

зарцир болж кетн. ⁷Күүнд биш Деед Ээнд церглжэснлэ өдлэр Бийинн дураг эздуудтэн заргдтн. ⁸Күн болһниг – зарц, эс гихлэ сулдан бээх күн – йилһл уга кесн сэн кергэрн ашлх зөвтэ гиж тадн ухалтн. ⁹Тадн, эздууд, эврэннъ зарциртаан дигтэ бээтн, бичэ тедниг өэлһтн. Тенгр деөр тадна болн теднэ Деед Ээн бээхиг тодлад авчкtn. Деед Ээн кениг чигн йилһлго заршинь кех.

Иткdg күүнэ зер-зев

¹⁰Аштнъ иигж келхэр седлэв: Деед Ээнлэ ниилэд, Терүнэ алдр күчэр батртн. ¹¹Бурхна өгсн цуг зер-зев бийдэн өмстн. Ти-игхлэрн эрлгин мектэ зурала сөрлцлж чадхит. ¹²Бидн өмтилэ ноолда кежэхшивидн. Болв бидн гарджах, йос бэржэх, эн харң-ху делкэд эзркжэх болн тенгрин хар сэкүсдин өмнэс ноолда ке-жэнэвидн. ¹³Тер төлэд Бурхна өгсн зер-зев кевтнъ автн. Кемр му өдр ирхлэ, тадн дэврсн тоотыг сөрэд цугинь даахит. ¹⁴Белн бээтн. Белкүснэдэн бүс зүүтн. Эн бүс – үнн болжана. Цө болд өмстн. Бурхна өмн тана чикэр бээлһи цө болд болжана. ¹⁵Башмг өмстн. Эвин туск Сэн Зэнг цээлһхд белн боллн тана башмг болжана. ¹⁶Халц бас автн. Иткл тана халц болжана. Энүгэр тадн эрлгин цуг халун сумнас бийэн харсж чаджанат. ¹⁷Бас дуулх өмстн. Аврлт – дуулх болжана. Эрүн Сэкүснэ үлд автн. Эннъ Бурхна үг. ¹⁸Эрүн Сэкүсн гарддгар кезэ чигн Бурхнд зальврад дөн суртн. Тиигэд онъдин серг бээтн. Цуг иткdg улсин төлэ Бурхнас дөн суртн. ¹⁹Мини тускар бас зальвртн. Нанд кергтэ үг Бурхн өгтхэ, юмнас өэлго Сэн Зэнгин нуувчинь тархах зөрг өгтхэ. ²⁰Сэн Зэнгин төлэ түүрмд суусн бийнь би илгэгдсн күн болжанав. Сэн Зэнгин тускар би зөргтэхэр, йоста кевэр келд-гэр тадн зальвртн.

Бичгин сүи угмууд

²¹Түхк, мана күндтэ ах болн Деед Ээнэ итклтэ церглэч, таднд мини тускар цугинь келж өгх. Намаг бийэн яһж бэржэхин тускар бас келх. Тиигэд тадн намаг ямаран бээхиг медхит. ²²Энүнэ төлэ би терүг тадн тал илгэжэнэв. Тадн мана тускар медхит. Түхк таднд урмд өгх. ²³Ахнр-дүүнр, таднд Эцк Бурхн болн Деед Ээн Иисус Христос эв, дур болн иткл өгтхэ. ²⁴Мана Деед Ээн Иисус Христост күүрдго мөнк дурта улсиг Бурхн хээрлтхэ!

Христост иткдг Пилипин улст илгэсн бичг

Нүр уг

Эн бичгиг Павел түрүн чонжд нерэдж бичсми. Тер чонжиг Римин хажудк Македонь гидг назрт Павел бүрдэж. Тер цагт Павел түүрмд бэрээтэ бээж. Христианск талдан көдлэчнр Павелд оппозиц болхла, түүнэ санань зовна, дэкэд Пилипин чонжд худл ном тархажаснд бас үрднэ. Тер бийнь Павел Иисус Христост батар иткэд бичсн бичгнь йир байрта, итклтэ болж медгднэ. Иим бичг илгэснэ учрнь юундв гихлэ, Пилипид бээх иткдг улс түрү цагтнь бийнь дөннэд бэлг илгэснэд Павел ханлтан өргжэнэ. Тер саамиг бас нег олзлад, тедн чигн, бийнь түрү-зүдү үзсн болов чигн зөргтэ болн бийдэн итклтэ болтн гиж дэкн урмд өгнэ. Павел тедниг бийэн Иисусла өдл бэрэд, ядардган, deerlkdгэн хаяд тогтун бээтхэ гиж суржана.

Иисус Христосла негдэд бээсн иткдг улсын жирхл Бурхна бэлг болжахиг Павел тедн сергэхэд келжэнэ. Тер белгиг тедн евреймүдин Зака күцэхэд биш, зуг итклэр дамжад авчана. Христоста негдэд бээсн улст Бурхн байрта, тогтун жирхл өгчэхин тускар Павел бичжэнэ.

Эн бичг байрин, иткмжтэ бээдлин, негдлтин, итклнэ болн жирхлийн тесвр үзүлжэнэ. Теду мет Павел Пилипид бээх чонжд ямаран дуртахинь медүлжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр уг. 1.1–11

Павелын эврэ керг 1.12–26

Христосла ниилэд бээлнн 1.27 – 2.18

Тимофеин болн Эпапродитин төлэ кесн зура 2.19–30

Өшэтийн болн өмшгэс сагллнн 3.1 – 4.9

Павел болн терүнэ иныгд Пилипид 4.10–20

Товчлгч уг 4.21–23

Мендлүүн

1 ¹⁻²Исус Христосин зарцнр Павелас болн Тимофеяс Христос Иисула нийлснд Пилип хотнд бээх Бурхна улст, чонжин ахлачнрт болн нөкднрт. Мана Эцк Бурхн болн Деөд Эзн Иисус Христос цаһан сана болн амулн бээдл таднд өгтхэ!

Павельин зальврсны

³Тана тускар санжасн цагтан би Бурхндан онъдин ханлт өргнэв. ⁴Тана тускар зальвржасн цагтан онъдин байртаһар зальврнав. ⁵Учрнь иим: тадн намаг Сэн Зэнг тархаад түрүнк өдрэс авн ода күртл нөкд болж йовнат. ⁶Тана седклд тиим сэн көдлмш эклиж үүдэсн Бурхн эн көдлмшэн Иисус Христосиг иртл күцэх гиж би лавта меднэв. ⁷Тана тускар тиигж ухалсм чик болжана, яһад гихлэ, тадн онъдин мини зүркнд. Нанд өггдсн церглтд тадн цуһар онъдин орлцж йовлат. Ода чигн, намаг түүрмд суусн цагтм чигн, Сэн Зэнг харсж батлсн цагтм чигн тадн тиигж йовлат. ⁸Иисус Христосла өдл би таднд дурта болдгиг Бурхн герч. ⁹Тана дурн улм өстхэ, тадниг улм икэр медтхэ, чикэр ухалтха гиж би зальвржанав. ¹⁰Тиигхлэ тадн сээнинь йилхж чадхит. Христосиг ирхлэ, тадн цевр болн буру уга болхит. ¹¹Тадн Христосин өгдг чик бээдлийн дала сэн йовдлта болхит. Эн цугтан Бурхн туурмж болн магтал ирүлх.

Мини жүрил – Христос

¹²Ахнр-дүүнр! Нанла учрсн йовдл күцэмжтэхэр Сэн Зэнг тархаад нөкд болсинь би таднд зэнглхэр седжэнэв. ¹³Намаг Христосин төлэ түүрмд суусиг хаана бээшид бээсн улс болн наадк улс цугтан меднэ. ¹⁴Намаг түүрмд суусн учрас ахнр-дүүнрин ик зунь Деед Ээнд батар иткдг болв, тедн Сэн Зэнтиг улм зөргтэхэр болн ээмшг угаһар тархадг болв.

¹⁵Үнэр келхд, зэрм өмтн нанд үлү үзэд, нанла дөрлдхэр Христосин туск ном цээлхжэнэ. Болв зэрмснь болхла, сэн седвэрэр тиигжэнэ. ¹⁶Сэн Зэнг харсх көдлмшт Бурхн намаг орулсинь мэдэд, эдн нанд дурта болад цээлхжэнэ. ¹⁷Талдан улс болхла эврэннс сэ хээхэд, Христосин туск номиг өрүн седклэрн цээлхжэхш. Түүрмд бээсн цагтм намаг икэр зоваж чадх гиж тедн

санжана. ¹⁸ Тийгв чигн юмб?! Тедн ямаран чигн учрар: сэн седвэрэр эс гиж эврэннүү сэ хээсн учрар Христосин туск ном цээлнэдгүй йилгэл уга. Христосин тускар тедн келжэхнүү хамгин ик чинртэ. Энүнд би байрлжанав. Би цаарандны чигн байрта бээхв. ¹⁹ Яһад гихлэ, тана зальврсар болн нанд Иисус Христосин Сэкүсн нөкд болсар би эн түүрмэс гархв гиж санжанав. ²⁰ Би кех зөвтэ кергэн оньдин күцэхв гиж халун зүркэрн үүсл кеж нээлжэнэв. Ода болн оньдинд би өмд бээв чигн, үкв чигн эврэннүү цогцарн Христосиг зөргтэхээр туурулхв. ²¹ Мини жирхлийн үүсл – Христос. Кемр намаг өнгрхлэ, нанд олзта болх. ²² Кемр нанд өмд бээх цаг бээхлэ, би олн туста йовдлмуд кеж күцэхв. Зуг юуhiин шүүж авхинь би меджэхшв. ²³ Би хойрахиин шүүж авх санатав. Эн жирхлэс салж Христосла харнаад бээхэр седжэнэв. Эннүү хамгин deer болх. ²⁴ Зуг тана төлэ нанд өмд бээх кергтэ. ²⁵ Би өмд бээхэн лавта меднэв. Тадниг итклдэн өсчд, итклэс гарсан байр авхд нөкд болхар би таднла үлдхв. ²⁶ Намаг таднур дэкэд ирхлэрн Иисус Христосла нийлснитн нанар буульмж кехд танад дала учр олдх.

²⁷ Зуг Христосин Сэн Зэнглэ ирлцж бээтн. Ни-негн бээтн. Сэн Зэнггин итклийн төлэ ноолдтн. Кемр би ирхлэ, тана эн бээдлиг үзхв, кемр эс ирхлэ, энүнэ тускар соңсхв. ²⁸ Юунд чигн өштэтийнрэс бичэээтн. Эн бээдл теднд үкх гисн темдг, маднд аврх гисн темдг. Цуг эн Бурхнаас. ²⁹ Христост нанцхн иткх биш, болв Терүнэ төлэ зовх зөв Бурхн таднд өглэ. ³⁰ Тадн нанла өдл ноолджанат. Намаг яһж ноолдсийн тадн үзсн билээт, болв яһж би ноолджахинь ода соңжанат.

2 ¹⁻² Кемр тадн Христосла нийлэд нөкд авчахла, Терүнэ дурн тадниг төвкнүүлжэхлэ, Эрүн Сэкүснлэ хамдан бээхлэ, санан зовж өр өвчэхлэ, намаг улм ик байрта кетн. Хоорндан таарч нег-негнэдэн өдл дурта болтн, ухан-седклэрн негдж нег үүслтэ болтн. ³ Бийдэн олз хээж, нер хээж юм бичэ кетн. Бийэн номхруулж хоорндан бээтн. Кен чигн талдан күүг бийэсн deer тоолтн. ⁴ Тадна кен чигн нанцхн эврэннүү арх хээлго, өмтнэ арх хээтхэ.

⁵ Иисус Христосла өдл ухалтн. ⁶ Иисус Бурхн болв чигн Бийэн Бурхнла өдлцхэр зүткх йостав гиж сансн уга. ⁷ Зуг зарц болн күн болж төрэд сэн дуарарн бээсн юмнаас ханцв. Тер бээсн кевэрн күүнлэ өдл болв, ⁸ Бийэн номхрулад үктлэн, кирст үктлэн соңсхврта бээж. ⁹ Тийм учрар Бурхн Терүг хамгин deer ормд өргж,

цуг нердэс хамгин алдр нер өгч. ¹⁰ Тегэд тэнгр deer, назр deer, назр дор бээсн цуг өмтэ тоотнь Иисусин нериг күнделэд сөгдх. ¹¹ Бурхн Эцкиг туурулхин төлэ Иисус Христос Деед Ээн гиж күн болхи илэр келх.

Одд мет гилвкти

¹² Тегэд, хээртэ үүрмүд мини, намаг таднла бээсн цагт тадн соңсврта билэт. Ода таднла эс бээв чигн тадн соңсврта болнат. Бурхиг күнделэд, аврлтын көдлмш күцэхэр зүткти. ¹³ Янад гихлэ, Бурхн Эврэнн таал күцэх седвэр болн күч таднд өгчэнэ.

¹⁴ Үундл төрл угаар болн зүтклдэн угаар цугинь күцэтн. ¹⁵ Тийгхлэ тадн Бурхна нүл уга, цевр болн дуту уга үрдүд болхит. Тедн хар саната болн килнцтэ улс дунд бээцхэнэ. Тедн одд мет өмтнэ заагт гилвкнэ. ¹⁶ Тадн жирхл өгдг үгмүд тер улст келнэт. Тегэд Иисус Христосин ирх өдт би хара зөндэн марханд орлцсн угав, хара зөндэн көдлсн угав гиж байрлхв. ¹⁷ Болв кемр мини цусн тана тэкл deer асхрв чигн (тана тэкл гисн итклэр дамжад Бурхнд церглт) би байрлхв, таднла хамдан байрлхв. ¹⁸ Тадн бас байрлтн, нанла байрлтн.

Тимофей Эпапродит хойрин тускар

¹⁹ Кемр Деед Ээн Иисусин таал бээхлэ, би Тимофейиг тадн тал уdl уга илгэхв, тийгэд тадниг яһж бээхинь медэд седклэрн төвкнхв. ²⁰ Тер үнн седклэрн таднд ик килмж өгнэ. Терүнэс даву нанд тиим күн уга. ²¹ Наадкснь болхла Иисус Христосин төлэ arh хээл уга эврэнн арhan хээнэ. ²² Тадн Тимофейиг итклтэхинь меднэт. Тер болхла нанла көвүн эцктэхэн бээсн метэр бээж Сэн Зэнг цээлхж көдлж йовла. ²³ Тегэд нанла юн учрхиг сээнэр медж авад, би уdl уга энүг тадн тал йовулхв гиж нээлжэнэв. ²⁴ Деед Ээнэ таал бээхлэ, би тадн тал эврэн ирхв гиж лавта меднэв.

²⁵ Зуг ода нанла хамдан көдлдг болн ноолддг ах Эпапродитиг тадн тал илгэх кергтэ гиж би санжанав. Тер таднас ирсн элч болад нанд нөкд болж йовла. ²⁶ Эн тадниг үзхэр икэр седжэнэ. Бийн таасго болсинь тадн соңсв гиж зовжана. ²⁷ Эннэ үнн, дэгд күндэр гэмтэд Эпапродит үкн гив, зуг Бурхн энүг хээрльв. Бурхн һанцхн энүг биш намаг чигн хээрльв. Бурхн намаг улм икэр бичэ зовтха гиж тийгсмн. ²⁸ Эн учрар Эпапродитиг үзэд,

тадниг байрлтха гиһәд би энүг шулуһар тадн тал йовулнав. Тиигэд мини зовлн баһрх. ²⁹ Деед Эзnlэ нийлсн ахиг тоссн метэр энүг байртаһар тостн. Энүнлэ өдл улсиг күндлтн. ³⁰ Яһад гихлә, Эпапродит Христосин көдлмшин төлә эн өэмшгтэ керг күцәһәд үкн гив. Тадниг нөкд болж эс чадсн цагт, эн тана элч болад нанд нөкд болж йовла.

Йоста чик бәәдл

3 Ахнр-дүүнрм! Деед Эзnlэ нийләд байрта бәэтн гиж би аш сүүлднү келжәнәв. Нег юм давтад бичәд бәәдгм нанд асан биш, болв таднд болхла, өэмшгәс эн харслт болх.

² Һалзу нохас мет бәәдг улсас бийән саглтн. Хар саната йовдл һарһдг улсас бийән саглтн. Керчүлһ кедг улсас саглтн. ³ Яһад гихлә, тедн биш бидн йоста керчүлгдсн улсвидн. Бидн Әрүн Сәкүсәрн дамҗад Бурхнд мөргнәвидн. Бидн шажна һазак кергт нәәллго Иисус Христосар буульмж кенәвидн. ⁴ Болвчин би шажна һазак кергт нәәлх учртав. Кемр нег читн күүнд шажна һазак кергт нәәлх учр бәәхлә, нанд тиим учр улм дала. ⁵ Төрснә хөөн нәәмдгч өдртм Мошен закаһар би керчүлгдв. Би Израилин күмб, Бенъяминә уңг-тохмтав. Цевр тохмта еврейв. Зака күцәл-һнә тускар келхлә, би перушмв. ⁶ Би иткдг улсиг шунлтта кевәр көөләв. Зака күцәсәр чик бәәдлтә болхин тускар келхлә, би нүл уга күн биләв. ⁷ Тер бийнь кезәнә чиртә, олзта гиж тоолсн юмиг, ода болхла, би Христосин төлә юмн биш гиж тоолжанав. ⁸⁻⁹ Цуг юмсудыг мини Деед Эзн Иисус Христосин туск медрллә дүнцүлхлә, эннъ юмн биш гиж би тоолжанав. Иисус Христосин төлә би бәәсән һолад күүнд керго хог-богд тоолжанав. Христосиг олж авхин төлә болн Терүнлә бүклдән ниилхәр би тиигжәнәв. Күн зака күцәсәр чик бәәдл авна. Би тиим кевәр чик бәәдлтә бишв. Зуг би Христост итксәр тогтсн чик бәәдлтә болв. Эн чик бәәдл Бурхнас һарчана. ¹⁰ Би Христосин болн Терүг әмдрулсн күчиг медх санатав. Би Терүнлә өдл зовх санатав. Иисусла өдл үкх санатав. ¹¹ Тиигхлә би әмдрхв гиж нәәлжәнәв.

Күслд күрхәр темциж зүткти

¹² Күслдән күрләв, дуту уга болв гиж би келжәхшв. Зуг би тер күслд күрхәр зүткәжәнәв. Тер күслин төлә Христос Иисус намаг аврла. ¹³ Ахнр-дүүнр! Күслдән күрләв гиж би тоолжахшв. Зуг би

ардк юман мартад, өмнк күслдэн күрхэр зүткнэв. ¹⁴Би диилврин ач авхар күслд күрхэр зүткжэнэв. Иисус Христосар дамжад энүг автха гиж Бурхн мадниг дуудв.

¹⁵ Бидн дуту уга улс тиигж ухалх зөвтэвидн. Кемр тадн дундас күн талданар ухалдг болхла, Бурхн төрүнд цээлнж өгх. ¹⁶Эн цаг күртл дахсн зокалмудар бээж яhv чигн уралан йовий.

¹⁷ Ахнр-дүүнр! Талдан улсла хамдан нанас үлгүр автн. Таднд үзүлсн мана үлгүрээр бээдг улсиг хэлэтн. ¹⁸Янад гихлэ, кесг улс Христосин кирсин өштэтнр болж бээнэ. Эднэ тускар би таднд урднь давгад келлэв. Ода би уульн бээж эднэ тускар давтад келжэнэв. ¹⁹ Аш-сүүлднь, эн улс үкх. Эднэ бурхн – гесн. Теднэ буульмж кесн юмс бийснь үтана. Тедн һанцхн эн назрин юмна тускар ухална. ²⁰ Зуг Мана Төрскн тенгр deer. Аврач болн Деед Эзн Иисус Христосиг тендэс ирхиг бидн кулэжэнэвидн. ²¹ Тер мана aph уга үклд ордг цогц-махмудыг хүврүлж Эврэннъ туурмжта цогц-махмудла өдл күчэрн кех. Эн күчэр Тер цугиг медэндэн орулна.

Павельн сурхмж

4 Мини хээртэ ахнр-дүүнр! Би тадниг икэр санжанав. Тадн – мини байр, тадн – мини титм. Хээртэ ахнр-дүүнр, Деед Эз-нлэ нийилэд батар зогстн.

² Эвода болн Синтих, буйн болтха, Деед Эзnlэ нийилэд хоорндан ни-негн бээтн гиж би эржэнэв. ³ Мини итклтэ нөкд, чамаг суржанав эн хойр үүкд улст нөкд бол. Эдн Клементлэ болн нань чигн нөкднрлэ хамдан нанд дөн болж Сэн Зэнг делгүрлүннд орлцад көдлдг билэ. Эн улсин нерд Жирхлин Дегтрт бичэтэ. ⁴ Деед Эзnlэ нийилж оньдин байрта бээтн. Байрта бээтн гиж бас келжэнэв. ⁵ Тана номхн бээдлин тускар цугтан медтхэ. Деед Эзн өөрхн. ⁶ Юмнд бичэ зовад бээтн. Юн учрв чигн Бурхндан ханлт өргэд эрж зальврад, эврэннъ сансн-санахан Терүнд келтн. ⁷ Тиигхлэ өмтнэ ухана медэнэс ик deer бээсн Бурхна эв тана ухан-седклиг Христосла нийлүлэд харсх.

⁸ Аштнъ ахнр-дүүнр: үннч, ачта, үнн чик, цевр, тааста, өврмжтэ, буйн болн буульмж авх ачта юмна тускар оньдин ухалтн.

⁹ Нанас дассн, тодлж авсн, соцссн, үзсн юман үүдэтн. Тиигхлэ эвин Бурхн таднла бээх.

Белг авснд ханлт

¹⁰ Тадниг шинэс нанд килмжэн өгснд би Христосла ниилж байрлв. Тадн нанд урднь чигн нөкд болдг билэт, зуг нанд нөкд болх арх таднд кесг цагт уга билэ. ¹¹ Нанд юмн кергтэ гиһэд би энүг келжэхшв. Янад гихлэ, би бээсндэн байн болдг дасув. ¹² Түрү цагт болн юмн элвг цагт бээдг дасув. Альд бээв чигн, кезэ бээв чигн, өлсв чигн, эс гиж цадхлын бээв чигн, да-ла юмта болн төрүц юмн уга бээв чигн би бээсндэн байн болдг даслав. ¹³ Нанд чидл өгдг Христос Иисусла ниилэд, би цутиг дааж күцэж чаджанав.

¹⁴ Тадн мини зовлнгиг хувалцлат. Эннь йир сэн. ¹⁵ Урднь, Сэн Зэнг эклэд делгүүлсн цагт, намаг Македонь назрас һарч йовхд, таднас даву талдан чонж нанд нөкд болж, мөнгиг цуглулж ил-гэсн уганинь тадн, Пилип хотна өмтн, бийстн меднэт. ¹⁶ Намаг Тесалоник гидг назрт бээхд тадн кесг дэкж нанд нөкд болдг билэт. ¹⁷ Би таднас белг авхин төлэ энүг келжэхшв. Зуг тадниг бийдэн сэ авхин төлэ тиигж кетхэ гижэнэв. ¹⁸ Эпапродитэр дамжад тадн нанд кергтэхэс үлү юм илгэвт, тегэд чигн ода нанд цуг юмн бээнэ. Тана илгэсн юмн Бурхнд нерэдсн күж мет болн тааста таалмжта бэрц мет. ¹⁹ Мини Бурхн Иисус Христосар дамжад алдр зөөрэсн авад тадниг кергтэ юмар теткх.

²⁰ Мана Бурхн болн Эцк мөнкиндэн тууртха! Тиигтхэ.

Төгсвр

²¹ Христос Иисусла нийлснд Бурхна улст цугтаднь менд келтн. Нанла хамдан бээсн ахнр-дүүнр бас таднд менд илгэжэнэ. ²² Бурхна цуг улс таднд менд келжэнэ. Онц кевэр хаана бээшид көдлжэсн улс бас менд келижэнэ.

²³ Деед Эзн Иисус Христосин хээрлт таднла бээтхэ!

Христост иткдг Калосин улст илгэсн бичг

Нүр уг

Эн бичг Епесэс дорд үзт бээх Бах Азийин Калос балысна чонжин төлө бичгдсн. Тер чонжиг Павел бүрдэв чигн, болв терүнэ медлд бэ-эсн назрт тернь бээж. Тегэд Епесэс, Римин эргндк балысадас көдлмшчир тиигэн илгэхлэ, Павел бий deerэн үлү даалхэр авдг бээж. Калост худл ном тархадг улс бээсиг тер медв. Бурхнд шүтхин төлэ, күцц авргдхин төлэ тенгрин онц гардачнр болн йоснд мөргх кергтэ гиж тедн шунжав. Дэкэд тер багшир күн болишишилн авъяс күцэх зөвтэ, үл-гүрн – керчлүнэ, хот эдлүнэ зокъял күцэх, талдан чигн төрмүд оныгтан авх зөвтэ гижэцхэв.

Тийм худл номиг илткэд, христианмудын йосн ном үзүлхэр Павел эн бичгэн бичжэнэ. Иисус Христос күцц аврлт өгч чадхмн, худл номин иткмж болн бээдл өмтиг Христосас хольжах гиж тер келжэнэ. Бурхн Христосар дамжад делкэг үүдэв, Терүгээр дамжад делкэг Бий талан хэрү авчана. Һанцхн Христоста негдэд күн болиши авргдх. Эн номиг иткдг улсин жирхлд олзлхин тускар Павел бас келжэнэ. Павелын бичгиг Калост күргсн Түхкиг Өнэсм гидг ялч дахж йовв. Өнэсмин тускар Пилемонд бичсан бичгтэн Павел суржана.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1.1–8

Христосин бээдл болн йовдлмуд 1.9 – 2.19

Христоста негдснд шин жирхл 2.20 – 4.6

Товчлгч уг 4.7–18

Менделлин

1 ¹⁻² Бурхна улст, Калос хотна Христосла нийлсн итклтэ ахnr-дүүнрт Бурхна седвэрээр Христос Иисусин шүүж авсан апостол Павел халун менд илгэжэнэ. Мана дү көвүн Тимофей бас менд келүлжэнэ. ^{3[а]} Мана Эцк Бурхн цаһан сана болн амулн төвкнүн бээдл таднд өгтхэ.

Йорсл тэвж зальврлии

^{3[б]-4} Тадниг Христос Иуст иткэд, Бурхна улст цугтаднь дуран ёгситн соңсад, тадна төлэ кезэ чигн зальврхларн бидн Бурхнд, мана Деед Эзн Иисус Христосин Эцкд, ханлтан өргнэвидн. ⁵ Сэн Зэнгин үннэ үгмүд таднд түрүн болж келхлэ, нээлврин тускар тиигхд соңслат. Тенгрт тана төлэ белдсн тоотд нээлэд, тадн дуран өгч иткжэнэт. ⁶ Түрүн өдрэс авн Бурхна хээрлтийн тускар соңсад, терүг йостаһар медснэ хөөн Сэн Зэнг тадн дунд сэн ашта болад улм өргэр делгрнэ. Терүнлэ өдл Сэн Зэнг нарт дел-кэ deer бээсн улс дунд бас тиигнэ. ⁷ Бурхна хээрлтийн тускар тадн мана энкэр көдлэч, Христосин итклтэ зарц, маднд дөн болжах Эпапрас медвт. ⁸ Эрүн Сэкүсн таднд өгсн дурна тускар Эпапр маднд келж өгв. ⁹ Тер учрар тана тускар түрүн болж соңснаас авн бидн оньдин тана төлэ зальврнавидн. Калост бээх иткдг улс Эрүн Сэкүснэ өгчэх цецн ухаар болн медрлэр дамжад Тана таалыг медтхэ гиж бидн Бурхиг сурнавидн. ¹⁰ Тиигэд одж Деед Эзнэ таалар Терүнд таасгддгар жирхэд, тадн олн сэн йовдл гарххит. Бурхна туск тана медрл өсх. ¹¹ Тадниг түрү-зүдү, зовлн тесвртэхээр дааж чаддгар Бурхн туурмжта архарн таднд күч өгтхэ. ¹² Тиигэд тадн Эцкдэн байртаар ханлтан өргтн. Энти герлин нутгт Эврэннү улсин зөөрэс нег энгнэй авхд тадниг белдв. ¹³ Мадниг тер харчну йосна үлмэхэс гетлгэд, Эврэннү дурта Көвүнэ нутгт көтлэд орульв. ¹⁴ Эврэннү цусар Тер мадниг сулдхла, тиигж мана килнц тэвж өглэ.

Христосин тускар

¹⁵ Христос Бийэрн эс үзгджэх Бурхна авц-бэрцтэ дүр болжана. Цуг үүдсн юмсас Эн хамгин чинртэнь мөн. ¹⁶ Энүгэр дамжад тенгрт болн назр deerк тоотыг, үзгджэх эс үзгджэхиг цугтаинь,

залжах, нойлжах, гарджах, юс бэржэх сэкүсиг Бурхн үүдэсмн болжана. Бурхн Христосар дамжад орчлн үүдэв. Үүдэсн тоотыннь үүслнэ Христос болжана.¹⁷ Цуг орчлнгиг үүдхэс урд Христос бээсмн болжана. Тийгэд үүдсн тоот цугтан Энүнлэ нийлэд дигтэ-дарата бээнэ.¹⁸ Сүзгти хург Христосин цогц-махмуднь болжана. Христос эн цогц-махмудын толжань болжана. Христос сүзгти хургин өмн-жирхлийн экнь болжана. Энтн Бурхна ууhn Көвүн. Бурхн Терүг үксн улсас хамгин түрүлж өмдрулхлэрн, цугтааснь түрүнкн болтха гиж өмдрулж.¹⁹ Тийгэд Бурхна шийдвэр Бурхнд бийдн бээсн тоот цугтан Көвүндн бээх йоста.²⁰ Бурхн Көвүнхэрн дамжад орчлнд бээсн тоотыг Бийтэхэн эвцүлхэр шиидв. Көвүнэнн кирсд асхсн цусар тенгрт болн назр deer бээх тоотыг Бийлэхэн тийгж Бурхн эвцүлв.²¹ Урдн тадн му йовдл harphad, хар саната йовсндан Бурхнас салу бээлэт. Тадн эврэн Бурхна хортн болвт.²² Болв ода Эврэнн Көвүнэ үклэр Бурхн таниг Бийинн иныгүд кев. Учрнь иим: Бурхн таниг эрүн, цевр, буру уга кеһэд өмнэн зогсахар седжэнэ.²³ Болв тадн соцсан Сэн Зэнгэн цаарандан батар алмацлго иткэд нээлврэн бичэ геетн. Би, Павел, нарт делкэд тархагдсан эн Сэн Зэнгин церглэчнэ ода болжанав.

Сүзгти хургт Павельн церглнн

²⁴ Би тана төлэ зовлн даажасндан байрта бээнэв. Ода би Христос зовснла өдлэр сүзгти хургин төлэ кевтн зовлн даасиг чилэжэнэв. Сүзгти хург Христосин цогц-махмуднь болжана.²⁵ Бурхн намаг сүзгни хургин церглэч кев. Таднд дөн болтха гиһэд Эн намаг көдлмшт орульв. Тер көдлмш иим: Буржна үгиг кевтн цээлхж өгх.²⁶ Бурхн Эврэнн үгэн урдн кесг зун жилмүдин туршарт күмн-эмтнэс нуувч кеж бэрж йовсмн. Ода болхла, Бурхн Эврэнн үгэн улстан медулв.²⁷ Бурхна зура иим: Эврэнн нуувчан Бурхна улст медулх. Эн байн алдр нуувч олн өмтнэ цугтанн төлэ белн. Нуувчн эн: Христос тана ухан-седклд бээнэ. Энтн таднд Бурхна туурмжд орх нээлвр өгчэнэ.²⁸ Тийгэд бидн Христосин тускар цугтадн цээлхжэнэвидн. Бурхна өмн Иисусла негдсн буру уга күүг зогсахин төлэ күн болһниг бидн йир цецн кевэр саглж сурһнавидн.²⁹ Эн даалһвриг күцэхин төлэ би кинж көдлжэнэв. Би энүг күцэж чадхв, яһад гихлэ, Христос нанд тиим күч өгчэнэ. Тер күчн мини седклд икэр көдлнэ.

2 Танд болн Лээдикъя балхснд бээсн иткэдг улст, наанла хархад уга улст дөн болхар би яхж ик зовли дааж көдлж йовхин тускар медүлхэр седлэв.² Тедниг зөргтэ болтха гиһэд, нег-негн-дэн дуран тусхатха гиһэд би тиигж көдлв. Тиигэд үнн медрлэс юсн нээлвр кевтэн ирх. Тедн тиигж Бурхна нууциг медж авх. Эн нууцнь – Христос Бийнь.³ Христос Бурхна цецнинь болн медрлинь, бултулгдсан зөөр үзүлсн метэр медүлжэнэ.⁴ Энүнэ тускар бичхлэрн, би кен чигн тадниг худл угэрн, ямаран сэн эс болов чигн чик хаалнаас бичэ хажилхтхэ гиж санлав.⁵ Би таднла хамдан эс бээвв чигн, болов би кезэ чигн таднла бээнэв. Тадна диг-даратахар зогсиг Христост лавта кевэр итксиг үзэд би байрлжанав.

Христосла нийлсн юсн жирхл

⁶⁻⁷ Христос Иисус Деед Ээн гиж итксндэн тадн Терүнлэ ни-негэр бээтийн. Модна унг гүүнд урхснла өдл тадн эврэннь иткл батлтн. Бэржэх гер ул deer зогсснла өдлэр тадн эврэннь жирхлдэн Христост улм икэр нээлтн. Энүг цугтаанинь таднд дасхла. Энүнэ төлэ ханлтан өргтн.⁸ Тадниг эндүрлїнэ үлмэд орулхас саглтн. Тиим йовдл олн өмтнэ авьяасас, орчлнгиг залжах сэкүсдэс*, күүнэс гарчах цецн уханас болн йириин худлас учрх. Зуг Христосас биш.⁹ Бурхн бийнь кевтэн Христост, Терүнэ цогц-махмудт бээнэ.¹⁰ Тадн Христосла нийлэд бээсндэн юсндан үнн жирхл аввт. Христос болх большо, гарджах болн юс бэржэх сэкүснэс өөдэн ювна.¹¹ Христосла ни-негэр бээхэд тадн керчүлгдлэт. Тадниг күн биш Христос керчлэ. Эн керчлїнэ учрны иим: му йовдл гарх седвэрин үлмэхэс сулдхлїн.¹² Тадн уснд булхулгдхарн Иисус Христосла оршагдад, Терүнлэ тадн өмдрлэт. Энти Христосиг өмдүрлсн Бурхна күчнд таниг иткснэс иштэ учрв.¹³ Урдны болхла тадн эврэннь килнцэсн көлтэ болн эс керчүлгдсндэн үкснэ тоод йовлат. Болов Бурхн тадниг Христосла өмдүрлв. Бурхн мана цуг килнциг тэвж өгв.¹⁴ Мадниг бурушажасн зааврмудта болн мана ялта цаасиг Тер уга кев. Терүг Бурхн кирст хадад кевтн уга кев.¹⁵ Христос гарджах болн юс бэржэх

* Онгданар болхла, «Тадниг эндүрлїнэ үлмэд орулхас саглтн. Тиим йовдл олн өмтнэ авьяасас, орчлнгин туск эклц номас гарчах күүнэ цецн уханас болн йириин худлас учрх».

сэкүснэс бийэн сүлдхв*. Бэргдсн тедниг Христос ик диильвртэхээр олнд үзүлж йовулав. ¹⁶ Тийгэд тадниг ю идх, уух, бурхн-шажна нээрт орх, эс орхиг, шин сар гарсиг болн бемб өдр темдглх, эс темдглхиг нег чигн күн бичэ гемшэтхэ. ¹⁷ Терти зуг цутган иргчдэн учрх йоста бээсн юмна сүүдр болжана. Лавта бээдлийн Христос мөн. ¹⁸ Онц үзгдл үзсн төлөдэн бийэн ик санатад тоолжах күн бичэ таниг гемшэтхэ. Тиим күн талдан улс худлахар номхрулад, Бурхна элчинр шүтхэ гиж заана. Тиим күүнэ ухан йирийн күүнэ уханла өдл. Терүгэрн deerlkнэ. Болв deerlkх учр төрүц уга. ¹⁹ Тиим күн цогцин толна болжах Христост нээлдгэн уурв. Христосас цогц кевтэн эдлвр авна. Терүнэ цогцнь үйэр шүрүсээр бэрэг болад, Бурхна таалар өсжэнэ.

Христосла хамдан үклн болн жирхлн

²⁰⁻²¹ Тадн Христосла хамдан үклэт, тийгэд орчлн залжах сэкүсдэс** сүлдхгдват. Тийгхлэ янад тадн эн нарт делкэн улслы өдлээр бийэн бэрнэт? Тийгэд: «энүг бичэ бэр», «терүг бичэ эдл», «энүг бичэ көндэ», иим зокъялмуудар янад гардвар кенэт? ²² Энти зуг идх уухин туск зокъял. Эн зокъялмуудыг күцэснэс төрүц олз уга. Иим зокъялмууд күүнэ үүдэсн зокъялмууд болн ном. ²³ Иим зокъялмууд күүнэ цецн уханас үүдсн болж медгджэнэ. Тедн мэднэр эврэн Бурхна элчинр шүтжэхин, худлар номхржахин, цогцан модьрунаар зоважахин тускар келжэнэ. Болв тиим зокъялмууд эврэннэ седвэрэн гардхар седсн күүнд тусан күргшго***.

3 Кемр тадн Христосла хамдан өмдрийн болхла, тенгрт бээх тоот ал өөрдх седкл зүүтн. Тенд Бурхна барун бийд Христос суусмын. ² Тадн назр deerk биш, тенгрт бээх тоотын тускар ухалтн. ³ Янад гихлэ, тадн үкж одлат. Ода тана жирхл Христосла хамдан Бурхнд багтж бултуулгдсн бээнэ. ⁴ Тана йосн жирхл – Христос болжана. Назр deer Христос ирхлэ, тийгэд тадн Терүнлэ хамдан туурмжтаар ирхит.

* Онданар болхла, «Христос гарджах болн йос бэржэх сэкүснэс йос булаж авв».

** Онгданар болхла, «Тадн Христосла хамдан үклэт тийгэд орчлнгин туск эклц номас сүлдхгдват».

*** Онданар болхла, «Болв тиим зокъялмууд тусан күргхш. Энти цогц-махмудын таал болжана».

Урдк болн шин жирхл

⁵⁻⁶Тер учр deerэс тадн бийдэн бээсн му седвэрэс цугтааснь гетлти: аля йовдлас, жигшүртэ юмнас, hal седвэрэс, хорта уханас, хармнлинас (эс гиж худл бурхнд шүтлн). Иим му, хорта юм өмтн harhнаас көлтэ Бурхна заасиг эс соцсан күүг Тер цаажлх. ⁷Урдны тадн иим му седвэртэ бээлэт. Энти тана жирхл залж йовсмн. ⁸Боль ода halзунас, килнгэс, талдан күүнд хоран күргхэс болн му бузр уг келлнэс бийэн сулдх зөвтэт. ⁹Нег-негн-дэн бичэ худл келтн. Тадн хуучн авьясмудта күн болдган уурвт. ¹⁰Ода шин күн болвт. Эн шин күүг Бурхн, түүнэ Уүдэч, ондарулна. Тиигж тер күн Бурхнала өдл болх. Энүнэ учрнь иим болжана: тер күн Бурхиг кевтнь медх. ¹¹Тиигэд буру номта улс, евреймүд, керчүлсн, эс керчүлсн, зүсн-зүүл келэр келдг улс, зерлг улс, ялч улс, сул бээх улс дунд ийлхвр уга болжана. Христос хамгин тоомсртань болжана. Иткдг улст Христос бүүрлж бээнэ. ¹²Тадн Бурхна улс болжанат. Бурхн таднд дурлад бийинн төлэ таниг шүүж авч. Тиигэд тадн өр-өвч, цаан седклтэ, тогтун, жөөлн, тесвртэ бээдл үзүлх болжанат. ¹³Нег-негнтэхэн тесвртэхэр бэ-этн. Кемр ө-хундл бээхлэ, тэвж өгтн. Деед Ээн тана килнц тэвж өгсн метэр нег-негнэнн буруни тадн бас тэвж өгтн. ¹⁴Иим йовдл күцхлэрн тадн нег-негндэн дуран тусхатн. Дурн өмтиг цугтанинь кевтнь негдүлнэ. ¹⁵Христосин өгсн эв тадниг авх шиидврт күргтхэ. Эн эв эдлхин төлэ Бурхн тадниг нег цогцта болтха гиж дуудв. Бурхнд ханлтан өргж йовтн. ¹⁶Христосин туск ном тана зүркнд байн кевтэн бүүрлх йоста. Ямаран чигн цеэн уха олзлад нег негэн сурнад саглж йовтн. Бурхна дуд, час-трмуд болн Эрүн Сэкүснэ дуд дуултн. Дуулхларн зүркнэсн Бурхнд ханлт өргж дуултн. ¹⁷Ю кев чигн, ю кель чигн, цугта-нинь Деед Ээн Иисусин нернэ төлэ, Терүгэр дамжад Эцк Бурхиг йөрэхэд күцэтн.

Иткдг улсин өрк-бул

¹⁸Хэрд harсn гергчүд, негн метэр залусинь угд ортн, яhad гихлэ, Деед Ээнд иткдг улст энн чик. ¹⁹Залус, эврэнн гергчүд-тэн дурта болтн, тедндэн модырун зан бичэ harhтн. ²⁰Бичкдүд, мел эк-эцкэн соңстн. Иим бээдл Деед Ээнд тааста. ²¹Эк-эцкнр, эврэнн үрдүдинь урмдыг хэрүүлшгон төлэ тедниг бичэ үнданти.

²² Зарцир, эврэннъ эздуудиннъ даалхсан тоотынъ кевтнъ күцэтн. Тийгж кехлэрн, тадн тал хэлэжэх кемлэ зуг теднэ иткмж авлхар биш, Деед Эзиг күндлжэхэс иштэ тадн үнн зүркнэсн терүг күцэтн. ²³ Күцэжэх кергэн седклэн тэвэд, күнэ төлэ биш, Деед Эзнэ төлэ кежэх кевтэхээр күцэтн. ²⁴ Энүг тодлад автн: Деед Эзн танд Эврэннъ өмтнэ төлэ бээсн ачлврас өгх. Янад гихлэ, тана церглжэх Христос йосн Деед Эзн мөн. ²⁵ Хар мөр гархсан күн кесн йовдларн засгла харх. Кениг чигн Бурхн йилгэлго засглх.

4 Тадн, эздууд, эврэннъ зарциран чикэр болн зөвтэхээр бэртн.
Тана Деед Эзн тенгрт бээхиг мартхмн биш.

Селвгүд

² Таслт угахаар зальврад, серглнгэр бээхэд, оньдин йөрэлэн өргжэтн. ³ Цаарандан Христосин нуувчин туск Эврэннъ үгиг тархах арх Бурхн маднд өгтхэ гиһэд мана төлэ бас зальвртн. Энүнэс көлтэ би ода түүрмд бээнэв. ⁴ Намаг тодрхахар цээлхтэ гиһэд тадн зальвртн. Эн көдлмшиг би кех юостав. ⁵ Христост иткдго улсла хархларн, цеңнэр бийэн бэртн. Христосин тускар ямаран чигн арhan олзлад күүндтн. ⁶ Күүнлэ күүнхлэ, тана келсн үг соньн болн таалмжта болх юоста. Тийгчкэд өмтнд яхж чикэр хэруу өгхиг тадн медх зөвтэт.

Сүл мендллийн

⁷ Мини тускар тадн мана энкр дү, итклтэ нөкд, маднла өдл Деед Эзнд церглжэх Түхк цугинь келж өгх. ⁸ Мадниг ямаран бэ-эдлд бээхиг медүлхин төлэ, тадн урмд өгхин төлэ би терүг тадн тал илгэжэнэв. ⁹ Тадн тал тана хотнас ирсн итклтэ болн энкр дү Өнэсмиг Түхктэ би бас илгэжэнэв. Тедн энд юн болж-хинь цугтаинь тадн келж өгх. ¹⁰ Нанла хамдан бэрэнд бээх Аристарх менд келүлжэнэ. Бар-Набан зе көвүн Марк бас таднд мендэн илгэжэнэ. Би таднд терүнэ тускар бичлэв. Кемр тер тана тал ирхлэ, терүг тосж автн. ¹¹ Юст гиж цугтан келдг Иисус таднд мендэн келүлжэнэ. Зуг эн нурви Христост иткдг еврей-муд Бурхна нутгин төлэ нанла хамдан көдлжэнэ. Эдн нанд йир икэр дөнгэн кургв. ¹² Тана багин гешүн болн Христос Иисусин зарц Эпапр бас менд келүлжэнэ. Эн оньдин тана төлэ зальврна.

Бурхнас иигж сурна: «Алмашл уга, Бурхиг соңж зүркэрн иткдг улsla өдл, тедниг кевтэ бат итклтэ кетн». ¹³ Тана төлэ, Лээдикъян болн Ераполин иткдг улсин төлэ тер йир шунж көдлжэхиг би герчлж чадхв. ¹⁴ Таднд мана күндтэ эмч Лука болн Дэм мендэн илгэжэнэ. ¹⁵ Лээдикъяд бээх ахир-дүүнрт болн Нумпад, терүнэ герт цуглрдг хурлд нанас менд келтн. ¹⁶ Эн бичг танад умшгдсна дару Лээдикъян чонжд умшулхин төлэ илгэчктн. Тадн болхла Лээдикъяс илгэгдх мини бичг умштн. ¹⁷ Деед Эзнд цергли бээж Архипд даалһисн даалһвриг күцэтхэ гиһэд келчктн. ¹⁸ Эн бичгиг эврэннъ наарн бичжэнэв: Павел таднд мендэн илгэжэнэ. Намаг бэрэнд бээхиг бичэ марттн. Тадниг цугтаинитн Бурхн хээрлтхэ!

Христост иткдг Тесалоникин улст илгэсн негдгч бичг

Нүр уг

Тесалоники Римин эргмд бээсн Македонь назрин хотл балжсан бэ-өж. Павел Пилипэс нүүхэд нархларн тэнд чонж бурдэнэ. Болв тер удлуга евреймудин сөрүйовдла хархна. Павел еврей биш улс дунд христианмудын зэнг тархажаснд тедн үлү үзнэ. Павлыг тедн Тесалоникас көөхнэд Бэра тал йовулна. Теднэ чонжин тускар дахулч болн хамдан көдлж йовсн Тимофеяэс тер хөөннь зэнг соңсна. Тегэд Павел Тесалоникид бээсн иткдг улст урмд өгхэр эврэннүү түрүн бичгэн теднд илгэнэ. Теднэ байрин болн дурна туск зэнг соңсндан ханлтан өргжэнэ, эврэн теднлэ яиж бээсэн бичжэнэ. Дэкэд тер бичгэн Христосин хэ-рүү ирлнэ туск суврмудт хэрүү өгчэнэ. Энны иим суврмуд: Христосиг хэрүү ирхин өмнөн өнгрсн иткдг улс терүү ирхлэ, мөнк жирхл авч чадхий? Христос шинэс хэрүү кезэ ирхмб?

Цугтан тогтунаар көдлэд, Христосиг хэрүү ирхиг ицж күлэтн гиж Павел тер бичгтэн бичж.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1.1

Ханлт болн магтал 1.2 – 3.13

Христианмудын зац-бээдл 4.1–12

Христосин хэрүү ирлнэ туск ном 4.13 – 5.11

Сүүлнк саглнх 5.12–22

Товчлгч уг 5.23–28

1 Тесалоникид бээх Бурхн Эцкин болн Деед Эзн Иисус Христосин иткдг улст Павелас, Силас болн Тимофейэс. Цаанан сана, төвкнүн бээдл таднд Бурхн өгтхэ.

Тесалоникинхнэ жирхл болн иткл

²⁻³ Бидн кезэ чигн тана төлэ Бурхнд ханлтан өргнэвидн, бас зальврнавидн. Янад гихлэ, Христост иткснэ ашт яхж көдлсиг, дурлсна ашт яхж күч-көлсэн өгсиг, Деед Эзн Иисус Христост нээлснэ ашт яхж тессиг бидн Бурхна болн мана Эцкин өмн төрүц мартхшивидн. ⁴ Ахнр-дүүнр, Бурхн таднд дурлад, тадниг эврэннь улс болтха гиж шүүж авсиг бидн меднэвидн. ⁵ Сэн Зэнгиг тархахларн, бидн йирдэн үг олズль чигн, Эрүн Сэкуснэ күчиг таднд бас үзүлвидн. Бидн Сэн Зэнгд гүүнэр иткжэхэн медүлвидн. Таднла хамдан бидн яхж бээсиг эврэн меднэт. Тернь тана төлэ бээлн билэ. ⁶ Тадн маднла эдл болн Деед Эзнлэ эдл бээдг дасвт. Зовлнта бээсн бийнь тадн Сэн Зэнгиг авад, Эрүн Сэкуснэс байрт күртвт. ⁷ Бурхнд иткдг Македонь болн Ахъя назрин улст үлгүр болжанат. ⁸ Тиигэд таднас Деед Эзн үг Македонь болн Ахъя назрин эргнд тарв. Тадниг Бурхнд иткснэ туск зэнг бас эргндэн соңгдв. Маднд келдг үг уга, өмтн цутганинь меднэ. ⁹⁻¹⁰ Мана ирлнг тадн яхж тоссиг, наар кесн кегдлмүдт мөргдгэн уурад, өмд юсн Бурхнд заргдхар болн үклин хөөн өмдрулсан Бурхна көвүг тенгрэс бууж ирхиг күлэжэхиг өмтн келж өгжэцхэнэ. Иисус Христос мадниг өөрдж ювх зарнас тач авх.

Тесалоникид Павельн кесн көдлмиш

2 Ахнр-дүүнр, мана нааран ирлнх хара бишинь тадн меджэ-нэт. ² Тадн тал ирхин өмн Пилиппд бидн зөвэр зовлн үзэд басгдсиг бас меднэт. Мана өмнэс боссн улс бээсн бийнь, Бурхн маднд Терүнэ Сэн Зэнг цээлнх көдлмш кеход зөрг өгв. ³⁻⁴ Мана дуудврт худл чигн, бузрдах чигн юмн уга. Бидн тадниг меклхэр седжэхшивидн. Бурхн мадниг сөрэд, Сэн Зэнг цээлнх зөв өгв, тиигэд бидн Бурхна седсэр келжэнэвидн. Бидн өмтнд биш мана седкл меддг Бурхнд таасгддг көдлмш кежэнэвидн. ⁵ Тиигэд бидн күүнэс олз хээжэхшивидн. Зуңудх үтмүд бидн эс келсиг тадн меднэлмт. Бурхн герч. ⁶ Маднд таднас чигн, талдан уллас чигн буульмж керг уга. ⁷ Болв апостолмуд болсндан бидн таднас дөн

авч чигн чадх билэвидн. Түүнэс даву эк килмж өгчэх бичклүүлэ өдл бидн болвидн. ⁸ Бурхна Сэн Зэнг биш, нам эврэнн өмэн таднла хувалзх дүнгэхэр таднд ик дуртавидн. Тийм күндтэт тадн. ⁹ Ахнр-дүүнр, яхж бидн шунж көдлсиг тадн меддг болхит. Бурхна Сэн Зэнг танад цээлхин төлэ бидн цээхэд унглан тадниг зовашгоар өдр сө уга көдлжэнэвидн. ¹⁰ Мадниг тадн дунд бээхэд, цугинь өрунэр болн чикэр мел буру угаар бээсиг тадн болн Бурхн герч. ¹¹ Эцк күн эврэнн үрдүйтэхэн яхж бээнэ, тедү мет бидн таднла бээсиг тадн эврэн меднэт. ¹² Таднд омг өгэд, тадниг эвлэд, Бурхнд таасгдх бээдлэр жирхтхэ гиж эрлэвидн. Бурхн таниг эврэнн алдр орнд ортха гиж дууджана. ¹³ Тадн маднас Бурхна уг соңслат. Бурхна уг танд Иисус Христост иткх урмд өглэ. Бурхнд оньдин ханлт өргх бас нег учр бээнэ. Тер үгиг тадн күүнэ уг гиж биш, Бурхна йосн уг гиж авлат. Иткдг улс, тана бийинтн дотр, тер уг сольт кежэнэ. ¹⁴ Ахнр-дүүнр, Иисус Христосла ниилүлсн Йудъян зүсн-зүүл назрар бээх Бурхнд иткдг улсла учрсн тоот таднла хархв. Тадн эврэнн орн-нутгин өмтсэс, евреймүдэс иткдг улс көөгдснлэ өдл зовлн үзвт. ¹⁵ Деед Эзн Иисус Христосиг болн өэлдэчинриг Йудъя улс алла. Мадниг болхла көөлэ. Тедн Бурхнд таасгджахш, олн өмтнэ дээсн болжана. ¹⁶ Ягад гихлэ, тедн буру номта улс аврхин төлэ мана ке-жэх цээлхүүрин көдлмшт харш болжана. Терүгэрн тедн эврэнн сүл килнцэн немжэнэ. Ода Бурхн теднд зарх кежэнэ.

Дэктэс Тесалоникин чонжд одх Павелын седкл

¹⁷ Ахнр-дүүнр, бидн цөөкн болзгт ухан-седклэрн биш цогцарн салу йоввидн. Тийгэд тадниг үзхэр ўир икэр седлэвидн. ¹⁸ Би, Павел, тадн тал кесг дэкж йовхар седв. Болв хар сэкүснэ нойн нанд харш болад бээв. ¹⁹⁻²⁰ Мана Деед Эзн Иисус Христос ирхд тадн бас мана диильврин буульмж, мана ицл, мана байр болжанат! Тадн мана буульмж, мана байр лавта болжанат!

З Тийгэд бидн тесж ядад, эврэн Афин балхснд үлдхэр седү видн. ² Тадниг батлад, тана итклд туслхин төлэ бидн маднила хамдан Иисусин Сэн Зэнг тархаж, Бурхна даалхвирг күцэж йовдг Тимофейиг илгэвидн. ³ Илгэсн учрнь иим: учрх зовлнд даргдлго нег чигн күн итклэн бичэ хайтха. Иим зовлнд Бурхн маднд заясиг тадн эврэн меднэт. ⁴ Ягад гихлэ, хамдан бээсн цагтан бидн

таднд зовлң үзхвидн гиж урдаснь келлөвидн. Мана келсн тоот күцөгдсиг тадн меднэт.⁵ Тиигэд би тесж ядад, тана итклин тускар медхэр Тимофеийг илгэвүв. Эрлг тадниг бичэ жилвутлхэ гиһэд, дэкэд мана кежэх көдлмш мел хоосн болж һарвза гиж би саглжалав.⁶ Ода Тимофеий хэрү ирэд, тана итклин болн дурна туск Сэн Зэнг авч ирв. Тадн данггин мадна тускар байртанаар сандгиг, дэкэд тадн мадниг үзх үслтэ бээхиг тер маднд келж өгв. Бидн бас тиим седклтэ бээнэвидн.⁷ Тиигэд нашуuta болн зовлнта бээсн мадниг тана туск зэнг, тана иткл мадниг төвкнүүлв.⁸ Кемр тадн Деед Эзnlэ нийлэд бат бээхлэти, тиигхлэ бидн үнн-дэн жирхвидн.⁹ Тадна төлэ Бурхнд ханлтан бидн ода өргж чадхвидн. Тана туск зэнг мадниг байрлуулснд бидн Бурхна өмн ханлтан өргжэнэвидн.¹⁰ Тадниг үзхин төлэ болн Иуст тана итклннд дуту тоотыг өгхин төлэ өдр-сө уга бидн үнн седкллэрн Бурхнд зальврдвидн.¹¹ Тадн тал ирх хаалниг мана Бурхн болн Эцк, мана Деед Эзн Иусус Христос ясч өгг.¹² Мадниг нег-негнтэхэн болн олн улстаанан ни-негн, дурта бээдгэр дүүргсн өдлэр таниг Деед Эзн дүүргг.¹³ Мана Деед Эзн Иусус цуг иткдг улsla хамдан ирх цагт Бурхн мана Эцкин өмн тадниг килнц уга, эрүн болхин төлэ Деед Эзн батрулх.

Бурхнд тааста жирхл

4 Ахнр-дүүнр, Бурхнд тааста болдгар бээдгиг маднаас дасж ав- чит, ода тадн тиигж бээнэт. Болв Деед Эзн Иусусин нернэ төлэ түүнэс сээнэр бээтн гиж эржэнэвидн.² Деед Эзн Иусусин нерн deerэс ямаран заквр өгсиг тадн меднэт.³ Бурхн тадниг өрүн жирхлэр жирхтхэ гижэнэ. Тана дунд аля кедгнь уга болгха.⁴ Күн болhn эврэннь цогц-махмудан өрүнэр болн күндтэ кевэр бэрхиг медх зөвтэ.⁵ Бурхиг меддго, буру номта улsla өдл эврэннь аля седвэрт бичэ авлгдтн.⁶ Нег чигн күн эврэннь ахнр-дүүнртэн му юм бичэ үзүлтхэ, нег-негэн бичэ меклтхэ. Тиим нүүлтэй йов- длмуд һарhсн күүг Бурхн засглх. Бидн таднд түүнэ тускар өм- нэсн келэд сагллавидн.⁷ Бурхн мадниг бузр, аля биш, эрүн жирхлүр дуудла.⁸ Эн номиг эс авсн күн, күүг биш, таднд Эрүн Сэкүс өгсн Бурхиг бийинь һолжана.⁹ Ахнр-дүүнрин дурна тускар таднд бичэд керг уга гиж санжанав, тадн эврэн нег-нег- ндэн дурта бээдгиг Бурхн дасхла.¹⁰ Македонъд бээх ахнр-дүүн- ртэн цугтаднь тадн дуртаг бидн меднэвидн. Болв энүнэс үлүhэр

нег-негндэн дурта болтн гиж эржэнэвидн. ¹¹ Урднь мана келслэ өдл тогтунар бээхэд, күн болһн эврэннъ кергэн күцэхэд, хойр гарган нээлтн. ¹² Бурхнд иткдго улс күндлдгэр бээх кергтэ болжана. Тадн талдан күүнэ үлмэд бичэ орти.

Деед Эзнэ ирлнн

¹³ Ахнр-дүүнр, үксл күүнлэ юн болдгинь тадниг медтхэ гижэ-нэвидн. Ицл уга наадк улсла өдл тадниг зовашгоин төлэ тииг-жэнэвидн. ¹⁴ Кемр бидн Иисус үкэд дэкэд өмдснд иткжэхлэ, Терүнд иткэд үксл улсиг Бурхн Иуста дахулж ирх. ¹⁵ Деед Эзнэ келсэр, Христосиг ирлннд бидн өмд улс үксл улсас түрүлж Иуста харһшговидн гиж келжэнэвидн. ¹⁶ Бурхн эврэн чанһар заквр өгэд, дарунь Бурхна ах элчин дун нарад, Бурхна бушкүрин өнаарсн цагт тенгрэс Деед Эзн бууж ирх. Тер цагт Иисус Христост иткэд үксл улс түрүлж өмдрих. ¹⁷ Дэкэд бидн, өмд улс, урднь үксл улsla хамдан Бурхна күчэр тенгрүр өрггдэд Иуста ахарт хархвидн. Аш сүүлднь, оньдинд Деед Эзнлэ хамдан бээхвидн. ¹⁸ Тиигэд иим үгэр нег-негэн төвкнүлтн.

Белн болтн

5 Ахнр-дүүнр, цагин болн йовдлын тускар таднд бичэд керг уга. ² Деед Эзнэ өдр генткн сөөхин хулхач мет ирхинь тадн эврэн сэн меднэт. ³ Эмтн «эв болн ээмшг уга» гиж келлдх, болв теднд күүкд нархин өмн генткн гесн мошклдг мет зовлн үзгдх. Тиигхлэ нег чигн күн зовлнгас гетлшго. ⁴ Болв, ахнр-дүүнр, тадн харнүуд бээхшиит. Тиигэд чигн эн өдр генткн таднур хулхач мет иршго. ⁵ Бидн цугтан-герлин үрдүд, өдрин үрдүд болжанавидн. Бидн сөөхин, таг сохр харнүүнин үрдүд бишвидн. ⁶ Тиигэд бидн олн улс дахад, унтхмн биш, серглн бээж, бийэн бэрхмн. ⁷ Унтдг улс сөөхнэр унтна, әрк уудг улс сөөхнэр уулдна. ⁸ Тадн өдрэ үрдүд болсндан, Бурхнд иткэд дурлх йостат. Энтн таднд харслтын дуулх мет болх. Тадн аврлтд нээлх йостат. Тертн таднд хуйг мет болх. ⁹ Бурхн мадниг цухлын төлэ биш, мана Деед Эзн Иисус Христосар дамжад аврлт автха гиж урдаснь ийлнв. ¹⁰ Иисус Христос мана төлэ үкв. Бидн Терүг ирхлэ, өмд болну, үксл болну хамдан Терүнлэ бээхвидн. ¹¹ Тиигэд ода бээснлэ өдлэр нег-негэн төвкнүлж нөкд болж бээтн.

Сүл сэлвг болн мендллин

¹²Ахнр-дүүнр, тадниг христианск жирһүүр залж, дасхж, тадн дунд көдлж йовх улсиг үүндлтн гиж эржэнэвидн. ¹³Күцэж йовх кергин төлө тедниг хээрлж, йир икэр үүндлж йовтн. Хоорндан амулн-менд бээтн. ¹⁴Ахнр-дүүнр, хуурмг улст уха орултн, ээмтг хэднь омг өгтн, чидл угаднь нөкд болтн. Цугталань тесвртэ бээтн, гиж тадниг эржэнэвидн. ¹⁵Му йовдл гархв гиж кенэс чигн өшэ бичэ нектн, хоорндан болн цугталань сээнэр бээтн. ¹⁶Оньдин байртаар бээтн. ¹⁷Оньдин зальврж йовтн. ¹⁸Кезэ чигн Бурхнд ханлтан өргтн, янад гихлэ, Христосла негдсан улст Бурхна седвэр тиим. ¹⁹Эрүн Сэкуяснэ заль бичэ унтратн. ²⁰Ээлдхлиг бичэ бастн. ²¹⁻²²Цугинь сээнэр хэлэтн, сээхиинь авад, мууhiинь хайтн. ²³Мана Деед Эзн Иисус Христос ирхлэг эвин Бурхн тадниг кевтн өрүлтхэ, тана сүмс, седкл болн цогц килнцэс кевтн сулдхтха. ²⁴Таниг дуудсан Бурхн келсэн үүцэх, янад гихлэ, Бурхн итклтэ. ²⁵Ахнр! Мана төлө бас зальвртн. ²⁶Ахнр-дүүнрэн цугтанийн эрүнэр үмсж мендлтн. ²⁷Деед Эзнэ нерн deerэс би танас суржанав: Эн бичгиг цуг ахнр-дүүнрт умшж өгтн. ²⁸Деед Эзн Иисус Христос тадниг хээрлтхэ.

Христост иткдг Тесалоникин улст илгэсн хойрдгч бичг

Нүр уг

Христосиг хэргү ирх гисн зэнг Тесалоникид бээх чонжин төвкнүн бэ-эдл болн диг-дараг эвдэжэв. Христос хойрдад ирв гисн хэлэцин тускар Павелын хойрдгч бичгт бичэтэ. «Килнцин күн» гидг нергэ нувчар бэ-эсн үүнэ гардвараар Христос ирхин өмн хар санлн улм өсх гиж темдглэд, Павел эн хэлэцэн чиклжэнэ. Тер күн Христосин өмнэс сөрлт кех.

Эн бичгин умшачир түрү-зүдү юмнла хархв чигн, итклдэн бат болж, Павелыг болн терүнэ көдлэчинриг дураад бийэн теткх, цаһан санаанцаарандан өмтнд күртэх зөвтэ гиж апостол темдглжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1.1–2

Магтал болн буулын 1.3–12

Христосин ирлнэ туск ном 2.1–17

Христианмудын занғин тускар 3.1–15

Товчлгч уг 3.16–18

1 Тесалоникид бээх Бурхн-Эцкин болн Деед Эзн Иисус Христосин иткдг улст Павелас, Силас болн Тимофеийэс. ²Бурхн мана Эцк болн Деед Эзн Иисус Христос таднд цаһан сана болн төвкнүн бээдл өгтхэ.

Бурхна зарх күлэлн

³Ахир-дүүнр, бидн кезэ чигн тадна төлэ Бурхнд ханлтан өргх йоставидн. Тернь чик, янад гихлэ, тадн Бурхнд улм иткэд, нег-негндэн улм икэр дурлжанат. ⁴Тийгэд талдан назрт бээдг

Бурхнд иткдг улс дунд тана тесврин болн көөгджэсн, күнд-түрү даажац цагт һарһжах итклини тускар бидн омгтахаар буульнавидн.⁵ Энтн цугтан Бурхна чик зарһ бээснэ темдг. Аштнь тадниг Бурхн Эврэннъ орнд бээх дүнгэ улс гиж тоолх. Ода тадн Бурхна орна төлэ зовлы үзжэнэт.⁶ Бурхн үннч. Тиигэд таднд зовлы үзүлжэх күүг зовлыла хархулх.⁷ Тиим зовлы үзжэсн таднд болн маднд Бурхн төвкнүн бээдл өгх. Тиим бээдл Деед Ээн Иисус күчтэ Бурхна элчирлэ хамдан тенгрэс асжах һалын зальд үзгдхлэ, тиигэд учрх.⁸ Бурхиг нолжасн болн мана Деед Ээн Иисус Сэн Зэнг эс авчах улсиг тер засглх.⁹ Тедн мөнк үклд тусх. Тиигэд оньдинд Деед Ээнэ болн Терүнэ күчтэ алдрас тер улс салхгдх.¹⁰ Иим йовдл Деед Ээн ирх өдр болх. Бурхнд иткэд церглжэх улсас туурмж болн күндлли авхар Тер ирх. Тер тоод тадн бас бээхит. Янад гихлэ, тадн мана келснд итклэт.¹¹ Бидн кезэ чигн тана төлэ зальврнавидн. Тадниг Бурхн дуудсан жирхлэ ирлцжэнэ гиж тоолх. Бурхн Эврэннъ күчэрн сэн йовдл кех седвэр өгх. Тадна иткл дамжад тана кежэсн тоотыг цугтаинь Бурхн күцэх, гиж бидн зальвржанавидн.¹² Тегэд Мана Бурхна болн Деед Ээн Иисус Христосин хээрлтэр Деед Ээн Иисусин нерн таднас туургдад, тадн болхла, Терүнэс туургдх болхит.

Бурхна зака эвджэх күн

2 Ахир-дүүнр, Деед Ээн Иисус Христос ирлнэ тускар болн мадна Терүнлэ хархлтын тускар болхла, би тадниг эржэнэв:¹ Тадн ээлдхлийн үгэс, зэнгэс болн мана бичсн бичг кевтэ бичгэс Деед Ээнэ өдр ирв гиж сонсхларн, бичэ адхж үүмтн, бичэ седклэрн зовтн.² Тадниг ямаран чигн кевэр бичэ меклтхэ. Бурхна өмнэс буцлт эс болтл, мөнк налд ийлтигдэд, Бурхна зака эвджэх күн эс иртл, тер өдр иршго юмн.³ Терти Бурхн гиж не-рэдсн тоотд, терүнд шүтсн тоотд өшэти болх. Түүнэс даву бийэн теднэс үлүд тоолад, гол сүмд орж орм эзлэд: «Би, Бурхмб!» – гиж келх.⁴ Танад бээхдэн мини энүнэ тускар келсиг мартчквт?⁵ Ода эн күүг юн бэржэхинь тадн меджэнэт. Энтн эврэннъ цагтан ирх.⁶ Болв зака эвдлнэ нуувч күцэгджэнэ. Бэржэх юмн эс авгдтл учрх юмн учршго.⁷ Тиигхлэ зака эвджэх күн бийэн үзүлх. Болв Деед Ээн Иисус ирлннд терүг нег дэкж үлэхэд алх. Иисус Христосин бээлн терүг уга кех.⁸ Бурхна зака эвджэх күн эрлгин йоста ирх. Тер күн ик чидл үзүлэд, худл өвэрц юм болн

онц тэмдг үзүлх. ¹⁰Үкх өмтнэ төлө тер зүсн-зүүл мек һарх. Тедн аврлтын төлө үннд эс итксндэн болн эс дурлсндан үкүхэх. ¹¹Бурхн үкх өмтнд эндү һархдг юм илгэх. Тийгэд тедн худлд иткх. ¹²Тийгэд үнниг эс иткэд килнц таасжахинь Бурхн цаажлх

Тадн аврлтын төлө шүүж авгдвт

¹³Деед Эзнэ дурлсн ахр-дүүнр, тадна төлө бидн Бурхнд оньдинд ханлтан өргх йоставидн. Янад гихлэ, Бурхн тадниг Сэкүснэ өрүллнэх көдлмшэр болн үннд итксэр дамжад хамгин түрүнд аврхар шүүж авв. ¹⁴Мана цээлнсн Сэн Зэнг дамжад Бурхн тадниг Терүнэ төлө болн мана Деед Эзн Иисус Христосин туурмжиг хувалцтха гиж дуудв. ¹⁵Тийгэд, ахр-дүүнр, батар бээхэд, мана дасхсн тоотыг үгэр болн бичгэр дамжад иткти. ¹⁶⁻¹⁷Маднд дурлад, бат ицлт, мөнк төвкнүлт хээрлтэр өгсн мана Деед Эзн Иисус Христос болн Бурхн мана Эцк тадна зүрк тогтнулад, тадниг сэн йовдлмууд һархж, сэн үг келүлэд батлх болтх!

Мана төлө зальвртн

3 Ахр-дүүнр, аш сүүлднь, мана төлө зальвртн. Деед Эзнэ үг цаарандан чигн шулун тараад, тадн дунд туурсн өдлэр тууртха гиж зальвртн. ²Таарш уга болн хорта улсас мадниг сүлдххин төлө зальвртн. Сэн Зэнгд зэрмнь иткхш. ³Деед Эзнд нээлж болжана. Тер таниг батраад, эрлгэс харсж авх. ⁴Деед Эзн мадниг таднд иткулж, мана закжасиг цугинь күцэхэд, цааранднь чигн күцэхит гиж ицжэнэвидн. ⁵Деед Эзн таднд Бурхна дур болн Христосин теслт күртэхэ гиж би зальвржанав.

Көдлмши кех кергтэ

⁶Деед Эзн Иисус Христосин нерн deerэс, ахр-дүүнр, бидн таднд иигж закжанавидн: залху болн мана өгсн номар эс бээх күүнлэ бичэ үүрлтн. ⁷Маднас үлгүр авад яхж бээхинь тадн эврэн меднэт. Танад бээхдэн бидн залхурж цаган давулсн уга-видн. ⁸Күүнэ мөнг-эдлврэр бас бээсн угавидн. Бидн күүнд асан болшгохар седэд, нам өдр сө уга шунж көдлвидн. ⁹Бидн таднас күццднь дөн авч чадх бийнь, таднд үлгүр үзүлхэр тийгж бээлэ-видн. ¹⁰Танад бээхдэн бидн «эс көдлхэр седсн күүнд, хот бичэ өгти» гиж келдг билэвидн. ¹¹Боль тадн дунд бээх зэрм залху улс

мел көдлхэр седхш. Тедн күүнэ кергт орлцна! ¹² Деед Эзн Иисус Христосин нерн deerэс тиим улсиг бидн чиктэн бээхэд, эврэнн теткврин мөнг эклэд олтн гиж закад, өмнэснь хөржэнэвидн. ¹³ Тадн болхла, ахнр-дүүнр, цуцрлт угаһар өмтнд сэ кеж йовтн. ¹⁴ Эн бичгт өгчэх заквр эс авчах улст шишлн онъган өгцхэтн. Эврэнн бээдлэс ичдгэр, тиим күүнлэ бичэ үүрлтн. ¹⁵ Зуг тиим күүг эврэнн дээсн гиж бичэ тоолтн. Терүг эврэнн дүүлэ өдл хөртн.

Ашигч угмууд

¹⁶ Мана Эвин булг – Деед Эзн танд төвкнүн бээдл кезэ чигн юунд болвчн учратха. Деед Эзн таднла онъдин бээтхэ! ¹⁷ «Павелас менд!» бичг болһнанн чилгчэр би наран тэвжэнэв. ¹⁸ Деед Эзн Иисус Христос таниг цугтаитн хээрлтхэ!

Тимофейд илгэсн негдгч бичг

Нүр уг

Тимофей Bah Азийин баахн наста христианин, еврей гергнэ болн грек залуүн көвүн бээж. Павелын кежэх көдлмштнь тэр ханнь болн нөкднь болж көдлнэ.

Тимофейд илгэгдсн түрүн бичгт нүрвн гол төр темдглгднэ. Түрүнкнь – чонжд сургджах худл номин тускар автор саглжана. Энны евреймүдин болн еврей биш улсин семрү ухан-тоолвр. Терүгэр болхла, эн орчин хар санан болжана. Күн болһи зуг шишлн нуувч медрлэр дамжад аврлт авч чадхмн, йилгисн хот идлго, өрк-бүл уганаар бээх зөвтэ гижэнэ. Эн бичгт чонжиг яһж наардхин тускар болн мөргүлхин тускар, чонжин наардачир болн теднэ нөкднр ямаран зан-бэрцтэ болхин тускар бичэтэ бээнэ. Товчлгчднь Павел Иисус Христосин сэн зарц яһж болхин тускар сельг Тимофейд өгчэнэ, дэкэд иткэдг оли зүсн багмудт тэр ямаран даалхвр күцэж чадхин тускар бичжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1.1–2

Чонжин болн церглэчнрин зокалмуд 1.3 – 3.16

Тимофейин көдлмшин зокалмуд 4.1 – 6.21

Мендллийн

1¹⁻² Павелас, мана аврач Бурхна болн мана ицл Деед Эзн Христос Иисусин закврар болсн апостолас Нанла хамдан иткэдг мини көвүнд тоолгдсн Тимофейд. Цаһан сана, хээрлт болн эвэр бээлһ чамд Бурхн Эцк болн мана Деед Эзн Христос Иисус өгтхэ.

Худл номас сагл

³ Македонъд йовжанац, би чамаг Епест үлдтхэ гиж сурлав. Тенд худл ном сурһдг өмтн бээнэ. Чи теднд сурһдган уурулх заквр өг. ⁴ Тедн кезэнк домгт болн то-томж уга унг-тохмин тужд оньган бичэ өгэд бээтхэ. Иим йовдл зуг керг уга зүткл учрана. Тернь Бурхна зурала төрүц залһилдан уга. Эн зураг бидн иткл дамжад медж чадхвидн. ⁵ Эн закврин күслнь – нег-негндэн дурна седклэр хэрлцлн. Иим дурн килнц уга зүркнэс болн цевр седклэс, үнн итклэс үүджэнэ. ⁶ Зэрм улс эднэн үлдэчкэд, керг уга күүндврт авлгдв. ⁷ Тедн Бурхна зака сурһдг багшнр болхар седнэ. Болв эврэн ю келжэхэн чигн меджэхш, ю лавлж суржахан чигн меджэхш. ⁸ Закаг чикдн эдлхлэ, тер закан сэн болхинь бидн меднэвидн. ⁹ Чикэр бээдг улсин төлэ закас эс тогтагдсиг ухалх кергтэ. Иим закас эвддг улсин болн буцлт босхдг улсин төлэ, Бурхнд иткдго болн килнцтэ улсин төлэ, Бурхиг болн эрүн юмиг күндлдго улсин төлэ, эцк-экэн алдг болн йирдэн алач улсин төлэ тогтагдсмн. ¹⁰ Тер закас аля, залус нег негэн эзлдг, кү хулхалдг, худлч, анднаран эвддг болн чик номиг эвддг наань чигн улст нерэдж тогтагдсмн. ¹¹ Эн чик ном аврлтын туск Сэн Зэнгэс үүджэнэ. Эн туурмжта Сэн Зэнгиг цугтаннь алдр Бурхн наанд зарлх зөв өгв.

Павелд өгсн Бурхна хээрлт

¹² Нанд көдлмш кех арх-күч өгчэх, мана Деед Эзн Христос Исуст би ханлтан өргжэнэв. Тер намаг итклтэ гиж тоолад, церглтхэ гиһэд шүүж авв. ¹³ Урднь би Христосиг му келэд, өөлүлэд көөдг билэв. Болв Бурхн намаг хээрлв. Яһад гихлэ, би мел юм медлго, Христост итклго бээсмн бээжв. ¹⁴ Мана Деед Эзн нанд аврлтын цаһан санаһан күртэж, иткл болн дуран өгв. Тернь Христосла ниилхлэ ирдмн. ¹⁵ Иигж келсн чик, энүнд иткти: Иисус эн орчлнц килнцтэ улсиг аврхар ирсмн. Теднэ хамгин мунь бив. ¹⁶ Болв Христос Иисусиг эврэннү кемжэн уга теслтэн үзүлхин төлэ Бурхн намаг хээрлв. Мини хөөн Христост иткх улст болн мөнк жирхл эдлх улст би үлгүр болж чадхв. ¹⁷ Мөнк хаанд, оньдинд өмд бээдг, нүднд үзгддг уга оп ханцхн Бурхнд кезэ чигн күндллн болн туурмж күртж йовтха. Тийгтхэ. ¹⁸ Тимофей, көвүн минь, би чамд эн заквран иткулжэнэв. Эн заквр урднь тана тускар келгдсн

ээлдхлин үгмүдлэ ирлэжэнэ. Сээнэр дээлдхин төлэд чи эн үтмуудиг зөвсг кевтэ олзлж, ¹⁹ итклэн хадһлж, седклэн цеврэр бэржйов. Зэрм улс ичрэн алднаас көлтэ итклэн геев. ²⁰ Тедн дунд Хуменья Александр хойр бээнэ. Тедниг би засглхар эрлгт орулж ёглэв. Бурхна тускар му бичэ келтхэ гиж дасххар би тииглэв.

Иткдг улсин зальврлна тускар

2 ¹⁻²Хамгин түрүнд би олн-эмтнэ төлэ, ик ахлаачнрин төлэ, ³йос нарджах улсин төлэ Бурхнас сурад, Бурхнд ханлтан өргэд зальвртн гиж закжанав. Тиигэд одж Бурхиг күнделд, талдан улсиг төвчэд, бидн төвкнүн эвтэ жирхлэр жирхж чадхвидн. ⁴Тииим зальврлт сэн болад, мана Аврачд, Бурхнд тааста болжана. ⁵Олн-эмтн цугтан үнниг медэд авргдтха гих седвэр Бурхнд бээнэ. ⁶Бурхн ор һанцхн болдг. Бурхн олн-эмтнэ хойрин хоорнд һанцхн эвцэчнь Иисус Христос гидг күн болжана. ⁷Цуг өмтиг аврхин төлэ тер эврэннэ өмэрн шордв. Терти цагтан олн-эмтнд аврлт өгхэр седснэ герч. ⁸Түүнэ төлэ би Бурхна ном тархачд, апостолд болн буру номта улсин төлэ чик итклин багшт шүүж авлгдлав. Би таднд үнн үг келжэнэв. Худл би келжэхшв. ⁹Иткдг залус цүүгэн-керүл болн ууран маргад, альд болвчин зальврхларн цевр һаран өргтхэ гижэнэв би. ¹⁰Күүкд күн зальврхларн дигтэ-тагта, цевр бийэн дарсн хувц өмсх йоста. ¹¹Бурхнд бийэн даалхисн күүкд күн толнаадк үсэн икэр атхруулго самлх, бийэн алтар, сувсар дегд үнтэ юмар, үнтэ хувцар кеерүлхэс үлү сэн керг күцх йоста. ¹²Тедн тогтун-тагчг, соңсхврта болж суртха. ¹³⁻¹⁴Түрүн болж Бурхн Аадмиг үүдэлэ, дэкэд Хабаг. Меклгдсн күнь Аадм биш, күүкд күн билэ. Зуг тер меклгдэд Бурхна заквр эвдж. ¹⁵Кемр күүкд күн Христост иткэд, иткдг улст дурлад, цевр-цеерэр бийэн бэрэд бээхлэ, Бурхн терүг күүкд һархлаар дамжад аврх. Иигж келсн чик, энүг иткти.

Иткдг улсин һардачин заңгин тускар

3 ¹⁻³Иткдг улс һардхар седжэх күн бээхлэ, тер буйнта көдлмш кехэр седжэнэ. Иткдг улсин һардач күн иим болх йоста: өмтнэс келүлшго, һанцхн гергтэ*, чаһр ууж согтшго, бийэн сээнэр бэрдг, олн дунд күндртэ, өмтиг гийчлүлхдэн дурта, архта багш,

* Һанцхн гергтэ, эс гихлэ, нег дэкж гер авх.

чаһрт авлгддго, ноолдач биш номһн зангта, эвтә болн мөнгнд дурлшго күн болх. ⁴Тер күн эврэннъ өрк-бүлән сээнэр һардж чаддг болх зөвтә. Үрдүднъ терүг бас тевчәд, соңхврта болх йоста. ⁵Кемр кен чигн күн эврэннъ өрк-бүлән эс һардж чаджахла, тер күн яһж Бурхнд иткдг улсиг һардхмб? ⁶Һардх күүг шинкән Бурхнд иткен улсас шүүж авхмн биш. Тиим күн ик сана зүүдг болдг. Ти-игхләрн тер эрлглә әдл засггдх. ⁷Һардх күн олн дунд тоомсрта болх йоста. Эс тиигхлә тер күн һугагдж, эрлгин хавхд бәргдх.

Иткдг улсин нөкднрин занғин тускар

⁸Иткдг улсин нөкднр бас тиим болх йоста: сән зангта, үннч, чаһрт авлгддго, мөнгнд хармч биш болх. ⁹Тедн сүзгин медүлсн үннд цевр седкләрн иткх йоста. ¹⁰Түрүләд тиим улсиг сөрәд хәләх кергтә. Кемр тедн эн шүүвр даахла, тиигәд одж иткдг улсин нөкдин көдлмш кеж чадхмн. ¹¹Нөкднрин гергчүд* бас сән зангта, хов зөөшго, чаһр ууж согтшго, цугтад ишлтә бәәдг болх зөвтә. ¹²Нөкднр һанцхн гергтә** болх зөвтә. Эврэннъ өрк-бүлән болн үрдүдән сээнэр һардж чаддг болх йоста. ¹³Нөкднр эврэннъ көдлмшән сээнэр күцхлә, тедниг талдан иткдг улс өөдән үнлх. Тедн Иисус Христост итклиинъ тускар зөргтәһәр келх.

Христианск сүзгин алдр нууц

¹⁴⁻¹⁵Би удл уга танад күрхв гиж нәэлжәнәв. Кемр намаг уدادхла, эн бичг Бурхна өрк-бүлд бийән яһж бәрхиг зааж өгх. Бурхна өрк-бүл әмд Бурхнд иткдг улс мөн. Иткдг улс болјла үннә ул болн хаац болҗана. ^{16[а]}Мана шажна нуувч ик алдр: Иисус Христос күн болад төрсмн. ^{16[б]}Әрүн Сәкүсн терүг чик седклтә гиж үзүлв. Терүг Бурхна элчнр цугтан үзлә. Түүнә тускар олн улс дунд цәэлһівр кегдв. Христос туурмжтаһар тенгрүр авгдла. Терүнд делкән олн улс иткв.

Худл номин тускар

4 Сүл цагт зәрм улс итклән хаяд худлч сәкүсиг соңсад, хар сәкүснә номд иткх гиж Әрүн Сәкүсн тодрхахар келжәнә.

* Онгданар болхла, нөкд болҗах гергчүд.

** Һанцхн гергтә, эс гихлә, нег дәккәс гер авх.

²Тиим олн ном худл келдг улсар болн хойр чирэтэ улсар дамжад ирх. Теднэ ичрнь кезэнэ үкж. ³Тедн өмтнд өрк-бүл бичэ өндэл-хтхэ гиж, зэрм зүсн хотыг бичэ идтхэ гиж сурх. Болв Бурхн тер хотыг иткдг улс болн үнниг медсн улс ханлтан өргж идтхэ гиж үүдэж. ⁴⁻⁵Бурхна үүдэсн юмн цугтан сэн. Юунас чигн цөрхмн биш, ханлтан өргж цугинь идх кергтэ. Янад гихлэ, хот кевтэн Бурхна келсн үгэр болн зальврлнар әрүслгднэ.

Тимофеийд өгсн сурхмж

⁶Чи, Тимофеий, кемр энүнэ тускар ахнр-дүүнртэн цээлнэд келэд бээхлэ, Иисус Христосин итклтэ көдлэч болхич. Итклин үгэр болн урднь эврэнн дахсан чик номар чи өс. ⁷Чи Бурхн уга эргү домгт цаган бичэ үрэ. Бийэн Бурхнд соңсхврта бээдгэр дасх. ⁸Цогц-махмудан чанхаад эврэ олз бээнэ. Зуг Бурхнд соңсхврта бээдл ик олзта, янад гихлэ, эн бээдл ода болн мөнк жирхилд тусан күргх. ⁹Мини келсн мел үнн, цугтан иткх йоста. ¹⁰Бидн өмд Бурхнд нээлэд көдлж ноолдж йовнавидн. Бурхн цугтаг аврхар седнэ. Иткдг улст аврлтан Бурхн күргжэнэ. ¹¹Өмтнд закад, энүг сурхжа. ¹²Бийэн баахн гиж бичэ күүнд басул. Угэрн, бээдлэрн, дуарн, итклэрн болн цеврэр бийэн бэрлхэрн иткдг улст үлгүр болж йов. ¹³Намаг иртл Бурхна Бичгиг олнд умшад, урмд өгэд сурхжа, цээлнхж бэ. ¹⁴Иткдг улсин ахлаачнрин һар тэвлнэд дамжад, ээлдхлийн үгэр дамжад чамд өгсн билгэн бичэ үлдэ. ¹⁵Эн тоотыг шунж ке. Чини девшлнэ сэн ашиг цугтан үздгэр бийэн өгэд көдл. ¹⁶Бийинн бээдлэн болн ю сурхжаан оньхж хэлэ. Энүгэн оньдинд кеж йов. Кемр чи иигж кехлэ, бийэн чигн, чамаг соңжах улсиг чигн аврхич.

5 Медэтэ күүнд шүрүхэр бичэ үг кел. Теднлэ эврэнн эцктэ-хэн өдл бэ. Баңчудла дүүнртэхэн өдл бол. ²Медэтэ күүкд күүнлэ эклэхэн өдл бэ. Баахн наста күүкдлэ эврэнн эгч-дүүнрлэ өдл бол. Альк халхарн теднлэ чигн бийэн цеврэр бэр.

Иткдг белвсн гергчүүдин тускар

³⁻⁴Түржэх белвсн улст эдлврэр килмжэн тусха. Кемр белвсн күүнд үрн бээхлэ, эс гихлэ ачнр-зеенр бээхлэ, тедн иткдг улсин даалхарар өрк-бүлдэн килмжэн өгэд асрх. Тер килмжэрн тедн өвкнртэн ачинь хэрулх. Бурхн тиигхэр седжэнэ. ⁵Йосндан һанц

белвсн күүкд күн Бурхнд нээлэд, өдр-сө уга дөн сурад зальврна. ⁶ Кемр белвсн күүкд күн аля жирхлэр бээхлэ, тер өмд болв чигн Бурхнд шүтліхэрн үкж одж. ⁷ Хөөннү кү гемшэдгон төлэд чи энүнэ тускар иткдг улст цээлнэд келжэ. ⁸ Эврэннү төрл-садан, терүнэс үлү өрк-бүлэн эс асржах күн итклэсн хольжад, йосндан болхла, иткдго күүнэс дор болжана. ⁹⁻¹⁰ Иткдг улсин теткварт жир күрсн болн нег дэкж мордсн* белвсн күүг авхмн болжана. Тер күн эврэн сэн йовдл гаргасарн темдгтэ болх йоста: үрдэн өссх, гиичлүлж чаддг, эврэннү герт орж ирсн иткдг күүнэ көл *yhax***, күнд-түрүлэ харгасн улст дөнгэн күргх, цаарандан чигн сэн йовдл гаргаж йовх күн болх зөвтэ. ¹¹ Жирн нас күрэд уга белвсн күүкд улсиг тер тоод бичэ орул. Янад гихлэ, кемр өмд күүнэ седвэрнү диилхлэ, дэкн тедн мордхар седнэ. Тер бэ-эдлэрн тедн Иисус Христосас холджана. ¹²⁻¹³ Тийгэд тедн Христост өгсн үгэн эвдсндэн Бурхнаас застглгдна: терүнэс онданар болхла, тедн цаган хара давулдг дасна. Тедн гермүд эргнэ, хов зөөнэ, күүнэ кергт орлдна, келгдшго юм келнэ. ¹⁴ Тийгэд би баахн наста белвсн күүкд улст күүнд одтха гиж селвг өгчэнэв. Тедн үр гаргад, гериннү эдл-ахуяан бүтэхэд, хортнаасн му ке-лүллго бээтхэ гижэнэв. ¹⁵ Янад гихлэ, зэрм күүкд улс эврэн итк-лэн хаяд, эрлгиг дахлдв. ¹⁶ Кемр Христост иткдг гергчүдт белвсн төрл-садн бээхлэ, тедндэн килмжэн күргх йоста. Бийинь килм-жэн тедн иткдг улсин багд даалхүйосн уга. Иткдг улсин баг болхла, йосндан төрл-садн уга, белвсн күүнд дөнгэн күргх зөвтэ.

Иткдг улсин ахлачнрин тускар

¹⁷ Сээнэр көдлмшэн кежэх иткдг улсин ахлачнрт хойр дам жалв өгх кергтэ. Түүнэс үлү цээлнэврин көдлмш кедг болн сурхдг ахлачнрт бас тиим мөнг өгхмн.

¹⁸ Бурхна Бичгт иижж бичэтэ бээнэ: «Буудя цокжах царин ам бичэ бо», эс гихлэ «Көдлжэх күн эврэннү ачлвран авх йоста». ¹⁹ Иткдг улсин ахлачнрт хойр-хурви күн герч эс болтл гемшэхэр седсиг бичэ соңс. ²⁰ Килнц гаргаж ахлачнриг илднь олна нүүрт кел. Тийгхлэ талдан улс килнц гаргасн өэх. ²¹ Бурхна, Иисус Христосин, шүүж авсн Бурхна элчнрин нүүрт чамаг би эн

* Онгданар болхла, залудан итклтэ болсн.

** Көл *yhax* – тер цагт ялч күн герч орж ирсн улсин көлэс хаалжин то-орм унаж цеврлх йоста бээсмн.

зааврмуд авад, чирэхэлэлго, негчигнүүгийилгэдэг дураадаад күцэгижэзакжанав.²² Деед Эзний көдлмш күцэх күүж авхин төлөбичэадхж терүн deer наран тэв. Бас күүнэ килнцд бичэ орлц. Бийэн цеврэр бэр.²³ Цаарандан һанцхн ус биш, эврэннэ геснэ төлэ болн эрүл-мендин төлэ невчкн чаhr уужа.²⁴ Зэрм күүнэ килнц илэр үзгднэ. Тийгэд тедниг Бурхн засглжана. Зэрминнэ килнц хөөннэ одж медгднэ. ²⁵ Түүшн сэн керг бас илэр үзгднэ. Зэрм сэн керг хөөннэ медгднэ.

6 Бурхн болн христианск номиг өмтн мууhar бичэ келтхэгийн, иткдг ялчир эврэннэ эзэн соңх юоста. ²⁶[a] Иткдг ялчир эврэннэ иткдг эздүдэн күндлдгэн баруулх юсон уга. Янад гихлээ, эдн хоорндан ахнр-дүүнр болв. Ялчир улм сээнэр эзндэн көдлх юоста. Ялчирин көдлмшэс ору авчах эздүд теднд күндтэ ахнр-дүүнр болжана.

Худол оли ном болн юосн зөөр

²⁶[a] Энүүг чи сурнад, иткдг улс тийгж кетхэ гисн дуудвр кежэ. ³ Талданар сурнжах, мана Деед Эзний Иисус Христосин тийм үгмүдлэ болн христианск шажна номла эс зөвшөржэх күн ик саната күн. Тийм күүнд ямаран чигн медрл уга. ⁴⁻⁵ Тийм му седклтэ күн цүүгхдэн, үгмүдин учрин тускар зүткхдэн дурта. Тийгэд үлү үзх, нег-негнтийн дээлдх, му келх, күүг харлх болн үгдэн багтлго бээсн күн эврэннэ чик ухаан, үнэн геесн күн. Иткл күүг байжуллна эв-арh болжана гиж тийм күн санжана. ⁶ Кемр тер наанд бээснэй болх гижэхлэ, иткл күүг байжулна. ⁷ Бидн эн орчлнд мел юм авч ирснүү угавидн. Эн жирхлэс негчигн юм бийтгэхэн бас авч йовшговидн. ⁸ Маднд хувцн, хот бээхлэ, бидн болжана гих юставидн.

⁹ Байжхар седсн улс жилвтэд хавхд бэргднэ. Тийм улс эргү болн ээмшигтэ седкл зүүнэд бийэн зована. Тернэ хөөннэ теднэ өмнү таслна. ¹⁰ Мөнгнд дурллн – цуг хорга тоотын унгнь. Мөнгнд дурлад, эврэннэ итклэн хайсан оли улс бээнэ. Мөнгнд дурлснаас көлтэ тедн йир икэр зовцхав.

Христианск бээдлин тускар

¹¹ Чи, Тимофей, Бурхна күнч. Тийгэд тийм бээдлэс зулж йов. Бурхна өмнү чикэр бэ, Бурхна зура күцэ. Йосн иткл, дурн, тесвр, номнн бээдл бийдэн шингэж ав. ¹² Урлданд орлцад дииилхэр

седжэх күн мет бол. Мөнк жирһлийн өөдөн ачлвр авхар шүтжйов. Герчин нүүрт чини герчлсн кемд Бурхн чамаг эн жирһлүр дуудв. ¹³⁻¹⁴ Цугтад жирһлийн өгсн Бурхна болн Понтий Пилатын нүүрт, өэлго герчлсн Иисус Христосин өмн би чамд закжанав: чамд заксиг тэр кевтнь мана Деед Эзн Иисус Христосин ирх өдр күртл күцэ. Тийгэд кен чигн чамаг бичэ гэмшэхтэй. ¹⁵ Бурхн Иисусиг учрх цаглань ирүлх. Алдр Бурхн ор һанцхн нардач болжана. Тертн цуг хаадудын хан болжана, цуг эздүдин эзн болжана. ¹⁶ Бурхн һанцарн мөнк өмд. Тер нег чигн күн өөрдшгө герлд бээнэ. Терүг нег чигн күн үзэд уга. Үзж чигн чадшго. Тийгэд мөнк туурмж болн күчн Терүнэ болтха. Тийгтхэ. ¹⁷ Байн улсиг иигж зак: «Бичэ deerlкти. Зөөртэн бичэ нээлтн. Мана байрта бээдлийн төлэ кергтэ тоотыг элвгэр өгчэх Бурхнд тадн нээлтн. ¹⁸ Тадн туста юм кетн. Кесг холван сэн йовдл һарһти, өгэнч болтн. Талдан улсла эврэнн зөөрөн хувалцтн». ¹⁹ Тийгэд тедн бийдэн зөөр зөөхөд, тернь иргчинн сэн ул болх. Тедн мөнк жирһлд күрч чадх. ²⁰ Тимофеий, чамд даалхисиг хадхилж йов. Хосн күүндврэс холд йов. Медрл гиж эндүүхэр нерэджэх худл ногмиг бичэ ав. ²¹ Харм тусж, зэрм улс иим номд бээсндэн итклини хаалнан геев. Бурхн тадниг хээрлтхэ!

Тимофеийд илгэсн хойрдгч бичг

Нүр уг

Эн бичгин ик зууднь Павел баахн наста көдлэч, нөкд Тимофеийд эврэнь сэлvgэн өгчэнэ. Һол төрнь болж тесвртэхэр бээлнэ төр хэлэгджэнэ. Павел сэлvg өгн бээж Иисус Христосин тускар итклтэхэр герчлхэ, Сэн Зэнгин болн Хуучн Бооцана йосн номар һардвр кетхэ, өмтнэ өмн багшин болн Сэн Зэнгин тархачин даалһран үүцэлхэ гиж Тимофеийд урмд өгчэнэ. Тимофеийиг тер «эргү болн модьрун зүтклдэнд» орж одвза гиж икэр саглжана. Тиим зүтклдэн сэн юм үзүлхш, зуг олн улсиг үрэнэ. Тегэд Павел эврэннь жирхлэс үлгүр кеж үүслийн тускар терүнд бичжэнэ: итклийн, тесврин, дурна, үүр-үүндиг даахин тускар.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1.1—2

Магтал болн сагллhn 1.3 – 2.13

Сэлvg болн сагллhn 2.14 – 4.5

Павелта хархсн йовдлмуд 4.6–18

Товчлгч уг 4.19–22

Мендлийн

1 Павелас, Бурхна седвэрээр шүүж авсан Христос Иисусин апостолас. Урднь амлсн жирхлиг цээлхтэхэ гиж Бурхн намаг илгэв. Зуг бидн Христос Иисусла нийлэд иим жирхлиг эдлж чадхвидн.² Мини энкэр көвүн Тимофеийд. Эцк Бурхн болн ма-на Деед Эзн Христос Иисус чамд цаан сана, хээрлт болн эвтэ бээдл өгтхэ.

Бурхнд илгэжэх ханлт

³ Цевр седклэрн Бурхнд шүтэд мини өвкнр кеснлэ әдл, би чини төлө өдр сө уга Бурхнд зальврж ханлтан өргжэнэв. ⁴ Чини уульсиг санад, чамаг дегд икэр үзхэр седжэнэв. Эн харһлт на-маг йир байрлуулх билэ. ⁵ Чини үннч итклин тускар би саннав. Чини эмг эк Лоис тиигж иткдг билэ, чини эк Юникэ чигн бас. Чамаг теднлэ әдл сүзгтэ бээх гиж би йир ицжэнэв. ⁶ Бурхна өгсн билгит күццднь олзл гиж би чамд седвэр орулжанав. Намаг на-ран чам deer тэвсн цагт чи эн билг авлач. ⁷ Мадниг күчтэ болад, өмтнд дурта болад, бийэн бэрж бээтхэ гиж, бичэ өэтхэ гиж Эрүн Сэкүс Бурхн өглэ. ⁸ Тиигж Деед Эзнэ тускар келхлэрн би-чэ э. Христосас көлтэ намаг бэрэнд бээхэс бас бичэ ич. Түүнэ ормд Сэн Зэнгин төлэ нанла әдл зовлн даахдан белин бол. Бурхн чамд тер зовлнгиг даах күч өгх. ⁹ Бурхн мадниг аврад, Тү-үнэ улс болтха гиж дуудв. Мана сэн керг-үүлийн төлэ биш, зуг Эврэннъ цаан санаарн болн Эврэннъ зурааар Бурхн тиигв. Делкэ үүдтл Бурхн Христосар дамжад маднд цаан санаан өгв. ¹⁰ Мана Авраач Христос Иисус эн һазрт ирсэр бидн Бурхна хээрлт үзжэнэвидн. Христос үклиг диилэд, маднд мөнк жирхлийн хаалн заасиг бидн Сэн Зэнгэс меднёвидн. ¹¹ Намаг, Сэн Зэнг тархач апостол болн багш болтха гиж Бурхн шийдв. ¹² Терүнэс көлтэ би ода йир икэр зовжанав. Болв кенд иткжэхэн сээнэр меднэв, зовлнгас төрүц өэжэхшв. Мини даалхин тоотыг Иисус Христос сүл өдр күртл хадһлх гиж икэр ицжэнэв. ¹³ Нанас соцсон тоотан олзл. Тер чамд чик номин үлгүр болх. Христос Иисусла нийлсн учрас Терүнд иткэд дурл. ¹⁴ Чамд бээх Эрүн Сэкүснэ күчэр чамд даалхин үнниг хадһл.

Павелын зэнгс

¹⁵ Пүгел Гермоген хойр болн Азийин һазрт бээх инкдг улс цугтан намаг үлдэв. Түүг чи меднэч. ¹⁶ Өнэсэпр болн энүнэ өрк-бүлинь Деед Эзн хээрлг. Нанд тер кесг дэкж дөнгэн күрглэ. Намаг түүрмд суулхнаас тер мел ичдго билэ. ¹⁷ Римд ирхлэрн тер намаг хээхэд олж авла. ¹⁸ Деед Эзн эврэннъ ирх өдртэн түүг хээрлтхэ. Епес балхснд нанд Өнэсэпр яхж урмд өг-сины чи сээнэр меднэлмч.

Христос Иуст итклтэ бол

2 Көвүн минь, Христос Иусин өгчэх хээрлт чамаг батратха!
² Талдан өмт сурх дүнгэ итклтэ улст олн герчирин нүүрт на-
нас соңсан тоотан келж йов. ³Чи Христос Иусин итклтэ дээч
мет зовлы да*. ⁴Нег чигн дээч өдгэ бээдлийн керглэ оралджахмн
уга. Түүнэ гол төрнү — эврэнн толначд таасгдх төр. ⁵Кемр
мархана диг-дараг эвдхлэ, нег чигн бөк эврэнн ачлвран авч
чадшго. ⁶Тэрэнд көдлжэх көдлмшч күн эврэнн хүвэн хамгин
түрүнд авх зөвтэ. ⁷Мини келжэхиг ухал. Чамд цугтаинь медхд
Деед Эзн дөн болх. ⁸⁻⁹Давидин хөтүт үй, үкэд өмдрсн Христос
Иусиг оньдин санж йов. Энтн мини тархасн Сэн Зэнгэс медг-
джэнэ. Сэн Зэнг тархаснас көлтэ би зовж йовнав. Терүнэс көл-
тэ намаг йос эвдсн күн кевтэ цевлв. Болв Бурхна үгиг цевлж
болжго. ¹⁰Тиигэд би Бурхна шүүж авсн улсин төлэ, тедн Христос
Иуст иткэд аврлта болн мөнк жирхлтэ болтха гиһэд цу-
гинь даажнав.

¹¹Иигж келсн чик. Энүнд иткти: кемр бидн Христос Иусла
хамдан үксн болхла, Терүнлэ хамдан бидн жирхвидн. ¹²Кемр
бидн ода тесжэхлэ, Терүнлэ һардх цаг учрх. Кемр: Бидн Терүг
медхшивидн гихлэ, Тер бас мадниг медхшв гих. ¹³Кемр бидн
үгдэн күрдго болхла, Тер оньдин үгдэн күрнэ. Янад гихлэ,
Христос Иус бийинн авц-бэрцэн ондарулж чадшго.

Христосин үнн зарц

¹⁴Бурхар** герч кеһэд, чи сүзгтэ улсиг уг deerэс бичэ зүтклдт-
хэ гиж седвэр орулж закж. Иим зүтклдэн олз төрүц орулшго,
соңжах улсиг итклэс салх. ¹⁵Бурхн чамаг сэн зарц гиж келд-
гэр сээнэр көдл. Эврэнн кесн көдлмшэн ичдгохар Бурхна үгиг
чикэр сурх. ¹⁶Бурхн уга күүндвэрэх хол йов. Тиим күүндвр өмтиг
Бурхнас хольжулад йовна. ¹⁷Тиим күүндвр үклин хальдврта
гем мет тарна. Хуменя Пилет хойр тиим күүндвр кежэнэ. ¹⁸Эдн
үнн юмнас зөвэр хольжад одцхав. «Бидн, иткдг улс, өмдрж
одлавидн», — гиж тедн келжэнэ. Энүгэрн тедн олн улсин сүзг
уурулжана. ¹⁹Болв Бурхна бат ул күүршго. Терүн deer иим

* Онданар болхла, Христос Иусин нанд даалхисн тоот.

** Онданар болхла, Деед Эзэр.

бичвртэ тами бээнэ: «Деед Эзн эврэксэн меднэ», дэкэд «Би Деед Эзнэ күмб гижэх күн, эврэннь килнцтэ керг-үүлэн хайх зөвтэ». ²⁰ Ик гер болһнд, цаһан мөнгн, алтн савмудас талдан, модар болн шаврап кегдсн савмуд бээхиг чи меднэлмч. Зэрм сав ачта кергт олзлгдна, зэрмнъ йирийн бээдлд кергтэ. ²¹ Кемр күн тер худл номас цеврдэд һархла, ачта кергин төлө бэржэх сав мет тер болх. Янад гихлэ, тер Бурхнд нерэдгдсмн, дэкэд эврэннь Эзнд керглгджэнэ. Тиим күн сэн йовдл күцэхдэн кезэ чигн белн. ²² Баһ насна жилвтэ седклэс сагл. Чик седклтэ бэ. Деед Эзнд үнн ухаһарн мөргсн улслы итклтэ бэ, дурл, эвтэхээр бэ. ²³ Медрл уга болн һөргтэ зүтклдэнд бичэ орлц. Тиим юмн кезэ чигн саллт цацхмн болжана. ²⁴ Деед Эзнэ зарц тиим биш болх йоста. Тер, хэрнь, цаһан санатаһар цугталань бээх, сурхмж дасхх, эврэн тесвртэ болх йоста. ²⁵⁻²⁶ Кемр түүнэ кергт кен негнь харш болжахла, терүг жөөлн кевэр чиклх кергтэ. Тиигэд одж, Бурхн терүнд ухан-сананаан солх арх өгх йосн үнниг медхмн болвза. Тегэд тер күн эрлгин хавхас һарч чадх. Янад гихлэ, урднъ эрлг терүг бэрж авад, эврэннь үлмэд орулсмн билэ.

Сүл цагт күүнэ зац ямаран болх

3 Сүл цагт күнд болхиг медж ав. ² Эмтн бийрхг болх, мөнгнд дурта, deerhу саната, deerlkдг, хорта үгтэ, эк-эцкэн соң-сдго, «ханжанав» гиж келдго, ичр-хутр уга бээдг, ³⁻⁴ өршэнгү уга, ни уга болх. Тедн ховч болх, бийэн бэрж чадшго, догшн, сэн йовдл дурго, нээлж болшго, килмж уга, караг улс болх. Тиим улс эврэннь седвэрт Бурхнас давуһар дурлх. ⁵ Бээдлэрн Бурхнд сүзглсн мет йовна. Йосндан болхла, тедн Бурхна күчиг «керг уга» гих. Тиим уллас хол йов. ⁶ Худл номта улс килнцдэн даргджах, зүсн-зүүл седвэртэн авлгджах муунхг күүкд улсин герт орад, тедниг эврэннь үлмэд орулжана. ⁷ Тиим күүкд улс кезэ чигн сурсн бийн үнниг медж чадшго. ⁸ Ян Ямбр хойр бас Мошег келсн бийн зөвшэрсмн уга. Эн улс бас тиигж ке-жэнэ – үннлэ зөвшэржэхш. Тедн чик ухаһан гееһэд, эврэннь итклэн хайв. ⁹ Болв теднэ күцэмж удандан бээшго. Тедн һэр-глжэх бээдл олна нүүрт илрх. Тиим йовдл Мошелэ эс зөвшэрсн улслы учрла.

Тимофейд өгчэх сүл даалтвр

¹⁰ Болв чи болхла, мини номиг, мини бээдлиг, мини жирхлийн үзүүлсиг дахвч. ¹¹ Чи мини итклиг, теслтиг, дуриг, чиирг бээдлиг, мини ардас көөлдсиг, зовлнгиг сээнэр меднэч. Тедү мет нанла Антиохд, Иконыд, Лустрт юн учрсийн чи меднэч. Би йир күчр юм дааж гарв. Болв Деед Эзн намаг терүнэс гетлгв. ¹²⁻¹³ Христос Иисусла нийлэд Бурхнд соңсхврта бээхэр седжэх күүг көөх. Болв хар саната улс болн мек гарынг улс улм-улм му йовдл гарынад йовх. Тедн олыг болн бийэн цаарандан меклэд йовх. ¹⁴ Чи болхла сурсарн, итксэрн гардвар ке. Кен чамаг сурхсиг чи меднэлмч. ¹⁵ Чи бичкнэсн авн Бурхна Бичг меднэлмч. Эн Бичг чамд цеэн уха орулад, Христос Иуст иткснэс иштэ аврлтд күргх. ¹⁶ Бурхна Бичг бичхд Бурхн урмд өгв. Эн Бичг сурхы йовдлд, бурунинь үзүлэд чиклхд, Бурхна таалар бээхд йир туста. ¹⁷ Тийгэд одж Бурхна күн альк халхарн чигн цаһан сана күцэхдэн белн болх.

4 ¹⁻² Бурхнар болн өмдинь чигн, үксинь чигн зарх кех Христос Иисусар герч бэрж, чамаг Сэн Зэнг тарха гиж би закжанав. Янад гихлэ, Христос Иуст хан мет ирж гардх. Эмтнд таасгдв эс таасгдв Сэн Зэнгиг альк цагт болв чигн тархахд чи белн бол. Эн-дүүнин тускар илэр келэд, чиклэд, урмд өгэд йов. Эмтиг сурхларн тесвртэ бол. ³ Удл уга өмтн чик номиг соңсхар седшго цаг ирх. Тедн эврэннь седсэн күцэхэр седх. Эмтн зүсн-зүүл багшир дуудад, тедниг соңсх. Болв тедн зуг соңсхар седжэхинь өмтнд келж өгх. ⁴ Үннэ ормд тедн домг соңсх. ⁵ Зуг чи бичэ толнаан ге, зовлнгиг дааһад, Сэн Зэнгиг тархаж күцэхэд, эврэннь даалтвран цутганинь ке. ⁶ Намаг удлго алх. Мини үкл Бурхнд тэкл тэжжэснлэ өдл болх. Нанд жирхд баахн цаг үлдв. ⁷ Би алдр урлданд орлцв. Ут хаалтнг күццдн натлад, итклэн хадилв. ⁸ Намаг чикэр бээснд Бурхн нанд дииилэчин ачлвр бел кечкв. Терүг Бурхн тааларнь бээсн улст өгх. Үнн зархч Деед Эзн темдглсн өдтэн ачлвриг нанд эврэн өгх. Һанцхн нанд биш Терүг ирхиг йир икэр кулэжэх улст өгх.

Павелын жирхлийн тускар

⁹ Дэм намаг үлдэснэс иштэ шулунаар ирж үз. ¹⁰ Тер эн жирхлд авлгдад Тесалоники балхс орв. Крескэн Һалатья гидг назр тал одв, Тит болхла Далматия гидг назр тал йовв. ¹¹ Нанла һанцхн

Лука үлдв. Кемр ирхлэрн бийтэхэн Маркиг дахул. Тер нанд мини көдлмшт икэр дөн болх.¹² Би Түхкиг Епес балхсн тал йоувув. ¹³ Нан тал йовхларн, мини deer өмсдг хувц, буйн болгха, авад ир. Би терүг Троя балхснд Карпин герт үлдэжв. Дегтрмүд авад ир. Тедн заагт мини арсар кесн дегтрмүд авад ир. ¹⁴ Улан мөнгнэ урч Александр нанд кесг му йовдл үзүлв. Дөед Эзн терүг кесн тоотарнь засглх. ¹⁵ Чи бас терүнэс сагл. Янад гихлө, тер мана цээлхүүрин көдлмшин йир күчтэ хортн. ¹⁶ Намаг түрүн зарһд бийэн харсж үг келсн цагт, нег чигн күн ирж дөнцнсн уга. Цугтан намаг хайв. Болв Бурхн бичэ тедниг гемшэтхэ. ¹⁷ Деед Эзн нанла хамдан билэ. Буру номта улсин төлэ мини үгэр Сэн Зэнг тархахар Тер нанд чидл өгв. Бурхн намаг үклэс татж авв. ¹⁸ Цаарандан чигн Деед Эзн намаг му юмнас халхлх. Тер намаг эврэнны тэнгрин орнд күргх. Мөнкинд Деед Эзн туурмжта йовтха. Тиигтхэ.

Төвчлгч мендллийн

¹⁹ Прискаад болн Экүльд, бас Өнэсэприн өрк-бүлд менд кел.

²⁰ Эраст Коринф балхснд үлдв. Гемтсн Тропимиг би Мелитд үлдэх зөвтэ болв. ²¹ Чи үвл күртл нааран ирж үз. Чамд Юбул, Пудэн, Лин, Клавдья болн ахнр-дүүнр цугтан менд келүлжэнэ.

²² Деед Эзн чамла бээтхэ. Бурхн тадниг цугтахитн хээрлтхэ.

Титд илгэсн бичг

Нүр үг

Тит буру номта күн бээж. Дэкэд эн христианин болад, Павелта хамдан көдлэд, Терүнэ миссионерск көдлмшт нөкднь болв. Крит гидг арл deer чонжин көдлмш һарджах баахн наста нөкдтэн Павел эн бичгэн илгэжэнэ.

Негдвэр болхла, чонжин һардач Критин кесг улсин му зан тоодан авад, бийн ямаран зангта болхин тускар бичжэнэ. Цааранднь Павел чонжд оли зүсн багмудыг, өвгд, эмгдүдиг (теднь баахн гергчүд сурхь йоста), баахн залусиг, ялчинrig яһж сурхиг Титд заажана. Чилгчднь тер христианск зан-бэрцин тускар Титд сэлвг өгчэнэ. Хамгин кергтэй: төвкнүн бээх, үүрсг болх. Дурго болснаас, метклдэнэс, чонжд болдг хувалнаас хол ювтн гиж Павел бичжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–4

Чонжин церглэчир 1.5–16

Чонжин оли зүсн багмудын үүцэх кергүд 2.1–15

Сагллн 3.1–11

Товчлгч үг 3.12–15

Бичгийн экли

1¹⁻³ Павелас, Бурхна зарцас боли Иисус Христосин апостолас. **Би** Бурхна шүүж авсн улсиг иткл боли мана шажна суржах үнниг медүлх апостол болж илгэгдлэв. Мөнк жирхлийн нээлт эн үннэ ул болжана. Бурхн эклцэсн авн маднд мөнк жирхл өгхэр үгэн өглэ. Бурхн төрүц худл келдмн биш. Бурхн кергтэ цагтан нанд даалхисн үгэр дамжад зураан маднд үзүлв. Авраач Бурхна зааврар би эн зураг цээлхиж өгчэнэв.⁴ Нанла хамдан нег иткл

хувалцжах, мини тоолгдсан көвүн Титд. Бурхн Эцк мана Деед Эзн Иисус Христос хойр чамд цаһан сана, болн төвкнүн бээдл ёгтхэ.

Титин даалһөр

⁵Чамаг Критд эклсэн күцц күцэхэд, балысн боли на чонжд мини заасар ахлачнриг тэвтхэ гиһэд үлдэлэв. ⁶Ахлач күн урднь нег чигн буру уга болх зөвтэ, һанцхн гергтэ болх зөвтэ. Терүнэ үрдүд бас Христост иткэд, сэн авьяста, соңсхврта болх зөвтэ. ⁷Нардачд Бурхна өдлмш даалһгджана. Тиигэд тер урднь нег чигн буру йовдл эс һарһсн болх йоста. Тер күн сөрсхр биш, ур уга, чаһрт авлгддго, ноолдач биш, мөнгнд хармч биш болх зөвтэ. ⁸Зуг тер кү гиичлүлхдэн дурта, сэ өхөндэн дурта, бийэн сээнэр бэрдг, чик седклтэ болх. Тиим күн дигтэ-дарата болад Бурхнд шүтх йоста. ⁹Дэкэд тиим күн номас авсн чик үгд иткх зөвтэ. Тиигэд иткдг улст чик ном сурһад, урмд өгх. Эн номиг бурушажах күүнд теднэ эндүүчин тускар илэр келж чадх. ¹⁰Янад гихлэ, буцсн улс эврэннэ эргү номарн өмтиг меклжэхнь олар бээнэ. Христос иткдг улсас евреймүдин авьяс бэржэх багин улс тедн дунд йир олн. ¹¹Худл ном тархаждны тедниг эрк биш зогсах кергтэ. Тедн мөнг олхин төлэ ичртэ йовдлар өрк-бүлин иткл эвдэд, эс сурһшго юм сурхж заана. ¹²Нам теднэ нег өэлдэчнэ иигж келж: «Критин улс цугтан худлчир, зерлг ангуд, хуурмг болн ик хотта улс». ¹³⁻¹⁴Эннэ үнн. Тиигэд теднэ иткл чик болдгар, евреймүдин келсн туульд болн үнниг һолжах өмтнэ зааврмудт оньган өгдгоһар илэр кел. ¹⁵«Седклэрн цевр улст юн боловчн цевр болх», – гиж тедн келлэ. Зуг килнцэр үрсн болн эс иткдг күүнд цевр юмн уга. Янад гихлэ, теднэ ухан болн седклнь бас килнцэр үрж одж. ¹⁶Тедн Бурхиг меднэвидн гинэ. Болв эврэннэ кергэрн Бурхиг эс меджэхэн үзүлнэ. Теднэс Бурхн жигшжэнэ. Соңсхвр уга, сэн йовдл һарһж чадшго улс болжана тедн.

Иткдг улст юсн ном өглии

2 ¹⁻²Чи чик номла ирлцүлж сурх юостач. Медэтэ улсиг чаһр ууж согтдгоһар, тоолвртаһар бийэн бэрдгэр сурх. Христост чикэр иткэд, улст дурта болад, зовлнгиг тесэд тедниг сурх юостач. ³Христост иткдг улсла өдл бийэн бэрдгэр медэтэ күүкд улсиг сурх. Теднд хов зөөшго, икэр чаһр уушго заквр өг. Тедниг

цаһан седклин йовдл һарһдгар сурх зөвтэ. ⁴⁻⁵ Баахн гергчүд эврэннүй залудан болн үрдүйтэн дурта болдгар медэтэ күүкд улс тедниг сурх юоста. Тедн бийэн бэрэд, цеврэр бээхэд, гериннүй өдлмш сээнэр үеийн, залусан соңсад, кен чигн күн Сэн Зэнгиг мууруулдгохар бээх кергтэ болжана. ⁶ Баахн көвүд чикэр бийэн бэрдгэр бээлх юоста*. ⁷ Чи юн болв чигнд сэн йовдлын үлгүр болхич. Сурхуль заахдан үннч, болнаамжта бол. ⁸ Күн чамаг бурушадгохар келх чик угэн ухалад келжэ. Тиигхлэ мана өштэтнр мадниг гемшэж чадшго, тедн чамла эсрүүдсндэн ичэгдх. ⁹ Эздудиннүй келсиг цугтаинь үүцэдгэр, юуһарн чигн таасгддгар зарцнран сурх. ¹⁰ Тедн бичэ зүтклдэд бээтхэ. Дэкэд бичэ хулха кетхэ. Итклтэ күн кевтэхээр бээтхэ. Тиигэд теднэ кежэсн тоот мана Аврач Бурхна Сэн Зэнгд тус болх. ¹¹ Эмтн цугтан аврлтдгар Бурхн Эврэннүй хээрлтэн үзүлв. ¹² Бурхна хээрлт мадниг иигж сурхжана: Бурхнд эс иткжэх бээдлэн болн жирхлийн му седвэрэн хайтн. Эн жирхлдэн бийэн бэртн, чикэр жирхтн. ¹³ Бидн кишгтэ өдр ирхиг үүлжэнэвидн. Терүнд бидн цугтан нээлжэнэвидн. Тер өдр алдр Бурхн, мана Аврач Иисус Христос, туурмжтахар ирх. ¹⁴ Мадниг цуг килнцэс сүлдхин болн цеврлхин төлэ, зуг терүнэ улс болдгар, сэн йовдл һархдан белн болдгар Иисус Христос бийэн алулла. ¹⁵ Энүг чи теднд сурх юостач. Эврэннүй юсан үүцнэ олзлад, иткдг улст урмд өгэд, теднэ килнчин тускар илэр кел. Нег чигн күн чамаг басхар бичэ седтхэ.

Иткдг улс яхж бээх юоста

3 Иткдг эмтн ахлаачнриг болн юсна һардаачнриг кевтнүй соңст ха гиж кел. Тедн сэн йовдл һархдан белн болтха. ² Күн болна тускар му келдгохар, эвцтэ болн үүрсг, ниихэр бээхэд, цугтаинь тевчдгэр теднд кел. ³ Урднь бидн эргү, соңсхвр угахар бээсндэн меклгдж ювлавидн. Зүсн-зүүл седвэр болн бахта юмн мадниг авлж ювла. Бидн эврэннүй жирхлдэн хортаяхар, үлү үзэд, эмтн маднд дурго болад, бидн эмтнд дурго болад бээлэвидн. ⁴ Бурхн, мана Аврач, эврэннүй хээрлт болн дуран өгсн цагтан мадниг аврла. Мана керг-үүл тоолж биш, зуг эврэннүй хээрлтэр мадниг аврла. ⁵ Бурхн мадниг Эрүн Сэкүсэр унаад, шин төрлт болн шин жирхл өгв. ⁶ Мана Аврач Иисус Христосар дамжад

* Һанихн гергтэ, эс гихлэ, нег дэкж гер авх.

Бурхн маднд элвгэр Өрун Сэкус белгль.⁷⁻⁸ Тийгэд бидн түүнэ хээрлтээр Бурхна чикэр бээнэвидн. Аштнь бидн күлэжэсн мөнк жирхлэн эдлхвидн. Иигж келсн чик, энүнд иткти. Би чамаг иим юмнд оныган өгтхэ гижэнэв. Христост иткдг улс цаан седклтэй йовдл гархад килмжэн өгтхэ*. Энны сэн, олнд туста.⁹ Эргү зүткэнд болн унг-тохма төр хайллхианд, закана туск зүткэнд бичэ орлц. Терүнэс олз уга, дэкэд мел керг уга.¹⁰ Олниг цуцад хувахар седсн күүг нег дэкж, хойр дэкж келэд, цааранднь терүнлэ бичэ харх.¹¹ Тиим күн чик хааллас салад, килнц цаарандан гархажаиг чи эврэн меднэч. Терүгэрн тер бийиннэ эндүүн үзүлжэнэ.

Сүм сөлөг

¹² Намаг, чам тал Артемиг эс гихлэ, Тихикиг илгэхлэ, Никополь тал адхж ир. Би тенд үвлзхэр бээнэв. ¹³ Зину гидг закана күүнэ болн Аполлосин хаалгиний йовдлд дөнгэн күрг. Теднд кергтэ тоотынь белд. ¹⁴ Христост иткдг күн сэн йовдл гаргад цаган давулдгар дастха**. Тийгж бээхлэрн, тер эврэннэ теткврэн эврэн олх. Иткдг улс тус угаар бээх ийсн уга.¹⁵ Энд нанла хамдан бээх улс цугтан чамд менд илгэжэнэ. Маднла иткдг иныгүйт цугтаднь менд кел. Бурхн цугтаинт хээрлтхэ!

* Христост иткдг улс цаан седклтэй йовдл гархад килмжэн өгтхэ, эс гихлэ, Христост иткдг улс күндтэ көдлмшт ортха.

** Христост иткдг күн сэн йовдл гаргад цаган давулдгар дастха, эс гихлэ, Христост иткдг күн күндтэ көдлмшт ордгар дастха.

Пилемонд илгэсн бичг

Нүр уг

Пилемон нернь туурсн христианин бээж. Калост бээх чонжин гешүн чигн бээсн болх эн, дэкэд Онэсм ялчин эзн. Ялч эврэннэ эзнэс зулад, түүрмд суусн Павелта нег эвэрнь танылдж. Онэсм Павелар дамжад Христост иткдг күн болна. Тегэд Павел бичгтэн Пилемониг эврэннэ ялчтаан эвцтхэ гиж суржана. Онэсмиг тер хэргүй йовулна. Пилемон терүг зуг буруни тэвж өгсн ялч кевтэ биш, христианин болн ах-дүүхинь бээдлтэхэр орулж автха гижэнэ Павел.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1–3

Пилемона төлэ магтлхн 4–7

Онэсм төлэ сурлхн 8–22

Товчлгч уг 23–25

1 ¹⁻²Исус Христост итксн учрас суулгдсан Павелас болн дү көвүн Тимофеийэс маднла хамдан көдлж йовдг хээртэ Пилемонд, хээртэ дү күүкн Альяд болн маднла өдл церглж йовх Архиппд, тана герт хурдг сүзгтнрт. ³Бурхн мана Эцк болн Деед Эзн Исус Христос цугтаанитн хээрлтхэ. Би тадна амулн-төвкнүн бээхин төлэ зальврдв.

Пилемона иткл болн дурн

⁴⁻⁶Күндтэ дү көвүн, чи мини сананас кезэчн һархшич. Тиигэд зальвхларн, би эврэннэ Бурхндан ханлтан өргдв. Янад гихлэ, чи Деед Эзн Иуст үнн седклэрн иткэд, иткдг улст дуран өгч күндлснэ тускар би соңсв. Мини зальврлхна учр-утхн иим: чи ма хойран үүрллхн маднд Христосас ач-тус күртэхин туск медрл медүлх. ⁷Чини дурн намаг ик гидгэр байрлулж урмдуув. Юнгад гихлэ, чи иткдг улсин зүрк төвкнүлвч.

Павелын сурвр

⁸⁻⁹ Тийгэд, чамд кех тоотыг зааж-закх нанд зөв бээвв чигн, болв би чамд дурлсн учрас суржанав. ¹⁰ Би түүрмд суултгдсн Иисус Христосин элч Павел чамаг Онэсмин* тускар суржанав. Тийгхлэрн Онэсм Христост иткэд мини зааж авсн көвүм болв. Би болхла түүрмд суужаад, Онэсмд уха заадг эцк болв. ¹¹ Урдны Онэсм чамд тус уга бээж. Ода болхла, чамд, нанд кергтэ күн болв. Тийгэд би Онэсмиг чам тал илгэжэнэв. ¹² Чи болхла, энүг орулж ав. Эн күн нанд эвр хээртэ. ¹³ Би Сэн Зэнгэс көлтэ суужаад, Онэсмиг хажудан бэрхэр седжэлэв. Чини ормд нанд нөкд болх гиж санжалав. ¹⁴ Болв би чамаг нанд нөкд бол гиж закхар седжэхшв. Чи эврэнн санаарн энүг кехч гиж би санжанав. Кемр чи зөвэн эс өгхлэ, би төрүц юм кешгов. ¹⁵ Юнгад гихлэ, тер хэру мел чам тал ирхэр цаг зуур салсмн бээж. ¹⁶ Ода болхла, тер чини эгл зарц биш, чини энкр дү көвүн болжана. Тер нанд йир хээртэ. Терүг күн гиж, сүзгч гиж, наас давунаар чамаг хээрлхиг би иткжэнэв. ¹⁷ Тийгэд намаг эврэнн иныг гиж тоолжахла, энүг нанла өдлэр күндл. ¹⁸ Кемр тер чамаг нундасн болхла, эс гиж чамд өргтэ болхла, терүнэ өринь би даанав.

¹⁹ Би, Павел, терүнэ өринь бийдэн авчанав гисн цаас бичэд, эврэнн яран тэвжэнэв. Чи эврэнн жирхлэрн нанд өртэч, болв энүнэ тускар нег чигн амн уг келшговидн. ²⁰ Тийгэд, энкр мини дү, Христосин төлэ эн сэн керг күцхэд, намаг энүгэрн төвкнүл. ²¹ Мини суржасиг чи күцхч гиж би нээлжэнэв. Нам терүнэс давунаар кехичн.

²² Бас нег чамас суржах юмн иим: нанд нег хора бел кеһэд оркчк. Тана зальврлхна тусар би сулдад ярхв. Ярхларн тадн тал ирхв гиж би ицжэнэв.

Сүл ийөрэл

²³⁻²⁴ Чамд эврэнн мендэн илгэжэхнъ: Иисус Христост итксн учрас суултгдсн Епапр, бас нанла хамдан көдлдг Марк, Аристарх, Дэм болн Лука. ²⁵ Деед Эзн Иисус Христос тадниг хээрлтхэ.

* Онэсм үгин чинрнь «туста».

Евреймүдт илгэсн бичг

Нүр үг

Евреймүдт илгэсн бичг христианмудын баг улст бичгдж. Тедн өмтнэ өсж йовх сөрлтэс көлтэх христианск итклэн хайхар седжэж. Павел теднэ итклд урмд өгчэнэ, Иисус Христос Бурхна йосн болн күцц үнн гиж үзүлжэнэ. Энүнэ тускар келхлэрн, автор нуувн төр үнн болжана гиһэд темдглжэнэ: 1) Иисус – учрсн зовлн дааһад йосндан Эцкэн соңсдг, Бурхна мөнк Көвүн. Бурхна Көвүн болсарн Иисус Хуучн Баоцана ээлдэхирэс, Бурхна элчинрэс, Мошёнхэс өөдэн йовна. 2) Иисус Хуучн Баоцана цага гелнгүдэс өөдэн йовх мөнк гелн гиж Бурхн зарлж. 3) Иисусар дамжад иткл авсн күн килнцэс, ээмшгэс, үклэс гетлнэ. Иисус, Ах гелн мет, күүнд йосн аврлт өгнэ. Евреймүдин шажна авьясмуд болн малар тэкл тэклн эн аврлын тускар кель.

Израилин туужд орсн зэрм темдгтэ улсин итклэр үлгүр кеһэд, Иисусиг нүүртэн бэрэд, ямаранчн зовлн дааһад көөгддэд йовсн бийнь, сүүлнк өдр күртлэн иткмжтэ бээти гиж Павел умшачнран суржана.

Тегэд евреймүдт илгэсн бичгэн тер сэлвгэн өгэд, саглад төгсэжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг: Христос – Бурхна күцц үнн 1.1–3

Христос Бурхна элчинрэс deer 1.4 – 2.18

Христос Мошёнхэс болн Навина Иисусас deer 3.1 – 4.13

Христос гелн болсна кергиг өөдэн үнлн 4.14 – 7.28

Христосин бооцаг өөдэн үнлн 8.1 – 9.28

Христосар тэкл тэклниг өөдэн үнлн 10.1–39

Иткл түрүлж йовна 11.1 – 12.29

Бурхнд таасгдлн 13.1–19

Чилгч 13.20–25

Бурхн Эврэннь Көвүһәрн дамҗад келдг бәәсмн

1 Кезәнә Бурхн әәлдәчирәр дамҗад кесг дәкж олн зүсн эв-арһ олзлад, мана өвк әцкнрт келдг бәәсмн.² Эн сүл өдрмүдт Бурхн Эврэннь Көвүһәрн дамҗад маднә келдг бәәсмн. Бурхн Көвүһәрн дамҗад нарт делкә үүдәһәд, цугин өнч авх Көвү кесмн.³ Көвүнднь Бурхна туурмж үзгdnә. Көвүн Бурхна йосн дүр болжана. Бурхна Көвүн цуг нарт делкәг Эврэннь күчтә Угәрн бәрнә. Эмтнә килнц тәвснә хөөн тенгрт хамгин күчтә йосна барун бийд Тер суусмн.

Христос Бурхна элчирәс ик күчтә

⁴Көвүн Бурхна элчирәс deer болв, тиим кевәр Терүнд Бурхна өгсн нернь Бурхна элчирин нердәс deer болв.⁵ Яһад гихлә, Бурхн ямаран чигн элчдән кезәчин: «Чи – Мини Көвүнч, эндр Би Чини Эцк болв», – гиж келсмн уга. Бурхн ямаранчн элчин тускар ке-зәчин: «Би Энүнә Эцк болхв болн Эн Мини Көвүн болх», – гиж эс келсмн болдг.⁶ Зуг Бурхн Эврэннь Ууһн Көвүһән орчлнц илгәх цагт иигж келсмн: «Бурхна цуг элчир Терүнд сөгдтхә».⁷ Бурхна элчирин тускар Тер: «Та Эврэннь элчирәр сальк кенәт, Эврэннь зарцирар шачасн һал кенәт», – гиж кельв.⁸ Көвүнә тускар болхла, Бурхн иигж келжәнә: «О, Бурхн, Тана заллт мөнкиндән бәәх, Та үнн чикәр Эврэннь алвтан залж йовнат.⁹ Та чик бәәдлд дуртат, йос эвдхдән дур угат. Эн учтар Бурхн, Тана Бурхн, Таниг байрин олив тосар Тана үүрмүдт түркенсәс үлү икәр түркенсмн».¹⁰ Дәкәд иигж бичәтә бәәнә: «Деед Эзн, Та хамгин түрүнд һазр үүдәвт, тенгр Тана һаар кесн керг болжана.¹¹ Цуг эн уга болж одх, зуг Та үлдхит. Цуг эн хувцнла әдл әлж одх.¹² Та эдниг хуучн хувцн кев-тәһәр орахит, эдн хувцн кевтәһәр сольгдх. Зуг Та нег кевтән бәәхит, Тана насан төрүц чишишго».¹³ «Чини өшәтнриг көл дорчн тулур кевтәһәр эс тәвтл барун нартм су», – гиж Бурхн нег чигн элчдән кезә чигн келәд уга.¹⁴ Бурхна цуг элчир церглдг сәкүсд болна, тедн аврлтд күртх улст нөкәд болжар Бурхнар илгәгднә.

Алдр аврлт

2 Салькнду туугдсн керм мет болш уга төләд бидн соңсндан онъган икәр өгч бәәх зөвтәвидн.² Бурхна элчирәр дамҗад келсн үг итклтә билә. Тегәд эн үтиг эс соңсн болн эвдсн күн

болһн үнн чикәр цаажла харһулгдх йоста билә. ³ Бидн тиим алдр аврлтд оныган эс өгхлө, цаажас алдрж чадшговидн. Эн аврлтын тускар Деед Эзн Бийн әмтнд зэнглсн бәәнә. Энүнә тускар соңсан улс аврлт йосн үнн гиж маднд лавлж келсмн. ⁴ Бурхн энүг онц темдгәрн, өвәрц йовдларн, олн зүсн сүркә йовдларн болн Эврәнн тааларн, әмтнд өғгдсн Әрүн Сәкүснә билгәрн батлж үзүлсмн.

Мадниг аврлтур дахулж йовснъ

⁵ Мана келжәсн иргч орчлнгиг залхин кергт Бурхн элчинрән тәвсн уга. ⁶ Тиим биш, Бурхна Бичгт нег кесгт иигж бичәтә: «Күн гисн кемб? Янад Та энүг эс мартнат? Күмни көвүн гисн кемб? Янад энүг Та килмжтәһәр хәләдт? ⁷ Та ахр болзгт терүг Бурхна элчинрәс дор тәвләт. Терүнә толһад туурмжта болн ачта титм Та зүүввт. ⁸ Цуг заллтыг терүнә hart өгвт». Терүнә hart цуг заллтыг өгсн цагтан, Бурхн нег чигн юм үлдәлго күүнә заллтд орулсмн. Зуг цугнъ күүнә заллтд бәәхинь ода бидн үзәд угавидн. ⁹ Иисус Бурхна хәэрлтәр цуг улсин төлә үкхәр ахр болзгт Бурхна элчинрәс дор тәвгдсинь бидн үзжәнәвидн. Эн үклә харһж зовснди Исуст туурмжин титм зүүгдсинь бидн бас үзжәнәвидн. ¹⁰ Бурхнар болн Бурхна төлә цугнъ үүдәгдсн бәәнә. Бурхн кесг көвүдиг туурмжд орулх зөвтә билә. Зовлингар дамҗад Иисусиг, аврлтын нардачиг, Бурхн дуту уга болһж кесмн.

¹¹ Янад гихлә, әрүслдгнъ болн әрүслгддгнъ нег Эшктә. Эн учрап Иисус тедниг ахнр-дүүнр гиснән ичхш. ¹² Иисус Бурхн: «Би Тана нериг ахнр-дүүнртән келнәв. Би иткдг улсин заагт Таниг туурулнав», — гиж келнә. ¹³ Дәкәд бас иигж келнә: «Би Бурхнә нәәлнәв», болн «Энти Бив, Бурхна өгсн үрдүтә хамдан бәәнәв».

¹⁴ Эн үрдүд йирин улс бәәсн учрас Иисус бас теднлә әдл күн болов. Эврәнн үкләрн үклин эзиг эс гиж эрлгиг уга кехәр Иисус тиим болов. ¹⁵ Үкләс әәһәд, жирһлин туршт мухла болсн улсиг сүлдххар Иисус тиигсмн. ¹⁶ Янад гихлә, Бурхна элчинрт биш, Абрахамин үлдл тохмд Тер нәкд болжасинь медгджәнә. ¹⁷ Тер учрап Бурхна өмн итклтә болн өршәнгү ах гелн болхар, әмтнә килнц тәвгддгәр Тер цуг бәәдләрн ахнр-дүүнрлә әдл бәәх зөвтә бәәсмн. ¹⁸ Тегәд чигн Тер Бийн сөрлінлә харһад зовлинган эдлсн учрас сөргдҗәх улст ода нәкд болж чадх.

Исус Мошэхэс deer

3 Тегэд Бурхнар бас дуудгдсан, эрүн ахнр-дүүнр, мана итклин элч болн ах гелн Иисусин тускар ухалад бээтн. ²Иисус церглтд оруулсан Бурхнд итклтэ бээсмн. Тиим кевэр Моше Бурхна герт итклтэ бээсмн. ³Тосхач герэс даву ик ачта болжана. Тер учрар Иисус Мошэхэс даву ик ачта болжана. ⁴Гер болн эврэннъ тосхачта, болов Бурхн болхла цуг юмна Тосхач. ⁵Иргчдэн Бурхна келхиг герчлхэр, Моше Бурхна герт зарц мет итклтэ билэ. ⁶Христос болхла Бурхна герт Көвүн мет итклтэ болжана. Кемр бидн зөргтэ кевэр бээхэд, Христост нээлэд батар зогсхла, бидн Бурхна гер болжанавидн.

Бурхна улсин төлө амрлхна орм

⁷Эн учрас Эрүн Сэкүсн иигж келжэнэ: «Эндр, Бурхна ду соңсан цагтан, ⁸көдэд сөрсн өдрт буцнла өдл бүдүн күзүхэн бичэ үзүлтн. ⁹Дөчн жилдэн Мини керг-үүлмүд үзв чигн тедн Намаг тенд сөрдг билэ. ¹⁰Эн учрар Би тер өмтнд уурлад келлэв: Тедн Намаг оньдин дахж йовхар седхш, Мини келсн үгиг күцэхэр седхш. ¹¹Тегэд чигн Би уурлад: Эдн Мини амрлхна ормд төрүц оршго, — гиж андhaar тэвлэв».

¹²Ахнр-дүүнр, оньган өгч саглтн: Тадн өмд Бурхиг үлдэшгохар танад хар саната болн иткл уга зүркн бичэ бээтхэ! ¹³Тадн дундас кен чигн күн килнцэр меклгдшгохар, бүдүн күзүхэн үзүлшгохар, «эндр» гиж келэд бээтл нег-негэн өдр болн урмдулж бээтн. ¹⁴Кемр бидн экн түрүн авсн бээдлэн үкн-үктлэн батар хадһлж бээхлэ, бидн Иисус Христосла хамдан көдлдг улс болнавидн. ¹⁵Бурхна Бичгт: «Эндр Терүнэ ду соңсад, буцлтын цагла өдл бүдүн күзүхэн бичэ үзүлтн», — гиж бичэтэ.

¹⁶Кен Бурхна ду соңж Бурхна өмнэс буцлт өргсмб? Египетэс Мошэхар дахулгдж гарсан улс. ¹⁷Дөчн жилдэн кенд Бурхн уурлсмб? Көдэд өнгрсн килнцтэ улст уурлсмн. ¹⁸Тедн Мини амрлхна ормд оршго гиж, кенэ тускар Бурхн келж андhaar тэвсмб? Бурхиг соңсдго улсин тускар келсмн. ¹⁹Тедн эс итксндэн тиигэрэн орж чадсан угаинь бидн үзжэнэвидн.

4 Тегэд Бурхна амрлана ормд орхит гисн Терүнэ өгсн үг бээтл, бидн төрүнд орхас дутвзав гиж ээх зөвтэвидн. ² Янад гихлэ, бидн теднлэ өдл Сэн Зэнг соңлавидн. Зуг тедн соңсан болв чигн тэр үг тус күргсн уга. Янад гихлэ, тедн соңсв чигн итксмн уга. ³ Бидн иткэд амрлана ормд оржанавидн. Янад гихлэ, «тедн Мини амрлана ормд төрүц оршго», – гиж Бурхн келж. Терүнэ керг-үүлмүд орчлн үүдсн цагт төгссн бийн тиigж келж. ⁴ Бурхна Бичгин нег назрт доладгч өдрин тускар: «Бурхн доладгч өдрт цуг Эврэнн кергэсн амрв», – гиж бичэтэ. ⁵ «Тедн Мини амрлана ормд төрүц оршго», – гиж Бурхна Бичгт бас бичэтэ. ⁶ Хамгин түрүнд Сэн Зэнг соңсан улс эврэнн Бурхиг эс соңсандан амрлана ормд орсн уга. Тегэд амрлана ормд орх зэрм улс бээсн төлэд ⁷ Бурхн «эндр» гидг өдр темдглсмн. «Эндр Терүнэ ду соңсан цагтан бүдүн күзүхэн бич үзүлтн», – гиж кесг цаг давсан хөөн Тер Давидэд дамжад урдны келсэр кель.

⁸ Кемр Навина Иисус теднд амрл өгсн болхла, Бурхн энүнэ хөөн талдан өдрин тускар келш уга билэ. ⁹ Тегэд чигн Бурхна улст амрлана өдр үлднэ. ¹⁰ Янад гихлэ, Бурхна амрлана ормд орсн күн, Бурхн күцэсн көдлмшэсн амрснла өдл эврэнн күцэсн көдлмшэсн амрв. ¹¹ Тегэд эн амрлана ормд орхар зүткхм. Янад гихлэ, Бурхиг соңсдго күн Израилин улсла өдл амрлана ормд орж чадшго.

¹² Бурхна үг – эмд болн күцэмжтэ, тер ямаран чигн хойр талан хурц иртэ үлдэс үлү хурц. Тер гүүнэр мана дотр ивтрж, сүмсн седклэс, нуһрсн яснаас салнна. Тер күүнэ зүркнэ седвэр-санаг шүүнэ. ¹³ Нег чигн үүдэгдсн юмн Бурхнаас бултж чадшго. Терүнэ нүднд цугнь хуча уга секэтэ. Терүнд бидн тооцаан өгхвидн.

Иисус алдр ах гелн

¹⁴ Тегэд итксн юман батар түший. Янад гихлэ, тенгрт өөд болсн алдр ах гелн, Бурхна Көвүн Иисус Христос манад бээнэ.

¹⁵ Мана арх угаг меддго, сана зовдго ах гелн гиж манад уга. Зуг Тер маднла өдл сөрлүнлэ хархвчн, килнц гархсн уга. ¹⁶ Эн учраг Бурхна хээрлтин ширэд зөргтэхэр өөрдий. Маднд дөн кергтэ болсн цагт тенд бидн өршэлд күртж, хээрлт олж чаджанавидн.

5 Бурхн ямаран чигн ах гелңгиг эврэннь келн-улсас шүүж авад, терүг келн-улсин нерн deerэс Бурхнд церглхин көдлмшт оруулна. Ах гелң улсин килнцин төлэ Бурхнд бэрц бэрэд, тэкл тэкнэ. ²Ах гелң бийнь arh уга төлэдэн медл угаһар буру юм кесн улст сана зовж чаджана. ³Ах гелң arh чинэн уга төлэд ханцхн өмтнэ килнцин төлэ биш, эврэннь килнцин төлэ тэкл тэкх зөвтэ.

⁴Ах гелң болх ачиг үүн эврэ дуарн бийдэн авх зөв уга. Зуг Бурхна дуудврар үүн ах гелң болж чадна, тиигж Ааронла болв. ⁵Тииим кевэр Христос чигн Бийнь Эврэ дуарн ах-гелң болх ач авсан уга. Зуг Бурхн Терүнд: «Чи Мини Көвүнч, эндр Би Чини Эцк болв», — гиж келж. ⁶«Чи Мелкицедклэ өдл мөнкиндэн гелн болхич», — гиж талдан кесгт келгджэнэ.

⁷Делкэд бээсн цагтан Иисус чанђур хээкрж ууляд зальврад, Бурхиг эрж сурсн билэ. Бурхн Терүг үклэс харсж чадх билэ. Иисус Бурхиг номхн кевэр соңсн учрас Бурхн Терүг соңсв. ⁸Иисус Бурхна Көвүн болвчн зовлнгар дамжад соңсхврта болдгар дасж. ⁹Тегэд Бурхнд бүклдэн Бийэн нерэдэд, Тер Бийднъ соңсхврта улсин мөнк аврлтын булг болв. ¹⁰Тиигэд Бурхн Терүг Мелкицедклэ өдл ах гелң болхич гиж тэвсмн.

Уха седклэрн дееғшэн өстн гисн дуудвр

¹¹Бидн энүнэ тускар дала юм келх йоставидн, зуг тадн соңсдг арhan геесн учрар таднд цээлнхд дэгд күчр болжана. ¹²Янад гихлэ, цагар хэлэхлэ, тадн ода багш болх зөвтэгт, зуг таднд шинэс Бурхна Үгин түрүн номиг дасхх кергтэ. Акун хот идхин ормд ода күртл таднд үс уух кергтэ. ¹³Үс уудг үүн болиин чик седклтэ бээдлийн туск ном медхш, янад гихлэ, тер нилх болжана. ¹⁴Акун хот болхла дуту уга улст, янад гихлэ, тедн жирхлин дамшлтар му юмиг сэн юмнаас йилж чадна.

6 Эн учрар Христосин түрүн номиг үлдэхэд бүдүн улс болхар адний. Таднд шинэс түрүн ном дасхх керг маднд уга. Түрүн ном гиснь эн: олз уга йовдлмуудан үлдэхэд, Бурхнд иткхин туск, ²кирсллнэ, күүнэ толхан ора deer har тэвлнэ, үксн улсин өмдрллнэ болиин мөнк зархин туск ном. ³Бурхн зөвшөрхлэ, бидн энүг дасхвидн.

⁴Янад гихлэ, нег дэкж Бурхна герл авсн, тэнгрин билг амссн, талдан улслэ Эрүн Сэкүс авсн өмтиг килнцтэ жирхлинь үлдэлхж хэрү авч ирж болшго. ⁵⁻⁶Тедн Бурхна Угин сээхинь болн иргч цагин күчиг медэд, эврэннь итклэн үлдэж. Янад гихлэ, тедн бийснэ Бурхна Көвүг кирсд хаджана, Терүг өмтнэ өмн нутахар тэвжэнэ.

⁷Дару-дарунь хураг услгдад, тэрсн өмтнд кергтэ тэрэ өгдг назриг Бурхн өдс өгч йөрэнэ. ⁸Зуг тер назр deer хатханч болн буг өвсн урхла, тер назр юунд чигн керг уга, болв Бурхн төрүг удл уга харах. Тер назр налар шатагдж уга кегдх.

⁹Хээртэ үүрмүд, маднig тиигж келвчн, танад энүнэс сэн юмс бээдгинь бидн лавта меднэвидн. Эн юмс тана аврлла залнлдата. ¹⁰Янад гихлэ, Бурхн үнн чик. Таднig Бийдн дурлсиг болн тана көдлсиг Тер мартшго. Эн дуриг тадн Бурхна улст урднь болн ода күртл дөн болсарн үзүлвт. ¹¹Тадн дундас кен чигн эврэннь зөрсн күслэн сүл күртл хаднлтха, гиж бидн санжанавидн. Тегэд тана нээлсн юмн күцх гиж тадн лавлж медхит. ¹²Таднig залху бичэ болтха гиһэд, зуг итклэрн болн тесврэрн Бурхна өгхэр бээсинь авдг өмтиг дуратха гижэнэвидн.

Бурхна өгсн уг

¹³Абрахамд үгэн өгсн цагт Бурхн эврэннь нерэрн анднаар тэвж. Янад гихлэ, Терүнэс даву ик алдр кен чигн уга билэ.

¹⁴Бурхн иигж келсмн: «Үнн кевэр Би чамд өдс өгэд, унг-тохмин дала үлдл өгхв». ¹⁵Абрахам тесвртэ болсн төлэдэн Бурхна өгхэр бээхиг авч.

¹⁶Эмтн анднаар тэвсн цагтан эврэннь нернэс ик нер олзлна. Тиигэд анднаар ямаран чигн зүтклдэг зогсана. ¹⁷Бурхна өгхэр бээхиг авх өмтнд шийдврэн хүврдгохинь медүлхэр Бурхн өгсн үг deerэн анднаар немв. ¹⁸Хойр хүврдго юмна тускар Бурхн худл келж чадшго. Эн хойр юмар дамжад бидн, Бурхна өгсн бултдг ормд орсн улс, мана өмн тэвгдсн нээлвриг батар бэрхин төлэ урмд аввидн. ¹⁹Эн нээлвр мана седклин өэмшг уга бат жахр мет. Сүмин көшгин ард бээсн хамгин Эрүн ормд эн орна. ²⁰Исус маднас өмн болн мана төлэ тиигэрэн орж. Тер Мелкицедклэ өдл ах гелн мөнкин-дэн болв.

Мелкицедк гидг гелиң

7 Мелкицедк Шалимин хан болн Деед Бурхна гелиң бээж. Абрахам дөрвн хаадудыг диилснэ хөөн хэрж йовтлын Мелкицедк терүг угтад йөрэж. ²Абрахам болхла дээлэд авсн зөөрэсн арвдгч хүвинь терүнд өгч. Негдвэр, Мелкицедк гидг нерн «чик бээдлийн хан» гиж орчуулгдана. Тер Шалимин хан болсн учрас терүнэ нерн «эвин хан» гиж бас орчуулгдана. ³Мелкицедкин эк-эцкин, унг-тохмин, төрсн болн нас барсна өдрин туск нег чигн уг уга. Тер Бурхна Көвүнлэ өдл мөнк гелиң болжана.

⁴Тер ямаран ик алдр бээсинь тадн үзжэнэт. Өвк эцк Абрахам дээлэд авсн зөөрин сээнэсн арвдгч хүвинь өгч. ⁵Гелиң болсн Левин тохмин үлдлмүд Закаһар Израилин улсин эс гиж эврэннь ах-дүүнрин авсн олзин арвдгч хүвинь авх йоста. Теднэ ахнр-дүүнр Абрахамин тохмин үлдлмүд болвчн арвдгч хүвинь өгнэ. ⁶Мелкицедк Левин тохмин үлдл биш билэ. Зуг тер Абрахамас арвдгч хүвинь авад, Бурхна өгхэр бээхиг авсн күүг йөрэсмн. ⁷Эдслдг күн өдс авчасн күүнэс deer болдг мөн. ⁸Нас бардг гелнгүд болхла арвдгч хүвиг авх зөвтэ бээж. Зуг Мелкицедкин тускар өмд бээнэ гисн герчллн бээнэ. ⁹Тегэд арвдгч хув авдг Леви бийн Абрахамар дамжад терүгэн өгч. ¹⁰Янад гихлэ, өвк Абрахам Мелкицедклэ хархсан цагла Леви түүнэ дотрнь бээсмн.

Мелкицедклэ өдл талдан гелиң

¹¹Тегэд Левинхнэ гелиңгүдин церглтийн тускар зааврмуд өмтнд өггдж. Болв кемр Левинхнэ гелиңгүдин церглт күслдэн күрсн болхла, Ахарона өдл биш, Мелкицедклэ өдл талдан гелиң нарч ирх учр уга болх билэ. ¹²Янад гихлэ, гелиңгин церглт сольгхла, Закан бас сольгхд зөвтэ. ¹³Энд мана Деед Эзнэ тускар келгднэ. Тер талдан унг-тохмта билэ, тер унг-тохмас күн гелиң болж церглдго бээж. ¹⁴Тер Йудан тохмас нарсн күн гиж ил медгднэ. Моше гелиңгүдин тускар келсн цаглаан эн унг-тохмин тускар келж уга.

¹⁵Талдан гелиң Мелкицедклэ өдл нарч ирснэй урдны келгдсн учрас цуг эн лавта медгднэ. ¹⁶Унг-тохмин туск зааврмудар болн тогтаврмудар тер гелиң болсмн биш, зуг чилгч уга өмн жирхлийн күчэр тиигсмн. ¹⁷Янад гихлэ, Бурхна Бичг иигж келжэнэ: «Чи Мелкицедклэ өдл мөнкиндэн гелиң болхич».

¹⁸ Арх уга болн керг уга төләднь хуучн заавр уга кегднэ. ¹⁹ Янад гихлэ, Закан юуг чигн күслд авч ирсн уга. Ода болжла хамгин сэн нээлвр өггдж. Энүгэр дамжад бидн Бурхн тал өөрджэнэвидн.

²⁰ Эн саамд Бурхна андhaar бээнэ. Урднь талдан улс гелн болсн цагт андhaar уга бээж. ²¹ Бурхн Иуст: «Деед Эзн, Чи мөнкиндэн гелн болхич гиж андhaar тэвэд, Эврэнн шийдвэрэн сольшго», – гиж кельв. Тер цагт Иус эн андhaarар дамжад гелн болж. ²² Тиигэд Иус хамгин сэн бооцана даалхгч күн болжана.

²³ Нег халхаснь авад хэлэхлэ, Левинхнэ гелнгүд дала бээж. Янад гихлэ, тедн өнгрэд церглтэн цааранднь давулж чадлго бэ-эцхэв. ²⁴ Хойрдгч халхаснь авад хэлэхлэ, Иус мөнкиндэн бээсн төлэд гелн болсн Иусин церглт мөнк. ²⁵ Эн учраг Терүгэр дамжад Бурхнд ирсн күн болһниг Тер аврж чадна. Янад гихлэ, Иус теднэ төлэ Бурхнас сурхар мөнкиндэн бээнэ.

²⁶ Тиим ах гелн манад бээх зөвтэ: эрүн, нүл уга, бузрдад уга, килнцтэ улсас ийлһрдг, тенгр деер өөд болсн. ²⁷ Тер талдан ах гелнгүдлэ өдл биш. Өдр болһн түрүлэд Бийинн килнцин төлэ, дэкэд өмтнэ килнцин төлэ тэкл тэкл Терүнд керг уга. Янад гихлэ, Тер нег дэкж тэксмн, Бийэрн тэкл кесмн. ²⁸ Янад гихлэ, Закан арх уга улсиг ах гелнгин көдлмшт орулна. Зуг Закана хөөн андhaarлад тэвсн Бурхна өгсн үг Көвүг эн көдлмшт орулсмн. Бурхн Көвүг оньдиндэн күслдэн күрх архта кев.

Иус – мана ах гелн

8 Мана келсн үгмүдин һол үгнэ эн: Тенгрт бээдг туурмжта Бурхна ширэн барун бийд суудг Ах гелн манад бээнэ. ² Күүнэ хаар биш, Деед Эзэр тэвсн йосн сегт эс гиж эрүн бээрнд Ах гелн болж Тер церглнэ.

³ Ах гелн болһн Бурхнд бэрц бэрэд, тэкл тэхин төлэ шийдгднэ. Тер учраг Бурхнд өгхин төлэ мана Ах гелнгд өгх юмн бээх зөвтэ. ⁴ Кемр Тер назр деер үлдсн болхла, гелн большго билэ, янад гихлэ, Заканар бэрц бэрдг гелнгүд бээнэ. ⁵ Гелнгүд хамгин эрүн бээрнд церглнэ. Эн бээрн тенгрт бээсн хамгин эрүн бээрнэ тодрха биш дүр болжана. ⁶ Зуг ода Иуст өггдсн гелнгин церглт цуг наадк гелнгүдин церглтэс деер. Тиим кевэрчн эн бооцан хамгин сэн бооцан болжана. Эн бооцанд Бурхна болн күнэ хорнд орлзачн Иус болжана. Янад гихлэ, эн бооцан өгсн хамгин сэн үгэр тогтж.

⁷ Кемр түрүнк бооцан цугинь күцэж чадлг болсн болхла, хойрдгч бооцан кергго болх билэ. ⁸ Зуг Бурхн Эврэннь келн-эмтэн гемшэж иигж келсн бээж: «Деед Эзн иигж келжэнэ: Израилин улслыа болн Йудья улслыа шин бооца батлх цагнь ирх. ⁹ Эн бооцан теднэ өвк экцинриг нараснь көтлж Египетэс нарасн цагт батлсн бооцана өдл биш болх. Мини батлсн бооцанд тедн итклтэ биш болсндань Би тедниг улдэвүүв гиж Деед Эзн келжэнэ. ¹⁰ Болв Би тер өдрмүдин хөөн Израилин улслыа иим бооца батлхув гиж Деед Эзн келжэнэ. Би Эврэннь закаһан теднэ ухан-сананднь орулад, зүркндань бичхв. Би теднэ Бурхн болхв, тедн Мини келн-эмтн болх. ¹¹ Кен чигн өөрк күүхэн, ах-дүүхэн сурхж: Деед Эзиг медтн, – гиж келшго. Тиим керг уга болх. Янад гихлэ, тедн цуһар нертэнь, нерн угань Намаг медх. ¹² Би теднэ геминь тэвж, буру йовдлмуудын мартхв». ¹³ Бурхн шин бооцана тускар келсн цагт түрүнк бооцаг хуучнын үзүлв. Кезэнк болн хуучн юмн дарунь уга болж одх.

Назрин болн тенгрин өмн сөгдлийн

9 Түрүнк бооцанд Бурхнд яһж сөгдхин тускар зааврмуд бичэ-тэ бээсмн. Энд чигн әрун бээрн бээсмн. ² Нег сег тэвгдсн бээж. Терүнэ назак әнг әрун бээрн гиж нерэдгдлэ. Тенд зулын тэвц болн ширэ Бурхнд нерэдсн деежин өдмгтэ бээж. ³ Ондан әнг назак әнгэс хойр көшгэр салхгдг билэ. Тернь хамгин әрун бээрн гиж нерэдгдж*. ⁴ Хамгин әрун бээрнд күж унхтхадг алти ширэ, алтар цутхсн бооцана хээрцг бээж. Бооцана хээрцг дотрь «манна» гидг хотта алти сав, Ахарона цецгэрсн тайг болн бооцана дөрвлжн хойр чолун бээдг бээж. ⁵ Бооцана хээрцг deerнь Херуб гидг нертэ Бурхна элчир зогсж. Тедн делсн живрэرن килнц тэвлнэ орм хаадг бээж. Ода энүнэ тускар тодрхажар келх цаг уга.

⁶ Цугнъ иигж тосхата бээж. Гелнгүд сегин назак әнгднэ орад, көдлмшэн күцэдг бээж. ⁷ Хамгин әрун бээрнд болхла ханцхн ах гелнжилд нег дэкж ордг зөвтэ бээж. Тер эврэннь болн әмтнэ кесн буруһас көлтэ тэклийн цус авч ирдг бээж. ⁸ Тийгэд назак әнг бэээтл хамгин әрун бээрнд орх хаалнхын хаалната гиж Эрун Сэкужн энүгэр үзүлдг бээж. ⁹ Цуг үүнд өдгэ цагин темдг бээнэ.

* Сүл халхст бээсн Ерусалим балхсна сүмин зура хэлэтн.

Тер дотр: Бурхнд нерэлж өгдг бэрц болн тэкл күнэ уха-седклиг буйн төгс болиж чадшго. ¹⁰ Бэрц бэрлүн, тэкл тэклүн идх, уух юмна болн кесг цеврдүллүнэ авьясмудла залылдата. Цуг эн һадр талын зокалмуд. Бурхн шин диг-дараг тогтатл эдн олзлгдна.

¹¹ Болв ирсн сээхин ах гелн болж Христос ирсмн. Христос назрин сегэс үлү ик алдр болн төгсвр сегэр орж һарв. Эн сег күнэ һарап кегдсн биш, үүдэгдсн орчлнгин нег өнг биш. ¹² Христос хамгин өрүн бээрнд нег дэкж орад оньдиндэн үлдсмн. Текмүдин болн бухмудын цусиг биш, Эврэннү цусан авад маднд мөнк аврлт өгсмн. ¹³ Текмүдин болн бухмудын цусиг болн һалд шатагдсн туһлын үмсиг буздрсан улс деегүр теднэ цогциг цеврдүлэд өрүлхэр цацдг бээж. ¹⁴ Тийгхлэ Христосин цусн яхж икэр цеврүлдх! Өрүн Сэкүсэр дамжад Тер Бийэрн буру уга тэкл кеһэд Бурхнд өгсмн. Эмд Бурхнд церглж чаджин төлэ мадниг Христосин цусн мана седклиг үклд орулдг йовдлумудас цеврүлх.

¹⁵ Бурхна дуудврар ирсн улс Терүнэ өгхэр бээсн үлдл зөөриг авх архта болхихин төлэ Христос Бурхна болн күнэ хоориндк Шин Бооцана орлцач болжана. Тедн түрүнк Бооца батлсн цагт һархсан килнцэсн сулдад, тер мөнк үлдл зөөриг авх.

¹⁶ Герэсн бээхлэ, герэсиг бичсн күн насан барх зөвтэ. ¹⁷ Янад гихлэ, герэсиг бичсн күн насан бархла, герэсн күч авна. Болв герэсиг бичсн күн өмд бээтл герэсн күч авшго. ¹⁸ Тийм учрас түрүнк Бооца* цус олзлж батлгдсн билэ. ¹⁹ Янад гихлэ, Моше закана зааврмуд өмтнэ чирэд умшсн хөөн бухин болн текин цусиг авад, уснла холяд, Бурхна Бичг deer болн өмтнэ deer цацв. Тер улан ноос болн хуссоп гидг урхмл олзлж цацсмн. ²⁰ Моше иигж келсмн: Эн бооцана цусн. Эн бооцаг тадн күцэх зөвтэт гиж Бурхн зэрлг өгв. ²¹ Дэкэд тер Бурхна сег деегүр болн Терүнд сөгдж олзлдг савмуд деегүр цусиг өрүлж цацсмн. ²² Закаһар болхла ик зунь цусар цеврлгднэ. Цус асхлго килнц тэвгддмн биш.

Христосин тэкл килнциг уга кенэ

²³ Тегэд тенгрин дүрээр кегдсн тийм кевэр цеврдгдх зөвтэ. Зуг тенгрин юмст энүнэс сэн тэкл кергтэ. ²⁴ Янад гихлэ, йосн өрүн бээр дуралхж, күмни һарап кегдсн өрүн бээрнд Христос орсн уга. Зуг Бурхна өмн мана төлэ зогсхар Тер йосн тенгрт орсн бээнэ.

* Грек келнэ нег үг хойр чинр-утхта: *бооцан* болн *герэсн*.

²⁵ Ах гелн болхла хамгин эрүн бээрнд жил болһин эврэнны цуста-
хан биш орна. Христос болхла кесг дэкж тэкл болхар тенгрт
орсн уга. ²⁶ Кемр эс тиигсн болхла Христос орчлн үүдсн цагас авн
кесг дэкж зовагдад тэкл болх билэ. Зуг Тер бийэн тэклд өгсн
учрас килнциг уга кехэр нег дэкж цагин чилгчд ирв. ²⁷ Күн болһин
нег дэкж үкөд, үкснэ хөөн Бурхна зарһла харх зөвтэ. ²⁸ Тиигж
Христос кесг улсин килнц тэвхин төлө тэкл болж һарсмн. Эм-
тиг килнцэс цеврдүлхин төлө биш, Христосиг үүлэжэсн өмтиг
аврхин төлө Тер хойрдад ирх.

10 Закан өмтинд хөөтндэн ирх сээхин дүрсн биш, теднэ сүүдр
болдг бээсмн. Онъдиндэн жил болһин тэктгдсн өдл тэклэр
Бурхнд сөгдхэр ирдг улсиг Закан төрүц цеврлүлж чадшго. ² Кемр
закан энүг кеж чадсн болхла, өмти тэкл тэктгэн уурх билэ.
Янад гихлэ, тедн килнцэсн цеврдэд, килнцэс көлтэ бурутав гиж
саншго билэ. ³ Зуг тэклэр жил болһин өмтинд килнчин тускар са-
на орулна. ⁴ Янад гихлэ, бухмудын болн текмүдин цусн килнциг
уга кеж чадшго.

⁵ Иим учрар Христос эн орчлнд ирхдэн Бурхн: «Та тэкл чигн,
бээрц чигн авхар седсн угат, зуг Та Нанд цогц белдвт. ⁶ Та налд
шатгдсн, килнцэс көлтэ тэксн тэклиг таасжахши. ⁷ Тиигхлэ Би
иигж келлэв: О, Бурхн! Би Бурхна Бичт мини тускар бичгдсэр
Тана таалыг күцэхэр ирсн бээнэв», – гиж кельв. ⁸ Урднь Христос
иигж келлэ: «Та налд шатагдсн болн өмтинд килнцэс көлтэ тэксн
тэклиг таасжахши». Эн тэклмүд Закаһар тэктгднэ. ⁹ Энүнэ хөөн
Христос иигж кельв: «Би Тана таалыг күцэхэр ирсн бээнэв». Те-
гэдчн Бурхн хуучн тэклин туск зокал уга кеһэд, соңсхврин туск
зокалар сольв. ¹⁰ Иисус Христос Бурхна таалыг күцэсн төлэд бидн
тэклэр дамҗад килнцэсн цеврлгдсн билэвидн. Тэкл гиснь –
нег дэкж Христос Эврэнны цогцан өгсн үүл йовдл.

¹¹ Онъдинд өдр болһин өдл тэклмүд тэкж, гелн болһин церглтэн
куцэнэ. Эн тэклмүд күүнэ килнциг төрүц уга кеж чадшго. ¹² Зуг
Христос өмтинд килнцэс көлтэ негхн тэкл тэкж, Бурхна барун
бийд суусмн. ¹³ Бурхн өшэтнриг көл дорнь тулг болһж эс тэвтл
Христос тенд үүлэжэнэ. ¹⁴ Негхн тэклэр Тер килнцэс цеврлжэх
улсиг онъдиндэн дуту уга болһж.

¹⁵ Эрүн Сэкусн маднд бас герчлэд, негдвэр, иигж келжэнэ:
¹⁶ «Тер өдрмүдин хөөн Би теднлэ иим бооца батлнав гиж Деед

Эзн келжэнэ. Би Эврэннъ Закаһан теднэ уха-сананднь орулад зүркнднь бичхв». ¹⁷ Цааранднь Эрүн Сэкусн келжэнэ: «Дэкж теднэ килнцинь болн му йовдлумудын төрүц тодлшгов». ¹⁸ Килнц тэвгдхлэ, килнцэс көлтэ тэкл тэх керг уга.

Бидн Бурхнд өөрдх зөвтэвиодн

¹⁹ Тегэд, ахнр-дүүнр, бидн Иисусин цусар дамжад, хамгин эрүн бээрнд шин болн өмд хаалһар орж чаджанавидн гиж лавта меднэвидн. ²⁰ Эн хаалһиг Иисус маднд көшгэр дамжад, талданар келхд, Бийиннъ цогцар дамжад сексмн. ²¹ Манад Бурхна гер дөр Алдр Гелн бээнэ. ²² Эн учраг үнн седклэрн бурунаас цеврдсн зүрктэхэн, цевр усар үнагдсан цопцтаһан, цуг бийэрн иткэд, Бурхн тал өөрдий. ²³ Эмтнд өгсн амн үгин нээлврт батар зогсий. Яһад гихлэ, Бурхн өгсн үгэн оньдин күцэнэ. ²⁴ Тегэд нег-негэн медлцж, нег-негндэн дурта болж, нег-негндэн сэ кех арх хэй. ²⁵ Чонжан үлдэдг авьяста улсл өдл чонжан үлдэхмн биш. Зуг нег-негндэн улм икэр урмд өгхмн. Яһад гихлэ, Деед Эзнэ өдр өөрдж յовхинь тадн үзжэнэт.

²⁶ Кемр бидн секгдсн үнниг медэ бээж килнц цаарандан чигн кеһэд бээхлэ, тер килнциг нег чигн тэкл тэвүлж чадшго.

²⁷ Тийм юмн учрхла, бидн ик өэмшгтэхэр ирх зарниг болн Бурхна өштэнриг уга кедг, өршэнгү уга налыг күлэх болжанавидн.

²⁸ Мошен Закаг эс соңсдг күүг хойр болн һурви герчин үгмүдэр өршэнгү угаһар алдг бээсмн. ²⁹ Ухалтн: Бурхна Көвүг басдг, килнцэсн цеврдүлсн болн бооцана цусиг эрүн юмнд тоолдго, хээрлтин Сэкусиг му келдг күн ямаран ик цаажла харх! ³⁰ Яһад гихлэ, «Би өшэхинь авхв», болн «Күүнэ һархсн бурунин ашар Би терүг цаажлхв» гисн үгмүдин Эзинь бидн меднэвидн. Дэкэд Тер иигж келсн бээнэ: «Деед Эзн Эврэннъ улсан зархила хархулх». ³¹ Эмд Бурхна харт бэргдхлэ, йир өэмшгтэ юмн!

³² Урдк цаган, Бурхна герл авсн цаган тодлтн. Тадн ик зовлн өдлсн билэт, зуг ямаранчн зовлн дааж чадлат. ³³ Зэрмдэн тадниг өмтнэ чирэд му келдг, зовадг билэ. Тийм зовлн даасн улсин жирхлд тадн зэрмдэн орлцж, нөкд болдг билэт. ³⁴ Түүрмд суусн өмтнд* тадн сана зовдг билэт. Тана гермүдиг булаҗ авсн цагт тадн ик байрта билэт. Яһад гихлэ, тадн энүнэс сөн болн

* Ондан экн бичгт «түүрмд суусн нанд» гиж бичэтэ.

мөнк юмс эдлхэн меддг билээт. ³⁵ Зөргтэ бээдлэн бичэ алдтн, янад гихлэ, зөргтэ бээхлэ хамгин сээнэр ачтн хэрүлгдх. ³⁶ Бурхна таалыг күцэхин төлэ, Терүнэ өгхэр бээсиг авхин төлэ тадн ик тесвртэ бээх зөвтэт. «³⁷ Янад гихлэ, уdl уга невчкн цаг болад Ирдгнь ирх, икэр удшго. ³⁸ Мини чик седклтэ күн итклэрн бээх, зуг кемр күн Намаг дахдган уурхла, тер Нанд тааста большго». ³⁹ Зуг бидн Бурхиг дахдган уурад, үкллэ харх улс бишвидн. Бидн иткнэвидн, тегэд авргвидн.

Итклин тускар

11 Иткл гиснь: Мана нээлжэх юмн бээнэ гиж лавта медх, болн эс үзгддг юмн бээнэ гиж лавта медх. ² Кезэнэ өмтн итклэр дамжад Бурхнд тааста болдг бээсмн.

³ Нарт делкэ Бурхна үгэр үүдсмн, тер учрар эс үзгддг юмнаас үзгддг юмн үүдсийн бидн итклэр дамжад меднэвидн.

⁴ Итклэрн Абель Кэнэс сэн тэкл Бурхнд тэксмн. Итклэрн Абель чик седклтэ күн гисн герчллн авсмн. Бурхн Абелин белг авсндан эн герчллн өгсмн. Абель кезэнэ өнгрвчн итклэрн ода күртл келжэнэ.

⁵ Итклэрн Ханок үкллэ хархл уга назрас авгдла. Терүнэ цогцинь күн олж чадсн уга, янад гихлэ, Бурхн терүг авла. Эн орчлнгас авгдхин өмн Ханок Бурхнд тааста күн гисн герчллн авсмн. ⁶ Иткл угахаар күн Бурхнд тааста болж чадшго. Янад гихлэ, Бурхн тал ирсн күн Бурхн бээнэ гиж, Бурхн Терүг хээдг күн болнинг ачлна гиж иткх зөвтэ.

⁷ Итклэрн Ноах юн учрх гисн сагллнна зэнг Бурхнаас авсмн. Ноах Бурхиг соңсад, гер-булэн харсж аврхин төлэ керм тосхсмн. Ноах орчлнгиг гемшэхэд, итклэрн Бурхнаас чик седкл авв.

⁸ Өнчэн авх назр тал йовтха гиж Бурхн Абрахамиг дуудв. Итклэрн Абрахам Бурхиг соңсв. Тер альдaran йовхан эс медсн бийнь йовсмн. ⁹ Итклэрн Абрахам Бурхна өгнэв гисн орн-нутгт хэр күн болж бүүрлж. Абрахам Ицхак Яков хойрла сегт бээсмн. Тедн Абрахамла өдл Бурхна өгнэв гисн өнч авх улс бээсмн. ¹⁰ Янад гихлэ, Абрахам мөнк улта балысиг күлэжэсн билэ. Тер балысна проектын Зурач болн Тосхач Бурхн Бийн бээсмн.

¹¹ Сарра үр haphxд зөвэр наста бээж. Зуг тер күср боловчн итклэрн үр haphx күч авсмн. Бурхн өгси үгэн күцэдмн гиж тер иткдг бээж. ¹² Иим учрар насан барн гиж йовх Абрахамас хөөт

үйнр гарсмн. Теднэ тонь тенгрин одд мет болн тенгсин көвэд бээсн элсн мет олн бээсмн.

¹³ Эн улс цугтан Бурхнд иткэд өнгрв. Эдн Бурхна өгх юмиг авсн уга, болв холас үзэд байрлдг бээсмн. Эн назр deer бидн ирсн хэр улс болн зуульчирвидн гиж тедн бийинн тускар келдг бээж. ¹⁴ Бийинн тускар тиигж келдг улс тиигэд эврэннъ йосн Төрскэн хээжэхэн үзүлжэнэ. ¹⁵ Кемр тедн үлдэсн төрскн орн-нуггин тускар ухалдг бээсн болхла, тедн тиигэрэн хэрү ирж чаддг архта бээх билэ. ¹⁶ Зуг тедн энүнэс сэн орн-нугтур эс гиж тенгрин орн-нугтур темцдг билэ. Тиим учарар тедн Бурхиг «мана Бурхн» гиснэс Бурхн эмэхш. Янад гихлэ, Бурхн эн улст балыс белдсмн.

¹⁷ Бурхн Абрахамиг сөрхлэ, итклэрн тер Ицхакар тэкл тэкхэр белдсмн. Бурхна өгхэр бээсн юмнд тер иткэд, эврэннъ ор һанцхн көвүхэрн тэкл тэкхэр седлэ. ¹⁸ Ицхакин тускар Бурхн Абрахамд: «Чини унг-тохм Ицхакас эклх», — гиж кель. ¹⁹ Бурхн үксн улсиг эмдрулж чаддгтнъ Абрахам итклэ. Болв Абрахам Ицхакиг үклэс авч гиж келж болжана.

²⁰ Иргчдэн Яков Эсав хойрин өдс ирх гиж Ицхак итклэрн келсмн.

²¹ Итклэрн Яков өнгрхиннъ өмн Йосипин көвүн болһнд өдс өгч. Тер тайган түшэд, Бурхнд сөгдсмн.

²² Итклэрн Йосип өнгрхиннъ өмн Израилин улс Египетэс гарх гиж сана орулад, эврэннъ цогцан яһж оршахинь келж өгсмн.

²³ Итклэрн Мошен эк-эцкнъ терүг төрснэ хөөн һурви сардан бултулв. Тедн көвүхэн ик сээхнинь үзв, болв хаана заквр эвдхэсн өэсн уга.

²⁴ Моше насын өөдлэд ирхлэрн итклэрн фараона күүкнэ көвүн бишв гив. ²⁵ Килнцтэ, ахр байрта жирхлэр бээхин ормд тер Бурхна өмтилэ зовлы даах жирхл шүүж авв. ²⁶ Христосин төлэ му нер зүүхиг Египетин зөөрэс ик үнтэ юмнд тер тоолдг бээж. Янад гихлэ, Моше иргч ачлвр тал темцж хэлэдг бээсмн.

²⁷ Итклэрн тер хаана цухлас өл уга Египетэс гарсмн. Янад гихлэ, тер эс үзгддг Бурхиг үзжэх метэр хэрү эргж йовсн уга. ²⁸ Итклэрн Моше Песах гидг нэр тогтаһад, үдн болһниг цусар цацтн гиж өмтид закв. Үклин элч Израилин улсин уүнн көвүдиг бичэ алтха гиж тиигв.

²⁹ Итклэрн Израиль улс улан тенгсиг хүүрэ hazrap йовж йовх мет натлж harsmn. Египетин улс бас тиигж кехэр седэд уснд чивсмн.

³⁰ Эмтн долан өдр Ерихо балhсиг эргснэ хөөн итклэр балhсна эрс нуралд унж одж.

³¹ Итклэрн Рахаб гидг аля күкд күн наадк бүдүн күзүтэ улслыксн уга. Янад гихлэ, тер туршулчнриг сээнэр тосад, гертэн орулсмн.

³² Дэкэд ю келхв? Гидеона, Баракин, Шимшона, Иптэн, Давидин, Самуэлин боли өэлдэчнрин тускар келхлэ, цаг күртшго.

³³ Итклэрн тедн зэрм орн-нутгиг диилж эзлэд, чик кергэн күцэхэд, Бурхна өгх юм авв. Тедн арслнгудын ам хаав. ³⁴ Ик hal унтраhад, хурц иртэ үлдэс авргдла; чинэн уга бээсн бийн чидл орад одла. Дээнд орлцад ик чидлтэ болад, күүнэ цергиг көөв. ³⁵ Итклэрн күүкд улс үксын элгн-саднаннь өмдричинь олж авв. Зэрмнь сулдхвр керг уга гиhэд, улм сэн жирhлд өмдрихэр ик зовлнтаhар үкв. ³⁶ Зэрм улсиг наад бэрэд, маляhар цокад, цевд күлэд түүрмд хайв. ³⁷ Тедниг чолуhар цокад, көрэхэр көрэдэд, үлдэр чавчад алв. Тедн хөөнэ, ямана арс көдрэд, hazр кедэд йовдг бээж, угатя яду болллад, көөгдэд икэр зовагдв. ³⁸ Эн улс орчлнгас deer билэ. Тедн көдэ hazрмудар, уулмудар, хадын көндэхэр, уулын хавчгар кедэд йовв.

³⁹ Эдн цуhар итклэрн Бурхнд тааста билэ. Зуг теднэс нег чигн күн Бурхна өгхэр бээсн юмиг авсн уга. ⁴⁰ Янад гихлэ, Бурхн маднд энүнэс сэн юм белдсмн. Тедн маднла хамдан дуту уга жирhлд күрч чадхиг Бурхн урдаснь тогтав.

12 Мана эргнд олн герчнр бээнэ. Эн учраг мана хаалhд бэ-эсн харшлтас боли маднд хальддг килнцэс гетлэд, маднд заасн хаалhар тесвртэхэр гүүхэд йовий. ² Нүдэн аныго Иисус тал оньдин хэлэй. Энти итклини Үүдэч боли Күцэхэч. Иисус Бийднь заясн иргчин байрин төлэ hэ үклиг юмнд тооллго кирсд үкэд, Бурхна ширэн барун бийд суусмн.

³ Цуцрад цөкршгон төлэд килнцтэ өмтнэ ик өшэрклниг даасн Иисусин тускар ухалтн.

⁴ Тадн болхла килнцин өмнэс босж үктлэн дээлдэд угат. ⁵ Эврэннь үрдүйтэн келжэснлэ өдл Бурхна келсн урмдта үгмүдиг тадн мартвт? «Көвүм минь! Деед Эзн чамаг чиклхлэ, бичэ бас. Деед Эзн чамаг засглхла, бичэ цөкр. ⁶ Янад гихлэ, Деед Эзн дурта

көвүн чиклнэ. Көвүн гиж тоолгддг күн болһниг малядна».

⁷ Бурхна заслниг тесвртәһәр даатн. Яһад гихлә, Бурхн тадниг Эврәннъ көвүдән гиж тоолна. Эцкәс засгдад уга көвүн бәәдмб?

⁸ Кемр Бурхн тадниг Эврәннъ цуг көвүдлә әдл эс засдг болхла, тадн Терүнә һарсн көвүд биш болжанат, зуг йосн бишәр һарсн көвүд. ⁹ Мана һазрин эцкәр мадниг засдг билә, болв бидн тедниг тевчвидин. Иим учрар энүнәс үлү яһж бидн Сәкусдин Эцкин үгд орх зөвтәвидн. Эн соңхврта бәәдл маднид жирһл өғнә! ¹⁰ Мана һазрин эцкәр ахр болзгт мадниг засад авдг билә. Тедн мадниг чикәр засжанавидн гиж тоолдг билә. Зуг Бурхн мадниг мана сәәhin төлә, мадниг Бийтәһән әдл Терүнә әрүн улс болһар засна. ¹¹ Яһад гихлә, кемр күн засгла харһхла, тер засг байр биш зовли болж медгднә. Хөөннъ эн засгар сурһмж авсн күн чик бәәдлиг болн эвтә жирһлиг урһц метәр хурана.

Зокал болн сагллн

¹² Тегәд эврәннъ цуцрсн һаран өргтн, чинән уга өвдгән батрултн. ¹³ Доһлң көлән өвдкәшгонар, болв әдгәхәр ho хаалнар цааранднъ чигн йовтн.

¹⁴ Күн болһнила эвәр бәәхәр шунтн. Эрүн жирһләр бәәхәр зүткти, яһад гихлә, әрүн жирһләр эс бәәхәлә Деед Эзиг үзж чадшгот. ¹⁵ Хәлән бәәтн: тадн дундас күн һашун унгта урһимл мет урһад әмтнд дала хоран күргвзә, кесг әмтиг бузрдавза. Бурхна хәәрлтиг күн үлдәвзә! ¹⁶ Хәлән бәәтн! Бурхн уга Эсавла әдл, эс гиж тадн аля күн бичә болтн. Эсав нег ааһта хотын төлә ууһн көвүнә зөвән хулдчкен билә. ¹⁷ Энүнә хөөн тер эцкәсн әдс авхар седв. Зуг эцкн сурсинь өгсн уга. Яһад гихлә, Эсав әдс авхар зүткж уульв чигн кесн үүлән сольж чадсмн уга.

¹⁸ Тадн һаарар көндәж болшго болн һалд шачах уулур, таг харнүүнур, дөгшин салькнур, ¹⁹ бүрә-бүшкүрин әәһүр, үг келдг дууһур ирсн утат. Тер ду соңсн әмтн дәкж үг бинә келтхә гиж эрв. ²⁰ Яһад гихлә, тедн өгсн зәрлгиг авч чадсмн уга. Зәрлг гиснь эн: Кемр мал болв чигн эн уул тал күрхлә, чолуһар цокгдж үкк. ²¹ Әмтнә үзсн юмн ик әәмшгтә болад: «Би икәр әәһәд чичржәнәв», — гиж Моше келж.

²² Зуг тадн Сион уулур, Әмд Бурхна балһснур эс гиж тенгрин Ерусалимур Бурхна тоолж болшго элчнр тал өөрдwt. ²³ Тадн ууһн көвүдиннъ байрин хургт өөрдwt. Теднә нерд тенгр deer

бичэтэ бээнэ. Тадн Бурхн тал, цуг күмни Зархч тал, дуту уга болн чик седклтэ сүмсд тал өөрдвт.²⁴ Тадн Иисус тал эс гиж Бурхна болн күүнэ хоорндк Шин Бооцана орлзач тал, цацгдсан цусн тал өөрдвт. Эн цусн Абелин цуснаас үлү сэн юм өгхэр бээнэ.

²⁵ Хэлэн бээтн! Үг келжэх Бурхиг күн соңслго буру хэлэвзэ. Һазр deer үг келжэсн Мөшег соңсхар седдго улс цаажас зулж чадсн уга. Энүнэс үлү бидн тенгрэс үг келжэх Бурхиг эс соңсхла, цаажас зулж чадшговидн.²⁶ Тийгхд Бурхна дун һазриг чичрүлдг билэ. Ода болхла Бурхн иим үг өгч: «Дэкн Би һанцхн һазриг биш, тенгриг чигн чичрүлхв». ²⁷ «Дэкн» гисн цуг делкэд үүдэгдсн юмн чичргдэд уга болж одх – гисн үг. Тегэд чичрүлж большго юмиг үлдэхин төлэ тиим юмн учрх.

²⁸ Тер учрар мадн ормаснь көндэж большго орн-нутг авчах төлэдэн ханлтга бээхм. Бурхнд сөгдэд, күндлэд, Терүнэс өэхэд, Бурхнд тааста болад, Терүнд ханлт өргхм.²⁹ Янад гихлэ, мана Бурхн цугинь шатаж уга кедг һал болжана.

Бурхнд яхж тааста болхмб?

13 Иткдг ахнр-дүүнр мет нег-негндэн дурта болад бээтн.² Зульч улсиг кезэчн гиичлүлхэн бичэ маргтн. Тийгж кеһэд зэрмснь медлго, Бурхна элчинrig гиичлүлсмн.³ Түүрмд бээсн улсиг бичэ маргтн. Тадн бийстн түүрмд бээсн метэр теднэ тускар ухалтн. Зовлн даажасн улсиг бичэ маргтн, бийстн зовлн даажах мет теднэ тускар ухалтн.

⁴ Гертэ-бултэ бээдл-жирхлиг цуһар күндрх зөвтэ. Залу гергн хойр хоорндан итклтэ болх зөвтэ. Хуульч болн аля улсиг Бурхн зархла хархулх.

⁵ Мөнгнд дегд дурта бичэ болтн. Бээсэрн байн болтн. Янад гихлэ, Бурхн иигж кель: «Би чамаг үлдэшгов, Би чамаг хайшгов». ⁶ Тегэд зөргтэхээр келж болжана: Деед Ээн – мини нөкд. Би юмнаас ээшгов? Күн нанд ю кехмб?

⁷ Тадниг Бурхна үгэр сурхсан гардачнран бичэ маргтн. Теднэ жирхлийн болн үклин тускар ухалад, тедниг дураҗ иткти. ⁸ Иисус Христос Өцклдүр, эндр, мөнкиндэн нег кевэрн бээнэ, төрүц хуврхш.⁹ Таднд күүнэ болдг олн зүсн ном чик хаалнастн бичэ хажилхтэ. Тана седклти хотын туск зокалмуд күцэлхнэр биш, Бурхна хээрлтэр батрдгнь сэн. Хотын туск зокалмуд күцэдг улст эн зокалмуд олз өгшг.

¹⁰ Манад тэклийн ширэ бээнэ. Евреймүдин сэгт церглдг улс тэр ширэхэс хот идх зөв уга бээсмн. ¹¹ Янад гихлэ, ах гелң хамгин эрүн бээрнд өмтнэ килнц тэвүлхин төлэ малын цус оруулна. Малмудын цогцны болхла, өмтн бүүрлдг назрин ард шатагдг бээсмн. ¹² Тегэд чигн Иисус өмтиг килнцэснүү цусарн цеврлхэр балхсна ард үксмн. ¹³ Тегэд чигн өмтн бүүрлдг назрин ард нарад Терүнүр йовхм, Иисусин му нериг хувалцхм. ¹⁴ Янад гихлэ, энд назр deer бээх балхсн манад уга болад, бидн иргч балхсиг хээжэнэвидн. ¹⁵ Тегэд Иисусар дамжад, Бурхнд нерэдсн бэрц болсн магтал оньдиндан өргийй. Магтал гиснь – амнаас гарчах Бурхнд нерэдсн бэрц болжана. Эн бэрц: Иисус – Деед Эзний гисн үгмүд. ¹⁶ Нег-негндэн сэ кеж, нөкд болдган бичэ маргтан. Янад гихлэ, эн Бурхнд тааста бэрц.

¹⁷ Таднд сурхмж өгдг улсин үгд орад, теднэ келсинь күцэтн. Тедн килмжэн өгэд, тана седклиг оньдин хэлэнэ. Янад гихлэ, тедн эврэннүү цергллнэ туск тооцаан Бурхнд өгх зөвтэ. Эн учрар эврэннүү көдлмшэн байртаан күцэж зөвүр угаанар тедн бээтхэ. Кемр эс тиигхлэ, эн таднд олз өгшгэ.

¹⁸ Мана төлэ зальврад бээтн. Янад гихлэ, бидн седклдэн гэм уга бээнэвидн гиж лавта келж чаджанавидн. Тегэд үнн чикэр бээхэр шунжанавидн. ¹⁹ Бурхн намаг удл уга таднур йовултха гиһэд зальвртн гиж, би үнн седклэрн эржэнэв.

Зальврлийн

²⁰⁻²¹ Мана Деед Эзний Иисусиг эс гиж хөөдин алдр Хөөчиг мөнк бооцана цусар дамжад өмдруулсан Эвин Бурхн таднд Терүнэ таалыг күцэхд өргтэ сээг өгх болтха! Иисус Христосар дамжад, Бурхнд тааста юм мана дотр Тер күцэтхэ! Иисус Христос мөнкин-дэн тууртха! Тиигтхэ!

Төгсвр

²² Ахнр-дүүнр, эн урмдта үгмүд седклэрн оруултн гиж би эржэ-нэв. Янад гихлэ, мини бичсн бичг ик биш. ²³ Мана ду Тимофей түүрмэс сулдхвр авсн мэдтн. Кемр тер удл уга ирхлэ, би тадниг терүнлэ хамдан бээсинь үзхүв.

²⁴ Тана гардаачирт болн Бурхна улст менд илгэжэнэв. Италин ахнр-дүүнр таднд менд илгэжэнэ.

²⁵ Бурхна хээрлтд тадн багтад бээх болтха!

Яковин бичсн бичг

Нүр уг

Эн бичгтэн Яков Бурхна цуг тарсн улст жирхлийн селвг өгчэнэ. Тे-
рүнэ тускар үзмжтэ үгэр келэд, христианмуудын хоориндкиг болн
зан-бэрциг һардхин тускар селвгэн бичжэнэ. Христианин болсндан
Яков олн зүсн төр хэлэжэнэ: байн болн түрү бээдл, сөрлін, сэн зан,
авъяс, иткл болн керг, үүнэ келн, цецин ухан, керлдэн, ик санан болн
зөвшэрлін, талдан өмт келлін, көөрлін, тесвр болн мөргүл.

Христианск жирхлд иткл йир кергтэ орм эзлжэхинь эн бичгт үзүлг-
дэжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр уг 1.1
Иткл болн цецин ухан 1.2–8
Түрү болн байн бээдл 1.9–11
Жилв болн сөрлін 1.12–18
Соңсвр болн йовдлмуд 1.19–27
Эмтиг ийлхлінэ туск саглін 2.1–13
Иткл болн йовдлмуд 2.14–26
Христианин болн терүнэ келн 3.1–18
Христианин болн делкэ 4.1 – 5.6
Олн зүсн селвгүд 5.7–20

Мендлини

1 Би Бурхна болн Деед Эзн Иисус Христосин Яков, таднд олн
келн улс дунд тарсн арвн хойр унг-тохмин улст менд илгэ-
жэнэв.

Цецин ухан болн иткл

² Ахнр-дүүнрм! Ямаранчн сөрлінлэ хархсан цагт байрлтн. ³ Та-
на итклиг сөрснэ хөөн та тесвртэ болдгиг тадн меднэт. ⁴ Тана
тесвр оньдиндэн иқдтхэ. Тийгэд тадн бөдүн болн юмнд дуту уга

болж чадхит. ⁵Кемр тадн дундк улсин кенд чигн цеңн ухан эс орхла, Бурхнас суртха. Бурхн терүнд өгх. Бурхн өгэнч, сурсн күүг гемшэлго, цеңн уха өгнэ. ⁶Зуг сурсн цагт тадн алмацл уга-хар иткх зөвтэт. Алмацн күн салькар өрггдж көөгддг тенгсин дольган мет болна. ⁷⁻⁸Шиидвр авх арх уга күн, шуд хаалнаар йовж чаддго күн Деед Эзнэс юм авч чадхв гиж бичэ сантха.

Үгатя болн байн күүнэ тускар

⁹Иткдг номһн күүг Бурхн деегшлүхлэ, тер байрлх зөвтэ. ¹⁰Байн күүг Бурхн номхруулхла, тер күн байрлх зөвтэ. Янад гихлэ, цагтнь тер кеер урһдг ноһана цеңгэ мет уга болж одх. ¹¹Нарн нарад, һаң халун шатаһад, ноһаг хагсана. Терүнэ цеңгэнь унад, сээхн бэөдлнү уга болж одна. Тийм кевэр байн күн эврэнн кергэн кежэхэд уга болж одна.

Сөрлүнэ тускар

¹²Сөрлүнлэ харһад, терүг дааж һардг күн буйн кишгтэ болдг. Янад гихлэ, цугинь даасн хөөн тэр мөнк жирһл эдлэд ачлгдх. Эн ачиг Бурхн Бийднь дурта улст өгнэв гив. ¹³Тадн сөрлүнлэ харххларн, Бурхн намаг сөржэнэ, гиж бичэ келтн. Бурхн Бийнь хар санааар сөргдхш, өмтиг бас сөрхш. ¹⁴Күн му седвэрт авлгад, терүнэ хавхд торна. ¹⁵Энүнэ хөөн му седвэр күүнэ седклд батрад, күүг килнцн күүг үкллэ хархулна. Кесн килнцн күүг үкллэ хархулна.

¹⁶Хэлэн бээтн, хээртэ ах-дүүнрм, меклгддг болвзат! ¹⁷Сэн болн йосн белг тенгрэс ирнэ, нарн, сар, одд үүдэсн Эцкэс өггднэ. Тер төрүц сольгдхш, хүврснэ бээдл чигн уга. ¹⁸Бурхн эврэнн таалар үннэ үгэр дамжад, маднид шин жирһл өгв. Мадниг Терүнэ олн үүдэврин хамгин түрүнкн болтха гиж тиигв.

Бурхна уг соңсны болн күцэсн

¹⁹Хээртэ ахнр-дүүнрм! Энүг тодлтн: Оныган өгч соңсхд белн болтн, зуг келхэр, уурлхар бичэ адһтн. ²⁰Янад гихлэ, күн уурхла, Бурхнд тааста юм кеж чадшго. ²¹Эн учраг ямаран чигн бузр авьясан болн му йовдлан хайтн. Бурхна келсн үгиг номһн седклээр тогтаж автн. Эн уг таниг аврж чадх чиртэ.

²²Бурхна үгиг харжахар гиж бичэ соңсн үүцэтн. Тийм эс болхла, тадн бийэн меклжэнэт. ²³Үгиг соңсдг, зуг күцэдго

кун нүр үздгт бийэн ширтж хэлэдг күн мет. ²⁴ Бийэн хэлэчкэд, нарад йовж одна. Тиигэд ямаран бээдлтэ болдган мартчна. ²⁵ Болв сулдхврин туск дуту уга номиг шинжлж күцэдг күн буйн кишгтэ. Тер мартмха соңсач биш, соңсан күцэдг күн болжана.

²⁶ Би шажна йосар бээдв гиж тоолдг, зуг келэн бэрж чаддго күн бийэн меклнэ. Терүнэ шажна бээдлн юмн биш. ²⁷ Өнчин күүкд болн белвсн күүкд улс зовхла, теднд нөкд болад, орчлнгин хар санаар бийэн бузралго бээдгиг Бурхн Эцк йосн цевр шажнд тоолна.

Күйилхдг улсин тускар

2 Ахнр-дүүнр минь! Мана туурмжта Деед Эзн Иисус Христост иткдг улс болад, эмтнэ чирэ хэлэж, тедниг йилх зөв угат. ² Үлгүрлхд: Тана хургт байн хувцта, хурһндан алтн билцгтэ, байн күн орж ирнэ. Шуурха хувцта, угатя яду күн бас орж ирнэ. ³ Кемр тадн байн хувцта күүг күндлэд: «Буйн болтха ортн, деегшэн нарад суутн», гиһэд угатя күүнд: «Тенд зогсжа эс гиж көлдм су», гиһэд келэд бээхлэ, тадн буру юм кежэснти тер. ⁴ Негдвэр, эмтиг хоорндын йилхэнэт, хойрдвар, му ухага зархла әдл зарһ кежэнэт.

⁵ Хээртэ ахнр-дүүнрм! Соңстн: Бурхн угатя улсиг итклэр байн болтха гиһэд болн Бурхна орн-нутга өнч автха гиһэд шүүж авла. Бурхнд дурта улс тенгрин орна өнч авх гиж Бурхн үг өгв. ⁶ Тадн болхла угатя улсиг басад тевчхшт. Байн улс тадниг дажрад күчэр зарһд оруулна, тиим эсий? ⁷ Тедн таднд өггдсн сэн неритн муурулна, тиим эсий? ⁸ Кемр тадн хажудк күүндэн бийдэн дурта кевэр дурл гисн хаана заавриг күцэхэд бээхлэ, терти чик. ⁹ Зуг кемр тадн эмтнэ чирэ хэлэхэд, тедниг йилхлэ, тадн килнц кежэнэт. Закан тадниг йос эвдэчнр гиж гемшэжэнэ. ¹⁰ Кен чигн цуг зака күцэв чигн, зуг закана негхн заавриг эвдхлэ, тер күн цуг зака эвдлінд бурута. ¹¹ «Күүнэ гергнлэ дерэн бичэ негдүл», – гисн Бурхн «Кү бичэ ал», – гиж бас келлэ. Кемр чи күүнэ гергнлэ дерэн эс негдүльв чигн, зуг кү алхла, чи йос эвдэч болжанач. ¹² Сулдхврин закаар зарһла харх улсла әдл келэд кергэн күцэтн. ¹³ Янад гихлэ, өршэнгү угаар зарһ кесн күн бас өршэнгү уга зарһла харх. Өршэл зарлас deer.

Иткл боли йовдлмуд

¹⁴ Ахнр-дүүнрм! Би иткнэв гисн күн сэн йовдл эс кесн болжла, түүнэс олзнь юмб? Итклнь терүг аврж чадхмб? ¹⁵ Үлгүрлхд, тана ахтн эс гиж эгчтн хувцн уга, хот уга бээнэ. ¹⁶ Тадна негнти: «Менд йовтн, дулан хувцан өмсэд, хотан ууһад амулн мэнд бээтн», — гиһэд, зуг ах, эгчдэн кергтэ юм эс өгхлэ, ямаран олз болхмб? ¹⁷ Кемр тадн иткдг болов чигн, зуг сэн йовдлмуд эс кехлэ, тана иткл тус уга хоосн.

¹⁸ «Негнь иткнэ, дарукнь сэн йовдл кенэ», — гиж нег күн келнэ. «Сэн йовдл келго иткжэсэн нанд үзүл. Зуг би чамд сэн йовдлар дамжж иткжэсэн үзүлнэв», — гиж би терүнд хэрү өгнэв. ¹⁹ Чи Ор һанцхн Бурхнд иткнэч, терчн чик. Зуг хар сэкүсд бас иткнэ, икэр өэж чичрнэ. ²⁰ Эргү күн! Сэн йовдл келго иткдгнь хоосн юмн гисиг чамд үзүлтхэ, гиж седжэнч? ²¹ Абрахам көвүхэрн Ицхакар тэкл кеж тэклийн бээрнд тэвсн цагт, Бурхн терүнэ сэн йовдлар дамжад, терүг чик седклтэ күүнд тоолсн биший? ²² Абрахам сэн йовдл күцхэд, тер саамд иткж бээсинь үзжэнч? Йовдларн тер йосн итклд күрч. ²³ «Абрахам Бурхнд иткэд, Бурхн терүг чик седклтэ күүнд тооль» гисн Бурхна Бичт бичсн үгмүд бүтв. Болн Абрахам Бурхна үр гиж нерэдгдв. ²⁴ Күн һанцхн итклэрн биш, зуг сэн йовдларн чик седклтэд тоолгдана. ²⁵ Тийм юмн Рахаб гидг аля күүкд күүнлэ учрв. Тер Израилин туршулчнриг гертэн бултулад, дэкэд тедниг хэрү йовулж нөкд болсн цагт* Бурхн терүнэ сэн йовдлар дамжад, терүг чик седклтэд тоолсн биший? ²⁶ Тегэд күүнэ цогц, сүмсн угаһар өмн уга болсан метэр, иткл йовдлмуд угаһар хоосн юмн болна.

Келнэ тускар

3 Ахнр-дүүнр минь! Таднас ик зунь багш болхар бичэ зүтктхэ. Янад гихлэ, бидн, багшнр, талдан улсас үлү шүрүтэхээр зархла хархиг тадн меднэт. ² Бидн цуһар ик зуудан килнц һарһнавидн. Келэрн килнц һарһдго күн итклэрн бөдүн болн бийэн бэрж чаддг күн гиж тоолгдана.

³ Мөриг үлмэдэн орулхин төлэ бидн терүг хазарлнавидн. Тиигэд бидн мөриг кергтэ хаалһарн залнавидн. ⁴ Кермиг хэлэтн:

* Эн тууж Иисус Навина дегтрэс.

Тер ямаран ик болвчн, шүрүн салькнд туугдв чигн, зуг кермин жолач бичкн мод олзлад, кергтэ хаалнаар терүг зална.⁵ Келн бас тиим. Энтн бичкн болвчн ик юмна тускар көөрнэ. Нег бичкн hal зөвэр ик өшүүхү модыг шатаж чадна.⁶ Келн болхла hal мет. Келн хар санана күчн болад наадк мөчмүдин заагт эврэннь орман эзлнэ. Эн цуг цогц-бийиг бузрдана. Келн мана жирхл бээдлиг мөнк halар шатана.

⁷ Ямаранчн ан-аһрусиг, шовудыг, мөлкдг болн тенгс усна ангудыг күн номхрулж чадна, номхруульв.⁸ Зуг келиг номхрулж чадхш. Келн бэрж болшго хар саната юмн, тер үклд оруулдг хорар дүүрн.

⁹ Келэрн бидн мана Деед Эзиг болн Эцкиг йөрэнэвидн, тер келэрн бас Бурхна дүрээр үүдэгдсн өмтиг харанавидн.¹⁰ Нег амнаас дегц йөрэл болн харал гарна. Ахнр-дүүнр минь! Тиим юмн болх зөв уга.¹¹ Нег булгас дегц өмтэхн болн нашун усн hoождви?¹² Ахнр-дүүнр минь! Инжр модн олив темс, уста үзм инжр темс өгч чадхий? Тиим учарар нашун усиг өмтэхрүлж болшго.

Йосн цецн ухан

¹³ Тадн дундас күн цецн ухата болн медрлтэ болхла, цецн уханар үүдсн номхн бээдлэр дамжад гарчах сэн жирхлэри, цаһан йовдларн энүг үзүлтхэ. ¹⁴ Кемр тана седкл үлү үздг, нашуддг, бив гисн саната бээхлэ, би цецн ухатав гиж бичэ көөрти, үннэ өмн бичэ килнц гархти. ¹⁵ Тиим цецн ухан тенгрэс гарчахш, энтн орчлнгас, күүнэ килнктэ бээдлэс, хар сэкүснэс гарчана.¹⁶ Үлү үздг, бив гиһэд бээдг өмти бээсн ормд оньдин диг-дараан уга, ямаран чигн хорта йовдл гарна.

¹⁷ Тенгрэс гарчах цецн ухата күн болхла, цевр, эвд дурта, номхн, тоолвтара, өршэнгү, дала сэн йовдл кенэ, өмтнэ чирэхэлэж тедниг йилхш, үннч седклтэ. ¹⁸ Үнн чик бээдл гиснь – эвтэхээр тэрсн экнэс гарсан эвин көдлэчинрин хадсн урhiц.

Орчлнла үүрлнинэ тускар

4 Тадн дунд цүүгэн, керлдэн альдас гардви? Цуг эн тана дотр дээлэд бээдг тана седвэрмүдэс гарчана.² Тадн юм авхар седнэт, зуг танад тиим юмн уга. Иим учарар тадн кү алнат. Тадн күүнэ юмнд жилвтнёт, зуг терүг авч чадхшт. Иим учарар тадн цүүгэд керлднэт. Бурхнас эс сурсндан таднд тиим юмн уга.

³ Болв сурхларн авхшт. Яһад гихлэ, тадн буру учраг сурнат. Эврэннэй седвэрмүдэн ханһахар тиигнэт.

⁴ Итклтэ биш улс! Кемр күн орчлнла үүрлхлэ, Бурхна өшэр-кнэ. Энүг тадн медхшийт? Тегэд орчлнгин үр болхар седдгнь Бурхна өшэтийн болна. ⁵ Мана дотр Бурхна оруулсан Сэкүсн мадниг һанцхн Терүнэ болтха гиж седжэнэ, — гисн Бурхна Бичгин үгмүдиг хоосн үгмүд гиж санжант? ⁶ Зуг Бурхн маднд ик хээртэ. Тегэдчн Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Бурхн омгта улсин өмнэс сөрүүнэ, зуг номһин улсиг хээрлнэ».

⁷ Иим учраг Бурхна үгд орад, эрлгин өмнэс сөрлцтн, тер таднаас цааран зулад әрлх. ⁸ Бурхн тал өөрдтн, болн Бурхн таднур өөрдх. Килнцтэ улс һаран үнатн, хойр ухатань седклэн цеврлтн. ⁹ Гейүртн, уультн, оркртн! Инэхин ормд уультн. Байрлхин ормд зовтн. ¹⁰ Деөд Эзнэ өмн номһртн. Тиигхлэ Тер тадниг деегшлүлх.

Aхиг зарһла харһулсна тускар

¹¹ Ахир-дүүнр! Нег-негэн бичэ му келтн. Эврэннэй ахин тускар му келэд, терүг гемшэдг күн закана тускар му келнэ, закаг гемшэнэ. Кемр чи Закаг гемшэхлэ, Закаг күцэдг күн биш зарһч болж һарчанаач. ¹² Һанцхн Зака Өгэнч болн Зарһч бээнэ. Тер Бурхн болжана. Тер аврж чигн чадна болн уга кеж чадна. Хажудк күүхэн гемшэдг кенвчи?

Бийэн бичэ буультн

¹³ Эндр эс гиж манһдур тиим балһснд однавидн, тенд жилдэн бээхэд, юм хулдад, олз авхвидн гидг улс, соңстн. ¹⁴ Манһдур яһж бээхэн тадн медхшт. Тана жирһли-бээдл утан мет невчкн зуур бээжэхэд тарж одна. ¹⁵ Энүнэ ормд тадн: «Кемр Деөд Эзнэ таал болхла, бидн невчкн зуур бээжэхэд кергэн күцэнэвидн», — гиж келх зөвтэт. ¹⁶ Тадн болхла омглад көөрнэт. Тиим көөрлнин му юмн. ¹⁷ Сэ кех зөвтэхэн медэ бээж, сэ эс кедг күн килнц һарһжана.

Байн улст келсн саглнн

5 Ода, тадн баячуд, намаг соңстн! Оркрж уультн! Тадн зовлнла хархит. ² Тана байн зөөртн илжрэд одж, хувц-хунритн гүр идчкж. ³ Алтннтн, цаһан мөнгнти зеврж одж. Эн зев тана өмнэс герч болад, нал мет тадниг шатах. Эн сүл өдрийдт эн зөөриг

тадн цуглуллат. ⁴Тана һазрин урһц хурасн көдләчирт тадн жалвинь өгл уга хулхалж авлат. Соңстн: тана көдләчир хәәкрәд, һундлан өргнә. Теднә һундл Тенгрин цергин Деед Эзнд күрч. ⁵Тадн һазр деер элвг-делвгәр бәәж бахан ҳаңгадг биләт, алләна өдрин төлә тадн бийән бордсн биләт. ⁶Тадн нүл уга улсиг гемшәһәд алсн биләт, болв тедн тана өмнәс төрүц сөрүцсн уга.

Тесврин болн зальврлїна тускар

⁷Ахнр-дүүнр минь! Деед Эзиг иртл тесвртә бәәтн. Хәләтн! Яһж тесвртәһәр тәрә тәрсн күн үнтә урһциг һазр кезә өгхинь, намрин болн хаврин хур орхинь күләнә. ⁸Тадн бас тесвртә кевәр бәәтн, зөргтә кевәр иткtn, яһад гихлә, Деед Эзн ирхнь өөрхн. ⁹Гемшәгдшгон төлә нег-негнәннъ тускар бичә һундл өргтн. Зарһч үүднә өөр зогсна.

¹⁰Ахнр-дүүнр минь! Деед Эзнә нерн deerәс келдг әәлдәчирәс яһж тесвртә кевәр зовлнган даахинь үлгүр автн. ¹¹Зовлн даадг улсиг бидн буйн кишигтә улс гиж келнәвидн. Иов яһж зовлн даасинь тадн соңлат. Сүүлдн Деед Эзн терүг яһж ачлсинь тадн бас соңлат. Яһад гихлә, Деед Эзн өршәнгү болн өр-өвч.

¹²Ахнр-дүүнр минь! Хамгин түрүнд үг өгхләрн бичә анднар тәвтн. Тенгрәр чигн, һазрар чигн, наң чигн юмар анднар бичә тәвтн. «Э» гиж санхларн, «Э» гитн, «уга» гиж санхларн, «уга» гитн. Эс тиигхлә, Бурхн тадниг гемшәх. ¹³Тадн дунд зовлнла харһсн күн бәәнү? Зальвртха! Тадн дунд байрта күн бәәнү? Магталын дуд дуултха! ¹⁴Тадн дунд гемтә күн бәәнү? Чонжин нардачириг дуудтха! Тедн ирәд, Терүнә төлә зальврад, Деед Эзнә нерн deerәс олив тос түркtxә. ¹⁵Тедн Бурхн иткәд зальврхла, гемтә күн эдгх. Деед Эзн терүг эдгәх. Кемр гемтә күн килнц кесн болхла, Бурхн терүнә килнцинь тәвх. ¹⁶Тегәд эдгхин төлә нег-негнән килнцән илдкж келтн. Нег-негнәннъ тускар зальвртн. Чик седклтә күүнә зальврлн күчтә юм күцәж чадна.

¹⁷Әәлдәч Элья маднла әдл күн билә. Хур бичә ортха гиж тер шунж зальврла. Цуг нутгт һурви жил дундуртан хур ордган уурч.

¹⁸Дәкәд терүнә зальврсар тенгрәс хур асхрв, һазр урһц өғв.

¹⁹Ахнр-дүүнр минь! Кемр тадн дундас кен чигн күн үнн ҳаал-нас ҳажиһәд төөрхлә, талдан күн терүг хәрү Бурхн тал ирүлхлә, ²⁰тодлтн: килнцтә күүг чик ҳаалнур ирүлсн күн терүнә седкл аврх. Энүнәс көлтә кесг килнц тәвгдх.

Петрин бичсн нөгдгч бичг

Нүр үг

Баһ Азийин ар үзгэр тарж бүүрлсн Бурхна улст Пётрин түрүн бичг илгэгджэнэ. Эн бичг итклэс көлтэ өгджээ болс зовжах улст урмд өгхэр бичгдсн. Автор терунд Иисус Христосин Сэн Зэнгин тускар умшачнртан сана орулжана. Иисус Христосин үкл, эмдрлт болс ирсн туурмж теднд ицл өгчэнэ. Тер төлэд өмтн тесэд зовлнган даах йоста. Янад гихлэ, теднэ итклин үнн зовлнгар сөрж хэлэгджэнэ. Иисус Христосиг хэрү ирхлэ, тедн ачлгдхмн болжана. Пётр иткдг улст түрү цагтнь урмд өгв чигн, тедн Христосин өмтнэ бээсн бээдлэр жирхтхэ гиж саглж келжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–2

Бурхна аврлтын тускар келлн 1.3–12

Эрүн жирхлүр дуудлн 1.13 – 2.10

Зовсн цагтан күцэх христианск даалхвр 2.11 – 4.19

Христианмудын зөвшэл болс церглт 5.1–11

Товчлгч үг 5.12–14

Менделлин

1 Иисус Христосин апостол Пётрэс Понт, Һалатья, Кападокья, Азий болс Битүнья гидг назрмудар тарсн Бурхна шүүж авсн улст.³ Бурхн Эцкин медрлэр тадн шүүж авгдсн билэт, Иисус Христосин үгд орхин төлэ, Терүнэ цусар цеврлгдхин төлэ Эрүн Сэку-сэр өрүлгдсн билэт. Цаһан сана, эвтэ жирхл таднд элвгэр өггдтхэ!

Мана нээлвр

³ Мана Деед Эзн Иисус Христосин Эцк Бурхнд магтал! Эв-рэннх хээрлтэр Бурхн Иисус Христосиг өмдрулэд маднд шин жирхл өгсн. Цуг эн маднд өмд нээлвр өгчэнэ. ⁴ Тегэд чигн

цевр болн төрүү үрдго, цагин аюлар уга болдго, тана төлө тенгр деер хадылгдсн зөөриг бидн авхар нээлжэнэвидн. ⁵ Итклэр дамжад, Бурхн күчэн олзлад, мадниг аврхар хадылна. Эн аврлт сүл цагт үзгдх. ⁶ Оли зүсн сөрлінэс көлтэ тадн невчкн зуур зовад бээвв чигн, энүнд байрлтн. ⁷ Тана иткл йосн иткл мөн гидгнь лавлхин төлэ сөрлінлэ хархна. Тана иткл уга кегдв чигн, зуг налар сөргджэх алтнас үнтэ. Сөрлн үзсн тана иткл йосн иткл болж үзгднэ. Тегэд тер иткл Иисус Христосин ирх өдр таднд туурмж, магтал, ач өгх. ⁸ Тадн Христосиг эс үзвчин Терүнд дурта болнат. Терүг ода эс үзвчин тадн Иуст иткнэт. Туурмжар гилвксн келж большо байрар байрлнат. ⁹ Тана итклин күсл болдг аврлт тадн авчанат.

¹⁰ Ээлдэчир кинэн кевэр хээж аврлхна туск шинжлтийн көдлмш күцэсмн. Тедн таднд өтгдх хээрлтийн тускар ээлдсн билэ. ¹¹ Христосин Сэкүсн теднэ дотр Христосин зовлынгин тускар болн хөөтк ирх туурмжин тускар герчлжэв. Тер цагт тедн кезэ, яһж аврлт туслхиг шинжлсмн. ¹² Тенгрэс илгэгдсн Эрүн Сэкүсэр таднд Сэн Зэнг цээлхэжэх улсин келснь ээлдэчнрт биш, таднд тус күргжэхиг ээлдэчнрт медүлгдсн билэ. Эн юмна тускар Бурхна элчнр чигн медхэр седнэ.

Өрүү болтн

¹³ Тиим учрар ухан седклэрн юм күцэхд белн бээтн, серглн бээтн. Иисус Христосин ирх өдр таднд өтгдх хээрлтд бүклдэн нээлтн. ¹⁴ Соңсуврта үрдүд мет бээтн. Бурхиг медхин өмн бээсн му седвэрэр бичэ бээтн. ¹⁵ Ю эс күцэв чигн, таниг дуудсан Бурхнла әдл өрүн кевэр бээтн. ¹⁶ Энүнд тускар Бурхна Бичгт иигж бичэтэ бээнэ: «Нанла әдл өрүн болтн, яһад гихлэ, Би өрүнв».

¹⁷ Кемр тадн күүнэ чирэ хэллэлго керг-үүлэрн өмтнэ зарх кедг Бурхиг «Аав» гиһэд нерэддг болхла, эн орчлн деер бээх үлдсн насан Бурхиг күнллэд давултн. ¹⁸ Тана өвк эцкнр өгсн хоосн жирхлэс түргн уга кегддг алтар болн цаһан мөнгэр хулдж эс авгдсан тадн меднэт. ¹⁹ Зуг тадн дуту уга цевр хурхн мет Христосин ик үнтэ цусар хулдж авгдлат! ²⁰ Христос орчлн үүдснэс өмн шүүж авгдсан билэ, болв тана төлэ эн сүл цагт ирсн бээнэ. ²¹ Христосин нилчэр тадн Бурхнд иткдг болвт. Бурхн Иисусиг өмдрулж туурулсмн. Эн учрар тадн Бурхнд иткнэт, нээлнэт.

²² Үннэ үгд орад, ахир-дүүнрин йосн дуриг үзүлхэр тадн седклэн цеврүлвт. Иим учар тадн өрүн седклэрн оньдиндэн нег-негндэн дурта болтн. ²³ Тадн үрдг экнэс биш, мөнк бээдг Бурхна үгэс төрсн билэт. ²⁴ Янад гихлэ, «орчлнгин өмтэ-кийтэ юмн нохан мет, теднэ туурмж тээгин цеңгэ мет. Нохан хумхарна, цеңгэс хагсад унж одна, ²⁵ Зуг Деед Эзнэ үг мөнк болна». Эн үг тадн дунд тархагдсан мөн.

2 Тадн ямаран чигн худл келдг, хар саната, хойр чирэтэ бээд-лэн, үлү үзлннэ, худл герчллнэ занган хайтн. ² Нилх үрн үс уухар седдг метэр, тадн Бурхна үгэс уухар седтн. Тегэд тадн өсэд аврлтд күрхит. ³ Янад гихлэ, тадн Деед Эзн цаһан саната болдгинь бийстн медж аввт.

Эмд чолун болн өрүн улс

⁴ Деед Эзн тал өөрдтн. Тер өмтнэ һолсн өмд чолун боловчн, Терүг Бурхн шүүж авла. Тер Бурхна хэлэцэр үнтэ болжана. ⁵ Бурхн тадниг өмд чолун кевтэ олзлад, Эврэннү сүмиг тосхжана. Тегэд тадн өрүн гелнгүд болад, Эрүн Сэкүснэс һарчах бэрц бэрхит. Эн тэкл Исус Христосар дамжад Бурхнд тааста. ⁶ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Хэлэтн! Ода Би Сион deer шүүж авсн сүүрин эрдни һол чолу тэвжэнэв. Терүнд иткдг үн төрүү һутагдшго». ⁷ Тегэд таднд, иткдг улст, эн чолун ик үнтэ болжана. Зуг эс иткдг улст: «Эн чолун тосхачнрин һолсн чолун, герин сүүрин һол чолун болж», – гиж Бурхна Бичгт бичэтэ. Бас иигж бичэтэ: «Эн чолунд өмтн бүдрэд унна. Эн харш чолун». ⁸ Тедн Бурхна үг эс сонссидан бүдрнэ. Тиим заята улс тедн.

⁹ Тадн болхла, Бурхна келн-өмтн, шүүж авгдсан өрүн болн Бурхна алдр йовдлмуд зэнглх улс болн Хаана гелнгүд мөн. Бурхн тадниг харнхуяас Эврэннү һээхмжтэ герлүр дуудсан билэ. ¹⁰ Урднь тадн келн-өмтн биш билэт, ода Бурхна келн-өмтн болвт. Урднь Бурхн тадниг хээрлсн уга билэ, ода болхла хээрлнэ.

Бурхна зарцир

¹¹ Хээртэ үүрмүд! Би тадниг зуульч болн хэр улс метэр эржэ-нэв: Тана ухан-седклтэ дээлддг килнцтэ тачалмудас хол йовтн. ¹² Буру номта улс дунд чикэр бээтн. Тегэд тадниг хар сана

haarhдг улс гиж гемшэдг өмтн тана цаһан йовдлмуд үзэ бээж Бурхиг ирхлэ, Терүг туурулх.

¹³ Деед Эзнэ төлэ эн орчлнгин йосн болһнла соңсхврта бээтн. Һол йосн болжах хааг соңстн. ¹⁴ Му йовдл haarhдг улсиг цаажлхин болн сэ кедг улсан ачлхин төлэ хаана тэвсн ахлачнриг соңстн. ¹⁵ Бурхна таал иим: Сэ кежэсэрн эргү өмтнэ меддгоһас гарсн күүндвриг уурултн. ¹⁶ Тадн сул улс кевтэ бээтн. Зуг харсанаг нуухин төлэ, сул бээдлэн бичэ олзлтн. Бурхна зарцнр мет бээтн. ¹⁷ Цуг улсиг күндлтн эврэннъ ахнр-дүүнртэн дурта болтн, Бурхнд сөгдтн, хааг күндлтн.

Исус Христосин зовлн маднд үлгүр

¹⁸ Зарцнр, эврэннъ эздүдэн күндлж соңстн. Һанцхн сэн болн номһн эздүдэн биш, шүрүн зангта эздүдэн бас соңстн. ¹⁹ Кемр тадн Бурхна тускар ухалад, буру юм кел уга, зовлн даахла, эн Бурхнд тааста. ²⁰ Кемр тадниг буру кесн учрас цокснд тадн тесхлэ, ямаран олз бээхмб? Зуг кемр сэ кеснэс көлтэ тадн тесж, зовлн даахла, Бурхнд тааста. ²¹ Иигж бээтхэ гиһэд Бурхн тадниг дуудсан билэ. Христос тана төлэ зовлнганд эдль. Мадниг Терүнэ ишкн хаалһар йовтха гиж Христос маднд үлгүр болж үлдлэ. «²² Килнцтэ йовдл Тер төрүц кесн уга, Терүнэ үгд худл уга билэ. ²³ Терүг му келсн цагт хәрүднъ кү му келсн уга. Зовлн даажаһад, Тер кү ээлһисн уга. Зуг үнн, чикэр зарһ кедг Бурхнд нээлдг билэ. ²⁴ Мадниг килнцин үлмэхэс нарад, чикэр бээтхэ гиһэд, Тер Бий deerэн мана килнц авад, кирсд өмэн өгсмн. Терүнэ шавар бидн эдглэвидн». ²⁵ Тадн төөрсн хөд мет билэт. Зуг ода эврэннъ Хөөч талан, тана седклини Харулч талан хэрү ирвт.

3 ¹⁻² Гергчүд, Бурхна үгиг иткдго залус тадна Бурхиг күндлдг болн цевр бээдл жирхл үзэд, тана үг угаһар Бурхнд иткхэ гиһэд, эврэннъ залусин үгд ортн. ³ Тана йосн сээхнъ гүрсн үснэс, алтнас болн хувцнас гарчах назак сээхнъ биш болтха. ⁴ Зуг тана седклини төвкнүн зангас гарчах мөнк сээхнъ йосн сээхнъ болтха. Эн сээхнъ Бурхнд ик үнтэ. ⁵ Тиигэд одж кезэнк өрүн күүкд улс Бурхнд итксэрн болн залусин үгд орсарн бийэн кеерүлдг билэ. ⁶ Сарра тиим күүкд күн билэ. Тер Абрахамин үгд орад, терүг «Мини Эzn» гиж нерэддг бээж. Кемр тадн юмнас ээлго сэ кехлэ, Сарран күүкд болхит.

⁷ Тиим кевэр, залус, гергчүдэн тевчтн. Тана гергчүд таднас чидлэрн баһ болдгинь медтн. Эдн таднла өдл Бурхна жирхлийн билг бас авхинь медэ бээж теднлэ жирхтн. Тана зальврлийнд салтг бичэ болтха гиһэд тиигж бээтн.

Чик юовдлас көлтэ зовлhn

⁸ Аш сүүлднъ, цуһар нег ухаһар бээтн, нег-негндэн сана зовтн, нег-негндэн ахнр-дүүнр мет дурта болтн, цаһан седклтэ болн номхи зангта болтн. ⁹ Таднд му кесн күүнд му бичэ кетн, таниг му келсн күүг бичэ му келтн. Зуг тедниг йөрэтн. Яһад гихлэ, Бурхн таниг өмтиг йөрэхин төлэ дуудв. Таднд өдс өгнэв гиж Бурхн үг өгв. ¹⁰ Бурхна Бичгт иигж бичэтэ: «Жирхлд дурта күн, сэн цаг үзхэр бээх күн эврэннь келэн татж, худл келдгэн уурх зөвтэ. ¹¹ Тиим күн хар саната юовдлумудан үлдэхэд, сэн юовдлумуд күцэхэд, өрүн седклэрн эвэр бээхэр шунтха. ¹² Деед Эзн үнн чик седклтэ улсиг хэлэнэ, теднэ зальврсиг соңсна, зуг му кедг өмтилэ сөрүүнэ».

¹³ Таниг сэ кехэр седэд бээхлэ, кен таднд му кехмб? ¹⁴ Зуг кемр тадн сэн юовдл кеснэс көлтэ зовлнган эдлхлэ, тадн буйн кишгтэт. Күүнэс бичэ ээтн, бичэ зовтн. ¹⁵ Болв седклэрн Христост сөгдтн, Деед Эзн гиж Терүг күнлдтн. Тана нээлврин тускар суржасн кен чигн күүнд кезэчин хэрг өгхд белн болтн. ¹⁶ Зуг номхи кевэрн болн тевчнгүхэр энүг кетн. Тана зүркн бийитн гемшэгддгоһар тиигж кетн. Яһад гихлэ, Христосла ниилж бээсн цаһан саната тана жирхлийн тускар му келсн өмтн худл келсн төлэдэн ичр үзх. ¹⁷ Кемр эн Бурхна таал болхла, му кеснэс көлтэ зовхин ормд сэ кеснэс көлтэ зовснь deer. ¹⁸ Килнцэс көлтэ цуг өмтнэ төлэ Христос нег дэкж үксмн. Тер чик седклтэ күн килнцтэ улсин төлэ үксмн. Тедниг Бурхн тал авч ирхэр үксмн. Христос күн болад алгдв. Зуг Тер Сэкүснлэ негдэд өмдрсмн. ¹⁹ Иисус Сэкүсэрн юавад, бэрэнд бээсн хар сэкүсдт* номан тархасмн. ²⁰ Ноахиг керм тосхсн цагт, Бурхн сэкүсдиг тесвртэхэр күлэсн цагт, тедн Бурхна үгд орсн уга. Керм дотр цөөкн улс, нээмхн күн орад, усар дамжад авргдсмн. ²¹ Эн ода тадниг аврдг кирсллийнэ зург. Уснд кирсллийн цогц махмудын кир уһалн биш, эн намаг гемшэдго зүрк өгтн гиж Бурхнас

* Онданар умшхла, сүмсдт болжана.

сурлін. Кирслін Иисус Христосин әмдрліхәр дамжад тадниг аврана. ²²Иисус тенгр деер һарад, Бурхна барун һарт сууна. Залдг болн йос бәрдг Бурхна цуг элчир Христосин медәнд бәәнә.

Бурхна төлә бәәлүн

4 Кемр Христос цогц-махмударн зовагдсан болхла, тадн бас зовлн әдліхәр белн болтн. Цогц бийәрн зовдг күн килнц кедгән уурна. ²Тегәд тер цагас авн күн эврәннъ седвәрәр биш Бурхна таалар насни туршт бәәнә. ³Урднъ тадн буру номта улсин дурта юм кеһәд дала цаг үрәввт. Тана бәәдл-жирһл ичр уга бәәдләрн, седклип тачаларн, согтихин төлә цуглардгарн, согтунар дала бузр юм кедгәрн, шүтәдт ичтә кевәр сөгдліхәрн темдгтә билә. ⁴Ода болхла буру номта улс тадниг теднә зерлг, ухан уга йовдлумудт эс орлцхла өврмж кенә. Тегәдчи тадниг тедн му келнә. ⁵Зуг әмд болн үкспн улсин зарһ улд уга кех Бурхна өмн тедн кесн үүләрн тооцаһан өтх. ⁶Эн учтар Сән Зәңг үкспн улст цәэлігдсан билә. Тегәд теднә цогц-махмуд үкләр цажлгдивчн, тедн Бурхнала әдл сәкүсәрн бәәж чадна.

⁷Улд уга цугин чилгч ирх. Эн учтар бийән бәртн, сергли ухата бәәтн, зальврхар белн болтн. ⁸Хамгин түрүнд әрүн седкләрн нег-негнәндән дурта болтн, яһад гихлә, дурн дала килнц тәвнә. ⁹Һундл өрглго нег негән гиичлүлтн. ¹⁰Тадн дундас кен чигн күн Бурхна олн-зүсн билгин залач мет Бурхнас авсн онц билгиг талдан әмтнә сәәхин төлә олзлх зөвтә. ¹¹Үг келжәх күн Бурхна үг олзлх зөвтә. Талдан улст нөқд болжак күн энүг Бурхна өгсн күчәр кех зөвтә. Тиигхлә Бурхна цуг юмнә Иисус Христосар дамжад туургдх. Терүнә туурмж болн күчн мөнкиндән бәәтхә. Тиигтхә!

Иткләс көлтә зовлн әдлүн

¹²Хәәртә үүрмүд, таниг сөрхин төлә илгәгдсан һал шүрүн зовлннд орсн цагтан бичә алн болтн. Энд өврмжтә юмн уга. ¹³Зуг Христосин зовлннд орлцсндан байрлтн. Тиигәд Терүнә туурмж үзүлгдх цагт, тана седкл күццдн байрап дүүртхә. ¹⁴Кемр тадниг Христосас көлтә му келхлә, тадн буйн кишгтәт, яһад гихлә, Бурхна Туурмжкта Сәкүсн таднла хамдан бәәнә. ¹⁵Зуг тадн дундас кен чигн алач, хулхач, хар саната йовдл кедг, күүнә кергт орлцдг күн болж зовлн бичә әдлтхә. ¹⁶Кемр тадн христиан болж зовлн әдлхлә, энүнәс бичә ичтн, зуг тиим ач әдлсндин

Бурхиг туурултн.¹⁷ Янаад гихлэ, Заржин цаг ирв. Бурхна гер-булэс зарх эклх. Кемр зарх маднас эклхлэ, Бурхна Сэн Зэнгд эс иткдг улслы юн учрхмб?¹⁸ Кемр «чик седклтэ күүнд аврлт авхд күчр-күнд болхла», Бурхнд иткдго улсиг, килнцтэ улсиг юн күләжәхмб?

¹⁹ Эн учарар Бурхна таалар зовжасн улс эврөннө өмөн итклтэ Уудэчд даалнаад, цаарандын чигн сэ кеһэд бээтхэ.

Бурхна сүрг

5 Би Христосин зовлнгиг үзсн болн үзүлгдх зөвтэ туурмж хувах чонжин һардачв. Тадн дунд бээсн чонжин һардачнриг онц кевэр суржанав.² Таднд даалнсан Бурхна сүрг хэрултн. Күчэр келгжэх көдлмш мет биш седклэрн эн кергэн күцэтн. Мөнгнэ төлэ биш өрүн седклэрн церглтн.³ Таднд даалнсан улст нойн бичэ болтн, зуг Бурхна сүргт үлгүр болтн.⁴ Тиигхлэ Ах Хөөч ирхлэ, тадн туурмжин төрүц үрдго титм авхит.

⁵ Тийм кевэр баңчуд чигн чонжин һардачнрин үг соңстн. Хорндан цуһар номһн кевэр бээтн. Янаад гихлэ, «Бурхн омгта улсин өмнэс сөрүүнэ, зуг номһн улст хээрлт өгнэ».⁶ Эн учарар күчтэ Бурхна өмн бийэн номхрултн. Цагнь ирхлэ, Бурхн тадниг деегшулх.⁷ Зовжах седклин ацаанан Бурхнд өгтн, янаад гихлэ, Тер таднд килмжэн өгнэ.

⁸ Бийэн бэрэд, серглн бээтн. Тана өшэтн эрлг, өөртн күүг залъгхар хээжэх арслн мет күркрэд йовад бээнэ.⁹ Бат итклтэ бээтн. Эрлгин өмн зөрлцж зогстн, нарт делкэд бээсн тана ахнр-дүүнр тийм кевэр бас зовлн даажахинь тодлтн.

¹⁰ Зуг невчкн зуур зовлн үзсн хөөн тадниг Иисус Христосла негдснд мөнк туурмж автха гиж дуудсн хээрлтийн Бурхн тадниг күцидн сээрүлэд, итклд батрулад, күч өгх.¹¹ Терүнэ цуг йосн мөнкиндэн бээтхэ. Тиигтхэ!

Төгсвр

¹² Эн ахр бичгиг би Силуанар дамжад бичв. Миниһэр болхла, эн итклтэ ах. Мини бичсн үгмүд Бурхна йосн хээрлтийн герч гиж би таднд урмд өгхэр герчлжэнэв. Эн хээрлтийн батар зогсхитн эржэнэв.

¹³ Таднла әдл шүүж авгдсан Вавилон балнсан чонж болн Марк гидг көвүм таднд менд илгэжэнэв.¹⁴ Нег-негнтэхэн ахнр-дүүнрин дурна үмслнхэр мендлтн. Христос Иисусла негдсан таднд эв иртхэ!

Пётрин бичсн хойрдгч бичг

Нүр үг

Эн бичгэн Пётр түрүн христианмуд болсон цуг өмтнд илгэжэнэ. Терүндэн деми багширин болн ичр уга улсин өмнэс сөрлт кех төр тэр тэвжэнэ. Тер төрмүйт зуг Бурхна медрлэр бээсн улс хэру авчана. Иисусиг үзсн, Терүнэ ном соңсан улс тиим медрлтэ. Христос дэкж иршг гижэх улсин ном Пётриг дэгд үүмүлжэнэ. Кен чигн үн бичэ үктхэ, цутган авртха гижэх Бурхна седвэр Иисусин хэру ирлнг бэржэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–2

Христианмуудын дуудвр 1.3–21

Деми багшнр 2.1–22

Христосин сүүлнк ирлнн 3.1–18

Менделлин

1 Би Шимон Пётр Иисус Христосин зарц болн апостол эн бичгиг таднд бичжэнэв. Тадн мана Бурхн болн Аврач Иисус Христосин үнн чик бээдлэр дамжад, маднла өдл үнтэ иткл авсн улс мөн.³ Бурхн Эврэннъ болн мана Деед Эзн Иисусин туск медрлэр дамжад, хээрлтэн болн амулн жирхлэн таднд элвгэр өгтхэ!

Бурхна дуудвр болн шүүж авлнн

³ Бурхна таалар бээхин төлэ цуг кергтэ юмиг Бурхна кучн маднд өгсмн. Бурхна туск медрлэр дамжад тиигсмн. Эврэннъ туурмжарн болн күчтэ үүлэрн маднла хувалцхар Тер мадниг дуудсмн*. ⁴ Энүгэр дамжад Бурхн маднд алдр болн үнтэ юм өгх

* Бурхн Эврэннъ туурмжарн болн күчтэ үүлэрн дамжад мадниг дуудсмн.

гисмн. Тадниг кү үрэдг орчлнгин му седвэрмүдэс сулдад, Бурхна бээдлд орлцж чадтха гиж тиигсмн.

⁵⁻⁷ Эн учраг эврэннь итклдэн сэн седклтэ бээдл немхэр зүткти, сэн седклтэ бээдлд медрл, медрлд бийэн бэрлн, бийэн бэрлннд тесвр, тесврт Бурхнд нерэддг бээдл, Бурхнд нерэддг бээдлд ахир-дүүнрин цаан санан, цаан сананд дуриг немтн. ⁸ Кемр цуг эн тана седклд тогтж өсхлэ, тадн Иисус Христосиг медлннд үүцэмжтэ болн олзта болхит. ⁹ Кемр цуг эн седклд уга болхла, тиим күн сохр эс гиж муунар үздг күн мет болна. Тер урдк килнцэсн цеврлгдсэн мартв.

¹⁰ Тегэд ахир-дүүнр, Бурхн таниг шүүж авсиг болн дуудгсиг лавлхар улм икэр шунтн. Янад гихлэ, иигж кехлэ, тадн кезэчин бүдрж уншгот. ¹¹ Тиигхлэ Мана Деед Ээн Аврач Иисус Христосин мөнк орна үүдн тана өмн икэр сектдх.

¹² Тадн цуг энүг медвчн, авсн үннд багар итквчн, би таднд эн тоотыг онъдиндэн тодлуулнав. ¹³ Зуг би өмд бээтлэн таднд энүг тодлуулхла, чик болх гиж санжанав. ¹⁴ Удл уга бас эн цогцан үлдэхэд, насан бархв. Тиигж нанд Мана Деед Ээн Иисус Христос медув. ¹⁵ Намаг өнггрснэ хөөн энүг тадн онъдиндэн тодлж йовтха гиж би арх-чадсарн цугинь кехв.

Христосин туурмжин туск герчллин

¹⁶ Иисус Христосин күчнэ тускар болн Терүнэ ирлнэ тускар келхлэрн, бидн күүнэ уханас гарбсн туульс олзлж келсн уга билэвидн. Түүнэ алдр туурмжиг бидн нүдэрн үзлэвидн. ¹⁷⁻¹⁸ Бурхн Эцк Христосиг күндлэд туурулсан цагт бидн Терүнлэ хамдан өрүн уул deer билэвидн. Мадниг тенд бээсн цагт Деед Ээнэ туурмжин дун Иуст иигж келсмн: «Эн Мини хээртэ Көвүн. Эн Намаг байрлулна». Бидн эн дууг тенгрэс сонсвидн.

¹⁹ Эн учраг бидн өэлдэчнрин үгд улм икэр нээлжэнэвидн. Тадн энүнд онъган өгсндтн йир чик юмн, янад гихлэ, эн үг харнхуд шачах герл мет. Өдр ирхин өмн, өрүни одн тана седклд герл өгхин өмн өэлдэчнрин үгмүд герл өгч гильвкнэ. ²⁰ Хамгин түрүнд тодлтн: Бурхна Бичгт бээсн өэлдхлиг күн эврэн цээлхж чадхш. ²¹ Янад гихлэ, өэлдхлин үгмүд күүнэ дураг келгддго бээж. Зуг Өрүн Сэкусэр залгддг улс өэлдхлиг Бурхнас келдг бээж.

Деми багшнр

2 Эмтнэ дунд деми ээлдэчнр бас бээдг билэ. Ода чигн тадн дунд деми багшнр гарч ирх. Тедн итклиг уга кедг буру ном нууцар авч ирэд, тедниг хулдж авсан Деед Эзиг голх. Ти-игэд тедн бийэн шулунаар цаажла хархулх. ² Кесг улс теднэ аля йовдлыг дахх. Теднэс көлтэ өмтн Үннэ хаалниг муурулх. ³ Иим багшнр хармч зангасн көлтэ худл уг келэд танас олз авх. Кесг цагтан теднэ Зархчны белн билэ. Тедниг цаажлх Алач нэр уга сууна.

⁴ Янад гихлэ, Бурхн нам килнц кесн элчнрэн чигн хээрллго үкслн улсин ормд хайсмн. Тендэн тедн цевэр күлэтэ харнхуд сууна, Зархин өдр күлэжэнэ. ⁵ Бурхн кезэнк орчлнгиг чигн хээрлсн уга. Тер килнцтэ улсин назрур усна аюл илгэв. Зуг Бурхнла чик седклэрн бээтиг гиж өмтиг сурхдг Ноахиг болн дэкэд долан күүг Бурхн аврсмн. ⁶ Бурхн Содом болн Гомора гидг бал-хсдиг гемшэхэд, хөөтк килнцтэ улст үлгүр болтха гиһэд һалар шатасмн. ⁷ Зуг чик седклтэ Лотыг аврсмн. Килнцтэ улсин цалдн йовдлмуд Лотын седклинь дарсмн. ⁸ Эн чик седклтэ Лот тедн дунд бээхэд, юс эвддг йовдлмудын үзэд, теднэ тускар соңссн цагтн өдр ирвэс седклдн му болдг бээж. ⁹ Деед Эзнд иткдг улсин сөрлннэс яһж харсхинь болн хар саната улсиг Зархин өдр иртг яһж оньдиндэн бэржэхинь Деед Эзн меднэ. ¹⁰ Цогчин бузр седвэрмүдэр бээдг болн Бурхна юсиг голдг улсиг Бурхн онц кевэр цаажна.

Тиим улс эср болн ик саната. Тедн Бурхна алдр элчнриг* му келхэс ээхш. ¹¹ Бурхна элчнр тиим уллас улм ик күчтэ боловчн, деми багшнриг му келхш Деед Эзнэ өмн гемшэхш**. ¹² Эн улс ухан уга, бэргдэд алгдх мал мет төрхэрэ медсэрн йовдлмуд гархна. Эдн бийсн эс меддг юмиг му келнэ. Эдн мал кевтэхэр алгдх. ¹³ Эдн талдан улсиг яһж зовала, тиигж бийсн зовлнган эдлж цаажлгдх. Эдн өдрин дуусн нэр-наадан кеһэд байрлна, өркдэд хуульч йовдлмуд кенэ. Эн учар эдн таднила хамдан хот уусн цагт тадниг һутаһад неритн муурулна. ¹⁴ Эдн күүкд улсиг

* Бурхнас көөгдсн элчнрин тускар чигн келгдсн болх.

** Онданар умшхла, Бурхна элчнр көөгдсн элчнрэс улм ик күчтэ боловчн, тедниг му келж Деед Эзнэ өмн гемшэхш.

үзхлэрн, аля яһж кехэн ухална. Эн улс килнц кеһәд цадиахахш. Эн деми багшнр батар иткәдго улсиг килнцд унһана. Эдн хармч болхд дасхгдсмн. Эдн харалд туссан улс. ¹⁵ Деми багшнр чик хаалнаас хажинһәд, Босрин көвүн Балам гидг әэлдәчин хаалнаар йовна. Эн әэлдәч мөнгнд дурта билә, тер мөнгиг хар саната йовдл кеснәдән авдг билә. ¹⁶ Балам эврәннү килнцәсн көлтә бурушагдж. Энүнә әлжн күүнә келәр келәд, әэлдәчин ухан уга йовдлыг зогсав.

¹⁷ Эн улс хагсж одсан булг мет, салькнд туугдсан үүлн мет. Бурхн теднд харнhyар бәәдг орм белдж. ¹⁸ Эдн ик саната, эргү үгмүд келәд, цогц махмудын му седвәрмүд олзлна. Хажһр хаалнаас чик хаалнә шинкән орсн улсиг хавхдан бәрж авхар тиигнә. ¹⁹ Эдн әмтнд сул жирһл өғнәвидн гилднә, зуг бийснь кү үрәдг му авъясмудын мухла болна. Яһад гихлә, күн юмнд дииилгдсан болхла, тер юмна мухла болж үлднә. ²⁰ Кемр күн Мана Деед Эзн болн Аврач Иисус Христосиг медсәр орчлнгин бузр йовдлмудас сулдсан хөөн дәкн төрүндән оралдж дииилгдхлә, тер күүнә бәәдл урдк бәәдләсн улм му болна. ²¹ Учрнъ эн: тедн чик бәәдлин хаалниг медәд, әрүн заавриг үлдәхин ормд эн хаалниг эс медсн деер болх билә. ²² Эн учрсн йовдлын тускар үлгүрт: «Ноха бөөлжсн-дән хәрү ирдг», болн «Үнагдсан наха дәкн бальчт ордг» – гиж чикәр келгдҗәнә.

Деед Эзн дәкн ирхин тускар

3 Хәәртә үүрмүд, хойрдгч бичгән таднд бичжәнәв. Эн хойр бичгт би тана уханд тодлулж цевр сана-седкл сергәхәр бәәләв. ² Эрүн әэлдәчириң кезәнә келсн үгмүдиг болн тана апостолмудар дамжж келсн Деед Эзнә болн Аврачин заквриг тадн тодлтха гижәнәв. ³ Хамгин түрүнд медтн: Сүл өдрмүдт танар наад бәрдг му седвәрәр бәәдг кесг улс һарч ирх. ⁴ Тедн: «Иисус Христос ирнәв гилү? Терти альдв? Мана өвкнр кезәнә үкж одла. Зуг орчлн үүдснәс авн цутнъ нег кевәрн бәәһәтә», – гиж келцихә. ⁵ Тенгр һазр хойриг Бурхн үгәрн кезәнә үүдәж гисн үннинг тедн медә бәәж керглхш. Һазр уснас болн усар дамҗад үүдәгдж. ⁶ Эн учрар бас усар эс гиж усна аюлар тер цагт бәәсн орчлн уга кегдж. ⁷ Һалар шатагдхин төлә өдгә цагин тенгр һазр хойр тер Үгәр чигн хадһлгдҗ бәәнә. Килнцтә улс засглгдх болн уга кегдх цаг күртл тенгр һазр хойр хадһлгдҗ бәәнә.

⁸Зуг энүг бичэ марттн, хээртэ үүрмүд. Деед Эзнд нег өдр минһин жил мет болна, минһин жил негхн өдр мет болна. ⁹Деед Эзн ирхв гиж өгсн үгэн күцэхдэн удхш. Зэрмснь Энүг уджана гинэ. Зуг Деед Эзн тадниг уданд теснэ. Янад гихлэ, Деед Эзн иим саната: Кен чигн күн бичэ үктихэ, цуг улс килнцтэ жирхлэн үлдөтхэ. ¹⁰Деед Эзнө өдр генткн сөөхөр ирдг хулхач метэр ирх. Тенгр ик күркрэнд уга болж одх. Тенгрт бээдг тоотны: нарн, сар, одд һалд шатж одх. Һазр deer бээсн юмн һазрта хамдан шатх. ¹¹⁻¹²Кемр цугнь тийгж каархла, тадн ямаран улс болх зөвтэвт? Бурхна өдриг күләхэд, Терүнэ ирлниг өрүн седклэрн үзхэр седжэх цагт бийэн Бурхнд нерэдэд өрүн жирхлэр бээтн. Тер өдрт тенгр шатад уга кегдх, сар, нарн, одд һалд хээлж одх. ¹³Зуг бидн шин тенгр һазр хойриг күләжэнэвидн. Энүг Бурхн өгнэв гилэ. Тенд эмтн Бурхна заасар онъдиндэн бээх.

¹⁴Эн учраг ирхинь күләхэд, Бурхна өмн цевр болн буру уга болхар зүтктн. Бурхнла эвэр бээхэр шунтн. ¹⁵Деед Эзнэ удан тесвр маднд авргдх арх өгчэнэ гиж тоолтн. Мана хээртэ ах Павел бийдн өтгдсн цецн ухаг олзлад, эн төрин тускар бас бичлэ. ¹⁶Павел энүнэ тускар бичг болһиндан бичлэ. Павелын бичгүдт зэрм медгддго юмн бээнэ. Кесг муңх болн батар иткдго улс энүг Бурхна Бичгин нань чигн тасрхала өдл хажхр цээлннэ. Тийгэд тедн бийэн үклүр өөрдүүлнэ.

¹⁷Тегэд хээртэ үүрмүд, энүг медэд бийэн саглтн: Йос эвддг улсин энду тадниг авлдг болвза, тадн бат итклэн гееввзэт. ¹⁸Зуг Мана Деед Эзн болн Аврач Иисус Христосиг медлннд болн Терүнэ цаһан сананд цааранднь өстн. Эндр өдр болн онъдиндэн Тер тууртха! Тийгтхэ!

Йохана бичсн нөгдгч бичг

Нүр үг

Йохан бичгтэн хойр төр тэвжэнэ: негдвэрт, Бурхна болн Терүнэ Көвүн Иисус Христосла нийнээр бээтхэ гиһэд умшачиртан урмд өгчэ-нэ. Хойрдвар – тер ни бээлниг эвдшгон төлэ тедниг деми номд бичэ ортха гиж саглжана. Тер номар болхла, хар санан эн орчлнгас һарча-хас иштэ, Иисус – Бурхна Көвүн – күн биш билэ гиж келжэцхэнэ. Тиим ном тархадг багшнр авргдх гиснь – назр deerk жирһлин кергэс бийэн сулдхлн болжана, дэкэд шаншавдын болн өөрхн күүндэн дурта боллхна төрмүлэ аврлт мел ирлцжэх гицхэнэ.

Иисус Христос йосндан күн билэ гиж тер номас талданар Йохан лавлж келжэнэ. Иисусиг иткжэх, Бурхнд дурта цуг өмтн эврэннь өөрхн күүнд дурта болх йоста гиж тер бичжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–4

Герл болн харнху 1.5 – 2.29

Бурхна үрдүд болн эрлгин үрдүд 3.1–24

Үнн болн төөрлин 4.1–6

Дурна даавр 4.7–21

Диилвртэ иткл 5.1–21

Орил

1 Орчлн үүдхэс өмн бээсн өмн жирһл өгдг Угин тускар бидн зэнглжэлэвидн. Бидн Тер Үтиг соңславидн, эврэннь нүдэрн үзлэвидн. Терүг лавтахаар харж, бий цогцинь һаарарн бэрж үзлэвидн.² Эмн жирһл үзгдв, бидн энүг үзвидн. Тер уч-пар бидн энүнэ тускар герчлэд, мөнк жирһлин тускар зэнглжэнэвидн. Эн мөнк жирһл Эцктэ бээхэд маднд үзгддг болв.³ Тадниг маднла үүрлж бээтхэ гиһэд, үзсэн, соңсан таднд

зэнглжэнэвидн. Мадн болхла Эцктэ болн Терүнэ Көвүтэ Иисус Христоста үүрлж бээнэвидн. ⁴ Бийэн икэр байрлуулхар бидн энүг бичжэнэвидн.

Бурхн гисн герл

⁵ Иисус Христосас соңсан номиг ода таднд бидн зэнглжэнэвидн. Эн ном: Бурхн гисн герл, Түүнд төрүү харнху уга. ⁶ Кемр бидн Терүнлэ үүрлжэнэвидн гиһэд, харнхуд бээхлэ, бидн худл келжэнэвидн, болв үнниг даахшвидн. ⁷ Кемр бидн Бурхнала өдл герлтэй йовхла, бидн хоорндан үүрлж бээнэвидн, болв Терүнэ Көвүнэ Иисусин цусн мадниг ямаран чигн килнцэс цеврлнэ. ⁸ Кемр бидн килнц угавидн гихлэ, бидн бийэн меклэд, Бурхна үнн угаараар бээнэвидн. ⁹ Кемр бидн килнц кеснэдэн Бурхнд мэдүлхлэ, Бурхн мана килнциг тэвж өгх, ямаран чигн буру йовдлас цеврлх. Янад гихлэ, Бурхн итклтэ болн үнн чик. ¹⁰ Зуг кемр бидн килнц кесн угавидн гихлэ, Бурхиг худлчд тоолжанавидн, тиим учрас тегэд Терүнэ үг маднла бээхш.

Иисус Христос мана Харсач

2 Урдүү мини! Тадниг килнц бичэ кетхэ гиж энүг бичжэнэв. ¹ Зуг тадн дундас күн килнц кехлэ, чик седклтэ Иисус Христос бээдгинь медтн. Тер Эцкинн өмн мана Харсач болж ювна. ² Иисус Христосин үклэс көлтэ мана килнц тэвгдв, һанцхн мана килнц биш, цуг орчлнгин килнц тэвгдв. ³ Кемр бидн Бурхна зааврмуд күцэхлэ, бидн Бурхиг меднэвидн гиж лавлжанавидн. ⁴ Кемр күн «би Бурхиг меднэв» гиһэд, зуг Терүнэ зааврмудыг эс күцэхлэ, тер үнн уга, худлч күн. ⁵⁻⁶ Кен чигн күн Бурхна үг соңсхла, тер Бурхнд күццдн дурлдг күн. Бидн Бурхнала ни-негн бээдгиг иигж меднэвидн. Бурхнала ни-негн бээнэв гидг күн Иисус Христосла өдл бээх зөвтэ.

Шин заавр

⁷ Хээртэ үүрмүд мини! Би таднд шин биш, кезэнк заавр бичжэнэв. Эн кезэнк заавриг тадн эклцэс авн меднэт, эн мана соңсан үгмүд болжана. ⁸ Эн саамд шин заавр бас бичжэнэв. Эн заавр чик болдгинь Христосин болн тана жирхл үзүлжэнэ. Янад гихлэ, харнху тархаад, йосн герл ирнэ. ⁹ Ахдан дурго болдг, зуг

би герлд бээнэв гидг күн харнхуд бээнэ. ¹⁰Ахдан дурта күн герлд бээнэ. Тер эврэннь бээдлэрн килнцд орх учр хажудк күүнд өгхш. ¹¹Ахдан дурго күн харнхуд бээхэд төөрч йовна, альдаран йовж йовхан тер медхш, янад гихлэ, терүг харнху сохлж. ¹²Бичкдүд! Би таднд бичжэнэв. Янад гихлэ, тана килнц Христосин төлэ тэвгэв. Эцкнр! Таднд бичжэнэв. Янад гихлэ, орчлн үүдснэс авн Бээдгиг тадн меднэт. ¹³Эцкнр! Таднд бичжэнэв. Янад гихлэ, тадн эрлгиг диильт. Уйн наста көвүд! Таднд бичв. Янад гихлэ, тадн Эцкиг медвт. ¹⁴Бичкдүд! Таднд бичв. Янад гихлэ, тадн орчлн үүдснэс авн Бээдгиг меднэт. Уйн наста көвүд! Таднд бичв. Янад гихлэ, тадн чидлтэт. Бурхна үг таднта, тадн эрлгиг диильт. ¹⁵Эн орчлн болн орчлн бээсн юмнд бичэ дурлтн. Кемр тадн орчлн дурта болхла, Эцкд дургот. ¹⁶Янад гихлэ, орчлн бээсн юмн: күүнэ тачал, нүднэ тачал болн эн жирхлийн омг Эцкэс биш, орчлнгас гарчана. ¹⁷Орчлн уга болж одх, терүнэ тачал уга болж одх, зуг Бурхна таалыг күцэдг күн мөнкиндэн бээх.

Христосин өшэтн

¹⁸Үрдүд мини! Цагин чилгч өөрдж йовна. Эн цагт Христосин өшэтн ирхиг тадн сонслат. Өдгэ цагт Христосин кесг өшэтнр гарч ирв. Эн учраг цагин чилгч өөрдж йовхинь бидн меднэвидн. ¹⁹Эн улс маднас салад йовж одла, янад гихлэ, эдн манахна биш билэ. Кемр эдн манахна бээсн болхла, маднла хамдан үлдх билэ. Эдн маднас салад, манахна бишэн медүлв. ²⁰Зуг Эрүн Сэкүсиг Бурхнас авсан учрас тадн цугтан үнниг меднэт. ²¹Таниг үнниг эс медсн болхла, би энүг бичшго билэв. Зуг тадн үнниг болн ямаранчн худл үннэс эс гарчахиг меднэт. Эн учраг би бичжэнэв. ²²Худлч гиснь кемб? Иисусиг Христос биш гиж тоолдг күн худлч. Эцк Көвүн хойрт иткдго күн Христосин өшэтн. ²³Көвүнд иткдго күн Эцк уга бээнэ. Көвүнд иткдгн Эцклэ хамдан бээнэ. ²⁴Тегэд эклцэс авн соңссн юмнд цаарандны чигн иткти. Кемр тадн энүнд цаарандны чигн иткэд бээхлэ, Көвүн Эцк хойрла ни-негн бээхит. ²⁵Христосин өгхэр бээсн юмн – мөнк жирхл. ²⁶Тадниг меклхэр седсн улсин тускар би энүг бичв. ²⁷Бурхнас авсан Эрүн Сэкүсн тана седклд бээнэ. Тегэдчн тадн күүхэр дасхулх керг угат. Янад гихлэ, Эрүн Сэкүсн тадниг цуг юмна тускар дасхна, тер үн келнэ, худл төрүц келхш. Иим учраг Эрүн Сэкүснэ дасхсар Иисус Христосла ни-негн бээтн.

Бурхна үрдүд

²⁸ Тегэд, үрдүд мини, Деед Эзнэ ирх өдрт тадн ичж булглго, ээмшг угаар бээхин төлэ Терүнлэ нийилж бээтн. ²⁹ Христос чик седклтэ болдгинь медхлө, чик седклэрн бээдг улс Бурхнас төрсийн бас медтн.

3 Эцкин дурн ямр ик болдгинь сантн! Тер мадниг Эврэннь үрдүдт тоолна. Бидн үнндэн Бурхна үрдүд. Орчлн Бурхиг төрүц эс меддг учрас мадниг медхш. ²Хээртэ үүрмүд мини! Бидн Бурхна үрдүд, болв ямаран бээдлтэ болхан меджэхшидн. Болв Христосиг ирхлө, Терүнлэ әдл болхвидн гиж меднэвидн. Янад гихлэ, Терүг ямаран болдгинь үзхвидн. ³Христост нээлдг күн бийэн цеврлдг, янад гихлэ, Христос Бийнь цевр. ⁴Килнц гиснь – зака эвдлн болдг учрас килнц кесн күн Бурхна закаг эвднэ. ⁵Эмтиг килнцэсн сулдххар Христос ирв. Христос Бийнь нүл уга. ⁶Терүнтэ негдж бээдг күн болн килнц кедг авъясан хайна. Килнц кедг күн болхла, Терүг үзхш, Терүг төрүц медхш. ⁷Үрдүд мини! Күн тадниг бичэ меклтхэ! Чик йовдлар бээдг күн Христосла өдл чик седклтэ болна. ⁸Эклцэс авн эрлг килнц кедг учрас килнц кедг күн эрлгэс болжана. Эрлгин кесн йовдлмудыг эвдхэр Бурхна Көвүн орчлнд ирж. ⁹Бурхнас төрсн күн килнц кедг авъяс уга. Янад гихлэ, тер Бурхна өгсн шин жирхл эдлнэ. Бурхн терүнэ Эцк болсн учрас тер күн цаарандн килнц кеж чадхш. ¹⁰Бурхна эс гиж эрлгин үрдүдиг иигж медж чадхит: чик кергэн эс күцэдг күн, эс гиж ахдан дурго күн Бурхна үрн биш.

Нег-негндэн дурта болтн

¹¹ Бидн нег-негндэн дурта болх йоставидн. Энүг бидн экнэс авн соңславидн. ¹² Кэнлэ әдл бичэ болтн. Тер эрлгэс болсн төлэд дүүхэн алсмн. Янад алж гихлэ? Терүнэ йовдлмудн хар бээж, дүүхинн ювдлмудн болхла чик бээж. ¹³ Ахнр-дүүнр, кемр орчлн таднд дурго болхла, бичэ өвртн. ¹⁴ Эврэннь ахнр-дүүнртэн дурта болдг учрас бидн үклэс өмн-жирхлд орсан меднэвидн. Ахдан дурго күн үклин үлмэд бээнэ. ¹⁵ Ахдан дурго күн алач болдг мөн. Ямаран чигн алач мөнк жирхл эдлишгохинь тадн меднэт. ¹⁶ Христос мана төлэ өмэн өгснд бидн дуриг үзвидн. Бидн бас эврэннь ахнр-дүүнринь төлэ өмэн өрвллго бээх йоставидн.

¹⁷ Кемр элвг-дэлвгэр бээсн күн эврэннъ ахан түрү бээдгинь үзв чигн терүнд санань эс зовхла, «Би Бурхнд дуртав» гиж тер яһж келж чаддмб? ¹⁸ Үрдүд мини! Үгэрн болн хоосн келэрн биш, зуг керг-үүлэрн үнндэн дурлхмн.

Бурхна өмн өэмшг уганаар бээлнн

¹⁹⁻²⁰ Бидн Бурхна өмн өэмшг уганаар бээдгиг болн үннэ улс болдгиг иижж медхвидн: кемр мана зүркн мадниг гемшэхлэ, Бурхн мана зүркнэс үлү ик болад, цугинь меднэ. ²¹ Хээртэ үүрмүд мини! Кемр мана зүркн мадниг эс гемшэхлэ, бидн зөргтэхээр Бурхна өмн зогсж чаджанавидн. ²² Бурхна зааврмуд күцэдг болн Терүнэ таалар бээдг учрас бидн зальврад, Бурхнаас юм эс сурв чигн, цугинь авч чаджанавидн. ²³ Терүнэ Көвүнэ Иисус Христосин нернд иткэд, Христос Бийн мадн заасар нег-негндэн дурта болх юстивидн. Эн Бурхна заавр. ²⁴ Бурхна зааврмуд күцэдг күн Бурхнала негн. Бурхн терүнлэ бас ниилж бээнэ. Бурхн мадн Сэкүс өгсн учрас бидн Бурхиг маднла ниилж бээдгинь меднэвидн.

Бурхна болн Христосин өшэтнэ Сэкүсн

4 Хээртэ үүрмүд мини! Сэкүсн болннд бичэ иткти! Зуг сэ-күсн болнинг Бурхнаас эс гиж Бурхнаас бишинь шүүж медтн. Янад тихлэ, эн орчлнд ода деми өэлдэчнр олн болж. ² Бурхна Сэкүсиг иижж медтн: Иисус Христосиг күн болж ирв гиж келдгн Бурхна Сэкүсн. ³ Болв Иисус Христосиг күн болж ирв гиж эс келдгн Бурхна Сэкүсн биш. Тер Христосин өшэтнэ сэ-күсн. Терүг ирх гиж тадн соңслат, ода тер орчлнд ирсн бээнэ. ⁴ Үрдүд мини! Тадн Бурхнаас, тадн деми өэлдэчнриг диилвт. Янад гихлэ, тана седклд Бээдгинь орчлнд бээдгэс deer. ⁵ Тедн эн орчлнгин улс, орчлнгин тускар келнэ, орчлн тедниг соңсна. ⁶ Зуг бидн Бурхнаас. Бурхиг меддг күн мадниг соңсна. Бурхна биш күн мадниг соңсхи. Тийгэд бидн үннэ хаалн заадг Сэкүсиг хажхр хаалнд орулдг сэкүснэс йилхж чаджанавидн.

Бурхн гисн дурн

⁷ Хээртэ үүрмүд мини! Нег-негндэн дурта болхмн. Дурн Бурхнаас. Тер учраг дурлдг күн Бурхнаас төрсн болн Бурхиг меднэ. ⁸ Кү эс дурлдг күн Бурхиг медшго, янад гихлэ, Бурхн гисн дурн.

⁹ Ор һанцхн Көвүһән орчлнд илгәһәд, Бурхн Эврәнны дуран маднд үзүлв. Терүнә нилчәр мадниг мөнк жирһлтә болтха гиж Бурхн тиигж. ¹⁰ Дурн гисн эн: бидн Бурхнд дурлсн биш, Бурхн маднд дурлж, әмтнә киленциг Эврәнны Көвүһәрн тәвҗ өгүлхин төлә Терүг орчлнд илгәж. ¹¹ Хәэртә үүрмүд мини! Кемр Бурхн маднд тиигж дурлхла, бидн бас нег-негнән дурта болх зөвтәвидн. ¹² Бурхиг күн төрүц үзәд уга. Зуг кемр бидн нег-негнән дурта болхла, Бурхн маднла нииләд бәәнә, болв Бурхна дурн мадниг, талдан улсиг улм икәр дурлхиг дасхна. ¹³ Бурхн маднд Сәкүсән өглә. Тиим учрар Бурхн маднла ни-негн бәәдгинь болн мадн Терүнлә ни-негн бәәдгинь бидн меднәвидн. ¹⁴ Бурхн Эцк Көвүһән орчлнгин Аврач кехәр илгәсиг үзәд бидн герчир болжанавидн. ¹⁵ Иисусиг Бурхна Көвүн гиж иләр келдг күн Бурхнла ни-негн бәәнә. Бурхн терүнлә бас ни-негн бәәнә. ¹⁶ Бидн Бурхиг маднд дурта болдгинь медвидн, Тер дурнд итквидн. Бурхн гисн дурн. Бурхнд болн хажудк улстан дурта күн Бурхнла ни-негн бәәнә. Бурхн терүнлә бас ни-негн бәәнә. ¹⁷ Бидн Бурхнд йосндан дуртавидн. Иим учрар бидн Зарһин өдрт әәмшг угаһар бәәхвидн. Яһад гихлә, бидн Иисус Христосла әдл эн орчлнд бәәнәвидн. ¹⁸ Дурн әәнә гидг юм медхш. Зуг төгс дурна учрар әәмшг көөгднә. Яһад гихлә, күн цааж ирх гиһәд әәнә. Эәдг күн Бурхиг күццдн дурлхш. ¹⁹ Бурхн түрүләд маднд дурлсн учрар бидн Бурхнд дуртавидн. ²⁰ Би Бурхнд дуртав гисн, зуг ахдан дурго күн худлч болна. Яһад гихлә, үзгддг ахдан дурго күн үзгддго Бурхнд дурлж чадшго. ²¹ Христос маднд иим заавр үлдәв: Бурхнд дурта күн ахдан дурта болх зөвтә.

Орчлңгиг дшилснә тускар

5 Иисусиг Бурхна илгәсн Аврач гиж иткдг күн Бурхнас төрж. Эцкд дурта күн үрндиң дурта болдг мөн. ² Бурхнд дурта болад, Терүнә заавриг күцәдг учрас бидн Бурхна үрдүдт дурта болдган меднәвидн. ³ Яһад гихлә, Бурхна заавриг күцәдг күн Бурхнд дуртаан медүлнә. Бурхна зааврмуд маднд кеңү биш. ⁴ Яһад гихлә, Бурхнас төрсн күн орчлңгиг диилж чадна. Бидн иткләрн орчлңгиг диилнә гидгн эн: мана иткләр диилнәвидн. ⁵ Орчлңгиг кен диилхмб? Иисусиг Бурхна Көвүн гиж иткдг күн.

Бурхна Көвүнә туск герчллін

⁶Исус Христос усн цусн хойрар дамжж ирж. Тер һанцхн усар биш, зуг усн цусн хойрар дамжад ирж. Эрүн Сәкүсн энүг үнн гиҗ герчлжәнә, яһад гихлә, Эрүн Сәкүсн бийнъ үнн болжана.
⁷Нурвиң герч эн: ⁸Эрүн Сәкүсн, усн болн цусн. Эн нурвиң нег юмна тускар герчлжәнә. ⁹Бидн әмтнә герчллінд иткнәвидн, зуг Бурхна герчллін деер. Бурхн Бийнъ Көвүнә тускар герчлжәнә.
¹⁰Бурхна Көвүнд иткдг күүнә седклд эн герчллін бәәнә. Бурхнәд эс иткдг күн Бурхиг худлчд тоолна, яһад гихлә, Бурхиг Эврәннъ Көвүнә тускар герчлснәд тер иткжәхш. ¹¹Герчллін эн: Бурхн маднәд мөнк жирһл өғв, Терүнә Көвүн мөнк жирһлини булг.
¹²Бурхна Көвүтә бәәдг күн мөнк жирһл әдлнә. Бурхна Көвүн уга күн мөнк жирһл әдлхш.

Мөнк жирһлини тускар

¹³Тадниг мөнк жирһл әдлдигиг медтхә гиҗ би энүг Бурхна Көвүнә нернәд, иткдг таднәд бичв. ¹⁴Бидн зөргтәһәр Бурхна өмн зогсжанавидн. Яһад гихлә, Бурхна таалар ю эс сурв чигн, Бурхн мадниг соңсх. Энүг бидн Бурхна өмн лавта меднәвидн. ¹⁵Кемр юуна тускар эс зальврв чигн, Терүг соңсдгинь бидн медхлә, сурсан авч чадхиг бас меднәвидн. ¹⁶Кемр кен чигн ахан үклд орулдго килнц кекәхинъ үзхлә, терүнә төлә зальвртха. Бурхн терүг әмд үлдәх. Зуг энд би үклд орулдго килнц кесн күүнә тускар келжәнәв. Зуг үклд орулдг килнц бәәнә. Үклд орулдг килнц кесн күүнә төлә бичә зальвртн. ¹⁷Ямаранчи буру йовдл килнц мөн. Болв үклд орулдго килнц бас бәәнә. ¹⁸Бурхнас төрсн күн болн цаарандын килнц кехш. Бурхна Көвүн терүг әрвлнә. Тиим күүнд эрлг му юм кек чадшго. ¹⁹Бидн Бурхна үрдүд болдган меднәвидн. Зуг эн орчлң эрлгин үлмәд бәәнә. ²⁰Мадниг йосн Бурхиг медтхә гиһәд, Бурхна Көвүн ирәд маднәд медрл өғв. Энүг бидн меднәвидн. Бидн йосн Бурхнала болн Терүнә Көвүн Исус Христосла ни-негн бәәнәвидн. Исус Христос болхла, йосн Бурхн болн мөнк жирһл. ²¹Үрдүд мини! Шүтәнәс хол йовтн.

Йохана бичсн хойрдгч бичг

Нүр үг

Йохана хойрдгч бичгиг шүүж авсан аһд болн төрүнэ үрдүйт, бээрн чонжд болн төрүнэ гешүйт көгшэ бичж. Эн ахрхн бичг нег негндэн дурта болтн гиж дуудвр көжэнэ, дэкэд деми багшир бээхиг болн теднэ номин тускар саглжана.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1–3

Дурна диилвр 4–6

Худл номин тускар сагллн 7–11

Товчлгч үг 12–13

Менделлин

1 Шүүж авсан аһ болн тана үрдүд! Би чонжин ахлачин негньв, таднд менд илгэжэнэв. Би үнн седклэрн таднд дуртав. Йанцхн би биш, Бурхна үн медсн улс чигн бас тиигж таднд дурта.² Янад гихлэ, Бурхна үнн маднла. Тер маднла мөнкиндэн бээх.³ Бурхн Эцк болн Эцкин көвүн Иисус Христос йосндан иткдг болн хоорндан дурта болдг маднд цаан сана күргж амулн-менд бээхиг өршэтих!

Үнн болн дурн

⁴ Зэрм Тана үрдүдиг Эцкин заасн заавраг Бурхна үн дахж бэ-эдгинь сонасад, икэр байрльв. ⁵ Күндтэ ах! Нег-негндэн дурта болтн, гиж суржанав. Би Танд шин заавр бичжэхшв. Эн заавриг бидн эклцэс авн авлавидн. ⁶ Дурта болх гиснь, Бурхна заавриг күцэх. Тер заавр иим: нег-негндэн дурта болтн. Энүг күцэхин төлэ эн заавриг тадн эклцэс авн соңслат. ⁷ Кесг худлч улс назрт ирж. Тедн: «Иисус Христос назр deer күн болж төрсн уга», — гиж

келнэ. Тиигж келсн күн худлч болн Христосин өшэтн мөн.

⁸ Болнагтн! Мана кесн көдлмшиг бичэ үрэтн. Болв ач-тусан күццднэ эзлтн. ⁹ Христосин номас хажиһәд, Терүг дахж бәәдго күн Бурхн уга бәәнә. Христосин номиг дахж бәәдг күн Бурхн Эцклә болн Көвүнлә ниициһү бәәнә. ¹⁰ Христосин номиг заадго күн тадн тал ирхлә, бичэ гертән орултн, бичэ терүнлә мендлтн.

¹¹ Терүнлә мендлдг күн терүнлә хамдан му йовдл кенә.

Бичгин сүл үгмүә

¹² Би дала үг чамд келхәр бәәләв: Зуг цугинь цааснд бекәр бичхәр седжәхшв. Чамла чирәһәрн харһад йир икәр байрлхвидн гиж нәәлжәнәв. ¹³ Шүүж авсн Тана эгчин үрдүд Танд менд илгәҗәнә.

Йохана бичсн һурвдгч бичг

Нүр үг

Йохана һурвдгч бичгиг көгшө чонжин һардач Гайд бичж. Гайиг христианмудт дөн болснднь тер магтад, Детреп гидг күүнэс саглтха гижэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1–4

Гайиг магтлін 5–8

Детрепиг бурушалін 9–10

Деметриг буульлін 11–12

Товчліг үг 13–15

Менделлін

1 Хәэртә үр Гай! Би чонжин ахлачин негнъв. Халун менд чамд илгәжәнәв. Би үнн седкләрн чамд дуртав. ²Хәэртә үр! Чи санан-седкләрн сән-сәәхн бәәнәч. Тиим кевәр жирһілчн сән-сәәхн болтха гијч чамаг оньдин эрүл-менд бәәтхә гијч зальвржанав. ³Чи оньдин Бурхна үн дахж бәәдг кевәрн ода Бурхна үнәр бәәдгинь соңсад ик байрта бәәнәв. Эн зәңг нанд иржәх ахнр-дүүнр авч ирлә. ⁴Мини нилчәр Христост иткен үрдүм Бурхна үнниг дахж бәәдгинь соңсхла, би йир икәр байрлнав. Тер байрас даву байр нанд уга.

Йохан Гайиг магтжана

⁵Хәэртә үр! Кемр чи ахнр-дүүнрт, онц кевәр зуульч улст нөқд болжахла тернъ чик. ⁶⁻⁷Чини хәәрлтин тускар тедн энд чонжин өмн келсн билә. Тер ахнр-дүүнрчн Христосин тускар ном цә-әліжәнә, тедн буру номта улсас дөн авхш. Тер учтар, буйн

болтха, цаарандны йовх хаалгын Бурхнд таастаар теднд дэкэд нөкд боловч.⁸ Теднлэх хамдан көдлхин төлө бидн тиим улст нөкд болх зөвтэвидн.

Йохан Детрепиг гемшэжэнэ, Деметриг магтжана

⁹ Би тана чонжд нег бичг бичлэв. Зуг өмтиг нойлхдан дурта Детреп мини бичсн юмиж керглишго.¹⁰ Детреп намаг оньдин му келнэ, мини тускар худл, хов зөөнэ. Энны цугнь биш. Дэкэд болхла, холас ирсн ахир-дүүнриг тосж нөкд болхш. Теднд нөкд болхар седсн улст харш болад, чонжас көөнэ. Ирхлэрн би тे-рүнд эн хар үүлмүдин тускар илдкж келхв.¹¹ Хээртэ үр! Му кедг өмтиг дурааж тиим юм бичэ ке. Зуг сэ кедг улсиг дурааж теднэс үлгүр ав. Сэ кедг күн Бурхна күн болна. Му кедг күн Бурхиг үзэд уга.¹² Цунаар Деметрин тускар сэ келнэ. Үнн бийн энүг үзүлнэ. Би эврэн Деметрсин тускар сэ келнэв. Мини үгмүдиг чикинь чи меднэч.

Бичгин сүл үгмүð

¹³ Би дала үг чамд келхэр бээлэв. Зуг цугинь хулсан үзгэр болн бекэр бичхэр седжэхшв.¹⁴ Удл уга чамла чирэхэрн харгад, үзлцэд күүнхв гиж нээлжэнэв.¹⁵ Санан-седклчн амр таварн бээх болтха! Энд бээсн үүрмүдчин чамд менд илгэжэнэ. Хажудан бээсн үүрмүдтэн нанас менд кел!

Йудан бичсн бичг

Нүр үг

Йуда эврэннь бичгтэн бийэн иткдг улст тоолжах деми багширас умшачнран саглжана. Эн ахрхн бичг учр-утхарн Пётрин илгэсн хойрдгч бичгин бээдлтэ болж медгднэ. Бурхн эврэннь улстан нег дэкж болн мөнкинд иткл өгч. Тер итклини төлэ ноолдх кергтэ гиж автор урмд өгчэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1–2
Деми багширин зац-бэрц,
номин болн терүг бурушалына тускар 3–16
Иткл хадълх дуудвр 17–23
Йөрэл 24–25

Мендлийн

1 Би, Йуда, Иисус Христосин зарц, Яковин дү, Бурхн Эцкэр дуудгдсан, хээрлгдсан, Иисус Христосар хадългддг таднд бичжэнийв.³ Бурхн өршөлнөн, амулж жирхлэн болн хээрлтэн таднд элвгэр өгтхэ!

Худл ном заадг багшинрийн тускар

³ Күндтэ үүрмүд мини! Маднд өггдсан аврлана тускар би таднд бичхэр икэр седвэртэ билэв. Зуг ода Бурхна улст оньдиндэн даалхгдсан итклиг харстн гиж таднд урмд өгх кергтэхинь тоолад бичжэнэв. ⁴ Янад гихлэ, Бурхиг соңсдго зэрм улс тадн заагт медмжэн угахар орсн бээнэ. Эдн аля, бузр йовдлан кехд бийдэн зөв өгхэр Мана Бурхна хээрлтийн туск номиг хажилнэ. Эн улс мана оп ханцхн Нойн болн Дөд Эзн Иисус Христост иткдго

улс. Эдн цаажла харх гиж Бурхна Бичгт эднэ тускар кезэнэс авн бичэтэ бээнэ. ⁵ Деед Эзн Египетэс Эврэннь келн-улсан гархж аврла. Зуг эс иткдг улсиг хөөннь уга кеж. Тадн энүнэ тускар цуһар меддг боловчн тодлтха гиж келжэнэв. ⁶ Бурхна өгсн сэн чинриг юмнд тооллго, бээсн орман үлдэсн Бурхна элчнрин тускар бас тодлтн. Бурхн эдниг мөнк цевэр күлж алдр өдр күртл таг харнхуд бэржэнэ. Тер өдрт тедн цаажлгдх. ⁷ Содом, Гомора болн өөрк балхсын залус эн элчнрлэ өдл аля йовдл кеһэд, нег-негнлэхэн унтсн учрас мөнк һалар цаажлгдсмн. Энүг бас тодлтн. Эн өмтнд сагллана үлгүр болжана. ⁸ Теду мет эн улс онц зүүд зүүдлэд, цогцан бузрдаһад, Бурхна йосиг һолад, Бурхна элчнриг му келнэ. ⁹ Бурхна ах элч Михайл бийн чигн эрлгтэ мархлад, Мошен цогцин тускар зүткжэсн цагт терүг му келх, гемшэх зөв бийдэн өгсн уга. Тер:

— Деед Эзн Бийн чамаг хөртхэ! — гиж келсн билэ.

¹⁰ Эн улс эврэн чигн эс меддго юмиг му келжэнэ. Эдн ухан уга малмуд кевтэхэр төрхэрэ медсн йовдл гарна. Эн йовдл-мудар бийэн үрэнэ. ¹¹ Эдн басл зовлнган эдлх. Яһад гихлэ, эдн Кэнлэ өдл бээнэ. Икэр байжхар седэд, Баламла өдл хажхр йовдл кеһэд, Корла өдл буцад үкцхэх. ¹² Тиим улс тана хургт хот эдлсн цагт ичр угахар икэр хот идэд, хар толвс* мет тадниг бузрдана. Эдн эврэннь арhan хээнэ. Эн улс салькнд көөгдсн хур асхдго үүли мет. Эдн намрт темс өгдго модд мет. Эн модд унгарнь суһлад таслгдсн учрас кевтэн хагсж одж. ¹³ Далан дольган көөсрсн мет эдн олна нүднд ичр уга йовдл гарнжана. Эдн хажисн odd мет. Бурхн эднд таг харнхуд бээдг мөнк орм белдж**. ¹⁴ Аадмин зургадгч үйд бээсн Ханок эднэ тускар иигж өэлдж:

— Хэлэти! Бурхна минһн, минһн элчнртэ Деед Эзн йовж йовна. ¹⁵ Учрнь эн: Орчлнгин өмтнэ зарһинь кех, Бурхиг соң-сдго улсиг хар йовдл кеснэс көлтэ, Терүнэ өмнэс хорта үг келснэс көлтэ Тер цаажлх. ¹⁶ Эн улс Бурхна өмнэс үг келэд оньдин хүвдэн өөлнэ. Бийдэн олз авхар талдан улст зүнудна, дэкэд болхла көөрнэ. Эврэннь хар сансн санаһан оньдин күцнэ.

* Толвс — пятна.

** Далан болн хажисн odd гиснь Бурхна өмнэс буцлт өргсн улс.

Саглхн боли зокалмуд

¹⁷ Зуг тадн, хээртэ үүрмүд мини! Деед Эзн Иисус Христосин апостолмудын урдын келсиг бичэ марттн. ¹⁸ Тедн иижж келсн бээнэ: Сүл цагт эврэннэ хар сансн санаан үүцэдг, таднар наад бэрдг улс гарч ирх. ¹⁹ Эн улс иткдг улсиг баг-багар салх. Эдн төрхэрэ бээсн му седвэртэн авлгдад, Бурхна Сэкусн угаһар бэ-энэ. ²⁰ Болв тадн, хээртэ үүрмүд мини! Хамгин эрүн итклэн ол-злад, нег-негэн сурхтн. Эрүн Сэкуснэ күчэр зальвртн. ²¹ Бурхн таднд хээртэ болдгиг улм гүүнэр медж йовтн. Мана Деед Эзн Иисус Христос эврэннэ хээрлтэр таднд мөнк жирхл өгхиг кү-лэтн. ²² Итклдэн маһдлдг улsla өршэнгү бээтн. ²³ Зэрмнь налас гархж авртн. Зэрмстнь цаан санаан күргтн, зуг бийэн саглтн. Эднэ килнцтэ седвэрмүдэр бузрdsн хувцнди дурго болтн. ²⁴⁻²⁵ Ор һанцхн Бурхн Мана Аврач килнцэс өрвлж, Эврэнн ту-урмжин өмн тадниг буру уга бээдлтэ байр өгч зогсах архта. Иисус Христосар дамжад, өмтн Бурхиг магтад үүндлтхэ! Эклцэс авн өдгэ цагт боли мөнкиндэн Бурхн хамгин күчтэ боли йоста болдгиг өмтн медтхэ! Тиигтхэ!

Йудан бичгиг Шин Бооцан
дэгтрин 331 халхд тэвж умштн

Апокалипсис

Нүр үг

Эн дегтр Иисус Христос Деед Ээн гиһэд иткжэсн христианмудыг көөжэсн цагт бичгдсмн. Автор умшачиртан ишл, урмд өгэд, көөв чигн, зовлыгта болов чигн итклэн бичэ геетхэ гиж бичжэнэ. Олмха келэр бичгдсн дегтрин ик зууднь илэр келлнен, үзгдлийн энгс барлгдж. Энны талдан улст нуувч болжахла, зуг тер цага христианмуд умшад медж чадв. Тегэд дегтрин гол төрнь олон зүсн хэлэцсин энгсэр дэкн дэкн давтгдна. Илэр келлниг күн болиин эврэхэрн тээлв чигн, болов нег төр ахлна: Деед Ээн Христосар дамжад Бурхн Эврэннү цуг дээсиг кевтн диилх, эрлгиг бас диилх. Диилхлэрн Бурхн Эврэннү итклтэ улсиг шин тэнгрин болн шин назрин эдсэр өдслх.

Учр-утхин зура

Нүр үг 1.1–8

Түрүн үзгдл болн долан чонжд илгэсн бичг 1.9 – 3.22

Долан тамхта орачксн цаасн 4.1 – 8.1

Долан бүшкүр 8.2 – 11.19

Лу болиин хойр анг 12.1 – 13.18

Олон зүсн үзгдл 14.1 – 15.8

Бурхна уурллна долан аах 16.1–21

Вавилона хольврлн, ангин, худл

ээлдэчин болн эрлгин диилгдлн 17.1 – 20.10

Сүүлнк зарх 20.11–15

Шин тэнгр, шин назр, шин Ерусалим 21.1–25

Товчлгч үг 22.6–21

Орил

1 Эн дегтрт Иисус Христосин илэр үзүлсн йовдлмуд бичэтэ. Удл уга юн учрхиг Эврэннү зарцнртан үзүлхэр Бурхн эн ил үзүлн Иуст өгсмн. Иисус болхла Эврэннү Йохан гидг зарц тал

Бурхна элч илгэхэд энүг медүлж. ²Йохан үзсэн келж, Бурхна үгмүд болن Иисус Христосин медүлсн йовдлмуудыг бичж авч. ³Эн дегтриг умшдг күн буйн-кишгтэ! Соңсдг болн умшсан күцэдг күн бас буйн-кишгтэ! Янад гихлэ, энүнд бичгдсн йовдлмууд удл уга күцх.

Мендллин

⁴Би, Йохан, Азийин назрт бээсн долан сүзгти хургудт нерэдж энүг бичжэнэв. Ода бээдг, урднь чигн бээсн, иргчдэн ирх Бурхн, Терүнэ ширэн өмн бээсн долан сэкүсн болн Иисус Христос цаанан сана, амулн төвкнүн бээдл таднд өгтхэ! ⁵Хамгин түрүн өмдрсн итклтэ герч, назр болһна хаадудын Залач Иисус Христос маднд ик хээртэ болад, цусан асхрулж мадниг килнцэс сулдхсмн. ⁶Эврэннъ Бурхндан болн Эцкдэн церглүлхин төлэ Иисус мадниг гелнгүд болсн улс кеж ниилүль. Иисус Христос тууртха! Мөнкиндэн залтха! Тиигтхэ! ⁷Хэлэтн: Иисус үүлн deer бууж йовна. Күн болһн болн Иисусиг үлдэр шаасн улс Терүг үзх. Цуг үүмн өмтн Иисусин тускар оркх. Тийм. Тиигтхэ! ⁸Би «Альфа» болн «Омега»*, Түрүнкв болн Сүүлнкв, — гиж ода бээдг, урднь чигн бээсн, иргчдэн ирх сүркэ күчтэ Деед Эзн Бурхн келжэнэ.

Йохан өмдрсн Иисусиг үснэ тускар

⁹Би, Йохан, тана ахв, таднла өдл Бурхна йосиг күлэхэд тесвртэхээр зовлнта йовнав. Эн зовлнгиг бидн, Иисусин сурхульчир болад даажанавидн. Бурхна үг болн Иисусин медүлсн үнниг тархаснас көлтэ намаг Патмос арлд туусмн. ¹⁰Деед Эзн өдрлэ би Эрүн Сэкүсэр дүүрэд, ардан бүрэни өдл чаңх ду соңсв. ¹¹Тер иигж кель:

— Үзсэн дегтрт цугинь бичж авад, Епес, Смирна, Пергэм, Тутыр, Сардис, Пиладельпья, Ләэдикъя гидг долан балһснд бээсн сүзгти хургудт илгэ.

¹²Тиигж келжэх күүг үзхэр эргж хэлэхлэрн, би оln зул өргсн долан алтн тэвц үзв. ¹³Тер зулта долан алтн тэвц хоорнд үүмни көвүнэ дүрстэ күн зогссинь би үзв. Тер өрчэн алтн бүсэр бүслсн, ут хувцта бээж. ¹⁴Толһанн үснэ цаанан ноосн мет, цасн мет цаанан мэр, нүднь нал мет шаачж. ¹⁵Көлнь һалд цутхад өнглсн

* Грекин цаанан толһан түрүнк болн сүүлнк үзгүд.

курл мет гильксн, дунь усна күркрэнэ шууган мет чанх.¹⁶ Барун хартан долан од бэрэд зогсж. Амнасын хойр талан иртэ хурц үлд үзгднэ. Нүүрнь наал үдин нарн кевтэхээр герлтж бээнэ. ¹⁷ Терүг үзн, би үкссн күн мет көлднүү кийсв. Тиигхлэ Тер барун наран нан деер тэвэд иигж кель:

— Бичэ ө. Би Түрүнкв болн Сүүлнкв.

¹⁸ Би өмдэв. Би үкч одлав, зуг ода мөнкиндэн өмд бээхв. Үклиг залдг, үклин назриг залдг йосн Нанд бээнэ. ¹⁹ Үзжэсэн ода болжахиг болн бас хөөннү чигн учрхиг бичж ав. ²⁰ Барун хартм бээсн чини үзжэсн долан одна болн зул өргсн долан алтн тэвцин нууцин тээлврн эн: долан одн гиснь — долан балхснд бээсн сүзгти хургудын Бурхна долан элчир. Зул өргсн долан алтн тэвц гиснь — долан сүзгти хургуд.

Епес балхснд илгэсн бичг

2 Епес балхсна сүзгти хургин Бурхна элчд иигж бич: Барун хартан долан од бэрдг зул өргсн долан алтн тэвц заагт ювх Иисус Христосин келсн үг эн: ² Чини бээдл жирхлиг, күнд көдлмшиг, ик тесвртэ бээдлиг Би меднэв. Чи хар саната улсиг тесж чадхшич. Бийэн апостолмуд гиж нерэддг, зуг апостолмуд биш улсиг шалхж, тедниг худлч болсиг илдкж гархсичнүү бас меднэв. ³ Чамаг ик тесвртэхинч, Мини төлэ зовлнгтан эдлсичинч, цуцрлго Намаг дахсичнон Би меднэв. ⁴ Зуг чи урдк кевэрн Нанд дурн-седклэн тэвдгэн уурвч. Энчин буру. ⁵ Урднъ яхж бээсэн тодл. Килнцтэ жирхлэн улдэж урдк кевэрн бэ. Килнцтэ жирхлэн эс үлдэхлэчин Би ирэд чини зулыг ормаснь көндэхв. ⁶ Хэрнъ нег сэн юмн бээнэ. Николайин сурхульчир кесн юмнд чи дургоч. Би теднэ кеснд бас дургов. ⁷ Сүзгти хургудт Эрүн Сэкүснэ келсиг соңсхар седснь соңстха! Диилвр бэрсн күүнд Би Бурхна садт бээсн өм өгдг модна темснэс амсх зөв өгхв.

Смирна балхснд илгэсн бичг

⁸ Смирна балхсна сүзгти хургин Бурхна элчд иигж бич: Түрүнкн болн Сүүлнкн, үкэд Өмдрсн чамд иигж келжэнэ:

⁹ — Би чини зовлнгиг, чини угатя-яду бээдлиг (йосндан болхла, чи байнч) меднэв. Бийэн евреймүдт тоолдг улсиг чамаг му келдгинь бас меднэв (зуг тедн еврей биш). Йосндан болхла, теднэ хург эрлгин хург. ¹⁰ Бийлэхэн учрх зовлнгас бичэ ө. Соңс!

Тадн дундас зэрмнь сөрхэр түүрмд эрлг суулх. Тадн арвн өдр зовлнган эдлхит. Үкв чигн итклтэ бол, тиигхлэчн Би чамд мөнк жирхлийн титм зүүлхв.¹¹ Сүзгти хургудт Эрүн Сэкүснэ келсиг соңхар седснь соңстха! Диилвр бэрсн күүнд хойрдгч үкл хорлтан күргэшго.

Пергэм балысндо илгэсн бичг

¹² Пергэм балысна сүзгти хургин Бурхна элчд чи иигж бич: Хойр талан иртэ хурц үлд Бэrsинь иигж келжэнэ: — ¹³ Чамаг эрлгин ширэ бээсн назрт бээдгинь Би меднэв. Эрлг бээсн назрт Мини итклтэ герчиг Антилаг алсн цагт, чи Нанд иткдгэн уурлго Нанла итклтэхэр бээлэч. ¹⁴ Тиигвчин чамд бас невчкн буру юмн бээнэ. Тадн дунд зэрм улс Баламин ном дахж бээнэ. Израилин улсиг килнцд яхж орулхиг Балам Балак хаанд зааж өгв. Тедн шүтэнэ өмн өргсн хотыг идэд, аля йовдл гархсмн. ¹⁵ Тийм кевэр тадн дунд Николайин дахгчнрин номд орсн улс бээнэ. ¹⁶ Килнцтэ жирхлэн хай! Эс тиигхлэчн, Би ирэд амнаасм гарч йовх хойр талан иртэ хурц үлдэр теднлэ дээлдхв. ¹⁷ Сүзгти хургудт Эрүн Сэкүснэ келсиг соңхар седснь соңстха! Диилвр бэрсн күүнд бултулсан манна гидг хотас амсулнав, цаahan чолу өгнэв. Тер чолун deer шин нерн бичэтэ бээх. Тер нериг чолу авсн күүнэс нань күн медшго.

Тутыр балысндо илгэсн бичг

¹⁸ Тутыр балысна сүзгти хургин Бурхна элчд иигж бич: шаасн һал мет нүдтэ, өнглсн курл мет гильксн көлгэ Бурхна Көвүн иигж келжэнэ: — ¹⁹ Чамаг яхж бээдгинь, Нанд дурта болад иткдгичн Би меднэв. Чи Нанд церглэд, зовлнгиг тесвртэ кевэрн даалаач. Энүг Би бас меднэв. Ода чамаг урдкаас үлү икэр үүлэн күцэжэхиг бас меднэв. ²⁰ Зуг невчкн буру юмн бээнэ. Танад Эзабел күүкд күн бийэн өэлдэчд тоолад, Нанд иткдг улсиг сурхж, буру юм зааһад, аля йовдл гархад, шүтэдт өргсн хот идэд, бузр юм кеҗэнэ. Чи болхла терүг хөрхшич. ²¹ Би терүнд килнцтэ жирхлэн хайх цаг өглэв. Зуг тер аля бээдл-жирхлэн хайхар седсн уга. ²² Хэлэтн! Би терүг му гемэр цаажлхв. Терүнлэ хамдан аля кедг улсиг килнцэсн эс гархла, би тедниг ик зовлна хархулхв. ²³ Би терүнэ дахгчнриг алад уга кехв. Болв Намаг өмтнэ уха-сана медж чаддгиг цуг сүзгти хургуд медж авх. Би

таднас күн болһниг кесн үүләрny цаажлхв.²⁴⁻²⁵ Зуг тадн болн наң чигн улс тер күүкд күүнә заасар болсн угат. Эрлгин гүн нууц гијә зәрм улс нерәддг номиг тедн дассн уга. Намаг иртл Нанд батар иткти гисн зааврас талдан заавр Би танд өгчәхшв.²⁶⁻²⁷ Ди-илвр бәрсн күүнд, цагин чилгч күртл Мини заасиг күцәсн күүнд буру номта улсиг залх йос Би өгхв. Тер йосиг Нанд Эцк өгв. Төмр тайгар тедниг Тер хәрүлх, буһш кевтәһәр цокж хамхлх.²⁸ Би терүнд диилврин темдг болгч өрүни од өгхв.²⁹ Сүзгтни хургудт Әрүн Сәкүс келсиг соңхар седснь соңстха!

Сардис хотнд илгәсн бичг

3 Сардис гидг хотна сүзгтни хургин Бурхна элчд иигж бич: Бурхна долан Сәкүс залдг болн долан од Бәржәхинь иигж келжәнә:

— Чини бәәдл жирһлиг Би меднәв. Чамаг әмтн әмд гијә тоолна, зуг чи әмн уга.² Эн бәәдләсн серхнчин! Үлдсн юман геешгон төлә батл. Янад гихлә, Бурхна хәләцәр эклсн юм күцәһәд уганичны Би үзләв.³ Христосин номиг урднъ яһж авсан, яһж соңсан тодл. Терүг зөвтнъ күцәж килнцтә жирһлән хай! Эн бәәдләсн эс серхләчин, Би хулхач метәр генткн ирж чамаг цаажхв. Чи мини ирх цагиг медж чадшгоч.⁴ Зуг тана Сардис хотнд хувцан цеврәр бәрдг зәрм улс бәәнә. Тедн цаһан хувцтаһан Нанла хамдан йовх, янад гихлә, тедн энүүлә ирләтә болх.⁵ Диилвр бәрсн күн теднлә әдл цаһан хувц өмсх. Би терүнә неринь әмн-жирһлин дегтрәс һарһлго эврәннъ Эцкин өмн, Бурхна элчирин өмн «Эн күн Мини», гијә келхв.⁶ Сүзгтни хургудт Әрүн Сәкүснә келсиг соңхар седснь соңстха!

Пиладельпия хотнд илгәсн бичг

⁷ Пиладельпия хотна сүзгтни хургин Бурхна элчд иигж бич. Эн Давид хаана түлкүртә Әрүн Үннчин келсн үтмүд. Кемр Тер үүдиг секхлә, күн хааж чадшго, кемр тер үүдиг хаахла күн секж чадшго.⁸ Би чини бәәдл-жирһлиг меднәв. Чамаг олнд деерк орм эс эзлдгичнъ меднәв. Тер бийнъ Чи мини ном дахлач, Исусиг медхшв гијә төрүц келсн угач. Би чини өмнк үүдиг секүв, күн терүг хааж чадшго.⁹ Хәлә! Бийән евреймүдт тоолдг эрлгин хургин гешүдиг авч ирәд, чини көлд сөгдүлнәв. (Йосндан тедн евреймүд биш.) Тиигәд тедн Намаг чамд дуртаг лавта медх.¹⁰ Чи Мини заасар

тесж бээввч. Тер учар Би чамаг һазр deer улсиг сөрсн цагт харсж авхв. Тедниг ик зовлна хархулж Би сөрхв.¹¹ Удл уга ирхв. Диилэчин титмig чамас күн булаj авшгон төлэ Нанд батар иткж бэ.¹² Диилвр бэрсн күн Мини Бурхна сүмд түшг болж зогсад, төрүц тендэс гаршго. Би тер күнэ deer Мини Бурхна нериг болн Мини Бурхна балысна нериг бичхв. Тер Шин Еру-салим балысн тенгрэс Мини Бурхнаас бууж ирх. Шин нерэн тер күн deer бас бичхв.¹³ Сүзгти хургудт Эрүн Сэкүснэ келсиг соңхар седснь соңстха!

Лээдикъя балыснд илгэсн бич

¹⁴ Лээдикъя балысна сүзгти хургин Бурхна элчд иижж бич: Эн Тийгтхэ гисн үннч итклтэ герчин үг. Бурхн Терүгэр дамжж цугинь үүдэж.¹⁵ Би чини бээдл-жирлиг сээнэр меднэв. Чамаг халун чигн бишинь, кийтн чигн бишинь Би меднэв. Халун эс гиж кийтн болсн болхла, deer болх билэ.¹⁶ Зуг чи халун чигн, кийтн чигн биш – бүлэнч. Тер учар Би чамаг амнаас нульмад хайснла өдлэр көөж гарнав.¹⁷ Чи бийэн муульта, сана зовадган, угатя, сохр, нүцкн бээдгэн медлго: «Би байнв, элвг-дельвг бээнэв, нанд юмн керго», – гиж келнэч.¹⁸ Мини сельг эн: байн болхин төлэ һалд әруслсн алт Нанас хулдж ав, бийэн хувцлхар нүцкн ичртэ цогцан хаахар Нанас цаанан хувц хулдж ав. Юм үзхин төлэ нүдндэн түркдэг эм Нанас хулдж ав.¹⁹ Дурлсн улсан Би керлдэд заснав. Килнцтэ йовдлан хайж, Нанд халун зүркэрн итк!²⁰ Соңс! Би чини үүднэ ца зогсад, үүд цокжанав. Күн Мини ду соңсад, үүдэн секхлэ, Би гертнь орад, терүнлэ хамдан хотынь өдлхв.²¹ Би диилвр бэрэд Эцктэхэн хамдан Терүнэ ширэд суулав. Тийгж Би диилвр бэрсн күннд Нанла хамдан ширэдм суух зөв өгхв.²² Сүзгти хургудт Эрүн Сэкүснэ келсиг соңхар седснь соңстха!

Тенгрт бээсн сөгдлийн

4 Энүнэ хөөн би тенгр deer секэтэ үүд үзв. Үрднь нанд келсн бүрэни ө мет дун иижж келв:

– Наар, хөөннүн юн учрхиг би чамд үзүлхв.

² Тер дарунь Эрүн Сэкүсэр би дүүрв. Тенгр deer ширэд бээж. Тер ширэд Бурхн сууж.³ Сууснь яаспд болн сардс гидг эрднь чолун мет нохан, улан өнгэр герлтж бээнэ. Ширэн эргнд смарагд

гидг эрднь чолун мет ноһан өнгөр гилвксн солнή бээж.⁴ Эн ширэн эргнд талдан хөрн дөрвн ширэ бээж. Тер ширэст хөрн дөрвн көгшэ суула. Тедн алтн титмтэ, цаһан хувцта билэ.⁵ Ширэ талас цэклүн цэклэд, шууган, охтрүн дун һарад бээв. Ширэн өмн долан һал – Бурхна долан Сэкүсн асж бээнэ.⁶ Нимгн мөснлэ өдл цегэн шил тенгс мет нег юмн ширэн өмн бээж. Ширэн эргнд дөрвн үзг болһинднь тал талдан өмтэ дөрвн юмн зогсж. Тедн өмнэн, ардан кесг нүдтэ бээж.⁷ Түрүнкн арслнгин бээдлтэ, хойрдгчны туһлын бээдлтэ, нурвдгчинн чирэнь күүнэ чирэтэ өдл бээж. Дөрвдгчны нисж ювх һэрд шовуна дүрстэ билэ.⁸ Тедн дөрвүлн тус-тустан зурһан живртэ, живрнь һаза дота уга кесг нүдтэ. Өдр сө уга тедн онъдиндэн:

«Эрүн, Эрүн, Эрүн Деед Эзн!
Хамгин сүркэ күчтэ
Урднь бээсн,
Ода бээдг
Иргчдэн ирх Бурхн!» – гиһэд келэд бээнэ.

⁹⁻¹¹ Эн дөрвн өмтэ юмс ширэд суусн мөнкиндэн бээдг Бурхнд магтал, ханлт өргөд күнджлж бээхлэ, хөрн дөрвн көгшэхэс ширэд Суудгин өмнинь унад, мөнкиндэн Бээдгт сөгднэ. Тедн эврэнн титмэн ширэн өмн тэвэд иижж келнэ:

«Мана Деед Эзн Бурхн!
Та цугинь үүдэлэт!
Тана таалар цугнь үүдж бээнэ!
Тер учрар
Тана алдр бээдлин тускар өмтн келнэ,
Таниг күнджнэ,
Йоситн туурулна!
Тиим зөв Танд бээнэ!»

Орачксн цаасн болн Хурһн

5 Тийгхлэ би Суусна барун һартнь хойр таласнь бичэтэ, долан тииизтэ цаас үзв.² Йос бэрсн Бурхна элчиг:

– Тийзиг эвдж задлх, цаасиг секх зөвтэ күн бээнү? – гиһэд чаңх дууһарн келжэсинь би үзв.

³ Зуг тенгр, һазр deer, һазр дор чигн тер цаасиг күн секж чадсан уга.⁴ Тер цаасиг секэд умшх күн уга болсн учрас би һашудж оркрж бээлөв.⁵ Тийгхлэ көгшэсин дундас негнь:

— Бичэ ууль, хэлэ! Йудан тохмас гарсан арслн, Давидин үлдл тохм диилвр бэрж. Тер долан тииз эвдж задлх, цаасиг секж чадх, — гиж нанд кель.

⁶Ширэн өөр зогжасн Хурниг би үзв. Терүг өмтэ дөрвн юмн болн көгшэс эргж зогсж. Тер тэклд тэкгдсн хурни бээдлтэ бээж, долан өвртэ, долан нүдтэ бээж. Долан өвр болн долан нүдн гиснь: назр болһнд илтэгдсн Бурхна долан Сэкусн. ⁷Хурни өөрдэд, ширэ deer Суусна барун гарас цаас авв. ⁸Терүг цаас авсна хөөн дөрвн өмтэ юмн болн хөрн дөрвн көвшэс Хурнид сөгдцхэв. Көгшэс тус-тустан гартан ятх, сангин идэхэр дүүрн аах бэрсн бээлэ. Сангин идэхэр дүүрн ах гиснь: Бурхна улсин мөргүл. ⁹Тедн шин дууһан дуулцхав:

— Цаас авад тиизинь задлх зөв Танд бээнэ. Яһад гихлэ, Та тэкл болад Эврэннү цусарн Бурхнд ¹⁰тохм болһнаас, келн болһнаас, келн-эмтн болһнаас өмтиг хулдж авлат. Та теднэр Бурхна гелнгүд болсн улс тедн һазриг залх.

¹¹Тийгхлэ би хэлэхэд ширэн эргнд тоолж болшго Бурхна элчинрин, өмтэ дөрвн юмсын болн көгшэсин ду соңсв: ¹²Тэклин алгдсн Хурни цецн уха, байн зөөр, күч, ѹос бэрх ачта! Терүг улс туурулх, күндрх йоста! ¹³Тенгр, назр deer, назр дор, тенгст бээсн өмтэ киитэ тоотнь, цуг орчлнд бээсн тоотнь иигж келсийн би соңсв: Ширэд Сууснь болн Хурни күч-юс Бэрснь тууртха! Мөнкиндэн Тедниг күндрлхэ! ¹⁴Эмтэ дөрвн юмс: Тийгхлэ, — гиж кель. Тийгхлэ көгшэс сөгдж мөргцхэв.

Түрүүк зурхан тииз

6 ¹⁻²Хурни ном бичэтэ цаасна долан тиизин негинь задлхла, дөрвн өмтэ юмна негнь оһтрхун дууһар:

— Нааран ир, — гиһэд дуудна.

Би цаан мөр үзв. Тер мөрн deer гартан нум бэрсн күн сууж. Терүнд титм зүүлһв. Тер диилвр бэрсн мөртэ күн бээж, цааранднь диилвр бэрхэр гарч ирж. ³Цаасна хойрдгч тииз Хурни задлхла, хойрдгч өмтэ юм: Нааран ир, — гив. ⁴Тийгхлэ улан зеерд мөрн гарч ирв. Эн мөриг унсн күн делкэд бээх эвиг өмтнэс авх йоста бээж. Тер учрар өмтн нег-негэн алдг болв. Тер күүнэ гартик үлд бэрүлж. ⁵Хурни нурвдгч тииз задлхла, нурвдгч өмтэ юмн: Нааран ир, — гисинь би соңсв. Тийгхлэ хар мөрн гарч ирв.

Терүн deer чиннүр бээрсн күн сууж. Энүг би үзв. ⁶Эмтэ дөрвн юмн бээсн назрас:

— Нег өдрин жалвинь һанцхн нег кило цаһан буудя, эс гиж һанцхн нурви кило ичмэн болна. Зуг олив болн уста үзм моддыг бичэ үрэ! — гисн дуунла әлл юм би соңсв.

⁷Хурһн дөрвдгч тииз задлхла: нааран ир гисн өмтэ юмна ду би соңсв. ⁸Тийгхлэ бор мөрн гарч ирв. Тер мөрн deer Үкл гидг нертэ юмн сууж. Түүнэ ардас «Үклин назр» гидг юмн дахад гарч ирв. Тедн хоюрн орчлнгин дөрвдгч өнгиг дээхэр, харһнл-хнаар, му гемэр, зерлг ангудар дамжж алх йоста бээж. ⁹Хурһн тавдгч тиизиг задлхла, тэклини ширэ дор бээсн Бурхна үгиг итк-лтэ кевэр тархаснас көлтэ алгдсан улсин сүмсдиг би үзв.

¹⁰ — Сүркэ күчтэ Өрүн Үннч Деед Эзн! Кезэ күртл Та назр deer бээсн мана цус асхрулсан улсиг гэмшэл уга, цаажлл уга бэ-эхмт? — гиж тедн чанһ дууһар хээкрцхэв.

¹¹ Теднэ күн болһнд цаһан хувцн өггдв:

— Исуст церглж тана ахнр-дүүнрлэ әллэр алгдсан улсин то эс күцтл, невчк үүлэжэтн. Бичэ зовтн! — гиж тедн келлэ.

¹²Хурһн зурһадгч тиизиг задлхла, назр икэр чичрв. Нарн хар хувцн мет харһнурад, сар цусн метэр улатрв. ¹³Тенгрин одд, инжр модна көк темсн кевтэхэр догшин салькнд нээхлэд унцхав. ¹⁴Тенгр цаасн мет орагдад, уул, арл болһн ормасн көндрв. ¹⁵Ор-члнгин хаадуд, йос бэрдг улс, цергин ахлачнр, баячуд, тоомсрата улс, зарцнр, сул улс цутган хадын көндэд, уулын хад чолун заагт орж бултцхав.

¹⁶ — Мадн deer унад, ширэд Суусн Бурхна нүднэс, Хурһна цухлас мадниг бултулыт! ¹⁷Янад гихлэ, Теднэ алдр цухлын өдр ирв. Тер цухлын өмнэс кен тесж бээж чадхмб? — гиж тедн келцхэв.

Израилин нег зүн дөчин дөрвн миңһн күн

7 Энүнэ хөөн би Бурхна дөрвн элчинrig үзв. Тедн назрин дөрвн үзгт зогсад, назр тал, тенгс тал, модд тал сальк үлэш-гоһар гиж дөрвн сальк бэрж. ²Дорд үзгэс гарч йовх өмд Бурхна тамтга элчиг би үзв. Тер назрт болн тенгст хорлт кех йоста Бурхна элчинрт чанһ дууһарн иигж кель:

³ — Мана Бурхна зарцнрин манна deer тамһ эс тэвтл назрт, уснд, моддт хорлт бичэ күргэтн.

⁴ Нег зун дөчн дөрвн минһин күн маннадан Бурхна тамһта болсийн би соңсв. Тедн цуг Израилин арвн хойр унг-тохмас гарсан улс бээж, унг-тохм болһнаас арвн хойр минһин күн чигн.
⁵⁻⁸ Йудан унг-тохмас, Рубен унг-тохмас, Гадын унг-тохмас, Ашерин унг-тохмас, Напталин унг-тохмас, Манащен унг-тохмас, Шимона унг-тохмас, Левин унг-тохмас, Исахарин унг-тохмас, Зебулуна унг-тохмас, Йосипин унг-тохмас, Бенъяминэ унг-тохмас орж.

Тоолж болшго оли күн

⁹ Энүнэ хөөн келн-эмтн болһнаас, ээмг болһнаас, келн болһнаас тоолж болшго оли күн ширэн өмн, Хурһна өмн цаһан хувцтан шавдл зандн модна бүчрмүд һартан бэрж зогссинь би үзв.

¹⁰ — Ширэ deer Суусн мана Бурхн болн Хурһн мадниг аврла! — гиж тедн чаңһ дууһарн хээкржэнэ.

¹¹ Бурхна элчир цугтан ширэг, көгшэсиг болн өмтэ дөрвн юмig эргж зогжала. Дэкэд ширэн өмн элкдж унад Бурхнд мөргцхэв.

¹² — Мана Бурхн алдр туурмжта, цецн ухата, күчтэ, ачта! Мана Бурхнд магтал, мөнкиндэн ханлт! Тиигтхэ!

¹³ — Цаһан хувцтань кемб? Альдас эдн ирсмб? — гиж нег көгшэ нанас сурв.

¹⁴ — Аав, та эврэн меднэт, — гиж би хөрү өгв.

— Эдн ик алдр зовлы дааһад, Хурһна цусар хувцан уһаж цаһалһсн улс. ¹⁵ Тегэд чигн эдн Бурхна ширэн өмн зогсад, өдр сө уга Бурхна сүмд церглийн. Ширэд Сууснь эднлэ хамдан бүүрлж, эн улсыг харсх. ¹⁶ Эдн дэкж өлсшго, ундасшго, һаң халун, нарн чигн эднд мууһан хальдашго. ¹⁷ Янад гихлэ, ширэн өөр зогссн Хурһн эдниг хөрүлж, урсдг булг тал дахулж авч ирх. Бурхн теднэ нүднэс асхрсн нульмс болһниг арчх.

Бичэтэ цаасна доладгч тииз

8 Хурһн бичэтэ цаасна тиизиг задлхла, тенгр deer өрэл часин туршарт ө-чимэн уга болов. ² Би Бурхна долан элчиг үзв. Тедн Бурхна өмн зогсла, долан бүрэ теднд бэрүльв. ³ Бурхна талдан элч ирэд, тэклийн бээрнэ өөр зогсв. һартны алтн сав бээж. Бурхна улсин мөргүллэ нийилүүхин төлэд болн ширэн өмн бэ-эсн алтн тэклийн бээрнд бэрц бэрхин төлэд терүнд дала санггин

идэ өгч. ⁴Бурхна улсин мөргүллэ дегц Бурхна элчин гарч бээсн савас гарсан санғин идэнэ утан Бурхнд өргц болв. ⁵Бурхна элч сав авад, тэклийн бээрнээс налта цог савд тэвэд назрт хайв. Тер да-рунь охтрүүн дун гарад, шууган болад, цэкл цэклэд, назр чичрв.

Түрүүк дөрвн бүрэ

⁶Бүрэ бэрсн Бурхна долан элч бүрэхэн татхар бэлдүхэв. ⁷Тү-рүүк элч бүрэхэн татв: цусла хольсон нал болн мөндр назрт унв. Һазрин нурвдгч хув deerнь урхсан моддла, олн зүсн ноханла хамдан шатж одв. ⁸Бурхна хойрдгч элч бүрэхэн татв. Шатжасн ик уул мет нег юмн тенгсин уснд хайгдв. Тенгсин нурвдгч хувь цуснд хуврв. ⁹Тенгсин нурвдгч хувин өмтэ кийтэ юмс үкэд, тенд кермс уга болж одв. ¹⁰Бурхна нурвдгч элч бүрэхэн татв. Һал мет шатжасн алдр одн тенгрэс гарад, һолмудын болн усна булгудын нурвдгч хувднь унв. ¹¹Тер одна нернь – Шарлжн. Усна нурвдгч өнгнүү һашурж одв, олн өмти тер усиг ууһад үкж одв. Янад гих-лэ, тер усн һашурж одв. ¹²Бурхна дөрвдгч элч бүрэхэн татв. Нарн, сар, одд цагин нурвдгч хувднь герл өвшгонар эвдгдж. Өд-рин нурвна нег хувднь нарн герл өгдгө болв. Сар болн одд болхла сөөхнин нурвна нег хувднь герл өгдгө болв. ¹³Ик deerнь тенгрт нег һөрд шовуг нисж йовхинь би үзв. Терүүг чанђ дууһарн иижж келсиг соңсв.

– Ээжэнэв! Ээжэнэв! Үлдсн нурви бүрэн ә соңгидхла, назр deerнь бээсн улс басл зовлнгган эдлх.

¶ Бурхна тавдгч элч бүрэхэн татхла, тенгрэс назрт унсн од би үзв. Йорал уга худг секдг түлкүр однд өгв. ²Тер йорал уга худг секв. Терүүнэс ик бешэс гарчах кевтэ, утан гарад ахараг дүүргэд, нарна герлиг хаав. ³Утанас царцаха гарад назр deerнь тарв. Һазрин чим хорхан юс терүнд өгв. ⁴Һазрин олн зүсн урхмлд болн моднд хорлт күрглго, зуг маңнадан Бурхна тамх уга өмтнд хорлт күрг гисн заквр теднд өгв. ⁵Эн өмтиг аллго тавн сардан зовах зөв теднд өгв. Тедн чим хорха хатхсн метэр өмтиг зовав. ⁶Тер цагт өмти үкл хээх зуг олж чадшго, үкхэр седх, зуг үкл теднүр иршго. ⁷Тер царцаха дээнд белдсн мөрнэ бээдлтэ, толна deerнь алти титм мет юмта бээж. Нүүрнүү күүнэ чирэ дураж. ⁸Усны күүкд улсин үсн мет, шудн арслнггин сая мет. ⁹Төмр мет хуйгта, живрин шууган дээнд довтлсн кесг мөрн тергнэ шууган

мет билэ. ¹⁰ Тедн чим хорхан сүүлтэ болн хатхурта, тедн сүүлэрн өмтнд тавн сардан хорлт күргэх зөвтэ бээж. ¹¹ Теднэ хан йорал уга худгиг залдг Бурхна элч – нернь еврей келэр Абадон, грек келэр Аполион. (Эвдэч гисн ухтга.) ¹² Түрүнк зовлн давхла, энүнэ хөөн дэкэд хойр зовлн аашна. ¹³ Бурхна зургадгч элч бүрэхэн татв. Бурхна өмн бээсн тэклийн алтн ширэн дөрвн талк үзгэс дун соңгдв. (Тэклийн алтн ширэн дөрвн талкны өврин бээдлтэ бээсмн.) ¹⁴ Тер бүрэн дун Бурхна зургадгч элчд иигж келнэ:

– Евфрат гидг алдр нолд күлэтэ Бурхна дөрвн элчиг сүлдха!

¹⁵ Бурхна дөрвн элч күмни нурвдгч хүвинь алхин төлэд сүлдгдв. Эн час, өдр, сар болн жилин төлэ тедн бийээн белдэд бээж. ¹⁶ Би мөртэ цергин тоохинын соңсв. Тернь хойр зун сай бээж. ¹⁷ Тер мөрдинь би үзглдээн үзв. Тер мөрд deer суусн улсин хуйгтын hal мет улан, сапфир гидг эрднч чолун мет көк, күкр мет шар өнгтэ бээж. Мөрдин толнаас арслынгин толнаан бээдлтэ бээсмн. Hal, утан болн күкр амнасны harad бээж. ¹⁸ Мөрнэ амнаас harсn нурвн аюл: hal, утан болн күкр күмни нурвдгч хүвинь алж уга кеж. ¹⁹ Янад гихлэ, мөрнэ күчнч амн сүл хойрт бээж. Сүүлмүд мohan толнаан бээдлтэ бээж. Терүгэрн тедн хорлт күргв. ²⁰ Эн олн аюлас өмд үлдсн өмтн эврэнн кедг юман хайсн уга, тедн хар сэкүсдт, юм соңж үзж ювж чаддго алтн мөнгн зес, чолун болн модн шүтэдт сөгддгэн уурсн уга. ²¹ Тедн кү алдган, бө кедгэн, аля бузр harhдган, хулха кедгэн хайсн уга.

Орачксн бичкин цаасн

10 Би Бурхна юс бэрдг талдан элчиг үзв. Тер тенгрэс бууж ирв. Бурхна элчиг үүлн хувцн мет ораж. Толна deerэн сол-нхта, чирэнь нарн мет гилвксн, көлнь hal бахн мет билэ. ²⁻³ Нартан секэтэ бичкин цаас бэрсн барун көлэрн тенгс ишкэд, зүн көлэрн назр ишкэд арслынгин оркрлн мет чанх дуунар хэ-экрв. Терүг хээкрхлэ, долан ohtphun дун harv. ⁴ Тер долан ohtphun дуунар хээкрхлэ, би бичхэр белдув, зуг тенгрэс harсn дун иигж кель:

– Долан ohtphun келсн үг нуунаад бичэ бич.

⁵ Тийгхлэ тенгс назр deer зогссн Бурхна элчиг барун haran тенгрүр өргсиг би үзв. ⁶ Тенгр, назр, тенгс нурвиг болн тенд бэ-эсн цуг юмиг үүдэсн мөнкиндэн бээдг Бурхна нер олзлад тер анднаар тэвэд:

— Бүтх юмн эрк биш бүтх.⁷ Бурхна доладгч элч бүрэхэн татхла, Эврэннүүс нууцин зураан Бурхн үүцэх. Энүнэ тускар Тер Эврэннүүс зарц ээлдэчнртэн урдны зэнглсмн, — гив.

⁸Урдны нанд үг келсн, тенгрэс гарсн дун дэкэд иигж кель:

— Йов! Тенгс deer болн назр deer зогсжасн Бурхна элчин харт бээсн секэтэ цаасинь ав.

⁹Би Бурхна элчүр өөрдэд, тер бичкин цаасиг сурв.

— Эн цаасиг авад ид. Чини геснд нашун болх. Зуг амндчн бал идсн мет өмтэхн болх, — гиж тер нанд кель.

¹⁰Би Бурхна элчин харт бээсн цаас авад идв. Тер цаасн амндум бал мет өмтэхн болв. Идэд дуусхам геснд нашун болв.

¹¹— Чи келн-улсин, келмүдин болн кесг хаадудын тускар дэкн ээлдх зөвтэч, — гиж нанд кель.

Хойр герч

11 Тер кемжэлхин төлэ нанд тайг өгв.

— Йовад Бурхна сүмсг тэклин ширэтэ хамднь кемжэл. Дотрны сөгджэх улсиг тоол. ²Сүмин назак бээрэг бичэ кемжэл. Янад гихлэ, тер буру номта улст өгсн юмн. Тедн өрүн бал-хисиг дөчн хойр сардан даажрад залх.³ Нашудсан цагт өмсдг хувцта хойр герчэн илгэнэв. Тедн минхн хойр зун жирн өдрт ээлдх юоста болх.

⁴Эн хойр герч — орчлнггин Деед Эзнэ өмн зогссн хойр олив модн, зул өргсн хойр тэвц болжана. ⁵Теднд күн хоран күргхэр седхлэ, теднэ амнааснь нал нарад өштэнтриг уга кех. Тийгэд эн герчнрт хоран күргхэр седсн күн тиигж алгдх. ⁶Ээлдсн цагтан тедн тенгр хаах, хур ордгинь ууруулх. Усиг цуснд хүврүлх дурта цагтан, назрт аюл илгэх. Тедн тиим юоста болх. ⁷Теднит герчлж дуусхлань, йорал уга худгас гарсн догшн аң хойр герчин өмнэс дээлдж, теднит диилж алх. ⁸Теднэ өмн уга цогц алдр балжсна уульницд кевтх. Тенд урдны теднэ Деед Эзн кирс deer цаажлгдсмн. Эн балжсна тежг нерн Содом болн Египет. ⁹Келн-өмтн болжнаас, өэмг болжнаас, келн болжнаас цуг улс нурви өдр дундур эн күшмүд хэлэж үкэрт оршах зөв өгшго. ¹⁰Тер хойр ээлдэч назрт бээсн улсиг зовасн учрас күмни улс теднэ үклд икэр байрлх. Эмтн нег-негндэн белг өгэд нэр кех. ¹¹Нурви дундур өдр давхла, Бурхнаас гарсн өмнэ Сэкүсн теднэ цогцд орад, тер хойр герч босад көлөрн зогсж. Энүг үзсн улс икэр өэцхэж.

¹² – Нааран, деегшэн һартн, – гиж теднд келсн чанһ дун тенгрэс һарсинь тер өэлдэчир соңсв.

Тер хойр герч үүлн деэр тенгрүр өөдльв. Теднэ өшэтнр энүг үзв. ¹³ Тер даруны һазр икәр чичрв. Балысна арвдгч хүвнъ хольв-рад унж одв. Эн һазр чичрлүнд долан миңһн күн үкв, наадкснь икәр сүрдэд, тенгрин Бурхнду турмж өргв. ¹⁴ Хойрдгч зовлн да-гад, нурвдгч зовлн бачм кевэр өөрдж йовна.

Доладгч бүрэ

¹⁵ Бурхна доладгч элч бүрэ татв.

– Мана Бурхн болн Терүнэ илгэсн Аврач орчлнгиг залх йос-та болв. Бурхн мөнкиндэн залх, – гисн кесг чанһ дун тенгрэс соңсгдв.

¹⁶ Бурхна өмн суусн хөрн дөрвн көвшэс элкдж кийсэд Бурхнду сөгдж келцхэв:

¹⁷ – Ода бээдг, урднь чигн бээсн, Деед Эзн, сүркэ күчтэ Бурхн! Алдр күч авад орчлнгиг залснди ханлт өргжэнэвидн! ¹⁸ Буру номта улс килнж бээнэ. Болв Тана цухлын цаг ирв. Та үкслн улсиг зарһла хархулхит. Тана зарцнрт, өэлдэчнрт, Бурхна улст болн таниг өэдг тоомсрта болн тоомср уга улст ачинь хэрүлх цагнь ирв. Орчлнгиг хоосрулжах улсиг уга кех цаг өөрдв! ¹⁹ Тенгрт бээсн Бурхна сүм тер даруны секгдэд, тенд бээсн боо-цана хээрцг үзгдв. Генткн цэкл цэклэд, шууган, оһтрүн дун нарад, мөндр икәр орад, һазр чичрв.

Күүжд күн болн лу

12 Тенгр deer алдр темдг үзгдв. Нараар хувц кеж өмссин, көл дорнь сарта, толна deerэн арвн хойр одга титм зүүсн күүкд күн үзгдв. ² Тер күүкд күн саата болад гиигрхэр, элкн мошклхла, хээкрэд зовад бээж. ³ Тенгрт талдан темдг үзгдв. Долан толната, арвн өвртэ, толна болниднь бичкн титмтэ һал улан лу һарч ирж. ⁴ Терүнэ сүүлнь оддын нурвдгч өнгнүй бэрж авад һазрт шивчкв. Күүкд күүнэ гиигрх цагинь կүлэхэд, тер лу үринь авч идхэр өмнинь гетэд суув. ⁵ Күүкд күн көвү һархж. Тер көвүн төмр тайгар цуг күмн өмтиг хэрүлх зөвтэ бээж. Нилх көвүг Бурхн тал деег-шэн, Терүнэ ширэ тал өөдлүлсн. ⁶ Күүкд күн көдэ һазрт белдсн бээрнүүр темцж зулад гүүж одна. Тенд түүнд нег миңһн хойр зун жирн өдр тежэл өггдх. ⁷ Тенгр deer ик дэн болж. Михаил гидг

Бурхна ах элч талдан элчнртэхэн лууһин өмнэс дэврж. Лу болхла эврэннъ элчнртэхэн терүг зөрөд дээлдж. ⁸Зуг лу элчнртэхэн хамдан диилгдж. Тенгр deer теднд бээх бээрн үлдэсн уга. ⁹Лу элчнртэхэн хамдан назрур көөгдв. Эн кезэнк мoha, Гемшэч болн Өшэтн гидг нергэ күмн өмтнэ худлч. ¹⁰Энүнэ хөөн би тенгрэс гарсан чаңх ду соңсв.

— Ода мана Бурхн эврэннъ улсан аврх! Тер Эврэннъ йосан олзлад хан мет залх! Бурхна илгэсн Аврач орчлнгиг залх. Яһад гихлэ, ахнр-дүүнриг Бурхна өмн өдр сө уга гемшэдг Гемшэч ода уга болж одв. Тер тенгрэс көөгдв. ¹¹Тедн Хурһна цусар болн эврэннъ цээлхисн үнн үгэрн терүг диилцхэв. Кергтэ цаглахан, тедн өмэн өрвллго үкхдэн белн билэ. ¹²Тенгрт бээсн цуг өмтэ тоотнь байрта бээтхэ! Зуг назр, тенгс басл зовлнган эдлхит, яһад гихлэ, эрлг тадн тал бууж ирв. Цагнь ахр болсн учрас тер ик цухлта бээнэ.

¹³Назрур көөгдсэн медэд, лу нилхиг гархсн күүкд күүг көөдг болов. ¹⁴Көдэх назрт бээсн эврэннъ бээрндэн нисэд күртхэ ги-хэд, тер күүкд күүнд ик һэрд шовуна хойр живр өгч. Тенд терүг нурвн жил дундур тежэх, тенд эрлгэс бултх. ¹⁵Гиигрсн күүкд күүг һолын урсхулар уга кехэр лу амнаас һол мет дала ус гархж. ¹⁶Зуг тер күүкд күүнд назр шуурад нөкд болж, лууһин амнаас гарсан усиг зальгв. ¹⁷Лу тер күүкд күүнд улм килннэд, терүнэс төрсн үрдүдлэ дээлдхэр нарад յовна. Тер үрдүд Бурхна заавриг күцэдг бээж болн Иисусин сексн үннд итклтэ бээж. ¹⁸Лу тенгсин көвэд ирэд зогсж.

Хойр догшин ан

13 Тенгсин усн дотрас долан толһата, арви өвртэ ан гарч ирсийн би үзв. Өвр болһинд титмтэ, толһа болһинд Бурхиг муурулдг нерд бичэтэ бээж. ²Тер ан ирвскин бээдлтэ, көлнү аюоин көллэ әдл, амнъ арслнггин амнаа әдл бээж. Лу терүнд эврэннъ күчэн, өмтиг залх алдр йосан өгч. ³Тер ангин нег толһань үклин шавта бээсийн би үзв. Зуг тер үклин шав эдгж. Энүг үзсн улс икэр өврэд ангиг дахж. ⁴Лу анд эврэннъ йосан өгсн учрас цуһар лууд сөгдж. Эн анла кен әдлцхмб? Энүнлэ кен дээлдж чадхмб? — гиж цуһар анд сөгдэд келцхэв. ⁵Тер догши анд дөчн хойр сарин туршарт бийэн буульх, Бурхна тускар му келх зөв өггдж. ⁶Тегэд ан Бурхиг, Терүнэ нериг болн бүүрлсн бээриг,

тенгрт бээсн цуг юмсыг эклэд харана. ⁷ Бурхна улсин өмнэс дэ босхх, тедниг диилх зөв тер авч. Ээмг болһниг, келн-эмтн болһниг, келн болһниг залх йос тер авч. ⁸ Орчлнд бээсн күмн өмтн терүнд сөгдх. Зуг өмн-жирһлийн дегтрт орчлн үүдхэс өмн* бичгдсн улс терүнд сөгдшго. Эн өмн-жирһлийн дегтр алгдсн Хурһна дегтр мөн. ⁹ Соңсхар седснь соңстха! ¹⁰ Бэргдх зөвтэ күн бэргдх, үлдэр алгдх зөвтэ күн үлдэр алгдх. Бурхна улс тесвртэ, итклтэ болх зөвтэ гиснь эн үгмүдэс медгднэ. ¹¹ Талдан догшн ик ангиг би үзв. Тер аң Хурһнла әдл хойр өвртэ бээж. Лу кевтэхэр ду нарад, тер назр дорас нарч ирв. ¹² Тер түрүнк догшн ангин чирэд терүнэ йос олзлад, назр deer бээсн күмн-эмтиг эдгсн шархта түрүнк анд сөгдүльв. ¹³ Тер аң алдр онц темдг үзүлж, өмтнэ чирэд тенгрэс hal нарhad назрт хайж. ¹⁴ Түрүнк ангин өмн хойрдгч аң онц темдгүд үзүлж, өмтиг меклв. Тер аң назрт бээсн улст иигж закв:

— Үлдэр шавтгдад өмд үлдсн түрүнк ангин дүрстэ шүтэ кетн!
¹⁵ Эн шүтэн келхин төлэд болн шүтэнд эс мөргсн улсиг алх зэрлг өгдг болхин төлэд, түрүнк догшн ангин шүтэнд өм орулх зөв хойрдгч анд өггдв. ¹⁶ Нерн уга болн нертэ, байн болн угатя, сул болн муҳла цуг улс цугтаднь барун нартнь эс гиж маннаднь тамһ күчэр тэвх зэрлг хойрдгч аң өгв. ¹⁷ Учрнь иим: тамһ уга күн юм хулдх, хулдж авх арх уга болх. Тамһ гиснь ангин нерн эс гиж ангин нернэ то. ¹⁸ Энүг медхин төлэ цецн ухата болх кергтэ. Ухата күн ангин тооһин чинр-утхнь медж чадх. Ангин то — лавта күүнэ тонь. Эн тонь: 666.

Хурһна болн Терүнэ авргдсн улс

14 Бурхна Хурһиг Сион уулд зогсжасинь би үзв. Терүнлэ хамдан зун дөчн дөрвн минһин күн бээж. Теднэ манна дөер Хурһна болн Терүнэ Эцкин нерн бичэтэ бээж. ² Усна күркрэнэ шууган мет оһтрhy йир чанһар күржнисн дун мет болн жинисн ятхин айс мет дун соңсгдв. ³ Ширэн өмн, өмтэ дөрвн юмна өмн, көгшэсийн өмн 144.000 күн шин ду дуулжана. Эднэс даву талдан күн эн дууг дасж дуулж чадсн уга. Орчлнгийн өмтнэс hanцхн эдн авргдсн бээж. ⁴ Тедн күүкд күүнлэ бийэн бузрдалго, гер мал угаһар бээдг бээж. Тер улс Хурһна йовсн хаалһар дааж

* Эн өмн жирһлийн дегтр орчлн үүдхэс өмн алгдсн Хурһна дегтр мөн.

йовна. Орчлнгас һанцхн тедн авргдсмн. Тедн Бурхна улс болн Хурһна улс Бурхнд бэрсн түрүнк үрһцин дееж мет билэ. ⁵Тер улсиг худл келдгоһар цуһар меднэ, тегэд чигн теднд буру уга.

Бурхна һурвн элч

⁶Би Бурхна талдан элчиг үзв. Тер назрт бээсн улст, ямаранчн кели өмтинд, цуг өэмг боли баг келинд тархахин төлэ мөнк Сэн Зэнг нартан ик deer тенгрт нисж ьовж.

⁷— Бурхиг қүндрит! Терүнд магтал өргтн! Бурхна зарһин цаг ирв. Тенгрин, назрин, тенгсин, усна булгудын Үүдэчд сөгдтн! — гиж тер чаңһ дууһар келлэ.

⁸— Вавилон каарв! Алдр Вавилон каарв! Чаһр күүг авлсн мэтэр Вавилон аля-бузр ьовдларн келин-өмти болнниг авлснь мөн. Тер учрар Бурхн тер өмтиг цаажла харһулх, — гиж Бурхна түрүнк элчиг дахсн хойрдгч элч кель.

⁹⁻¹¹Догшн анд, терүнэ дүрстэ шүтэнднь сөгдэд маннадан эс гиж нартан тамһинь авсн күн болһи Бурхна цухлын чаһрас уух. Уснла хольггад уга эн чаһриг Бурхн Эврэннъ цухлын ааһд кев. Эн улс Бурхна өрүн элчинрин боли Хурһна чирэд һалта күкрд тусж зовлнган эдлх. Тедниг зовадг һалын утан мөнкиндэн һарх. Янад гихлэ, догшн анд, терүнэ дүрст сөгдсн, терүнэ нертэ там-хта улс өдр сө уга зовж, амр-зая уга бээх, гиж Бурхна хойрдгч элчиг дахсн һурвдгч элч чаңһ дууһар кель. ¹²Бурхна заавриг кү-цидг Исуст иткдг Бурхна улс тесвртэ бээх зөвтэнь эн үгмүдэс медгднэ. ¹³Генткн би тенгрэс ду соңсв. Тер иигж кель:

— Бичж ав: Эн цагас авн эклэд Деед Эзнд иткдг улс болж үкдг улс буйн кишгтэ!

Эрүн Сәкүсн хәрүднъ:

— Буйн кишгтэ мөн! Тедн көдлүмшэн чилэхэд амрч бээтхэ! Янад гихлэ, теднэ күцэн керг-үүлнъ ардаснь дахж ьовна! — гиж кель.

Урһи

¹⁴Тиигэд би хэлэхэд, цаһан үүл үзв. Тер үүлн deer Суусна дүрснъ күмни күүнэ дүрстэ бээж. Тер толнадан алтн титм зүүж, нартан хурц иртэ хадур бэрж. ¹⁵Бурхна талдан элч сүмэс һарад үүлнд Суусиг дуудад:

— Цуг назр deer үрһцнъ боловсрж. Хурах цаг ирхлэ, хадуран олзлж үрһциг хадж ав, — гиж чаңһ дууһарн кель.

¹⁶Үүлн деер Сууснь хадурагазарт бээсн үрһиг хадад хурав.
¹⁷Бурхна талдан элч тенгргт бээсн сүмэс гарна. Һартнь бас хурц иртэ хадур бээж. ¹⁸Тэклийн ширэ бээсн назрас дэкэд нег Бурхна элч гарв. Тер налын ээн бээж.

— Ода назрин уста үзм сэн болвсрын учрас уста үзмин темсийн хадуарын хадж ав, — гиж хурц хадурга Бурхна элчд тер чанђар кель.

¹⁹Бурхна элч хадуарын хадж назрин уста үзмин темсийн хураж авад, Бурхна цухлын алдр назарт хайв. Тэнд уста үзм шахж шүүс кедг бээж. ²⁰Уста үзм шахдг назарт балысна назань бээж. Тэндэс гарсан цусн гол мет урсад гүүнэрн күсдундур метр, утарн нурвн зун шаху дууна назарт деврж.

Бурхна сүүлнк долан аюлта элчир

15 Тийгхлэ би тенгр деер талдан алдр онц темдг үзв. Тернь: Бурхна долан сүүлнк аюлта элчир. Эднэ хөөн Бурхна цухл чилв. ²Дэкэд би һалла хольсн шил тенгс үзв. То болсн нергээ догши аңгиг болн терүнэ дүрстэ шүтэг диилсн улсиг би бас үзв. Тедн Бурхна ятх бэрэд, тенгсин көвэд зогсажж.

³— Сүркэ күчтэ Бурхн! Тана кесн үүл ик алдр болн өврмжтэ! Келн-эмтн болһна хан. Тана хаалһ чик болн үнн! ⁴Таниг күндолдго, туурулдго күн бээхий? Та һанцхн өрүн Бурхнд! Һазр деер бээсн цуг келн өмтн ирэд Танд сөгдх. Янад гихлэ, Тана үнн чик керг-үүлмүдиг цуһар ил үзлэ! — гиж тедн Бурхна зарц Мошен дуулсан дууг болн Хурхна дууг дуулж.

⁵Энүнэ хөөн би хэлэхэд, тенгргт секгдсн хамгин өрүн бээриг үзв. Тер герчллінэ өргэ дотр бээж. ⁶Герчллінэ өргэхэс долан аюлта Бурхна долан элчир гарч ирв. Тедн өрчэн алти бүсэр бүслсн гильксн цаһан хувцта бээж. ⁷Эмтэ дөрвн юмна негнь Бурхна долан элчир болһнднь мөнкиндэн бээдг Бурхна цухлар дүүрн долан алти ааһ өгв. ⁸Герчллінэ өргэ Бурхна туурмжас болн күч-йоснас гарчах утаяр дүүрв. Бурхна долан элчинрин долан аюл эс дуустл күн хамгин өрүн бээрн дотр орж чадсн уга.

Сүүлнк долан аюлмууд

16 — Долан аахас Бурхна цухлыг һазр болһнд йовж асхтн! — гисн чанђ дун хамгин өрүн бээрнэс гарсийн би соңсв.

Тер дун Бурхна долан элчинрт энүг келж. ²Бурхна негдгч элч йовад, назр деер аахас асхна. Тер даруунь догши ангар тамһлгдсн

боли төрүнэ дүрстэ шүтэнд мөргдг улсин цогц deerнь ээмшгтэ өөртэ шарх harна. ³Бурхна хойрдгч элч тенгсин уснд aahas асхна. Тер даруунь усн үксл күүнэ цусн мет болад одна, уснд бээсн цуг эмтэ тоотнь үкж одна. ⁴Бурхна нурвдгч элч hолд, усна булг болһнд aahas асхна. Тер уснь цуснд хүврнэ. ⁵Бурхна элч, цуг усна эзн, иигж келсийн би соңсв:

— Та эрүн Бурхнд! Та урднь бээхэд онъдиндэн бээдг билэт! Тана кесн зарһти үнн чик! ⁶Эн назрин улс Бурхна улсин болн өэлдэчнрийн цус асхрулла, тегэд чигн Та эдниг цусар услжанат. Эдн кесн үүлэн эдлжэнэ.

⁷Деед Эзн сүркэ күчтэ Бурхн! Тана зарһти үнн боли эрүн чик! — гисн дун тэклийн ширэхэс harсиын би соңсв.

⁸Цаарандан Бурхна дөрвдгч элч эврэннэ aahas нарн deer асхна. Тегэд өмтиг han халунар шатах зөв тер авв. ⁹Ик han халунд өмти шатв. Тер цагт өмти эн аюлын Эзн Бурхиг му келэд, килнцтэ үүлэн хайсн уга, Бурхиг туурулсан уга. ¹⁰Тавдгч Бурхна элч догши ангин ширэд aahas асхна. Терүнэ нутг харнхурад, өмти ик зовлнгас көлтэ келэн зууцхав. ¹¹Тедн шавта, шархта болсн учрас тенгрин Бурхиг му кель, болв килнцтэ йовдлан хайсн уга. ¹²Бурхна зурнадгч элч Евфрат гидг алдр hолд aahas асхна. Дорд үзгин хаадудт хаалхинь белдсэр Евфрат гидг hолын усн хагсж одж. ¹³Луухин, догши ангин боли худл өэлдэч нурвна амнаас тус-тустан нурви меклэн дүрстэ хар сэкүсн harсиын би үзв. ¹⁴Тер нурви хар сэкүсн онц темдг үзүль. Сүркэ күчтэ Бурхна алдр өдрлэ дээлдхэр цуг делкэн хаадудыг цуглулхар тедн harна. ¹⁵Соңстн! Хулхач герт генткн ордг кевэр би ирхв. Чирм нүцкн harшгонар, бийэн нуташгонар, эврэннэ хувцан хадһлж, саг-сергг бээсн күн буйн кишгтэ! ¹⁶Тер нурви хар сэкүсн орчлнгин хаадудыг еврей келэр Армагедон гидг нертэ назрт цуглулж. ¹⁷Бурхна доладгч элч ahar deer aahas асхна. Сүм дотрас ширэ бээсн назрас «Күцв», — гисн чаңһ дун harв. ¹⁸Тегэд цэкл цэклэд, оһтрхун дун, ик шууган haрад, назрин ик чичрлhn болв. Эн назрин чичрлhn күн үүдснэс авн үзгддго. ¹⁹Ик алдр балhсн нурви энгэр энгрв. Келн-өмти болhна балhсд хольврв. Алдр Вавилоныг догши цухлын aahas уулhхар Бурхн терүг санж тодлв. ²⁰Арл, уул болhн уга болж одв. ²¹Дөчн кило дүнгэ ик мэндр тенгрэс өмти deer унв. Мэндрин аюлд икэр зовад, өмти Бурхиг му келцхэв, яhad гихлэ, тер аюл йир күчр болв.

Ик нертэ аля күүкд күн догши аң хойр

17 Долан ааһ бэрсн Бурхна элчинрин негнь нан тал өөрдэд иигж өлв: – Нааран ир! Дала һолын усна өөр суусн ик нертэ аля күүкд* яһж цаажгдхинь чамд үзүүлнэв. ² Һазрин хаадуд терүүнлэ аля, бузр йовдл кеж, һазрт бээсн улс терүүнэ аля бузр чаһрас ууж согтсмн. ³ Би Эрүн Сэкүсэр дүүрв, Бурхна элч намаг эжго көдэд авч ирнэ. Тэнд улан догши аң деэр суусн күүкд күүг би үзв. Тер аң деэр Бурхиг му келдг олн нерд бичэтэ бээж. Тер аң долан толһата арви өвртэ бээж. ⁴ Күүкд күн улавцр, көк болн улан хувцта, алтн кеерүүлтэ, эрднэ чолуһар, сувсар кесн чимгтэ бээж. Һартны зута болн бузр-аля йовдлмуудар дүүрн алтн аан бээж. ⁵ Терүүнэ маннаднь нууц тээлвртэ нернь бичэтэ бээж. Тер нернь эн: Вавилон гидг алдр балһсн – орчлнгин аля күүкд улсин зута йовдлын эк. ⁶ Бурхна улсин цусар, Исусин тускар герчлсн улсин цусар терүүг согтсийн би үзв. Тер күүкд күүг үзэд би йир икэр өврв.

⁷ – Янад өврэд бээнэч? Эн күүкд күүнэ болн терүүнэ суусн долан толһата, арви өвртэ ангин нууц чинринь би чамд ода цээлнж өгнэв. ⁸ Чини үзсн аң урднэ өмд билэ, ода тер өмн уга. Зуг тер йорал уга худгас нарад үклэ харх. Орчлн үүдснэс өмн өмн-жирхлийн дэгтрт нернь эс бичгдсн өмтн ангиг үзэд икэр өврх. Янад гихлэ, тер аң урднэ өмд билэ, ода өмн уга, зуг хэрү ирх. ⁹ Цугинь медж авхин төлэ цецн ухан кергтэ. Долан толһа гиснь – күүкд күн суусн долан өөдм һазр, бас тернь долан хан болжана. ¹⁰ Түрүнк тавнь өнгрж одла, негнь ода ширэ deer сууна, сүүлнкнь ирэд уга. Тер ирхлэрн хан болж удан үлдшго. ¹¹ Урднэ өмд бээсн, ода өмн уга аң долан хаадудын негнь, эн нээмдгч хан болж хэрү ирх. Эн үклэ харх. ¹² Чини үзсн арви өвр – арви хан мөн. Тедн өмтиг залад уга, зуг анла хамдан хан болад, нег частан йос бэрх зөв авх. ¹³ Тер арви хаадуд нег ухан-саната, болов тедн эврэннъ йосан болн күчэн догши аңд өгх. ¹⁴ Тедн Хурхнла дээлдх. Зуг Хурхн Эврэннъ Бурхна дуудсн, шүүж авгдсн итклтэ дахгчнтаан тедниг диилх. Янад гихлэ, Тер эздүдин Эзн, хаадудын Хан.

* Ик нертэ күүкд күн гиснь: Вавилон балһсн. Вавилон балһсн гиснь: Бурхиг сонсдго улс.

¹⁵Дэкэд Бурхна элч иигж кель:

— Аля күүкд күн суусн дала нолын усн гиснь — олн зүсн келн-улс, олн келн. ¹⁶Чини үзсн арвн өвр болн аң аля күүкд күүнд дурго болад, терүнэ эзлсн юминь цугинь булааж авад, күүкд күүг чим нүцкн үлдэх. Эдн күүкд күүнэ цогц махмудынь идэд, терүг наалд шатах. ¹⁷Янад гихлэ, Бурхн Эврэнн таалыг күцэх сана арвн хаадудын уханднь орулсмн. Бурхна таал эн: Бурхна үг эс күцтл арвн хаадуд нег уха-сана зүүнэд, йос күчэн анд өгх. ¹⁸Чини үзсн күүкд күн болхла орчлнгин хаадудыг залдг алдр балхсн мөн.

Вавилон балхсна каарлын

18 Энүнэ хөөн Бурхна талдан элчиг тенгрэс буужахинь би үзв. Тер ик йоста бээж. Бурхна элчэс асжах гегэн назрт тусж цугинь герлтулв. ²Тер чаңх дуунарн иигж хээкрв:

— Вавилон ка тусв! Алдр Вавилон каарв! Тер зүсн зүүл хар сэ-күсдин болн бузр жигшүртэ шовудын [болн зүсн-зүүл бузр ангу-дын] гер болж. ³Янад гихлэ, орчлнгин өмтн болһн, хан болһн терүнлэ бузр-аля йовдл кедг бээж. Орчлнгин кувцнр терүнэ байн зөөрэс көлтэ икэр байжж.

⁴Тер хоорнд талдан дун тенгрэс һарсинь би соңсв:

— Эн балхснд бээсн өмтнлэ өдл килнц һарһшгон төлэ, энүнд илгэсн Бурхна цаажла харһшгон төлэ, Мини улс, эн балхснаас һартн! ⁵Янад гихлэ, энүнэ килнц тенгрт күрч. Тегэд Бурхн энүнэ хар йовдлмудыг тодлв. ⁶Эн балхснд бээсн улс талдан өмтнд ю кесн болна, тедү метэр бийсднь кеһэд, дэкэд хойр холванд икэр ачинь хөрүлтн. Эн бийн талдан улст белддг ундас хойр холванд үлү чанх унд энүнэ ааһдны кетн. ⁷Янж эн алдр бээдлэрн бийэн бууляд, байн элвг-дэлвгэр бээдг билэ, тедү мет зовлн, түрү-зу-дуг энүнд илгээн. Янад гихлэ, эн балхсн бийдэн келж: «Би ши-рэд суусн хатн ханв. Би белвсн күүкд күүнлэ өдл төрүц юмнд һашудшгов, гейүршгов». ⁸Энүнэс көлтэ нег өдрин кемжэд тер ик аюлла харһх: тер му гемэр гемтэд, залуһан гееһэд, берк гид-гэр харһих. Энүг цаажла хархулсн Деед Эзн Бурхн сүркэ күчтэ болсн учрас эн ик наалд шатж одх. ⁹Энүнлэ хамдан бузр-аля йовдл кесн, байн зөөрт орлцсн орчлнгин хаадуд Вавилон балх-сиг шатасн һалын утаг үзж, энүнд зовж оркх. ¹⁰Тедн энүнлэ өдл зовх гиж өөхэд, балхсна цаад зогсад иигж келх: Ю, өэжэнэв! Өэжэнэв! Алдр балхсн! Бат балхсн Вавилон! Нег часин эргцд

чи гемшэгдж цаажла хархвч.¹¹ Күн орчлнгин кувцнрин өлг-эд эс хулдж авдг учрас тедн энүнд зовад оркрж нашудх.¹² Өлг-эднь эн: алтн, мөнгн, эрднь чолун болн сувсн, цаһан болн гилвксн улавцр көк хувцн, торһн болн улан хувцн, зүсн-зүүл канкнсн үнртэ модн, занын сояһар, үнтэ модар, зесэр, төмрэр болн һаньтг чолуһар кеж сиилүлсн чимгүд,¹³ шинз* гидг канкнсн үнртэ талхн, зать сангин идэн, мирр гидг тосн, канкнсн үнртэ либанон гидг талхн, чаһр, олив тосн, һайр, цаһан буудя, мал, хөд, мөрд болн тергд, муҳла улс болн кел бэргдсн улс.

¹⁴ – Чини эзлхэр седсн сэн юмн уга болж одв. Чини байн зөөрчн, чини цуг сээхн гилвқдг юмн уга болж одв. Болв дэкж чи тедниг хэрү авч чадшгоч, – гиж кувцнр энүнд кель.

¹⁵ Эн балһсна байн хулдар байжсн кувцнр, энүнлэ өдл зовхас ээхэд цаад зогсх. Тедн нашудж оркрх.

¹⁶ – Ээжэнэв! Ээжэнэв! Алдр балһсн! Цаһан гилвксн, улавцр көк болн улан хувц эн өмсдг билэ. Эн бийэн алтар, эрднь чолуһар болн сувсар кеерүлдг билэ!¹⁷⁻¹⁸ Негхн цагин кемжэд эн эврэннь бээсн зөөрэн геечкв!

Кермig залачнр болн кермэр йовдг улс, матросмуд болн тенгсэр йовад мөнг шингэдг улс балһснас цаад зогсад, түүмрин утаг үзэд, иижж хээкрлэ: Иим алдр балһснас даву алдр балһсн уга бээсн биший?¹⁹ Тедн нашудад, толна деерэн үмсн цацаад оркрж үнундл төрв:

– Ээжэнэв! Ээжэнэв! Алдр балһсн! Тенгсэр йовад, цуг кермисн залачнр энүнэ зөөрэс байжсн биший? Негхн цагин кемжэд тер цугинь геечкв.²⁰ Тенгр, Бурхна улс, апостолмуд, ээлдэчнр энүнд байрлтха! Янад гихлэ, Бурхн эн балһсиг таднд му кесн учрас зарһула хархуулла.

²¹ Йос бэрсн Бурхна элч теермин чолу авад:

– Иим үүчэр алдр балһсн Вавилон ка тусх, өмтн терүг дэкж үзшго, – гиж келэд уснд хайчкв.

²² Ятхин, бүрэн, бүшкүрин айс болн көгжмчнрин дун Вавилона уульницд дэкж төрүц сонсгдшго. Чини урн һарта көдлэчнр уга болж одх, теермин чолуна шууган чини уульницд сонсгдшго.

²³ Шамин герл чини уульницд дэкж үзгдшго. Хэрд һарчах күүкнэ болн күргнэ дун дэкж сонсгдшго. Чини кувцнр эн балһснд

* Шинз – дулан һазрт үрһдг зэрм модна көрсн. Хатаһад үүлсн талхнь хотын амт ясна.

хамгин күчтээ улс билэ. Чи бө, удһиң йовдл кеж келн-улс болһиг меклләч! ²⁴Ээлдәчнриг болн Бурхна улсиг алснд Вавилон бурута болсн учрас цаажла харһв. Тийм! Вавилон орчлнгин улсиг аллһиңд лавта бурута!

Вавилон каарсна байр

19 Энүнэ хөөн тенгрин тоотнь олар цуглрсн мет шууга би соңсв. Тернь олн өмтнэ дун: Бурхн тууртха! Мана Бурхн – Аврач! Мана Бурхн сүркэ күчтэ болн алдр! ²Энүнэ зарһ – йосн болн үнн чик! Өмтнлэ аля йовдл гарһад, теднэр хар йовдлыг күчэр келһүлдг олн меддг аля күүкд күүг Бурхн зарһла харһула. Тер күүкд күн зарциринь алсн учрас Бурхн терүг цаажв!

³Тедн дәкн хәәкрицхэв:

– Бурхн тууртха! Эн шатажах балһсна һалын утан мөнкиндэн деегшэн гарх.

⁴Хөрн дөрвин көгшэ болн өмтэ дөрвин юмн элкдж унад, ширэд суусн Бурхнд сөгдцхэв.

– Тиигтхэ! Бурхн тууртха! – гиж тедн келцхэв.

Хурһна хүрм

⁵ – Нертэнь, нерн угань, цугтан Бурхнд церглдг болн Терүг қүнделдг улс мана Бурхиг туурултн! – гисн дун ширэ талас гарчахинь би соңсв.

⁶ Тиигхлэ олн улсин дун мет, ик күркрэнэ шууган мет, оһтрphy мет дун иигж келсинь соңсв:

– Бурхн тууртха! Мана сүркэ күчтэ Бурхн залдг болв! ⁷Хурхна хүрмин цаг ирв, Терүнэ күүкн бийэн белдв. Цуhaar байсж байрлтха! Бурхиг туурултха! ⁸Күүкнд цевр гилвкн хувц өгсмн. Хувцн гиснь – Бурхна улсин цаһан йовдлмуд.

⁹Дәкэд Бурхна элч нанд иигж кель:

– Бичж ав! Хурһна хүрмин нээрт дуудгдснь буйн кишгтэ!

Дәкэд немв:

– Эн йосн Бурхна үгмүд.

¹⁰ Би терүнд сөгдхэр көлднүн унв.

– Бичэ тииг! Би чамла өдл, Бурхнд иткдг чини ахнр-дүүнрлэ өдл зарцв. Тедн Иисусин сексн үнниг дахж йовна. Тер учрар Бурхнд сөгд! – гиж Тер кель. Яһад гихлэ, Иисусин сексн үнн өэлдәчнрт өэлдх арһ өгнэ.

Цаһан мөртэ күүнэ тускар

¹¹ Тенгр заагрхла, би цаһан мөр үзв. Мөрн deer суусн күн Итклтэ болн Үннч. Үнн-чик кевэр зарһ кеж Тер дээлдг билэ.

¹² Тер шачах һал мет нүдтэ, толна deerнь кесг титмтэ. Deerнь бийэсн нань күн медгэ нерд бичэтэ. ¹³ Цуснд будгдсан хувц тер өмссн бээж. Нернь – Бурхна Үг. ¹⁴ Цевр, гилвксн цаһан хувц өмссн, цаһан мөрд унсн тенгрин цергүд ардаснь йовна. ¹⁵ Амнаснь хурц иргэ үлд үзгднэ. Тер үлдэрн буру номта улсиг диилх. Төмр тайгарн тедниг залх, сүркэ күчтэ Бурхна цухлын алдр назрт болн уста үзм дардг уста үзм көлөрн шахх. ¹⁶ Терүнэ хувцн deer болн нуйдны: Хаадудын Хан, Эздүдин Эзн гидг нерн бичэтэ. ¹⁷ Би нарн deer зогсжак Бурхна элчиг үзв. Тер тенгр deer нисж йовсн шовудт чаңи дууһарн хээгкэв:

– Наартн, цуһар Бурхна алдр нээрт нисж иртн! ¹⁸ Хаадудын, минһин цергин толнаачнрин, цергүдин, мөрдин болн мөртэ улсин, sul болн зарцирин, нергэ болн нерн уга, цуг улсин күш идхэр наартн!

¹⁹ Тиигхлэ би догшн ангиг болн назрин хаадудыг цергтэхинь үзв. Тедн цаһан мөрн deer Суусна өмнэс, Терүнэ цергин өмнэс дээлдхэр цуглрж. ²⁰ Болв догшн аң болн худл ээлдэч бэргдв. Тер худл ээлдэч догшн ангин өмн өвэрц йовдлмуд үзүлдг бээж. Тер өвэрц йовдлмударн догшн ангин тамһта болн терүнэ дүрстэ шүтэнд мөргдг улсиг меклдг бээж. Догшн аң болн худл ээлдэч күкрэр шатжасн нуурт өмдэр хайгдв. ²¹ Мөрн deer суусна амнас гарчасн үлдэр догшн ангин церг алгдж. Цуг шовуд теднэ күшмүдиг цадтлан идиҳэж.

Минһин жил

20 Тенгрэс бууж йовх Бурхна элчиг би үзв. Нартан ter йорал уга худгас түлкүр болн күнд цев бэрж. ² Бурхна элч көгшин мөнг Гемшэч, болн Өшэтн гидг лууг бэрж авад күльв. Тер минһин жилдэн күлэгэ бээх. ³ Терүг йорал уга гүн назрт хаяд, үүдинь төдглэд, тамһ тэвж. Бурхна элч терүг күмни улсиг бичэ меклтхэ гиж минһин жилин туршарт тиигж суулнж. Энүнэ хөөн ter ахрхн цагт сuldхгдх. ⁴ Би зарһ кех йоста ширэс deer суусинь үзв. Ису-син тускар келснэс болн Бурхна үг тархаснас көлтэ хээчлэ хар-хулгдсан улсин сүмсд үзв. Тедн догшн аңд болн төрүнэ дүрстэ

шүтэнд мөргсн уга, терүнэ тамһиг маннадан болн һартан тэвүлсн уга. Тедн өмдрэд, Бурхна илгэсн Аврачла хамдан минһин жилд нойлж йовла.⁵ Наадк үксн улс минһин жил давад уга бээтл өмдршго. Эн үксн өмтнэ түрүнк өмдрллін.⁶ Эн цагт өмдрллінд орлцсн күн буйн кишгтэ. Эдн Бурхна улс. Эдн хойрдгч үклэ харшго. Бурхна болн Христосин гелнгүд болж, эдн Терүнлэ хамдан минһин жилд залх.

Эрлгиг дшилснэ тускар

⁷ Минһин жил давсна хөөн эрлг бэрэнэсн сулдхгдх. ⁸ Цуг назрт бээсн келн-улсиг меклхэр тер һарх. Тер улсин нерн Гог Магог хойр. Эрлг тедниг дээлхэр цуглулх. Тооһарн тедн тенгсийн элсн мет олн болх. ⁹ Тедн назрар тарад, Бурхна улсин назриг болн Бурхна дурта балсиг бүслх. Зуг тенгрэс һарсн һал тедниг кевтнь шатаһад алх. ¹⁰ Дэкэд тер улсиг меклсн эрлг күкрэ шачасн нуурт хайгдх. Догши аң болн худл өэлдэч бас тенд хайгдх. Тедн өдр сө уга мөнкиндэн тенд зовагдх.

Сүл зарх

¹¹ Ик цаһан ширэ болн ширэ deerнь Суусиг би үзв. Тенгр назр хойр терүнэ өмн уга болж одв. Дэкж күн тедниг үзсн уга. ¹² Нертэ, нерн уга үксн улсиг ширэн өмн зогсжасинь болн дегт-рмүд секэтэхинь би үзв. Дэкэд талдан дегтр секэтэ бээж. Тернь өмн-жирилийн дегтр. Үксн улс дегтрумдт бичгдсн теднэ кесн йов-длмуударнь зарһла хархулгдсн бээж. ¹³ Тенгсийн дотр бээсн үксн улсиг усн һархж өгв. Үкл болн Үклин назрт бээсн үксн улсиг һархж өгв. Күн болһн кесн йовдларн зарһла хархулгдв. ¹⁴ Энүнэ хөөн Үкл болн Үклин назр һалта нуурт хайгдв. Һалта нур гиснь: хойрдгч үкл мөн. ¹⁵ Өмн-жирилийн дегтрут нернь эс бичгдсн күн болһн һалта нуурт хайгдв.

Шин тенгр болн шин назр

21 Энүнэ хөөн би шин тенгр болн шин назр үзв. Урдк тенгр назр хойр болн тенгс уга болж одв. ² Эрүн балсн шин Ерусалим тенгрэс, Бурхнаас бууж йовхинь би үзв. Эн балсн күргнэ төлэ белн болад хэрд һарчах күүкн мет билэ. ³ Ширэ талас һарчах чанһ ду би соңсв:

— Хэлэти! Ода Бурхн өмтнлэ хамдан бүүрлх. Бээрнь өмтнэ дунд бээх. Тедн Бурхна келн-өмтн болх, болв Бурхн Бийнь теднлэ хамдан бээдг теднэ Бурхн болх, — гив.⁴ Бурхн өмтнэ нүднэс һарчах нульмын арчх. Қүн дэкж үкшго. Өвчин-зөвүр уга, уульлхи-дууллхи уга цуһар бээх. Янад гихлэ, урдк бээсн юмн өнгрэд уга болв.

⁵ Ширэ deer Сууснь иижж кель:

— Би цугинь шинэс үүдэнэв.

Дэкэд нанд кель:

— Энүг бичэд ав! Эн үгд иткж болжана. Янад гихлэ, эн юсн үнн.

⁶ Дэкэд Тер нанд кель:

— Цугнь күцв! Би «альфа» болн «омега»*, Би Эклцв болн Чилгчв. Ундаажасн күүнд би жирхлийн булгас өнгэр ус өгхв.⁷ Ди-илвр бэрсн күүнд Би цуг энүг өгхв. Би төрүнэ Бурхн болхв, тер Мини көвүн болх.⁸ Ээмтхэ, Иуст иткдгэн уурсн улс, бузр килнц кедг, алач-булачнр, аля кедг, бө кедг, шүгэнд мөргдг улс, худлчнр болхла, күкрэ шатжасн нуурт хайгдх. Эн нур хойрдгч үкл.

Шин Ерусалим

⁹ Сүүлнк долан аюлар дүүрн долан ааhta Бурхна долан элчин-рин негнь нан тал өөрдв.

— Нааран йов! Би чамд Хурхна келсн күүкиг, авалиг үзүлхв, — гиж тэр нанд кель.

¹⁰ Эрүн Сэкүсэр би дүүрв. Бурхна элч намаг ик уулын ора deer авч ирэд, тенгрэс, Бурхнас, эрүн Ерусалим балысн буужахинь үзүлв.¹¹ Эн балысн Бурхна туурмжта герлэр гилвксн билэ. Тер герл йаспд гидг эрднь чолун мет көк улан өнгтэ болн шил мет цегэн билэ.¹² Балысн ик өндр эрстэ, 12 үүдтэ билэ. Бурхна 12 элч тус-тустан үүдн болһнд зогсж. Үүдн болһнд Ираилин 12 унг-тохмин нерд тус-тустан бичэтэ бээж.¹³ Үзг болһнднь 3 үүдн: 3 үүдн дорд үзгт, 3 — өмн үзгт, 3 — ар үзгт, 3 — барун үзгт.¹⁴ Балысна эрс 12 чолута ул deer зогсж. Ул болһнднь тус-тустан Хурхна 12 апостолын нерд бичэтэ.¹⁵ Нанд үг келсн Бурхна элч кемжэлгч алтн тайгта билэ. Тер балысиг, үүд болһниг болн эрсиг кемжэлх саната бээж.¹⁶ Балысн дөрвлжн бээж: утарн болн өргнэрн әдл

* «Альфа» болн «Омега» гидг грекин цаһан толһан түрүнк болн сүүлнк үзгүд.

бээж. Бурхна элч кемжэлгч тайгарн балһсиг кемжэлхлэ, тернь 2400 дууна назр бээж. Утарн, өргнэрн, өндрэрн әдл бээж.¹⁷ Дэкэд Бурхна элч эрсин зузанын кемжэлв. Тернь 66 метр бээж. Цуг энүг Бурхна элч өмтнэ кемжэхэр тоолсн билэ.¹⁸ Балһсна эрс йаспд гидг эрднь чолуhaar кегдсмн, балһсн бийн болхла йосн алтар кегдж. Тер шил мет цегэн билэ.¹⁹⁻²⁰ Балһсна эрсин улмуд олин-зусн эрднь чолуhaar кеерүлгдж. Түрүнк йаспд, хойрдгч сапфир, нурвдгч агат, дөрвдгч смараагд, тавдгч сардоникс, зурнадгч сардион, доладгч хризолит, нээмдгч берилл, йисдгч топаз, арвдгч хрисопрас, арви негдгч гиацинт, арви хойрдгч аметист.²¹ Арви хойр үүднь сувсар кегдж. Үүдн болһн нег сувсн билэ. Уульнц болһн шил мет цегэн алтар кегдж.²² Балһсн дотр сүм би үзсн угав. Янад гихлэ, терүнэ сүм – Эврэн Деед Ээн сүркэ күчтэ Бурхн болн Хурһн мөн.²³ Нарн, сар хойрин герл тер балһснд керг уга билэ, янад гихлэ, Бурхна туурмж энунд герл өгнэ. Хурһн энүнэ шам болна.²⁴ Орчлнгин улс болһн эн герлд ювдг болх. Һазрт бээсн хадуд эврэннэ зөөрөн энүнд авч ирх.²⁵ Сө уга болсн учрас балһсна үүдн оньдин секэтэ болх.²⁶ Келн-өмтн болһн зөөрөн болн алдр олзан балһснд авч ирх.²⁷ Зуг буэр юмн балһснд оршго, жигшүртэ, ичртэ юм кедг, худлч улс тиигэрэн төрүц оршго. Эмн-жирһлин дегтрт, Хурһна дегтрт нернь бичэтэ күн болһн тер балһснд орх.

22 Бурхна болн Хурһна ширэхэс урсж ювх шил мет цегэн өмн-жирһлин усна һолыг Бурхна элч нанд үзүлв.² Эн һол балһсна уульнцин тал дундахаар урсдг билэ. Һолын эрг болһнд өмн-жирһлин модд урһсн билэ. Тедн нег жилд сар болһн 12 дэкж урһц өгдг бээсмн. Тер модна хамтхас өмтиг эдгэхин төлэ бээсмн.³ Бурхнд таасгддго күн чигн, юмн чигн балһснд бээшго. Энд Бурхна болн Хурһна ширэ бээх, Бурхнд зарцнр Терүнд церглх.⁴ Тедн Бурхна чирэ үзх, Бурхна нерн теднэ маңнад бичэтэ болх.⁵ Энд сө уга болх, шам, нарна герл чигн керг уга болх. Янад гихлэ, Деед Ээн Бурхн теднэ герл болх. Тедн мөнкиндэн залх.

Исусин ирлн

⁶ Бурхна элч нанд иигж кель:

– Эн үгмүдт иткж болжана, янад гихлэ, эн йоста үнн. Ээлдэчнрт урмд өгдг Деед Ээн Бурхн удл уга юн учрхиг зарцнртан үзүлхэр Эврэннэ элчиг илгэв.

⁷ – Соңстн! Удл уга Би ирхв. Эн дегтрин ээлдхлийн үгмүд күцэдг улс буйн-кишгтэ! – гиж Иисус келжэнэ.

⁸ Энүг соңсан, үзсн күн бив, Йоханв. Үзсн, соңсан хөөн би цугинь нанд үзүлсн Бурхна элчин көлднь унад, терүнд сөгдхэр седлэв. ⁹ Зуг тэр нанд:

– Бичэтииг! Би чини ээлдэч ахир-дүүнрлэ өдл, чамла өдл болн эн дегтрин үгмүд күцэдг улслэ өдл Бурхнд церглдв. Бурхнд сөгд!

¹⁰ Эн дегтрт бээсн ээлдхлийг бичэ нууцад бэ! Янаад гихлэ, цуг эн удл уга учрх. ¹¹ Му йовдл гардгнь му йовдлан цааранднь кетхэ, аля бузр йовдл кедгнь алянан цааранднь кетхэ. Сэ кедгнь сээхэн цааранднь кетхэ. Эрүн улс му йовдл кехэс салтха! – гиж кельв.

¹² Иисус:

– Удл уга би ирхв. Күн болһинд кесн үүлэрнь ачинь хэрүлхв. Бурутаанинь цаажхв. ¹³ Би «альфа» болн «омега». Би Түрүнкв болн Сүүлнкв. Би – Эклцв болн Чилгчв, – гиж кельв.

¹⁴ Хувцан цеврлж унасны буйн кишгтэ, тегэд чигн тедн өмн-жирһлийн моднаас темс идж чаджана, балһснд үүдэр орж чаджана. ¹⁵ Зута килнц кедг, бө шажна, аля кедг, алач, шүгэнд мөргдг, худлд дуртга болн онъдин худл келдг улст балһснд орх зөв уга болх.

¹⁶ – Би, Иисус, сүзгти хург болһинд бээсн таднд энүг герчлхин төлэ эврэннэ элчэн илгэвүв. Би Давид хаана тохмин-үлдл, герлтэ болн өрүни однла өдлв, – гиж Иисус кельв.

¹⁷ Эрүн Сэкүсн болн хәрд гарчах күүкн:

– Наар! – гинэ.

Энүг соңсан күн болһин:

– Наар! – гитхэ.

Ундашжасн күн ирөд, өмн-жирһлийн ус өнгөр автха!

Чилгч

¹⁸ Эн дегтрин ээлдхлийн үгмүд соңсан күн болһинд би герчлжэхэв. Эн үгмүдт үлү юм күн немхлэ, Бурхн терүг цаажад, эн дегтрт бичэтэ долан аюл илгэх. ¹⁹ Эн дегтрт бичгдсан ээлдхлийн үгмүд күн хасхла, эн дегтрт өмн-жирһлийн модна темсэс идх зөв болн өрүн балһснд орх зөв Бурхн тер күүнэс булаад авх. ²⁰ Энүг герчлжэснэ иижж келжэнэ:

– Тиим! Удл уга ирхв.

– Тиигтхэ! Деед Эзн Иисус ирит!

²¹ Деед Эзн Иисусин цаанан санан таднд цугтаднь күрттхэ!